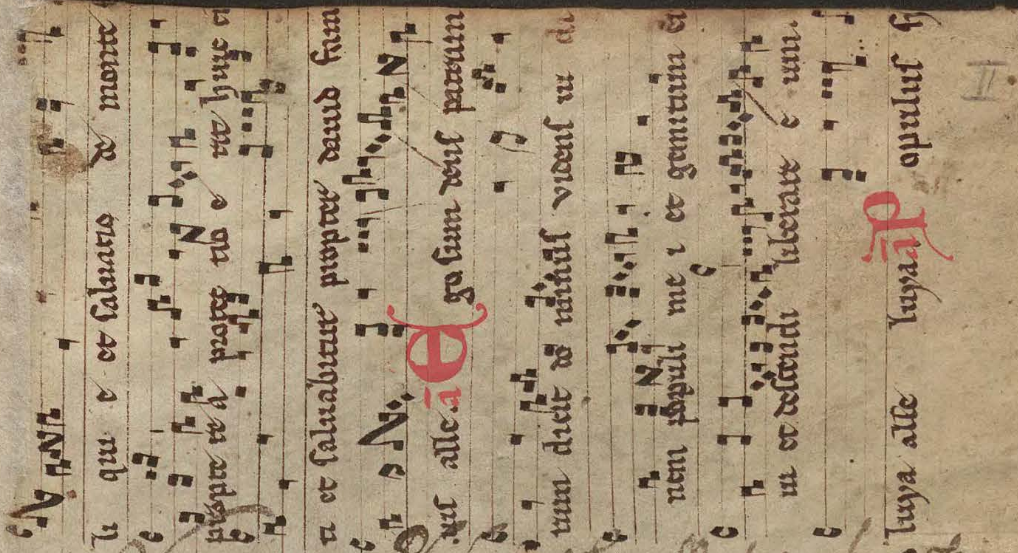
libri contenti in hoc volumine
de sensu et sensato
de memoria et reminiscentia
de sompno et vigilia
de longitudine et breuitate vite
de morte et vita
de inspiratione et respiratione
de iuuentute et senectute
de motu cordis
Phizonomia aristotilis
libri de anima
libri physicorum
liber [illegible]

N. Inw. 2097.

BB [illegible] 7.

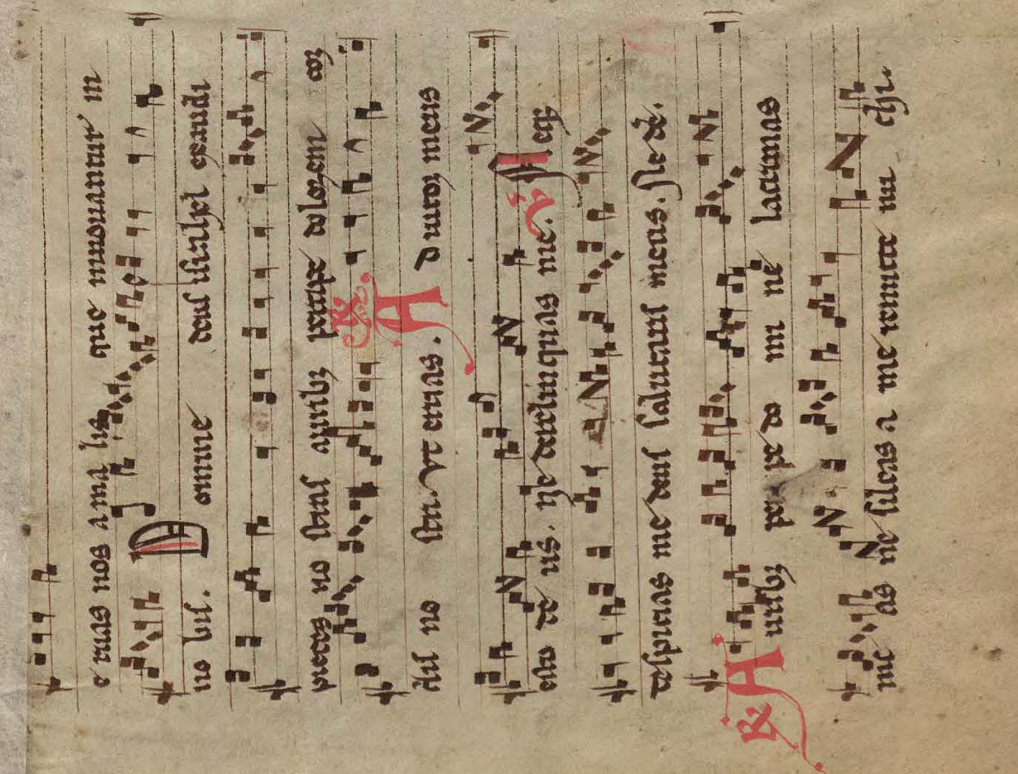
Wyrestaurował introligator Jan Wyżga w r. 1935. Przednia deska okładkowa została złepiona, tylna dana nowa. Wszywkę pergaminową wlepiono na falc. Za ostatnią kartą wlepiono list, który był luźnie włożony do rękopisu.

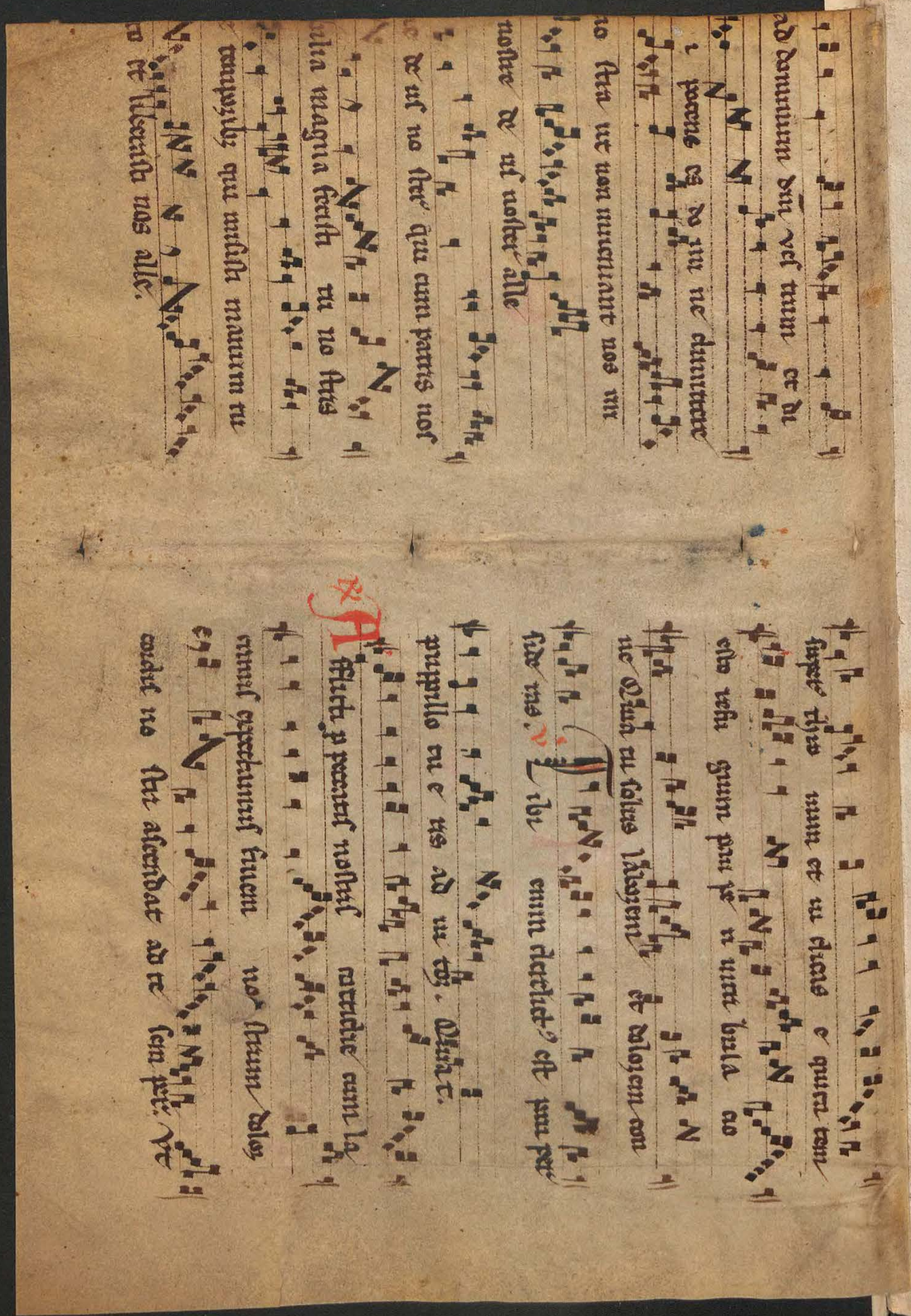
II

Varia ex Philosophia Naturali ut habetur in Indice supra de Lenghe.

313

Quoniam autem determinatum est de anima secundum se ipsam et de sin-

te anime sm qualibet sua parte scim p aqualit
introductio in principio particule naturalis q potentia
sensitiva ipsius anime et potentia vegetativa et sm
locum motiva non exercet suas operationes sine
organo corporeo Ratio huius est quia operationes
ad solam suam speciem anime non sunt sed corporis et
anime et propter hoc oportet huiusmodi considerationibus
plurem determinationem possibile, una determinatio est de
potentiis operationibus et passionibus anime inquantum
tenent se ex parte anime et ista traditur in libro de
anima Alia est consideratio de huiusmodi potentiis operatio-
nibus et passionibus prout se tenent ex parte corporis
scilicet quantum ad dispositionem corporis quales requirit et
ista traditur in libris parvorum naturalium, ita quod determinatio
istorum librorum pertinet ad eos qui sunt de inte-
gritate et materia scientie naturalis ¶ Pro qua
verius est advertendum quod inter omnes partes philosophie
naturalis una pars est de illis animalibus que sunt in rebus
plus perfectis prima est de anima et de anime potentiis
et operationibus et secunda de sensibus et sensationibus
et ita traditur in libro de anima Alia est de sensationi-
bus quibus corporis et anime que tenent se ex
parte corporis de qua est liber ad propositum Alia est

de corporibus animatis in speciali descendendo ad sin-
gulares species et de ea determinatur in libris de ani-
malibus in libro de vegetabilibus et plantis qui libri
in speciali determinant de plantis et animalibus
non de secunda parte 2 ad propositum Pro quo notandum
quod quaedam sunt operationes vel sunt quibus communes et
potentiae sensitivae vel sunt quibus communes et potentiae
vegetativae vel sunt quibus communes et potentiae secundum lo-
cum motivae, potentia autem motiva non utitur organo
corporeo nisi ea ratione qua utitur ministerio sensus
et secundum ea membra predicta sunt tres partes principales
huius determinationis. et prima pars determinat de operationibus
et passionibus quibus communes et animae sensitivae
prout se tenet ex parte corporis et ita pars traditur
in libro de sensu et sensato in libro de memoria et
reminiscentia et in libro de somno et vigilia, secunda
pars considerat de operationibus et passionibus communibus et
animae vegetativae quibus prout se tenet ex parte
corporis et ita pars traditur in longitudine et brevitate
vitae in libro de morte et vita de inspiratione et
respiratione de iuventute et senectute Tertia pars
tractat de operationibus et passionibus quibus communes
et animae secundum locum motivae et ita pars traditur
de progressu animalium et causa motuum animalium Et
patet quod scientia parvorum naturalium sortitur tres partes
principales prima pars continet tres libros et secun-
da et prima continet de sensu et sensato qui continet octo capi-
tula et prima continet primi capituli 2 hoc ad librum
de sensu et sensato spectat considerare de quibusdam passioni-
bus et operationibus animae et corporis Circa quam continet
primo movetur ita quaestio

Utrum de operationibus et passi-
onibus corporum quibus communium sit ponenda
aliqua scientia distincta a scientia de anima et a scientia

de plantis Pro quo notandum operationes et passiones
communes et animae sunt sicut sensus seu sensatio memoria de-
lectatio gaudium ira tristitia appetitus et huiusmodi
Et dicuntur operationes communes et animae inquantum ab eis
fiunt, sed dicuntur passiones inquantum ab eis recipiuntur
Et dicuntur communes ex eo quia ambobus sunt communes
Notandum quaedam istarum passionum insunt animae per corpus
ita quod incipiunt in corpore et terminantur in anima
ut sensatio somnus Et quaedam ex eis insunt corpori
per animam sicut memoria et reminiscentia Tunc conclusio
respondendo 2 hoc de operationibus et passionibus quibus
communibus animatorum 2 ponenda una scientia distincta
a scientia de anima et a scientia de animalibus et a scientia
de plantis probatur conclusio per philosophum in principio libri de sensu
et sensato Tunc 2 determinatum fuit supra de anima nunc primo
considerat circa scientiam de animalibus ergo sequitur quod ista
distinguatur ab aliis scientiis et ratione probatur conclusio de per
dictis operationibus et passionibus 2 scientia specialis
quia sunt entia intellectualia habentia propria
et causas intrinsecas igitur de eis 2 scientia, sed quod de
eis sit scientia specialis probatur quia ubi sunt diversae
quae considerant sub sub diversa ratione formali sunt scientia
de istis operationibus et passionibus considerat sub alia
quam scientia libri de anima igitur sub diversa forma-
liter ab ipsa 2 diversa et per consequens magis ab aliis
ac probatur quia per hoc una scientia distinguitur ab alia
ut metaphysica 2o posteriorum Tertia probatur quia scientia
libri de anima considerat de istis operationibus ut prout
tenent se ex parte animae ista autem ut prout te-
nent se ex parte corporis igitur sunt diversa ratione istius
scientiae de praedictis operationibus et passionibus 2 scientia dis-
tincta et diversa. et scientia distincta dicitur diversa
quia duo modi differendi Et scientia de operationibus

et passionibus corporis animatorum non est scientia diffi-
nitiva. Secundo quia traditur diffinitive et per hoc scientia est
diffinitiva. Sed contra si de illis esset scientia ideo quod
animalis vel mors sed nullum illorum est ergo non.
Primum quia tunc scientia animalis esset practica quia talis
scientia de quibus operationibus et passionibus corporis
et anime est de illis operabilibus libere a nobis patet
quia est de illis operationibus vite animalis et de aliis
et iste sunt libere operabiles a nobis. Respondetur quod aliquae
operationes potentie vegetative non sunt in nostra vo-
luntate ut nutritio digestio etc. Secundo operationes
potentie sensitive non sunt in nostra libera voluntate
et in aliquibus considerationibus vigilia quando fit somnus et
medium est bene dispositum et organum bene approximatum
et cum est debita approximatio potentie ad obiectum
sive nolit sive velit percipit sensus de eo vel
tunc sunt ad hoc quod aliqua scientia sit practica non
sufficit quod sit de illis libere operabilibus a nobis sed
cum hoc requiritur quod talis scientia doceat modum operan-
di circa illa modo talis non est scientia de predictis opera-
tionibus ergo non est practica. Item dicitur de corrupti-
bilibus et contingentibus non est scientia ut dicitur primo posteriorum
ubi dicitur quod de illis corruptibilibus et contingentibus est
scientia tanquam de stabilibus permanentibus et hoc velle
philosophus sed de ipsis potest esse scientia tanquam de stabi-
libus immotis vel immobilibus et ideo est scientia de istis
operationibus vite animalis que sunt res corruptibiles
[illegible] ad alium quod iste operationes et passiones sunt
considerationi [illegible] ut habet respectum ad suppositum
[illegible] non [illegible] sunt corruptibiles secundo con-
siderantur in ordine ad suas causas et sunt [illegible] et
[illegible] sunt [illegible] non ita [illegible] ita in speciali

sed quecunque in genere [illegible] contra notitie non
potest aliquis scientiam adequatam assignari non est scientia [illegible]
[illegible] quia sic sit magis [illegible] quod in parvis naturalibus scientiam
adequatam esset corpus animatum et hoc corpus sensibile
sed hoc est falsum [illegible] quia sic sequeretur quod ita scientia
non esset specialis [illegible] quia scientie secantur quemad-
modum et res [illegible] de anima sed corpus animatum est subiectum li-
bri de animalibus [illegible] ergo [illegible] allegata
Respondetur quod in parvis naturalibus subiectum est corpus animatum
sed in isto libro speciali subiectum est corpus animatum sensi-
bile. Ulterius non quod scientie non sufficienter secantur seu
distinguuntur per res consideratas per scientias sed magis per eos
modum considerandi rei [illegible] sic [illegible] est quod corpus animatum
consideratur in libro de animalibus sicut in libro de plantis in
de anima et sensu [illegible] sed [illegible] non quia in libro
de animalibus et hoc consideratur de corpore animato in gene-
re de anima [illegible] de anima et [illegible] de corpore tamen
[illegible] de [illegible] quo anima suas operationes non [illegible]
[illegible] in parvis naturalibus consideratur de corpore animato
sed [illegible] corpore animato [illegible] inquantum [illegible] est sensibile
et quo ad librum de sensu et sensato [illegible] inquantum per
ipsum est dispositum ad somnum [illegible] ad vigiliam
et hoc per librum de somno et vigilia sed in libro
de animalibus consideratur de corpore animato sensitivo solum
et in libro de plantis consideratur de corpore animato ut est
vegetativum solum. **Circa hanc questionem**
movetur tale problema quare est hoc quod quanto talis
plures scit tanto plures [illegible] dubitationes et
de quanto magis scit de tanto plura [illegible] magis du-
bitat et [illegible] quare est de illo qui nihil scit [illegible]
[illegible] ad pauca respondet [illegible] Respondetur

quod isto termino est quia quanto aliquod est plurium scientia de
tanto est plurium premissarum ex quibus sit inferre
conclusionis et ideo tunc magna difficultas et dubi
tatio est sibi quae inferat talem conclusionem ex illis
premissis Secundo etiam est quia quanto aliqua plura sapit
tanto magis intellectus eius sit perfectior et subtilior
et tanto plures difficultates requirit et magis
perfundat suam considerationem quam autem intellectus sit sub
tilior quanto aliqua plura sciat Hoc patet per philosophum tercio
de anima ubi potest dicit intellectus et sensuum
dicens quod quamvis sensus percipit aliquod excellens sensibile
tunc non sic debilitatus tanto turbatur quod non potest
minus proprium sensibile percipere cum autem est de intel[lectu]

Secundum causa scientia corrumpitur in anima
tunc non generat similiter et cum sit perfecto causa per
solutionem supponitur primo quod sicut videtur non omne quod
corrumpitur a suo contrario corrumpitur patet hoc de lumine
in medio quod non habet contrarium Secundo supponitur quod aliquod
corrumpitur loquendo proprie non solum a suo contrario corrumpitur
vel propter defectum conservantis Tercio supponitur quod sicut vi
tatem sufficientis conservativum scientie in anima non est propria
anima ut sit sed est propria anima consideratio et adiutus
conclusionis quantum conclusionum propria scientia est habitus Istis
premissis apparet quod sit dicendum unde dicendum quod scientia cor
rumpitur in anima non a suo contrario sed propter defectum con
servantis **Tercium** quando tanta scientia accidit obli
vio et tamen virtutes non cum tamen equaliter deceret re
sponderi quod tanta opera virtutum ex quibus virtutes generan
tur continue aut frequenter fiunt et in talibus opera
continuis virtutum continue se exercet et cum hoc est
videt eas operationes sed ab aliis virtutibus non sic
autem anima addiscit conclusionem scientiam et ita tanta scientia

sit oblivio quia aliquis amittit medium deinventationis
quia scientia est habitus conclusionis Sequitur questio

2 **Utrum sensus media gaudium**
extrinseca id est ad eorum appetitum et desiderium sint propter
et quibus operationes animalium Pro ista questione
est notandum quod scilicet Thomas Albertus et Egidius et
similiter alii expositores dicunt quod sic titulus questionis potest
esse ut utrum sensus media etc sint propter et
quibus operationes omnium animalium tunc questio est facilis et
videtur non esse veritatem Sed si ponatur indefinite tunc est
veritatem et hoc est vult philosophus in littera ubi innuit
Et cum sic ita et hoc propter idem et medium de
facie quae non insunt omnibus animalibus sed solum perfectis
et non imperfectis Pro quo ulterius advertendum est quod
id est appetitus est consistentia propter apparentem percep
tionem seu propter auditum bonum impeditum
sed media est conservato speciem rei sensibilis
in absentia Ulterius nota animalia sunt duplicia
scilicet perfecta et imperfecta perfecta sunt que moventur
motu progressivo querentia alimentum suum in loco
et remotis imperfecta sunt per oppositum que non moventur
motu progressivo sed solum motu dilatationis et con
strictionis querentia sibi alimentum innatum a principio
Tunc dicendum ad questionem quod non omnibus animalibus insunt
id est et media propter primo dicendum quia in perfectis tamen in ani
malibus perfectis propter ubi non reperitur oblivium nec ibi ut
potentia sed in animalibus imperfectis non invenitur oblivium
nec quod est bonum auditum impeditum igitur etc adhuc propter
quia alias talis potentia esset frustra et hoc propter
quia in animalibus imperfectis intus est bonum auditum
nisi alimenti sed hoc est eis conatum et impediri
non potest in eo igitur etc Tercio non omnia animalia

sunt sed quod causat idem i.e. ut idem sunt Sec
patet de medio quod non inest omnibus animalibus quia
aliqua animalia sunt que tactum in proximo et talia
non indigent medio Medium enim est quod vadeat
ad locum [illegible] quemcumque et fugiat locum
[illegible] disconvenientes i.e. Etiam non omnia animalia
sunt [illegible] quod est locum mutare i.e. ut mediam
[illegible] operationes [illegible] mediam et idem inest
omnibus animalibus non quo ad actum sed quia gaudium
et tristitia sunt operationes opposite sed quo ad apti
tudinem Sed [illegible] convenit omnibus animalibus i.e. non
solum [illegible] quia appetitus inest omnibus anima
libus i.e. et [illegible] omnibus animalibus inest anima i.e. omnibus
inest cognitio convenientis et disconvenientis tamen quia
anima cognoscat convenientes et disconvenientes saltem
sensitiva sed [illegible] tenet [illegible] quia appetitus dum
in appetitu concupiscibilem et irascibilem non ubi
cumque [illegible] dimensio ibi et media dimensio [illegible]
quo non [illegible] quod ubicumque [illegible] dimensio
ibi et media dimensio sed hic est [illegible] de dim
[illegible] claudit dimensio [illegible] quod ubicumque est
[illegible] dimensio ibi et media dimensio [illegible]
Media non inest omnibus animalibus [illegible] ubicumque
est [illegible] ibi est media sed in omnibus anima
libus est [illegible] quia in omnibus animalibus est plu
ralitas sensuum non [illegible] sit media [illegible]
non [illegible] ubicumque [illegible] nobilior
ibi [illegible] ignobilior sed in omnibus animalibus
[illegible] que est nobilior [illegible]
i.e. [illegible] Pro quo [illegible] plura
litas sensuum non est causa sufficiens [illegible] sed
[illegible] et [illegible] est [illegible]
de causa sufficienti De alio quod non [illegible] ubicumque
[illegible] nobilior ibi et ignobilior sed hic est

[illegible] in [illegible] ordinem [illegible] **Circa**
questionem modo [illegible] problema
Cum est quod [illegible] non [illegible] mediam
[illegible] quod [illegible] sanguinis circa cor [illegible]
appetitu vindicte et [illegible]
sit magis commotus spiritus et sanguis et propter
[illegible] organum [illegible] est
valde [illegible] meatus sunt [illegible]
sit quod spiritus non possunt distincte pervenire a [illegible]
te [illegible] ad cor Et si ibi venerit [illegible]
et irregulariter et [illegible] veniunt quod non possunt [illegible]
[illegible] mediationem [illegible]
[illegible] quibus sit [illegible] causa dubium **Sed**
problema Cum est quod si [illegible] lignum
[illegible] super terram [illegible] ambulat super ipsum ac
[illegible] ponderetur in altum [illegible] non audet super ipsum
ambulare ymmo cadet [illegible] quod [illegible]
[illegible] timoris [illegible] timet [illegible] spiritus vita
les et calor naturalis dispergitur per membra et per
corpus et [illegible] ad cor ad consolandum
ipsum et ad confortandum quia ipsum dolet [illegible]
et membra derelinquuntur desolata [illegible]
et incipiunt trepidare et [illegible] non sufficit [illegible]
[illegible] sustentare et ita [illegible] cadit

Utrum physicus habeat considerare
de sanitate et egritudine [illegible] Arguitur quod
auctoritate [illegible] in [illegible] qui dicit physica est de
sanitate et egritudine [illegible] propria [illegible]
[illegible] quod physicus [illegible] de [illegible]
Et [illegible] considerare [illegible] sanitatis
et egritudinis [illegible] considerare sanitatem
et egritudinem sed physicus est [illegible]
[illegible] quia physicus [illegible] considerare corpus naturale et [illegible]
est [illegible] sanitatis et egritudinis et [illegible] quia [illegible]
[illegible] considerare [illegible] considerare passiones in subiecto

ergo quero utrum dicitur tibi quod physicus et me-
dicus habent considerare de per se de sanitate et egritudine
Sed dicendum quod physicus habet de illo considerare quantum
ad communia principia prima et tales que sunt qualitates
active et passive et elementa Sed medicus habet consi-
derare de illo quantum ad principia secunda que sunt
complexiones membri et sani utrumque sanum
est egritudo vel sanitas artificialis et est sanitas quam
vel egritudo potest generari vel induci per artem
alia est egritudo vel sanitas naturalis que generatur
a natura sine cooperacione naturalibus sine in-
uamine artis Et si dicitur si physicus habet considerare de
sanitate et egritudine per se sequeretur quod debuisset
tradidisse scientiam naturalem quod nullibi tradidit
scientiam specialem de sanitate et egritudine utrum dicitur
sicut libris physice naturalis etiam patet quod physicus
non habet considerare causas sanitatis et egritudinis quia non habet
considerare sanitatem et egritudinem Arguitur quod physicus
non habet considerare antidota seu conservativa sanitatis
quia non habet considerare causas sanitatis tamen quod antidota
sunt cause sanitatis Respondetur quidam dicunt quod physicus
tradidit unum librum specialem de sanitate et e-
gritudine et dicunt quod ille non est translatus de greco
in latinum sicut multi alii libri ut est liber de ani-
malibus et alii Alii dicunt quod physicus tradidit
specialem scientiam de sanitate et egritudine in libro
de longitudine et brevitate vite quod ibi considerat
de principiis longe et brevis vite Et quod prin-
cipia longe vite sunt principia sanitatis et principia
brevis vite sunt principia egritudinis igitur physicus po-
suit scientiam specialem Et similiter in de morte
et vita considerat de sanitate et egritudine quod principia
vite sunt sanitates et mortis principia sunt egritu-
dines quia sicut sanitas est conservativa vite sic
egritudo est inductiva mortis et ergo physicus considerat

de morte et vita considerat de sanitate et egritu-
dine Ad aliud cause sanitatis et egritudinis sunt
duplices quedam primarie et naturales ut qualitates
prime in quarum proportione consistit sanitas et
ex quarum disproportione consurgit egritudo Alie
sunt cause artificiales et sunt antidota et alia
a recepta medicinalia ut quando natura deficit in
naturalibus non habet considerare causas artificiales sanitatis
et egritudinis ut qualitates primas etc. patet quod physi-
cus et medicus considerant de sanitate et egritudine
Dicendum quod physicus quo ad causas primarias que
sunt qualitates prime Sed medicus quo ad causas secunda-
rias que sunt complexiones etc. dicit in textu
quod physicus considerat causas sanitatis speculative medi-
cus vero practice **Circa istam glosam du-**
bitatur quomodo intelligitur illud dictum philosophi quod dicit ubi
physicus dimittit ibi medicus incipit pro quo
notandum istud dictum dupliciter intelligitur sicut glosator primus
sic est quod medicina subalternatur scientie naturali et ideo
quod conclusiones scientie subalternantis que sunt fines in
exercitum sunt principia scientie subalternate que est
medicina in naturalis scientie et ergo dicitur ubi physicus
dimittit ibi medicus incipit quod physicus naturalis terminat
suam scientiam in conclusionibus et medicus capit illas conclusiones
pro principiis et ab illo ulterius procedit et iste est
sensus primus Alius est sensus quod physicus naturalis procedit ab
universalibus causis ad particulares et in illis terminat suam
scientiam Sed medicus incipit a particularibus et procedit
ad causas ulteriores et ubi physicus naturalis dimittit ibi
medicus incipit Alius sensus est ubi natura deficit
ibi medicus incipit per artem et operacionem iuvare
naturam quod physicus solum considerat operaciones nature quantum
potest fieri ex naturalibus sed ubi natura deficit ibi fiet me-
dicus de applicando ibi iuvando naturam per suam medi-
cinam et ubi medicus dimittit ibi [illegible] incipit

et totum recipit, et ita isti tres participant multis
medicus et plebanus habent se [illegible]. Secundum
dubium est utrum hoc quod medicus [illegible] quo
confidit infirmus melius sanat. Dico quod sic quia
forma sanitatis quae est in anima medici vehementer
impregnata est ab anima infirmi et ideo confortatur
cum infirmi et confortatur spe bona cum corrobo-
ratione aegritudo citius mitigatur

4 Utrum sentire sit proprium omni animali
Et arguitur ex littera quia videtur dicere quod ad [illegible]
quod ad hoc [illegible] sit per quod distinguitur
a non animali ergo est ei proprium. Secundum sic quod sentire
[illegible] animal [illegible]. Dico primo sentire inest omni
animali et soli et semper et quod est proprium animali [illegible]
per propositionem. Sed aliis probatur quia sentire convenit omni
animali et [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible]. Secundum sic
[illegible] in forma omni animali sentire est proprium sic [illegible]
ubi sentire stabit [illegible] [illegible] et si stabit [illegible]
te quod [illegible] quia nullum sentire inest omni
animali utputa inductive de singulis [illegible] [illegible]
quod non [illegible] animalibus inest omnis sensus. Nam
[illegible] [illegible] animalia solum habent unum
[illegible] tactum [illegible] sunt animalia [illegible] imperfecta [illegible]
aut animalia perfecta habent omnes sensus [illegible] sunt
[illegible] et bruta quae sunt animalia disciplinabilia
[illegible] et perfecta. Secundum est quod ad [illegible] quod sensus inest
[illegible] animalibus [illegible] ad sensum gustus et tactus quia
isti sunt necessarii animali [illegible]. Et [illegible]
[illegible] quod animalia perfecta habent omnes sensus actu vel
aptitudine quia quo ad actum aliqui [illegible] carent vi-
su et alia bruta auditu et hoc proveniunt [illegible]
[illegible] impedimento [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible]. Et de animalibus [illegible] [illegible]
non habent sensum [illegible] actu habent tamen aptitudinem et
potentiam [illegible] ad sentiendum et [illegible]

quod ad [illegible] [illegible] non ad quod est in [illegible]
[illegible] ad sentire. Secundum quod sentire non est proprium anima-
libus quia [illegible] convenit plantis quia plante sentiunt
[illegible] quia plante recipiunt qualitates sensibiles ergo sentiunt
tenet quia sentire est recipere qualitates sensibiles. Sed antecedens probatur
quia recipiunt caliditates frigiditates etc per quas
[illegible] corrumpuntur. Confirmatur plante recipiunt [illegible]
[illegible] [illegible] et hoc non est [illegible] nisi quod
cognoscunt [illegible] plante [illegible] non habent sensus. Et
[illegible] quia ad sentiendum requiritur complexio [illegible]
[illegible] non plante sunt [illegible] terrestres et [illegible] terrestri-
tas impedit qualitates complexionales requisitas ad
sentiendum [illegible] est [illegible] pili et ossa [illegible]
et aliorum animalium non sentiunt quia hoc est propter nimiam
terrestreitatem. Secundum ad [illegible] quando [illegible] plante recipiunt
qualitates etc [illegible] dico quod non recipiunt per cognitionem [illegible] co-
gnoscant sed per naturalem [illegible] quae est [illegible]
[illegible] ad confirmationem dico quod plante [illegible] instinctum
[illegible] naturalem [illegible] quo [illegible] se [illegible] in
[illegible] [illegible] capus appetit motum [illegible]
[illegible]. Et [illegible] est quia [illegible] dirigitur ab [illegible] in-
fallibili quae dirigit unumquodque ens naturale ad suum
finem. Secundum si [illegible] [illegible] apoplecti-
cis separatur sentire [illegible] non est proprium [illegible] quod inest
[illegible] aptitudine [illegible] non actualiter [illegible] de catulis
animalium qui non vident [illegible] dies habent tamen
aptitudinem et potentiam ad videndum. Secundum quod sentire est
[illegible] omni animali [illegible] proprium [illegible] oppositum et
[illegible] probatur [illegible] sentire est [illegible] et proprium [illegible]
[illegible]. Nam est proprium quo ad [illegible] significationem
[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] sed [illegible]
[illegible] est [illegible] [illegible] proprium
[illegible] quo ad [illegible]. Secundum est quod [illegible]
[illegible] etc

Secundum d.

Confirmatur

5 Utrum gustus et tactus sint necessarij omni

animali Arguitur quod non quia multa perfecta ut piscis
talis ... sit habet animal gustum et tactum
... non est necessarium ... tamen ut ...
... modo ... primo ... quod ... non ...
est solum ... necessarius et ... ad ... primum
... capitur ... sine quo aliquid non potest esse et
animal est necessaria ... est ... sine quo aliquid
non potest ... dum esse tunc dicitur ad ... quod tactus necessario
inest omnibus animalibus secundo necessitatis ... quod tactus
inest omnibus animalibus ... necessitatis ... quod gustus
non inest necessario omnibus animalibus ... necessitatis ... dicitur
quod gustus inest necessario omnibus animalibus ... necessitatis probatur
... quia tactus consistit in quadam proportione media ... contrariorum
... per quam etiam consistit vita ... proportio
corrupta corrumpitur et ... quia per excellentias
contrariorum tangibilium corrumpitur ad ... necessarius ... tactus ... necessitatis
... probatur per ... primo de anima ... quod solus
tactus animalibus est necessarius ... aut ... per
... quod gustus inest animali propter delectationem ... tamen
probatur quia per gustum distinguitur nutrimentum conveniens a dis-
conveniente ... ad ... esse ... tactu ... non ...
animal inest tactus et gustus ... de ... in semper
... tunc ... sentit ... probatur ... experientia ...
... aqua ... mortua ... probatur ...
... medicina per quasdam herbas ... fa...
... si tactus inesset ... necessario ... propter ...
... quod ... perfectius ... quod ...
excellentia tangibilium corrumpunt ... ergo ... animal
... tactus ut ... sentiat ... sit tangibile
... est ... quod ... sequitur
quod tactus inesset plantis quia excellentia tangibilium etiam
corrumpunt plantas sicut animalia ... sequitur
quod ... excellentia ...
aliorum ... corrumpunt ... secundo de anima igitur
sequitur quod ... non ... tamen quod

... si tactus est necessarius ad ... maxime
ad prosequendum convenientia et fugiendum disconvenientia
... quod multa sunt alia que non possunt ...
sequi convenientia et fugere disconvenientia ... de
... patientibus et ... que non possunt
fugere disconvenientia et visus non est necessarius ...
tactus ... quod visus nobilior tactu quod ... in
... et plures differentias ... ostendit et ... primo
... ad ... quod tactus potest capi ...
primo ... tactiva ... ad ... potest esse ...
tactu ... capitur ... tactu tangendi et ... ad
potest esse ... tactu et ergo actus tangendi non est necessarius
... dicitur de gustu de ... videtur quod ...
... plante ... excellenti
... alia ut ... de anima et ergo ...
non est necessarius ... tactus ad ... excellentibus
... excellentia
... quod plante ... ergo frustra darentur ...
... ad fugiendum ergo ...
... videtur quod excellentia aliorum ...
... quo ad actum ... non corrumpunt ... ad
... de ... quod ... colligit ut
... tactus ... ad ...
... prosequendo ... fuga ... convenientis et
disconvenientis ... modo ... motu locale
... de loco ad locum et non est ... quod tactus
... aliis ... fugere disconvenientis ...
... delectatione non ... datus est ...
aliis ... videtur ... quod ... non ...
... maior ... nobilitatem
... sine quo ... non potest ...
... et ... tactus ... gustus non est necessarius ...
... quod ... sit ... propter ...
... nutrimentum ... et ... tunc quod ...
... sequitur quod gustus est necessarius plante quod est

capiunt alimentum / ista autem aliud sumunt alimentum
sine gustu et iste non est quia omne est commune toto
aliud et est quod sunt aliud ultimum gustum sicut
etiam cauda anguille decisa sicut in embrione
in utero matris qui vivunt vita plante cum ergo
sine gustu capiunt primo sicut etiam plante capiunt
alimentum non sine sensu discernentiam et electionem
ergo cum quodlibet tempus est gustatum et ergo non requirunt gustum
sed aliud aliter dicitur quod ex parte quam allegat est
contra eam sicut non sufficientes ergo ista est quod aliud
sunt facta composita et non de alimento ipsius convenient
et ergo non per alimenta disconvenientia compunctum
pentur unde est ergo gustum ergo consilium dicitur
quod causa quod magis solicita est ista pistina
ergo imperfectum in magis illius prevalet ad unum dicit est
quod gustum actu unum potest est discretionem sapor
Ergo imperfectum est discretionem melius non de
saporibus quae est in sapore primo magis est aliter
ergo est de sine et aliter et est de toto loquitur
quod primo solum est in lingua sicut aut non
ad quod sit in lingua melius in embrione et
ad aliud dicitur quod cauda anguille sine ad tempus est
sine gustu capiendo gustum per actum gustandi sicut
non dicitur et sicut est quod dicitur et de
ministrandum et tamen maxime in tamen tempore
dicendum non dicitur quod tunc quod impedit calorem quod
sunt flegmatica et per quod in aliquo tempore sunt
sine actu gustum ergo minimum minimum quod supponit
tempore estatis quod sunt minus vorata sed quod
est quod comedunt in estate in hyeme calor non
quod non potest digerere aliter dicit quod tunc alia
quod possunt quibus in ore et ventre tamen multum
aliter quod convolunt se et corporibus terre
minimum sed viscositatem ultimus sed nullum

ad mixtum sive quod non elemento ergo ad quae non
terra eo de animalibus quod potest vitam ducere et
de quibus aliter unde sumet chamaleon ad vi
vit talpam minus ignis quod pascit sale
maxime dicitur quod non est verum ut tunc mixta
in hac parte sunt potius quam ullum elementum propter
ista dispositionem et conveniens minimum quod vivant
puta quod quodlibet elementum sine unde quidem in summo
et ergo ista mixtis non est sicut adhibenda quod
tunc ista sine sed mixta puta corpora sic et
tamen lege aliqui volunt de virtute eius aliter
gratia unde sine mixta aliter dicitur quod tunc possunt
sine adhuc cognoscunt elementa ut sunt eodem modo
ad mixtorum requisitis et sic volunt dicere quod
quadruplicia sunt vivencia quae quidem sunt in
aqua quae non dum possunt vivere quod sine ele
menta ut pisces non dum potest vivere sine aqua
sic est pars una dicitur quod est non dum possunt
vivere et est in aere sicut uti sic elicit
quod licet et quod non est aliud tunc aliter ergo sine
visus auditus odoratus sunt de sine esse aliter quod
quodlibet multis utilibus aliter et sunt ex salutis
et non sequitur sic de sine aliter quae primo ad esse
et ergo dicitur ad infra ad superius dicitur quod non sunt
talia omnia **Dubitatur etiam utrum quidem**
tamen quare est quod gentes in istos duos sensus
dicuntur intemperantes et vituperantes dicitur quod isti
sensus non sunt generosi et est brutis et est delectabiles
eos ipsorum et ergo irrationabiliter adhibentur nobis est
quod valde tunc et vituperabile quod gentes vivunt
voluptuose in istos sensus sunt vituperabiles et
bestiales tamen est quod gentes bene et strenue in
duntur tempore in iste sensu dat se ad vitam
religiosam ut possent pervenire ad vitam aeternam

dubitatur quare in estate calidissima aer afflatus
iudicatur frigidus dum tamen sit calidus vehementer
tum propter calorem solis tum quia aer est elementum
ita calidum quod est actu leve et est frigidum. Pro
quo notandum quod caliditas est in magis densitate
de tanto est maioris actionis patet hoc de ferro
ignito. Secundo notandum quod quamvis caliditas ambientis aeris
sit intensive multo maior quam caliditas corporis
nostri tamen caliditas que est in corporibus humanis
magis calefacit extensive et magis sentitur
quia caliditas in corporibus humanis est
magis compacta. Modo dicitur ad dubium quod in estate
caliditas corporis humani magis calefacit aerem
contiguum propter corporis humani propter densitatem caloris
humani etc. patet quod ille aer proximus est magis calidus
quam aer distans et ideo iuncti aer afflatus iudicatur
esse frigidus quia non est sic a corpore humano calefactus.

Tertio dubitatur quare est hoc
quod si digitis cancellatis supponatur faba vel pisum
vel lapillus tactus iudicat ibi duas esse res. Respondetur
supponendo primo quod iudicium de sensibili non completur nec perficitur in sensu exteriori sed in sensu communi seu interiori
patet hoc quia videmus quod si homo sit in vino et attente
consideret de aqua una et bibat fortiter aquam eam ipse
non iudicabit eam ibi bibisse, et hoc non esset si iudicium sensibilis compleretur in sensu exteriori. Secundo supponitur quod
retro digitos est quidam nervus in quo uniuntur sensus
tactus qui per singulos digitos multiplicate etc. unite
multiplicantur ad sensum communem. Tertio supponitur quod sensus communis
iudicat de unitate vel multiplicitate obiectorum secundum quod organum sunt alii et alii iuncta a sensibili. Quarto
supponitur quod digiti sunt cancellati tunc sensus tactus non
uniuntur in nervo sed dispositione multiplicantur ad sensum
communem. Istis suppositis apparet quod sit dicendum quia
ex quo digiti sunt cancellati organum

tactus est indispositum. Et sensus tactus sensibili multiplicantur
dispositione ad sensum communem. Secundo dicitur a communi in oculis etc. Sz o
non iudicatur due res a sensu communi cum tamen sint duo
oculi. Dicitur quod non est simile quia licet duo sint oculi tamen
in capite est quidam nervus opticus in quo uniuntur
ille sensus etc. unite veniunt ad sensum interiorem.

Quarto dubitatur quare est hoc quod aquis
intrat primo balneum iudicat aquam primo vehementer
esse calidam et postea iudicat eam esse tepidam. Respondetur
ut dicit philosophus in 2o de anima [illegible] persentibus contrarium
quia eum aquis attactus est in balneo tunc organum
eius calefit et indisponitur etc. non potest iudicare
de caliditate aque, sicut in principio bene iudicat quia simile
calidum non sentitur 2o de anima. **Quinto dubitatur**
quare est hoc quod cibus quamvis est dulcis et bonus et febricitantibus apparet amarus. Respondetur quod hoc non est verum de
omnibus sed solum de febricitantibus febre colerica. Istis
autem sic apparet propterea quod in tali febre elevantur multi
humores colerici a stomacho qui a frigiditate cerebri reponuntur super linguam et illi humores commiscentur
cibo et ita cibus apparet amarus quia illi humores sunt
amari. Sed in febre sanguinea cibus apparet dulcis propter
complexionem eius. Sed in flegmatica cibus est insipidus in
melancolica autem stipticus. **Sexto dubitatur**
quare est hoc quod qui fortia vina potant et per consequens debilia
non possunt iudicare de sapore alicuius vini. Respondetur
quia sensus vini fortis manet in gustu et quia fortiores
sunt quam sensus vini debilioris etc. impediunt iudicium vini
debilioris et sic etiam est causa quare post se potant acetum
non possunt bene iudicare vinum.

6 **De aliis tribus sensibus scilicet visu**
auditu odoratu insunt aliqua contraria [illegible]
propter [illegible] vel [illegible] utilitatis. Respondetur quod [illegible]
[illegible] in [illegible] aut contrarium ea utilitatis hoc
accidit pro quo non contraria est dulce [illegible]
et hoc est in [illegible] dispositio alba est amara et [illegible]

est discernere de futuris quod memoria preteritorum et etiam di-
stimativa de convenientibus prosequendis et nocivis fugien-
dis sine memoria preteritorum nulla prudentia sed convenit
hominibus quae est cognitio universalis et est circa agibilia
6° ethicorum Unde inest brutis animalibus quibusdam memoria
sicut dicitur 1° metaphysicae et etiam ex formica. Etiam inest
videmus et multis aliis animalibus quae operantur cum
instinctu et ductu naturae sicut hirundo primo nidificat
secundo ornificat hoc pluificat et istum ordinem est quod pro-
videntia talis non dicit quod prudentia sed secundum inest hominibus
de qua dicitur 6° ethicorum Unde prudentia talis non aliis
inest ex aliis ab homine ut dictum est contra de fa-
tuis dicit quod etiam inest eis prudentia talis quod habent natura-
lem instinctum circa operationes ut ad comedendum et ad
Sz 9 bibendum tempus licet careant prudentia vocali. Sed contra ulla
est hoc quod illi tres sensus insunt animalibus prudentibus
de hoc etc. dicit quod hoc quia audiunt multas rerum differentias
ex quibus prudentiis potest discerni inter speculabilia et agi-
bilia. Sed postea in hoc dicit quod auditus paucas rerum
differentias audit quia tantum differentias soni et vocis. Sed hoc non
est intelligendum simpliciter quod paucas rerum differentias audit sed
audit paucas respective scilicet respectu visus quia visus plures
audit quam auditus. Vel dicitur quod auditus paucas audit
de per se sed multas de per accidens quia auditus notificat
voces per quas declarantur multae rerum differentiae. Et per contra
quia non est auditus paucas rerum differentias audit ideo non
multas quia stat quod per accidens audiat multas sed de
per se paucas. Et sic multum incognitum notificat cogni-
tio dicit vero est per se non autem per accidens. Et quod velut
dicit Nihil dat quod non habet unde est formaliter non autem
virtualiter non licet sit formaliter incognita incognita in-
formaliter tamen virtualiter est cognita etc. auditus virtualiter est
Sz 9 multas rerum differentias quia est sensus disciplinae ex hoc
Sed contra odoratus non inest omnibus animalibus quibusdam pro-
ductiam potest hoc etc. quia in hominibus deficit ma-
gis odoratus et tamen talibus maxime inest prudentia

dicitur ut habetur 2° de anima quod homo pessime odorat et
est defectuosissimus odoratus. Et licet odoratus non est
perfectus in hominibus sicut in aliis animalibus tamen adhuc mul-
tas rerum ostendit differentias ex quibus homo potest indicare con-
venientes et disconvenientes etc. Quae arguunt respondetur quod
maior prudentia in eis maiori deficit odoratus. igitur
non inest hominibus. Conceditur maior quia licet 1° sensus est
debilis in eis non tamen est ita debilis quod non ostendat mul-
tas rerum differentias ex quibus homo discernit in agibilibus et
speculabilibus **Circa hoc dubitatur**
primo quod etiam unus homo qui a nativitate privatur sensibus
exterioribus et habet omnes sensus interiores bene disposi-
tos utrum talis possit acquirere scientiam. Arguitur
quod non quia sensibus exterioribus privatus interiores deficiunt
a suis operationibus. Nam interiores dependent in suis
operationibus ab exterioribus ut dicitur primo physicorum **Secundo dubitatur**
quare aliquae qualitates sensibiles ut odor sapor non
sunt ita notae ad significandum sicut qualitates audibiles et
puta vox vel qualitates visui perceptibiles ut scripturae.
Respondetur quod prima causa est quia aliae qualitates non sunt nobis
ita promptae et paratae ad exprimendum nostrum conceptum
sicut voces. Alia causa est Nam licet alias qualitates
ita prompte haberemus ad nutum velle sicut voces tamen
illae qualitates non essent ita per nos variis modis
variabiles sicut nos indigemus variare ipsas voces
scilicet de recto in obliquum de singulari in plurale de una
persona in aliam de uno modo in alium quemadmodum
nos indigemus variis modis nostrum conceptum aliis
exprimere et hoc non possumus facere circa alia sensibilia

Utrum visus sit melior et perfectior

auditu et aliis sensibus. Et hoc videtur. Arguitur quod sic. Et
hoc est intentio philosophi quia multas rerum differentias nobis
ostendit quia omnia corpora participant colorem etc. sicut ostenditur
reperitur tam in superioribus quam in inferioribus corporibus et

ita cog obti 2 melior Vña co sentim qz m̄o
pcipiedi obiecta qz magis spūal et velocius pa
pit suū obiectū qz in instanti vt dt pº qº de
aīa Tercia co sentire cog opacōis qz eius opacō 2
delectabilior qz quibus cogitibz pz ad qtioz Secūᵐ est
qtio dz intēl de poñᵃ instrumētali spūa et nō pnci
pali qz sic vng spūs nō est nobilior aō naz cōz
nō 2 nobilig seipso qz quo cād 2 poña pncalis
visiua auditiua cōis Et qm̄ est omīs spūs spant
in vno pncīle sc̄ in aīa spūa tn̄ organa sūt
dūsa et mōi sentiēdi sūt dūsi et p̄ hoc vng 2
pfetor aō sic in sōa pz de dūsis pictur in vna
paiete vbi vna 2 pulcior aīa Et qtio dz intēgi
uel spūs cōtraiōrs qz intēiōrs sūt nobiliors ut spūs
Oz sᵃ quīs cōis dz sic spūs visiū nō 2 nobilior pº do
tād vbi dī spūs auditus 2 pfetor visu dī qz tād
vnit dt sm̄ sēpm̄ visū 2 pfetor cū hc tn̄ stat
qz rm̄ actio audito 2 pfetor vltimo nō pfeīus po
nē cog thmg actio assimt in cōne qz aīa cōta
spant in colore qz quo nō color sentitur vnus a
q qualitate scōa que rsultat ex cōmpcioz pūra
tād qūtū sīt qz do uīgdo cōis et pictor vtit
coloribz Vña sentire quit pº lucido et vm 2 qz
aīa cōta spant color nō aut pmoᵘ
Itē d Jtē d au
ditg plus dat vaid audit qz sōnd cū sonate
et hc nō pcepit visg dī qz song cū sonate nōg
2 spad oīuz audity si song alte visū dī qz hc
qz song ipntat signatū hc 2 dpacōis cōne mīs
et impsf et nō depse Jtē d tactg 2 magis nūtig
Itē d qz visg alī qz sn̄ visu pt ēe et sn̄ tactu nō
dī qm̄ spūs tactus sit magis nēcig alī pº hc
nō sequī qz sit nobilior qz uīa pa 2 magis
nēīa qz sōia et tn̄ nō sequī qz sit nobili
Itē sᵃ Jtē si dī audity 2 nobilior visu qz qz nobilio
ēm opacōm sc̄ iudicat de sōm auditus et hc
2 nobilig qz vide ēt ēe spūs 2 nobilior qm

magis confert ad felicitatē Vñ sic 2 de auditu qz
cōfert ad vtutes ad sapiam et ista dispse ordi
nantur ad felicitatem dī qz sic dicit qz tād te
audity 2 dspacōis 2 nobilior et hc pntat cōnīs
quia pōest ad disciplinā Circa qtioz
dubitat quare cōg vno oclo videt qz duobz Rō
sic dicit pspectiuiste qz visio fit p lineā ra
diosam mō clauso vno oclo tūc aō vidz per
lineam rectam qz vna linea nō impedit aliā
pcedentē ab oclo ad rem visaz et est qz vtus
visiua vnit plus in vno oclo qz vtg vnita 2
fortior sepād dispsa et ita meliq videt vº oclo
Scdo dubitatur Quare oclo magni ciēns
inflmat oclis pmg dī qz rōn mōd cplexiōis
et iō reuma facilr acapite lapunt sic spongia
pn̄i vō oclo sūt dul et iō defacilg lapunt acia
dtales dispōcōs Tercio dubitatur
Quare hōies hntes oclos pfundos sūt malici
si Rñ qz iō qz pfunditas oclou 2 ex defectu hu
iditatis et caliditatis mā th defectu hūiditatis et caliditatis
2 sign malicie Oz d tūc sequitur qz viri studiosi Oz d
maiorz cāent maliciosi qz hnt pfundos oclos Rñ
qz pfunditas oclou puenit vaco ut dcm̄ 2 et th
dr sign malicie Vño puenit ex ocupacōm hc
vesta et vtuosa sic in viris studiosis et th 2 sign
maioris vtutis Qrto dubitat quare hōies
circa tīme dīa alia cīus inpinguant Rñ suppōdo
pmo qz aīa de cōuo plus ocupat circa actus
et opacōs aīales seu spūales de facto mīg
intendit circa opacōs nāles seu poñe vegetatiue
ut 2 mēco cōis pz hc qz hō meliōz digesti
onem hz in sompno qz in vigilia ad quā di
gestionē hōz sequitur inpinguacō Ex hc pz responsio
ad dubium qz circa hōies cōint impīguat qz ni

dulces quia cum ipsum est unum occupata tota spa
cium dulcedo et propter hoc pone visum quod est cum
eorum videtur et ideo plus intendit tota multitudo ad
quod sequitur impugnatio **Quinto dubitatur**
Quare solum canis non videt nisi post nonum diem
et alia pauca alia cum tamen alia videt post natum statim
Notandum quod canis est multum ad colorem propter abundantiam
de siccitate et caliditate propter hoc patet ad appetitum quod propter
hoc est calidum Secundo dicitur quod cerebrum ipsius canis nondum
nati est repletum de humoribus calidis et siccis et isti
humores petunt exitum vel non valent canibus unde
ire appellitur [illegible] glaciale in quo est
virtus visiva quia [illegible] appetit ad expellendum illos
humores, unde sic expellendum et ad digerendum
requiritur tempus novem vel decem dierum [illegible]
[illegible] et complexionis et istis diebus finitis et
humoribus expulsis oculi sunt apti ad videndum
Sexto dubitatur Quare est hoc quod si aliquis
ter vel quater circulariter currit in eodem loco videtur sibi
moveri omnia circulariter et statim cadit Pro solutione
dicitur quod motus circularissimus [illegible] fit ab appetitu mo
tivo [illegible] et [illegible] motum et spiritum tunc movetur
[illegible] quod movetur [illegible] et [illegible] spiritus [illegible] qui veni
unt ad nervum opticum [illegible] movetur sic caput
movetur et [illegible] movetur spiritus visibilis venientes ad
nervum opticum sic et isto modo [illegible] veniunt
ad spiritum [illegible] et tunc sensus [illegible] iudicat omnia mo
veri per modum [illegible] et [illegible] cadere
Ultimo dubitatur Quare ebrio videntur omnia
moveri Respondetur supposito primo quod quando ebrius po
tat tunc multi fumi elevantur a stomacho ad
sursum cerebrum qui cerebrum perturbant et movent Secundo
supponitur quod visus decipitur in iudicando de aliquo visibili
propter indispositionem organi et propter motum cerebri Tunc respondetur

ad dubium quod quando ebrius potat tunc propter motum cerebri
[illegible] fumi et propter indispositionem oculorum illa que videntur
apparent sibi moveri.

Utrum sensus auditus plus conferat ad doctrinam
quam visus et arguitur quod non [illegible]
est quia sensus audibilis est [illegible] disciplinae, unde sensus au
dibilis [illegible] pro [illegible] non, duo
sunt modi acquirendi scientiam unus per inventionem seu per [illegible]
[illegible] ut quando quis invenit [illegible] per se notas
et [illegible] applicat ad [illegible] per quod deveniunt
ad [illegible] alius [illegible] modus est per doctrinam ut quando
acquirit scientias a doctore informante tunc dicitur ad [illegible]
quod sensus visus plus confert ad acquirendum scientias per inventionem
quam aliquis alius sensus Secundo dicitur quod sensus auditus plus confert
ad acquisitionem scientiae per doctrinam quam alius sensus [illegible] quod
sensus auditus plus confert ad doctrinam [illegible]
[illegible] patet quia sensus visus plures [illegible] audit
et magis diversa sentit quam aliquis alius sensus sed quod
sentit confert ad scientias et magis sentire magis confert
ad scientias [illegible] quia sensus visus sentit omnia [illegible]
quod omnia [illegible] sunt colorata vel [illegible] sed non omnia sunt
audibilia [illegible] quod pauca [illegible] patet quia
ille sensus plus confert ad doctrinam [illegible]
[illegible] doctrinae sed auditus est [illegible]
[illegible] plus [illegible] ad doctrinam quam aliquis alius sensus
[illegible] patet quod plures sciunt acquirunt per doctrinam quam per
inventionem [illegible]
[illegible] sensus auditus plus
confert ad scientias [illegible] auditus quia sic [illegible] audi
tus conferret ad acquisitionem scientiarum et auditus [illegible]
[illegible] sensus sic conferret, sed auditus [illegible]
[illegible] non convenit ad auditum [illegible]

Sed vero visu et aliis sensibus sed de sensibus tactus plus confert
ad scientias quia est exterior omnium aliorum sensuum ex 2o de anima
unde scientia est certissimorum est quia per tactum iudicatur
homines ingeniosi unde 2o de anima molles carne aptos
mente Ratio probatur 2o de anima dicitur quod tactus est exterior ubi non
comparat tactum in nobis ad alios sensus correlative nos
sed comparat tactum nostrum quoad tactum aliorum animalium ad
[illegible] dicitur quod tactus bonus indicat de ingenio comparative de per se non
confert ad ingenium verum est auditus vel sermo audibilis
est causa disciplinae instrumentalis et non principalis seu totalis
vero sic prima est causa instrumentalis scripture [illegible] est causa non
exterior et effectu unde est de anima principalis et totalis **Dubitatur**
quare est tunc quod non solum per sensum audibilem possumus
docere immo est per scripturam visibilem et sic voces au-
dibiles possumus imponere ad significandum omnia scibilia quare est
non ita visibiles ut scripturas possumus imponere ad
significandum omnia scibilia Ratio quia scripture non sunt scibilia nisi
mediantibus vocibus significantibus unde primo perihermeneias dicitur quod scripta
sunt signa vocum et hoc apparet manifeste quia si aliquis
ignorat significationem vocum potest litteras bene legere sed dummodo ignoret
habebit significatum ut barbari legentes psalterium sed sine
auditu vocum potest addiscere significationem scripturarum et sine visu discere
potest addiscere significationem vocum Et si quaeritur quare imponimus
voces ad significandum [illegible] nec circa que nisi me-
diantibus vocibus dicitur quod causa est quia voces semper in nostra
potestate sunt volumus et possumus nobis de die et de nocte
te scripturas aut non sic tales Ideo convenientius imponimus **Dubitatur**
voces ad significandum omnia intelligibilia
utrum si duo pueri infantes ponerentur ad quendam locum
in deserto et nutrirentur vel a deo vel a bestiis sic quod
neminem audirent loqui ubi utrum tales invenientes
ubi loquerentur ydioma aut quale ubi loquerentur
[illegible] dato quod omnes sensus haberent bene dispositos et
patet quod ad invicem loquerentur quia bruta ad invicem voci-
ferant et tales homines non erunt minus sicut bruta
cum homo natura sit animal politicum etc videtur quod tales

invenientes tandem loquerentur Sed ad tales utrum sciunt
de impositoribus terminorum vel utrum tales fabricarent novum
ydioma vel non dicitur ab aliquibus quod in tali casu
inciderent ad primum ydioma et loquerentur ebraicum
quia illud ydioma fuit eis naturale Sed ita esse non videtur
quia tunc nos faciliter sciremus ebraicum sine quacumque
doctrina est tunc non possemus illud quod esset nobis naturale
preter quacumque [illegible] quod est falsum patet per solutionem
[illegible] ex quo nos non sumus minus perfecti Sed tales infan-
tes erunt alii vel verum videtur quod tales infantes cum ipsi in-
ciperent grandescere et audire [illegible] et appeterent sibi invi-
cem notificare sua desideria et voluntates tunc ipsi in-
ciperent fabricare voces suas distinctas a vocibus
cuiuscumque ydiomatis in aliquo casu cum talibus vocibus co-
inciderent et si tales infantes erant diversi sexus et
generarent pueros illi conversarentur utentur ydiomate eorum
infantium et per consequens supplerent defectus in vocibus ipsius
Et per eorum posteros compleretur illud ydioma Et [illegible]
veniret in dubio si erant duo infantes quia si solum
unus infans sic positus in deserto ille non indigeret
suam interiorem alteri exprimere et impositioni vocum
non insisteret **Dubitatur** unde proveniunt diversitas
ydiomatum quod homines loquuntur diversa ydiomata Ratio quod
diversitas provenit a duobus primo enim homines loquuntur
diversa ydiomata propter diversitatem influentiarum Secundo
propter diversitatem complexionum Sed tunc [illegible] istarum causarum
non videtur valere patet primum quia videmus homines eiusdem
climatis et eiusdem regionis immo vicinos loqui diversa y-
diomata et ergo diversitas influentiarum non est causa
non videtur etiam secundum quia homines eiusdem complexionis
[illegible] diversa ydiomata loqui videmus et ergo est
propter diversitatem complexionis non proveniunt diversitas ydiomatum
Et ergo alii videntur ad presens dicendum unde non alii
videlicet secundum fidem et alii in scripturam Secundum fidem
dicitur quod tales diversitas ydiomatum incepit et fuit

et in edificatione turris babilonie. Sed non videtur utrum
illa edificatio facta est ante diluvium vel post et ego
supposito quod illa edificatio turris ante diluvium fuisset tunc
diceretur quod diversitas ydiomatum venit ex isto quod post tempus
homines ante diluvium fuerunt aquis multiplicati tunc
elongaverunt se ab invicem et inceperunt demum a
primo ydiomate et sic fuerunt ydiomata facta per multa diversa. Sed
in proposito respondetur quod diversitas ydiomatum est ab eterno et
Contra incepit [illegible] Sed quare homines non loquerentur
uno ydiomate ab eterno respondetur quod hoc est propter decorem
et pulchritudinem universi quia pulchrius apparet quod hic unum
ydioma quod unus loquitur polonice alter ungarice tercius
[illegible] in simili pariens qui depingit diversis coloribus pul-
chrior apparet quam si depingeretur uno colore. Dicitur [illegible]
[illegible] non in eternis sufficit causas assignare finalem cum
non habeant efficientem et hec loquendo [illegible]

9 **Utrum ceci a nativitate habentes auditum sint**
sapientiores surdis a nativitate habentibus visum pro-
[illegible] quia [illegible] scientie sunt [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] sunt [illegible]
[illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] per visum [illegible]
[illegible] fabricandi [illegible] [illegible] sunt que non
[illegible] [illegible] per auditum ut [illegible]
et [illegible] [illegible] sunt [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] ordinantur in [illegible]
[illegible] sunt [illegible] [illegible] mathematica et [illegible]
[illegible] ad [illegible] quod ceci a nativitate habentes
auditum sunt [illegible] surdis a nativitate habentibus vi-
sum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] illi [illegible]
[illegible] ceci sunt [illegible] [illegible] et ceci et audi-
entes [illegible] sunt ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et non audientes ad [illegible]
[illegible] ceci audientes [illegible] ab aliis [illegible] surdi [illegible]
[illegible] a se ipso [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] audientem ut in [illegible] [illegible]
Contra [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a
nativitate [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible]

fenestra [illegible] [illegible] respondetur quod [illegible] videndi que
est in [illegible] [illegible] fenestra [illegible] [illegible] [illegible] actum
videndi [illegible] [illegible] [illegible] actum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] in [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] organum [illegible]
[illegible] auditus [illegible] sit [illegible] visa [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] audibiles [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] et per [illegible] per visum [illegible]
[illegible] per auditum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] plures [illegible] [illegible] audientes [illegible]
[illegible] sapientes [illegible] [illegible] indicat et plures [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] et auditus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] aquis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] auditus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible] et [illegible] non [illegible] sapientes [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] plures [illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible] [illegible] visus [illegible] de [illegible] magis [illegible] ad
[illegible] auditus ut [illegible] [illegible] [illegible] adducte [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] per audibilia
[illegible] non [illegible] visibilia auditus magis valet ad doctrinam et ad
[illegible] [illegible] per audibilia magis [illegible]
magis [illegible] visibilia [illegible] [illegible] [illegible] audibilia
[illegible] [illegible] [illegible] audibiles [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] visibiles et [illegible] magis [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] visibiles [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] imposite ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Et [illegible] surdi [illegible]
[illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] quod ceci multo magis
ceteris [illegible] [illegible] surdi et [illegible]
apponat [illegible] **Dubitatur** [illegible] quare a
[illegible] [illegible] magis [illegible] auditus [illegible]

aliis sensibus Videmus quod ideo quia sensus est principium vocis et au
ditus/ non enim loquendo Reddituri [illegible] et ad sonos ne-
cessario actus virtutis ipsius [illegible] destruitur Ideo contin-
git propter talem qualitatem auditus [illegible] corrumpi quod auditu si-
mul tactus corrumpitur seu destruitur patet quia nullus ad pleni-
tudinem [illegible] [illegible] [illegible] patet quia a pueris nati
per longum tempus sui [illegible] loquimur **Dubitatur**
quare venatici patiuntur quendam sonum in auribus et
male audiunt Pro quo notandum organum auditus est quedam
pellicula composita infra cutem et cerebrum inclusa que
consistit in debita proportione radicali/ et de facto magis
ab ea proportione magis recedit de tanto minus apta est
pro auditione Secundo notandum quod venatici habent caput multum frigidum
et humidum repletum humoribus frigidis humoribus et fumis
qui a stomacho descendunt ad caput quia humores
in magna quantitate elevati [illegible] aerem [illegible]
in [illegible] et ille aer [illegible] [illegible] fumorum
[illegible] in auribus et tunc fit sonus/ et tunc illi fumi [illegible]
[illegible] ipsum organum auditus magis infrigidantes/ et etiam
cerebrum aqua [illegible] illos humores ad pectus aqua ad
oculos aqua ad nares et [illegible] quod est melius [illegible]
[illegible] sine [illegible] est abstinentia **Dubitatur** quare
surdi a nativitate rarissime calvescunt Videmus quod
[illegible] et [illegible] proveniunt ex [illegible] humorum
evaporantium ad fumorum [illegible] in capite seu ad
caput ascendentium quia ex superfluitatibus [illegible]
[illegible] crines et ungues Secundo suppono quod ex talibus [illegible]
[illegible] frequenter auditus impeditur [illegible] quod ideo aqua [illegible]
surdus quia per illos fumos meatus obstruuntur Tertio
suppono quod defectus [illegible] est [illegible] calvicie Ex quo
videmus quod [illegible] est [illegible] quia illi surdi multos habent fumos
in capite ex quibus crines generantur

10 **Utrum omnis surdus sit mutus et non**
e converso Pro quo notandum duplicia sunt principia vocis quedam
[illegible] sic vocata arteria pulmo palatum lingua
guttur et dentes Alia sunt principia vocis [illegible]

[illegible] sic ymaginatio qua vox ad [illegible] [illegible]/ [illegible]
autem ymaginacionem vocis non potest habere surdus nisi per doc-
trinam nisi per consuetudinem et sic loquendo de surdo a
nativitate de quo est ad propositum tunc dicitur ad questionem quod
omnis surdus natus est mutus et non e converso primum patet quia ille qui
non potest audire distinctionem vocis servatam [illegible] [illegible] est
mutus si surdus est [illegible] [illegible] [illegible] sic se [illegible]
[illegible] ad [illegible] ydioma quod [illegible] didicit sic se
[illegible] surdus ad aliud ydioma vel quod [illegible] didicit per
[illegible] [illegible] Sed sic se habet [illegible] ad a-
[illegible] ydioma quod [illegible] didicit quod ille ignorat nec
scit ille loqui [illegible] et surdus ad aliud ydioma vel
Secundum patet quia [illegible] [illegible] multus compedimento lingue
et tunc tamen sic [illegible] auditus [illegible] ad [illegible] [illegible]
per veritate [illegible] est [illegible] [illegible] quia [illegible] due virtutes
sic se habent quod posterior dependet a priori tunc de-
structa priori destruitur posterior Sed sic est de potentia fa-
tiva et auditiva quia potentia fativa dependet ab audi-
tiva/ et destructa potentia auditiva destruitur fativa
seu loquetiva Sed ille natus est surdus [illegible]
[illegible] quia tunc in fundamento [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quo ad totam [illegible] [illegible] est
[illegible] ut [illegible] [illegible] si [illegible] in [illegible] **Dubium est**
[illegible] surditas provenit [illegible] de causis [illegible] quia [illegible]
[illegible] non est perfectus et [illegible] soni non potest [illegible]
ad organum auditus [illegible] cum organum est quedam aer
[illegible] [illegible] [illegible] cerebrum inclusum in quadam pellicula
subtilem Secundo provenit surditas propter [illegible] illius
aeris quia sic aqui [illegible] sine [illegible] qui sunt
organum [illegible] [illegible] [illegible] est aqua [illegible] [illegible]
organo auditus Tertio provenit propter [illegible] organi
[illegible] aqua [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] et propter illam
surditas provenit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Sed surditas [illegible] [illegible] audiunt [illegible]

pueniend sibi mltis de causis vno° q2 ia pellicula q2
extendit aerem quadam frangi2 et ita est 2 maiori
ctus sic cecitas q3 oclo sit eruti seu destructi
et ia videt ea quae in mundtute pers1 eos audis
efficiunt2 surdi q2 ppt teneritatem illa pellicula cito
corrupi2 Sz o pueniunt ppt opilacom neruorum ad sing
quorum ad auem et ita ppt mali Qz d a multa sit

Qz d surdi qui no sunt muti ut3 de hominibus antiquis et de
illis qui in magis egritudinibus efficiunt2 surdi et non
muti Rn2 ijm Albertum q2 q° mlti de surdis a na
tiuitate Qz d Ver 2 de surdo a natiuitate sic et

Qz d de puero statim post natiuitate posito in loco deserto vbi
nullum audiet loqui 2 pz q2 no vt io Qz quo vidert
esse Rn2 q2 iste puer q2 est sic positus in deserto a natiuitate
loque2 vnum ydioma q° nullus alius nisi ipse et qui
videt rem aliquam imponet sibi nomen et exprimet vel
tamen acceptum p ille et no 2 sicut de surdo et ita puer
q2 surdus sp caret imaginacom sub voce si ille
puer non **Dubitatur** quare homines surdi a na
tiuitate emittunt sonum p nasum Rn2 q2 omnes surdi
a natiuitate sunt muti, no muti emittunt sonum
p nasum q2 eo q2 os eorum 2 obstructum p qd aer
inspiratus debet emitti, et hinc contingit q2 cum volunt
vociferare emittendo sonum tunc mouent linguam
et ptea antelabium mouent superius versus pallatum
et io impedi2 aer inspiratus qui postea exit p nares
et sonum Alia ra 2 q2 surdi tunc maior causa
muti emittunt anhelitum q2 sunt muti et dormi 2
et in is in eis contingunt duo impedimenta anhelitus
scilicet angustia et opilacio et 2 emittendo voces tantum
p nares sonos **Dubitatur** quare ceci melius
audiunt quam alij homines q2 vidunt Rnd2 q2 hoc
q2 qd ad p'dicit in potentia a specia virtus specifica
incipat in ea et sic plures no cum hoc 2 cecus tunc
pdit operacoes potentie visiue et sic incipiat in alijs
potentijs ut puta in potentia auditiua et aliorum specierum
est in ceco 2 aer uni... occupata q3 in videntes 2

aud in ceco ppt magis vacat ea sonis cum aer et tal
pe vbi emissio sonum percipiunt p auditum **Dubitatur**
quare homo no mouet aures sic multa alia alia Rn2
q2 io homo 2 duplex vna 2 ex pte intus Alia ex p
te sumpta ex pte intus ea 2 ista q2 alia indigna
alia ab homine nullum fiunt de carne et cum dicte
et ppt hoc cartilago et carnositas no 2 ita fortiter
capiti coniuncta sic 2 in hominibus qui magis abundant
in ea humiditate et carnositate et io illa auricula pot
aures moue Qz ea ppt finem 2 q2 q2 alia animalia ab
homine fiunt aures magis elongatas a capite et io
na dedit eis flexibilitatem auium ut cum motum
pgressiuum possunt aures flectere ne offendent eas
Qz ea modicum pt esse ista q2 sic hoc est aures an
imalibus q2 est ipse est ita inolitis audiendo spa
cuosa eas ad se no admittendo

V fulgor quo oculus apparet fulgere

seu scintilac fit in ipso oclo in quo apparet pro
quo no fil... ppt appare in oclo duplici modo in
oclo aeno sicut in oclo catti ud lupi Alio° in oclo
ipso ut eius hoc fiunt sunt oclum ... colla
pt efficere nigrum aquam ppat de luce lig hoc sit
in magis et magis nigrum post accedit ad albedinem
cum est plus ppat de luce et hoc 2 ea quare si sit
due superficies vna alba alia nigra aqua distantes
in aspectu albus appz et no nigrum ... corp
... 2 ea quare ... et no nigrum
... tersum et politum 2 aptum ... effectum
... ut in speculo ... fulgor talis
... denso ... modico spacio et hoc ...
... denso ... modico spacio ista fiunt fulgorare
ut3 de stanno arguto oclo ... et tunc ... ad hoc
q2 fulgor apparens sine in oclo aeno sine ipsis no
2 in oclo in quo appz si in corporibus ...
et ... primum pz de fulgore apparente in oclo a
... corum que sunt ... ipse oclum aequali
ppat de luce ut3 p ... et ingressum in oclis

cattorum quia talis est leve planum et politum de contra habentes
respectu specierum multiplicatarum a luce tenui per inquirendum
et quia res indicatur esse ubi vim species multiplicatae ad oculum
et ergo lux et fulgor apparet in oculo catti in quo tamen non
est sicut faciens in speculo in quo non est et quia lux illum
corum est debilis et modica respectu de die propter minorem
lucem obfuscatur et sine splendore non habet fulgorem [illegible]
[illegible] de oculo ipso et potest sit [illegible] lucis le-
positum [illegible] non sentitur sed tamen fulgor sentitur ab
oculo ipso [illegible] non est in eo [illegible] fulgor quo oculus apparet
fulgidus est in oculo [illegible] oculo [illegible] clauso apparet fulgor
et tamen non est quod oculus in oculo [illegible] oculo clausis pal-
pebris non videntur quae sunt [illegible] oculum ergo tamen fulgor non
est [illegible] oculum sed in oculo [illegible] ad apparentiam Respondetur
palpebra non impedit multiplicationem luminis venientis
ab [illegible] quia est rara transparens et porosa et potest maxime
apparere quod si clauditur oculus in tenebris et putatur ignis
vel lucidum coram oculo [illegible] Et [illegible] solutio
[illegible] si dicitur fulgor non apparet in oculo ipso [illegible]
oculus [illegible] non [illegible] fulgor sit in
oculo quia non apparet [illegible] Respondetur [illegible] fulgor
non apparet in oculo ipso [illegible] oculo [illegible] vel
applicato [illegible] non est quod fulgor est in oculo [illegible]
[illegible] in oculo applicatur tunc [illegible] plica-
[illegible] lumine corum [illegible] ad
unam partem [illegible] ab alia parte [illegible]
[illegible] indicat [illegible] fulgorem [illegible]
de oculis cattorum et luporum quorum oculi splendent
per oculum [illegible] aliud est [illegible] lumine [illegible] aliqua-
quantum et [illegible] ordinavit [illegible] ut possent [illegible]
quaerere [illegible] de nocte [illegible] sunt [illegible]
[illegible] de die [illegible] **Dubitatur** quare est si
[illegible] est in loco tenebroso et alius in loco illuminato [illegible]
[illegible] videbit alium et non econverso Respondetur quod causa est
quia [illegible] est in medio illuminato [illegible] visibile
sufficienter est dispositum ad hoc quod species [illegible] mediante et per

medium et tunc [illegible] medium in quo est alius [illegible] non
est [illegible] tenebrosum [illegible] radii luminosi [illegible]
per medium ad oculos [illegible] in loco tenebroso
[illegible] visio fit sufficienter [illegible] est [illegible] quia [illegible] qui
est in medio tenebroso non est dispositus sufficienter ad
multiplicandum species suas usque ad aliud [illegible] et [illegible] apparet
quod lumen requiritur [illegible] et non [illegible] medium ut
[illegible] obiectum [illegible] lumine sit sufficienter illuminatum ad
multiplicandum species suas **Dubitatur** quare inter oculos
[illegible] est minor distantia quam inter oculos hominis vel aliorum
[illegible] Respondetur quod [illegible] sibi
[illegible] de [illegible] quod non [illegible] et [illegible]
instituta [illegible] per oculos ut per [illegible] Et [illegible]
[illegible] oculos [illegible] est [illegible] quia [illegible]
non [illegible] aliqua instituta per quae possent se defendere
a [illegible] Et [illegible] oculos distantes [illegible]
quod ab utroque latere viderent [illegible] **Dubitatur**
quare illi qui diu sunt in tenebris [illegible] male
vident et quare [illegible] tenebris vel a
[illegible] Respondetur quod in capite [illegible] est quidam
nervus obticus qui [illegible] duos parvos nervos [illegible]
tes de se unum ad dextrum aliud ad sinistrum et
[illegible] duo nervi [illegible] sunt [illegible]
ad nervum obticum ubi [illegible] et tunc [illegible] ad
[illegible] mittitur [illegible] quod illa nervus
est [illegible] mittit ad eum spiritus vita-
les qui sunt calidi et [illegible] ille nervus
non est [illegible] illarum [illegible] quod cum
[illegible] est diu in tenebris [illegible] visibiles non veniunt
ad organum visus et [illegible] non mittuntur
ad nervum obticum [illegible] non mittuntur [illegible] ampli-
[illegible] non mittit ibi spiritus vitales quia [illegible] ibi
mittuntur et [illegible] ille nervus infrigidatur et
[illegible] et tamen clauditur quia frigidi est constringere

et tunc applicatio non est capax presentie visibilium etc. Decimo
Oz o — quod fit visio. Oportet dicere quod quando mittitur illi spiritus qui prius
illuc mittebatur, remanet quod mittitur ad alia loca et pro-
mittitur non per aliquos [illegible] claritatem [illegible] comprehendendis

12 Utrum visio fiat extramittendo vel intus

suscipiendo. Pro quo notandum quod quidam ymaginabantur visionem
fieri per talem modum quod organum visus [illegible] de
natura ignis de se mittet quosdam radios luminosos inve-
stigantibus quibus fiet visio. Alii dicebant quod visio fi-
et sic quod ab oculo mittentur [illegible] attomalia et per
illa fiet visio etc. Secundum illos visio fiet extramittendo.
Oportet ad questionem dicendum quod visio non fit extramittendo sed
intus suscipiendo. Primum patet quia si visio fiet extramittendo
sequeretur quod non possemus videre astra [illegible] et quod comprehende-
remus et hoc patet quia tunc continuatio ab oculo deberent se
extendere usque ad astra. Oportet quod est impossibile [illegible] si to-
tum oculum [illegible] tunc non posset hoc fieri. Secundum patet quia
visus est [illegible] ut dicit philosophus 2o de anima [illegible]
[illegible] in se recipit quia [illegible] tanto [illegible]
et conformatur [illegible] cum opaco est [illegible] et [illegible]
est in potentia [illegible] in actum et non [illegible] ad actum [illegible]
per [illegible] sit intus suscipiendo. Oportet visus
est [illegible] et [illegible] fit [illegible] Quia si sic tunc inter
manus oculus posset videri quia [illegible] in se [illegible] magis
[illegible] et [illegible] equalia [illegible] philosophus
[illegible] sic per perspectivistas tunc visio fit per modum figure
pyramidalis cuius conus est in oculo et basis in re visa
[illegible] quod visibile non occupat tantum locum in oculo
quantum est ipsum visibile sed [illegible] est conus pyrami-
dalis. Secundum ergo hoc indicatur visibile maius vel minus [illegible]
conus [illegible] ad minorem angulum occupat in oculo. Item
sequeretur quod visus videndo [illegible] et pateretur [illegible]
[illegible] intrat oculum [illegible] offendit
ipsum ergo sequitur quod visus [illegible] intus suscipiendo. Item
itẽ 2 — [illegible] si sic sequeretur quod visibile [illegible] quod videretur [illegible]
[illegible] totaliter annihilaretur per continuam emissionem talem deficeret
[illegible] per ablationem partium [illegible] consumitur

[illegible] adhuc visio fit extramittendo et non intus suscipi- itẽ 2
endo quia basiliscus solo visu [illegible] interficit. Oportet quod non
posset fieri nisi per emissionem radiorum [illegible] de intus Cas 2
[illegible] qui inspiciendo oculum [illegible] ipsum inficit Item Cas 3e
sequeretur quod catti de nocte non viderent quod in [illegible]
quod non possent videre nisi per emissionem radiorum quia non [illegible]
aliter [illegible] Nota [illegible] de primo [illegible]
quod visus recipit [illegible] et [illegible] receptio non 2a pa
[illegible] oculum [illegible] ad 2um [illegible] ad 3o [illegible] quod basiliscus 2a 3a
est ad [illegible] et ab eo [illegible] quidam fumi venenosi
per oculos [illegible] magis porose et isti fumi
[illegible] aeri [illegible] inspiciat et quia [illegible] est ad
[illegible] ad [illegible] patet [illegible] dia
[illegible] fumo venenoso inficitur [illegible] patet quod isti
fumi emissi [illegible] faciunt ad visionem. De menstruo [illegible] 2a 4a
[illegible] quod [illegible] per oculos per modum evapo-
[illegible] aeris [illegible] oculis et [illegible]
[illegible] aliud [illegible] veniat ad speculum ubi
[illegible] recipit [illegible] et apparet in
speculo [illegible] sanguinea et [illegible] speculum
est [illegible] quia ibi non est aqua [illegible]
[illegible] et [illegible] cessant [illegible] magis abundant
in menstruis eo quod tunc non [illegible] in matre eo
[illegible] et [illegible] et ergo [illegible] sunt magis [illegible] et
venenosa [illegible] quod [illegible] maculant speculum si
[illegible] inficiunt facile passibiles sic [illegible] De alio 3a 4a
[illegible] ad [illegible] quod [illegible]
tatem oculi quia oculus est tersus et politus [illegible] magis
[illegible] radium etc. fit visio. Oportet [illegible] videndo Oz 5
[illegible] forte visibile ab oculo [illegible] aqua ergo visio
fit per emissionem [illegible] quia non videtur [illegible] aqua [illegible]
[illegible] ab oculo [illegible] si oculus emitteret aquam [illegible] non
[illegible] quod videat [illegible] quod [illegible] de natura aque
[illegible] quod [illegible] quod est [illegible] et
[illegible] oculi [illegible] magis visibile deficiunt [illegible]
[illegible] quod visio [illegible] fit extramittendo ab oculo sed

no ab occlo ut aliqui dixerunt ymmo potius ipso mediante
solitatu d' quidam duos visionis fit extramittendo loquendo
2m opinionem antiquorum que vel loquitur de late et non
concordat sibi **Dubitatur** quid sit id quod visus in
visione recipit dicitur si ponatur ipse visibile in medio
et in organo tunc videtur quod id quod in se recipit est
ipse visibilis patet quod sicut corpus luminosum undique
multiplicat suum lumen et diffundit ad modum spere ita
ymaginatur philosophus quod visibile in medio undique diffun
dit speciem scilicet spericam usque ad certam distanciam et
si infra illam certam distanciam ponatur visus sufficienter dispositus
in quo talis ipse recipitur tunc fit visio et est iste
species mediante qua fit talis visio ymaginatur ut sic a pi
ramidali cuius conus est in occulo et basis in re visa et
hoc est quod dicunt philosophi cum perspectivis quod visio fit per
modum piramidis cuius conus est in occulo et basis in re
visa ideo quod patet ad quod non quilibet a quacumque distan
cia potest videri quia non a quacumque distancia potest sic multi
plicari species ad occulum tamen autem multiplicatio speciei visibilis communiter
est alteracio spiritualis ut est innuit philosophus in textu ideo
quomodo patet per que modum fit visio **Dubitatur** utrum
in medio sit aliqua ipse causa ab obiecto sensibili que sit
ipsius similitudo vel ymago et videtur quod non quia 2m
opinionem quorundam talis ipse in medio sit ponenda propter
rerum congenienciam et alterum rerum propter rerum sed quod res
agit in distans et prius agit in propinquum quam in
remocius et multa de sic 2m tactum sed ipsius agit
in distans scilicet in speciem quod prius agit in medium et non
nisi per suam speciem quod sequitur quod ipse illa sit ponenda
propter congenienciam ante quod si radius solaris transeat
per vitrum rubeum color eius in pariete apparet
rubeus et non est color verus quia non est in medio ad non
sit susceptivum eius ut in pariete ubi sepe color
parietis sit contrarius illi colori et patet de speculo
est comparatur speciem spiritualem rerum aliquarum suum et
per quod ipsius recipit aliquid ab obiecto et non species

rerum quod cum speciem colorate aut alicuius ut patet qui
de aqua et in hoc loco et in multis aliis suis processibus
Dubitatur tamen aut que res sit tamen ipse di
cit aliquid quod sit talis non materialis sed albedo vel
nigredo sed talis spiritualis alii dicunt ab aliis quod corpus
speciale sed aliquid lucis cum lumine multiplicatur
ad visum et si talis visibile sit coloratum id lumen
multiplicatum mediante colore ut de lumine transeunte per vi
trum rubeum et 2m id dicitur quod ipse non est aliquid distinctum
a lumine sed patet oppositum quia quandoque et valor sed quod quod quo
ipse sit sunt spirituales et incorruptibiles quas quod ymi
tat correum respondetur non est inconveniens incorruptibilem et
spiritualem ymitari corruptibilem sit patet de conceptibus qui concep
tus sunt incorruptibiles et spirituales et tamen ymitatur corruptibilem
ut conceptus sortis imagine ymitatur eandem rem que est sor
que est res correa **Dubitatur** quare est quod si
cadit pluvia pura et tenuis et homo inspiciat ad fe
nestram ipse tamen videbit eam et si ipse inspiciat
contra album parietem non videbit eam respondetur ymmo
pro quod tales gutte pluviales sunt perspicue et dya
phane ideo supponitur quod perspicuum expositum lumini so
lari de facili incorporat id lumen secundo supponitur quod oppo
sita iuxta se posita magis elucescunt tunc respondetur ad
dubium quod si gutte sic cadunt incorporant sibi lumen
solis et apparent quasi albe et tunc iuxta album palete non
possunt bene videri quia etiam apparent albe sed prope fenestram
apparet medium opacum et quasi tenebrosum et tunc ovia iuxta
se posita magis elucescunt quia ibi apparet nigrum et tunc
gutte que sunt albe melius videntur **Dubitatur**
quare est si homo videat aliquod excellens sensibile et post
convertat se ad aliud visibile adhuc per tempus videbitur sibi
quod videat primum visibile ut de sole respondetur quod id quod
ipse representativa prius visibilis est aliqua permanencia in
organo ipsius etiam per recessum prius visibilis ideo dicitur quod per
tus et intensa ipse representativa fortis obiecti impedit speciem
debilem ne representet suum obiectum sicut se manus lux

obfuscat unde non dr ad propositum Si homo inspexit ad
corpora valde lucida tunc illa fortes et corpora lucida ad-
manent in organo visus per quos visus ad aliud
visibile et licet tunc illa [illegible] visibilia [illegible]
[illegible] visibile [illegible]

Dubitatur quare est si homo hora meridiana esset in pro-
fundo putei et inspiciat visus [illegible] ipse videbit astra
et si sit in orificio putei non videbit [illegible] de-
rat [illegible] quod est in profundo putei tunc
lumine solari non attingit organum eius visus et non
impeditur per lumen solis et tunc [illegible] astrorum
sufficienter movent visum eius [illegible] si homo esset in
margine putei [illegible] tunc organum visus occupatur
per lumen solis quod est intensius quam lumen stellarum

13 Utrum organum visus sit de natura aque

a [illegible] organum [illegible]
de natura elementi [illegible] quod sit
de natura [illegible] simplicis elementi [illegible] organum
sit [illegible] in quo [illegible] elementum
[illegible] organum [illegible] de natura [illegible] elementi
[illegible] elementum [illegible]
[illegible] organum [illegible]
[illegible] de natura [illegible] elementi a [illegible]
[illegible] de natura [illegible]
elementi a [illegible] organum visus est de natura aque a [illegible]
[illegible] sic [illegible] organum visus [illegible]
[illegible] dyaphanum [illegible]
[illegible] sit [illegible] dyaphana [illegible] aqua aer ignis et
corpus celeste [illegible] organum visus [illegible] de natura [illegible]
[illegible] quia corpus celeste [illegible]
[illegible]
[illegible] male
[illegible]
[illegible] corpus
[illegible]
[illegible]
sit de natura aque [illegible] sit [illegible]
oculi [illegible]

[illegible] aqua [illegible] apparent fulgor [illegible]
[illegible] situatus est
[illegible] aque [illegible] sit fri-
gida et [illegible] sole [illegible]
forti visibili ab oculo [illegible] aqua [illegible] organum
visus est de natura aque a [illegible]
oculi [illegible]
[illegible] in dya-
phano [illegible] apparet [illegible]
[illegible] de oculis [illegible]
[illegible]
[illegible] calidos [illegible] et [illegible]
oculum dolorosum [illegible] si esset de natura aque tunc congela- [illegible]
et [illegible] congelaret [illegible] pingue
compositum Dubitatur quare natura [illegible] noc-
tue et nocticoraci [illegible] de nocte vigilare [illegible]
[illegible] noctua et nocticorax [illegible] oculos mol-
les et [illegible]
[illegible] nocticoraci ad [illegible]
[illegible] ita [illegible] visio ad [illegible] noctua
[illegible] oculos debiles et molles et si volaret de die
[illegible] lumen solis [illegible] a tam forti
lumine quale est lumen solis [illegible]
ita [illegible] et io si de die
volaret [illegible] Dubita-
tur talpa [illegible] oculos [illegible]
[illegible] pelle [illegible] talpa non [illegible] organum visus [illegible] vi-
sui oculorum [illegible] talpa [illegible] in terra [illegible]
[illegible] oculi essent frustra [illegible]
in [illegible] tal-
pa [illegible] oculos [illegible] natura [illegible] facit frustra [illegible]
talpa frustra [illegible] oculos [illegible]
[illegible] natura facit frustra [illegible]
[illegible] talpa non [illegible] Dubitatur
quare [illegible]
[illegible] sit obscurior visio [illegible]

Quodlibet visibile multiplicat de se speciem ad oculum. Sed quia
ille species seu radii venientes ad medium densius
infringuntur et tunc maius obiectum et tunc res vi
sa per illud medium apparet maior quam appareret eo quod densius videt

14 Utrum visio fiat in extremitate oculi vel in

profundo interius ipsius oculi. Et dicitur quod visio perficitur quod fit
in profundo interius et non in extremitate ipsius oculi. Unde
cuiuslibet quod enim organum visus est quidam nervus obti
cus ad quem nervum concurrunt duo nervi de duobus
oculis per modum cancellatorum et in illo nervo uniuntur
species recepte a duobus oculis et tunc multiplicantur
visus ad sensum communem. Unde etiam dicit Albertus quod visio
fit interius in concursu duorum obticorum procedentium a
cerebro. Et ideo tunc quia si fieret in extremitate tunc quilibet
una res appareret due et essent duo iudicia visi
va [illegible] quod est falsum quia appareret etiam ideo quia est [illegible]
duos oculos quod una res non appareret due res. Etiam
videmus duplex est potentia visiva quedam universalis et
tela est ipsa anima et hec est in qualibet parte corporis et
etiam est in extremitate ipsius oculi. Aliud autem est potentia in
actu seu instrumentale et est quod potentia que est potentia
immediata visiva et hec semper est in profundo oculi. Item
[illegible] anima visiva est in qualibet parte corporis per intelligi
[illegible] tantum in [illegible] et est unum nam anima est forma
totius corporis et cuiuslibet partis eius non forma est [illegible] in
eo unde est forma et est in qualibet parte sed non tantum
in organo et est simile quod anima sit in qualibet [illegible]
parte [illegible] sit semper est in illo loco [illegible] est organum
et anima visiva ad illud semper est in profundo oculi [illegible]
[illegible] in organo sed [illegible] anima [illegible] non est organica
dicitur unum est quantum ad potentias intellectivas appetitivas
et volitivas [illegible] operationibus [illegible] potentia [illegible] non indi
get organo corporeo et [illegible] vult [illegible] est
organica quantum ad potentias organicas [illegible] sunt
potentie sensitive. Dubitatur quare senes
seu [illegible] oculos malos sepe indicant de [illegible]

[illegible] in oculo. Dicitur organum visus non est in superfi
cie pupille oculi sed infra pupillam oculi ut dictum est
per [illegible] ad propositum quod [illegible] malos oculos indicant de
[illegible] que est in superficie oculi non [illegible] ingredi
et organum visus est medium [illegible] quod in [illegible]
aque partes oculorum sunt [illegible] [illegible] [illegible]
et oculi [illegible] partem non [illegible] necessario
visum [illegible] non [illegible] indicant [illegible] ingredi
[illegible] indicant [illegible] ingredi. Dubitatur qua
re [illegible] et obtuse videntes [illegible] sed [illegible] est
[illegible] in [illegible] quod visus cum sit debilis
[illegible] ut fortius coadunatus tunc [illegible]
palpebras in [illegible] et [illegible] oculos et tunc [illegible]
videt apparet eis [illegible] et sic videt ita [illegible] Du
bitatur quare [illegible] emittunt lacrimas
de oculis [illegible] et [illegible] frigidi descendunt in [illegible]
cum quadam vehementia [illegible] vapores ad caput
[illegible] qui [illegible] a [illegible] per oculos
tamquam per [illegible] magis porosa

15 Utrum organum auditus sit de natura

aeris et dicitur [illegible] quod per [illegible] pro [illegible]
[illegible] profundo auris est quidam [illegible] in quadam
pellicula que dicitur miringa et illud [illegible] est organum
auditus et ideo illa pellicula corrupta [illegible]
[illegible] et fit [illegible] et dicitur [illegible]
to [illegible] sit [illegible] in [illegible] et [illegible]
[illegible] et dicitur ad [illegible] quod organum auditus
est de natura aeris a [illegible] et [illegible]
est de organo visus [illegible] quod organum est de natura [illegible]
elementi ut [illegible] sit [illegible] est de natura [illegible]
[illegible] aque [illegible] aer [illegible] sit de [illegible]
[illegible] male [illegible] sit frigidum [illegible]
[illegible] est de natura [illegible] sic sonus [illegible] in quodam mo
tu veloci ita in [illegible] motu veloci [illegible]
[illegible] sed terra [illegible] grossitie non est apta movere et
[illegible] veloci [illegible] est de natura aque. Nam

p(er) repercussionem aqua (con)cepta ad sonum q(uia) corda tracta-
ta mag(is) sonat ergo sequitur q(uod) organum auditus mag(is) sit
acutum a d(omi)no p(ate)t q(uia) aer e(st) mag(is) quiescens p(er) incorpora-
c(i)o(n)em sonum ut p(ate)t p(er) formacionem soni q(uia) q(ua)n(do) aud(itur) ele-
mentum ut p(er) tectum et p(ate)t p(ro)b(atur) p(er) repercussionem q(ui)a fistula
fistulatoris c(on)cavata tunc mag(is) sonat q(uam) ea (com)pac-
ta, p(ate)t t(em)p(or)e (con)tra alia instrumenta musicalia melius
sonant q(uia) aer mag(is) e(st) siccus et serenior cum v(er)o non
e(st) ita nisi q(uia) aer quiescencior e(st) p(er) incorporacionem sa-
ni q(uam) aq(ua) a(li)cui elemento, et p(ate)t p(ro)pter v(er)o q(uia) mag(is)
acutum e(st) mag(is) fragilis, ergo e(st) aptus p(er)formacionem soni
(con)tra illud p(ate)t videtur possibile vim(?) p(ri)us y(dem) d(icitu)r circa eo
de sono ubi ergo isto remediat antiquos ponentes
vacuum medium e(ss)e audiendi q(uia) apud eos aer est
quoddam vacuum q(uia) sequitur q(uod) n(on) n(on) ... organum
organum auditus circa cerebrum q(uia) si organum auditus e(st) de
natura aeris tunc e(st) calidus et humidus, si cerebrum e(st) frigidum
et humidum et p(er) (con)sequens cum frigidum cerebri sit intemperatum
p(ate)t calidus auditus q(uod) cerebrum sit frigidum p(ate)t p(er) ph(ilosoph)os et
medicos R(espondetu)r q(uod) tamen cerebrum q(uia) ille aer sit hu-
da et ergo in hoc assimilantur, et cerebrum non e(st) simpliciter
frigidum q(uia) quo in eo vita (con)sistit que non e(st) sine
caliditate q(uia) cum d(icitu)r q(uod) cerebrum sit frigidissimum d(icitu)r q(uod)
q(uia) e(st) vel non absolute s(ed) s(ecundu)m r(e)sp(ectu)m si in ordine ad
alia membra principalia sicut cor epar et humor et
alia elementa q(uia) circa organum auditus q(uod) e(st) mag(is)
receptivus (com)prehendi soni q(uia) lignum e(st) humor p(ri)us q(uam) p(er)
lignum q(uod) e(st) mag(is) terrestre melius ultra tamen (com)prehendi
soni q(uam) p(er) aerem aurem et volo q(uod) lignum tangat in
co(n)tinue medium et fiat debilis sonus tunc unus
q(uod) unus in alia (con)tinue audiet illum sonum quem tamen
alius q(uod) unus in alia (con)tinue non audit ergo sequitur
q(uod) organum auditus q(uia) e(st) bene n(on) a d(omi)no R(espondetu)r
q(uod) in lignis sit mag(is) pori et multi p(er) quos a na-
dice alimentum fluit s(ecundu)m spissid(itatem) et lignis e(ss)e fiet et a
refactis illi pori replentur aere et in casu isti me-
dium e(st) aer q(uia) quare et sonus melius audit a remote sta-

te circa (con)tinue lignum q(uam) a p(ro)pe stante R(espondetu)r q(uod) illa q(ue)
aer includi(tur) in poris non p(otes)t dilatari intra s(ed) ille q(ui)
lignum, et p(er) distanciam lineam (com)p(ri)mitur ultra tamen usq(ue) ad (con)-
tinuitatem ligni q(uia) si (con)(tra) (com)p(re)henditur dilatati in ae(re) (con)tra(r)io
ad tactum non prope(n)d(it) et e(st) sic(ut) si unus alteri loquitur
p(er) fistulam ergo isto est circa solucio illius p(ro)blematis q(uo)d
e(st) q(uare) q(uod) (com)p(re)henditur melius audit p(er) longam lineam q(uam) p(er) la-
titudinem cum tamen ibi sit minor distancia (con)tra ultimus
(con)tingens circa aqua q(uia) aer sit medium audiendi tamen aer
e(st) medium aq(ue) q(uam) aqua ergo organum auditus q(uia) e(st)
(con)veniencius n(atur)a aeree q(uia) q(uod) aqua sit medium audi-
tus p(ate)t q(uia) pisces audiunt in aqua, p(ate)t sonus q(uod) in(s)t(rumenta)
tonantes aurem sit in intrinseco e(st) quedam aer, si illa
non e(st) organum (com)p(re)hendi auditus ut e(st) dicatur q(uia) tamen e(st)
medium auditus q(uia) m(od)o tectum e(st) impositum dicatum q(uod)
e(st) n(atur)a aeris a d(omi)no et id e(st) organum auditus ad q(uo)d
impositum attingit aer p(ro)p(ri)us N(ot)a p(ate)t q(uod) auris non e(st)
organum auditus ut sicut audis necesse ad audiendum q(uia)
privati audiunt p(ate)t audiunt (con)tinue non tamen, cum h(oc) non
e(st) q(uod) auris tenet organum auditus q(uia) q(uod) auditus sit mo-
ta moto et h(oc) n(atur)a ordinavit ut aerem motum aquam
retinet, et auris sit p(ro)p(ter) tamen h(oc) non p(ate)t p(ro)p(ter) pulchri-
tudinem

Sed tunc dubitatur

quare auris (com)ponitur ex cartilagine
et carne R(espondetu)r q(uod) h(oc) q(uia) si esset de carne tamen tunc esset
nimis flexibilis et p(ro)pter flexibilitatem posset obstruere
foramen capitis et impedire auditum si vero esset
ex cartilagine tamen non ex osse tamen tunc esset nimis fri-
gidum et e(tiam) esset facilis

Dubitatur

quare ille sonus
melius audit(ur) de nocte q(uam) de die R(espondetu)r q(uia) in nocte
e(st) maior tranquillitas p(ro)pter absenciam solis de die autem
p(ro)pter volatum avium et motum diversorum animalium mag(is)
impeditur tranquillitas unde t(em)p(or)e tranquillo sonus melius
p(er)cipit(ur) c(ontr)a aer e(st) q(uia) aer de die circa pluralitate
est q(uam) de nocte q(uia) p(ate)t p(er) p(ro)p(ri)e (con)trarios operacio(n)e si-
as operacionis, de nocte v(er)o h(oc) e(st) mag(is) quietus et
lo melius p(er)cipit sonum

Dubitatur

quare
(con)tinentes auriculam melius audiunt q(uam) emittentes

Ratio quia emittendo anhelitum trahitur aer quo sonus latet
intus sed in continendo aerem non trahitur talis sonus unde
melius sonum percipimus nullo ad sonum concurrente et quia
hoc contingit continendo anhelitum ideo melius audimus
Dubitatur causa sonus in eminenti loco factus melius
auditur factus in loco sed super [illegible] Ratio quia
natura soni est aer qui [illegible] a pulmone causa quia
emittitur vocem [illegible] et per quem descendit
inferius et non superius **Dubitatur** causa quod
foramen auditus sit factum in osse et non in carne
Causa est quia si esset in carne tunc posset obstrui
facilius quam in osse, etiam foramen est tortuosum et
non rectum ne nociva facile ingrediantur usque ad or-
ganum auditus **Dubitatur** causa hoc quod quamvis percipit
sonum [illegible] ab eo nullus fiat Ratio supposito quod frequen-
ter in aure [illegible] sunt multi humores et vapores
[illegible] et [illegible] que sunt de [illegible] fiat
quod melius est petit [illegible] humores expellere et [illegible]
per locum magis competentem non quia est per aures [illegible]
quod ibi sunt foramina unde in tali expulsione fit [illegible]
[illegible] in organo auditus et [illegible] sonus maiore
[illegible] tortuositatem et [illegible] audit sonum quamvis nullus fiat
Dubitatur propter quid etiam maxime rubent oculi et ve-
rendatibus aures Ratio quia tunc omnes partes inferiores
infrigidantur eo quod calidus retrahitur ad superiores partes ut
ad faciem tunc sanguine unde facies rubet Et quia oculi
sunt [illegible] in eis magis apparet verecundantes
aut propter verecundiam non possunt videre que sunt circa
[illegible] [illegible] unde etiam propter hoc [illegible]
[illegible] sunt timor etiam et infrigidatio verecundatibus ca-
tur [illegible] propter quod [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] ad locum audiendi et in verecunda-
tibus rubent aures unde si quis scalpit oculos
et loquitur qui scalpitur [illegible] fit quod nulla est mutacio
[illegible] ipsum [illegible] et [illegible] ad [illegible] quod [illegible]
verecundia fit [illegible] sed [illegible] fiat propter quid [illegible]
[illegible] verecundia [illegible] propter [illegible] loci audiendi ve-

[illegible] sicut de [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] **Dubitatur** causa est quia [illegible]
[illegible] de [illegible] non fit magnus sonus sed [illegible]
[illegible] Ratio est quia aqua calefacta est [illegible]
ta [illegible] et [illegible] sonus facit

Utrum organum olfactus sit de natura ignis

a [illegible] pro quo [illegible] organum olfactus est quod [illegible]
[illegible] situata in [illegible] [illegible] per nasum sunt
duo meatus procedentes ad anteriorem partem cerebri et
per eos meatus intrat sive [illegible] [illegible] odoris ad
organum et [illegible] [illegible] situatam in naso
sunt [illegible] ut sunt [illegible] [illegible] nasus [illegible]
[illegible] ad [illegible] quod organum olfactus non est de natura
ignis a [illegible] sed est de natura aeris vel aque [illegible] quia
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] natura tunc [illegible]
a [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] sed non est [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] organum odoratus
[illegible] [illegible] [illegible] sed [illegible] non est [illegible]
in [illegible] fiat [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] non posset [illegible] quia est [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sed [illegible]
si organum odoratus [illegible] corrumperetur in eis ab aqua
[illegible] et [illegible] [illegible] quia est [illegible]
a [illegible] [illegible] est [illegible] ut [illegible] sed non [illegible] ut [illegible]
[illegible] est [illegible] quia [illegible] est [illegible] ad [illegible]
odoris propter [illegible] grossiciem [illegible] [illegible] quod sit de natura aeris
vel aque a [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] or-
ganum et medium [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]
medium olfactus est aer vel aqua [illegible] sequitur quod etiam
organum sed [illegible] a [illegible] et [illegible] [illegible] quod [illegible]
in [illegible] animalibus organum odoratus est [illegible] nature
sed in animalibus [illegible] in aere est de natura aeris a
[illegible] [illegible] aut in aqua est de natura aque [illegible]
[illegible] organum [illegible] [illegible] medio ut [illegible] [illegible]
[illegible] de [illegible] sed [illegible] est [illegible] ita [illegible] quod [illegible] [illegible]

in lra dt q organu odorat(us) sit d' na igis quo dctm
pz ptz saluar ka pp ho vlt q organu olo
fctus sit d' na ignea Sz vlt q mlt opiones
antiquorum si dzret aptar quatuor elemtis tunc vole
bat ponere organu olofctus d' na ignea qo quo an
tiqui posuint q cuilz organo sensz assigni vni e
lemto a duo Sz organu visus e d' na aque, or
ganu audit(us) d' na aeris et organu tactus et gustus
de na tre et volebat q organu olofctus eet de
na qnti elemti sz ignis et pp ho loqui assertiue
Alr de organu olofctus eet d' na ignea ptz cuilz
dut vno ut e in p(ro)ya ad odorem Alr ut e im
mutatiu ab odore Primo n dr e d' na ignis Ceterum
vlt ipso Secdo ptz dica ee d' na ignis qlifica
pt assatoz qlibz eius cu igne odor eni e calidus
et siccus ut dr ijo d' aia et kr in lra et agit in
organu olofctus Sz qr agens assilat sibi passum
in fine go etc volentes no sic ptz ijo d' aia tunc or
ganu odorat(us) in dnsis aialibz e dusi de dispositu
qr in aialibz pfctis et inspirantibz organu odorat(us) e
uelatu et coopertu quodam velamine sotili, et ideo.
sit pz olofctus ideo q inspirando aerem p nasum ele
uatur id velamen et discoopitur organu, et tunc aer
in quo e odor uel eius spes mltiplicata et pungit us
qz ad organu, et ideo pcipi odor aialia aut no
inspirantia sic pisces hnt organu olofctus no ve
latu et io psut odorare sine inspiratione et pp qr ijo
d' aia dr q aialia inspirantia no odorat in aqua
qr ibi no psut inspirare Jtm no organu olofctus
in nobis no e a na frigida, e tn aqua frigida
pp cerebru eo ipsu frigefacto impediat olofctum
qr pp hoc homo pdidit olofctum qz cams qr
cerebru hoies eoris magis infrigidat organum
odorat(us) qo ido ptz io i hz pcedentr animal(ia) ca
nes sunt meliores odorat(us) qz hoies, qr in

Sominu organu olofctus e vide pp(ter) hoc circa cerebru, et go
indispositu e frigidite cerebri in tantu aut pp(ter) regimen
facitu organu magis sufficient e elongatu a cerebro et
mag infrigidat(ur) Ex quo ptz q frigiditas impedit olo
fctum no solum organu sz etiam mediu, et pp qr mag
odoramus in yeme qz in estate exquo frigiditas co
densat aerem p que dz fi mltiplico sperum odoris Et
qr alr vlt pnsis in lra q frigiditas obsetat et co
ntat odores et go dr q tale organu et maxie tem
taratibz in ac e calid et siccus et tale organu et
cerebru que in se agunt tam qria, et na disposuit
sic q organu olofctus situatum e circa cerebru ut agat
in ipsum frigiditate et humiditate eius obtepando, et p tato
odores oferunt ad sanitate corporis tpando cerebru in suis
qualitatibz qr odores potentes no calide mitigat
frigiditez cerebri et humidite Sz d organu olofctus e de
na aque i no aeris pp qr melius odoramus qn me
diu e aqueu qz qn e aereu ptz ad experientiam, qn
medium pluit in estate melius sentimus odores keratiorum
et qr go ee q mediu e humid vaue pluuie pt
qn pluuia no ppmebatur illi odores keratiorum
fi p pluuia, Dr nedo q organu unu sit de natura
aque Ad pbatione q mag sentimus p aqua qz p aerem
q aut tpe pluuie melius odoramus instruit, qr e ideo
qr qn mediu aerem e mag subtiliatu p caloris tunc spes
odoris diffundunt p mediu et mag sentiunt Sz qn sit
pluuia et maxie tenuis tunc pp frigidite pluuie
spes vniuntur circa keratas odoriferas et no tn diffunduntur
sic q tunc suffr psut moue olofctum Jtm d organu — Jtm d
olofctus no melius sentit humida qz sicca, pp sicitas
siccu melius sentitur qz humidu dr nedo am Ad pbacoz
e sicitas e mag putrefactibile qr humiditas e mag pu
tefco, caliditas aut pd eius Sz putrefco vi ee ca
sitatis Et go egestio mag qosicata plus fetet Oppm

aut est de urina que urina non iterata non fetet
Et hoc est quia tunc magis assimilatur nutrimento [illegible] est generata
et propter hoc ad actum [illegible] melius [illegible] quam sicca per olfactum
percipitur. **Dubitatur** circa hoc si aliquis comedit a-
leum et alter non, alter tunc sentiet odorem alei, et tunc
si iste qui comedit aleum non sentiet odorem eius. Ratio
est quia quando intus continue pluribus comeditur, ergo comedens aleum
organum olfactus eius immutatur a speciebus alei comesti.
Sed si iste non comedit aleum tunc organum suum manet in-
immutatum et possit tunc percipere odorem alei. **Dubitatur**
circa quare homines delectantur in odoribus rosarum et florum
et tunc canes porci [illegible] in eisdem non delectantur. Ratio
quia hec proveniunt ex diversitate complexionum diversorum animalium
sicut hominum et brutorum. Unde homo est alterius complexionis quam
porcus vel canis. Et in quibus delectatur in quibus por-
cus vel canis non delectatur. Pro quo notandum odores dicuntur
sunt delectabiles duobus modis: uno modo per se, alio modo per accidens. Per se dicuntur
delectabiles qui sunt delectabiles dato quod non consequatur
nutrimentum quod est cum non sunt delectabiles propter nutrimentum.
Per accidens autem dicuntur delectabiles qui sunt delectabiles ratione
nutrimenti ut odores ciborum sunt odores delectabiles esu-
rienti et non saturato. Dicitur est quod bruta delectantur
in odoribus in quantum faciunt ad nutrimentum. Homines vero de-
lectantur in odoribus non solum propter nutrimentum sed etiam odoribus
qui faciunt ad nutrimentum sed confortationem cerebri.
Ex quo patet responsio ad dubium quia odores rosarum et flo-
rum nihil faciunt pro nutrimento, et ideo bruta in eis non
delectantur sed tunc faciunt pro confortatione cerebri, et ideo homines
in eis delectantur. **Dubitatur** circa quare homines ha-
bentes nasum depressum in medio qui vocantur simi ut fre-
quenter sunt fetidi anhelitu et sunt mali odoratus. Ratio
quia [illegible] cerebrum est quoddam emunctorium scilicet nasus et [illegible]
et nasus est principale emunctorium cerebri, nunc quando est na-
sus in medio depressum tunc viae non sunt [illegible] per quas
debet fieri mundificatio cerebri, et ideo multi humores qui
expelluntur manent in naribus et putrescunt etc. [illegible]

per [illegible] illos [illegible] fit [illegible] fetidus propter
impotentiam [illegible] qualitatibus putrescit in naribus et tunc fit
fetidus anhelitus. Et [illegible] fit
mali odoratus [illegible] fetor provenit ex dentibus
[illegible] radicale est quia fetor procedit ex stomacho
putrido vel visceribus putridis.

17 Utrum organum gustus et tactus sit de natura terre

A [illegible] organum tactus est quoddam
medium per totum corpus extensum ad modum [illegible] Sed organum
gustus est quoddam medium [illegible] extensum per linguam
[illegible] organum tactus est organum gustus [illegible]
et [illegible] per totum
corpus [illegible] a corde procedit [illegible]
est quod [illegible] cor [illegible] magis
dolet. Et hoc est quia in corde magis tangitur [illegible]
[illegible] ad [illegible] quod organum gustus et tactus est de natura
terre a [illegible] quod in gustu et tactu [illegible]
[illegible] sine medio [illegible] Et hoc ad
[illegible] organum tactus et gustus patet
[illegible] magis [illegible] organum [illegible]
[illegible] magis [illegible]
[illegible] et magis potest [illegible]
[illegible] de natura terre. Et [illegible]
[illegible] que sunt magis [illegible] magis
[illegible] solida et [illegible] tactus
et gustus sunt magis [illegible]
ut magis [illegible] de parti [illegible] solida
et grossa [illegible] terra [illegible]
organa [illegible] sunt magis [illegible] et magis
grossa organis [illegible] terra [illegible]
[illegible] et [illegible] ad debitum [illegible] Et
[illegible] sine [illegible] terra magis [illegible]
[illegible] organum tactus [illegible] aptum ad [illegible]
[illegible] terra non est apta ad [illegible]
[illegible] in ossibus et in capillis non
[illegible] que sunt partes [illegible] Nam organum tactus [illegible]

ut gustus est de natura terre potest intelligi dupliciter. Uno
modo quod sit de natura terre formaliter, sic quod sit formaliter terra. Alio modo quod sit
de natura terre actualiter. Et hoc utrumque potest intelligi dupliciter. Uno modo
quantum ad complexionem [illegible] quantum ad [illegible]. Et hoc iterum dupliciter. Uno modo
quantum ad qualitates primas, que sunt frigiditas, siccitas. Alio modo
quantum ad qualitates [illegible] que sunt [illegible] sicut motive
localiter ut gravitas et levitas, et non motive localiter
ut densitas, spissitas, raritas. Et per hoc dico ad [illegible]
quod utrumque organum est de natura terre formaliter eo quod in mixto
non manent elementa formaliter sed virtualiter. Sed tamen organum
gustus et tactus de natura terre actualiter [illegible] ad [illegible]
quod in eius constitutione plus [illegible] de natura que [illegible] sunt
de natura sive terra [illegible] de natura [illegible] sunt [illegible]
terra [illegible] elementorum [illegible] terra non [illegible]
[illegible] tamen sit inepta ad sentiendum [illegible]
[illegible] et frigiditatem tamen capit caliditatem et [illegible]
a corde per quod apta est ad sentiendum. **Dubitatur**
Quare est hoc quod non percipimus plantas esse calidas cum
tamen sint calide quia alias non viverent. Notandum aliqui dicunt
quod plante non sunt calide formaliter sed solum virtualiter [illegible]
[illegible] quod per tactum non percipimus caliditatem virtualem, patet
quia piper non est [illegible] et calidum virtualiter, et tamen
[illegible] ipsum esse frigidum ad [illegible]. Et [illegible] dicebat
illi quod licet plante sint calide tamen quia ista caliditas
est solum virtualis ideo non percipimus ipsas esse calidas. Alii
dicunt quod plante sunt calide actualiter et non solum virtualiter
quia vita consistit in calido et humido [illegible], et [illegible]
ad dubium quod licet plante sint calide [illegible] et actualiter
tamen ista caliditas est remissior quam caliditas organi
tactus, et tactus non percipit [illegible] quod non percipit [illegible]
[illegible] intensam vel remissam quam sit caliditas sui organi
[illegible] secundo de anima dicitur quod [illegible] solum percipit [illegible]
Dubitatur Quare est hoc quod animalia multipedia [illegible]
[illegible] pedes in [illegible]. Respondetur quod animalia pedibus
ambulantia et moventia se motibus suis pedibus
[illegible] patet hoc ad experientiam

quod quando animalia ponunt unum pedem super [illegible] tunc
[illegible] Quando vero unus pes sic
[illegible] quod alius pes [illegible] elevatus [illegible]
[illegible] statim cadit [illegible] ad motum [illegible]
[illegible] in animali [illegible] si essent plures pe-
des [illegible]
[illegible]. Et ideo [illegible]
[illegible] animalibus [illegible] multis pedes in
[illegible] ne sit [illegible] ad claudicandum. **Dubitatur**
Quare homines plus fatigantur descendendo montes
quam ascendendo sicut docet experientia. Respondetur quod causa est quia
quia quando ascendit montes tunc pedes precedunt et
[illegible] tunc cadit [illegible] et pedes non [illegible]
[illegible] in descendendo [illegible] ponit se
super tibias, et ideo magis ponderat [illegible] super se tibie
in descensu quam in ascensu, et tunc magis fatigantur [illegible]
[illegible] experientia [illegible] magis [illegible]
in motu. **Dubitatur.** Quare ambulantes per viam
planam plus fatigantur quam si via esset plana et
[illegible] montuosa. Respondetur quod causa est duplex. Una causa ab
[illegible] quia motus uniformis [illegible]
fatigat quam interruptus et docet experientia, modo si via
est plana tunc est uniformitas motus tibiarum et
[illegible] pedum. Causa ab [illegible] quia est maior [illegible]
est in via montuosa quam plana, et quanto magis est
magis uniforme tanto magis [illegible] **Dubitatur.**
Quare est si aliquis comedit ter vel quater in die
non potest ita bene digerere sicut ille qui solum comedit semel vel
bis. Respondetur [illegible] quod calor naturalis magis potest di-
gerere modicum de natura quam multum, et ideo melior [illegible]
[illegible] digestio in illo qui solum comedit semel vel
bis quam in illo qui ter vel quater vel quinquies [illegible]
[illegible] et melior quia plus comestio [illegible]
[illegible] calor naturalis [illegible] in stomacho agit
[illegible] et digerit ipsum et calor non potest [illegible]
[illegible] cadit et [illegible]

tunc stomachus aperit et per consequens calor naturalis evaporat et
quia tunc virtus contentiva angustatur que est digerenda / et calor
minuitur ergo ideo tunc est quia ita non potest ita bene digerere
sicut ille qui semel comedit

18 **Questio tractatu secundum huius libri in**
qua primus debetur de obiecto sen
sus visivi et de cognitione eius sed tunc circa hoc quia
in primo tractatu debetur est de natura oculi organi secundum
que non decidit philosophus naturam oculi sed et quomodo pertractat
sensatio et motus sensationis et etiam iste tractatus queritur circa
circa primum ergo queritur primo

Utrum niger sit propinquior albedini

Pro quo non prima sit capi [illegible] primo [illegible]
[illegible] sen [illegible] servando in obiecto apto nato [illegible]
[illegible] per quantitatem magis nobili [illegible]
[illegible] et perfectiorem et dicitur quod frigiditas est privatio
caliditatis [illegible] privatio [illegible] perfectionis [illegible]
[illegible] ad [illegible] niger non est privatio al
bedinis [illegible] privatio [illegible]
[illegible] privatio [illegible] niger [illegible]
[illegible] visus [illegible] albi est disgre
gativum visus [illegible]
[illegible] colore [illegible]
[illegible] forma [illegible]
[illegible] colores medii [illegible]
[illegible] niger [illegible]
[illegible] visus seu organi quod non facit aqua privatio
[illegible] niger est [illegible] nobilis
et [illegible] ergo [illegible] niger est [illegible] actua
[illegible] frigiditas [illegible] nobilis [illegible]
augmentum nobilis [illegible] sicut [illegible]
videmus ad experientiam si niger et albedo sunt in super
ficie [illegible] distantie a [illegible] niger [illegible]
[illegible] distantia [illegible] niger [illegible]

terminatur visum [illegible] albedo / et quia [illegible] nobilior non sunt [illegible]
[illegible] tenebris [illegible] tenebrosum [illegible] lucis et in
[illegible] niger non est privatio R(espo)nsio
perfectionis [illegible] sequitur quod albi [illegible] cont
[illegible] Confirmatur niger est perfectior [illegible] perfectio [illegible] Confirmatur
[illegible] perfectionem [illegible] albedo [illegible] disgregat [illegible]
perfectionis [illegible] debilitatem [illegible] est perfector [illegible] niger Item
[illegible] melior [illegible] albedo [illegible] niger est per
fectior [illegible] albedo [illegible] nobilior [illegible] argumentum [illegible] que
[illegible] nobilior [illegible] niger consequitur [illegible] colerica
[illegible] flegmatica Confirmatur niger [illegible] nobilior et Confirmatur
perfectior [illegible] albedo [illegible] niger est caliditas
[illegible] est frigiditas / non caliditas est perfectior fri
[illegible] est magis activa et attribuitur nobiliori elemento
[illegible] alius quod [illegible] quod [illegible]
[illegible] niger sit perfectior aqua / et [illegible]
[illegible] perfectioris albedinis et hec probat [illegible]

Dubitatur

quare in nocte [illegible] de medio illuminato [illegible] videt
[illegible] de medio tenebroso [illegible] in medio
illuminato tunc [illegible] lucis [illegible] recipi in oculum
et [illegible] lucis manet in oculo [illegible] dicitur quod in nocte
[illegible] colores sunt debiles [illegible] color non videtur in medio
[illegible] debile et modicum [illegible]
[illegible] lucis [illegible] in oculis impediunt [illegible]
colores ne possent recipi in oculum [illegible] manebat [illegible]
[illegible] et tunc [illegible] videt [illegible] non fuisset
in medio illuminato

Dubitatur

quare [illegible] colores [illegible]
[illegible] flavos [illegible] color disgregat visum [illegible]
[illegible] sunt magis [illegible] colores [illegible] videt [illegible] fla
[illegible] colores [illegible]
[illegible] colores [illegible] colores [illegible]
[illegible] colores sunt magis [illegible]

Dubitatur

quare
[illegible] lucida [illegible] nocte et non de die
[illegible] colores
[illegible] que videntur in nocte

[illegible]

19 **Utrum perspicuum sit subiectum coloris**

[illegible]

[illegible]

Dubitatur [illegible]

[illegible]

Dubitatur [illegible]

nigris et mollibus et si tunc iste puer ponatur ad medium
vel ad locum non sic illuminatum ipse habebit fortes oculos Ratio
supposito quod medium illuminatum non apparet nigrum Secundo suppono
quod nigredo est color aggregativus visus Tertio suppono quod per nigredinem
medii visus unitur et aggregantur spiritus visivi in
organo videndi et tunc ipsa virtus fortificatur Quarto suppono
quod aggregatio spirituum existencium in organo visus multum facit
ad fortificationem debilem visum apparet quia per oppositum quando
cum aliquis videt uno tantum forcior est semper dispersa et aggrega-
tio spirituum existencium in organo visus efficit bonum visum Ex quo
patet Ratio quod si iste puer nutriatur in loco non multum
illuminato tunc illud medium apparet nigrum unitur organum
visus in oculo eius unitur et fortificatur spiritus existens Secundo
patet quod non est bonum quod iste puer nutriatur in loco obscuro
quia tunc spiritus visivi non aggregantur et mediante
condensantur et fiet oculus ineptus ad videndum **Dubitatur**
quare in cauda plume alicuius avis apparet diversitas co-
lorum et similiter in floribus alicuius plante pro dubio primo
suppono quod color est qualitas secunda proveniens ex actione prima-
rum qualitatum in corpore colorato Ex quo patet quod color non
est qualitas in corpore colorato quia ubi est impetus ipse qualitates active
et passive ad invicem saltem forcior Secundo suppono quod non est
[illegible] eiusdem corporis sed partes alias et alias esse re-
[illegible] complexiones patet maxime in homine corpore ubi etiam
est cor sed diversarum complexionum unde dicitur quod sic est ca-
quia partes illius corporis sunt ut sic diverse complexionis
sed per commixtionem primarum qualitatum et tunc non apparet inique
[illegible] alias partes diverse complexionis et que
coloratas unde frequenter in plumis avium non est
varia diversitas colorum sed apparent diversi
diversitate aspectus [illegible] colorum sed paucorum
[illegible] alii et alii [illegible] colorum
quod apparet alii et alii esse coloratum

Utrum diffinitio coloris sit bona

20 scilicet color est extremitas perspicui in corpore terminato pro
quo non color potest capi dupliciter uno modo large [illegible]

qualitate alterativa visus de potentia ad actum et large pro-
prie color Et isto modo dicitur quod est actus quod color est obiectum
visus et isto modo est per medium quod est actus perspicui quo
dicit [illegible] contra proprie colores [illegible] color capitur pro qualitate
secunda proveniente ex actione primarum qualitatum ad invicem
et isto modo non est color lux nec extremitas est dupliciter scilicet
extrinseca et intrinseca intrinseca est ultimum corporis
extrinseca est ultimum corporis corpori tangentis ultimum non
corporis terminatum in proposito dicitur quod terminat visum ita
quod ultra non possumus videre Et isto modo possumus esse sensu
diffiniendo Color est extremitas perspicui et extrinseca in
corpore terminato secundum quod tamen extremitas intrinseca non dicitur
ad quartum quod dicta oratio non est bona diffinitio patet quia co-
lor non est extremitas patet quia illa que sunt in diversis generibus
illorum unum non est alterius sed color et extremitas sunt
[illegible] quia color est in predicamento qualitatis extremitas
tamen in predicamento quantitatis ergo diffinitio coloris bona et
formalis est quod color est qualitas secunda proveniens ex ac-
tione primarum qualitatum ad invicem **Dubitatur** quare
est macula impressa fantasie mulieris impregnate postea
ipsi in puero [illegible] procedendo primo quod macula
impressa mulieri impregnate non est ipsi in puero nisi illa
macula sit mulieri cogita Et patet ad experientiam quia si
illa macula appareat in puero frequenter in partibus eius
[illegible] macule Secundo nota quod corpus mulieris et puer sunt
juncta in continue [illegible] sive in genere [illegible]
patet tamen per medicos et physicos quod puer in utero
matris nutritur per umbilicum primo quia per os non sunt
sed per umbilicum patet quia puero nato umbilicus [illegible]
[illegible] ex qua puer in utero [illegible]
[illegible] Tertio nota quod fantasie mulieris multum conferunt
ad [illegible] puer quia extrema multum faciunt ad [illegible]
puer ut dicit experiencia quia si [illegible] est mulier leta
et sua fantasia [illegible] tunc puer erit pulcher et
[illegible] quia puer erat [illegible] sic primo ex

arbore, et mittere quod sanguis ruit in lectica et iudicat
puerum pulchrum, tamen quod lectica ruit fit sanguis propter
scintillam, et quod concipit puer quod ea ratione est pulcra
et splendior. Ergo quando sequitur quod color pueri variat secundum
quod inter clarum et clarum de coloribus est fantasia patet quod dicitur
Ergo quero sic quod mulieres impregnate concipiunt monstra ab hoc quod
erunt lecte et non stante in fantasiis, patet quod eorum lectica
adest mulierum ad pulchritudinem pueri. Ergo quero est sic quod ce
teris paribus mulieres melancolice generant pueros magis
deformes quam sanguinee et colerice quod tales habent maculam
cum ymaginacionem de deformibus. Istis ad primum sic re quod
ea est et quod mulier propter quod est facit cogitat illa macula propterea
sic est eciam ne illa macula imprimatur in puero et propter hoc
fantasia macula est impressa in puero, vero sic fit
legitur de quadam regina que ad aspectum ymaginis ethyopis
peperit puerum nigrum in dispositione ethyopis. Secundo dicitur quia
est quod quoniam macula apparet ab hoc quod in mulier tunc propter fa
tasiam non sompnum mulier ab quo macula sic est sanguis ab
mittitur in illa parte maculat. Et quod puer mittere quod
sanguis cursus et proportionatur cum sic quod caput pueri lux
tur quod sanguis capitis ruit et ita de aliis, et ideo macula
ea de ea propter ea apparet in pueris rationem tunc quando mulier timet
de macula tunc frequenter et plures fit et proprie qui vel
videatur de tali macula **Dubitatur** cuius solita
pulchritudo vel tempore dudum confert non placeat ut si quis diu
conversatur cum distorto propterea non curat eius deformitate
et sic dicitur de pulchritudine. Respondetur quod ideo est quod ad nova vel
ad illa que sunt nobis quasi non adita sunt rara
et nova faciunt magis placere et magis nos admirari
et tunc quod ideo tamen que procedunt pulchritudinem et disposi
cionem que non videmus prius et non dicitur ideo cum nobis quibus
Ratio est quod cum consueti sumus de aliquibus non admiramur de eis
sed de ideo que prius non vidimus et non videmus specialis tales
considerationes et admirationes
21 **Utrum colores medii generentur ex commixtione**
colorum extremorum. Nota primo quod colores extremi sunt
albus et niger, sed medii sunt rubeus viridis clarus
et alii et tales duo sunt, quidam sunt apparentes
sonum quidam sunt veri. Apparentes primo quando non apparent
primo per mixtionem partium earum coloratarum coloribus extremis
2ª per partes parvas et minutas et que seorsum inperceptibiles
et sic fiunt picturis. Secundo per suppositionem coloratarum earum
coloribus extremis, et sic fiunt picturas, tertio sit ut per
interpositionem albi et nigri vel visum vel nigri vel aeris et vi
sum et ita sol apparet de mane rubeus quod tunc fumi
mediant inter visum nostrum et solem qui est lucidus tertio
per medietatem radiorum solarium sic aqua cum coloratum in
videmus quod 2ª et aliquando apparet diversis coloratis, et de
istis mediis coloribus non queritur quod quia non sunt veri colo
res medii sed sunt plures colores apparentes faciunt unum co
lorem medium. Sed medius color verus est qui non apparet
medius aliquo extremorum mixtorum sed quando pars eius est eadem
colore vel colorata, et tales colores variantur unius cas
proportiones earum et de istis intelligitur quod isti non quandoque sunt
unus clarum et clarum commixtione generant albos et albos colo
res extremos quod tales agentes in materia siccam ut frigido super
tur quando albificant ut de compositione ossium et alii et
frigiditas agentes in humiditatem et generat nigredinem ut in
generacione nivis et sic patet in flegmatica complexione
quod mulieres propter humiditatem et frigiditatem sunt magis albe
cum sed talitas fortis agens in siccitate ut extrema
tat nigredinem ut in carbone. Sed colores medii genera
tur ex commixtione earum colorum extremorum. Causa magis
contrariorum effectuum si conveniunt eque fortes tamen quod pas
sum veniunt earum perdunt effectum suum integre et to
taliter sed quod contrariorum per medium effectum, et si in proportione
earum earum non procedunt per colorem de albo ad nigrum
aliquod distante tunc tantum color rubeus ut in partibus
albis per motum adusti et sic in aliis. Pro quarum
ampliori nota utrum non quod omnis color aut est extremus aut
medius. Si primo sic dupliciter autem quod quod ex commixtione extremis

vel electo perspicuo etc. et color aque vel vitri ad electo
spacio etc. et ut sic sunt medii etc. dicit ut est distans
ab extremis non nimis sicut primo fit et color rubeus sicut
roseus etc. dicitur non magis declinat ad album etc. et color
glaucus non magis ad rubeum etc. et color viridis [illegible]
[illegible] ad nigrum etc. et color purpureus. Et sic ad [illegible] possunt vari-
ari colores [illegible] magis et minus. Tunc dicit ad quartum quod medii
colores [illegible] et valet quantum [illegible] compositionem colorum ex-
tremorum ad invicem ad [illegible] medii colores quantum
[illegible] sigillatim producuntur [illegible] colores extremos [illegible]
[illegible] non aliquid potest dici medium nisi [illegible] per participationem
extremorum sicut [illegible] medium [illegible] extremis et tepidum
est medium inter calidum et frigidum. [illegible] aliquid dicitur medium
per abnegationem extremorum etc. utroque modo dicitur medium
vel duo [illegible] [illegible] aliquid medium [illegible]
ad [illegible] singillatim producitur [illegible]
orum extremorum. Dubitatur Quare verecundati fi-
unt rubei in facie et irati ut [illegible] fiunt pallidi. Respondetur
quia natura est sollicita in suis operibus, et ideo vult subvenire
membris lesis [illegible] sibi [illegible] et mittit ibi san-
guinem et spiritus vitales [illegible] quod facies in [illegible]
[illegible] aliquis verecundatur non [illegible] rubea [illegible]
[illegible] et rubea [illegible] appareat [illegible] facie
[illegible] verecundiam pati etc. natura volens [illegible] faciem
[illegible] mittit ibi sanguinem, etc. rubea fit facies. Sed
ex alia parte dico quod [illegible] cor etc. natura subveniens
sibi venit a facie ad cor etc. consurgit pallor in facie
et [illegible] ad cor et [illegible] et sanguis [illegible]
calidus [illegible] quando fiunt rubei [illegible] Respondetur
quia [illegible] vindictam et audaces etc. sanguis
[illegible] ad faciem et [illegible] Dubitatur
Quare [illegible] fiunt albiores
Respondetur quia [illegible]
[illegible] fit [illegible] et frigidior et
per consequens albior.

22 **Utrum humidum sit proprium subiectum saporum**

Procedendo [illegible] quod humidum sit simplex et [illegible]

[illegible] simplex sit aqua pura, [illegible] ut [illegible]
[illegible] humidum [illegible] dicit et sapor [illegible] et actu-
alis [illegible] virtualis [illegible] actualis et ille qui
[illegible] ad linguam statim sentitur sine masticatione
et [illegible] alterius admixtione ut sapor vini [illegible]
[illegible] virtualis et ille qui non potest organum gustus immutare
sine masticatione et [illegible] alterius admixtione ut sa-
por in pipere vel zinzibere [illegible] non gustatur [illegible]
[illegible] et dissolvantur [illegible]
[illegible] salivam [illegible] sentit [illegible] saporem
[illegible] saliva admixtione fiunt sapida [illegible]
[illegible] de sapore actuali
[illegible] subiectum saporis et humidum [illegible] impurum [illegible]
[illegible] de sapore virtuali [illegible] humidum [illegible]
impurum [illegible] quod sapor [illegible] sit actus [illegible]
subiectum [illegible] elementum purum vel impurum, [illegible]
[illegible] purum quia sapor est [illegible]
[illegible] saporum ad [illegible] [illegible] purum elementum
[illegible] in puro elemento [illegible] sapor [illegible]
sit [illegible] [illegible] purum elementum [illegible]
sibi [illegible] in summo [illegible]
calor [illegible] et [illegible] non potest [illegible]
a [illegible] humidum [illegible] ut declaratum est de pipere et zin-
zibere [illegible] sapor actu non sentitur [illegible] sit humidum
[illegible] de sapore piperis [illegible] subiectum et [illegible]
[illegible] subiectum saporis per [illegible] sapor [illegible]
[illegible] humidum sapor [illegible] ad [illegible]
[illegible] de [illegible] in quibus [illegible] humidum [illegible] sunt sapidiores
[illegible] humidum et subiectum saporis [illegible] humidum pro-
portionatum et ideo ad [illegible] humidi proportionati sequitur
[illegible] saporis [illegible] et [illegible] humidum [illegible] proportionatum
[illegible] purum et [illegible] et subiectum saporis etc. [illegible]
[illegible] humidum simplex et [illegible] et subiectum saporis [illegible]
impurum [illegible] humidum et [illegible] ad omnes sapores
[illegible] aqua [illegible] dulcis salsa amara [illegible]
[illegible] et sic [illegible] additum humido [illegible]

actu saporem debeat ipsum ad saporem et eo in actum
saporis [illegible] sunt actiua [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et passiuum sunt actiue **Dubitatur** Quare [illegible]
unum plus ponderat quam prius quam comedit cum tamen deberet esse
[illegible] [illegible] quod cibus comestus est ponderet et quod hoc
sit verum patet quia nautae videntes piscatores [illegible]
non nimis ponderant faciunt quod ipsi comedant Respondetur quod ad
subtiliatorem spiritum vitalium corporis [illegible] [illegible] corporis
alleviatur patet quia experientia est quod homo cum mortuus multo
ponderosior est quam prius mortem et hoc non est nisi propter spiritum
vitalium corporis subtiliantium Secundo dicendum quod in tempore ieiunio
spiritus et calores sunt debiles [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] tunc in corde [illegible] [illegible] tunc surgit quod homo cum
in magis ponderat quia spiritus quorum est subtiliare et corpus
alleviare illi sunt magis grossi et magis debiles quia
spiritus generantur ab ipso intestino [illegible] [illegible] stomacho
mitti ad epar et ab epate ad cor et ibi tunc [illegible]
mitti ad epar et ab epate ad cor et ibi tunc [illegible]
[illegible] qui mittuntur ad alia membra **Dubitatur** Quare
spiritus qui mittuntur ad alia membra [illegible] [illegible]
re [illegible] sic [illegible] ad poma si cum [illegible] [illegible]
constipat [illegible] tunc [illegible] Respondetur quod [illegible] [illegible]
[illegible] cum [illegible] claudunt [illegible] stomachi et cibus
[illegible] ibi [illegible] [illegible] et [illegible] fit [illegible] non [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tunc [illegible] stomachum [illegible]
et [illegible] stomacho cibus [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] ubi est fortior calor et digestio [illegible] [illegible]
[illegible] tunc [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] **Dubitatur** Quare
inspiciens oves lupi efficiuntur rauci et in [illegible] [illegible] [illegible]
lupus vult rapere oves pastoris tunc stat cum pastore
et raucus [illegible] fit appellans oves suas et hoc eo ne pastor
clamaret Respondetur quod lupus est ad multum melancolicus [illegible]
[illegible] et siccus et [illegible] ad [illegible] multum vorax sic [illegible]
[illegible] [illegible] sit quod uno die comedit in abundantia
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] diebus sufficit digerere Tunc [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
quod cibus ille [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] aerem non [illegible]
[illegible] in stomacho [illegible] [illegible] quod [illegible] inspiciens
[illegible] in stomacho [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
oves lupi [illegible] non efficiuntur [illegible] [illegible] [illegible]

inspiciat oves lupi tunc inspiciat aerem infectum quo a
[illegible] inspirato [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] apta [illegible] [illegible] [illegible] **Dubitatur** Quare plu-
res sunt [illegible] oves quam lupi cum tamen lupi comedunt o-
ves et non [illegible] et est [illegible] una lupa sicut et semel ge-
nerat septem lupos et una ovis ad maius parit
duos agnos Respondetur quod [illegible] est [illegible] quia ut [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] sic [illegible] [illegible] quod lupa non generat nisi ad septe-
[illegible] et non vult et [illegible] lupus videt [illegible] [illegible] [illegible]
et hoc fit [illegible] quia [illegible] lupa vult coire [illegible] tempore [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] tunc fit magnus [illegible] et omnes tunc
lupi audientes illam [illegible] congregantur ad unum locum ponen-
tes se [illegible] [illegible] et tunc lupa [illegible] eligit unum
[illegible] [illegible] eum quo vult [illegible] et tunc [illegible] ad ea
et [illegible] actu [illegible] [illegible] lupi [illegible] [illegible] [illegible]
illum lupum qui [illegible] cum lupa Alia [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quia [illegible] lupa [illegible] septem cellulas in matrice
et in [illegible] [illegible] [illegible] septem lupos et [illegible] lupus
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] frangit suam cellulam Et
sic fit [illegible] in [illegible] [illegible] et sic [illegible] in [illegible]
et [illegible] et [illegible] in septima [illegible] [illegible] est am-
plior cellula [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] **Dubitatur** Quare cum lupus [illegible] o-
[illegible] [illegible] comedit aliquam ovem prius inficiat ovem
Respondetur quod lupus est ad melancoliam timens se [illegible] posse
saturari et [illegible] ovem inficiat [illegible] se ovem posse come-
dere [illegible] [illegible] [illegible] sibi [illegible] prius ovem inficiat inten-
dens ovem comedere quia si [illegible] inficiat [illegible] et [illegible] [illegible]
comedat tunc [illegible] posset sibi [illegible] **Dubitatur**
Quare est hoc quod [illegible] [illegible] non comedunt caseum et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Respondetur quod [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia forte [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Alia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qui non [illegible] comedere
caseum quia caseus est multum [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] cibum Et [illegible]
[illegible] [illegible] Caseus est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] se [illegible] [illegible] [illegible]
quod [illegible] sunt qui [illegible] stomachos valde subtiles et tunc illi

ron subtilis strictis abhorret una caseum quia est eius dis-
gregatiuus propter grossitiem

23 **Utrum diffinitio saporis sit bona.**

Et quia dicitur quod sapor est passio humidi facta a sicco alteran-
tia gustum de potentia ad actum pro isto quoniam non iste ter-
minus passio capitur multipliciter Uno modo in proposito capitur pro qualitate de tertia
specie qualitatis que dicitur passio vel passibilis qualitas, et quia qualitas
talis similiter dicitur passio et non capitur hic passio prout est unum predicamentum [illegible]
[illegible] Item nota duplex est siccum scilicet igneum et terrestre Siccum
igneum est multum subtile et rarum sed siccum terrestre est
grossum et corpulentum Item nota quod sapor requirit substantiam aqueam
grossam et corpulentam, patet quia substantia eius est multum [illegible]
[illegible] grossam quia alias non valet ad nutritionem
quia non posset conuerti in substantiam aliti Item nota diffinitio sa-
poris dicitur simpliciter sapor scilicet actualis est passio humidi scilicet
aquei facta a sicco terrestri mediante calido alterativa gustus
de potentia ad actum et hic passio ponitur ibi pro genere et loco se-
cundo modo forte vel sapor quia est primum quod dicitur de hoc sapore
tenet, pro hoc autem quod dicitur humidi aquei tangitur causa materialis
saporis scilicet materia in qua Sed per hoc quod dicitur facta a sicco ter-
restri tangitur causa efficiens propinqua saporis Sed per hoc quod dicitur
mediante calido tangitur causa remota effectiva saporis Sed per
hoc quod dicitur alterativa gustus de potentia ad actum tangitur causa
finalis saporis quia sapor ordinatur ad hoc quod per ipsum gustus
alteretur de potentia ad actum, per hoc tamen [illegible] ad quartum quod diffinitio
saporis completa et composita ut dictum est est bona diffinitio
talis patet quia sapor per ipsam distinguitur a quolibet alio Et ipsa suf-
ficienter exprimit totam naturam saporis ergo sequitur quod sit diffinitio
bona Item nota duplex est principium activum in generatione saporis
actualis scilicet propinquum et remotum propinquum est siccum terrestre
quod agit in humidum Remotum autem est calidum Ex quo patet quod
causa requiritur ad generationem saporis primo humidum aqueum
tamquam passivum Secundo siccum terrestre tamquam efficiens propinquum
Tertio calor digerens et decoquens seu agens in illud
humidum et in illud siccum, quod causa decoctionem vel digestio-
nem sequitur hic vel talis sapor **Dubitatur** Utrum

fructus inveniuntur plantae est magis disconveniens in sapore quam
non [illegible] fructus aliquae plantae Respondetur supposito primo
quod mala digestio humidi cum sicco vel cum contingit
frequenter malus sapor et disconveniens Secundo supponitur quod propter
tamen tenet in planta invenitur non est bona digestio humi-
di cum sicco vel cum patet quia ibi est aliqua nimia humiditas
vel siccitas [illegible] prius [illegible] Tertio supponitur quod complexio
temperata vel omnis complexio aliud est magis passibilis
quia est magis redacta ad temperamentum Ex quo sequitur responsio ad
dubium quod in hac planta non est digestio conveniens vel tempera-
mentum [illegible] est autem de planta aliqua quia in illa non est facta
digestio sufficiens **Dubitatur** Utrum sudor apparet sal-
sus Respondetur premittendo quod humidum quod transit per alia et alia
[illegible] loca vel meatus incorporat sibi aliud et aliud
saporem unde videmus quod quedam aque sunt dulces quedam
salse quedam sulfuree [illegible] quod transeunt per diversos meatus
Et causa est [illegible] est amarum vel salsum Secundo
suppono quod sudor non est aliud nisi quedam humor expulsus per
[illegible] transiens per diversos poros ipsius corporis Ex quo sequitur apparet
unde vere sudor est salsus quia transit per carnem quod est terrestre
et salsum et humor ille incorporat sibi talem saporem
Et sic apparet causa quare urina apparet salsa quia ipsa transit
per diversa loca in animalibus ad vesicam et colatur per diversas
partes animalis sicut humidum colatur per arenas **Dubitatur**
Utrum fructus ante maturationem ut frequenter sunt pontici stip-
tici acetosi vel insipidi sed per lapsum temporis fiunt dulces
Respondetur quod hoc est causa quia non [illegible] tales [illegible] sufficit humiditas
scilicet humiditate fructus Et hoc [illegible] illi sapores cum
frigiditate [illegible] Sed per processum temporis calor cum humiditate
digerit et magis dulcescit Et propterea [illegible] est quare
folia in principio sunt pontica vel acetosa sed per lapsum
temporis digesta humiditate efficiuntur dulcia Et post ea
complecta humiditate efficiuntur amara **Dubitatur** Utrum
fructus siccarum plantarum in locis declinantibus ad
[illegible] et caliditate sunt melioris saporis illis qui
crescunt in locis aquosis et frigidis Et hoc est apparet de
[illegible] in locis humidis [illegible] illis quod crescit in loco

secto. Respondetur quod causa est ista quia sicut locus est frigidus siccus et
sicut clarum plantarum non nimia frigiditas opprimit
calorem naturalem fructus et plante. Et sic calor non potest
vincere illam frigiditatem et per consequens remanet sapor indelecta
bilis sicut est sapor amarus vel ponticus. Si crescunt in lo
co secto calor digerit quia contra frigiditatem non est tanta
et per consequens efficitur sapor magis conveniens et dulcis. **Dubitatur**
Quare plante super quas se inclinat arcus sunt melioris
odoris et fructus earum sunt melioris saporis. Respondetur Aristoteles in problematibus
in de proprietatibus sensus quod ista causa odoris de partibus attenditur
unde quod non est possibile quod arcus sit absque pluvia. Secundo quo
niam sit ex reflexione radiorum solis a nube aquosa. Sed
cum illi radii reflectuntur a nube tunc derelinquunt quandam
virtutem calefactivam vaporibus illis et illi vapores sic cale
facti cum descendunt super plantas tunc causant bonum odorem in
ipsis. **Dubitatur** Quare sordicies in auribus generata
est amara. Respondetur quod frigidior sordicies est sicut sudor putridus
quod autem est putridum est salsum et illud autem quod est salsum efficitur
amarum tempore procedente propter maiorem exsiccationem humiditatis
aquose ita quod iterum efficitur valde siccum et cum per illam
desiccationem ista sordicies efficitur amara. **Dubitatur**
Quare in tempore estivali carnes citius putrescunt quam tempore
hyemali cum tamen oppositum dicit Aristoteles quod in 4° metheororum
dicitur quod caliditas est efficiens causa putrefactionis, nunc calor
est maior in estate quam in hyeme. Respondetur quod in tempore hye
mali propter frigiditatem aeris continentis pori carnis clauduntur
tur et obstruuntur ita quod calor continetur non potest exire. Sed
per oppositum tempore estivali pori aperiuntur quod calor continetur
fit apud poros et evaporat calorem naturalem et consequenter
calor continens causat putrefactionem ad educat calorem naturalem
propter quod autem in 4° metheororum volunt quod calor extraneus
est causa putrefactionis

24 **Utrum dulcedo et amaritudo sint sapores**
extremi. Pro quo notandum quod sapores dicuntur extremi per unum gra
duum [illegible] quo ad convenienciam tactus vel quod convenienciam tactui [illegible]
extreme. 2° attendendo ad proportionem mixtionis ut puta quod
maiorem mixtionem vel quod minus duos minime mixtos tunc di

cuntur quod primo modo attendendo sapores extremos tunc dulce
do et amaritudo non sunt sapores extremi sed bene 2° patet
quia inspiciendo tactum istorum octo saporum solummodo patet quod
dulce maiorem mixtionem et per consequens amarum [illegible]
quia non possunt in hoc ponit octo istos sapores amarum vero minime pro
pter est dulcis secundus pinguis tercius salsus primus sa
calidus ponticus septimus austerus vel acetosus septimus sapor
est, **O**ctavus acutus, quorum duo in principio sunt extremi scilicet
dulcis et amarus. Alii vero sex sunt medii. Et medium ali
qua sic describitur quod in actu calor si inest [illegible] substantiam
subtilem grossam mediocrem et subtilem ille istos generat.
Nam si calor agit in substantiam grossam tunc vel talis calor
est fortis vel debilis vel mediocris. Si sit fortis fit sa
por amarus, si debilis sic fit ponticus, et est sapor si
ponticus qui est in fructibus non dum maturatis. Si autem medio
cris sic est dulcis. Si vero calor agit in substantiam subtilem
et talis est tunc vel est fortis vel debilis vel mediocris. Si for
tis tunc fit sapor acutus. Si debilis fit acetosus. Si me
diocris fit unctuosus. Si vero calor agit in substantiam mediocrem
talis iterum fit tunc vel talis calor est fortis vel debilis vel me
diocris. Si fortis sic fit sapor salsus, si debilis sic fit
stipticus. Si mediocris sic fit insipidus. Igitur istos autem
novem saporum quidam sunt super caliditate consistunt scilicet
amarus acutus et salsus. Alii tres super frigiditate scilicet ponticus
acetosus et stipticus. Alii tres sunt caliditate temperati scilicet
dulcis insipidus et unctuosus. Unus ponticus et dulcis in
grossa sunt et amarus, unctuosus acetosus subtiles sunt et
acutus stipticus insipidus tunc salsus sunt mediocres. Ista
sic stiptica pontica quam unctuosa et insipidus dulcis dant
temperatum. Item non potest esse quod dulce maiorem mixtionem quam
non est mixtionem semper dulci sed de eo quod est convenien
tia complexionis et [illegible] mixtionem dulci in mixto conveni
enti sue complexioni et quamvis [illegible] sit amarus
tamen animo dulcis et quod sit status [illegible] dulcis tunc complexio
vel [illegible] est sapor pinguis non magis mixtus [illegible]

magis saciat et appetitum comedendi tollit Ratio huius est
quia appetitus comedendi provenit ex magna siccitate in stomacho
et in orificio eius quia postquam intestina deficit tunc calor naturalis
qui est ibi fortis incipit agere in stomachum ipsum desiccando
Sed quia quando pinguia veniunt ad orificium stomachi tunc descendunt
multi humores ad stomachum ex quibus humectatur stomachus et
cessat siccitas stomachi et per consequens appetitus comedendi
Dubitatur Quare est quod communiter in cibariis ponitur sal cum
tamen cibus dulcis nutriat plus Ista questio dubium supponit quod magis
dulce non est quibusdam nutritivum ex quo dulce [illegible] dul
ce est [illegible] et ideo statim trahitur ad membra sine bona
digestione nec separatur in orificio stomachi et non trahitur ad
fundum stomachi ubi est optima digestio Secundo supponit quod sal
salsa et amara naturaliter separat de terrestri patet quia dicit philosophus
in [illegible] quod sal est quasi [illegible] terre Ex hoc videtur ad dubium
quod ideo sal ponitur in cibariis quia est terrestre et si dulcia sint
in profundo stomachi ut non ita cito trahantur ad membra nec
si separatur dulcia in orificio stomachi quia propter terrestreitatem salis
et eius [illegible] ad profundum stomachi trahantur **Dubitatur**
Quare mare est salsum cum sit aqua et aqua pura non
dicitur salsa Ratio quia per radios solares qui elevant ab
ipso mari humiditatem subtilem et remanet grossum terreum quod est
salsum Alii dicunt quod salsedo maris causatur ex eo quia multe
terrestritates et qualitates terrestres sibi commiscentur ex quibus
salsedo provenit quia videmus quod mixtio terrestri cum aqua
sicut sal vel cineres statim aqua fit salsa de eo tamen ex
melius videri in libro metheororum **Dubitatur** Quare
homines in yeme plus comedunt quam in estate cum tamen dies
in estate sint longiores Ratio ad hoc innuit ypocras
in amphorismo vel pro aphorismo ubi sic dicit quod ventres
in yeme naturaliter sunt calidissimi Sed quare ventres in ye
me sunt calidissimi Dicit Galienus commento quod calor naturalis
existens in corpore humano in yeme confortatur per antiperistasim
frigoris quia est per frigus circumstans et calor confortatus de pau
cis rebus frigiditate circumstante melius potest digerere et ex consequen
ti appetit maiorem cibum Sed per oppositum est in estate quia tunc ca
lor naturalis debilitatur ratione caloris medii circumstantis

qui exalat calorem naturalem et resolvit ipsum contra quod
quomodo patet quia nullus appetit in estate una vice sumere
multum de cibo quia natura non sufficit digerere sed appetit plu
ries comedere in die et sic modicum sumere de cibo Ex quo
sequitur quod communiter plus vivit in estate quam in yeme et
specialiter invenibus et iuvenibus **Dubitatur** Quare co
medentes lac pisca sitiunt cum tamen sit frigidum et humidum
Ratio quia non solum lac provocat ad sitim sed quelibet actualiter vel
virtualiter frigidum quia hoc est quod dicit quod sitis est appetitus frigidi
et humidi Sed quod supponitur est sitis sit naturalis et innaturalis sive bene
vel non naturalis calor agens in humidum naturale dicitur naturalis vero
calor naturalis quia si fiet [illegible] a calore accidentali ut in
febricitantibus non est sitis naturalis Sed sitis naturalis est que fit ex
motu vel constrictione orificii stomachi licet membra non indigent
humectatione et hec sit a frigido actualiter vel actualiter constringente
orificium stomachi vel orificium stomachi est multum strictum quam
est innatum Ex hoc dicitur quod lac sua frigiditate constringit orifi
cium stomachi quo constricto humores descendunt ad fundum stomachi
quod sentiens orificium stomachi appetit eius[illegible] repleri et sequitur
sitis Ex quibus sequitur quod vinum forte melius extinguit si
tim quam vinum aquaticum quia aquaticum provocat sitim per
frigiditatem **Dubitatur** Quare videntes alium oscitare
etiam oscitant Ratio quia oscitatio sit ex quodam fumo de[illegible]
veniente [illegible] in orificio stomachi quem fumum natura expel
lit oscitando Ex quo patet quod malum signum est quando aliquis
plures oscitat Ratio quia est signum quod multos habet fumos
venenosos circa stomachum Secundo dicitur quod iste fumus maculat aerem
et esse sit aer maculatus consequenter est ut quia orificium
stomachi est multum [illegible] per multos [illegible] ubi [illegible]
orificium [illegible] aerem et appellere et constringit
[illegible] et oscitare [illegible] est quod ita eo est sufficit si
[illegible] sit [illegible] se invicem duo vim alium videntem osci
tare Sed ponatur quod oscitat tunc ad hoc [illegible] apparentia quod
ita accidit Ratio quod hoc accidit propter fantasiam et fan
tasia que [illegible] videns alium oscitare facit quod similis

stomachi est incipit fumos [illegible] cum [illegible] emittere. Secundo quae est ratio quod frequenter homines in oscitando faciunt signum crucis et non in aliis motibus oris. Respondetur quod hoc est propter quandam pestilentiam quae olim fuit Romae in qua homines suffocabantur oscitando vel sternutando. **Dubitatur** quare est si quis patitur singultum obturat per iterum anhelitum [illegible] aut singultus [illegible] quae sit [illegible] [illegible] dubium respondetur quod singultus sit [illegible] quod fumis frigidis et grossis [illegible] in orificio stomachi quos fumos [illegible] compellit per [illegible] motum et non aliud [illegible] quod iterato anhelitu calefiat [illegible] quod si [illegible] tenetur anhelitus sanguis ad caput ascendit sic quod [illegible] fiunt rubei et tunc [illegible] iterato anhelitu calefiat [illegible] tunc est [illegible] frigidos et grossos [illegible] orificium stomachi [illegible] cessat [illegible] Et propter hoc vulgares videntes aliquem singultare dicunt [illegible] mala nova vel faciunt aliqua turbata propter quae [illegible] et sanguis mittitur ad [illegible] et [illegible] illi fumi ibi consumuntur.

25 **Utrum siccum sit proprium subiectum odoris**

[illegible] [illegible] siccum est duplex [illegible] simplex et [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] et [illegible] [illegible] non odor est duplex quidam [illegible] quidam spiritualis odor [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] spiritualis est [illegible] [illegible] odor [illegible] [illegible] ad [illegible] quod loquendo de odore [illegible] de quo [illegible] et de [illegible] siccum [illegible] est eius subiectum [illegible] signo [illegible] sic quod videmus ad [illegible] aqua [illegible] non facit odorifera [illegible] per [illegible] [illegible] non est [illegible] siccum a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ita [illegible] [illegible] [illegible] Respondetur [illegible] [illegible] odoris est [illegible] et non [illegible] odor [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] est odorifera [illegible] quo odor est passio [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] odoris [illegible] quod odor et [illegible] [illegible] [illegible] passio [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et quod [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliquae [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] plurimae [illegible] [illegible] [illegible] ad odorem [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] ut efficiatur [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] magis [illegible] tempore pluviae [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliquae quae [illegible] [illegible] [illegible] aerem et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] si [illegible] odorifera [illegible] [illegible] a [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] videlicet [illegible] [illegible] et petroselini [illegible] [illegible] magis odorat ut fetet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Respondetur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] calida et digestiva et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] per [illegible] digesta [illegible] et [illegible] [illegible] ad [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] maioris fetoris [illegible] [illegible] pingui [illegible] est maior [illegible] [illegible] indigestio [illegible] pinguedo [illegible] quod mala digestione frequenter contingit [illegible] aliquando [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fetet et [illegible] nimia [illegible] [illegible] in se et [illegible] mittit ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod se est odoriferum [illegible] sibi aliquid [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] odoriferum et si in aqua [illegible] [illegible] odoriferum aqua [illegible] odorifera [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aqua [illegible] a vase [illegible] [illegible] [illegible] sapidum. **Dubitatur** quare tempore pestilentiali [illegible] odorifera et [illegible] [illegible] ad [illegible] Respondetur quod hoc fit [illegible] ut iste odor confortet cerebrum et clarificet spiritus [illegible] subtilizet sanguinis et sanguine clarificato [illegible] [illegible] [illegible] **Dubitatur** quare [illegible] fetet et magis [illegible] [illegible] aliorum [illegible] Respondetur [illegible] [illegible] putrefactio est [illegible] [illegible] et [illegible] caliditas a caliditate [illegible] et [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible] [illegible] quae [illegible] per [illegible] [illegible] vigor [illegible] est [illegible] a [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] ibi [illegible] fetet quare [illegible] magis [illegible] Respondetur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]

[illegible] **Dubitatur** quare aliqui homines
sunt fetidi anhelitu. Respondetur quod quia [illegible] pena
que [illegible] in corporibus suis [illegible] putrefactam, vel quia aliqua intra
[illegible] in eis [illegible] et tales non sunt longe vite. Ideo
accidit quod tales [illegible] anhelitus [illegible] putre-
factum inficit aerem inspiratum. Sed isti sunt curabiles per [illegible]
[illegible] Ideo accidit quod [illegible] cerebri que
debent [illegible] per nasum non sunt [illegible]
[illegible] et ibi putrefiunt, et hoc accidit infirmis vel [illegible]
[illegible] et hoc accidit ex putrefactione apostematis in pectore.
Dubitatur quare anhelitus ieiunantium fetet plus
quam si [illegible] comedissent. Respondetur quod [illegible] stomacho [illegible]
calidus et [illegible] in quo agit dissolvit humiditates
coleticas et flegmaticas quibus dissolutis et putridis
fit fetor in anhelitu, quia [illegible] ieiunantium sit
magis calidus [illegible] quam magis [illegible] calo-
re [illegible] supra [illegible] fit aliqualis [illegible]
[illegible] dissolutarum [illegible] non [illegible]
fit ita fetidus anhelitus. **Dubitatur** propter quid
poma calefacta in [illegible] inflantur et in fine [illegible]
Respondetur quod [illegible] aqueos, et [illegible] in
calefactione [illegible] et inflantur. Sed [illegible] continuarent
[illegible] quibus [illegible]
[illegible] et marcescunt. [illegible]

Utrum boni odores conferant ad sanitatem

cerebri [illegible] odor [illegible] quando [illegible]
[illegible] odor [illegible] carnium vel vini [illegible]
[illegible] odor florum et rosarum [illegible]
[illegible] de bonis odoribus [illegible]
[illegible] cerebro [illegible] et non [illegible] dispositio
Et [illegible] quod [illegible] si cerebrum sit infirmum vel
[illegible] sic quod fit [illegible] debitum [illegible] tunc per bonos
odores et [illegible] posset [illegible] ad debitum [illegible] Tunc
[illegible] ad [illegible] et maioris [illegible]
de odoribus [illegible] infirmitas [illegible] quod [illegible] delectantur
in bonis odoribus infirmitas non [illegible] et [illegible]
[illegible] odores sunt ordinati ad aliquam [illegible] et
non videtur aliqua alia nisi quod confortat sanitatem cerebri [illegible]

[illegible] quod medici [illegible] dant poma odorifera infirmis
et [illegible] cerebrum per [illegible] ad debitam
[illegible] quod odores boni [illegible] calefa-
[illegible] et de [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible]
debitas cerebri [illegible] ad debitum [illegible]
boni odores [illegible] capitis [illegible] ad
sanitatem cerebri [illegible] de odoribus [illegible] et [illegible]
[illegible] aliqui boni odores [illegible] et [illegible] non fit
[illegible] cerebri [illegible] odore [illegible]
de primo quod odores [illegible] offendunt cerebrum [illegible]
odor [illegible] et odores [illegible] supra et
[illegible] offendunt [illegible] quod aliqui odores non [illegible]
[illegible] cerebrum [illegible] quamquam [illegible]
et [illegible] et quod cerebrum [illegible]
[illegible] a [illegible] Sed [illegible]
[illegible] impetus [illegible]
[illegible] et fit [illegible] per tales odores [illegible]
[illegible] sunt [illegible] Sed [illegible] quare [illegible]
non delectantur in odoribus non [illegible] Respondetur
quod [illegible] non [illegible] cerebro et
non [illegible] odores **Dubitatur** quare [illegible] odorifere [illegible]
[illegible] in motu sunt magis odorabiles quam si non moverentur.
Respondetur quod [illegible] motibus [illegible] maior [illegible] spacium odor
[illegible] motus [illegible] et [illegible] a [illegible]
odor [illegible] per totum Sed [illegible]
[illegible] Et [illegible] motu [illegible] odorifere [illegible] dispersionem
[illegible] odor per totum spacium odor [illegible] ad [illegible]
[illegible] **Dubitatur** quare fetida calefacta
magis fetent quam si fuerint infrigidata. Respondetur quod odor fit
[illegible] evaporationem vel [illegible] partem
[illegible] evaporatio maior fit per caliditatem [illegible] calor fit
[illegible] Et quod tunc fit maior motus et [illegible] odoris
[illegible] quod magis [illegible] Sed [illegible] infrigidata non fit
tanta odoris [illegible] et [illegible] magis [illegible] et [illegible]
densatum [illegible] odoriferum et per [illegible]

odoris propter [illegible] aut quia aquei odores proveniunt ad
[illegible] ut sunt aquei pulverizati odores ut piperis [illegible]
[illegible] resolutio illa patent in solucione ultimi argumenti

27 **Utrum homo inter cetera animalia habeat peiorem**
olfactum. Pro quo notandum quod bonitas sensus potest attendi dupliciter
primo quoad hoc quod facilius et citius immutatur a sensibili exteri-
ori vel quod a sensibili minori immutatur. Secundo attenditur bonitas
sensus quoad hoc quod talis sensus melius et citius iudicat de sensibili
exteriori et distinctius potest iudicare inter sensibilia exteriora.
Et per oppositum malicia sensus attenditur ex duobus primo quia
sensus difficilius et tardius immutatur a sensibili exteriori vel quia
requirit maius et fortius sensibile ad hoc quod moveatur. Secundo
attenditur quoad hoc quod talis sensus minus certe et minus perfecte iudi-
cat de sensibili exteriori. Tunc videndum ad propositum quod attendendo
de bonitate vel malicia sensus primo modo non est melior
olfactus sed peior inter cetera animalia. Sed secundo attendendo
tunc non est peior olfactus inter cetera animalia sed me-
lior. Primum patet quia olfactus hominis difficilius immutatur
ab odoribus quam olfactus brutorum. Canis enim citius percipit
odorem quam homo, et quia olfactus hominis non modo ita [illegible]
et parvo odore sicut olfactus bruti ut [illegible] canibus ve-
naticis. Ratio illius brutorum organum olfactus est ita indispo-
situm ad odorandum sicut organum hominis. Sed quanto organum est
indispositum tanto minus potest in suam operacionem [illegible]
[illegible] quia frigidum impedit et opprimit odores ut patet. Sed
organum olfactus est magis frigidum inter omnia organa propter
vicinitatem cerebri et propter eius magnitudinem. Secundum patet quia homo
melius scit discernere de odoribus convenientibus quam brutum, et
quia brutum non distinguit de odoribus consequentibus [illegible]
[illegible] Ex 8 [illegible] est [illegible] maior quoad hoc quod homo
inter cetera animalia magis abundat in cerebro. Sed hoc est [illegible]
quia multa animalia habent maius cerebrum quam homo ut dicit
[illegible] Con [illegible] coniungit maiorem partem
frigiditatis cerebri. Con cerebrum non est frigidum quod fundamentum
[illegible] quia si cerebrum esset frigidum [illegible] quod cor
[illegible] in capite quam in aliis partibus corporis
[illegible] calor fortis et intensus est causa effectiva

pilorum quia est compellere substantias quae sunt materia pilorum
Sed quod [illegible] fundamentum quod plus viget frigiditas in capi-
te quam aliis partibus ideo [illegible] esse in
capite. De primo dicitur quod homo plus abundat de cerebro quam
alia animalia sed non semper plus [illegible] sui cordis.
Et hoc est eo quod homo est cor et [illegible] magis calida quam alia
alia, et ideo [illegible] sufficienter per caliditatem [illegible]
de cerebro in homine quia cerebrum per suam frigiditatem suum calorem
temperat. Nam [illegible] ut dyametre cerebrum [illegible]
[illegible] ut calor [illegible] frigiditate cerebri et [illegible]
frigiditas cerebri mitigaret calorem cordis [illegible]
[illegible] quod in cerebro viget virtutes sensitive sed inter cetera
alia homo est virtutes sensitivas nobiliores et meliores quae
in mente [illegible] ideo [illegible] homo [illegible]
cerebrum [illegible] **Quare** homo est cor ma-
gis calidum quam cetera animalia. Respondetur quia ideo quod homo plus indi-
get [illegible] quam alia alia propter faciliorem passibilitatem
et ideo requiritur quod cor sit multum calidum ut spiritus multiplicentur
ab eo et mittantur ad sensus exteriores [illegible]
[illegible] magis [illegible]
de aliis animalibus [illegible]
[illegible] pilorum et maiores substancias [illegible]
[illegible]
[illegible] quod fortis calor est causa effectiva pilorum. Sed quod
substantiis non sunt pili [illegible]
[illegible] frigidum [illegible] quod frigiditas cerebri plus [illegible]
[illegible] pilos [illegible] impedit et [illegible]
[illegible] pilorum [illegible] in senibus qui calvescunt
in quibus materia pilorum propter caloris debilitatem et cerebri fri-
giditatem [illegible] **Dubitatur**
quare homo est caput pilosum et non alia membra ita pi-
losa. Respondetur primo [illegible] quod substancie [illegible] sunt
[illegible] pilorum. Nam [illegible]
[illegible] sibi [illegible] substancias [illegible]
[illegible] et pilorum. Secundo quod intensus et for-
tis calor [illegible] est causa effectiva pilorum [illegible]

pelli illos fumositates. Ideo non quod caput in homine habet se
sicut caminus in domo quia sicut per caminum exit fumus de do-
mo, sic per caput exeunt fumales fumositates ab homine.
Ideo illud patet per visum ad dubium quia fumositates multum propter
fortem calorem naturalem elevantur usque caput per modum fumo-
rum et pori capitis aperiuntur et isti fumi convertuntur et in-
crassantur in pilos. Sed sic non est de aliis membris quia ibi fumosi-
tas non mittit se ad alia membra. **Dubitatur** quare
viri in senectute calvescunt et non mulieres. Respondetur supponendo
quod mulieres sunt complexionis frigide et humide quando et aquea.
Secundo suppono quod senectus est etas frigida et sicca. Tunc ergo
ad dubium quod hoc est causa quia viri in senectute sunt multum
sicci et calor naturalis in ipsis est consumptus. Et ideo in eis deficit
materia pilorum et est causa efficiens pilorum. Sed aliud est de mulieribus
quia mulieres sunt humide complexionis etiam in senectute et ita materia
est satis humida pro generatione pilorum. **Dubitatur** quare
mulieres non habent barbas cum tamen sint magis calide et in
cerebro sunt magis frigide et humide quam sint viri. Pilorum est
in barba. Respondetur quod hoc est causa quia in eis est nimia humidi-
tas que obfuscat generationem caloris pilorum nisi in parti-
bus calidis sicut ascellis in capite ubi humiditas cerebri
calori cordis directe opponitur et in [illegible] evaporatur.

28 **Utrum sensus odoratus sit idem secundum speciem in anima-
libus inspirantibus et non inspirantibus.** Pro quo notandum quod potentie
odoratus possunt distingui duplici modo. Secundo notandum
in [illegible] [illegible] ad quod sensus odoratus in inspi-
rantibus [illegible] ad odorem in non inspirantibus [illegible]
[illegible] [illegible] quia [illegible] forme sunt distincte
[illegible] [illegible] patet quia alias non essent [illegible] in specie
[illegible] [illegible] non quod modus odorandi in
inspirantibus sit cum velamine sed non inspirantibus sit sine
velamine. Et ex hoc [illegible] quod idem odoratus in animalibus
inspirantibus et non inspirantibus secundum speciem specialissimam
non autem secundum speciem specialissimam. **Dubitatur** quare
[illegible] [illegible] aquatice declinant ad meliorem odorem [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] veniunt multum sensibilis aromatice
[illegible] [illegible] contingit [illegible] [illegible] et [illegible]

quod ideo quia terra reddit cum odorabilis propter siccum et humidum de-
bite temperata calido quia talis humiditas digeritur a calido.
Non terra est sufficienter calida propter defectum sit ibi fetor
humiditas est illius terre non est tanta quod ostendat odorem
et propter bona commixtione a calido, et sic ex [illegible] humi-
dum sequitur bonus odor. Quod autem contingit in aliis terris
propter frigiditatem loci, sed propter magnam humiditatem. **Dubitatur**
quare est hoc quod si fetida comedantur quod tamen fetor
per tunc non sentitur. Respondetur quod ista est causa quia qui comedunt
fetida tunc ad organum olfactus est impletum odoribus
talibus cum sit ipse os non sensibile positum super sensum
non fit sensatio. Ergo tales fetores per tunc non sentiuntur.
Dubitatur quare aliqui homines habent sudores magis
fetidos. Pro quo notandum sudores proveniunt ex superflu-
itate [illegible] post digestionem fetidam. Secundo suppono quod fetor
in sudore causatur ex prava digestione. Tertio suppono quod
aliqui homines habent bonas virtutes digestivas et aliqui
malas. Et hoc est quod quidam ipsi sunt magis calidi vel frigi-
di. Ideo illud patet per visum quod illi homines qui habent sudorem ma-
gis fetidum sunt male digestionis. **Dubitatur** quare
est hoc quod homo incitatur ad vomitum vel ad nauseam per
solum visum non odorando nec gustando [illegible] tamen visus
non [illegible] proprie odorem vel saporem. Pro quo notandum
[illegible] [illegible] [illegible] directe et per se non sit perceptivus obiecti
alterius sensus [illegible] [illegible] et [illegible] indicat de obiecto
alterius sensus. Patet hoc sic quia licet auditus non percipit de se
magnitudinem, tamen homo audiens sonum magnum [illegible]
[illegible] indicat ibi esse magnam campanam. Et ideo tunc
ad dubium quod hoc est causa quia quandoque contingebat quod homo videbat
obiectum coloratum et tunc gustum percepit in illo obiecto ma-
lum saporem, et quando tunc homo videt tale obiectum ipse
imaginatur de tali sapore vel odore et illa imaginatio mo-
vet eum ad nauseam.

29 **Utrum qualitates sensibiles sint infini-
te divisibiles.** Pro quo notandum quod qualitates sensibiles sunt de [illegible]
[illegible] qualitatum [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] vocat eas passiones

et claruit quod sunt prime sicut humiditas siccitas calidi-
tas frigiditas que sunt obiectum tactus. Alie vero secunde quia
causantur ex primis ut sunt odor qui est obiectum olfactus,
sapor qui est obiectum gustus, color visus, sonus auditus
[illegible] est in proposito infinitum debet capi similiter et ut
[illegible] non tot quin plures [illegible] non qualitates sensibiles esse divi-
sibiles in infinitum potest intelligi dupliciter uno modo divisione corpora-
li scilicet in partes separatas secundo modo divisione reali scilicet in partes
quantitativas. Et hoc dupliciter uno modo quod sunt et absolute non compa-
rando eas ad sensum vel secundo comparando utrum sentiantur vel non
Secundo comparando ad sensum scilicet utrum sentiantur vel non Tunc
dicatur ad questionem tres propositiones primo quod qualitates sensibiles non sunt
divisibiles in infinitum in partes separatas secundo quod qualitates sensibiles
sunt bene divisibiles in infinitas partes quantitativas Tertio
quod qualitates sensibiles non sunt divisibiles in infinitas partes
quarum quelibet sit distincta et per se et per se seorsum ab aliis
sensibilis prima patet quia in quolibet genere sensibilium qualitatum sunt
duo extrema contraria sicut in colore albedo et nigredo in
sapore amaritudo et dulcedo [illegible] sed ubi est dare
[illegible] non est dare infinita media in [illegible]
[illegible] data forma qualitate sensibili de ipsa potest [illegible]
infinite partes per corruptionem non sit divisibile in infinitum [illegible]
patet quia in aqua divisione [illegible] sensibilium est devenire
ad aquam ita parvam [illegible] et [illegible] quod [illegible] non
potest resistere [illegible] sed statim corrumpitur [illegible]
seorsum manere non potest [illegible] seorsum non potest sentiri [illegible]
[illegible] quod non est ita dare medietatem partes [illegible]
sensibiles quam [illegible] in toto sit sensibile [illegible]
[illegible] qua [illegible] illa pars non sentietur [illegible] ut [illegible]
sibi [illegible] et per [illegible] totum [illegible]
sunt Et istorum [illegible] vide [illegible] partes sed [illegible]
aliqua pars sensibilis est ita divisibilis quod ulterius dividi non
potest in [illegible] est divisibile in infinitum quia dandus est
unus sapor per [illegible] non [illegible] ulterius dividi
non potest [illegible] dupliciter aliquid est divisibile uno modo [illegible]
[illegible] divisione partium ab invicem [illegible] separa-
[illegible] [illegible] partes distincta ab
[illegible] [illegible] divide partes sensibiles in infinitum
[illegible] [illegible]

et hoc [illegible] quod [illegible] dandus est unus sapor sed [illegible]
[illegible] et hoc [illegible] **Dubitatur quare aqua ca-**
lida posita ad solem citius infrigidatur quam posita ad um-
bram/ dicendum quod [illegible] sol sua actione poros aperit et fu-
mum [illegible] et igneas [illegible] et [illegible] facilius frigus
[illegible] infrigidatur

30 **Utrum quelibet pars aque totum sit alterari**

Pro quo nota alteratio est duplex quia est alteratio que
fit per abiectionem qualitatis [illegible] et [illegible] illi qualitati contra-
rie [illegible] ut est calefactio frigefactio [illegible]
[illegible] Alia est alteratio que non fit per abiectionem qualitatis
contrarie illi qualitati [illegible] qua fit alteratio ut est illuminatio
[illegible] magis materialis et alia spiritualis [illegible]
in alteratione potest fieri duplex alteratio quia est alteratio
que fit semper ab alterante intrinseco utputa a forma
[illegible] Alia fit ab alterante extrinseco [illegible] illi [illegible]
[illegible] est alteratio [illegible] ut quando aqua calida [illegible]
[illegible] se ad pristinam frigiditatem [illegible] alteratio ut quando
calefactio aque fit ab igne tamquam ab agente extrinseco
[illegible] non [illegible] potest capi [illegible] in proposito [illegible]
[illegible] [illegible] partes [illegible] se invicem [illegible] ut est aqua
[illegible] ulterius non aliquid totum sit alterabile potest intelligi
dupliciter uno modo [illegible] ad [illegible] per [illegible]
[illegible] ad [illegible] qualitatis [illegible] secundo
alteratio [illegible] ad quam fit
[illegible] sit alterari ita quod una pars non [illegible]
[illegible] quod ad [illegible] sic utrum quelibet pars sit aliquod totum
[illegible] ita quod una pars [illegible] non [illegible] aliam sed [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible] partes [illegible] totum sit ita quod
[illegible] aliquid non aqua sit alterabilis loquendo de [illegible]
[illegible] alterabilis potest intelligi dupliciter uno modo
quo ad [illegible] dimensiones/ secundo modo quo ad duas dimensiones scilicet
ad longum et latum [illegible] non in aqua alteratione [illegible]
[illegible] potest [illegible] dupliciter uno modo ex parte illius [illegible]
[illegible] [illegible] secundo modo ex parte alte-
[illegible] [illegible] alterari [illegible] partes alterabilis quam aliud

tunc ratio ad quam primo quia ab altitudine continua non est possibile
aliquod totum sic alterari similitate proportionis motus secundum omnes
dimensiones patet quia si sic tunc agens naturale non prius ageret
in partem propinquam quam remotam cuius oppositum vult primo de generatione
totum tamen secunda pars quia approximatis agente et passo ad omnes
partes in eodem tempore sic alteratur sine contentis in superfi-
cie sive in centro tunc non prius alteratur propinqua pars quam
remota Tertio dico quia ab altitudine continua possibile est aliquod
totum alterari similitate proportionis continue variata motus secundum duas
dimensiones verbi gratia capiatur una aqua pedalis longitudinis
et pedalis latitudinis et supponatur ignis pedalis longitudinis
et pedalis latitudinis tunc certum est quod una pars illius altitudinis
tam cito alteratur sicut alia ad omnes partes aque sic appli-
catur agens Quarto dico quia ab agente intrinseco possibile est aliquod
totum sic alterari similitate proportionis continue variata motus patet quia a
genere intrinseco est equaliter approximatio suo passo et suis
partibus et etiam non videtur quare citius ageret in unam partem
quam aliam quam in aliam certis paribus et per consequens in aliquo
certo dico quod non est possibile aliquod totum sic alterari sic te
proportione generaliter forte non ab agente intrinseco non continuo
patet quia si sic tunc forma nata acquiri successive sic te
acquireretur quod est falsum quia continuo ad omnes eius partes
introducetur in eodem tempore et non successive **dubitatur** Quare
est quia in tempore estivo aer est frigidior in aurora quam in alia
parte noctis Respondetur quod hoc est ex eo quia tunc sol qui est in altero
calefaciens incipit ascendere super nostrum orizontem et etiam ra
dii solares qui sunt calefactivi incipiunt attingere orizonte
nostrum et quia de nocte fuit aqua frigiditas diffusa per
nostrum orizontem et ea fugiendo a suo contrario vinit in se
et fortificatur participationem et propter ista frigiditas
melius in aurora quam in alia parte noctis et quando sol
plus distat a nobis in nocte quam in aurora propter dies autem
finaliter producit terra per noctem manet calida quia est
densa et tenaci et fortis retinens calidi ta sibi impressa
propter noctem non est tanta frigiditas sicut in aurora **Dubi**
Quare est si hoc exceat magis frigidas tempore yemali et

aplicaret igni ipse perciperet notabilem calorem in digitis
Respondetur quod ideo est quia hoc tunc magis frigidas tunc frigiditas est diffu
sa per organum tactus scilicet per manum et quia frigus applicatur igni
ipsum vincitur propter caliditatem ignis quia fugit a suo contrario et
fortificatur et fortius movet organum tactus quam prius **Du
bitatur** Quare homines laborantes sunt brevioris
vite quam non laborantes loquendo de uno cum quo assiduae
laborant Respondetur quod ea est quia in hominibus continue laboranti
bus calor naturalis augmentatur et fortificatur per caliditatem continuam ad
secundum per laborem et etiam iste calor naturalis fortificatus fortius
agit in humidum radicale ipsum desiccando et quia humidum
radicale deficit tunc sequitur mors Alia causa est quia in hominibus
continue laborantibus propter caliditatem continuam aperiuntur pori
corporis per quos calor naturalis exit et nutrimentum receptum
ad stomachum manet indigestum ex quo nutrimento indigesto
mali humores generantur ad quos malos humores sequitur mors
31 **Utrum Contingat plura sensibilia simul sen**
tire Pro quo notandum quod aliqui dixerunt quod non esset possibile plura
sentire simul propter aliquas rationes et quia fiebat eis instan
tia quia videmus simul colores et audimus sonos dixerunt quod
Et hoc esset in eodem tempore sed in diversis tamen alia et alia tempora
istud propter parvitatem temporis quos propter in tempora pot
te patet quia si sic tunc in illo tempore aliquis dubitaret se
primus operari ut sentire non non propriam nos vince
tur quia sit aliquid possibile sit diversa audita plura simul sentire
sed unum humorem scilicet sonum et aliud humorem colorem tamen
non in opposito sic actu per simultate temporis et est sensus
non dimensionem sensus non quedam sunt sensus contrarie sic
visus auditus tactus alii sunt inter se et sunt
cum aliquos scilicet sensus quasi fantasia tactus et media
Et ideo quod patet neque quod de sensibus intra se vel contrariis

de contrariis quae diversimode quam uno sensu percipiuntur ab plu-
ribus sicut visus colorem et auditus sonum [illegible] diversa
sensibilia [illegible] et [illegible] [illegible] sicut diversa [illegible] eius-
dem generis et sicut [illegible] quae ab eodem sensu contrarie percipiuntur
sicut color albus vel niger [illegible] sicut diversorum sensuum
et sicut [illegible] quae non uno sensu percipiuntur sed pluribus sicut al-
bedo et sonus. Ultimo non [illegible] quia [illegible] [illegible]
de sensibilibus contrariis [illegible] [illegible] [illegible] de contrariis
[illegible] [illegible] de [illegible] non [illegible] [illegible] et [illegible] sensus [illegible]
[illegible] [illegible] in eodem tempore possit [illegible] sensus contrarias
plura sentire [illegible] de [illegible] [illegible] primo [illegible] plu-
ra sensibilia [illegible] genere [illegible] ab eodem sensu contrarie [illegible]
quia [illegible] non possunt ponere [illegible] sensibilia [illegible] et di-
versi generis quod [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] ponere
sibi sicut unam [illegible] [illegible] duo [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] sensus generis indicat [illegible] [illegible] [illegible] sit [illegible]
sensu contrarie et quod [illegible] sensus [illegible] sicut [illegible] [illegible]
[illegible] et contrarie sed [illegible] percipit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] non videndo albedinem percipi quod [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] plura sensibilia diversorum generum sicut p-
ercipi a diversis sensibus contrariis [illegible] quia [illegible] [illegible]
tes organa distincta non se impediunt [illegible] sicut [illegible]
suas operationes [illegible] [illegible] sensus [illegible] [illegible] [illegible] organa
distincta [illegible] [illegible] sensus [illegible] sicut [illegible] suas operationes et
[illegible] operationes [illegible] sentire [illegible] [illegible] [illegible] sicut [illegible] colorem
et audire sonum [illegible] [illegible] [illegible] sensibilia diversorum generum [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] sicut percipi ab eodem sensu contrarie [illegible]
sicut [illegible] [illegible] sensus indicat de [illegible] sensibili [illegible] sensus
quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] sicut visus videt sicut
colorem et sonum [illegible] sicut [illegible] distincta [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ab eodem sensu [illegible] percipi plura sensibilia sicut
diversorum generum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sensus possit
sentire [illegible] sensibilia sicut duo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sentiuntur [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sensus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] duo sentire [illegible] unum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

sentire [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sensus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sensus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
duo [illegible] unum [illegible] [illegible] quod plura sensibilia possunt sentiri uno
sensu et [illegible] pluribus [illegible] quod [illegible] sensu [illegible] [illegible] [illegible]
sensus [illegible] [illegible] [illegible] et in una sui parte [illegible] sensatio [illegible]
[illegible] [illegible] et in alia parte albus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] parte [illegible] [illegible] sensus possunt sentire sicut diversa sensibilia
[illegible] [illegible] [illegible] parte [illegible] percipit calidi[tatem] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quae sunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] plu-
ra sensibilia possunt sicut sentiri ab uno et eodem sensu [illegible] [illegible]
una sensatione [illegible] pluribus [illegible] pluribus [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] actu sentiendi [illegible] pluralitatem sensationum quod
non [illegible] quod plura sensibilia [illegible] diversis sensationibus [illegible]
non [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] plura sensibilia ab uno
sensu sentiri diversis sensationibus et non [illegible] quod [illegible] sive
sunt sensibilia [illegible] sensus sive diversorum tamen [illegible] uno sensu
percipiuntur una sensatione sicut duae albedines vel albe-
do et nigredo visa a visu una visione percipiuntur [illegible]
[illegible] [illegible] plures sensationes et non [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] tot [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] visa
sicut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] **Dubitatur** [illegible] [illegible]
[illegible] sensus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] supposito [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] non [illegible] suas opera-
[illegible] [illegible] sensationibus [illegible] debilis [illegible] [illegible] non [illegible] a
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
et [illegible] [illegible] supposito quod [illegible] [illegible] [illegible] pluribus
[illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sensibilia
[illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] plu-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad singula [illegible] [illegible] supposito quod [illegible]
[illegible] [illegible] de [illegible] quae [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible] supposito quod in [illegible] medio
[illegible] sensus contrarie [illegible] indicat de sensibilibus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] Dubitatur [illegible]

[illegible] Dubitatur [illegible]

magis [illegible] tactu [illegible] pati [illegible]

[illegible]

Dubitatur [illegible]

[illegible] Dubitatur [illegible]

[illegible] mamillas [illegible]

[illegible] calor [illegible] mamille sunt magis [illegible] calor et spiritus [illegible]

Circa principium libri de memoria et reminiscentia queritur primo

[illegible] Pro quo [illegible] Memoria [illegible]

[illegible]

vid(etu)r sc(ilicet) s(ecundu)m ea imputata et ea imputatio(n)e p(rae)t(er)ea imputatio
e(st) res aliq(uas) cogitata. Quia e(st) actus quo illa res cognosce
batur. Secundo e(st) tempus in quo illa res cognoscebatur. Quando sic
dico memoror me vidisse Socratem tunc dicta ista imputa
ta in(tellig)u(n)tur, quia cum dico Socratem intelligitur res aliqua cogitata sed
cum dico vidisse intelligitur actus quo cognoscebatur talis res sed
actus visionis et tempus in quo cognoscebatur sed pr(ae)teritum est
ista triplex imputatio. Primo sed est sc(ilicet) non intelligibilis
imputatio rei aliquas cogitatae. Secunda est imputatio actus
quo illa res fuit cogitata. Tertia est imputatio temporis praeteriti
in quo illa res fuit aliquas cogitata, et sic patet sicut non
contingit fieri memorationem. Tunc videtur ad quaestionem quod memoria sit
actus memorandi quoad imputata quae requiruntur ad ipsam
e(st) praeteritorum sicut et non praesentium vel futurorum, et hoc vult
Philosophus in textu. Sed quo ad imputationem memoria est praesentium sicut
patet quando dico quod ultimo ipse dicit memoror me me
per praeteritum vidisse Socratem, et memoror me nunc videre Socratem sed tamen
memoror me vidisse Socratem vel actum cognoscendi et tempus
sed per hoc vidisse quod est praeteritum. Quia patet quod si dicatur
memoria quod illa ista imputatio sunt nobis praesentia et
praesentialiter collocata in virtute memorativa, quia aliter sine pr(ae)
ea objecta cotidie aliquis non posset movere a talis memoria
quod est sicut. Sed memoria est praesentium tamen imputatione quia nobis
quando memoramur de nobis sunt diversa tempora quae secundum se non
sunt praeteriti sed praesentes ergo memoria est praesentium tamen imputa
tione et per consequens ista non videtur tollis sicut talium non est memoria
quia non potest memoriam reducere ad actum sed praeteritum est longe
a te trope, quod et nil est nil potest agere sed praeteritum est nil
ergo memoriam non potest reducere ad actum. Secunda ratio quod praeteritum
non sufficit. Respondetur quod memoriam esse praeteritorum potest intelligi
dupliciter. Uno modo quantum ad actualem rei cognitionem, sicut quod
talem rem de qua talis est memoria cognoscit esse corruptam
et non est memoriam esse praeteritorum sicut non potest intelligi quod
memoria sit praeteritorum quantum ad aequalem apprehensionem praesen
tem in virtute memorativa et secundo dicitur memoria praeterito
rum, sed talis praeteritorum apprehensio non concludit rem cognitam
de ad dicitur quod praeteritum in quantum praeteritum non potest reducere

memoriam ad actum sed praeteritum in quantum est actualiter imputatum
in memoria per aliquam speciem, sic bene reducit memoriam ad actum
et quoniam praeteritum tamen rem cognoscit non e(st) et tamen tunc actu
alem apprehensionem et hoc sufficit ad memoriam. Item dicitur sensus
communior non est praeteritorum tamen memoria ista quod sensus communior
est sicut memoria quia quod utrique primo non potest cognoscere in mente
proprie virtute. Respondetur modo quam quod quamvis sensus com
munis sit primo cotidiana, tamen quod sunt magis specialiter
et proprie utrum sensus cotidianus ideo habet hanc
prerogativam quod potest cognoscere praeterita et cotidie non
multiplicabilia tamen illa prius fuerunt in sensu et tunc fuerunt praesentia
Item non memoria non est de antiquo et de futuro sed alia est
aliis cognita et memoria sicut est de praesentibus praeteriti. Dubitatur
quando sicut vivus homo apponit magnam diligentiam ipse non
memoratur de aliquo et tamen sicut non audebat apponere dili
gentiam ipse de illo memoratur. Respondetur quod illo quod sicut homo nimium
intendit de aliquo memorari tunc sit perturbatio in cerebro et in
organis imaginationis et sensus tamen similiter quod sensus imaginatio illa
de quo vult memorari non sufficit movere virtutem memora
tivam sed tamen ita non conservat tamen sensus et in quiete et ita
bene memoratur de illo. Dubitatur quando homines habentes
magna capita communiter non sunt bene memorativi. Respondetur
quod illo quod talis abundat humor in cerebro et organis
memorativi seu imaginativi existens et in eis humiditas flegma
tica et frigida et per consequens non retinet bene species sensibiles impressas.
Dubitatur quando habentes parva capita in ordine ad
sua corpora aliter sunt male memorativi. Respondetur quod talis habent
cerebrum parvum et aliter parvum organum memoriae, et propter parvi
tatem non possunt bene species multum sed quando cum ibi conservantur et sic
non impressiones tamen species ille species non possunt debite imputa
re sua objecta et per consequens tales sunt mala memoria. Dubitatur
quando homines pedum et capitis multum inuat ad bonam
memoriam. Respondetur quod hoc est ea quod in homines pedum et capitis
appellantur pori in pedibus et capite per quos poros
operantur fumi qui conturbant cerebrum et organum imaginationis.

Utrum memoria sit habitus vel passio primi

secundum quod ipsum non memoria aliquid accipit per potentiam sensitivam
virtute organum in posteriori parte capitis et quantum
describit memoria est potentia conservativa [illegible] secundum
cum intellectibus actuum sensitivorum et temporis et ea utitur
cognoscit [illegible] vigilando quam dormiendo in ea
[illegible] actu pro actu memorandi qui est
duplex unus videlicet [illegible] intentio conservata in ea virtute
memorativa et dicitur activa quia actuat et informat illam
virtutem [illegible] dicitur [illegible] intentio est forma
[illegible] in ea virtute [illegible] difficile
[illegible] virtute [illegible] aliquando
[illegible] cogitat quod talia non est
[illegible] actus apprehensivus quo quis iudicat se alias
aliquid audisse vidisse vel intellexisse Iste autem actus
est cognitio actualis [illegible]
virtute cogitativa et non memorativa [illegible] conservativa
[illegible] autem memorandi quod provenit a specie vel intentione conserva-
ta in virtute memorativa tamquam a causa movente, et talis
potest dici passio quia [illegible] recedit ab organo in quo est du-
rans [illegible] passio in [illegible] per qualitatem quandam
et [illegible] potest dici passio vel [illegible]
[illegible] passio [illegible] impressio [illegible] in lapidem
[illegible] se passive et dicitur [illegible] est radicata [illegible] in
[illegible] et sufficit [illegible] movere virtutem cogitativam [illegible] non
[illegible] intellectum [illegible] est locus
et in [illegible] dicitur memoria [illegible] est [illegible] organum [illegible]
[illegible] et dicitur [illegible] imitata
[illegible] potentior [illegible] imitatur [illegible]
[illegible] potentiales ita quod in organo [illegible] radicatur
organum [illegible] cogitativa [illegible]
[illegible] et [illegible] indicat [illegible] actibus [illegible] potentiorum
[illegible] ponere [illegible]
[illegible]
[illegible] sic quod
[illegible] imitatur [illegible]
[illegible] memoria est actus memo-
randi [illegible] potentialiter [illegible]
de memoria [illegible] per actum memorandi [illegible]

ad quorum [illegible] memoriam per actum memorandi [illegible] memoria est potentia
vel [illegible] secundum [illegible] memoria est actus [illegible]
[illegible] qui actus memorandi est
actus cogitativa [illegible] effectus [illegible] a potentia memora-
tiva que non est cogitativa sed potentia conservativa et est receptus
[illegible] organum [illegible] actu
cognoscit. Dubitatur quare est quod [illegible] non potest
[illegible] quia [illegible] cor propter
appetitum [illegible] et [illegible] ebullitionem [illegible]
[illegible] et [illegible] organi potentie
memorative [illegible] sic quod
[illegible] non potest [illegible] a virtute conservativa ad cor
et si [illegible] non sufficit [illegible]
[illegible] potentiam memorativam per formationem [illegible] quibus
[illegible] Dubitatur quare [illegible]
[illegible] memoriam et [illegible] sunt liberati ab [illegible] ad memoran-
dum [illegible] in [illegible] pro [illegible] suppono quod ad bonam
memoriam [illegible] organum conservativum fantasmatum [illegible] con-
gruit actus cognoscendi et tempus [illegible] in quo [illegible] cognosce-
batur sic quod organum sit [illegible] dispositum et [illegible]
[illegible] si organum sit molle species [illegible] non potest conservari
et si sit [illegible] species non potest ibi [illegible] et [illegible]
[illegible] non potest ibi radicari Secundo suppono quod in
tempore [illegible] a [illegible] stomacho et cerebro
[illegible] fumi [illegible] caput [illegible] cerebrum [illegible]
[illegible] quibus [illegible] organum conservativum et [illegible]
[illegible] indisposita, et [illegible] species non potest sufficienter conservari [illegible]
[illegible] ad [illegible] memoriam

Utrum pueri et senes sint male memorativi

Pro quorum [illegible] per pueros in proposito intelliguntur illi qui sunt
in etate puerili scilicet qui sunt infra septennium, per senes
autem intelliguntur illi qui sunt in ultima etate ut sunt senes
decrepiti [illegible] memorie [illegible] mala [illegible]
[illegible] motum organum conservativum secundo [illegible]
[illegible] apprehendendo [illegible]
[illegible] vel passiones [illegible]
[illegible]

sed in continuo motu et impedit in eis [illegible]
[illegible]

[illegible]

Sed

[illegible]

Dubitatur [illegible]

[illegible]

Dubitatur [illegible]

[illegible] capitis [illegible] sit male memorie

Utrum frequens meditatio salvet memoriam

[illegible] meditatio salvat memoriam [illegible]

dum videt ho quo cum dum videt ymaginem seu quoque occurrit
alicui memorabilia vel memorabilia per modum amicorum vel delectacionum
tunc in talibus ex una meditacione salvatur memoria sed de ymaginibus
meditacionibus ipsa non iuvatur sed de illis que occurrunt ut cum
Secundo sequitur quod melancolici habent bonam memoriam quia ipsi
quia ipsi habent fortes cogitaciones seu meditaciones et ideo sic
habent memoriam tunc maior magis et maxima magnitudine [illegible]
quod in melancolicis est fortis meditacio excessiva et ista
corrumpit memoriam sed quando iuvatur de moderata [illegible]
habent meditacionem circa diversa memorabilia et ideo confortant memoriam
et quia aliquis de aliquo multum nimium cogitando fit [illegible] in
cerebro et virtute memorandi et [illegible] tunc [illegible] et [illegible]
quod [illegible] ymaginacio illius de quo aliquis vult meditari non
sufficit movere virtutem memorativam quod tunc esset si ille [illegible]
essent in quiete **Dubitatur** utrum [illegible] frequenter consideracio
circa memorabilia augetur et fortificatur memoria de illo memorabili
Aliqui dicunt quod [illegible] per frequentem consideracionem circa [illegible] speciale
[illegible] [illegible] ymagines illius memorabilis et [illegible]
[illegible] augetur memoria de illo memorabili [illegible] ymaginatur quod
[illegible] aliquis memoratur de aliquo totiens [illegible]
[illegible] Secundo [illegible] magnum [illegible] frequenter
consideracionem circa memorabile [illegible] ymagines [illegible]
et melius sufficit movere [illegible] ad memorandum **Dubitatur**
utrum emissio seminis minuit memoriam et accelerat
[illegible] quod per [illegible] [illegible] delectacionem
[illegible] memorie obfuscatur [illegible] et ideo [illegible]
[illegible] magnum quibus obfuscatur minuitur memoria sed
[illegible] per emissionem seminis aufertur [illegible] et [illegible]
emissio seminis [illegible] ad [illegible] memorie et [illegible]
[illegible] in corpore [illegible] abundat [illegible]
[illegible] radicale [illegible] et exsiccatur quod [illegible]
spiritus vitales et cum [illegible] minuitur

Quomodo reminiscencia distinguatur a memoria

[illegible] reminiscencia est [illegible] obliti per memoriam investigacio
[illegible] descripcionem [illegible] requisita ad reminiscenciam
[illegible] quod est male reminiscere [illegible] memorari [illegible]
reminiscencia [illegible] [illegible] appetendum [illegible] quo [illegible]
[illegible] recognosci oblitum [illegible] [illegible] quod est

[illegible] reminiscere [illegible] investigacio seu [illegible] quod memorari ad
oblita [illegible] vult [illegible] in [illegible] quod [illegible] actus requiritur
ad reminiscenciam [illegible] memoria que [illegible] tamquam [illegible]
[illegible] reminiscitur [illegible] processus formatur quod memoriter [illegible] ad
[illegible] [illegible] memorativa [illegible] inventio memorata sit
per [illegible] requisiti et [illegible] actus de reminiscencia [illegible]
ad [illegible] quod reminiscencia distinguitur a memoria [illegible] primo quod memoria
[illegible] non est cogitativa sed [illegible] est [illegible] reminiscencia [illegible]
[illegible] memorativa que est [illegible] et cogitativa que est
[illegible] dicit quod in memorativa [illegible] requisitur
[illegible] quia [illegible] [illegible] indicare [illegible]
deliberacionem vel [illegible] fantasmata [illegible] ad reminiscenciam
[illegible] quod [illegible] non sunt ita fortes [illegible]
[illegible] movere virtute cogitativa [illegible]
[illegible] et [illegible] quod [illegible] oblitorum
[illegible] sunt [illegible] quod aliqui sunt bene memorativi qui non sunt bene
reminiscitivi [illegible] et [illegible] quod [illegible] et grossi sunt bone memorie quod [illegible]
[illegible] subtiles sunt bene reminiscitivi quod reminiscencia requirit
[illegible] ad quod requiritur subtilitas ingenii ut si accomodavi
[illegible] librum et [illegible] [illegible] qui accomodavisse
[illegible] quod accomodavi et vellem [illegible]
[illegible] de libris [illegible] et quo [illegible] accomoda
[illegible] de [illegible] constructionibus et [illegible] constitucionibus
[illegible] [illegible] quod illi accomodavi librum et [illegible]
[illegible] reminiscencia quod fit per talem [illegible] **Dubitatur**
utrum [illegible] quod [illegible] memorie sunt debilis ingenii et [illegible]
[illegible] ingenii sunt male memorie [illegible] quo non [illegible]
[illegible] [illegible] sunt [illegible] et [illegible]
debilis ingenii quod non statim [illegible] sed sunt bone
memorie quod [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] difficultate [illegible] quod
aliqui [illegible] memorie ut bonis ingenii quod [illegible]
[illegible] quod non [illegible] aliquid [illegible]
[illegible] aqua recipit figuram sigilli et [illegible]
[illegible] memorie [illegible] sunt magis apti ad [illegible] **Dubitatur**
utrum aliquis [illegible] a morte [illegible] magis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] magis [illegible] quo [illegible]

venit eciam in vita Rta supposito primo q alqs homo in-
tendit ad libertatem patet 1o de se Sed 2o suppono q aliquis
redemptus p aliquem a morte qui iuste et racionabiliter fuisset
inmissus putat se esse servum illius et ex illo statim et
magis vendicat ab eo quam ab aliis Tercio suppono q sal-
vatus a morte p aliquem si fuit modo illius adit li-
beratorem eo quod timet imperium timet enim ne dicat si-
bi nisi ego fuissem tu fuisses suspensus et contra ab-
solui a servitute illius et quia scit q non potest absolui
a servitute illius eo ymmo eo cogitat ut possit dissi-
mulare q ipse est penitentia vita Rta Sed in proposito quiuis
sibi eunt qui fuerit de esse redemit eum tunc est sic illis
fuit bona et nimis esse et alios fuimus et contra sibi fuit
facta et obediens in omnibus q tunc est maior incepti beneficii ab
illis

V ad Reminiscentiam inquiritur obliuio

pro quo ad obliuio est deficiens vna est eorum si qui dixit et
respicit ipsa spectantes in memoria ita q illa sit fecit ad
rem quam primo cogitat ac si nunquam eam cognouisset alia
est obliuio parcialis et est quando ipsa non fuit omnino corrupte
sed sunt debiles adeo q per se non sufficit ad pumpte
mouendum virtute cogitatiuam tunc ad quam patet q ad reminis-
cenciam requiritur obliuio parcialis et non totalis Primum patet q qui
reminiscitur debet cogitare tunc necessario prompte indicere
q ita sint bene fuimus prompti p meditacionem et discursum
sed talis impromptitudo est quedam parcialis obliuio Sed patet
p differenciam reminiscencie q reminiscencia est aliquis obliti per
racionalem inuestigacionem Sed patet q ad memorialem requiritur
aliquo ipsa instituate bene debiles sed talis non stat cum tota-
li obliuione tunc et Sed 3 si sic sequeretur q reminisci esset iterum
addiscere Sed patet tunc et non dicit quibus et 3 tunc vbi
est Reminiscencia non iterum addiscere Item si sic sequeretur q
reminiscencia esset memorie inceptiua tamen ex hiis q reminiscencia
dicit q iterata memoria quibus tunc illis plus et 3 tunc
Rta ad ista dicendum probando q ad reminiscenciam non requiritur
obliuio totalis q p hoc reminisci dicit iterum ab addiscere q
dicit addiscere requirit totalem obliuionem Reminiscencia vero
parcialis solum p hoc est reminiscencia dicit a inceptiuum memorie

q inceptiuo memorie potest esse totaliter obliti ymmo non addiscere
reminiscencia vero non vult q ipsa in bonum q inceptiuo memo-
rie et reminiscencie non sunt qualiter est q primus tunc aliqua sit
vt Sed 3 si ad reminiscenciam requiritur obliuio parcialis se-
queretur q aliqua ipsa obliti manet in memoria inferata
et aliquam non quibus ymmo ipsa non videtur eo quia tales ma-
nent et de ymmo Rta q manent quidam fortes impressiones
quam alie et tunc ex remanent quedam fortes impressiones ymmo aliorum
aliquo parciali oblito eadem ymmo de quorum quibus plus ad re-
menorandum quam quorum aliorum obliti omnia ymmo ipsa ideo nullo modo possunt
reminisci Sed aut patet q non est eo dicendum Rta q eo dicendum
est q quorum apprehendimus aliqua parcia propinqua simul
ad reminiscenda aliorum obliti quorum aut tunc parcia propinquo
ex eorum et sunt remota et contraria apprehendimus Sed ad primum
quia parcia a causis sunt notitia obliti quam ad remota simul
est q quorum melius reminiscimur illorum que prius sunt
et longo tempore tenuerunt quam aliorum que paruo tempore tenuerunt

Dubitatur Circa vtrum senectus fatigatur et vtrum vellet
vt Rta q eo q ad hoc q ipsis exercitat suas operaciones
est q a corde mittatur aliquis spiritus ad membra exteriora
et eo me tunc tota spoliatur ab suo caloribus et spiritibus in
ardent q illa fuit fessus et fatigatur ut quiescit quod
in tempore illius quietis reforciaretur et generaretur nouus spiritus
et nouus calores Sed sic non est de virtute vegetativa quod quanto
plus operatur tanto sit forcior quam tanto plures spiritus et calo-
res generantur Alia causa est q sentit actualiter non est ita ymmo
alius potest dici esse sine sensacione Sed ab non potest dici esse
sine motione et eo non ardeant q ab quorum cessauit ab
operacionibus suis et nunquam a vellemus **Dubitatur** circa
quod hoc q si porcus clamat q alij porci currunt ad iuua-
ndum illius Sed opposita est de canibus q si canis videt
et clamat alij canes currunt super illum canem clamantem
Rta q in eo spe canis est ab inuidia salte de indi-
viduis eiusdem speciei et ideo inuidia solet depingi in
altera canis non quia inuidia sequitur inter respectu
et ardebile Sed alia est de porco quam porcus est ab specie
salte de indiuiduis sue speciei Sed quando

V Reminiscentia sit passio potentie intellecti

ue Pro quo notandum quod per passionem in proposito dicitur intellectus operatio
seu actus alicuius potentie, non reminiscentia est quedam actus seu
operatio inquisitiva procedit a sua potentia et per consequens dicitur passio
intellectus [illegible] in eadem potentia est enim actus [illegible]
[illegible] alter actus et potentia, non vult quod quidem omnis
potentie reminiscentia sit actus seu passio [illegible] ad quod
quod reminiscentia non est passio potentie intellective sed [illegible]
quod ad reminiscendum oportet uti organo corporeo quia intellectus in
sua operatione non utitur organo corporeo [illegible] quod aliqui
sunt male reminiscentes ut pueri senes et [illegible] quorum
magna capita [illegible] non est nisi per indispositionem organi [illegible]
quo utitur organo in reminiscendo [illegible] quod intellectus in sua operatione
[illegible] et per consequens a sua operatione [illegible] vult quod non [illegible]
si uteretur organo corporeo quod [illegible] volentibus reminisci
[illegible] inveniunt quod quidem accidit [illegible] ita ut cum
voluit desistere reminisci non potest sed adhuc cogitat quod [illegible]
modi passio est in organo corporeo et cum organum motum est
non est in potestate illius qui [illegible] ille motus cessat [illegible]
patet quod reminiscentia est actus potentie cognoscitive ut dictum est
et non intellective ut [illegible] quod [illegible] que sufficit dimi-
[in margin: [illegible]] one potentie cognoscitive [illegible] Reminiscentia est passio potentie
intellective quod non [illegible] dicitur quod reminiscentia est quedam sillogismus
et est passio virtutis intellective [illegible] quod [illegible] pertinet ad intellectum
et non ad [illegible] patet [illegible] 2a parte quod [illegible] non [illegible] discurrere et
[in margin: [illegible]] animus [illegible] Confirmatur discursus ab uno ad aliud [illegible]
[in margin: [illegible]] [illegible] intellective [illegible] in reminiscentia [illegible] [illegible] si
sit sequitur quod reminiscentia conveniret brutis quod bruta [illegible]
[illegible] non [illegible] partem [illegible] [illegible] quod non [illegible]
partem separatam a suo [illegible] ut dicitur in [illegible]
[in margin: [illegible]] quod bruta [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] si sit [illegible]
[illegible] [illegible] quod ea [illegible]
[illegible] melancolici volentes reminisci [illegible]
in organo corporeo cum [illegible] reminiscentia [illegible]
virtutis organice [illegible] [illegible] quod in [illegible]
dicitur quod [illegible] [illegible] [illegible] qualitates
[illegible] [illegible] qualiter sunt flegmatici [illegible] non [illegible]
melancolici [illegible] de [illegible] et de [illegible]

sequentibus quod [illegible] quod reminiscentia non est passio [illegible]
potentie [illegible] passio virtutis [illegible]
intellective [illegible] de [illegible] quod [illegible]
[illegible] in reminiscendo est magna [illegible] quod [illegible]
[illegible] dicitur [illegible] in flegmaticis [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] et [illegible]
[illegible] in fine [illegible] V [illegible] magna organa [illegible]
[illegible] capita sunt male memorativi seu reminiscentes
[illegible] **Dubitatur** V mediata
[illegible] animalibus pro dubio est [illegible] quod non [illegible]
[illegible] media [illegible] perfecta, patet quod [illegible] quod [illegible]
[illegible] patet quod [illegible] perfecta [illegible] omnes [illegible]
animalia imperfecta non [illegible] [illegible] patet [illegible]
animalia perfecta [illegible] et virtute ymaginativa
[illegible] sit [illegible] [illegible] et [illegible] animalia
perfecta et quod non [illegible] [illegible] [illegible]
et virtutem ymaginativam [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] animalia imperfecta [illegible] patet quod [illegible] animalibus
perfectis [illegible] ad memoriam requisita [illegible] potentie [illegible]
[illegible] organum distinctum et modum [illegible]
[illegible] [illegible] in absentia [illegible] **Dubitatur**
[illegible] memoria et alie virtutes senescunt [illegible] memoria et alie
virtutes [illegible] senescunt [illegible] non [illegible] sunt [illegible]
quod [illegible] de anima de [illegible] si senex haberet oculos ut
iuvenis videret ut iuvenis [illegible] patet quod [illegible] non [illegible]
senescunt [illegible] intellectus dependet in sua opera-
tione a corpore in [illegible] de anima [illegible] de potentie [illegible] quod [illegible]
organice et organo fatigato potentie senescunt [illegible]
[illegible] organi [illegible] virtutes [illegible] [illegible]
quod [illegible] organorum [illegible] operatio et [illegible]
[illegible] patet quod [illegible] ut [illegible] melior
[illegible] iuvenis [illegible] potentia [illegible] non senescit [illegible]
sui [illegible] de anima [illegible] in tota vita [illegible] [illegible] sit
[illegible] [illegible] virtutes [illegible] non senescunt [illegible] sui
[illegible] de [illegible] [illegible] a [illegible] separate
[illegible] [illegible] et corruptibus
[illegible] non senescunt

Circa initium libri de somno et vigilia primo queritur utrum de somno et vigilia possit esse sciencia

[illegible]

Utrum somnus sit privatio vigilie

[illegible]

[illegible]

Dubitatur primo quare pueri plus dormiunt quam senes [illegible]

[illegible]

Dubitatur [illegible]

[illegible]

[illegible] dormire [illegible] stomachi

Utrum omnibus et solis animalibus conveniat som-
nus et vigilia [illegible]

[illegible]

et superior illa fatigatur ergo est vehemencior quam est inferior
fatigatur. Contra secundo utraque superior fatigatur tunc et inferior
de primo dicitur quod cessacio ab actibus vitalibus non sufficit
ad sompnum sed requiritur quod ista cessacio fiat propter ligacionem sensuum
et [illegible] in plantis enim calor intrinsecus generans
non sufficit ad sompnum sed requiritur quod propter talem consumpcionem sive quod
tunc producant ligamenta sensuum ergo est non quod plantis
et patet ad primum de secundo dicitur quod non est simile de virtute vehemencia
et sensitiva quia utraque vehemencia est ad conservacionem vite et
ideo propter operacionem eius non fatigatur vegetativa sed fortificatur
sed in operacione sensitiva ista indiget mittere spiritus et calores
ad organa sensuum exteriorum operaciones quando calor et spiritus
propter eorum subtilitatem exalant et ideo si vigilia exalacio nimis
consumatur vita diminuitur et ita est debilitacior et
tamen corporea potencia sensitiva in sua operacione indiget
[illegible] sed in operacione vehemencia non [illegible] spiritus **Dubitatur**
[illegible] igitur et ideo operacione fatigatur
propter quod potencia vehemencia patet in sua operacione et potencia sensitiva
ad primo dubio [illegible] quod aliqui sunt spiritus deservientes potencie
vehemencie et [illegible] et alii sunt qui deserviunt potencie sensitive
ut spiritus motivi et sensitivi serviunt potencie sensitive et in
[illegible] non sunt spiritus sensitivi [illegible] motivi. Secundo non spiritus
potencie sensitive non mittit calor per eandem viam per quam spiritus
sensitivi et motivi patet quia spiritus potencie vehemencie va-
dunt a corde ad epar et ab epate ad stomachum [illegible]
sed spiritus motivi et sensitivi vadunt a corde ad cerebrum [illegible]
et a cerebro ad nervos exteriores [illegible] [illegible] ex dubio
quia via per quam mittuntur spiritus potencie sensitive illa clauditur
et via per quam mittuntur spiritus potencie vehemencie non clauditur
unde in sompno potencia vehemencia melius operatur quia calor naturalis
tunc est magis unitus et concentratus melius potest agere unde sic
est quod non est [illegible] quod cum aliquis incipit dormire quod calor
qui est in parte exteriori [illegible] ad intra et ideo quia tunc [illegible]
ingrossatur [illegible] in [illegible] et ergo [illegible] quod sicut quando [illegible]
[illegible] a calore membrorum exteriorum ab intra [illegible]
ea quorum [illegible] et [illegible] ibi calor [illegible] for-
tificatur et interior digestio melior celebratur

Dubitatur propter quod aliqui homines cum dormiunt stertunt
et aliqui non. Pro dubio primittitur quod stertere est inspiran-
do per nasum sonum facere. Secundo primittitur quod nasus est emunda-
torium ipsius cerebri et quod quanti superfluitatis humiditatis ibi
expelluntur. Tunc quod isti qui habent cerebrum [illegible] humidum isti
stertunt ideo quia illa via est impedita per quam aer deberet
inspirari et [illegible] et quod [illegible] fit sonus ibi [illegible]
quod aliqui accidit [illegible] eo quod homo male iacet cum capite

Utrum sompnus primo et principaliter sit passio

sensus communis pro quo [illegible] in sompno omnes sensus ligantur tam
interiores quam exteriores et omnes sensus potentes sentire
dormiunt [illegible] ergo [illegible] [illegible] quere [illegible] sensus exteriores
sunt impotentes sentire propter impotenciam sensus communis [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] sompnus [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] sensus [illegible]
[illegible] [illegible] sensus sompnus [illegible] et [illegible] quo immobilitato
immobilitantur omnes sensus et [illegible] quia alius immobilitatur [illegible]
[illegible] sensitivum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] deficiunt calores et spiritus qui sunt [illegible]
[illegible] sensuum exteriorum et ergo eo immobilitato ab eo
[illegible] et per [illegible] est eum immobilitari et
[illegible] quod sompnus [illegible] sensibus exterioribus [illegible] sensum [illegible] et
[illegible] cessat actio [illegible] immobilitatur quo ad sentire
[illegible] et [illegible] fantasmata [illegible] et [illegible]
sensus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] immobilis ad sentire [illegible]
[illegible] [illegible] sentire [illegible] ad sensus exteriores
[illegible] fantasia [illegible] ad sensus interiores et
in sompno est ligatus [illegible] ad sentire [illegible] sensum [illegible]
[illegible] quo ad fantasiam [illegible] sensuum interiorum
[illegible] sensacio [illegible] sensus [illegible] est apprehensio [illegible]
in sompno [illegible] per organa sensuum exteriorum [illegible] apprehensio [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] exteriorum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sensus [illegible] fantasia et [illegible]

7ᵗ d pt fit in somno 7ᵗ d sensus exteriores in somno possunt immobili-
tari videlicet de visu ad comprehendum in eis generis somnus primo
et principaliter Respondetur quod somnus sic competit sensibus exterioribus in
perfecte et imperfecte quia illos primo immobilitat complete, sed
complete non Dubitatur Utrum habentes rheumata magna
circa d'aquas magne non possunt sic dormire Respondetur
quod ideo quia sunt humores qui sunt ita fortes quod non obstantibus
obstructionibus meatuum ipse sensus moventur et veniunt ad
potentias cogitativas et talis habens non potest sic dormire
vel perfecte primo est quia forte ingressum caloris naturalis
ad membra exteriora Dubitatur Utrum senes non ita
sic dormiunt sicut iuvenes cum tamen magis indigent requie
quam iuvenes Respondetur quod ideo quia sunt frigide complexionis et non satis
vaporant de nutrimento sed tamen habent calorem naturalem satis
intensum ideo non possunt sic digerere et per consequens non multi fu-
mi elevantur usque cerebrum in ipsis et ideo non eunt longa
dormitione sed somnus imperfecto sed sic non est de iuvenibus quia
ipsi vaporant satis de nutrimento et habent calorem intensum
quo sic digerunt et in ipsis elevantur multi fumi usque
cerebrum Alii ponunt aliam causam scilicet quia senes sunt multum a
natura videlicet in 50 et 60 anno qui etiam tunc plures vel in se
nectute cum virtus sensitiva sed sola animalia inve-
nesat, et ideo occupati circa acquirenda magis quam iuve-
nes vel [illegible] possibilia dormiunt nocte parvo possessor
divitiarum Dubitatur Utrum in lunaris maior
somnus est dulcior in aurora quam in alio tempore noctis Respondetur
quod causa est quia quando in aurora celebrata est digestio
et a nutrimento usque caput elevantur fumi grossi et
varii et ingrossantur a frigiditate cerebri et etiam a frigiditate a-
eris illius temporis quia tunc est frigidius tempore noctis et ideo
fumi ingrossati delicate et dulciter et sic obstruunt
meatus spiritus et caloris et ideo tunc est dulcis somnus vel
in prima parte noctis caput tunc est multo somno propter grossitudinem
[illegible] seu fumorum elevatorum propter digestionem de-
ca est assignatur quod consuetudo dormiendi quia consueverunt
tales sic dormire illo tempore et ideo quod noctes sunt [illegible]
Dubitatur Utrum somnus et vigilia inhibitate
fita et eo modo corrumpunt alterum Respondetur quod ideo quia

sensum calefacit interius et infrigidat exterius et conservat
per vapores ascendentes vigilia vero econverso calefacit et
interius infrigidat per vapores et desiccat ad quae sequitur
corpus Dubitatur Utrum multum dormientes disso-
luuntur Respondetur quod ideo quia in ipsis invenitur superfluitas multa in
corpore quae ingrediuntur sicut calorem naturalem sua qualitate
frigida et [illegible] ipsum extinguunt et corrumpunt et per
consequens calorem mutant
Utrum somnus proveniat ex evaporatione nutri-
menti Respondetur quod sic videlicet ex quo nec somni naturalis, et est prima
ad signum, primo quia videmus quod statim post nutrimenti sumptionem
appetit dormire et hoc non esset nisi somnus proveniret
ex evaporatione nutrimenti Secundum signum est quia videmus quod statim
post comestionem saltem in animali sic disposito ipsum calefacit et in-
gredietur, et hoc non est nisi quia ideo quia calor diffusus per mem-
bra exteriora congregatur circa nutrimentum ad evaporandum ea Tertium
signum est quia videmus quod ieiunantes omnino valde imperfecte dormi-
unt et hoc non est ex alio nisi quia non est nutrimentum sufficiens a
quo posset evaporari tot fumi quod sufficerent obstruere me-
atus Pro declaratione notandum est quod quidam non quod triplex est somnus quaedam natura-
lis quidam innaturalis et quidam impropriis Somnus naturalis provenit
ex eo quod a nutrimento recepto usque stomachum per actionem caloris
naturalis elevantur fumi et vapores usque cerebrum et ibi infri-
gidantur frigiditate cerebri et ibi cadunt et obstruunt vias
et meatus per quas vel per quos deberent mitti spiritus et calo-
res ad membra exteriora et membra relinquentur desolata
et sic fit somnus Sed somnus innaturalis est somnus qui provenit
ex [illegible] peccatis et deficientibus complexionis animalis vel alterius
causae puta in flebotomia Sed somnus impropriis est qui provenit ex eo
quod non peccatum, non ex nutrimenti evaporatione et ideo
somnus causatus ex [illegible] vel ex tactu est quod supposito tibi in stomacho
per calorem radicalem a corde provenientem absque digestione ad
quam digestionem sit evaporatio quae propter subtilitatem et
ibi ingrossata et infrigidat et descendit in [illegible] et

obviat calor cordis diffundens se ad partes exteriores
cordis impellit calorem et spiritus ad locum cordis et epatis
et sic fiat ut maior calor vigeat in locis digestivis
nutrimenti et in tali dissolucione caloris nutrimenti contingit
organa exteriora carere calore et spiritibus sufficientibus
ad sentiendum et ideo non sunt in sua operacione et sic tunc
est sompnus et ad hoc nutrimentum mittit quod vie et meatus sint
aperti ne spiritus et calores libere possint diffundi ad ex-
teriora et sic non fit sompnus naturalis Contra quos patet quod sompnus
naturalis est pausa et quietus caloris nutrimenti et vaporacio
facta ex elevacione vaporis a nutrimento ingrossata frigiditate
cerebri propter salutem animalium Qz d Queritur sit sequendum quod magis
dormitur in estate quam in yeme patet quia tunc maior fit
evaporacio propter calorem continentem patet quia iste calor continens
generat multas evaporaciones in corpore vivi et hec vaporacio
ascendit ad capita quam in yeme Respondetur modo quod in estate ma-
ior fit evaporacio ut est calor continens in estate forti-
or sit evaporacio non debilitat na-
turalem calorem naturalem ad evaporandum non debilitat na-
dispersionem spiritus tamen est quod sompnus non semper causatur ex eva-
poracione nutrimenti sed quandoque causatur ex evaporacione resolu-
ta ab humiditatibus corporis et sic fit in laborantibus [illegible] labo-
rantes quandoque fit multum sompnus quando non [illegible] est quia
quando in labore resolvitur multus vapor propter confortacionem caloris
[illegible] quem est calor naturalis non potest dissolvere quando vero calor
vapores resolutos magis debilitat et tunc vigilia utique ad
[illegible] nam sepe affectat dormire si per laborem non
sompnus calefit et debilitat et ideo sompnus [illegible] propter debili-
tatem vaporis ad absorbendum potest Qz d sequitur quod [illegible]
in [illegible] non dormiunt ex quo modicum sumunt
de nutrimento et non fiunt evaporaciones multe Respondetur
quod quidam [illegible] peccant in [illegible] calida et humida et
tales faciunt multas evaporaciones et multum sompnum quia
[illegible] vero sunt tales opposita et tunc cadit parvum sompnum [illegible]
non de [illegible] [illegible] vapor [illegible] de nutrimento [illegible]
in estate [illegible] nutrimentum [illegible] et [illegible]
[illegible] ab eo nutrimento elevantur plures fumi [illegible] a
nutrimento [illegible] est [illegible] multum [illegible] humidi
ut lacte et [illegible] humiditas et faciliter evaporat
est quod cerebri [illegible] sunt frigida et humida [illegible] fri-

gida et humida [illegible] sompnum [illegible] est [illegible] [illegible]
[illegible] comedunt tamen sunt multas humiditates [illegible]
resolvuntur multi vapores est calor naturalis [illegible] propter
multas humiditates [illegible] [illegible] et potest [illegible] et
[illegible] [illegible] calor magis [illegible] et magis [illegible]
Qz d [illegible] quod [illegible] sequitur quod melancolici [illegible] Qz d
[illegible] sompnum et sunt multum edaces et habent plures evapora-
ciones Respondetur [illegible] melancolici multum comedunt tamen non multum
dormiunt est ideo est quia sunt frigidi non habentes multas eva-
poraciones evaporaciones [illegible] fit a calido et propter corum frigiditate
est multum comedunt ideo quod ex quo habent stomachum frigidum [illegible]
alimentum quod sumunt descendit in profundum stomachi et multum de
nutrimento intrat stomachum eorum [illegible] habent calidum stomachum non
tamen comedunt quia alimentum non intrat ad profundum stomachi [illegible] [illegible]
[illegible] in stomacho non calorem qui [illegible] nutrimentum [illegible]
quod [illegible] [illegible] magis dormiunt [illegible] aliis [illegible] et [illegible]
[illegible] in [illegible] propter calorem [illegible] non potest fieri multa evapora-
cio [illegible] sit [illegible] sompnum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] elevatur multa fumi [illegible]
[illegible] calidis naturalis [illegible] a cerebro infrigidari et ingrossari
non [illegible] Qz d rane serpentes et alia animalia dormiunt per
totam yemem et in illa non fit evaporacio ex [illegible] nutrimen-
to [illegible] evaporacio multi non est [illegible] sompnus [illegible] [illegible] ad oppo-
[illegible] de ranis et [illegible] [illegible] [illegible] et sompnus qui fit
ex sola impressione spiritus ad cor [illegible] [illegible] evaporacionem ut
[illegible] speculantibus et [illegible] [illegible] Respondetur de
[illegible] quod rane et humida animalia sunt animalia [illegible] fri-
gida [illegible] et multum comedunt et male digerunt [illegible]
lor naturalis in yeme [illegible] [illegible] nutrimentum quod in estate [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod humida animalia non dormiunt [illegible]
[illegible] calorem eorum naturale [illegible] se [illegible] dormiunt de
[illegible] quod in profunda speculacione non semper fit evaporacio nutrimen-
ti [illegible] evaporacio spiritus et caloris quia in forti speculacione [illegible]
[illegible] multum de calore et spiritu a loco digestionis ad caput [illegible]
quod [illegible] ad virtutem [illegible] est magis in sua operacione [illegible] mittit
calores et spiritus et [illegible] signum est quia in forti speculacione
propter multum [illegible] spiritus in capite fit dolor capitis [illegible]
est propter [illegible] [illegible] spiritus a loco digestionis ad caput

sentit [illegible] impedimentum digestionis propter quod membra [illegible]
[illegible] status per comestionem [illegible] [illegible] compressione [illegible]
[illegible] [illegible] et ita [illegible] partes [illegible] [illegible] et mittit [illegible]
eadem et spiritus de interioribus ad exteriora [illegible] [illegible]
partibus exterioribus calefactis aperiuntur pori et calor et spiritus
exhalat et fit magis deperditio caloris et spiritus et frigidum
per poros aptos de facili intrat et infrigidat calorem et
spiritus ad interiora et partes exteriores depauperantur calore
et spiritibus et tunc sensus ligantur et fit somnus et ita licet ca-
lor in principio calefaciat, in fine tamen infrigidat et hec [illegible]
ad somnum [illegible] [illegible] [illegible] calidi evaporantes [illegible] ad somnum
tamen [illegible] [illegible] et per [illegible] frigidi ingrossatur tamen [illegible]
qua [illegible] ergo per somnum [illegible] fit [illegible] evaporatione [illegible] fit
[illegible] evaporationem [illegible] **Dubitatur** [illegible] [illegible]
dormiendum [illegible] partes frigidiores superiores ita quod [illegible]
[illegible] frigida [illegible] in capite [illegible] in aliis partibus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in capite [illegible] cerebrum quod [illegible] membrum
frigidum [illegible] alia membra [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
somnum [illegible] per quos [illegible] spiritus et calores mitti a
corde ad membra exteriora [illegible] [illegible] [illegible] calores non
possunt attingere caput ipsum [illegible] **Dubitatur** [illegible]
ad dormiendum [illegible] [illegible] et [illegible] somnum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sensus [illegible] ligati [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod ad dormiendum [illegible] [illegible] ipso [illegible] sensus [illegible]
[illegible] ligati et [illegible] fit [illegible] somnus [illegible] [illegible]
auditus et ita ad [illegible] **Dubitatur** utrum puer
quod aliquis in somno [illegible] [illegible] [illegible] in somno
[illegible] et [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod in so-
mno fit [illegible] fantasmatum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
quod [illegible] in somno [illegible] se [illegible] et [illegible] [illegible]
de quo somnia[illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] solicita
de [illegible] movet ipsum ad [illegible] fugiendum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] in [illegible] [illegible] ergo quod
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in somniando [illegible]
ad [illegible] quod hec [illegible] sit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible] et mittit [illegible] calorem et spiritus
[illegible] de corde ad organa exteriora [illegible] [illegible] illi
[illegible]

[illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non fiet somnus

Utrum in pueris maior pars nutrimenti elevetur

[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] et signo [illegible] sit
[illegible] a [illegible] [illegible] sit multum calidum et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] calidi [illegible] elevatur [illegible]
[illegible] fit evaporabile [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] partes superiores sunt
[illegible] [illegible] inferiores [illegible] quod in superioribus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] magis solicita [illegible] illas [illegible]
[illegible] [illegible] inferiores et [illegible] plus mittit de alimento ad
[illegible] partes quam ad partes inferiores [illegible] [illegible] sit quod [illegible]
[illegible] caput [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] sustentare
ad illam partem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] alimenti [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] epilentia quod fit propter magnam evaporationem
[illegible] et tamen [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] non est nisi
in pueris [illegible] a [illegible] magna elevatio vaporis que in
[illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] quod in [illegible] [illegible] non
[illegible] magis [illegible] [illegible] a pueris [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
caloris in [illegible] [illegible] [illegible] calidum [illegible] magis debilitatum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] in pueris
[illegible] [illegible] ab [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] partes [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] partes [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in toto [illegible] [illegible]
[illegible] omnes partes [illegible] [illegible] ad omnes partes [illegible] sunt
[illegible] [illegible] directe [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et
de [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] delationem [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] partes et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] partes [illegible] [illegible] calidi [illegible] magis elevatur ad
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] magis fit [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

equaliter fiunt per venas ad singulas partes corporis si non
fiat violentatio per calorem. Dubitatur consequenter quare
contingit digitos graciliores post sompnum inveniri quam ante, vel
quare contingit grossiores post dormitionem quam ante. Probatur hoc quia annu-
lum quem non possimus ante comestionem de digitis deponere post
comestionem ~~deponere~~ faciliter possimus et difficulter post som-
num. Respondetur quod ante sompnum inveniuntur calor et spiritus sunt
dispersi per membra exteriora et contingit aqua impleri
membra et digitos exteriora et dilatari. Sed post sompnum
inveniuntur tempore calor et spiritus congregantur ad intra seu
ad cor et membra sunt graciliora et tunc digitus constrin-
gitur et annulus de eo faciliter deponitur

Utrum animalia debeant expergefieri facta digesti-

one completa et non ante. Probatur quia non expergefactio est
motus animalis ad vigiliam facto sompno [illegible] quo patet dicta [illegible]
expergefactio et vigilia et expergefactio inquit sompnus perfi-
cere vigilia vel non [illegible] expergefactio est duplex scilicet naturalis et
innaturalis. Naturalis est que fit post [illegible] vie per quam dicit caloris
et spiritus [illegible] mitti a corde ad membra exteriora non sit
corporale amplius [illegible] impedimentibus [illegible] spiritus
Sed expergefactio innaturalis est que fit ante [illegible] tempore vie ple-
ne [illegible] tunc [illegible] ad quod [illegible] loquendo de expergefactione
naturali animalia debent expergefieri facta digestione et non ante
Sed loquendo de expergefactione innaturali seu violenta animalia possunt
ante complementum digestionis expergefieri. Probatur quia tunc [illegible] sit
expergefactio innaturalis quia calor naturalis ex interioribus ad ex-
teriora debetur et non ante. Sed hoc est facta digestione et
non ante [illegible] quia [illegible] sompnum est [illegible] caloris et
spiritus ad interiora et [illegible] diffusio spiritus et calo-
ris est expergefactio [illegible] et vigilie [illegible] quia ad [illegible]
calor et spiritus deducebantur ab exterioribus ad interiora in
sompno ut virtus digestiva confortetur et calor et spiritus re-
focillentur. Sed facta digestione virtus digestiva non indi-
get amplius confortatione et calor et spiritus sunt refocillati
et tunc [illegible] est [illegible] per calorem [illegible] est [illegible] spiritus
et consumatur facta plena digestione fit [illegible] sanguis

purum ab impuro ita quod sanguis purior mittitur ad membra su-
periora partes et grossior ad inferiores. Sed [illegible] sanguis et
[illegible] non fit nisi per calorem et spiritus [illegible] in fine
digestionis calor et spiritus diffunduntur ad membra exteriora
et hoc est in expergefactione. Sed [illegible] ad [illegible]
expergefactio [illegible] Sed [illegible] ut [illegible] quod [illegible] Oz d
[illegible] si sit [illegible] quod [illegible] a sompno [illegible] est
[illegible] ad [illegible] sompni non [illegible] separatio sanguinis puri
ab impuro [illegible] ad expergefactionem ut dicitur in [illegible] Con
[illegible] digestio fit in [illegible] ut [illegible] membra et [illegible] non
per tres [illegible] fit [illegible] expergefactio [illegible] quod ad experge-
factionem [illegible] tres [illegible] digestio
[illegible] quod calor [illegible] vapores qui [illegible]
quod sit separatio sanguinis puri ab impuro et [illegible] quod [illegible]
[illegible] ad [illegible] naturalem [illegible] non [illegible]
[illegible] et vigilia [illegible] non [illegible] tres digestiones
[illegible] prima fit in stomacho in qua digestione [illegible] quod est [illegible]
et impurum mittitur ad intestina ut [illegible] mittatur [illegible]
[illegible] quod est subtile et purum mittitur ad epar ubi per calorem
epatis fit secunda digestio et [illegible] quod est [illegible] ad epar est
[illegible] a quo [illegible] separatur [illegible] et hoc est [illegible]
[illegible] et mittitur in vesicam [illegible] vel [illegible] in non [illegible]
[illegible] mittitur ad intestina vel [illegible] superflua emittitur
[illegible] quod est purum in secunda digestione mittitur ad cor et ibi tertia
digestio celebratur et generatur ibi sanguis et de secunda digesti-
one quod est magis purum mittitur ad caput et quod est minus pu-
rum mittitur ad alias partes [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] digestio fit in [illegible] de prima
digestione. Sed [illegible] loquimur de tertia digestione Oz d
est [illegible] non [illegible] fit expergefactio in quo tempore calor naturalis
est debilior. Sed facta digestione calor naturalis est debilior
quia facta digestione calor naturalis dum agit [illegible]
Sed omne agens naturale dum agens debilitatur ut docet [illegible]
[illegible] calor in materia grossa est intensus et forti-
[illegible] in materia subtili. Sed in principio digestionis calor est
[illegible] in [illegible] in fine est in materia [illegible]
Sed [illegible] calor est intensior [illegible] Sed fit expergefactio

Item naturale. Item sequitur quod melancolici et senes dum dormiunt
propter quod propter frigiditatem in eis tardior fit digestio interi-
us, sed expergefacto non, sed si iuste fiat digestio in eis
de primo dicendum quod calor non est debilior in fine quam in principio
et licet naturale agens debilitetur in principio, tamen si optinet
sibi passum posse ad se convertere tunc fortificatur et non amplius
debilitatur, ut in suppositione multorum lignorum sicut parvum
ignem licet ibi ignis in principio debilitatur tamen postquam obtinuerit
sibi ligna victoriam paulatim intensatur et for-
tificatur et sic contingit de calore ventris interioris. De secundo dicendum
quod calidum est in materia grossa et tunc optinet victoriam
super materiam grossam tunc vincit et quod est intensius quam si esset
in materia subtili, non calidum in principio digestionis licet est in
materia grossa tamen non obtinet [illegible] sed in fine materia
subtiliata super eam obtinet et ideo tunc est intensa. De tercio
dicendum quod senes et melancolici tarde digerunt propter eorum
frigiditatem tamen modicum evaporant et ille modicus va-
por cum sit digestus et subtiliatus et ideo cicius expergefiunt
sed si multum evaporaret tunc non evigilaret. Item si tam
digestio interior non est completa et sufficienter tamen expergefactio
sed digestio evaporationis est magis completa, intelligendum tamen
post utramque digestionem facientem [illegible] tamen expergefactionem
sed de loquendo de expergefactione naturali tunc [illegible]
non potest expergefieri ante complementum digestionis, antequam nulla
expergefactio fit nisi per emissionem spirituum et caloris ad orga-
na sensuum exteriorum et talis emissio non potest fieri nisi fiat
digestionis [illegible] quia non fiat digestione media
tunc sunt clausi [illegible] spiritus non possunt emitti clausis meatibus
ad organa sensuum [illegible] quod [illegible] al-
dormiunt incomplete et imperfecte et tunc sensus debiliter
sunt ligati quia meatus non sunt plene obstructi, vel
licet sint plene obstructi tamen vapores obstruentes sunt
faciles resolubiles et tunc si modica materia aqua [illegible]
expergefaciunt ipsa motu magis forti emittit calorem
et spiritus interiores [illegible] et [illegible] qui [illegible]
et forti [illegible] illorum obstruencia dissolvunt cum

que alias tardius dissolverentur et sonum percipiunt et
[illegible] violenta dissolucio ad quam sequitur naturalis expergefactio
[illegible] multis modis [illegible] ad
[illegible] in eo sunt magnum motum propter
magnam [illegible] quem motum violenter dissolvunt eva-
poraciones et aperiunt meatus. Tercio [illegible] fortis et diligenter
propter fortem cogitationem [illegible] aqua [illegible] quod tunc
fantasia et tunc [illegible] magis impressio sensuum in
quo motu [illegible] fortis [illegible] ad [illegible] calores et
spiritus ut [illegible] cogitatum persequantur [illegible]
[illegible] in sompno [illegible] tunc [illegible]
[illegible] sustinere et ideo vehementer emittit calorem et
spiritus [illegible] ad [illegible] evitandum [illegible]
[illegible] post [illegible]
[illegible] ad sensum [illegible] ad [illegible] et tunc
calorem et spiritus ad [illegible] organa [illegible] fortiter emittit
[illegible] et spiritus ad [illegible] fit [illegible] expergefactio
[illegible] consuetudinis [illegible] consuescentes surgere ante completam digestionem
et [illegible] quia consuetudo est altera natura [illegible]
[illegible] ad expergefactionem [illegible]
[illegible] contingit [illegible]
[illegible] calor [illegible] frigidum [illegible] tunc fortiter
[illegible] et tunc non elevantur vapores sufficientes ad [illegible]
sompnum [illegible]
[illegible] evaporaciones sufficientes pro sompno [illegible] contingit
frigiditate non sufficiunt elevare vapores sufficientes [illegible]
[illegible] expergefiunt ante completam digestionem [illegible] contingit [illegible]
[illegible]
[illegible] evaporaciones et [illegible]
[illegible] frigiditatem [illegible] non sufficit evaporacione
digestionis [illegible] expergefactio [illegible]
[illegible] non [illegible] fiat expergefactio quando [illegible]

resolucionis intestini ad caput sicut quia fit secunda digestio intesti-
nis ideo ... propter quod cum resoluciones ad cerebrum intestina faciunt infri-
dacionem et inflacionem patet quod cerebrum vero frigidum sine tamen
sanguine infrigidat Respondetur quod iste sanguis cum pluribus caloribus
spiritibus et ideo consequenter in illis tenuis et calidus et per consequens non
est frigus infrigidat quia quando intestinum et generant novum spiritus
a corde est fumus et calidus sompnum inducit ad cerebrum ab intestino
quia est frigidum et compressionem fecit iste sanguis et ideo evaporaciones
intestini faciunt provocare sompnum non autem sanguis **Dubitatur**
circa hoc quare hoc quando cum intestini sustepcionem sequitur dolor
capitis et non propter intestini sustepcionem Respondetur quod ideo quia cum intestini
sustepcionem elevantur multi fumi elevantur cerebri a stomacho et
ab intestinis in eo contentis et hoc propter actionem caloris naturalis
sed ab advenientibus ipsum cum fumi et tunc calores et
spiritus congregantur ad intestina digerenda et tunc est quare hoc
spiritus post comestionem solent fieri dormiendo unde est valde
quod post comestionem membra exteriora fiunt frigidiora et ideo
dicunt medici quod sompnum sequitur et fortis digestio et sanitas
in hora cum post comestionem est frigidus

Utrum propter quid sit dormientes exercent opera

vigilancium Respondetur primo quod quandoque aliquid potentie sic se habent
quod una in operacione sua non dependet ab alia una potest
in actu suo alia ligata sicut potentia motiva et sensitiva sic
se habent quod una non dependet ab alia in operacione earum
tunc ideo patet quod sensibus exterioribus ligatis adhuc sensus interior
potest esse solutus quo ad fantasiam ut dictum est propterea quod
stat quod aliquid vigilando fortiter sit imaginatum circa aliquod
ita quod illius fortes et vehementes species imprimuntur in fanta-
sia que species quando sunt fortes et vehementes sufficiunt mo-
vere virtutem cogitativam intellectivam sive sensum communem quo ad fan-
tasiam et tunc sompniat et quia tales species aliquid representant prose-
quendum vel fugiendum ideo sensus communis seu virtus imaginativa
movet virtutem appetitivam ad prosequendum vel fugiendum sed
appetitum consequitur spiritus et calor qui habilitant membra
motiva et ideo tunc aliquando est talis operacio membrorum ex-
teriorum quoniam fit vapor multum sanguinis colerici discretus
per corpus quia cum sit calidus facit habilitare membrorum ad
motum Est quoque sciendum quod dormientes faciunt opera vigilancium

de virtute sumendo non est verum quod illi faciunt opera sua
sed quandoque ad hoc sensum quod faciunt opera similia operacionibus vi-
gilancium Sed dicitur tamen in sompno sunt omnes sensus ligati dicitur quod Cz 9
sensus communis est ligatus quo ad sentire tamen non semper
imperfecte in quo sensus communis fantasiatur et ad eius fantasiam
sequitur apprehensio que ulterius movet ad opera et stat vi-
delicet cum sit et sit motum et quiescere diversi tamen operacio-
nes quod sensus communis movetur quo ad fantasiam in sompno
quiescit quo ad sentire Secundo dicitur facientes huiusmodi opera vi- Cz 9
gilancium videt ad interrogata ergo sequitur quod non sit dormiens
auditus dicitur quod sensus communis et auditus quo percipit vocem et
per que non videt ad interrogata cum autem primo ad propo-
situm quod tales non recordantur Item opera que faciunt dormientes non imperfecte recolere Item
Item si fierent huiusmodi opera per dormientes tunc ita bene fierent
memoria operum eorum sicut vigilancium quod falsum est et non apparet Item
ratio dicitur Item si sit ut quando esset in sompno perfecto non Item
imperfecto non sunt quia tunc sequitur quod tales aliquid non possent
facere veloci compositione non posset est quia tales non possent
se custodire a nocumentis quia non observant nocumenta De po-
dicitur quod dormientes interim imperfecte videt ad interrogata
ad interrogata aliquis sensus auditus sit solutus aliquando tamen vident
secundo dormientes non possunt bene videre ad interrogata et a
casu ut quia actu fantasiatur de aliquo et de eadem que quandoque
sunt cum tales videt ad interrogata non quia audiunt quam
sa sunt per sensus exteriores ut memoria fit reservata species
apprehensione a sensibus liberis sed quia tales sensus exteriores sunt
impressione ergo nec per eos digeruntur ad fantasiam quod opera ...
et quod ad imprimendum species fantasie huiusmodi opera dormiencium
non sunt similia operibus vigilancium sunt tamen similia quo ad
fieri Et per idem patet ad tertium quod huiusmodi opera sunt
tamen nullas species imprimunt fantasie que post ea in vigilia
possent huiusmodi opera representare sed non est de sompnis quia

somnia sunt per sensus communis receptas que sensus communis recepte
in fantasia movent sensum communem quam ad actum cognoscendi et
tunc venit ad fantasiam [illegible] quod tunc potest veniendo ad medium
eum in vigilia dicendo dicitur quod non sunt communi opera in se
non valent imperfecta quia tunc per [illegible] motum [illegible] perfecerunt
ut arguunt [illegible] ut sunt in somno [illegible] perfecto quia tunc sensus
communis non fantasiatur sed sunt in somno mediocri se [illegible]
in quo tamen omnes sensus exteriores sunt ligati sed qui dicit
quod tunc non posset se custodire a [illegible] dicitur quod non
custodiunt se aliquo sensu exteriori tunc soluto sed [illegible]
et appetitu [illegible] quo [illegible] et [illegible] se
[illegible] custodiunt **Dubitatur** primo quando
[illegible] sunt opera vigilancium et quomodo potest facere [illegible]
opera [illegible] non dicendo quod somnus perfectus et imperfectus [illegible]
perfectus est quando perfecte omnes vie sunt clause et in illo somno
[illegible] sunt somnia [illegible] quod sensus [illegible] in fantasia
in absencia sensibilium [illegible] quia alias non possent iudicare de
[illegible] cogitans in die fortiter et
[illegible] aliquo actuat et confortat sensus illius de quo
[illegible] cogitat quod sensus [illegible] sunt in fantasia quo quomodo [illegible]
[illegible] non est perfecte clausa in somno tunc [illegible] sensus vehemente
[illegible] veniunt ad sensum communem et sensus communis iudicat acsi
[illegible] in [illegible] est somnus
[illegible] et sensus fortiter actuate in fantasia veniunt ad sensum
[illegible] et sensus communis iudicat et tunc dormiens videt quod
[illegible] sit [illegible] et tunc non ad [illegible] aliquis vel ad [illegible]
et tunc ulterius veniunt a sensu ad sensus exteriores et ita [illegible]
incipit ambulare [illegible] sensus exteriores in [illegible]
sic ambulante perfecte clausi [illegible] quod non quia frequenter in [illegible]
sensus exteriores sunt ita modicum clausi sic sensus interiores
[illegible] ad [illegible] aliquis [illegible] quod non perfecte
[illegible] vigilat **Dubitatur** primo quando [illegible]
dormiunt non perfecte [illegible]
sic ambulantes de nocte in somno recordantur [illegible]
[illegible] non recordantur operum que fecerunt in somno [illegible]
[illegible] intellectus et sensus [illegible] ad [illegible] ibi
[illegible] actum non recordantur quod sensus [illegible] actum debilem

[illegible] **Dubitatur** primo quando [illegible] agunt
[illegible] vigilando sua opera [illegible] quod ideo quia tunc ad
alia in operibus [illegible] a fantasiis [illegible] non timent et ideo [illegible]
[illegible] **Dubitatur** [illegible] quod [illegible]
[illegible] tunc cadunt et si vocarentur non [illegible]
sunt attenti et conversi [illegible] ad aliquid [illegible] et ideo quia
sensus sunt imperfecte clausi [illegible] ideo [illegible]
[illegible] dissolvunt [illegible] ligamenta [illegible]

Utrum organum primum sensus communis sit cor

[illegible] sunt virtutes interiores [illegible] sensus communis et ita [illegible]
[illegible] quod [illegible] sensus communis [illegible]
[illegible] et ideo sensus communis [illegible] potestate [illegible]
cognoscere omnia sensibilia sensuum exteriorum et ponere differentiam [illegible]
[illegible] cognoscere actus sensuum exteriorum et ideo [illegible]
[illegible] color [illegible] ipsamet visio [illegible] color [illegible]
[illegible] interior est ymaginativa sive fantasia cuius officium est [illegible]
[illegible] sensus sensibilium exteriorum et [illegible]
et est ordinata in [illegible] anteriori [illegible] cerebri [illegible]
[illegible] est cogitativa et cogitativa in hominibus est que in
brutis dicitur estimativa cuius officium est discernere et cognoscere omnia que
[illegible] sensus communis et [illegible] sensibus [illegible]
[illegible] sensus [illegible] vel [illegible] cuius organum est
media cellula cerebri [illegible] interior est memoria
cuius officium est [illegible] sensus insensatorum et intellectum [illegible]
cogitare et ita [illegible] se ad cogitativam sive fantasiam ad
[illegible] cuius organum est in [illegible] parte capitis et
[illegible] et [illegible] sensus communis [illegible]
ibi [illegible] quod organum [illegible] et
[illegible] organum sensus communis est cor et
sequitur quod si [illegible] vel [illegible] in [illegible]

dolorem in corde sed magis in cerebro quod est ad oppositum
certum est et quia homines dicunt se habere cor lesum quia
iam percutiunt pectus proprium in corde. Secundo tamen quia non [illegible]
quod sit propter hoc tamen precipue non videtur quia tales dolo-
res percipiuntur sentiuntur in corde et non in cerebro quod cor sit
organum eius. Secundo patet quia si non esset febris sonus magnus
et talis non statim fieret commotio sanguinis et spiritus circa
cor, sed tota cerebrum cum suo [illegible] [illegible] et [illegible] non
esset in tali sensatio ad cor pertineret [illegible] [illegible] patet
quia si non esset alia sanguinis non [illegible] absque capitibus
non sentiunt quod est [illegible] [illegible] patet ad oppositum [illegible]
putant [illegible] [illegible] non [illegible] non posset esse cum quia ibi
[illegible] aliquod [illegible] cordis in quo radicatur principium sensitivum
Item sit in isto non est sensus quod tamen in organo eius [illegible]
quod de se est sine calore et spiritibus. Secundo cerebrum est [illegible]
et cor non [illegible] sensitivum fuit per calorem et spiritus
et [illegible] quia cerebrum est [illegible] frigidum et humidum ut dicitur de
animalibus seu de partibus animalium. Secundo [illegible] proprium organum
primi sensitivi est cor et non cerebrum sequitur quod lesa parte
anteriori cerebri principium sensitivum non leditur quod est ad oppositum
[illegible] tamen quia non videtur cum leditur principium sensitivum quod cere-
brum non est eius organum. Item de virtutibus interioribus ponitur
in cerebro tamen in organo [illegible] [illegible] sit [illegible] [illegible] sensitivo
[illegible] patet et [illegible] tamen quia non videtur [illegible] [illegible] [illegible]
lesa cellula in anteriori parte capitis non leditur principium sensitivum
sed bene impeditur [illegible] primi sensitivi a sensatione [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] passiones per istum locum transeuntes ad principium
sensitivum [illegible] ad actum concedit quod non leditur sed bene impe-
ditur de [illegible] [illegible] alie virtutes interiores ponuntur in cerebro
[illegible] sed in corde complentur et [illegible] virtutes [illegible]
[illegible] memoria et fantasia bene sunt in cerebro quod [illegible]
non impedit [illegible] [illegible] Secundo in cerebro ultimum organum
[illegible] in quo complentur sensatio et [illegible] quia [illegible]
[illegible] calor et spiritus qui non sunt sufficienter in capite
sed in corde. Secundo [illegible] sunt membra principalia scilicet cor, epar,
cerebrum et testiculi [illegible] per medicos sed cor est principium
vite [illegible] [illegible] animalis et epar est principium virtutis nutritive

testiculi autem sunt principium virtutis generative [illegible] cerebrum est prin-
cipium primi sensitivi et per [illegible] principium sensitivum non est ponendum
in corde sed in cerebro [illegible] quod [illegible] membrum principale est
principium alicuius virtutis [illegible] [illegible] per [illegible] [illegible] est medi-
corum qui dicunt quod quatuor sunt membra principalia. Item si sit
sequitur quod cerebrum non esset principium sensitivi quod patet per me-
dicos qui dicunt quod cerebrum est fons sensitivi quod [illegible] de primo
ad quartum [illegible] est membrum principale simpliciter cor [illegible]
sensitivum [illegible] membra principalia ponuntur [illegible] quod
cerebrum [illegible] esse principium sensitivi [illegible] quod [illegible] lesionem magis
impeditur sensatio [illegible] magis impeditur quam lesione cordis
[illegible] cor posset ledi [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] facere
ad alia membra [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] in testi-
culis videtur esse principium [illegible] quia [illegible] sperma mittatur a cor-
de [illegible] in membris generativis scilicet genitalibus recipit digesti-
onem et [illegible] aptitudinem [illegible] et quia medicina non [illegible]
[illegible] sensitivum et ista membra sensibiliter apparent [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] medici dicunt ea esse principalia membra
et [illegible] possunt [illegible] ad ista membra et non ad cor
[illegible] quod ad actum [illegible] et ad medicos dicitur quod [illegible]
[illegible] [illegible] sensibile [illegible] de [illegible] [illegible] medici dicunt ce-
rebrum esse fontem et principium sensitivi quod [illegible] sit [illegible]
[illegible] principium et fons [illegible] sensitivum [illegible] et non
[illegible] completive et [illegible] non [illegible] capite [illegible] in anteri-
ori parte cerebrum est organum [illegible] ad quod [illegible] sensitivum [illegible]
[illegible] organa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] or-
gano sensitivo [illegible] ad cor et ibi [illegible] in corde [illegible]
et [illegible] sensatio et [illegible] [illegible] sensatio et non in
cerebro [illegible] ad actum [illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] completive [illegible] [illegible] organum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sensitivi magis [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] organum [illegible] quod est in corde [illegible] [illegible] in corde [illegible]
[illegible] [illegible] a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a cor-
de ad [illegible] organum [illegible] et ad organa [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in cerebro [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Dubitatur [illegible] est quod attendere et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod sensibiliter [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] studentes et vel studiosi habent quam meliora
sompnia et delectabiliora quam alii homines. Respondetur quod ideo
quia illis virtuosi et studentes non conservant in vigilia circa
aliqua istarum negociationum viciosa et ideo in tempore [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et delectabilem [illegible] quod
[illegible] [illegible] [illegible] bona sunt sompnia et [illegible]
[illegible] [illegible] magis delectabiles in vigilia [illegible]
sompnium est melius et delectabilius [illegible] in virtuosis [illegible]
[illegible] [illegible] in quibus delectantur in vigilia
vel [illegible] in sompno delectantur [illegible] in illis virtus in sompno [illegible]
sunt revelationes a deo de quibus tamen non spectat ad naturales
[illegible] [illegible] [illegible] naturales

Dubitatur

[illegible] sompnia que fiunt in aurora [illegible] [illegible] digestionem sunt
magis recta et ordinata quam in alia parte noctis vel digesti[onis]
[illegible] Respondetur quod ideo quia in aurora medium [illegible]
[illegible] [illegible] et organa [illegible] magis quieta et
[illegible] fumi elevati a [illegible] sunt [illegible] et non
impediunt vias intermedias, quo sunt recta et ordinata
[illegible] in alia parte noctis sunt sompnia disporta quia tunc
in [illegible] spacio sunt magni motus et fumi elevati [illegible]
[illegible] grossi et [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] quod sompnia in ultima
digestione sunt magis vera quam in alia

Dubitatur

[illegible] est quod si aliquis dormit et manus sua ponatur in aquam
frigidam apparet sibi quod ipse [illegible]. Respondetur quod ideo quia
aqua est frigida tunc [illegible] [illegible] et frigiditatem
que [illegible] sunt in aqua [illegible] [illegible] non obstantibus
obstructionibus meatuum [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] indicat [illegible] et in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
quod forte in [illegible] [illegible] [illegible] frigiditatem et humiditatem aque
sunt satis debiles et non sufficiunt movere [illegible] [illegible]
vel fantasiam et tunc fortificatur per aquam

Circa secundum librum de sompno et vigilia queritur utrum

sompnium sit passio potencie intellective vel
[illegible] [illegible] [illegible] non sompnium et sompnia [illegible]

[illegible] sic quod [illegible] est sompnium sine sompno [illegible] [illegible]
quod [illegible] quod nulla apparicio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in vigilia est sompnium [illegible] non quadrum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in sompno [illegible] sompnia non sit [illegible] [illegible] sit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ab [illegible] [illegible] [illegible] nulla [illegible] [illegible]
sit [illegible] [illegible] sic [illegible] [illegible] in sompno indicat quod [illegible]
apparicio que [illegible] apparet non sit vera et sic sit [illegible]
[illegible] et [illegible] apparicio non est sompnium quia [illegible] [illegible] non
[illegible] sompnium [illegible] sit [illegible] [illegible] indicat de [illegible]
per modum [illegible] et talis [illegible] vel apparicio non est sompnium
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sit in virtute [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] per [illegible] [illegible] vel
saltem sine [illegible] [illegible] et sola [illegible] apparicio vocatur sompnium
[illegible] [illegible] non in sompno [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] ligata
[illegible] sompnium est passio [illegible] quia sompnium est [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sompnium est passio non
est [illegible] ligata [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] fantastice, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] actu movere a
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] indicat de [illegible]
a spē [illegible] in fātasia [illegible] absente [illegible] [illegible]
ad [illegible] quod sompnium non est passio [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] passio [illegible] [illegible] [illegible] est passio [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est passio [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] fantastica [illegible] [illegible] [illegible] nulla sit
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] apparicio
[illegible] sompnium [illegible] [illegible] sompnium est passio [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia sompnium est [illegible] passio
[illegible] [illegible] que ad [illegible] [illegible] [illegible] quos est [illegible] [illegible]
ligata [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] in sompno
[illegible] fiat apparicio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
a [illegible] [illegible] exterioribus [illegible] nulla [illegible] [illegible] [illegible] apparicio

non dicitur sompnium sed sensatio ut dictum est. Consequenter probatur quod
sompnium dicitur passio communis virtutis intellectualis prout ita cog-
itat per species imaginatas imputatas vel per modum particu-
laris. Secundo tamen potentia intellectiva dicitur fantastica. Secundo dicitur sompnium
esse passio potentie intellective et non sensitive, quia illius potentie est
passio sompnium cuius est componere dividere componendo et distinguendo.
Sed hec sunt quedam potentie intellective et non sensitive, et per-
gitur sompnium esse passio potentie intellective. Secundo quod iste pas-
siones sunt sompnia proprie intellectus vel per potentiam in-
teriorem adverte quod in sompno quando distinguimus et componimus
[illegible] illius potentie sompnium est passio que potest apprehendere in-
materialia et universalia, sed potentia intellectiva est huiusmodi. Item som-
nium est solius potentie intellective; probatur sic: quia sola potentia
intellectiva apprehendit immaterialia et universalia, igitur sompnium
solum percipit universale quod in mente producit sua species
quod universale per suas separato, sed separata nullo modo sunt universalia
in sequentibus quod pertinet ad intellectum et non ad sensum. Probatur
quod sompnia quedam sunt de separatis ut de deo et intelli-
gentiis, de quibus dicitur quod dupliciter contingit dividere et dis-
cernere unum universale sensibile, aliud universale utilia, non intellectio
de compositione et divisione solum sit est verum quod est passio propria
intellectus. Quod intellectio de compositione et divisione tamen sunt vera
tamen est passio sensus vel quod ista sompnia sunt operatio-
nes que non sunt sompnia sed sunt vel intellectiones intellectus
cum quedam conveniunt in sompno in actu vel cogitativa in-
nuitur a fantasia et in sompno potest quedam multa intelli-
gere que vigilando non potest intelligere quia multe (?)
occupationes per sensum oblatas. Dico ad ista quod in talibus
apprehensionibus in materialibus et universalibus non contingit
proprie sompnia sed intellectiones et ideo talis sunt in potentia
intellectiva que apprehendit in separata seu pertinet ad
intellectum et non ad potentiam sensitivam ut communiter dici-
tur. **Dubitatur** utrum possit quod quedam sic in
sompno apprehendit ut cognoscat aquas vel per modum
[illegible] quedam sine dicta tempus. Respondetur si sic apprehendit

per modum [illegible] tale apparentia non debet dici sompnium sed potius
meditatio. Secundo si in sompno apprehendit vel sic dicta tempus
tunc ita est cum quod quedam imaginantur talia species, cum verum
cognoscebant et tunc non imaginabant species eorum actuum
quibus et vel cognoscebant sic quod forte in specie non
visse imaginabantur, vel forte alias species aliorum actuum
non multiplicabant ad sensum quem cum species eorum varia.
Dubitatur utrum possit aliquis quod quedam somniatis apparet
quod suum sompnium sit verum et quedam quod non sit verum. Respondetur
quod ideo quod quedam contingit quod in tali sompno concurrit iudicium
vel cognitio virtutis intellective quedam vero non, tunc quod concurrit
utique intellectiva tunc talis indicat sompnium esse sensum quod utique
intellectiva corrigit sensum quemadmodum in sensu intellectus cor-
rigit sensum quia sensus indicat solem esse bipedalem quantitatis.
Secundo quando non concurrit utique intellectiva tunc sompnium apparet quod som-
nium sit verum. Secundo quando non concurrit sed intellectus, dicitur ad
hoc si sic indicium intellectus concurrit ad sompnium tunc videtur
quod sompnium principaliter est passio virtutis intellective quam sensitive.
Et ad hoc facit electio et sensibilitas specierum intellectus, quod
cum intellectus est multis electus tunc inclinat se ad iudicium potentie
sensitive intellectualis, quia vero est magis subtilis tunc corrigit sensum
sicut videmus in grossis popularibus quod communiter magis
sequuntur iudicium sensus et corrigit iudicium eius. **Dubitatur**
circa contingit accidere de emissione spermatis in po-
lucionem per sompnium ut dicitur multa. Respondetur quod ideo quod sperma
pergeneratur est sufficienter calidum, quod contingit eo quod inferiora
sunt multum calida et non potest sic polucio ut contingit
in inferioribus calefactis, nam cum tale sperma tangeat per
loca multum diversa cum dicitur est virga vitalis que loca
sunt multum sensitiva ideo tunc propter magnam caliditatem
spermatis et est propter dispositionem et sensibilitatem loci quantum
ad sensum tactus imprimuntur species fortis organis et consequenter ad
sensum quemadmodum species multa tamen qui de ipso indicat, et
ideo quod est in sompno quod tali polucionem sit delectatio
et consequenter contingit motus sensualis quo celeriori spermatis

emissionem sperme aut esse recepte in somno quia propterea diminuitur
fantasie et quia virtuti intellectiue et propterea memorie
per consequens etiam iterum virtute cogitatiue et secundum quod et
ideo de illis actibus memorantur. Restat quod ad

Utrum in somno contingat deceptio experientia

Pro quo notandum quod in somno fit duplex deceptio una que ex parte
sensuum alia ex parte somniorum. Ex parte sensuum fit propter vapores
in corde quia motus in corde quandoque sunt ita fortes quod
omnino impediunt spiritus multa [illegible] a fantasia ad sensum communem
et tunc omnino non sunt somnia sicut in principio somni et digesti-
onis, quando vero motus in corde sunt temperati et vapores
sunt sedati sicut in fine digestionis, et tunc spiritus vadunt
secundum ordinem a fantasia ad sensum communem sine vapore, et
tunc apportant suas res sine deceptione, quando vero sunt
motus in corde non omnino impedientes tamen ita sensum
ad sensum communem secundum verum ordinem, et sic confundunt spiritus diuerso
modo secundum locum, et tunc fit deceptio quia propter vapores organum
apparet distortum, et propter confusionem sensuum apparent ut monstra
et est simile sicut in aqua quia dum aqua mouetur
omnino non apparet in ea facies inspicientis sed aut imago
videtur facies apparet distorta sed si aqua quiescit figura
apparet sicut est. Secunda deceptio fit ex parte somniorum quia ut
dictum in littera talia est porta somniorum quod facit sibi res
de ea veram. Sed quod in somno non contingit fieri deceptionem
et quod sit aqua tunc non est deceptio quia est aqua virtus
tamen superior que cognoscat eandem virtutem inferiorem sed
sic est in somno in te [illegible] quia intellectus est virtus superior
et cognoscit eandem virtutem inferiorem ergo sequitur quod non
fit aliqua deceptio. Contra motus maiores corporales
[illegible] minores sine impediunt ut dictum in littera sed in vi-
gilia sunt motus maiores quam in somno et sequitur quod si
intellectus non decipitur non cognoscendo eandem sensum in vi-
gilia ergo etiam in somno [illegible] quia est idonea ad mo-
dum [illegible] que [illegible] quod si illud non inest quod magis
[illegible] de primo respondetur cum
in somniando fit aqua virtus superior sed fantastica

que possit cognoscere eandem virtutem inferiorem, sed talis
virtus superior quandoque est ligata ita quod tunc deceptio ce-
latur. De secundo dicitur quod in vigilia sunt motus maio-
res qui possunt impedire iudicium intellectus, sed per tales motus
intellectus non ligatur, in somno vero ligatur sed si intellectus ma-
net liber et solutus ut quandoque contingit in intellectu tunc
non impediretur sicut in vigilia. Ad secundum tunc [illegible]
contingit luciditatem intellectus. Dubitatur utrum somnus sit ca-
lidus. Pro quo notandum duplex est somnus quidam temperatus et
quidam excessiuus. Tunc dicitur ad dubium quod somnus tempera-
tus est calidus et sanitatis. Sed somnus excessiuus est calidus extendens
[illegible] patet quia a somno calor [illegible] quia perfecte
digerit et idonee conditione excessiuum adequate
quod sanitas in prouocando humorum [illegible] medicos
consistit, etiam medica in somno [illegible] et alimentum
ergo somnus est sanus. Patet autem quia quando [illegible] facto somno
[illegible] agit [illegible] euaporatio-
nes. Secundum patet quia somnus excessiuus consumit calidum radica-
le quia in somno excessiuo calor naturalis dum consumit humidum alia
ke, radicale, agit in humidum, per consequens [illegible] debilitatur et [illegible]

Utrum somnium sit apparitio fantastica facta

in somno. Pro quo notandum in somno est quadruplex appa-
ritio prima per sensus exteriores sicut in somno imperfecto quia
imperfecte dormiens quandoque audit uel percipit [illegible]
[illegible] et ista apparitio vocatur sensatio. Secunda apparitio fit
per intellectum quia sepe in somno philosophamur et formamus intellectio-
nes, et talis apparitio est intellectualis. Tertia apparitio fit in somno
per spiritus inflammatos in organo inflammato representantes res
post se [illegible] per modum [illegible], et talis apparitio est
medica ut qui febricitat iudicat in somno quod ipse videt [illegible]
[illegible] quarta apparitio fit per spiritus inflammatos
representantes res post se [illegible] interiores et hec per mo-
dum [illegible] sine [illegible] tempus, et talis apparitio
dicitur fantastica. Tunc dicitur ad questionem quod somnium est apparitio
fantastica seu apparitio quarta patet quia somnium est [illegible]

sicut quibus imaginatio fantastica vigent quod est apprehensio fan
tastica licet non sit apprehensio actualis sicut quibus et non al
terius potentiae. Ex quo ulterius patet diffinitio somni ista scilicet somnium
est apprehensio fantastica facta in somno ubi apprehensio per
tantum grecos, et potentia fantastica ad duas alterationes apprehen
sionis sensitivae interioris et mediatae quae non sunt
somnium quae sunt vel et non fit conversio est somnium interior,
et per facta in somno ad duas apprehensiones fantasticae quae
fit in vigilia. Secundo quod ullum fantasma est apprehensio sed sed
non est fantasma et non est apprehensio. Tertio quod ullum fan
tasma est cogitatio et ullum fantasma est apprehensio. Tertia
superiori negato ad inferius quod apprehensio est inferius ad
hoc quod est cogitatio. Item si sic sequitur quod multi somniarent
de illis de quibus prius non sentiebant quibus sunt ad coporis
causam. Secundo patet quod somnium est apprehensio fantastica. Secundo tertia
eadem prius non fuissent sensata non apparent fantastica
non fantasma potest capi dupliciter uno modo per specie sensata in fan
tasia alio modo potest capi pro cogitatione sive apprehensione tanta p
ter sensatas et isto somnium est fantasma, et tale fan
tasma est cogitatio, et si dicitur quod tunc fantasma consistit,
dicitur quod non quia illo fantasma non est in fantasia. Secundo in
similiter quoniam et patet per primum articulum. De secundo dicitur licet somnia non
possunt fieri sine fantasmatibus tamen non oportet quod omnia fantasma
ta sunt sensata. Secundo aliqua possunt apparere in somno p
ter omnia prius collectas vias aliquibus potest somniare
seu videre audire motum non quia eius prius colle
git et sensavit, sed ex eo quod prius sensit aurum et
motum et omnia sensata. Secundo potest compositum sicut
quam, quia sicut quibus potest eas componere et dividere et
apparebit aureum mons. Item tertio aliquod est somnium quod non
est apprehensio fantastica patet de illa quae non sunt fanta
siabilia et sunt in spirituali. Item aliqua sunt somnia q
sunt ex quibusdam superfluis in corpore sed talia non sunt
apprehensiones fantasticae. Quarto quia non sunt tanta fan
tasmatibus, sed quarto in tertia, de primo videtur quod

aliorum quae non cadunt sub sensu propter non est somnium nec
apprehensio fantastica licet tamen sit apprehensio interior. Ex isto
apparet quod non oportet apprehensionem in somno esse somnium sed fanta
de secundo dicitur quod physici in tertia volunt dicere quod somnium
venit ab illis quibusdam superius et patet sed magis a
sensibus sensatis. Secundo volunt quod illi quidam augmentant
somnia sed quia non fit sine sensibus. Secundo quod aliqui
infirmi qui impotentes sunt ad sentiendum aliquas sententias appa
rentes quae non sunt nisi somnium etc. tales apparentes non sunt
in somno et somnium potest fieri in vigilia, etc. alius infirmus
somniat et videtur sibi esse in aqua et tamen illa non sunt
fantasmata et somnium non semper est apprehensio fantastica. De
primo dicitur quod tales apparentes non semper sunt somnia, sed sunt
vel deceptiones sensuum exteriorum vel incola et similiter
de alia dicitur quod quandoque infirmus ponit corpus quod in ipso est
aliqua alia peccans quae non videtur compellit corporis et
movet et mutat sicut eius mente et quod videtur de illa
mente et apponat immediate etc. quia mente est frigida quod
videtur se esse in aqua, et quia est calida videtur se
esse in igne etc. propter quod est quia media quamvis non pote
rit etc. cuius causa aliquorum infirmitatis quaerunt de somniis infirmi

Dubitatur quomodo fit somnium. Respondetur quod isto videtur
talis processus quod sensus sensati in fantasia impetuant
se sicut quoniam et tunc per tales sensus videntur acsi sensibilia
interius essent praesentia. Tales autem multa in sensus
ad sensum quem contingit, quia antequam dissolvuntur via ab
organis exterioribus ad sensum quem prius dissolvitur via
a fantasia ad cor in quo consistit videre. Sicut quibus etc.
fit apprehensio acsi res essent praesentes puta quod eas vi
deat vel audiat **Dubitatur** quare est ea sufficienter
imprimis somnium. Respondetur quod est sensus sensata in fantasia et quan
to tales sensus magis sensantur tanto somnium apparet perfectum quod
quo patet quod primo et alia causa somnium fit magis per
fectum quia sensus in corde fantasia magis sensantur. Quarto
autem causa per apprehensionem fit somnia magis perfecta

Dubitatur quare quod in principio somni sensus sensata

fortis et intensa movent ipsum sensum communem, quia tunc quod non durat per totum sompnum. Respondetur quod illa concedo, tamen quod aliquando utique sensu interiori intenditur et iste se ad actus sensus communis verum imputabatur quantum **Dubitatur** utrum quando homo laborat interim sompniat. Respondetur quod sic, sequitur et iste in principio non fit bona digestio et non fiunt multe evaporationes a cibo et per consequens multum non sunt interiora impedita et sensus interiora possunt ire ad sensum communem quod non perfecte dormiunt, etiam ipsi sunt sicci et sensus in principio fortiter ita decant interim quod sufficit etiam sufficiunt movere sensum communem

Utrum semper in sompno debeant fieri sompnia

Nota aliquando et aliquando non. Et ratio quia aliquando et aliquando non, sed quia aliquando in sompno sunt cause sufficientes ad sompniandum et tunc fit sompnium. Aliquando non, patet quia aliquando fantasmata sunt satis fortia et quantum multum in fantasia et sensum communem sunt satis quieti et satis a fumis et vaporibus denudati ita quod sensus possunt sine impetu transire ad sensum communem et sic tunc sufficientes sompnii. Aliquando vero in sompno membra non sunt quieti sed in principio sunt magis moti vaporibus multum elevatos et impeditos sensus et non possunt movere sensum communem quia ipse sensus aliquando etiam quandoque membra

Contra sunt occupata fumis impedientibus sensus, et tunc non fiunt sompnia. Contra quando magis fiunt sompnia, patet quod sic in sompno fantasia est ligata, antecedens patet quia sensus in sompno per infrigidationem cerebri ligatur sensu cum organis suis et fantasia, tamen quod non est verum consequens.

Item in vigilia non apparent aliqua fantasmata sicut in sompno et per consequens magis fiunt sompnia, tamen per locum a maiori quia magis deberent apparere in vigilia quam in sompno, patet quia tunc pauciora sunt impedimenta quia non sunt multum obsessi.

Item si sompnia fierent maxime per sensus interiores, sed hoc est falsum, patet sensus quasi sic fit tunc non videtur ratio quare potius fiunt sompnia de una re quam de alia cum tamen sensus etiam sunt interiores, nam potest dici quia una species est fortior quam alia etiam non est ratio quare una est fortior quam alia.

Item sequitur quod sic deberent fieri sompnia de eadem re cum species etiam fortior quibus sunt ad experientiam quod fit oppositum in multis.

Item species fortes impediunt sompnum et non promovent, patet quia oppositum fortitudo specierum audientis amorem non fiunt sompnia de amato.

Item in pueris sunt fervores specierum quam in aliis et tamen pueri non sompniant etiam nunc sompniant quam alii, et est contra.

Item species fortificantur per admirationem sed admiratio maxime viget in pueris, etiam in eis sunt fervores specierum, tamen quod non fiunt sompnia ad sensum communem.

Item aliquis per totum tempus vite sue non sompniavit ut alii, tamen quod non est ratio dicendi. Item de sompno aliquando fiunt sompnia et sic, tamen quod non est ratio dicendi. Item de primo patet quod organum fantasie maioritatis quam multum ad sensum communem quam organum contrarium et ideo per calorem cordis vel fantasie ad sensum communem tamen dissolvitur quam ligatur a sensibus contrariis ad sensum communem, et etiam tandem ligatur et ideo quandoque fiunt sompnia in principio sompni et quandoque in fine.

De secundo dicitur non debere quantum ad probationem dicitur quod non arguitur per locum a maiori sed per locum a minori, nam ... non tenet. Sed quod arguitur quod magis deberent apparere in vigilia quam in sompno dicitur quod non, et hoc quia plures motus fortiores sunt in vigilia.

De tertio dicitur quod ratio quare sompnium fit potius de una re quam de alia quare una vera vel falsa sensus est in actu. Et quia quando vel quia ideo quare una est fortior quam alia dicitur quod ideo quia una species fortius est impressa quam alia, et hoc potest contingere vel propter fortitudinem actionis illarum, vel propter admirationem vel propter frequentem continuationem.

De quarto dicitur quod sensus interiores multum ad sensum communem cum sanguine et spiritibus, et illi spiritus cum semper per corpora fit infra et quando est tunc variatio spirituum fit in sensibus ad sensum communem et ideo sensus quare sistat ... fit sua appretione que aliquando sequitur non fit ... [illegible] ... fit cum illis quantum ad sensum communem et ideo in cad sompno patet sic sompnium pluribus vicibus de eadem.

De quinto dicitur quod fortitudo specierum promovet sompnia, dummodo sine impedimento pertingere possunt ad sensum communem, sed quia species per intensam impressionem ita radicantur in organo

Item
Item
Item
Item

consumatiuus quia emitti non potest et ideo non mutitantur ad
sensum communem etc. et in predictis aetatibus in aliis de se-
cundo dicitur quod licet in pueris stat cum soporositate sunt [illegible] in
aliis tamen in quibus plura sunt impedimenta somnia [illegible] in
aliis pueri cum sit multa humiditas etc. ideo [illegible] destru-
unt et vera humiditas immissa erit ad mouendum sensum
communem [illegible] pueris est sunt multi motus [illegible] facile
evaporacionis [illegible] est vera fortis caloris et [illegible]
motus impediunt sensum somnii de septimo dicitur quod [illegible]
dum sunt mala [illegible] sit quod habent [illegible]
[illegible] organum consumatiui vel medium inter organum consumatiuum
et sensum communem, et ideo non somniant [illegible]
futurum [illegible] et ergo [illegible] non somniant
et [illegible] non [illegible] ergo ista est vera [illegible]
de octavo non somnium [illegible] quod a speciebus consumatiua
[illegible] in fantasia ad sensum communem [illegible] fantasia
de [illegible] speciebus ab [illegible] venientibus etc. indicat de speciebus
ac si obiecta [illegible] presentia et [illegible] est somnium [illegible]
[illegible] quia non [illegible] somnium est ista quia a cellula
fantasie ymaginative quedam meatus et quedam ner-
ui ad cor, non isti [illegible] tempore sunt clausi per vapo-
res elevatos a [illegible] et maiore in somno [illegible]
vel in prima digestione non [illegible] meatus sunt
clausi tunc species a fantasia non possunt [illegible] ad sensum
communem ergo [illegible] fit somnium [illegible] in tertia digestione tunc
isti meatus non sunt [illegible] et species possunt [illegible]
[illegible] et fit somnium **Dubitatur** [illegible]
somnium [illegible] somnia magis clara et magis [illegible]
vel [illegible] in fine somni [illegible] tempore aurore [illegible]
[illegible] somnia magis vera [illegible] est quia in fine somni [illegible]
digestio ultima [illegible] in qua [illegible] sunt subtiles
et [illegible] elevantur usque caput per meatus et ideo [illegible]
[illegible] magis sunt inquiete [illegible] si [illegible]

Dubitatur [illegible] somno [illegible]
dam et [illegible] non [illegible] quia [illegible] sunt species fortes
mouentes sensum communem magis [illegible] so-
mnia, et [illegible] quandam propter fortem impressionem [illegible]
[illegible] sunt species magis debiles [illegible]
[illegible] mouentes sensum communem et somnium [illegible]

a [illegible] speciebus ad [illegible] **Dubitatur** [illegible]
[illegible] quo tempore [illegible] somniat [illegible] quod in
[illegible] per totum tempus [illegible] sunt [illegible] motus etc.
non possunt somniare [illegible] in senectute incipiunt [illegible]
[illegible] cessare propter frigiditatem cerebri etc. [illegible] incipiunt so-
mniare [illegible] quidam [illegible] sunt qui [illegible] per tempus totum
vite sue somniant [illegible] patet in solutione
septimi argumenti

Utrum pueri et bruta quandoque debeant somniare

Pro quo [illegible] somnium quoddam perfectum quoddam im-
perfectum, perfectum est [illegible] species distincte et sine impedimento
representant suas res [illegible] imperfectum [illegible] dicitur
ad quod [illegible] pueri et bruta quandoque somniant somnio imperfecto
non autem perfecto de pueris patet quia in [illegible] sunt multi mo-
tus et evaporaciones species confundentes et somnia distorta
facientes [illegible] de brutis patet quia [illegible] habent [illegible]
fumale et evaporabile et organum consumatiuum indisposi-
tum et [illegible] imperfectum [illegible] pueri [illegible] [illegible]
somniant [illegible] quia in [illegible] sunt [illegible] sufficientes impedientia
somnum [illegible] somniant [illegible] quia in [illegible] magnus mo-
tus evaporacionis et organum consumatiuum est [illegible] ideo
non sufficit impedit somnium patet quia propter [illegible] in [illegible]
somni non somniant et [illegible] ea que non somniant [illegible]
magnus motus evaporacionis [illegible] species aut [illegible] destru-
unt [illegible] et [illegible] impotentes ad mouendum
sensum communem [illegible] si pueri quandoque somniaverint sequitur Con
quod [illegible] habent [illegible] somnia quam [illegible] quia [illegible]
habent somnia [illegible] quia in [illegible] fantasma-
ta [illegible] sine impedimento eo quod non habent [illegible] Item
bruta non somniant quia in brutis organum consumatiuum non
est distinctum a [illegible] sine a [illegible] quia [illegible] quia
si sit non distinguendum per formam vel per [illegible]
[illegible] est [illegible] non per formam quia in [illegible] bruti
[illegible] est [illegible] et si sit tunc non distinguitur de
[illegible] quod [illegible] quandoque habent [illegible] sufficientes impedien-
tes somnia et tunc [illegible] non somniant, quandoque vero habent

cus perturbatos et tunc sompniat quamvis impossibile possibile
non unquam sompniat et hoc probat [illegible] dicens dicitur quamvis
in parvis fantasmata non perturbantur tum [illegible] in eis [illegible]
sompnum impedimentum utrum [illegible] procedit de [illegible] dicitur quod illa
distinctio [illegible] a forma speciali et a qualitatibus
dispositivis **Dubitatur** quare [illegible] [illegible]
ti a sompno [illegible] [illegible] [illegible] ad sompnum et non sunt
habiles ad aliquid faciendum Respondetur [illegible] sic [illegible] [illegible]
tantur a sompno tunc vapores elevati a [illegible] [illegible]
non sunt completi digesti et multi sunt fumi in capite
grossi et frigidi qui gravant caput et si petitur quare omnia
membra tunc sunt gravata dicitur quod [illegible] quia omnia membra non
sunt repleta calore et spiritibus quia [illegible] sit [illegible] [illegible]
tatur a sompno **Dubitatur** quare [illegible] sic vehementer
[illegible] brachia extendunt et faciunt [illegible] Respondetur
quod [illegible] [illegible] [illegible] et fumi grossi et [illegible] [illegible]
[illegible] et aliud fumum [illegible] [illegible] [illegible] et ipsa [illegible] non
et [illegible] et [illegible] membra extenduntur ut brachia
et [illegible] [illegible] [illegible] et sompnum [illegible] sit [illegible] quod a [illegible]
mala procedat et ille fumi grossi et frigidi [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ipsa [illegible] et [illegible] [illegible] sit
[illegible] in mente per [illegible] **Dubitatur** quare [illegible]
[illegible] se dormiendo statim per [illegible] [illegible] [illegible]
caput frequenter et [illegible] si [illegible] vinum dicitur quod tunc
[illegible] tunc [illegible] [illegible] stomachum et tunc stomachus [illegible]
dicitur et [illegible] per [illegible] [illegible] aliquis [illegible] [illegible] puta [illegible]
vel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] stomachum
et [illegible] [illegible] ad [illegible] stomachi [illegible] [illegible] [illegible] dapot
se statim dormiendo tunc stomachus non est [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] ibi [illegible] in [illegible] [illegible] elevantur et [illegible]
[illegible] caput et [illegible] [illegible] [illegible] et fiat [illegible] [illegible] vel
de [illegible] per [illegible] ut [illegible] descendat ad stomachum

Utrum possibile sit per sompnum providere futura et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] sompnum [illegible] [illegible] [illegible] sompnum
[illegible] [illegible] [illegible] aliud [illegible] et [illegible] celeste [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] speciebus [illegible]

[illegible] sine [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] vel [illegible]
vel celestis influentie [illegible] animale [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] passionibus [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible]
gaudio [illegible] naturale [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] abundans in [illegible]
[illegible] [illegible] sompniat de [illegible] [illegible] [illegible] celeste [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] ab influentiis celestibus [illegible]
inferiora [illegible] a superioribus et ad [illegible] [illegible]
et [illegible] disponuntur et [illegible] [illegible] quod celum influat
suas virtutes in [illegible] et [illegible] in nos [illegible] [illegible] illo
[illegible] [illegible] de futuris [illegible] [illegible] ad [illegible] quod
possibile est providere futura [illegible] [illegible] sompnus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] sompnia [illegible] [illegible] sunt [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] qui sompniat frequenter de [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] sunt ad bellum [illegible] [illegible] ad bel
lum faciendum [illegible] [illegible] bella [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible]
sompnia sunt [illegible] [illegible] futurorum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] signum [illegible] providere [illegible] futurum [illegible] de celesti
[illegible] [illegible] quod si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod
[illegible] [illegible] [illegible] ad faciendum sompnum tunc [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] de sompno [illegible] quod non [illegible] speciebus [illegible]
[illegible] indicant [illegible] [illegible] sunt [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] signa [illegible] et per [illegible] infallibiles [illegible] sompnum
non est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sompnia [illegible]
[illegible] non fallunt sompnia [illegible] [illegible] quod si fallerent
sic quod [illegible] non [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] si sit [illegible] [illegible] [illegible] sompnia que [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] indicant futura vel [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sequitur quod sompnum non [illegible]
a [illegible] vel [illegible] [illegible] quod [illegible] providere futura
et [illegible] et [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] quod in pluribus sompnia fallunt [illegible] non [illegible]
quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] futura que [illegible] [illegible]

impeditur aliunde Aristoteles dicit quod somnia sepius falluntur
non quia aliud eveniet quam fuerit sed ideo quia nesciunt indicare
quid significant et hoc propter tria primo quia multa futura non ap-
parent nobis in propria forma sed in suo simili vel in suo
contrario vel in aliqua proportione secundo quia difficile est
scire ex qua causa fiat somnium utrum scilicet ex parte sui
scilicet vel propter corporis dispositionem vel anime passionem vel celestium
influentiam sive ut dicit medicus sciat quod ipse est in bona
dispositione et sanitate corporis et quod non sit multum curatus sive
in speculatione [illegible] ut [illegible] visibiliter patet quarto
vel quod suum somnium sit celeste et [illegible] de [illegible] dicit
quod somnia que fiunt in ultima digestione sunt magis vera
et ratio est quia anima [illegible] quia tunc fumi elevati a nutrimento
sunt magis subtiles et non multum impediunt virtutem [illegible]
[illegible] et medium [illegible] ymaginationis et fantasie [illegible] est
quod dicit quod somnia in fine somni sunt visibilia eo quod [illegible]
non [illegible] multum sed in alia parte somni secus est / dubitatur
de quo non est somnium divinatio et prophetia sed dicitur quod
somnium est apparitio fantastica [illegible] sed divinatio est prognosti-
catio futurorum proveniens per apparitionem / prophetia vero
est pronosticatio futurorum inmotorum vel [illegible] supernaturalium
sed [illegible] si per somnia possemus providere futura ut [illegible] quod
eo quod [illegible] nobis divinitus inspirabantur ut dicebant
antiqui quod divinatio est quedam divina inspiratio vel quod
quod provenient ex aliquibus causis in nobis existentibus sed
[illegible] patet [illegible] per primam partem primo quia multa
somnia melioribus et sapientioribus mittuntur [illegible]
maior sit [illegible] deo sed hoc est falsum eo quod multa magis
accidunt [illegible] et [illegible] in [illegible]
[illegible] patet quia [illegible] cognoscere
illa que sunt apud orientem / et [illegible]
somnia [illegible] non est quod causa in nobis existentibus non
quod [illegible] inquit [illegible] post ultima somnia futurorum
sunt mittuntur a deo [illegible] fatui et melancolici
magis somniant futura / de primo dicit quod [illegible]
intellectum [illegible] non sunt [illegible] a deo ut volunt

antiqui [illegible] in fide possent fieri sed [illegible]
sunt somnia modo [illegible] dicta sed quidam [illegible] divinatio dicitur quod
divinorum inspiratio / dicitur quod loquentes est ut plures sapientes
[illegible] sed quia plures putabant et deponunt [illegible]
[illegible] quia divinatio [illegible] quod divinatio [illegible] divina
[illegible] pertinet ad abstractos a curis
[illegible] et [illegible] que fa-
tui et melancolici magis somniant futura prodiuntur [illegible]
quod [illegible] fatuorum non est [illegible] occupata sed est va-
cua ab omnibus curis et [illegible] celestia [illegible]
[illegible] in corum [illegible] sapientes vero magis occupantur
curis et motus [illegible] expellunt motus [illegible]
[illegible] [illegible] non [illegible]
[illegible] est de fatuis sed melancolici [illegible] melancolia
[illegible] pauca [illegible]
et multum somniant sed [illegible] lapillos ad
[illegible] tangit [illegible] aquam / sic [illegible]
[illegible] multa somnia [illegible]
[illegible] sed [illegible] celeste non potest agere in [illegible] sed [illegible]
[illegible] non [illegible] sibi somnia [illegible] non agit [illegible] Tertio
[illegible] quod sit passivum et nobilius agente [illegible]
agens et patiens [illegible] in [illegible] primo [illegible]
[illegible] sed sic non est de celo et [illegible] [illegible]
est [illegible] et [illegible] male et [illegible] [illegible]
agens et patiens [illegible] et [illegible] medio [illegible]
[illegible] sed sic non est de celo et [illegible] / de primo
[illegible] agit [illegible] indirecte
et [illegible] primo corpus celeste non agit in [illegible]
[illegible] / sed [illegible] corpus enim celeste per motum et lumen a-
git in corpus sibi [illegible] et [illegible] in aliud et [illegible]
ad inferiora / et quia virtutes [illegible] sunt organice et
corporee / et [illegible] celum agit in [illegible] ab [illegible] depen-
det [illegible] in suis operationibus ideo [illegible] agit in
[illegible] sed quia [illegible] est liber [illegible] per libertatem arbitrii
sequi [illegible] vel non sequi [illegible]

et io non necessitat sed solum inclinat per hoc ad actum dicitur quod
per se et directe celum non agit in intellectum sed de parte
et indirecte, et hoc corruptibile et corporale per hoc agere
in incorruptibile et in corporale quod est contra dictum consilii quod est contra
dictum quod verum est de agente immediato sed de remoto non oportet
Dubitatur quare medici non potentes scire tam
communiter infirmum habet quando de sompnis infirmi sciunt quod sompnia
tamen multipliciter vero quamvis causata sint videntur ymmo ymmo
quamvis hoc confortantur ab influenciis celestibus et constellacionibus, et sunt sompnia quamvis in infirmis aqua est
urina peccantis quod urina vocatur appellata movet et in
citat per illius urine peccantis et hoc indicat de urina
et apponat medicina ut si urina est frigida hoc indi
cat se esse in aqua et medicus indicat ydropisi
vel aliorum infirmitatem, si vero illa urina est calida indi
cat se esse in igne et medicus indicat febrem et ca
liditatem Dubitatur quare dormientes non sentiunt
quod sentitiva privat quod calor nimium appellatum impeditur
quod est in vita animalium, nam in sompno caput infrigidatur
dicitur non est calor sufficiens ad provocandum sentitiva tam
autem est in vigilia, quia tunc nimium calor sufficiens ad caput

Incipit tractatus libri de longitudine et brevitate vite qui

vult de longitudine et brevitate vite possit esse
scientia Et dicitur quod quia longitudo et brevitas vi
te sunt perpetua et causas et de eis est scientia sed ante
dicitur quod duo sunt cause longitudinis et brevitatis vite quod in se
quod compositiva sunt duo cause que perpetuales ut calidum
humidum que instrumentales ut cibus et potus digestio causa
vero compositiva sunt duo que perpetuales et per se sunt spe
cies celestes contra aliud et aliam influenciam que instru
mentales sic contingentes sed longitudo et brevitas vite
contingit se aliter habere tunc ec terra quod scientia est incorrupta
et impossibile aliter se habere quia quod est quod qui est longe
vite in una regione potest esse brevioris in alia per mutacionem
et econtrario Nota per sompnum sunt esse sive immutabiles sed longitudo

et brevitas vite non sunt immutabiles in brevem sed sunt im
mutabiles Nota que dicunt esse quod infinite cause de illis non est
scientia sed longitudo et brevitas vite dicunt esse quod infinite cause
et contra arguitur quod infinitas est ignorata per philosophum brevem ante
Aristotelem quod quod dicitur quod longitudo et brevitas vite quod diversis cau
sis contingunt ut brevitas quamvis quod infinitas Nota si sit verum
quod esset eadem scientia non astrologia non distincta ab ea sed
nullum inconveniens est dicere quod non distincta per quod non considerant
aliqua diversa quia considerat eorum effectus non sunt scientiam
quecumque et vero quod si vero non distinguuntur tunc sunt
Nota si sit verum quod ita scientia esset distincta a scientia medi
cinali vel non nullum inconveniens est dicere quod non per quod quod lo
ubi dicitur quod medicina scientia quando radicale sufficiens et ca
lorem naturalem sufficiente sunt longe vite, et que non sunt
ista non sunt longe vite, tales vero gaudentes sunt ymmo
medici de primo libri Et ipsum hoc probat quod de longitudine
et brevitate vite non contingit esse scientiam in particulari sed hoc in
universale de eo dicitur quod de universale causa non est scientia sed secundum
in proposito est universale contra eam determinatas de eo dicitur
est sive dependens quod cause infinite per se sive vero finite esse in
finite partes non oportet de quibus dicitur quod ita scientia est distincta
ab astrologia ad probandum dicitur quod astrologia considerat de istis
per principia communia ista vero considerat de istis per principia infinita
sicut per calidum et humidum, astrologia vero per motum celi et aspectum
planetarum que sunt cause communes et contra hoc eorum diverse
considerationes de quibus dicitur quod medicus considerat sanitatem per causas
infinitas speciales Item de longitudine et brevitate vite quia
contra diversas proporciones elementorum in individuis diversis sed ita
scientia considerat per causas infinitas et generales que sunt cause communes se ad

Utrum calidum et humidum sint cause longe vite

Pro quo non tenendum dicitur quod causa vite quod consistit in vita in
esse suo et facit ad operandum operaciones vitales, et aliud
dicitur causa longioris vite quod diucius conservat viventem in suo
esse et diucius iuvat ad hoc quod hec vivens exerceat
operaciones vitales, hec autem conservans est duplex sive principale
et instrumentale non dispositivum principale conservans est causa
sive instrumentale est id quod disponit materiam per receptionem
causa et ad conservacionem spiritus autem causa dicitur ad hoc

quod calida et humida sunt cause longe vite propter quod illa sunt
cause longe vite quibus potest post longam vitam et quibus
corrupta corrumpitur vita sed calidum et humidum sunt longiori
aer non et bor propter quod cum deficiunt caliditas et humi
ditas sequitur mors quod patet in senibus qui sunt frigidi
et sicci et cetera Et contrarie qualitates que abundant
in iuventute et quando contraria abundat in senectute et
in morte sunt cause longioris vite Caliditas et humi
ditas sunt longiori etc aer quod animalia ad senectu
tem [illegible] dant [illegible] vite [illegible] non est de
se [illegible] non est causa vite quod est conservativum vite
et de [illegible] humiditatis sed calidum est longior [illegible]
per [illegible] in de [illegible] [illegible] quod calidum est [illegible]
tum et [illegible] patet ad [illegible] [illegible] patet quod per conservativum
humidi conservatur vita [illegible] compositi [illegible] seu calide
[illegible] oleo [illegible] calidum est causa vite ut
calidum calore celesti vel radicali vel [illegible] sed
[illegible] [illegible] est [illegible] quod non humidi [illegible] quod ille
[illegible] est et incedit ut celestis patet quod [illegible] debilitat
[illegible] in estate ubi animalia non sunt ita fortia
sicut in yeme ut [illegible] radicale quod [illegible] est adeo modicum
in quantitate quod humidum a [illegible] non potest
de [illegible] [illegible] in animali [illegible] est humidum in quod agit ca
lidum quoddam radicale et [illegible] quod [illegible] a [illegible]
[illegible] humido [illegible] et adnutrimentum [illegible] quod [illegible]
et [illegible] et [illegible] sanguine et [illegible] quam [illegible] ad istam
[illegible] humidi radicalis [illegible] ad [illegible] quod [illegible]
in animali calor [illegible] agit in humidum radicale ipsum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] per humidum [illegible] a multo
[illegible] dicitur [illegible] aerem et [illegible] de calido [illegible]
[illegible] [illegible] humiditas non calidum quod est causa longe vi
te non [illegible] quantitas calidi [illegible] et [illegible]
de calido [illegible] de [illegible] dicitur quod [illegible] calidum est calidum
calore naturali [illegible] calori [illegible] celesti [illegible] dicitur in
de [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] inferioribus est causa [illegible]
[illegible] [illegible] a corporibus celestibus ad [illegible]
[illegible] dicitur [illegible] calor naturalis est [illegible] in quantitate est tamen

magnum in virtute et [illegible] calor celesti et [illegible] forti
ficatur [illegible] calor [illegible] quantum est de se est causa
corruptionis [illegible] a corpore celesti et [illegible]
[illegible] est [illegible] est causa longe [illegible] vite [illegible] non [illegible]
titulus [illegible] in abstracto quod [illegible] in concreto sequitur
quod [illegible] [illegible] vitam [illegible] calidius et humidius
[illegible] non sunt causa longe vite [illegible] quod si sic [illegible] animalia humi
diora et calidiora essent longioris vite quam alia [illegible]
[illegible] quod multa sunt animalia humidiora et calidiora
plantis quibus tamen sunt [illegible] vite [illegible] passeres
ad quercum [illegible] quod magis abundantia in [illegible]
[illegible] abundare in [illegible] sequitur quod omnia sanguinea
essent longioris vite quam [illegible] ad [illegible]
[illegible] quod [illegible] sanguineis quolibet [illegible]
est calidior et humidior [illegible] sequitur quod [illegible] essent lon
gioris vite animalibus [illegible] quod [illegible] tempore vi
[illegible] quod ipse sunt multum calide et humide
[illegible] quod multum [illegible] et augmentatur non caliditas et humi
ditas est causa augmenti [illegible] frigida et sicca sunt cause
longioris vite propter quod [illegible] lapides et metalla [illegible]
[illegible] quod sunt frigida et sicca [illegible] de [illegible] quod
[illegible] est [illegible] caliditas et humiditas calidum et humidum
essent longe vite cause magis quam [illegible] quod est [illegible] calidum
et humidum [illegible] impediret non in plantis accidit
[illegible] propter quod animalibus sunt longioris vite [illegible] pla
te sunt multum [illegible] et [illegible] de [illegible] quod si [illegible]
[illegible] [illegible] sunt sanguinea [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] alias molestias quas [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] de [illegible] dicitur quod [illegible] non sunt
[illegible] [illegible] magne humiditatis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] dicitur quod [illegible] sunt [illegible]
dicitur quod [illegible] est [illegible] et non [illegible] [illegible]
lor [illegible] de [illegible] est causa [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vel de
per ambulacionem **Dubitatur** [illegible] animalia [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible] sunt [illegible] vite quam

similiter respondetur quod non quia sic sit continuo caloris et con-
sumptio humidi que sunt tale longe vite. Ex isto ut(rum)
apparet quod quedam animalia existencia sanguinea sunt longioris vite
quam non existencia. **Dubitatur** utrum senes cani
sint longioris vite quam senes macri. Respondetur quod non quia
licet senectus sit frigida et sicca a complexione, tamen qui
aliquis est pinguis vel carnosus tunc ibi adhuc est sufficiens
humidum aereum scilicet pinguedo et calidum sufficiens, et ideo ubi
sunt tales longioris vite, propter quod dicitur [illegible]
[illegible] est de macris.

Utrum humidum quod est causa longe vite debeat

esse humidum aereum vel aqueum. Arguitur quod primo debet esse aereum
et non aqueum non tamen simpliciter sed a [illegible], et quod sit aereum
et non aqueum patet quia si non sequeretur quod aquosa essent
longioris vite quam terrestria quod est falsum [illegible]
quia in eis humidum est magis aquosum quam in terrestribus. Et
confirmatur quia sic sequeretur quod masculi ceteris paribus non
essent longioris vite feminis quod est falsum [illegible]
quia in eis humidum est magis digestum et magis aereum quam
in feminis propter maiorem caliditatem, aliter [illegible] humidum
non debet esse facile desiccabile quia aliter cito consumeretur
et per consequens sequeretur vita brevis. Sed humidum pingue
quale est aereum est minus desiccabile ut patet in experiencia
de pinu et arbore [illegible] humidum
sunt longioris vite quam salix que est humida humiditate
aquea. Sed quod non debet esse simpliciter aereum sed a [illegible]
probatur quia a tali humido [illegible] debet esse [illegible]
[illegible]
[illegible] aqueas que [illegible] et [illegible]
et aqueas aereas que sunt [illegible] frigiditatis et [illegible]
caliditatis. Conclusio [illegible] est de calido quod calidum quod debet esse
causa longe vite debet esse [illegible] aqueas [illegible]
et aqueas [illegible]. Nam ex parte aeris debet esse pingue
et humidum aliter cito consumeretur et evaporaretur. Sed
non debet consumptum humidum, et ex parte ignis calidum debet
esse forte et [illegible] quia aliter fieret corruptio ab humi-
do et debet esse digestum [illegible] non [illegible] humidum
[illegible] partes [illegible] quia sine humido aquoso

aqueas partes admixtas non bene [illegible]. Sed contra si
[illegible] humidum esset aereum tunc esset inflammabile
faciliter et per consequens non esset causa longe vite [illegible] est in
oleo, quia in oleo est humidum aereum et est cito inflamma-
bile. Item si sic sequeretur quod macri essent vite longio-
ris quam pingues, quod est falsum quia pingues cito senescunt
[illegible] quia in pinguibus magis durat [illegible] humi-
ditate aerea [illegible] quia pinguedo est de natura aeris et propter
hoc [illegible] de primo [illegible] calidum in cor-
pore esset [illegible] humidum, ut sit non est [illegible]
Sed debet esse [illegible] et licet tale humidum sit de natura aeris
non tamen inflammatur [illegible] licet in pinguibus sit
multa pinguedo tamen in [illegible] est parum sanguinis qui
est [illegible] et magis [illegible] quam pin-
guedo. Sed in macris est multum de sanguine et ideo sunt
longe vite [illegible] est pinguedo [illegible] aquea et
flegmatica et talis non est causa longe vite immo brevis
[illegible] est aerea et sanguinea et talis est causa longe vite et propter
hoc ceteris paribus sanguinei [illegible] aliis complexionatis
sunt longioris vite. **Dubitatur** utrum animalia in
[illegible] sunt brevioris vite quam animalia non [illegible]
[illegible] Respondetur quod non quia [illegible] fit frigidum
et siccum [illegible] frigidum et siccum sunt [illegible] brevis vite quod
[illegible] fiat siccum patet quia [illegible] humidum. Sed quod fiat
frigidum patet quia tunc calor [illegible]. **Dubitatur**
utrum passeres masculi sunt brevioris vite quam femelle.
Respondetur quod non quia multum coeunt et propter multum coitum [illegible]
[illegible] ex quo patet quod [illegible] multum [illegible]
[illegible] frigiditatem [illegible] et [illegible]
[illegible] patet [illegible] castrati sunt longioris
vite quam non castrati.

Utrum homines habitantes in regionibus calidis

sunt longioris vite habitantibus in regionibus frigidis
[illegible] sunt [illegible], quedam sunt frigidi
quedam calidi [illegible]
in hominibus [illegible] quod [illegible] abundancia [illegible]
calidi et [illegible] sit [illegible]

calidi semper humidi et ideo videtur maior vel maior
duratio. Item dicitur ad quartum primo quod homines frigidi sunt
longioris vite in regionibus calidis, secundo quod homines ca-
lidi sunt longioris vite in regionibus frigidis. Tertio quod
homines frigidi in regionibus calidis sunt longioris vite
per productionem mortis que dicitur contraria. Quarto quod homines
calidi sunt longioris vite in frigidis regionibus per produ-
ctionem mortis que dicitur maior. Primum patet quia in illis re-
gionibus calidis corpora magis conservantur. Secundum patet quia
corpora humida et calida ibi non evaporant quia frigus conti-
nens constringit poros. Tertium patet quia ibi humidum super calidum
dominatur vel patet. Quartum patet quia ibi humidum fortificatur et
non evaporat, nec propter istorum et tamen videtur plurimum
Ad 2 in hiis. Secundo contra homines sunt brevioris vite in quibus
humidum radicale cicius consumitur, sed hoc fit cicius in re-
gionibus calidis [illegible] aer quia [illegible] humidum
sit causa vite [illegible] ad eius consumptionem sequitur abbreviatio
vite. Maior quia calidus continue consumit humidum et con-
sumit, et in regionibus calidis humidum magis evaporat,
et ibi fit magis putrefactio quia [illegible] quia vos in estate
magis putrescunt quam in yeme. [illegible] quod in frigidis [illegible]
non fit tantus evaporatio saltem in regionibus temperatis. Item
Item 3 [illegible] ubi sunt homines brevioris vite ubi fit debilior di-
gestio, sed hoc fit in regionibus calidis [illegible] aer quia
debilis digestio est causa brevis vite sicut propter oppositum fortis di-
gestio est causa longe vite. Maior quia sicut in regionibus
frigidis calor naturalis fortificatur per antiperistasim sic in
calidis debilitatur per contrarium. Sed debilis calor facit de-
bilem digestionem [illegible] ubi est calor debilis ibi digestio est
mala, et maior sic quia propter calorem continuum in estate
minus comedimus et minus digerimus quam in yeme. Item ubi
Item homines sunt brevioris vite ubi minus est [illegible] deperditio
sed hoc fit in regionibus calidis [illegible] et [illegible]
quia homines in regionibus calidis modicum comedunt et
modicum [illegible]. Item si sic sequitur quod homines ha-
bitantes in locis aquaticis non essent longioris vite
Item habitantibus in locis paludosis et bassis. Item Avicen-
na et Galienus qui dicunt quod homines habitantes

in regionibus frigidis sunt audaces dum [illegible] et s[illegible]
tilem spiritum. Item in Ethiopia homines sunt brevioris
vite aliis quorum terra est nigra et calida [illegible] et Galie- Item
nus et Avicenna dicunt quod homines ibi habitantes vix ve-
niunt ad tricesimum annum. Item in calidis regionibus ho- Item
mines sunt [illegible] citius ad experientiam. Sed dicitur
citius senescunt et per consequens citius corrumpuntur. De primo dicitur
quod in regionibus temperate calidis digestio fortis vel de-
bilitatur minus magis temperate vel si [illegible] loquitur de regionibus
temperate calidis et de hominibus frigidis. Sed digestio hominum calidi
in regionibus calidis bene dissipat et maxime in regionibus multum
calidis. Sed de aliis patet quia non loquitur de illis que sunt vel
autem de regionibus excessive calidis quia ibi homines cito
moriuntur morte naturali. De aliis dicitur negando consequentiam
probacionem dicitur quod habitantes in locis [illegible] non du-
rant [illegible] frigiditate [illegible] aeris [illegible] quia ibi
dicitur quod auctoritas Avicenne et Galieni intelligitur de calidis
hominibus [illegible] de frigidis de aliis dicitur [illegible] sola-
te calidis [illegible] sed de hominibus habitantibus in regionibus tempera-
te in eis istorum deperditio de ultimo dicitur quod quia
de partis quod illis sunt brevioris vite vel dicitur quod contra
[illegible] abbreviat vitam sed hoc non rerum regionis temperate
sunt longioris vite [illegible] in regionibus temperate calidis homines
[illegible] masculi sunt [illegible] **Dubitatur**
[illegible] quod [illegible] sunt longioris vite femelle per quo
femelle [illegible] masculi sunt longioris vite
caliditas quod [illegible] ad longam vitam requiritur
[illegible] frigidi mulieres sunt male digesti-
[illegible] in quibus plus est de humido [illegible] et calidi
[illegible] longioris vite sed sic est in masculis [illegible]
ad [illegible] calidior [illegible] mulier [illegible]
sed caliditas [illegible] humidum et facit ipsum magis [illegible]
et in isto consistit vita longa et ideo masculi sunt lo[illegible]

gionis vite sive [illegible] **Dubitatur** quare in re-
gionibus frigidis homines sunt pulchri et grossi In regioni-
bus autem calidis astuti et ingeniosi Respondetur quod illi qui
sunt in regionibus frigidis in eis calor naturalis est fortior
quia confortatur per antiperistasim et magis est melior
digestio ad quam sequitur melior et completa generatio ad con-
versionem Sed per oppositum est in illis qui sunt in regionibus
calidis quia non caloris constantis poris apertis tem-
porum calor abit insolentur ad conversionem et ideo non
ita bene digerunt et tamen intellectu sunt sapientes Ex-
ideo est videtur ea quare homines in yeme plus come-
dunt quam in estate quia dicit ypocras in amphorismis
quod ventres animalium in yeme sunt calidiores quam in
estate, sed quare sunt subtiliores quia est ideo quia calidi et
acute, unde quia qui in istis qui sunt in regione calida
et caliditas [illegible] acuit fantasiam et animas vir-
tutes ideo sunt subtiliores aliis **Dubitatur** quare
in regionibus calidis homines sunt valde prudentes In
frigidis vero sunt iracundi Respondetur quod illi qui sunt in re-
gionibus frigidis illi habent calorem ab intra valde
fortem qui valde est pungitivus et provocans ad iram
Sed illi qui sunt in calidis regionibus non habent talem motum
ad iram et ideo sunt valde modesti astuti et prudentes

Utrum spiritus vitales sint cause longioris

vite Pro quo notandum secundum aliquos spiritus vitalis sic de-
scribitur est quoddam corpus [illegible] elementis formas
actus organice [illegible] ad eius dicta est
dicitur spiritus forma actus quia spiritus sunt calidi et humidi
sicut aer eo quod dicitur diffinitione vite que consistit in
calido et humido, et dicitur spiritus organice diffinitione ac-
tus quia est organum et instrumentum quo anima vivificat cor-
pus Dicendum ad questionem quod spiritus vitales non sunt cause prin-
cipales vite ut longioris vite, sed bene instrumentales
patet quia anima per spiritus in alia et alia qualitate et
dispositione [illegible] suas operationes longe [illegible]
te [illegible] non [illegible] per spiritus vitales
anima [illegible] et generatio spiritus vitalis est quam [illegible]

generatur a corde ex subtiliori sanguine ipsius cordis vir-
tute caloris naturalis quod est principium et fons a quo emanat ca-
lor isti spiritus [illegible] sibi [illegible] vitalia Item sanguis
ubi spiritus vitales si mittuntur a corde ad cerebrum
recipiunt aliam complexionem et alterantur sic quod sunt apti
ad exercendum operationes animales sicut est sentire audire movere
et omnes operationes [illegible] [illegible] [illegible] Sed
spiritus vitales venientes a corde ad epar ubi ibi
alterantur et acquirunt complexionem secundum quam apti nati
sunt exercere operationes naturales sicut est nutrire [illegible]
suppeditare [illegible] Sed isti spiritus missi ad testiculos ibi
alterantur et acquirunt complexionem in qua apti nati
sunt exercere operationes virtutis generative Sed dubitatur sic [illegible]
quod animalia [illegible] sanguinea sunt longioris vite aliis
[illegible] [illegible] vite, [illegible] quia magis patet [illegible] non est so-
lidum et humidum Item si sic sequeretur quod [illegible] non
possent diu vivere [illegible] patet de [illegible] et [illegible]
vite [illegible] quia non habent spiritus vitales qui sunt cau-
se [illegible] quia non habent sanguinem, unde illi spiritus generantur
et de [illegible] sanguine De primo [illegible] quod animalia sanguinea generantur
Sed ad [illegible] corrumpi quia est magis [illegible] aliis
[illegible] corrumpi aliis quia est magis [illegible]
[illegible] sanguine corrupto [illegible] est corruptibile [illegible] quod
spiritus vitales non solum sunt in sanguine ut [illegible]
[illegible] in aliis calidis et humidis et patet quod spiritus vi-
tales sunt cause instrumentales longe vite quia [illegible]
[illegible] que est causa principalis longe vite et [illegible] spiritus
[illegible] cause magis remote sed non magis principales **Du-**
bitatur utrum spiritus vitales oriuntur a corde pro
quo notandum spiritus vitales oriuntur a corde quia cor est
principium caloris naturalis et vite animalis quia ipso deficiente de-
ficit animal, patet quia cor est primum vivens et ultimum
moriens, et [illegible] spiritus sunt perfectiores vitales in
homine quam in aliis animalibus [illegible] quia [illegible] perfectius
operatur per spiritus vitales quam alia animalia ut in [illegible]

Jllud est pz q° d' aia, est quoniam qlitatum ppor co
nalia e in homine magis ad medium reducta quam i
aliis, est ga multum intento subtilissio qd generat spus
bonum et subtile, est qd quia cor calidissimi ceteris aia
libus qd cum complexion spus generantur subtiliores quam
in aliis, est quia in homine virtutes nobiliores ps qd quam ps subtiliores

Vtrum plante sint longioris vite aliis animalibus

Rndetur qt cum ita e qz illa que plus habent d' humido untuoso sunt longioris vite plante sunt longi
ue ita arguitur qz vita consistit in calido et humido vn
cito qd sicca li quale e untuosa glevem vero qz
plante supnatant in aqua et hoc e qz multum habent
d' humido aereo est plante sunt inflamabiles qd habent
untuosa quam alia vel no sic Et confirmatur jlla que
magis possunt resistere corruptibilibus sunt longioris vite
plante sunt huiusmodi arguitur qz quanto aliquid diuturnius re
sistit tanto diuturnius vivit vero qz plante sunt ma
gis terrestres quam aialia est ia sunt longioris vite in
quibus diuturnius pt conservari proportio calidi et frigidi plan
te ito animalibus sunt huiusmodi ideo arguitur qz in hoc consistit
vita vero qz ubi calidum nunquam patitur ibi proportio diu
cius conservatur Sz hoc e in plantis ideo arguitur et vero qz
in animalibus calidum patitur et debilitatur duplex qz in ira
puendo untuositas et in abicendo desgreris, calidum
vero in plantis solo patitur in recipiendo et no abicendo
eo q plante no assumunt sed untuositas quemens et
no abicunt quam no faciunt animalia Sz d jlla sunt
longioris vite que habent complexiom magis temperatam
sz aialia vero plantarum sunt huiusmodi et vero qz quanto
forma e nobilior tanto complexio e melior pz qz forma
sat complexionem eo q disponitur qualitates ad quas sequitur
complexio jtem a que possunt deducere complexionem lapsam
et corruptam ad bonam complexionem et temperatam illa sunt
longioris vite quam jlla que no possunt hoc facere Sz
animalia sunt huiusmodi ideo arguitur qz longiores vite consi
stit in bona complexione vero qz p medicinam hoc
pt induci complexionem lapsam ad temperatam jtem vita sit

plante eius plures que sunt breuioris vite quam aia
lia vt d' camelis et aliis jtem si ita esset vt a ma
ior pars plus stad qz d' virtuta vniversitatis sz
quod no dicuntur esse longioris vite animalibus anima
manet eadem in toto, sz partes plante no
eodem et alia qz no e ita diversitas de partibus vel q qu
longioris vite, facilius tamen e ab corruptio compta et
20 d' partes quod quo melior e breuioris vite de
et ante no q qz sit quando aial p medicinam consistit
et no ita prima istantia et io sequitur medicine
consistat quando plures quam istarant, de 30 dicitur q dictum
fit quod inter no d' omnibus plantis sz d' quibusdam
s d' quibus que plus habent d' humido untuoso dicunt
tamen oppositum rationes de quarta dicitur q sic e in animalibus
sic et in plantis Sz sic e in animalibus q vna pars co
rupta et alia integrata alia quam tamen manet idem in numero
qz no fluunt et influunt iste partes materiales et ab isto vero
no capit unitatem sz a formalibus que manet eadem
vnde dicitur no omnes partes manent eadem, tamen aque et
fluunt ad modum ignis dicitur q in augmentacione et diminu
cione aliquas ab quod tamen partes materiales quam formales
successione et consistat situ et figura et proportionem sunt
q plante et aialia in ordine ad ipsum dicitur sit
corpal no potest sine vo quando aiale, sz vo quando virtus
tamen vincitur in infinitum sunt vincunt sic ipse compara
quod ad ipsum magis et potentia salvat ipsum aial
quam plantarum Sz in corruptibile aialia no q q sint lo-
ngioris vite quam plante

Jtta principium libri de morte et vita quitur Vtrum

uni principium aial instrumenta sit in medio superiori et inferioris aucticonis et pq vili

pro instrumento quoniam non principaliter [illegible] quoddam principale ut [illegible] quoddam instrumentale et [illegible] quoddam magis principale et quoddam minus principale [illegible] [illegible] ut instrumentum [illegible] magis principale [illegible] et cor in [illegible] [illegible] male [illegible] in [illegible] non [illegible] [illegible] in [illegible] quoddam [illegible] per equalem distantiam [illegible] aliud [illegible] influentiam [illegible] quod influunt in qualibet parte [illegible] ad [illegible] quod cor [illegible] proportionale cordi quod [illegible] principium [illegible] [illegible] in medio [illegible] distantiam [illegible] superioris et inferioris anterioris et posterioris in [illegible] in medio [illegible] per [illegible] influentiam [illegible] medio [illegible] influentiam [illegible] cor [illegible] plures operationes vitales in capite [illegible] capiti quam pedibus [illegible] a corde [illegible] a proportionale cordi [illegible] et [illegible] alia membra [illegible] in plantis [illegible] in plantis [illegible] ramum et radices [illegible] et semine plante et [illegible] radices inferius et ramum superius [illegible] proportionale cordi [illegible] principium [illegible] in [illegible] et in plantis in radicibus [illegible] cor [illegible] proportionale cordi [illegible] digestio [illegible] digestionis [illegible] principium [illegible] cor [illegible] in medio [illegible] et [illegible] [illegible] digestio [illegible] in [illegible] et in [illegible] [illegible] a corde et a proportionali cordi [illegible] calorem [illegible] a corde [illegible] digestio [illegible] principium [illegible] digestionem [illegible] magis [illegible] [illegible] corde [illegible] cor [illegible] [illegible] in [illegible] capiti [illegible] a corde [illegible] a corde [illegible] digestionem [illegible] cor influit [illegible] calorem [illegible] et spiritus [illegible] [illegible] in operationibus vitalibus et [illegible] proportionale cordi in [illegible] cor

Dubitatur [illegible] cor

[illegible] capiti quam pedibus [illegible] supposito quod [illegible] in aliis partibus [illegible] operationes [illegible] in [illegible] suppositio [illegible] [illegible] in qualibet parte [illegible] in qualibet parte [illegible] operationes [illegible] in pede [illegible] in pede [illegible] videre et audire [illegible] supposito quod organa [illegible] in suas operationes [illegible] calores et spiritus procedentes a corde [illegible] in capite plures [illegible] operationes [illegible] in pedibus [illegible] in capite [illegible] plura organa [illegible] [illegible] capiti et [illegible] influunt suas [illegible] equalem distantiam [illegible] cor non [illegible] in medio [illegible]

Dubitatur [illegible] cor pati [illegible] membra [illegible] operationes [illegible] calores et spiritus vitales [illegible] a corde [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] sensatos in organis [illegible] calores et spiritus [illegible] cor pati [illegible] [illegible] passionibus [illegible] spiritus [illegible] ad cor et membra [illegible] desolata caloribus et spiritibus et [illegible] in suas operationes

Utrum omnia animalia et omnes partes animalium [illegible] quandam caliditatem [illegible] [illegible] [illegible] caliditate [illegible] in [illegible] [illegible] caliditatibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] caliditate [illegible]

[illegible]

sequitur quod ossa [illegible] cerebrum [illegible] membra frigida
[illegible] [illegible] frigiditatem per medietatem [illegible] quia [illegible] quia iste sunt
partes animalis de primo [illegible] [illegible] singula membra
[illegible] caliditatem [illegible] singula sunt calida [illegible] quod non
[illegible] sufficientem caliditatem ad suam decoctionem [illegible]
quod cerebrum modica caliditate non sufficit sompnum impedire
ad 2o dicitur quod in partibus animalium est duplex calor quidam
elementalis quidam vitalis elementalis est qui [illegible]
[illegible] quod contra [illegible] sunt. et est [illegible] sed vitalis
est duplex quidam qui [illegible] [illegible] et vehementat et iste
maior [illegible] quia est actualis et formalis. quidam est [illegible]
quem animalia et cerebrum partes [illegible] et iste [illegible] est
maior vehementate, [illegible] ad [illegible] dicitur quod cerebrum [illegible]
[illegible] [illegible] per [illegible] calorem [illegible] elementarem
et [illegible] est quod dicitur frigidissimum [illegible] membra sicut ossa et
[illegible] [illegible] [illegible] calorem [illegible] calorem [illegible] non
[illegible] [illegible] et [illegible] est quod aliis partibus [illegible] [illegible]
[illegible] dicitur quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
iste partes dicuntur frigide que sunt [illegible] calide [illegible]
[illegible] ad [illegible] mortuas sic sunt calide **Dubitatur**
[illegible] est quod [illegible] operationes vitales et [illegible] [illegible]
in una parte [illegible] [illegible] puta in capite [illegible] in alia
[illegible] [illegible] sit [illegible] in toto et in qualibet [illegible] parte [illegible]
[illegible] [illegible] non est [illegible] organica [illegible] quod [illegible]
[illegible] in [illegible] caput [illegible] [illegible] et [illegible] est quod
[illegible] [illegible] operationes [illegible] [illegible] in capite [illegible] in
alia parte ut [illegible] [illegible] a longe [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et illa fugere vel [illegible] [illegible] [illegible] parte
quia [illegible] in capite sunt [illegible] [illegible] et dispositi
ad [illegible] operationes [illegible] in alia parte [illegible] [illegible]
quod in capite [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sicut cerebrum quod
non [illegible] in [illegible] ad [illegible] [illegible] **Dubitatur**
[illegible] animalia sanguinem [illegible] sunt frigida [illegible]
quod [illegible] quia caliditas augent sanguinem [illegible] ut [illegible]
[illegible] ita caliditas est [illegible] formalis sanguinis et sanguis
[illegible] et ubi [illegible] est [illegible] ibi [illegible] formalis est [illegible]
[illegible] [illegible] est quod animalia carentia sanguine ut [illegible]

et [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] sunt frigida
et [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ut sanguinem in [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]
Dubitatur [illegible] animalia [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] quia [illegible] [illegible] est [illegible] et male
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sit [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] quod
[illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] est ad [illegible] [illegible]
[illegible] parte pulmonis quia in animalibus [illegible] pulmonem
[illegible] est [illegible] membrum ordinatum a natura ad [illegible]
[illegible] ne suffocetur [illegible] videmus quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sic [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] quod ad [illegible]
[illegible] [illegible] parte pulmonis [illegible] tamen in senectute [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] ad sufficienter [illegible]
quia sit [illegible] [illegible] et difficiliter [illegible] et ita
[illegible] ad [illegible] [illegible] sic sit sequitur quod natura frustra ordinasset [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] per [illegible] quia
[illegible] quia natura [illegible] facit frustra [illegible] [illegible] quia [illegible] quia
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] non [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in
[illegible] [illegible] non si ad [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible]
[illegible] non natura [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] quia [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quia natura appetit [illegible] ab [illegible] quia [illegible] [illegible]
aliud [illegible] quia [illegible] appetitus non frustra est [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et non [illegible] aliam [illegible] [illegible]
sic ad ad [illegible] [illegible] sic [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] per [illegible]
a [illegible] [illegible] [illegible] per [illegible] alimenti [illegible]
ad 2o dicitur [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in
[illegible] sibi debite proportionato [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et quod [illegible] sit in [illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] et non [illegible] [illegible] [illegible]

ab intra eo quod non a in[illegible] [illegible] [illegible] sibi [illegible]
[illegible] sanitas animalis consistit in debita proportione
[illegible] qualitatum et aliorum complexionalium [illegible]
[illegible] in proportione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] per mediantiam quod [illegible] qualitates vel humores
superabundantes vel deficientes purgare vel [illegible]
[illegible] [illegible] quod non est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] organisationem et debitam proportionem quae [illegible]
[illegible] [illegible] sed non est [illegible], [illegible] dicitur quod suppositis [illegible]
quae supponit actum [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible]
adhuc calor naturalis continue agit in humidum et [illegible]
[illegible] subtilius consumit et [illegible] et grossius manet
et [illegible] membra dura et [illegible] et [illegible] inepta
ad [illegible] calorem et vitam et sic tandem sequitur
mors. [illegible] dicitur quod non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] subtilius [illegible] et [illegible]
[illegible] maneat quod sit ineptum ad operationes vitales [illegible]
in membris antiquorum [illegible] [illegible] grossiciem [illegible]
[illegible] [illegible] est ineptum ad vitam [illegible] [illegible]

Utrum calidum naturale corrumpatur a seipso

[illegible] quod non aliquid corrumpitur a seipso [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] ut [illegible] aliquid seipsum
corrumperet [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
ut [illegible] aliquid corrumperet aliquid [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dicitur ad [illegible]
quod [illegible] naturale [illegible] corrumpi a seipso [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] diligit se [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod calor naturalis continue agit in humidum
[illegible] quod ad actionem calidi [illegible] [illegible] et [illegible]
humidum [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] calidum
[illegible] [illegible] [illegible] humidum ipsum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] ipsum
[illegible] et corrumpi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] appetitum [illegible] ut calidum naturale [illegible] [illegible]
[illegible] in quod agit et quod non agit in humidum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
humidum a calido [illegible] [illegible] quod humidum et calidum

[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] calidum non [illegible] corrumpere humidum
[illegible] [illegible] [illegible] corporis [illegible] [illegible] a suo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] quae calidum [illegible] [illegible] humidum [illegible]
[illegible] non corrumpit ipsum [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] quod
[illegible] ipsum et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible] et corporis [illegible] vel [illegible] quod [illegible]
ad [illegible] humidum [illegible] corrumpit [illegible] [illegible] disponit
ad [illegible] corporis quod [illegible] et [illegible] ipsum
et [illegible] ipsum [illegible] ad [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] vel [illegible] [illegible] per [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] humidum sit [illegible] [illegible] [illegible] a suo [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] calidum [illegible] [illegible] humidum [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] dicitur quod [illegible] [illegible] [illegible] de calido naturali et non [illegible]
[illegible] [illegible] non agit in humidum sibi [illegible] vel dicitur quod
in [illegible] humidum [illegible] [illegible] in loco sibi naturali et non [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] humidum non [illegible] calor naturalis non [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non per [illegible]
[illegible] quod [illegible] caloris [illegible] [illegible] non sit tanta [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mors [illegible]

Utrum aliqua mors sit naturalis

[illegible] [illegible]
et [illegible] corporis per [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] quae sit a [illegible]
[illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] mors [illegible] et [illegible]
sit a principio intrinseco [illegible] [illegible] humidi [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] vel [illegible] [illegible] calidi [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] naturalis [illegible] [illegible] [illegible] quod sit a [illegible]
quod sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dicitur ad [illegible]
quod aliqua mors [illegible] naturalis ad [illegible] [illegible] quod aliqua mors
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] sit magis [illegible]
[illegible] tanto magis humidum radicale sit [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] calor naturalis et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mors [illegible] [illegible] quod sit [illegible]
agit in humidum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] calor naturalis
[illegible] humidum radicale ipsum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] humidum [illegible]
[illegible] et [illegible] ad [illegible] [illegible] humidum radicale [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] humidum [illegible] membra

antiquorum afferunt tremula et in talibus destructiva [illegible]
[illegible] Item nulla mors est naturalis cadens naturaliter pro[illegible]
[illegible] quamvis [illegible] in qualibet morte
saltem viventis [illegible] forma est [illegible] forma corruptibilis
et [illegible] mors est [illegible] que est [illegible]
[illegible] naturalem et [illegible] est naturalis [illegible] modum
Oz 3 [illegible] sic sequeretur quod [illegible] vita est violenta
[illegible] est oppositum est naturale [illegible]
est violentum [illegible] mors est naturalis [illegible] vita violenta
[illegible] et [illegible] per [illegible] et [illegible] maioris
sed oppositum in [illegible] sic [illegible] in [illegible] quod
[illegible] vita est violenta [illegible] que fit per [illegible]
Tk 3 [illegible] ab intrinseco [illegible] ab extrinseco
Item [illegible] mors [illegible]
[illegible] est violenta [illegible] violenta [illegible]
[illegible] mors est violenta [illegible] que [illegible] naturale
cum forma est naturalis [illegible] est violenta [illegible] sic oppositum
in [illegible] de primo [illegible] quod nulla mors est [illegible]
naturalis sit [illegible] violentiam [illegible] mors
orta a principiis [illegible] corruptiva
ab extrinseco que [illegible] est violenta vel [illegible] non
[illegible] non sequitur fit
[illegible] violenta [illegible] non fit [illegible]
[illegible] est naturalis [illegible]
[illegible] est naturalis et est in [illegible] in [illegible]
mortis [illegible] dispositionis [illegible]
[illegible] forma fuit [illegible] et [illegible] non est violenta
[illegible] magis [illegible] dispositio ad
mortem [illegible] mors [illegible] et [illegible]
fit [illegible] violentia [illegible] de
[illegible] sic in [illegible] [illegible]
[illegible] disposition
Utrum mors et vita sint quia [illegible] morte
omnibus et solis animalibus [illegible] et patet quod
[illegible] mortis et vite [illegible] animalibus
[illegible] et [illegible] et vigilia [illegible] et [illegible]
[illegible] morbus [illegible] a primo [illegible]
Oz 8 quod mors et vita sint quia animalibus [illegible] et non
[illegible] successionem Oz [illegible]
[illegible] vite non [illegible] omnibus animalibus [illegible]

et [illegible] et augmentativa non [illegible] semper [illegible]
[illegible] non [illegible] vitales
[illegible] sufficit quod [illegible] Item [illegible] vi- Tk
ta et mors [illegible] in plantis [illegible]
[illegible] potentiam [illegible] Tk
[illegible] quod mors et vita [illegible]
quod vita et mors [illegible] magis [illegible]
non [illegible] mors [illegible]
[illegible] Item [illegible] deficit mors in [illegible] Tk
[illegible] non [illegible]
ab extrinseco ut probat [illegible] deficit [illegible] que
est [illegible] et mors [illegible] corrumpi ab [illegible]
[illegible] **Dubitatur** [illegible]
[illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] carnes molles et raras [illegible]
[illegible] penetrat [illegible]
[illegible] semper [illegible] caliditate [illegible]
carnes magis grossas [illegible] et [illegible] melius
[illegible] **Dubitatur** [illegible] calidum [illegible] non [illegible]
sibi [illegible] et debito [illegible]
[illegible] si [illegible]
calidum [illegible] non [illegible] sit
[illegible] calido et [illegible] in [illegible]
[illegible] vacuum calorem

Circa librum de inspiratione et respiratione queritur utrum omne

vivens ad salutem vite indigeat infrigidatione
caloris naturalis [illegible] patet quod [illegible]
tur vita consistit in calido et humido, et [illegible] est quod [illegible]
[illegible] calidum et humidum et [illegible] calidum
[illegible] actum [illegible] quod si [illegible]
et sic [illegible] per frigidum [illegible] cito consumeret humidum,
sequeretur mors [illegible] quod omne vivens ad
salutem indiget infrigidatione caloris naturalis [illegible] non [illegible]
[illegible] respirationem [illegible] in [illegible]
[illegible] dispositionem moritur, et [illegible] non est [illegible] quod [illegible]

multa refrigerium sed dicendum multa animalia non indiget tali refrigerio in yeme et tunc tamen sunt vivencia. Tamen ratio quia multa alia in yeme indigent magis calore quam tunc invenitur frigidus. Respondeo quod vivencia non semper indigent refrigerio, sed solum quando calor excitat: nam calor in aliquibus animalibus in yeme propter frigiditatem temporis est valde debilis et ideo tunc non indiget refrigerio vel saltem modico. Vel dicendum communiter quod animalia magis indigent calore quam frigore in partibus exterioribus tamen in corde et medio ipsum indiget refrigerio. Dubitatur tunc tamen calor de per se non salvatur per refrigerium immo magis diminuitur. Sed dicendum quod salvatur [illegible] quod salvatur [illegible] qui consumeretur et esset refrigerium et ad eius corrupcionem corruptus et totus calor. Item dicendum sic sequitur quod senes essent magis calidi quam iuvenes quia non possunt respirare propter pulmonis grossiciem ergo eorum calor non refrigeratur, et si non refrigeratur tunc calidiores erunt. Respondeo senes propter defectum refrigerii et corporis non sunt ad intra calidiores sed in eorum calido magis continebit super humidum, et eorum calor [illegible] calor non est maior, sed vero humidi

Utrum omnia animalia pulmonem habencia et

solum talia respirent. Prima quod non quia pulmo est quoddam membrum [illegible] propter cor sicut in fine [illegible] arterie, quod membrum est continue in motu dilatacionis et depressionis. Sed quod per dilatacionem ipsius [illegible] per arteriam et per depressionem expellit illum aerem [illegible] sunt officium quod sibi a natura est ordinatum refrigerare et movere ad refrigerium cordis et caloris naturalis ergo est propter cor situatum. Item [illegible] Respiracio est attractio aeris vel eius emissio ad refrigerium cordis et caloris emissio. Unde inspiracio est que ad inspiracionem et expiracionem. Sed inspiracio est attractio aeris seu ingressus ad pectus vel ad cor et fit per dilatacionem pulmonis. Sed expiracio est egressus vel emissio aeris a corde et ista expiracio inspiracio et respiracio dicitur a spirando vel a spiritu eo quod aer [illegible] seu subtile [illegible] dicitur spiritus. Tunc dicitur ad questionem quod omnia animalia pulmonem habencia et solum talia respirant. Primum patet quia nisi sic esset sequeretur quod pulmo frustra esset in illis animalibus [illegible] et natura nichil facit frustra. Sed [illegible] pulmo [illegible] intus ordinatus ad respiracionem propter refrigerium caloris

Et ergo si talia animalia non respirarent pulmo esset ibi frustra, non est [illegible] et [illegible] propter quod [illegible] est causa pulmonis. Sed membrum necessario requisitum ad respirandum [illegible] fit sine eo quod est necessario requisitum ad ipsum [illegible]. Patet quod duo sunt membra necessaria ad respiracionem scilicet arteria et pulmo continuata tanquam via ad quam et pulmo tanquam in quo respiratur. Tamen [illegible] debet pulmo et positus est super cor ut eo infrigidato per motum porrorum frigidatur et [illegible] cor. Quia cor sine recepcione aeris in se frigida deperiret et ideo cor recipit aerem mediate et non immediate. Sed contra (Sed d) quod respirat [illegible] et [illegible] ponunt caput super [illegible] aqua sed aqua quam per nares emittit non [illegible] quod [illegible] caput in aqua [illegible] multam aquam quam per nares emittit [illegible]. Item dicendum [illegible] et (Item) [illegible] habent pulmonem vel saltem [illegible] pulmo et tamen diu possunt vivere sub aquis quod non esset si respirarent quia in aqua non potest attrahere aerem. Dicendum [illegible] quod tunc et [illegible] indigent refrigerio. Sed quia calor eorum est modicus ideo [illegible] sufficit refrigeria sed recepta [illegible] si [illegible] sub aqua [illegible] refrigerium [illegible] suffocarentur ut dicitur in textu. Sed [illegible] non solum animalia pul- (Sed q) monem habencia respirant [illegible] quia aqua [illegible] a pulmone non habencia [illegible] non potest [illegible] dicere quam [illegible] habent pulmonem [illegible] pulmonis quia habent brancos [illegible] super [illegible] quod habencia brancos non respirant et [illegible]. Item (Item) animalia aquatica respirant et tamen non habent pulmonem. Antecedens ad experienciam de piscibus. Item sequitur quod animalia solum pul- (Item) monem habencia [illegible] patet de piscibus [illegible] in aqua sed [illegible] respiracio est [illegible] pulmonem et tamen respirant [illegible]. Item apes non habent (Item) quia [illegible] sonum [illegible] non respirant et habent pulmonem et [illegible] brancos [illegible] non habent pulmonem [illegible] et [illegible] dicitur [illegible] ad [illegible] brancos et pulmonem [illegible] quia nullum [illegible] ad [illegible] brancos [illegible] ad cor

et pulmonem, ubi branci superius protendunt ad cor. Alii
dicunt et melius quod superius ubi habent pulmonem ubi inspi-
rant. Et quando dicitur cetacea quae habent pulmonem, dicitur quod supre-
mus pisces non cetacea sed faciunt dulcem sonum et hoc per
motum branciorum et non per aerem inspiratum. Dicitur 2o dicitur quod
animalia aquatica sunt [illegible] quam brancos habentia quam non,
ubi dicitur quod animalia aquatica branchias non habentia inspirant,
sed eorum calor infrigidatur per aquam per aquam attractam per bran-
chias eo quod cor in eis modicum distat a branchiis. Sed brancas
non habentia inspirant et habent pulmonem, et ideo supernatant
tantum in superficie aque et exponunt capita extra aquam
inspirando. De hoc dicitur quod pisces odorant quamvis non habeant
pulmonem. Et quando dicitur respiratio est instrumentum odorandi,
dicitur verum est de illis quae habent odoratum volatum, sequitur autem
est de [illegible] etc. volantium adoratus ut pisces. Et illa
volantia est una pellicula propria. De apibus dicitur quod apes non in-
spirant. Sed quod dicitur quod faciunt sonum, utique ad istum dicitur quod
hoc non faciunt per aerem inspiratum, sed faciunt sonum alis
sonum. Sed sicut inspiratio est propter animal quod est inquirunt
sibi animalibus quod non sunt habentibus pulmonem [illegible]
dicitur quamvis dicitur patet ut quod inspiratio est propter animalis
habentis pulmonem et non vel cuiuslibet. **Dubitatur** quare
animalia habentia pulmonem frequentius et saepius inspirant
in tempore et loco calido quam tempore et loco frigido. Respondetur
supposito quod aer qui recipitur a pulmone per [illegible] arte-
riam est frigidior quam cor, patet quod ubi aer non in-
frigidaret cor imo potius calefaceret. Et patet quod cum cor
recipit contento aer attractus est calefactus tunc pulmo
expellit illud et aliud attrahit, et hoc patet in [illegible]
cui si quis stat in loco excessive calido statim
suffocatur quia ibi aer qui attrahitur non infrigidaret sed
potius calefaceret. Ex hoc dicitur quod volumus quod in tempore vel loco
calido aliquis frequentius inspirat quam in frigido quia ille
aer qui attrahitur est calidus ideo non potest multum infrigi-
dare sed cito expellitur et alius impellitur, et sic est quia
quando homo magis calefactus fuerit inspirat quia tunc aer
[illegible] calefacit propter caliditatem accidentalem quam
in alio homine vel animali

Respiratio in animalibus respirantibus

magis debeat fieri per aquam quam per aerem. Respondetur quod aer est
magis aptus infrigidare quam aliquod aliorum elementorum,
patet quia quamvis terra sit frigida tamen propter eius compressionem inepta
est ad infrigidandum. Aliter aqua est excessive frigida, et ideo
corrumperet magis. Aer autem quia qualitates magis temperatas
[illegible] ad infrigidandum eo quod est medium inter elementa
quorum unum est excessive calidum, aliud excessive frigidum. Quod
quando aer obtinetur tempore se habet ad utrumque [illegible]
quod conflatum tempore calefacit manum et est frigefacit. Alia
[illegible] animalia habent infrigidari quod facilius attrahitur et attra-
ctum expellitur. Sed aer est huiusmodi [illegible]
[illegible] habentia pulmonem quaerunt sibi aerem et non aquam, et
[illegible] patet eius frequenter apparent et non aqua [illegible]
[illegible] quod si aqua recipitur in animalibus habentibus
pulmonem tunc illa aqua sic recipitur in stomacho cum
nutrimento et non possunt cito expelli et impedit de
digestionem [illegible] frigida [illegible] Sed si infrigidatio Sed 8
plura bona confert inspirantibus sed aqua est huiusmodi quia
confert infrigidationem et est nutrimentum [illegible] plus confert [illegible] per 7ls
experientiam patet quod animalia calefacta magis recipiunt aquam
propter infrigidationem quam aerem. Dicitur quod verum est quod aqua nutrit quando
non tunc aquam eum semper elementum non nutrit. Sed quando
animalia [illegible] dicitur quod talia animalia non faciunt hoc [illegible]
infrigidationem sed [illegible]
non est [illegible] infrigidationis sed magis propter [illegible]
[illegible] calidum [illegible] calor [illegible]

plante et animalia exsanguia

frigida possunt sufficienter infrigidari a continente et nutrimento. Et unde
[illegible] pro quo non plante et animalia exsanguia
[illegible] sufficienter infrigidari a continente et a nutrimento quia talia
[illegible] per continens et nutrimentum et non insufficienter eo quod habent
continens [illegible] sufficienter [illegible] et [illegible] continente quia aer
agens [illegible] in agendo repatitur sed calidum plantarum et
animalium non [illegible] sanguine agit in nutrimentum et repatitur
et per consequens diminuitur [illegible] Sed [illegible] aer continens Sed 3

[illegible]

U[trum] vinecia calida na[tur]a[liter] debeat nutri[ri]

[illegible]

[illegible]

Circa initium libri de iuventute et senectute queritur utrum sit senectutis et iuventutis [illegible]

[illegible] augmentacio [illegible] senectus [illegible] iuventus et senectus [illegible] parte cordis [illegible] augmentatio [illegible] calidum et humidum [illegible] iuventus et senectus [illegible] iuventute et senectute [illegible]

[illegible]

Utrum iuventus fundetur in calido et humido et senectus in frigido et sicco [illegible] in calido et humido [illegible] iuventus [illegible] in frigido et sicco [illegible] in calido et humido [illegible] iuventus et senectus [illegible] calidum et humidum [illegible] iuventus fundatur in calido [illegible] et senectus fundatur in frigido et sicco [illegible]

quia mors in frigido compressive sed senium a quo in frigido
et sicco temperato. Item non potest dici quod iuventus fundatur in mo-
tu cordis, quia fundatur in motu cordis et in sanguine sub-
tili contento in corde qui est calidus et humidus vel iuventus
fundatur in calido et humido sed [illegible] in motu cordis [illegible]
hoc patet quia iuvenes generaliter sunt calidi et humidi. Sed dicendum
si sic sequitur quod melancolici xl annorum essent senes sangui-
nei xxx annorum antequam in hoc melancolico est magis in
gradu et sicco et in sanguineo calido et humido. Dicendum quod iuven-
tus et senectus fundantur in istis qualitatibus certis [illegible]
[illegible] ad inspectum ad mensuram temporis. **Dubitatur**
[illegible] lupi senes plus veniunt in villas quam iuvenes.
Respondetur quia lupi in iuventute morantur in silvestribus quia tunc
sunt agiles ad insequendum feras sed in senio [illegible] et
ita non possunt capere feras sed vadunt ad villas circa eas.

Quaeritur quae complexio tardius se-

Respondendo patet
nescat. Respondetur in [illegible] et medicos quod complexio san-
guinea et flegmatica tardius senescunt. Ratio quia complexio
sanguinea est in calido et humido sufficienti et tales sunt tam
[illegible] et est quia illa complexio est magis temperata et
magis [illegible] a corruptione. Sed complexionis flegmatice
ratio est quia ibi multum est de humido pingui quod est mul-
tum [illegible] et [illegible] caloris naturalis, ideo flegmatici
[illegible] sunt pingues. Sed ad duo non quod complexio colleri-
ca est calida compressive et cito [illegible] humidum ra-
dicale. Sed de melancolica ratio est quia illa complexio est frigida
et sicca que sunt tamen senectutis, et ideo peior est inter
ceteras complexiones. Sed dicendum omnes complexiones [illegible] senescunt
[illegible] patet omnes complexiones [illegible] tamen senectutis [illegible]
[illegible] senescat antequam omnes complexiones [illegible]
frigiditatem et siccitatem que sunt tamen senectutis [illegible] po-
ta [illegible] Item complexio sanguinea citius senescat
quam alie [illegible] complexio que citius [illegible] citius senescat.
Sed sic est de sanguinea [illegible] quia [illegible] est ta
senectutis et [illegible] ad mortem. Item complexio fleg-
matica citius senescat quam alie [illegible] complexio citius
senescat que [illegible] multum de humido infrigidat et [illegible]
[illegible] Sed sic est [illegible] quia complexio flegmatica

[illegible] multum de humido aquatico et [illegible] cito infrigidatur [illegible]
[illegible] complexionis. Confirmatur illa complexio citius senes-
cat que [illegible] multum de frigido. Sed sic est de flegmatica quoniam
[illegible] quia frigiditas est causa senectutis [illegible] Item complexio
melancolica tardius senescat [illegible] complexio tardius senes-
cat que est fortior, sed sic est de melancolica [illegible] quia me-
[illegible] multum [illegible] de [illegible] et hoc est signum fortitudinis.
Item complexio colerica tardius senescat [illegible]
illa complexio tardius senescat que plus abundat de ca-
lore. Sed sic est de colerica [illegible] quia magnus calor est
signum fortitudinis. De primo dicendum quod omnes complexiones [illegible]
[illegible] generales [illegible] frigidum et siccum [illegible]
[illegible] in aliquibus sunt [illegible] proportionate et sunt [illegible]
[illegible] et in aliquibus non et [illegible] hoc [illegible] iuventus
et senium de [illegible] et ideo est quia senectus est mors
quedam [illegible] [illegible] est [illegible] ad [illegible]
et [illegible] in [illegible] patet de [illegible] que [illegible]
senes. De secundo dicendum quod complexio flegmatica [illegible] multum de humido
aquatico non [illegible] sed [illegible] humido pingui quod est [illegible]
[illegible] et multum caloris naturalis, de quanto [illegible] dicendum illa
[illegible] est [illegible] de frigido non complexio flegmatica
[illegible] humidum pingue sufficiens quod est [illegible] caloris naturalis.
De quarto dicendum quod melancolia multum [illegible] et hoc est [illegible]
[illegible] sed [illegible] multum comederet esset signum for-
[illegible] quia [illegible] digerit et cito, sed in hoc [illegible] complexio melancolica
[illegible] multum frigida [illegible] dicendum [illegible] colerica abun-
dant in calore, [illegible] calor est [illegible] quia [illegible] humidum
radicale [illegible] dicendum [illegible] abundat in calore naturali [illegible]
in humido radicali in quo consistit vita sicut in [illegible] et
patet quid sit dicendum.

Utrum pulsus in iuvenibus fortior sit

quam in senibus. Et dicendum quod sic et ratio est quia in iuvenibus est fortior
calor et humidum magis [illegible] que sunt causa pulsus
[illegible] tamen [illegible] faciunt elevationem cordis et [illegible]
[illegible] et fit magnus pulsus. Secundo patet hoc quia in
[illegible] membra sunt [illegible] sic pulsus est [illegible]
[illegible] et in senibus [illegible] et
[illegible] dilatationem et constrictionem [illegible] ad [illegible]

generacionem caloris innati et ad digestionem supplementum [illegible]
et humorem [illegible] diffusionem dicitur [illegible] pulsus
[illegible] motus [illegible] cordis et arteriarum
ubi [illegible] ab anima. Ibi [illegible]
[illegible] pulsus [illegible]
generacio caloris [illegible] et [illegible] pulsus [illegible]
[illegible] in corde [illegible] calor [illegible] cordis et [illegible]
[illegible] digestio [illegible] spiritus et fumi [illegible]
[illegible]
[illegible] per totum corpus per arterias et [illegible] spiritibus et
[illegible] cor [illegible] et [illegible] et constringitur
et [illegible] spiritus [illegible] cor
et [illegible] et constringit et [illegible] stante vir-
tute animali et ymaginacio [illegible] in follibus
[illegible] pulsus variatur secundum diversas etates
[illegible] calor et spiritus sunt fortiores et subtilio-
res [illegible] pulsus est fortior [illegible] constringit
et in senibus pulsus est debilior quia calor debilis est [illegible]
[illegible] difficile [illegible] membra [illegible] et rugosa
[illegible] pulsus [illegible] et debilis [illegible] pulsus in se-
nibus est fortior [illegible] in [illegible] pulsus
est fortior ubi calor est fortior [illegible] in senibus [illegible]
[illegible] senes [illegible] alimentum [illegible]
[illegible] lac et senes [illegible] et a-
[illegible] grossos [illegible] in senibus est fortior calor [illegible]
[illegible]
[illegible] fortior [illegible] caloris [illegible]
[illegible] per [illegible] comedunt [illegible]
[illegible] corpore est maior [illegible]
[illegible]
[illegible] est maior calor [illegible]
senes [illegible] vite [illegible] in [illegible]
[illegible] et [illegible] digestionem [illegible]
[illegible] alimento [illegible]
[illegible] et [illegible] sunt [illegible] vite [illegible]
[illegible] in senibus [illegible] a
[illegible] et flegmatico [illegible] humido [illegible]
[illegible] et viscoso [illegible] est [illegible] vite et [illegible]
[illegible] membra [illegible] et rugosa
[illegible] in senibus [illegible] et [illegible] sunt [illegible] et
[illegible] et [illegible] caloris

Qd

et quando vaporosis et [illegible] constringit in [illegible] vel [illegible]
latitudo arteriarum et venarum [illegible] sufficiens [illegible]
[illegible] pulsus [illegible] et [illegible] et
[illegible] et [illegible] sufficiens [illegible] et subtilia
[illegible] mobile et [illegible] Dubitatur
[illegible] sic pugilator sudat pedes et
[illegible] agonia [illegible] et mo-
[illegible] caloris [illegible] ad pedes [illegible]
[illegible] motum qui [illegible] totum corpus Dubitatur
[illegible] sudat in facie [illegible]
[illegible] facies [illegible]
[illegible] et [illegible] insensibiliter [illegible]

Tercia questio de motu cordis
Queritur utrum motus cordis sit naturalis

[illegible] et [illegible] motus [illegible]
[illegible] sit a principio [illegible] motus cordis
[illegible] motus [illegible] motus [illegible]
[illegible] sit ab anima [illegible]
[illegible] in esse [illegible] motu cor-
[illegible] motum violentum [illegible]
[illegible] et cessato motu [illegible] motus cordis [illegible]
[illegible] motus cordis [illegible] vite [illegible]
[illegible] vite [illegible] et [illegible]
[illegible] motus cordis [illegible]
[illegible] motu cordis [illegible] q de
[illegible] motus cordis [illegible] opiniones quidam dixerunt
[illegible] a virtute [illegible] et [illegible] a prin-
[illegible] a motu [illegible] motus cordis
[illegible] et [illegible]
[illegible] motus cordis sit a principio [illegible] ab anima
[illegible] et [illegible] motus [illegible]
[illegible] et medicos systole et dyastole [illegible] con-
[illegible] motus cordis [illegible] in follibus et [illegible]
pulsus [illegible] de [illegible]
[illegible] motus cordis [illegible]
[illegible] motus [illegible]
[illegible] motus cordis [illegible] motum [illegible]

quia cor est principium omnium motuum vitalium et spirituum Contra
secundo quia sicut motus celi incipit ab eodem puncto et termi-
natur in eodem sic et motus cordis Contra dicitur in textu quia mo-
tus celi est uniformis et perpetuus sic autem non est de mo-
tu cordis etc. et motus celi est causa omnium motuum cordis Contra
causa efficiens est causa prior et principalior ipso motu Contra
dicit philosophus quod cor consideratur dupliciter uno modo in quantum
corpus etc. et motus eius violentus quia ubi ... non ...
sus et ideo fit fatigatio in motu cordis Secundo modo in quantum
est corpus animatum et motus eius est naturalis non naturalitate e-
lementi sed naturalitate anime Contra dubium quia motus cordis fit ab
anima et anima est contenta cordi Item dicitur quod anima consideratur
dupliciter uno modo quantum ad essentiam etc. est contenta cordi
et quod cor aliquo modo quantum ad potentiam etc. non est quod quia
consistit in corde et secundum naturalem aptitudinem informandi
ipsum cor Secundum alius motus naturalis est duplex quidam fit
a natura non cognita sed motus inclinatorum et spiritus ...
particularis et hoc solum est ab uno determinatum particulari Alius fit co-
gnita cognitiva sed ab anima et hoc fit ad plures differen-
tias particulares Item cum quod motus cordis fit principaliter ab anima secundum
totam a sua sufficiente principali et a corde fit secundum
et a calore naturali tamquam ab instrumento etc. fit ab anima co-
gnoscitiva prout est quarta potentia naturalis scilicet potentia ve-
getativa Contra dubium motus cordis non est naturalis dicitur quia est vo-
luntarius et ita voluntarius quod fit a voluntate non est pura
naturalis quia voluntas est in utraque opposita dicit philosophus
quod fit a voluntate est voluntarius dicitur quia fit ab anima
volitiva ... fit a voluntate Secundum est quod motus cor-
dis non est voluntarius quia non cadit sub imperio volun-
tatis et licet fit a voluntate tamen quia non est secundum eam voluntas
sed ut est potentia secundum quarta potentia naturalis

Utrum cor in agendo tangat omnia membra

Et dicitur quod quod sic quia cor est generativum aliorum mem-
brorum Et in generatione aliorum omne quod agit tangit et
virtus per suum ... omne movens est simul cum moto pro quo
... dupliciter sunt membra in animali quedam principalia omnia
non principalia principalia sunt 4 naturalia sine quibus ani-
mal non potest esse scilicet cor epar cerebrum et mem-
bra generativa et alia adiuvantia scilicet pulmo et ...
... et inter ista cor est principalius quia est ordinatum

ad influendum aliis membris calorem et est plus apostolicum
quia ipsa lesio ad mortem Contra naturaliter cerebrum ordinatur ut
sua frigiditate mitiget calorem cordis spiritum temperando propter
quod est sibi oppositum dyametraliter Contra epar est ordinatum ut
in ipso fiat ultima generatio (?) omnium et principium sanguinis
et sic opus famosum hoc sanguinis fortaliter conpate
generativa Contra membra generativa sunt propter conservationem speciei
Contra membra non principalia sunt propter conservationem quia sunt
ista quoniam prima est et sunt ... est propter ... digerendo et pul-
monis ad inspirationem Item non cor tangit omnia membra uno modo
dupliciter uno modo immediate et tactu formali etc. est sicut cor
est separatum a capite et pulmone et aliis membris
Secundo mediate et tactu virtuali scilicet per influentiam qua
influit membris calorem et spiritus vitales etc. quo
modo virtus imaginandi est quia a corde procedunt que ve-
nie et arterie quarum ... ad
duo canales per quas sanguis ad membra
membra et per alias venas diffusas per singula
membra ... ut in fonte et in canali Contra dubium quia
sic sequitur quod semen esset absconditur a corde et non ab Contra
aliis membris Contra et quod medicus dicit quod medicus
semen principaliter decidit a corde quia cor est principium vite
et caloris et quod ab aliis membris scilicet a capite totius
decisio fit a toto corpore Item dubium tangit ... me-
diate vel immediate quia non mediate patet quia immediate tangit Item
omnia membra et non mediate dicitur quia cor immediate percipit
delectationem et dolorem membrorum ... immediate
tangit ipsa Item sic est de cerebro sicut est de corde Item
cor est principale membrum sicut et cerebrum Item ... etc.
medicus non ... quia fundatur in ...
scilicet de agentibus agit per contactum non ... sicut ...
de influentia que movet ... et non per contactum
dicitur quod cor tangit omnia membra per influentiam et
... sentit dolorem et delectationem singulorum membrorum et
per ... a membris ad cor et ...
tangit omnia membra mediate De ... dicitur quod sic

cor tangit alia membra per influenciam sic et cerebrum quia
tangit sua complexione et inficiunt alia membra secundum hoc
sic tamen cor principaliter inficit quia est fons caloris et spiritus
de ideo quod fundatur in isto quod omne agens agit per contactum et
quod intelligitur de agente corporeo seu creato et non est de
intelligentia / vel aliter secundum sanctum Thomam duplex est contactus
scilicet quantitatis et iste solo convenit corporibus alius est contactus
virtutis et omne agens agit per contactum virtutis quia omne
agens imprimit quandam virtutem in passum et virtute tangit
ipsum et non est ibi sufficit **Dubitatur** Quare ad
magnitudinem cordis est timiditas Dicitur quod in talibus calor
naturalis non potest totum corpus occupare sic quod ubi vis ca-
loris naturalis est dispersa et diffusa in magnitudine cor-
dis Sed per oppositum est de parvo corde quo quo vis vita-
lis fortior semper dispersa

Circa principium phizonomie Aristotilis queritur utrum

a phisonomia grecum quod est natura latine et nomina dirimi-
natio quod est dicta est divinatio naturalis

antiquis phizonomie sit possibilis dicitur quod non Secundum
quod phisica docet nos artem phisono-
mandi et plures alii auctores sic avicenna Rasis
philemon Et tamen sic probatur quia anima sequitur corpora
et dispositiones corporis Sic quod ad distortum faciem sequitur
spiritu distortio morum et per oppositum pulcra facies est signum bo-
norum et pulcrorum morum Ita porphirius Operacio pa-
ri digna est in ipso ubi sanctus Thomas quod animalis
est in corpore tale est in mente Et omnino facies in-
pulcra superba sequitur forma Item sic est in aliis anima-
libus sic videmus in equis Sed in aliis animalibus con-
tingit phizonomiam in et in equis vere venatores per phi-
zonomiam semper discernunt canes venaticos qui sunt apti
sunt ad capiendas feras invenendo per odores Sed ad phi-

Phizonomia dicitur

sonomia dicitur a phisis quod est natura et nomos denota-
tio quia ars denotans naturam anime per signa naturalia quibus
cognosci potest et quem aliquis habeat naturalem incli-
nationem in bonitate vel malicia circa operaciones unde phi-
sonomia est scientia per quam modis naturalibus vel dispositionibus in
anima cognoscimus per dispositiones corporis et quo hoc potest notitiam
habemus anime Nam per hanc autem homo potest cognoscere in-
clinacionem naturalem alterius in bonitate vel malicia
circa operaciones et quomodo conversari debemus vel fugere vitam
et eligere societatem studiosorum per quos potest dirigi

vitam virtuosam et fugere viciosam in felicitate Sed dubium est
quomodo sit sciencia huius anime dicitur quod ex quia conversa-
diversus modus est sicut naturalis inclinaciones ad diversos modos quoniam
per figuras et signa Alii quod dicunt signum anime sicut
quod ipso cognoscuntur inclinaciones ad diversas operaciones Alii
sicut Gerardus quod oriente apparentis terminis anime vel prout eius
sicut quod ipso indicatur de inclinacione naturali ad diversas
operaciones Et ista omnia quod concordat in unum Sed dubium
est unde proveniunt ista diversitas signorum quoniam quibus contingit
phisonomiam diversos modos hominum dicitur quod talia signa pro-
veniunt a corpore celesti tamquam a causa propinqua et a pri-
mo tamquam a causa remota et contingit ab anima Sed contra Sed contra
est quod phizonomia apparet ex anima et contingit petrum sic ars phi- Sed contra
zonomandi non est certa quia una scientia naturalis est certitudo
petrum sicut prius scientia est naturalis in aliis vel ethicam Item
et per quod sapiens aliquis fallitur non est ars sed per prius scientia Itm
sapiens quandoque fallitur quia philemon fuit bonus phiso-
nomus et fallebat in phizonomia hypocritis quia indicavit eum
esse luxuriosum et inclinatum ad lascivias et tamen non fuit
talis Item omnis ars subordinatur alteri potest phisice Sed phiso-
nomia non est huiusmodi quia si alteri maxime phisice naturali quod
sicut quod subordinatur phisice naturali potest quod per phisonomiam Itm
contingit cognoscere diversos modos hominum sicut hoc quod phisica
naturalis non Item subordinatur astronomie ut patet Nam quoniam Itm
sicut figuris et dispositionibus contingit phisonomie et hoc pertinet
ad astronomiam Item prius scientia fundatur in malis generis quod Itm
in isto iste est virtutis quo infideliter non stat ars esse
vitiis sicut conceptis Item de casualibus et fortuitis non est scientia
Sed ars phisonomie est casualium quia casualiter indicanter Itm
tales vel tales est dictus vel inclinatus ad aliquid de potest
quod sicut scientia aliquis capit pede aliquis generis sic et ars sic
quod aliquid ars capit genus et extendit se ad tales sicut
circumstancias et dicitur quod huiusmodi est ars principalissima Et
tamen dicitur quod ars est talis petrum unde est capitulo arte

(alii vero dicunt sic sicut phisica talis habitus inclinat pot)

ipse de eo dicitur secundum sanctum Thomam et alios quod diverse
inclinaciones dispositiones sunt hanc autem phizonomiam diversos
modos indicare in homine non tamen talia signa necessitatem
ponunt in moribus sed solum inclinacionem naturalem quamquam potest phisonomus
deceptus esse Et ad argumentum dicitur quod philemon non fuit
deceptus indicando de phizonomia hypocritis quia indicavit eum
inclinacionem naturalem et ita fuit, licet eum non inclinatus

ad laborandum / sed prohibent quod fiunt nimis. Et ideo dicitur quod ista
signa ex quibus contingit physonomizare non imponuntur [illegible]
[illegible] et ideo ut in pluribus fallunt videlicet quando est fallacia
[illegible] impediuntur per rationem / Deinde dicitur quod [illegible] inquantum
[illegible] physonomie supponantur. Et ideo quando dicitur quod physonomia
[illegible] quod separata [illegible] physonomie [illegible] et est [illegible]
putanda [illegible] tamen quod [illegible] quo ad aliquid
est [illegible] inquantum [illegible] figuras [illegible]
et [illegible] ad aliquid physonomie [illegible] inquantum [illegible]
signis naturalibus contingit [illegible] tamen [illegible]
[illegible] physonomie naturalis eo quod [illegible] a signis
naturalibus et [illegible] contingit [illegible]
[illegible] quod [illegible] non fundatur in [illegible]
[illegible] inclinatur ad
[illegible] quod [illegible] sunt non est [illegible]
[illegible] naturalia non sunt [illegible] ut in plu-
ribus [illegible] quod ut in pluribus [illegible] naturales inclinationes
ad [illegible] sequitur
[illegible] signis eo quod [illegible]
ut [illegible] tamen quod [illegible] non sunt naturales [illegible]
[illegible] laudari [illegible]
[illegible] non [illegible] a na-
tura laudari [illegible] vituperari / et est sequitur quod [illegible]
[illegible] quod [illegible]
sunt naturalia dicitur quod [illegible] non [illegible] sunt non
[illegible] inclinationem ad [illegible] / non inclinatio est naturalis Item
non [illegible] contingit [illegible]
tamen [illegible]
[illegible] et [illegible] plurale.

Utrum ille qui est nobilis sola nobilitate

parentum sit nobilior illo qui est nobilior nobilitate
bonarum operationum / Pro quo [illegible] nobilitas [illegible]
[illegible] nobilitate parentum et est [illegible] nobilis
qui est [illegible] a parentela nobilibus [illegible] nobilitate
bonarum operationum / et [illegible] nobilis
Item [illegible] nobilis [illegible] nobilis [illegible] Nam
[illegible] nobiles [illegible] in suis bonis operationi-
bus et [illegible] nobilis
nobilitate bonarum operationum est nobilior nobili no-
bilitate parentum [illegible] nobilis est ille qui

nobilitatem suam [illegible] et non sicut ille est nobilior qui
[illegible] et a principibus [illegible] est nobilis [illegible] ab [illegible]
[illegible] nobilitate [illegible] est nobilis per
[illegible] est nobilior
[illegible]
[illegible] operationum [illegible] nobilis nobilitate bona-
bus [illegible] est nobilior [illegible] est nobilis
[illegible] a parentibus [illegible]
nobilitate nobilior [illegible] nobilis [illegible]
parentum non est nobilis [illegible] et [illegible] ille
qui est nobilitatis defensor ut [illegible] per Salustium [illegible]
Nova nobilitas [illegible] est in qua melius peperisse [illegible] est
[illegible] compisse [illegible] quod dat [illegible]
[illegible] est nobilitatis [illegible] qui [illegible] parentes nobiles
[illegible] nobilitatis genitor [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible] qui est nobilis nobilitate bonarum operationum [illegible]
[illegible] sibi nobilitatem nobilis quam nobilis dicitur [illegible]
si non [illegible] est quod nobilitas [illegible] est [illegible]
[illegible] laudabilis si fuit subsequta bona operatione Sed [illegible] Sed contra
[illegible] non est nobilior [illegible] quod omnes [illegible]
[illegible] nobiles per [illegible] consolationem Item nobilis [illegible] Item
nobilitate parentum est nobilior [illegible] fama vulgaris [illegible]
[illegible] qui [illegible] operationem bonam Item si non sequitur quod
[illegible] esset nobilior [illegible]
parentes [illegible] et [illegible] fama [illegible]
est magis virtuosus [illegible] / De primo dicitur quod nobilis [illegible]
[illegible] nobilitate parentum non est nobilis [illegible]
tor [illegible] si est nobilis [illegible] sequitur quod maioris [illegible]
[illegible] maioris virtutis [illegible]
[illegible] quod [illegible] nobiles parentes et quod sit
[illegible] virtuosus [illegible] nobiles operationes [illegible]
nobilitas [illegible] et est quia [illegible] a forma [illegible]
[illegible] ad [illegible] nobiles [illegible]
[illegible] / Alia est nobilitas acquisita a nobilibus
operationibus et de [illegible]

non est de 2o dicit quod in genere dicto vulgariter non est stantis quia
2m philosophum in Ethicorum loquendo est ut multi sapientes
vero ut pauci. Ideo quia gentes vulgares sequuntur sensum et
ideo curialia et domestica magis vel dicit quod dictum quod
vulgariter intelligitur quantum ad debitum sit quod nobiles nobilitate
parentum dicuntur esse nobiliores sed malicia occupat mentem
eorum et reddit eos ignobiles. Sed dicit in nobilis nobilitate
nobilitate innata est nobilior quia non est perfectior aliquibus actibus
patribus. Dicit quod licet non omnis sic videtur quod vita acquisita
sit nobilior [illegible] sit esse igitur est nobilius
quam esse ducere. Alii dicunt quod nobilitas non innascitur sed acquiritur
per virtuosas operationes [illegible] sed longa [illegible] ipse non
est longa. Sed 2m quod [illegible] nobilis [illegible] fuit innata
est nobilitas 2m quod [illegible] si [illegible] acquirerent bonas
operationes [illegible] multo nobiliores aliis simpliciter
[illegible] nam et [illegible] operationes ad nobilitatem [illegible]
[illegible] et est plures [illegible] ad bonum et [illegible]
[illegible] malicia [illegible] nobilitate de [illegible]
[illegible] est quod [illegible] virtuosus est semper nobilior igitur [illegible]
[illegible] et ad dictum quod vulgariter dicitur quod loquitur de no
bilitate 2m quod [illegible] non sequitur nobilis nobilitate
[illegible] est nobilior [illegible] nobilitate parentum [illegible] nobilis
[illegible] est nobilis quia ibi [illegible] [illegible]
[illegible] ibi deus est melior dyabolo

Utrum speculatiuus sit nobilior actiuo

Dicitur quod sic quia [illegible] et speculatiue
[illegible] Ethicorum dicit quod felicitas speculatiua est nobilior
politica et [illegible] [illegible] et [illegible] et
[illegible] qui dicunt religiosi sunt nobiliores a
[illegible] et [illegible] finis est nobilior ordinatis in fi
nem. Sed finis speculatiui est [illegible] operationum [illegible] finis
[illegible] Ethicorum ubi speculatiuus per se est sufficiens ibi practicus per se non
quia practicus multum indiget [illegible] Item speculatiuus per [illegible]
operationes melioribus substantiis assimilatur [illegible]
[illegible] est actiuo Item speculatiuus est magis continua et
diuturna et in [illegible] est maior delectatio per se et con
sistit in quadam vacatione et quiete et assimilatur
paci et actiuus bello [illegible] pax est nobilior bello [illegible]

[illegible] politicam [illegible] bellat ut bellet sed bellat
ut pacem habeat. Et [illegible] speculatiuus dicitur [illegible]
actiuus [illegible] Sed contra actiuus est nobilior speculatiuo [illegible] Sed 9
[illegible] quia ille est nobilior qui in suis operationibus est
nobilior. Sed actiuus est [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] quia est nobile quia nobilis dicitur quasi notabilis
Sed bonum quia actiuus est [illegible] aliis speculatiuis ac
non Item ille est nobilior qui est [illegible] sed actiuus est [illegible] Item
[illegible] quia plures sunt [illegible] speculatiui sed [illegible]
Ethicorum ad dicit bonum [illegible] de tanto [illegible]
Item [illegible] sequitur quod nobilius est orare quam predicare Item
[illegible] per [illegible] et [illegible] quod plures
[illegible] et a malo [illegible] Sed sic est predicacionem
[illegible] quia in meliorem finem ordinatur quam spe
culacionem Item sequitur [illegible] est [illegible] Item
[illegible] quia [illegible] et speculatiuum et [illegible]
[illegible] Item sequitur quod vita speculatiua est Item
nobilior quam practica [illegible] quod debetur
[illegible] et nobilioribus est nobilior sed vita practica
est [illegible] quia practica pertinet ad prelatos Item Item
ista vita est nobilior que est nobilior [illegible] Sed [illegible]
ta actiua est [illegible]
[illegible] et ordinatur [illegible] in [illegible] Ethicorum
Item sequitur quod [illegible] tendit a vita speculatiua ad actiuam
[illegible] Ad primum [illegible] felicitas [illegible] de [illegible]
et dicit quod speculatiuum [illegible] operationes [illegible]
[illegible] intelligitur [illegible] non [illegible] aliis
contemplari quia [illegible] videt aliud speculari et
[illegible] ad [illegible] [illegible] solita
[illegible] per se sufficitur [illegible] quod paucis indiget ad speculan
[illegible] quod [illegible] magis ordinatur
ad speculandum de tanto sunt nobiliora. Ad 2o dicit ad primum
[illegible] Ethicorum quod intelligitur [illegible] Sed [illegible]
[illegible] quia sequitur quod [illegible] est nobilius quam
[illegible] Ad [illegible] dicit quod orare [illegible]
2m quod [illegible] predicare quia actus contemplatiui Sed
predicare est nobilius vel dicit quod predicare

no ptinet ad actionem ymmo est ad speculationem quia predicator oz esse speculativus et preterea quando se intromittit de aliis nec ... quia ... importat actionem sed est speculationem ... ad ... ptinet utraque vita scilicet activa et speculativa est in ... ... semper ... ... commictere ad ... ... collectam contemplationis ... est ... vita ... seditorum et ... vitam activam de aliis concedit ... speculativa ... et ... se est nobilior activa quia est ... delectabilior et diuturnior quia vita speculativa consistit in contemplatione dei sed activa consistit in operatione ... moralium est de isto dicit sanctus Thomas quod vita activa ptinet ad prelatos non sic quod omnino sint absoluti a contemplatione ymmo ... dicit esse speculativum ... vita dicit ... scilicet activam ... seditorum ... speculativam per ... superiorum de aliis dicitur quod vita activa ... et directe non ... proprie speculative quia vita speculativa consistit in quadam ... sed ... pe... actu et ordinat et ... utiles ad vitam speculativam et ... prudentia ... proprie ... virtutibus sed non sapientie ... tamen sepe ... que est activa ... dicitur quod ... est ... debitum ... debite ... proprie ... et ... de ultimo dicitur quod aliquis ... a vita speculativa ad activam ... vite non sic quod totaliter cogatur deserere contemplationem ... sic quod ... vacaret contemplationem ... sequitur quod vita prelatorum est perfectior ... seditorum ... tam speculative vite quam ... dicitur quod speculativa ... se et ... est nobilior activa ... sequitur quod intellectiva est nobilior ... moralis quia intellectiva ... operationes speculativas sed ... moralis non ... modo ... quia ... intellectiva ... aliquis esse bonum vel malum nobilem vel ignobilem ... fuimus ... sequitur quod ... speculativa est nobilior ... est ... quia ...

Utrum celum agat in intellectum et voluntatem ... quod est ... est ... quod ... est ... consilio ... dicitur ... mundus iste inferior est

contiguus lationibus superioribus ut tota virtus eius inde gubernetur et ... dicit ... quod ... generat et sol est ... celi ... cessaret motus celi omnia ista inferiora destruerentur ... si non ... rationibus ... est ... quia ... respectum ad ... quod celum aliquando agit in intellectum et voluntatem et ... isto non celum agit in intellectum et voluntatem ... inclinative et dispositive et ... quod corpora celestia ... inclinat ad ... vel ad ... quod aliquis ad ... alios ... et ... quod voluntas ... operationum a ... usque ad finem ... non ... a corporibus celestibus ... inclinare et quia ... sequitur ... super ... corpus celeste ... ut in pluribus ... indicando ... dispositionibus ... celum non agit in intellectum et voluntatem ... celum non agit ... non agit in intellectum ... a superiori ... ad inferius sed ... agit ... celum est corpus ... omne agens est se ... quod est susceptivum ... actionis ... eius ... quia corpus ... in ... dicitur quod sunt ... quod ... corpus est actum quia ... actiones que videntur ... corporis et ita ... actiones ... spiritualis que ... corpora et ... quod ignis ... quod ignis ... calefaciunt ... spiritualis in igne et ... sunt ... et prelatorum ... ita ... ad ... et ad ... aliquis ... quod est movens non motum ... aliquid est motum ... dicitur quod sic est aliquid movens non motum ut ... sic ... quod non est corpus sed ... aliquid ... actu et aliquo ... potentia et est movens et motum ... dicitur quod ... tota ... corpus non est ... aliquid ... quod est susceptivum ... actionis ... tota ... spiritualis ... corpora sic ... quod ... aqua corpora ... se in aqua agit ... quod ... agit in ... et ... directe et ... directe ... sic est in ... quod celum agit in virtutibus corporalibus ... disposito vel indisposito ... organa et p

Ez d

7f

Item d [illegible] ipsum intellectum. Item agens et paciens debent communicare
in materia, sed celum et intellectus non communicant in materia, ut patet de
Item se. Item agens et paciens debent [illegible] simile, sed celum et
intellectus non sunt similia, ergo etc. In ista questione [illegible] primo dicitur
quod actio [illegible] de actione immediata quando agens non est [illegible]
de paciente corporeo vel quod agit mediantibus [illegible]
primus [illegible] sed communicant in materia. De secundo dicitur quod actio est [illegible]
Item d de agente et paciente corporeo et de actione immediata. Item
d[icitur] si sic sequeretur quod celum esset nobilius intellectu et voluntate
quia agens est prestancius suo passo [illegible]. Item se-
Item queretur quod voluntas non esset libera in suis operacionibus
quia celum agit in corpora [illegible]. De primo dicitur quod celum [illegible]
[illegible] per se cum influencia, et est nobilius anima
[illegible] per se seclusa influencia, et aliquo modo est no-
bilius intellectu et voluntate inquantum agens et influens [illegible]
[illegible] et distinguitur [illegible] potest dici quod omne agens
totale est nobilius suo passo, non celum solum [illegible]
[illegible] non est agens totale sed particulare vel [illegible] agens
[illegible] nobilitatem [illegible] passo [illegible]
[illegible] primo [illegible]. De secundo dicitur negando quod voluntas
non sit libera [illegible] dicitur quod celum agit in voluntatem non neces-
sitando sed inclinando et disponendo quia potest impediri per usum
racionis, patet quod Ptholomeus in Centiloquio dicit [illegible] dominabitur
Sed d astris. Sed d[ices] celum agit in voluntatem necessitando quia tamen volun-
Con tas [illegible] necessitatur quia [illegible] descensum de alto [illegible] dicitur ad-
[illegible]. Contra necessitatur quod ad actum intellectus quia voluntas
inclinatur necessario [illegible] bonum [illegible] bonum. Item si sic sequeretur
quod scientia de iudiciis astrorum [illegible] quia [illegible] non [illegible]
Item [illegible] et esset fallax. Item voluntas [illegible] agit
actum virtuosum quia posito quod in [illegible] instanti voluntas [illegible]
[illegible] virtuosum tunc in isto instanti voluntas agit [illegible]
[illegible] actum. Item voluntas potest difficultari [illegible] necessitari [illegible]
quia [illegible] difficultas [illegible] sed [illegible] quia voluntas
potest se opponere pro re publica ad penas et [illegible] diffici-
Item le. Item voluntas potest cogi [illegible] necessitari [illegible] potest [illegible]
[illegible] non [illegible] passionibus. De primo
dicitur quod [illegible] sunt actus voluntatis quidam imperati [illegible] in-
tellectus et quo ad istos sepe necessitatur et vult [illegible]
[illegible] sic velle nolle et ad illos non necessitatur [illegible]
[illegible] De secundo dicitur
quod voluntas necessario vult summum bonum et hoc [illegible] diffi-

[illegible] quo ad istud [illegible] voluntas necessitatur non
necessitate coactionis sed complacencie. De tercio dicitur quod scientia de iudi-
ciis astrorum est vera ut in pluribus [illegible] volens
prognosticare [illegible] tantum in prognosticando ut dicat
[illegible] veniet [illegible] constellaciones celi [illegible]
et si non supervenerit aliquod impedimentum [illegible] et hoc est
verum. De quarto dicitur quod in tali casu voluntas agit actum
virtuosum et [illegible] agit [illegible] actum
virtuosum [illegible] libere agit. De quinto dicitur quod voluntas [illegible]
se non potest difficultari [illegible] sit diffi-
[illegible] potest [illegible] virtuosus ita quod tollitur sibi omnis
difficultas. De ultimo dicitur duplex est coactio quedam est sufficiens
et [illegible] alia est insufficiens et [illegible] impul-
siva et voluntas potest cogi coactione insufficienti quia potest ve-
hementer impelli ad aliquid faciendum, et [illegible] ultra
quod [illegible] passionibus non sufficienter cogentibus sed ve-
hementer impellentibus.

Circa textum queritur primo utrum ad di-
versitatem corporum sequatur diversitas animarum [illegible]
[illegible] ad diversitatem [illegible] et dispo-
sicionem corporis diversificatur anima in suis operacionibus [illegible] quia anima
non est apta informare quodlibet corpus sed corpus sibi proporcionatum
et dispositum quia actus activorum sunt in paciente predisposi-
to [illegible] anima [illegible] corpus. Item sicut
in arte sic est in natura sed in arte ita est quod diversi arti-
fices [illegible] diversis instrumentis [illegible] diversa [illegible]
[illegible] corpora [illegible] diversa instrumenta quibus [illegible] diversas
operaciones et inclinantur ad diversos modos [illegible]
[illegible] est phisonomie [illegible] phisonomie [illegible]
[illegible] et figuras corporis et [illegible] modos [illegible]
[illegible] et passiones in anima [illegible] corporis et anima
[illegible] sunt causa. Item si non [illegible] anima [illegible]
posset informare corpus alterius [illegible] ad [illegible] omnes [illegible]
quia [illegible] non potest informare corpus [illegible] Sed d anima non
[illegible] corpus [illegible] non sequitur ad [illegible]
[illegible] Item ad diversi-
tatem corporum non sequitur diversitas animarum quia [illegible]
[illegible] forma [illegible] quia anima [illegible]
[illegible] potest anima [illegible] facere opera [illegible]
quia faciunt opera [illegible] et [illegible] Item sicut est in
arte sic est in natura sed in arte est sic quod idem artifex

per diversa instrumenta diversa operatur et anima tamen potest esse in
diversis [illegible] nobilibus et imperfectis non sequitur [illegible]
anima est nobilior [illegible] si sit maxime [illegible]
[illegible]

et [illegible] facit opera [illegible]
[illegible] artifex [illegible] diversa instrumenta ordinata ad
[illegible] arte [illegible] artifex
[illegible] instrumento alterius artificis ordinato ad [illegible] finem
alterius artificis saltem de per se [illegible] figellator [illegible]
ad [illegible] in sua arte [illegible]
[illegible]

Utrum anima sit per se passibilis passione

[illegible]

Item si sic tunc esset ipsa mobilis quod falsum est et quod consequens
probatio quia passio est motus. Item si sic
tunc corpus posset agere in ipsam formam quod est quando
anima patitur a corpore tunc corpus agit in eam. Item vel passi-
one corruptiva vel salvativa non quod ita est perfectio
quia corpus non perficit animam sed e converso nec primum quia anima
est incorruptibilis. Item si sic sequeretur quod eius operatio
dependeret a corpore quod falsum est quia est separata a corpore
et eius passio vel operatio non dependet a corpore. De primo
dicitur [illegible] quod anima quidem est coniuncta corpori [illegible]
[illegible] passiones vel actiones quas aliquo modo sentit ad corpori
vel ut [illegible] vel ut obiecto, et ad hunc sensum philosophus loquitur
primo de anima, et verum est quod non gaudet se sola nec tristatur.
De 2o capitulo de anima dicitur quod intellectus est impassibilis [illegible] quod
philosophus ibi loquitur de intellectu divino vel dicitur quod est impassi-
bilis passione proprie dicta [illegible] [illegible] [illegible] de alio
[illegible] [illegible] quod intellectus est separatus a corpore intellectus [illegible]
non est virtus organica, vel quoad essentiam non est in cor-
pore quoad omnes passiones, quoad omnes passiones non
est [illegible] sed tamen quoad operationem est coniuncta corpori quia utitur
organis corporeis de anima [illegible] quia anima est [illegible] sic est [illegible]
[illegible] sed anima est [illegible] [illegible] quod est [illegible] [illegible]
[illegible] de anima quod [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible]
ad omnes actus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et pati
anima et non agere de anima ipsa [illegible] [illegible] [illegible] sed solum
[illegible] et illa est [illegible] anima patitur ipsa [illegible] [illegible] sed
in ipsam [illegible] et est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ipse
[illegible] [illegible] sed [illegible] est ipse [illegible] anima est passibilis passione
corporis et [illegible] est [illegible] quia philosophus loquitur ad sensum de
anima [illegible] ipse est mobilis alteratione sed non locali et
[illegible] philosophus [illegible] [illegible] de anima non sic patitur
passione corporis quod corpus agit in ipsam sed sic quod patitur
[illegible] passione ad passionem corporis sic quod a [illegible] [illegible]
vel delectabili patitur corpus ad [illegible] [illegible] patitur anima [illegible]
sit coniuncta corpori de anima [illegible] quod [illegible] passionem patitur et
[illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] corpus non perficit animam sed
est instrumentum perfectionis anime eo quod anima ad suam perfectionem
[illegible] corpore [illegible] instrumento [illegible] [illegible] a [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] corporis [illegible] ad [illegible]
[illegible] ad suam [illegible] [illegible] corporis [illegible] ad [illegible]

[illegible] vel ad [illegible] delectabile et patitur passionem corruptivam [illegible]
[illegible] quia [illegible] de anima operatio non dependet a corpore
[illegible] a [illegible] non autem [illegible] [illegible] ab organis, et [illegible]
[illegible] ad duas partes sensitivam et volitivam, quia
quoad [illegible] non est [illegible] organo corporis sic ad [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
fantasiam ad suam operacionem [illegible]

Utrum corpus patiatur ab anima

[illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] quibusdam signis sicut in timore et amore que
sunt passiones anime et patitur corpus et [illegible] [illegible] in
facie quia tunc facies magis est descolorata [illegible] quam anima
timet [illegible] [illegible] apprehensionem vel ymaginationem tunc [illegible]
facies pallida quia tunc sanguis currit ad cor [illegible]
corpus non patitur ab ipsa anima [illegible] [illegible] quia anima non agit
in corpus [illegible] [illegible] quia actus sunt suppositorum ex [illegible]
[illegible] [illegible] sed anima non est suppositum [illegible] quia non est per se [illegible]
[illegible] [illegible] non est suppositum. Item illa forma agit in [illegible]
[illegible] sed anima est forma [illegible] [illegible] quia agens et patiens
[illegible] esse separata sed anima et corpus non sunt separata [illegible]
[illegible] quia sunt coniuncta sed [illegible] quia agens et patiens sunt
distincta [illegible], et si [illegible] tunc [illegible] et [illegible]. Item [illegible]
[illegible] [illegible] esse [illegible] [illegible] sed anima non [illegible] corpori [illegible]
[illegible] de generatione et corruptione [illegible]. Item a [illegible]
non est passio sed anima conservat corpus [illegible] quia conservans [illegible]
salvationem et perfectionem [illegible] non passionem. Item corpus [illegible] pa-
titur ab anima quia si sic [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quia [illegible] sunt [illegible] [illegible] a [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] sunt [illegible] [illegible] et non agit in corpus. Item [illegible]
de generatione [illegible] alteratio sunt calidum et frigidum [illegible]
[illegible] apprehensive non sunt calide et frigide [illegible] quia [illegible]
[illegible] sunt effectus caliditatis et frigiditatis. Item illud quod
[illegible] se debilius non [illegible] [illegible] illud quod [illegible] esse fortius
sed [illegible] [illegible] [illegible] esse debilior [illegible] non [illegible] fortius de
primo [illegible] quod [illegible] [illegible] de actibus [illegible] sic quod
illi actus sunt suppositorum [illegible] actus sunt supposita
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod medicus non sanat [illegible]
in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible], de 2o dicitur quod anima [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] forma ipsius corporis et est [illegible]
corpori perficiens et conservans ipsum quia [illegible] est [illegible] forma
alios [illegible] est [illegible], et [illegible] agit in corpus [illegible]

spiritibus que influunt membris virtutes motivas et a-
git in manu [illegible] hoc quod dicitur agens et paciens dicit
esse separata realiter quia sunt in diversis suppositis hoc [illegible] di-
cunt quia realiter quia [illegible] et [illegible] tamen [illegible]
hoc tamen [illegible] est in re agens et paciens sic [illegible] et [illegible]
dicunt quia et [illegible] in re [illegible] de [illegible] dicit
quod a [illegible] non est pars et anima ut est motor agit
in corpus de [illegible] dicit quod intellectus [illegible] actionem [illegible]
de eo dicit quod anima movet corpus per suas imaginaciones vel
intellectiones [illegible] anima apprehendit aliquid esse [illegible]
corpus hoc [illegible] que sunt [illegible] dicit quod [illegible]
[illegible] anima [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] ad [illegible] sic suas imaginaciones [illegible]
[illegible] et [illegible] sunt [illegible]
alteracionem [illegible] quod [illegible] ad [illegible] et
ista sunt [illegible] virtutis [illegible] vel [illegible]
[illegible] et [illegible] virtute [illegible]
[illegible] de [illegible] sunt [illegible]
et [illegible] non [illegible] virtualiter [illegible] apprehensione [illegible]
a [illegible] et virtualiter [illegible] virtutes
sic elementa [illegible] sunt [illegible] de [illegible]
[illegible] et [illegible] ad
[illegible] appetitum animalis [illegible] apprehensa [illegible]
[illegible] tamquam [illegible] ad [illegible] et [illegible]
[illegible] quod [illegible] motu [illegible] ab [illegible]

Utrum possibile sit esse aliquid aliud quod creat

corpus unius animalis et aliud alterius animalis diversum esse
dicit [illegible] quod non [illegible] plures [illegible] anima quod [illegible]
in [illegible] forme [illegible] actum et [illegible]
sic est in arte sic est in natura. Hoc sic est in arte quod [illegible]
[illegible] agit sic quod [illegible] adaptat [illegible] formis
[illegible] non [illegible] corpus [illegible]
vel [illegible] animalis [illegible] alterius [illegible]
Hoc [illegible] ista [illegible] Pitagoricorum [illegible] dicit quod anima
[illegible] transmutatur in corpus [illegible] vel porcorum
post mortem et [illegible] in [illegible] et [illegible] in
[illegible] in [illegible] animalibus dicit quod [illegible] transmu-
tantur in [illegible] et [illegible] animalibus
dicit quod [illegible] et [illegible]
[illegible] transmutantur in porcos [illegible]

Sic cum conditor [illegible] potuit ponere [illegible] in [illegible]
[illegible] sic [illegible] in aliud [illegible] fieri est possibile [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sufficit [illegible] et [illegible] hoc [illegible]
sufficiens [illegible] est possibile apud [illegible] de [illegible] dicit
[illegible] Pitagoricis ibi loquitur fabulose [illegible] modo fabula
[illegible] [illegible] [illegible] poete hoc quod dicit
[illegible] [illegible] in stellas [illegible] dicit ad [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] quod per [illegible] de
[illegible] dicit quod [illegible] reputantur [illegible] et poetica
[illegible] modo [illegible] magicorum et
[illegible] apparicionem et non [illegible] de [illegible] ad
[illegible] animalibus dicit quod per [illegible] quod [illegible] activa
et formativa est a semine [illegible] forma formata [illegible]
[illegible] anima hoc [illegible] sic per modum [illegible]
[illegible] quod semen [illegible] sic coagulacio in
lacte et [illegible] sic [illegible] coagulacio
[illegible] fit a coagulo [illegible] a forma [illegible] fit formacio
membrorum a semine [illegible] et [illegible] activa ad [illegible]
[illegible] in semine [illegible] activa [illegible]
se [illegible] de [illegible] dicit quod [illegible] naturaliter
hoc [illegible] quod conditor posset [illegible] facere hoc non est [illegible]
de [illegible] dicit quod [illegible] porta [illegible] sufficit [illegible]
de [illegible] agente [illegible] agit voluntarie vel
hoc quod [illegible] loquendo [illegible] non est [illegible] sufficiens [illegible]
[illegible] esse [illegible] sic [illegible] hoc [illegible] vel Contra
[illegible] [illegible] transmutantur in [illegible] dicit
quod non est [illegible] in [illegible] vulgarium [illegible] ad [illegible] dicit
quod hoc non [illegible] et [illegible] hoc [illegible]
[illegible] et apparacionem [illegible] sic [illegible]
et [illegible] sunt [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] hoc [illegible] a de non Contra
[illegible] ubi [illegible] forma [illegible] et [illegible] forma [illegible]
dicit quod [illegible] alteracionem animalis hoc [illegible]
hoc [illegible] impedita [illegible] hoc [illegible] hoc [illegible] Contra
quod [illegible] et [illegible] aliud dicit quod hoc
[illegible] quadam [illegible] sic quod [illegible] est
[illegible] [illegible] et aliqua [illegible]

Utrum animalia eiusdem speciei differant fi-

[illegible] diversorum [illegible] et [illegible]
[illegible] dicit [illegible] figuram et

dispositionem medicinam sit magis preparatoriam, quod dicitur in
Ob. d. libris de sompno et vigilia quoniam ob. d. nulla sint
animalia eiusdem speciei quod si sit magis ita que si ca[ro]
per eandem speciem specificata, et si sit sequitur quod ossa et
carnes erunt eiusdem speciei quod sanguis per eandem speciem speci-
ficata sunt. ad hoc dicitur specialiter est specialissima quod per se
alterata iste sequitur quod vir et mulier erunt eiusdem speciei
specie in qua sunt quod ista differunt plus quam modo in
differentia ista quod minus immediate iste genera differunt ut se
differunt specie vir et mulier sunt genera differentiarum et pas-
siones sunt genera viri et mulieris sunt activa et passiva in
quam factam in se animalia eiusdem speciei non differunt figuris quod
quemlibet contingit similem formam sicut similem formam secundum animalia
eiusdem speciei contingit similem formam in actu quod forma con-
formam specialem rerum immediate iste sequitur quod aliquando
natura causat duos et aliquando natura feminas quando sunt quod cau-
sam vel secundum quod a casu et voluntate et non a natura
iste si sit vel ista diversitas erit ex parte forme vel ma-
terie rerum quod omnis diversitas est a forma quod forma separat
et distinguit iste non a materia quod in diversis individuis
eiusdem speciei sunt consimiles materie et non causatur a materia quod
materia et forma debent esse proportionata ex quo dicitur iste
vel ista diversitas sunt a natura vel ex parte, non plus
quod ita equaliter agit et vir non est ita quod stat quod sit
in potentia et tamen diversificatur sic, dicitur primo quod ubi eiusdem
speciei non esse quasi sunt contraria et est tamen predicabilis
de pluribus individuis et ita hic animalia eiusdem speciei
sunt quod secundum causatur per eandem speciem specialissimam specialiter sunt
sor et pes et ossa et carnes non sunt eiusdem speciei spe-
cialissime, est tamen secundum causatur per eandem speciem specificata
ideo sunt per formam rerum et animalia eiusdem speciei sunt
que sunt consimilia forme specialis sicut sor et plato quod si sit
quod ossa et carnes differunt esse specie ad hoc sequitur quod vir et
mulier sunt eiusdem speciei specifice quod contingit consimilem formam
et secundum causatur per eandem speciem specificatam sed hoc dicitur quod [illegible]
[illegible] differunt plus quam modo [illegible] dicitur quod [illegible] differunt esse [illegible]
secundum non [illegible] quod ad [illegible] dicitur [illegible] equetas est [illegible] quod est [illegible]
et totalis et [illegible] attenditur penes qualitates [illegible] diversitas
alia est [illegible] et [illegible] quod est [illegible] et
[illegible] quod ex parte [illegible] quod penes [illegible] aliquando [illegible]

diversificatur ob. quod genera differunt esse, vir et [illegible]
[illegible] ex quo sequitur quod diversitas [illegible] individua eiusdem
speciei specifice attenditur penes materiam et penes diversa [illegible]
[illegible] ob. d. [illegible] in quo forme individuorum
[illegible] speciei sicut similem, dicitur quod non est aliquando [illegible]
[illegible] ob. dicitur quod similem [illegible], dicitur quod [illegible]
[illegible] eiusdem speciei differre figuris [illegible] unus
quantum ad figuras [illegible] immediate consequente formam rerum
et est [illegible] ut [illegible] alius quantum ad figuras
[illegible] que [illegible] ex parte materie vel [illegible]
[illegible] differunt figuris et ista diversitas [illegible] ex
constellationibus [illegible] ex [illegible]
[illegible] aqua seu flumine
in [illegible] una parte [illegible] albe et ex [illegible]
nigre et hoc est ex parte [illegible] magne-
te si tenetur ad septentrionem [illegible] ad [illegible]
[illegible] ad [illegible] partem non et [illegible]
que [illegible] similem formam [illegible] forma [illegible]
et non [illegible] vel [illegible] quod [illegible] formam [illegible]
ad [illegible] non [illegible] quo ad [illegible]
[illegible] sunt a complexione materie et est
non quo ad [illegible] de [illegible] dicitur quod
aliquando est [illegible] ut [illegible] robustum [illegible]
[illegible] dispositionis bone [illegible] et [illegible]
[illegible] magis viget [illegible] ex quo sequitur
quod aliquando natura [illegible] a casu sunt [illegible]
[illegible] vel [illegible] que natura
[illegible] dicitur quod [illegible] est de parte [illegible] ex parte [illegible]
[illegible] ut [illegible] quod [illegible] sit [illegible] qualitas sunt
[illegible] ob. d. [illegible] de voluntate [illegible] Ob. d.
de [illegible] non [illegible] hoc [illegible] dicitur quod
ista diversitas sunt ab [illegible] et [illegible] ob. quod
dicitur [illegible] equaliter agit, [illegible] et [illegible] ex parte [illegible] ob. ex
parte [illegible] diversitas ad quibus agit, [illegible]
quod natura [illegible] non equaliter [illegible] ista [illegible]
[illegible] ab [illegible] a [illegible] a [illegible]
[illegible] diversitas ob. d. ista [illegible] videtur [illegible]
[illegible] quod [illegible] quod si est [illegible]
[illegible] et [illegible] non est [illegible] iterum

quecumque non oriuntur in eodem non oriuntur sub eodem [illegible] in effectu
[illegible] sed alia ascendentia sunt quamquam [illegible] quod stat
quod habeant easdem partes et casus eius [illegible] influentia
eadem ascendentis [illegible] sicut oriuntur esse ascendens [illegible] sed omnia
sunt quamquam [illegible] de [illegible] sunt [illegible] et ad [illegible]
dicitur quod [illegible]
[illegible] dicuntur et consimiliter ad [illegible] dicitur

Utrum duo homines possint reperiri omnino

similes [illegible] habetur quod non et [illegible] ad [illegible]
saltem si quis consideret attente [illegible] inveniet diver-
sitatem inter illos duos quamvis sint similes [illegible]
proportionem [illegible] quam distinguit individua [illegible]
[illegible] qualis collectio [illegible] est impressa in eodem
Et si esset [illegible] possibile maior in duobus gemellis
non inter illos invenitur diversitas [illegible] attente considerando
et talis diversitas provenit a diversis constellationibus quia
[illegible] generatur [illegible] suam specialem influentiam sub qua
generatur sed quia tales influentie sunt diverse et [illegible]
generata sunt diversa et diversitas provenit ex diversitate
aspectuum [illegible] provenit ex parte loci quia aliqui homines generantur
in locis calidis et isti sunt nigri [illegible] et aliqui
generantur in locis frigidis et isti sunt albi aliqui autem
generantur in locis temperatis et tales sunt albi permixti [illegible]
[illegible] rubedine et fuscedine [illegible] provenit ex diversitate
materie quia materia non potest esse disposita eodem modo in omnibus
suis partibus et [illegible] non potest [illegible] similis in eodem loco
[illegible] non est possibile [illegible] in corpore et experientia [illegible] et
[illegible] patet constellationibus causis [illegible] consimiles effectus
sed possibile est quod sint consimiles tales quod stat quod sint ad [illegible]
et constellatio eadem tunc illi erunt consimiles duo homines
[illegible] in pluribus effectibus inveniuntur plura individua omnino
[illegible] in omnibus [illegible] similia in [illegible]
duo homines habent consimilem formam et materiam [illegible] sunt similes
[illegible] quia materia et forma sunt tales omnino [illegible] duo
gemelli [illegible] similes per experientiam [illegible] producunt
consimiles effectus omnino et materia tamen quod [illegible]
non [illegible] dicitur primo [illegible] quod non est [illegible]
non attente considerantibus sed si quis attente consideret [illegible]
[illegible] inveniet diversitatem [illegible]
[illegible] sed sic in pluribus sunt similes aliis [illegible]

[illegible]

[illegible] impossibile est quod sint tales omnino similes quia est diversitas
ex parte materie et constellationis et aspectuum quia materia
[illegible] in se [illegible] et ibi [illegible] diversitas ex
parte loci [illegible] quod non sunt similia omnia attente con-
siderati et [illegible] de [illegible] et forma non sunt
tales sufficienter omnino [illegible] constellatio locus et [illegible]
[illegible] diversificat effectum [illegible] quod gemelli sic oriuntur
[illegible] sunt similes attente considerati [illegible] sunt plures
similes [illegible] sicut [illegible] facit effectus
[illegible] ubi est concordantia inter illos ut dicitur [illegible]
sed [illegible] et quem [illegible] non est possibile [illegible] ut fit valde raro

Dubitatur

[illegible] quod lapis [illegible] homines [illegible] quia
proveniunt ex constellatione et influentia speciali quia contingit
quod lapis est mollis [illegible] generationis
et illo tempore influentia agit in [illegible] vel lignum
[illegible] lapidis et tunc [illegible] contingit quod sit influ-
entia [illegible] generationem hominis et [illegible] influentia
[illegible] dispositam lapidis [illegible]
[illegible] in lapide quia [illegible] sufficienter efficaciter
instrumentalis et materia [illegible] disposita [illegible]
[illegible] et [illegible] sunt in [illegible] disposito

Utrum modus phisionomiandi ex dispositionibus

[illegible] alius sit [illegible]
quod [illegible] et [illegible] signo quod quidam homines habent
magna pectoralia et argumentum in eis fortitudo [illegible]
[illegible] in quibus [illegible] pilositas pectoris [illegible]
[illegible] sed dicendum quod non est possibile [illegible]
[illegible] dispositionibus [illegible] quia non est possibile
similes duo homines qui habent similia signa et non habeant
consimiles mores [illegible]
quod duo homines sunt plures similes [illegible] diversa
[illegible] que non sunt [illegible] ad [illegible]
[illegible] non contingit [illegible] diversarum
[illegible] non sunt [illegible] quod [illegible] sit [illegible]
[illegible] que sunt [illegible]
[illegible] non contingit [illegible] diversarum [illegible]
sunt [illegible] quod [illegible] contingit [illegible]

cum et colorum quae totaliter in infinitum distant. Item ex terminis quae
sunt multum dissimilia non contingit phisonomizare, contra cum
coloribus sunt quinque vel septem colorum quae sunt dimissa extrema et
in infinitum distant. Item si sic vel sic esset ex signis
propriis vel quibus, non quibus utrumque in lacia, non ex propriis quae
non sunt sicut ipsa vinitorum et colorum quae ita procedunt
ex principiis inter se. Item vel contingit ex pluribus vel
ex uno, non ex pluribus quia esset contingit phisonomizare ex
uno ut ex magnitudine pectoris arguitur fortitudo, ita nec
ex pluribus. Item ea quae non habent causam eius non habere
ex quibus non contingit phisonomizare, contra sunt quinque et colorum
quia causa est et causa colorum contra contrarios, de primo
dicitur quod in coloribus contingit unum phisonomizare ex eo quod
pallidi qui animi sunt pavidi et ... ex eisdem signis
non sequitur ut medius, tamen sequitur inclinatio multis. De
2o contra cum quibus non sunt contraria ipse dicta contrarium
sed quae sit in deliberatione processum in contrarium ...
sunt contraria contrarium cum non ... De 3o contra
et colores distant ab invicem in infinitum in perfectione ...
et sunt sine proportione dicitur quod est magis phisonomizare
quando est posse sufficiens et completum, et non contingit
phisonomizare in coloribus ex ... ut probat sanctus Thomas
... et probabiliter ex quibusdam conjecturis et
de ... non ... et ita signa probabilia non sunt
vel sunt arguunt inclinationem talem. De 4o dicitur quod est
et ex signis quibus ... non posse et complete.
De 5o dicitur quod quinque est contrarium signum ... et
maximum ut de pectore, et ad propositum dicitur quod vult
quod ex uno signo non ita sufficit sicut ex pluribus.
De ultimo dicitur quod non sufficit et magis sit phisonomizare si plura
... ex dispositionibus aliquis sicut quae non habent eandem
causam totalem et adequatam.

Utrum contingat per signa phisonomie cognoscere

passiones animae et scientias. Et quod non, quia dicitur quod non
quod dicit philosophus quod per phisonomiam non possumus cognoscere
medicinam vel artem. Item quia passiones animae et
scientiae non immutant corpus et per consequens non contingit
phisonomizare. Alia ratio quia si sic sequeretur quod omnes ar-
tifices ... artis ... phisonomie quod est falsum

ad experientiam. Et quia primo quia proprie sunt eadem signa
quae nulla. Et dicitur quod nulla sunt signa phisonomie. Et
infinita vel sunt finita vel infinita. Et primo dicitur sunt
... quae sunt duo ... quorum ... ex ... et sic sunt
... Item si sic magis essent ista signa ... fa-
dicitur. Ex hoc est ... ... ex ... vel
genitalia sunt principalia signa. Item ... quae
membra sine quibus non contingit phisonomizare. Item
si sic vel sunt signa ... vel ... quae sunt principalia
quae dicit philosophus ex quibus non contingit phisonomizare. Item
secundum quae vel sunt finita vel infinita. Item vel
ista signa sunt maxima vel successiva non sunt
successiva quia ex successivis non contingit phisonomizare
quia sunt transitoria. Item ... est quod omnes astro-
nomi qui phisonomizant ex actibus et sci-
entiis. Et ... ad ... pueros
... ad artem et ... ad ... sicut ad pu-
... valet. Item ... sunt ... dispositi ad
... ad ... Item ... ista
cognoscere ... Item ex ... signis cognoscitur
theologiam ... de primo dicitur quod philosophus
ex uno signo non contingit sufficienter et perfecte
phisonomizare. Et ad multa signa est inspiciendum.
Ex hoc sequitur quod multa sunt signa phisonomie
quae philosophus docet phisonomizare ex signis et dispo-
sitionibus membrorum et coloribus faciei et ex oculis.
Ex hoc sequitur quod infinita sunt signa phisonomie ... de
infinitis ... ut probat ... De
2o ad signa phisonomie ... quae ... contrarie
prima est quod sunt ... Ex ... ex ...
non contingit ipse phisonomizare sicut ex corde ... parte
... Ex hoc sequitur quod quanto aliqua membra sunt
... de tanto melius contingit
ex ... phisonomizare. Et sic dicitur quod philosophus vult
quod ex dispositionibus faciei magis contingit

peiorem et quod debilis quia ista membra comparantur
maiori cordi. Ex aliis autem quod [illegible] quod peius
vel minus apparet. Secundum [illegible] inquantum quod talia signa sunt
mansiva quod quo successive non contingit sufficienter peiorem
tertio inquantum quod talia signa sunt propria quantum passioni
sicut quod talia quantum sed tamen pauca et quod tamen pauca non in-
veniuntur sine talibus signis etc. ad secundum dicendum et ad
primum quod vult quod non contingit precise et sufficienter quod fa-
be peiorem de tertio [illegible] contingit membra [illegible] cor
comparata sunt plura tamen quia non sunt multa secundum
quod sunt [illegible] non contingit peiorem de quarto
dicendum quod dicunt de propria et [illegible] contingit peio-
rem quia est ut [illegible] et [illegible] signis [illegible] vel
non contingit ita certe et precise peiorem sicut [illegible]
de quinto dicendum quod dicunt mansiva et quod successive [illegible]
quia contingit peiorem sed non contingit ita semper ut ita
certe. ꝯ 8 [illegible] quando non contingit quod [illegible] peiorem [illegible]
[illegible] magna corda sunt timida dicitur
quod [illegible] membra [illegible] de aliis
per signa cognoscere passiones animi et [illegible]
[illegible] actu vel habitu sicut quod tamen actus vel habitus
sunt cognoscitur per talia signa naturalia etc. Est quia tamen
actus vel habitus est acquisitus etc. ista signa [illegible] talem
actum vel habitum sufficerent [illegible] secundum apti-
tudinem et naturalem inclinationem etc. est [illegible] et [illegible] sunt
[illegible] quod [illegible] signis possumus cognoscere [illegible]
aptitudinem et naturalem inclinationem ad istam vel ad istam
ꝯ 9 [illegible] ex quo non [illegible] actu vel habitu dicitur quod
[illegible] actus impeditur per multa impedimenta etc. dicitur quod
loquitur [illegible] aptitudinem vel naturalem inclinationem sicut ille
[illegible] omnes artifices [illegible]
[illegible] peiorem dicitur quod [illegible] in generali ex quod tamen
aptitudo [illegible] et in speciali [illegible] ad [illegible]
sicut [illegible] dicitur quod sunt inclinati secundum aptitudinem sicut [illegible]
[illegible] dicitur quod [illegible] loquitur [illegible]
aliter [illegible] de [illegible] dicitur quod ista signa [illegible]
sunt ad placitum et non naturalia [illegible]

Utrum pili molles significent timid[itatem]

et duri pili fortem [illegible]

[illegible] et [illegible] signa pilorum. Et ideo est quod mol-
les pili sunt [illegible] abundantiam frigiditatis et ita est signum
timiditatis sicut patet de mulieribus que sunt timide et fri-
de. [illegible] proveniunt propter abundantiam caloris modo
talis calor est signum audacie. Hoc idem patet quod signo quod
leopardi habent molles [illegible] fortes et ideo sunt
audaces et fortes. Pro quo [illegible] Isaac de
[illegible] Est [illegible] a toto [illegible] insolutus
[illegible]
pilorum est [illegible] et [illegible] pilorum
sine frigiditate [illegible]
quod animalia que abundant in frigiditate et caliditate [illegible]
multum pilosa. Et hoc etiam apparet [illegible]
apparent pilos in [illegible] quia abundant in caliditate
et frigiditate et [illegible] calide et [illegible]
non [illegible] ex [illegible] pilos molles et sunt ꝯ 8
audaces. Item illud quod est signum bone [illegible] non est
signum timiditatis sed pili molles sunt [illegible]
quia pili molles sunt [illegible] et [illegible]
et mollem non molles [illegible] aptos [illegible]
Item illud quod est signum fortis caloris naturalis non est signum
timiditatis sed pili molles sunt [illegible] patet quia tales
pili sunt quod grossi [illegible] sunt [illegible] et [illegible] per calo-
rem naturalem. Item si sic sequeretur quod pili molles sunt
[illegible]
[illegible]
[illegible] Item si sic sequeretur quod [illegible]
[illegible] molles [illegible] patet quia [illegible]
[illegible] pili molles sunt timidi non
secundum actum sed secundum naturalem inclinationem [illegible]
[illegible] molles sunt [illegible] audaces [illegible] de [illegible]
duplex est mollities [illegible] et [illegible]
et ista est signum timiditatis sicut in mulieribus alia est signum
fortis [illegible] et [illegible] est signum bone [illegible]
[illegible] Et
[illegible] pili molles non
[illegible] et [illegible] secundum actum sed secundum aptitudinem vel naturalem [illegible]
[illegible] sunt viciosi [illegible]
[illegible] pili [illegible]
[illegible] est malum [illegible] est bonum

uni est quod si sit gratia ipse dicta et immota sit aut
non est dicitur glabe et mollitie dicitur ad existentes ad aq
lone sunt magis aerosi quia sunt fortis caloris propter quod
constans sed quod habent molles carnes hoc est depacatus
propter potum multum **Dubitatur** utrum prouenit casus
uel defluxio crinium dicitur quod multe dicitur causa primo propter
defectum humidi nam ista est una pilorum [illegible] et eo defi
ciente uel humidi te fluunt secundo propter defectum nutrimenti
quia deficiente nutrimento a quo regeneratur humido [illegible]
quo est una pilorum defluunt pili ut in [illegible]
et abstinentibus tertio propter apertionem pororum a calore
plus debito quia calor quanto est operationis et tunc
pili plus aperiuntur et hoc patet in caluatis quarto fit
propter infirmitatem quinto propter caloris et humoris [illegible]
ut in castratis quia sicut [illegible] castratum pili tunc non
generantur **Dubitatur** utrum quare crispitates pi
lorum dicitur quod [illegible] dicitur causa primo propter humidi defectum in
capillis et caloris super operationem et siccitatem
et hoc patet duobus signis quia si ponuntur cum cera igne
[illegible] humidi humido consumpto eius siccitate
[illegible] se et crispantur secundum signum quia pili crispi sunt
[illegible] et duriores tamen aut crispitates non ostenduntur
[illegible] propter defectum humiditatis et superabundantia caliditatis
et siccitatis secundo crispantur propter pororum [illegible] quia
in poris capitis in quibus radicantur pili non sunt recta
[illegible] tunc pili crispantur tertio quia fumus ex quo
pili generantur est multum [illegible] et calidus et eo pili
crispantur quia mouent diuersis motibus et propter calidi [illegible]
mouentur sursum et propter [illegible] deorsum eo sic
flectuntur propter [illegible] communiter ex eos crispantur utrum ea
generalis quia si fumus [illegible] ex quo generantur pili sit
humidus tunc pili sunt longi quia humidum est fluxe sed
si sit siccus tunc crispantur pili Et hoc patet quia in uno
climate sunt multi crispi et in alio non **Dubita**tur
quare rufi dicuntur esse infideles dicitur quod eo quia in
eis est [illegible] calor et propter sufficientem caloris [illegible]
dicitur in eis colera rufa et intensa colera [illegible]
ad [illegible] et propter eam [illegible] non sunt stabiles
in intellectu nam cessante motu et [illegible]

quiescit mota humoribus sed intensa in eis colera
[illegible] habeant mota humoribus et sunt infideles et p
[illegible] vitandi [illegible] in domo rufi
[illegible] t [illegible] ab
[illegible] tamen sub rufa pelle vix est aliquis
sine felle
Utrum velociores sint in motu prudentiores
[illegible] quam tarde mouentur [illegible] quia ve
locitas motus prouenit quia forte calor et subtili [illegible]
[illegible] a calore et illa sunt signa prudentie
et [illegible] signum est quod [illegible] sunt velociores actibus ani
mabus propter forte calorem sed [illegible]
[illegible] ubi dicitur [illegible] et [illegible]
de fit [illegible] est [illegible] quam [illegible]
[illegible] et [illegible] tardi tamen [illegible]
in [illegible] magis prudentes quia sunt velo
ces in motu tamen [illegible] est [illegible] et
negligentie sed velociores in motu sunt [illegible]
[illegible] monetur de primo [illegible] ad [illegible]
passionibus [illegible] in anima [illegible] quiescere
fit prudens [illegible] loquitur de motu [illegible]
[illegible] non [illegible] ad actum sed [illegible]
motu [illegible] velox dicitur [illegible] quod iste
[illegible] quod velocitas in motu est signum [illegible]
[illegible] ad prudentiam sed [illegible] impeditur [illegible] actu
[illegible] dicitur [illegible] est instabilitas quedam est a
prudentiam alia est [illegible] agilitas que [illegible]
[illegible] subtilibus et [illegible] non impedit prudentiam
[illegible] quod instantia [illegible] ad actum
[illegible] inclinationem non impedit sed [illegible] sit tunc
dicitur [illegible] et [illegible] prudentiores [illegible]
[illegible] quantum ad aptitudinem et [illegible] inclinationem
[illegible] impeditur [illegible] alia [illegible]
[illegible] negligentiam et [illegible] alia **Dubita**tur

Quare autem ut plurimum patiuntur fluxum sanguinis
dicendum quod hoc est quia sunt frigidi et sicci et deficiunt in
calore naturali et ita sunt quasi melancolici et etiam
quia quasi comedunt [illegible] sicut cepas porros
et ex superfluitate sanguinis indigesti et crudi
et congregatur circa partes inferiores sicut circa anum et effluit

Utrum color niger significet timorem

dicendum quod patet hoc signo in Ethiopibus qui sunt timi-
di. Secundo quia niger color provenit ex adustione ex
defectu caloris qui aperit poros et facit exhala-
re calorem naturalem et corpus ab intra remanet frigidum
modo frigiditas est in timoribus. Contra tamen quia color
niger est causatus per opacitatem [illegible] tristitie [illegible] videlicet
in melancolicis [illegible] quod niger coloris non
valet ad bellandum. Contra tamen quia sunt quatuor
complexiones secundum quas variatur color. Nam sanguinei
sunt rubei permixti albedine et tales quasi sunt
luxuriosi. Sed colerici sunt rubei permixti opacitate.
Flegmatici sunt quasi albi quia sunt frigidi et
frigiditas est in albedine. Melancolici vero sunt nigri
Sz o permixti opacitate tristitie. Sed dicendum ex colore nigro non
contingit perfecte [illegible] ex uno signo quam non
Item contingit perfecte [illegible] Sed color niger est signum [illegible]
[illegible] quam est quasi [illegible] et [illegible] Item nigredo
non facit timorem quia albedo facit timorem [illegible]
[illegible] sunt sufficientes [illegible]
[illegible] quia [illegible] sunt timide quia sunt
Item albe. Item si sic sequeretur quod omnes colerici essent
timidi quia sunt nigri coloris. Item nigredo est signum for-
tis caloris [illegible] est signum audacie et non timoris.
Item sequeretur quod ursi et apri essent timidi quod est
ad experientiam. Sed [illegible] quia [illegible] niger [illegible]
ex uno signo quod non contingit perfecte [illegible]
se solo [illegible] et sufficienter si [illegible] admittit alia [illegible]
signa timidi sunt [illegible] pili molles corpus [illegible]
et etiam [illegible] sunt [illegible] de [illegible] albedo facit
timorem de per se quia [illegible] ex frigiditate [illegible]
non frigiditas est causa timoris. Sed nigredo est [illegible]

accidentibus timoris non [illegible] videtur gratia pul-
[illegible] si [illegible] ipse et alterius per actus de-
[illegible] Aliud [illegible] permixta rubedine quare est in [illegible]
[illegible] et [illegible] est signum audacie, non [illegible] quia
[illegible] est color [illegible] ad [illegible]
[illegible] color [illegible] et [illegible] timiditate per actus [illegible]
[illegible] et [illegible] et iste fortificantur [illegible]
[illegible] color niger non est sufficiens signum timoris
[illegible] sequitur quod ursi et apri sunt [illegible]
[illegible] signa [illegible] se [illegible] testes in medio
[illegible] quod [illegible] non sufficit unum testimonium sic et [illegible]
albedo [illegible] plura signa. Dubitatur quare
albedo permixta rubedine sit signum luxuriosi. Respondetur quod
[illegible] rubedo et albedo causantur a calido [illegible]
[illegible] quod quando calidum est [illegible] ita [illegible]
[illegible] ventoso [illegible] et est [illegible]
[illegible] libidinis [illegible] ita coloratus et [illegible]
[illegible] ad luxuriam [illegible]

Dubitatur quare in passione verecundie
[illegible] rubescunt. Respondetur quod calidum [illegible] ad [illegible]
[illegible] ad [illegible] et [illegible] ad [illegible] sunt
[illegible] Dubitatur quare rubei sunt
[illegible] astuti sicut vulpes. Respondetur quod [illegible] color est
de [illegible] rubeus [illegible] superabundanti calo-
re quia calor superabundans est signum magne [illegible]
in [illegible] Sed [illegible] impedit animam ne possit [illegible]
[illegible] Et [illegible] quia tales homines sunt [illegible] non
[illegible] dolosi et astuti. Nam [illegible]
[illegible] ad [illegible] apparent hominibus [illegible]
[illegible] machinantur hominibus [illegible]

Utrum parvi sint prudentiores magnis

[illegible] quod [illegible] calor [illegible] quasi sunt calidi [illegible]
[illegible] et facit [illegible]
[illegible] Et sic [illegible] quod parvi quasi sunt [illegible]
[illegible] Alexandro et David et [illegible] poeta [illegible]

[illegible] qualibus logos valde sapientes et boni [illegible]
dantes vuffes [illegible] fideles Oz d in oppositum est [illegible]
in liber duas non contingit pueros tamen sape Item ille
qui sunt fuibendi et ridendi non sunt prudentes pro
[illegible] sunt [illegible] est [illegible] forte calorem Item
[illegible] media est optima [illegible] modulibus [illegible]
[illegible] sunt sapientiores Item prudentia magis [illegible]
[illegible] quam [illegible] magis a non [illegible] magis Oz
prudentia est [illegible] vel [illegible] de primo non
[illegible] et ite non sit
[illegible] de primo [illegible] et [illegible]
prudentior [illegible] per [illegible] spiritualis
primus flegmaticus et de [illegible] ve [illegible]
primus colericus quem sequitur mediatum [illegible]
prudentior [illegible] in sua [illegible] dispositione directius [illegible]
[illegible] effici prudentes de 2o dicitur quod [illegible]
sua [illegible] dispositione [illegible] sequitur [illegible] melius [illegible]
et facilius prius [illegible] magis de ao dicitur quando [illegible]
et magnum [illegible] se [illegible] Oz quando [illegible] prudentia
mediocre mediocris sit prudentior de ao prudentia
[illegible] magis [illegible] non [illegible]

Oz d pegiores mediocrem [illegible] Oz d magni sunt
[illegible] Item qui sunt diligentiores in studio
sunt prudentiores [illegible] magni sunt [illegible] Item [illegible]
[illegible] et [illegible] prudentia [illegible]
[illegible] et [illegible] de primo [illegible] ab
[illegible] sic quod [illegible] sunt magis [illegible] ab
prudentia [illegible] magnum Oz [illegible] et de prudentia [illegible]
sita de 2o dicitur [illegible] negando [illegible] quia
sepe plus capit in una [illegible] magnum in una
[illegible] et [illegible] paucis de [illegible] dicitur quod [illegible]
[illegible] et [illegible] non sit [illegible]
de prudentia **Dubitatur** [illegible] primo sunt
[illegible] in bonis dicitur quod [illegible] **Dubitatur**
[illegible] testa capit [illegible] capit
[illegible] gemina ab
flegmatica capita [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] sunt [illegible] et
[illegible] quod [illegible] sunt [illegible] et gemina flegmatica
non [illegible] et gemina [illegible]

Caput autem inclinatum propter defectum caloris [illegible]
[illegible] quod [illegible] in motibus sunt tardi non
frigidis ut [illegible] possent in motibus procede-
re [illegible] et [illegible] possit [illegible]
[illegible] supportare ut [illegible] posset [illegible] et [illegible]
[illegible] quod sunt [illegible] et non ita distorti [illegible]
[illegible] quod [illegible] sunt [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] flegmatici quod [illegible]
sunt pigri non [illegible] et frigidi

[U]trum femina sit frigidior timidior iniusti-

or et minoris capitis masculo [illegible] dicitur [illegible]
[illegible] quod vir [illegible] femina magis calido et [illegible]
[illegible] magis vigoroso [illegible] quod frigiditas est
[illegible] timiditas [illegible] quod [illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] iniustior [illegible] ista [illegible]
iniusticia [illegible] quod vir [illegible] magis [illegible]
caput [illegible] et minoris [illegible] vir indiget [illegible]
[illegible] propter quod [illegible] et [illegible] in
domo et [illegible] defensare non [illegible] indiget
capite maiori [illegible] quando femina et vir
in [illegible] Oz d si sit [illegible] quod [illegible] est Oz d
flegmatice quod frigiditas est [illegible] Item
[illegible] sunt calidiores quod sunt [illegible]
est quod calor Item [illegible] dicitur [illegible] est ita
[illegible] sic vir Item [illegible] est [illegible] audacior vir [illegible]
[illegible] quod [illegible] potest [illegible] Item
[illegible] est iniustior vir quod [illegible] est [illegible]
vir [illegible] de bonis [illegible] Item [illegible] est [illegible]
capitis [illegible] vir quod [illegible] indiget [illegible] Item si
sic sequitur quod [illegible] dispositio a vir
[illegible] quod [illegible] a [illegible] a fora Oz [illegible]
[illegible] de primo dicitur quod quando [illegible] ad [illegible]
frigidior [illegible] frigidiores sic quod calidissima [illegible] est
quando frigidissimo vir et [illegible] sunt flegmatice
[illegible] ad vir Oz quando [illegible] ad se [illegible]
[illegible] est calidior [illegible] de 2o [illegible] Caliditas est [illegible]
[illegible] que [illegible] quo [illegible] est [illegible]
que [illegible] quo [illegible] et [illegible] quo [illegible] de
calore [illegible] et [illegible] est calidior calore
[illegible] quod [illegible] se sit [illegible] de ao dicitur

simili [illegible] d(icendu)m q(uod) mulier d(icitu)r virago i(d est) ab alt(er)o [illegible]
et no(n) ex viri / d(icendum) ad 2m q(uod) ista audacia provenit
[illegible] pue(r)t(iae) et malicia / s(ed) q(uod) m(ulie)r quo ad in-
[illegible] non [illegible] impedi(tu)r [illegible] malicia / d(icendum) de
mulier d(icitu)r [illegible] domina [illegible] q(uia) d(icitu)r ad [illegible]
[illegible] in [illegible] que sunt in domo s(ed) viri [illegible]
[illegible] q(ui)a [illegible] [illegible] s(ed) [illegible] et ad h(oc) [illegible]
[illegible] n(on) [illegible] ita p(er)fecta sed ad [illegible] d(icendum) ultimo
d(icitu)r q(uod) diu(er)sitas ista p(ro)venit ex p(ar)te [illegible] q(uia) a(n)i(m)a [illegible]
[illegible] viri [illegible] mulieris et [illegible] diu(er)sitas [illegible]

Dubitat(u)r [illegible] [illegible] masculi vel femelle / d(icendum) q(uod)
[illegible] ex p(ar)te [illegible] que [illegible] [illegible] generat
[illegible] [illegible] n(on) p(otes)t p(er)ficere [illegible] alteru(m) [illegible] n(on)
[illegible] [illegible] ordinat alteru(m) masculu(m) [illegible] femellam [illegible]

Dubitat(u)r [illegible] mulieres [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et debiliores [illegible] / d(icendum) q(uod) [illegible] q(uia) viri d(icu)ntur [illegible]
[illegible] et [illegible] ea que sunt ex domo et [illegible]
[illegible] et totam familiam s(ed) [illegible] mulier
defensare [illegible] et totam familiam [illegible] mulier
indiget fortitudine q(uia) d(icitu)r [illegible] portare d(icendum) q(uod) [illegible]
[illegible] non indiget tanta fortitudine sicut viri q(uia) [illegible]

Dubitat(u)r [illegible] mulieres [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] viri R(espondetu)r supponendo q(uod) mulieres sunt
[illegible] frigidioris [illegible] viri [illegible] [illegible] q(uod) frigidi [illegible]
[illegible] et condensare et [illegible] aliquid [illegible] frigiditate
[illegible] supp(osi)to q(uod) [illegible] diu(er)sitatem vocale [illegible]
in applicatione [illegible] diu(er)sitate vocis in [illegible]
[illegible] grossiore [illegible] [illegible] [illegible] q(uia) mulieres [illegible]
talem [illegible] [illegible] [illegible] forma(m)
vocis [illegible]

Dubitatur [illegible] mulier semp(er) [illegible]
[illegible] / d(icendum) q(uod) [illegible] q(uia) d(icitu)r [illegible] subiecta [illegible] sit [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] debe(n)t
[illegible] [illegible] et [illegible] p(er) [illegible] [illegible] [illegible]

Q° d

Circa initiu(m) librorum de anima primo queritur

utrum de anima sit scientia. R(espondetu)r q(uod) sic.
Et p(rim)o [illegible] ante et iterum primo ante
[illegible] primo de anima [illegible] in primis [illegible]
[illegible] [illegible] s(ed) iterum p(otes)t p(ro)bari
[illegible] p(otes)t demonstrari de [illegible] p(otes)t [illegible] scientia s(ed) de anima p(otes)t
aliquid demonstrari [illegible] de anima est scientia. Et q(uia) in p(ri)ncipi(o) scientie
determinat(u)r de anima diffinitive et divisive [illegible] [illegible]
ad h(oc) q(uod) de aliquo h(ab)eatur scientia [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] q(uod) sit ens q(uia) de non ente non est scientia [illegible]
[illegible] [illegible] q(uod) sit ens intelligibile q(uia) scientia est [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] q(uod) h(ab)eat passiones et [illegible]
[illegible] de ipsa demonstrabiles [illegible] q(uia) in demonstratione [illegible]
[illegible] d(icitu)r demonstrari de suo [illegible] [illegible] q(uod) [illegible] h(ab)eat [illegible]
principia p(er) que [illegible] passiones demonstrant(u)r de suo [illegible]
[illegible] q(uod) sit ens non solum in anima [illegible] extra animam
sic q(uod) aliquid sibi correspondeat ex p(ar)te rei et [illegible] de
figmentis et de chimera et de aliis non est scientia [illegible]
q(uod) sit ens [illegible] et non [illegible] abstractum a [illegible]
[illegible] [illegible] q(uia) [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] de anima s(ed) q(uia) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] q(uod) de anima est scientia s(ed) de anima non est ens [illegible] de anima
non est scientia [illegible] q(uia) [illegible] est ens in anima [illegible] extra
animam q(uia) non in anima [illegible] q(uia) [illegible] est in seipsa [illegible] non [illegible]
[illegible] q(uia) [illegible] est extra seipsam [illegible] [illegible] anima est [illegible]
[illegible] non substantia quia non est res per se
existens negative. Ad primum quando d(icitu)r omne ens
vel est in anima vel extra animam verum est
si tale ens est aliud ab anima. Sed si est ipsa-
met anima tunc non oportet. Ad secundum d(icendum)
q(uod) est substantia. Sed quando dicitur non
est res per se existens igitur non est sub-
stantia non valet consequentia quia diffi-
nitio non est completa sed sic debet compleri
vel poni principalis rei per se existentis.

Q° d

intellectus anima consideratur dupliciter vno modo secundum esse suum prout
est in isto vel in isto subiecto quod consideratur sub condicio-
nibus individuantibus et talis consideratio non est scientia proprie dicta de
anima, et est perfectio de singularibus non est scientia. Alio modo
consideratur secundum esse vel prout est abstracta a condicionibus individuan-
tibus quod est considerando eam prout non est in isto vel in isto
subiecto et talis consideratio est scientia. Intelligendum quod de anima est scientia
tamen de subiecto remoto vel remotissimo, sed si dicitur solum
conclusio est scientia vera et de subiecto propinquo quale non est ipsa
anima. Secundo est dubium utrum de illis subiectis habetur eadem
scientia ratione quod [illegible] et [illegible], quod de subiecto propinquo
habetur tamen cum intellectus immediate assentit, sed de subiecto remo-
to tamen de eo quod quo composito conclusio demonstrata vel demonstra-
bilis, sed de subiecto remotissimo habetur tamen proprie quod intellectus
assentit conclusioni demonstrante vel demonstrabili. Intelligendum
quod philosophus vocat istam notitiam historiam et non scientiam
Et ratio sic dicitur [illegible] quia hoc est per eam venimus ad
considerationem ut dicitur primo physicorum, sed quod notitia tradita est
quia a priori et per effectum quod a posteriori et per talis philosophus
investigat anime potentias, et potentias per actus, vel
ordine causalitatis potentie fluunt a subiectis et actus a
potentia. Alia ratio quod historia proprie dicitur notitia de rebus
gestis non quod habet sibi [illegible] philosophus pro tanto notitiam
appellat historiam ratione quod inquirit subiectum anime per
res gestas per operationes. Intelligendum scientia est scientia specialis

Utrum anima sit proprium et adequatum subiectum

[illegible] Buridanus ponit conclusionem universalem quod sic dicitur
quod [illegible] in prohemio de anima [illegible] et philosophus
[illegible] scientiam appellat de anima tamen a suo subiecto
proprio et adequato. Intelligendum anima in suppositione
[illegible] est quod subiectum quod [illegible] de eo predicatis et
passionibus [illegible] illa propositio continua est subiectum quod est vera
[illegible] anima supponit materialiter [illegible] vel sic
pro sibi simili supponit personaliter in anima proprium [illegible]
est actus primus [illegible] Intelligendum quod subiectum scientie de anima
est notitia intellectualis duobus modis quo ad notitiam [illegible]
sed quo ad quod [illegible] [illegible] quo ad scientiam
specialem et determinatam quod est quod scientia [illegible] [illegible]

sentit talis specialiter et determinate scientia, et non est tamen
notissima, sed primo intellectus anima consideratur dupliciter vno modo secundum
esse suum per quod est forma vitalis sine aliqua communicatione corporis
et de ipsa que non considerat sed pertinet ad medicum [illegible]. Alio modo
consideratur [illegible] prout convenit respectum ad operationes
vitales, quarum est actiua vel passiua vitalis mobilis
vel motiua, et sic supponit quod forma quanta corporis viuen-
ti [illegible] quo patet quod anima absolute non est [illegible], sed considerata
specialiter non [illegible] in ordine ad operationes vi-
tales quarum est actiua vel passiua dicitur specialis quod [illegible]
[illegible] consideratur de anima in [illegible] modo, [illegible] non [illegible]
[illegible] que considerat [illegible] Intelligendum quod de qua
et [illegible] proprie non dicitur anima ratione quod anima proprie dicitur a vi-
uificando quod viuificat corpus, sed de qua et [illegible]
[illegible] anima [illegible], quod sic anima mouet et viui-
ficat corpus [illegible], sic [illegible] mouet orbem. Et
ipsa [illegible] [illegible] subiecti est quod [illegible] forma vitalis [illegible],
dicitur vitalis [illegible] formatis [illegible] de quibus non considerat
quod dicitur [illegible] formatis separatis [illegible] sunt [illegible]
de quibus [illegible] non considerat. Et [illegible] [illegible] pro de subiecto
[illegible] [illegible] subiecti [illegible] que est actus primus corporis
[illegible] [illegible] per [illegible] et subiectum per [illegible]
[illegible] non [illegible]

Utrum omnis notitia sit bona [illegible] Buridanus [illegible] ad hanc questionem ponit
tres conclusiones, quarum prima est quod omnis notitia est bona
quia omne ens est bonum, notitia est ens [illegible] bonum
[illegible] [illegible] notitia erronea non est bona [illegible]
[illegible] [illegible] quod ipsa inficit intellectum, [illegible] quod impedit
et bona [illegible] [illegible] de [illegible] omnis notitia
[illegible] bona [illegible], [illegible] quod perficit intellectum [illegible] quod patet
[illegible] scientia sed [illegible] [illegible] si ea [illegible], quod [illegible]
[illegible] [illegible] consilia dando indicando et [illegible]
[illegible] defendendo [illegible] philosophus [illegible] [illegible] potest dicere
[illegible] bonum et malum ex vna parte et verum et falsum ex
falsum sunt in rebus, verum autem et
[illegible] sunt in anima, et ibi [illegible] dicit quod philosophus
[illegible] pretendit verum et falsum sunt in anima bonum et ma-
lum non sunt solum in anima, sed etiam in rebus [illegible] [illegible]

et sic licet omnis notitia sit in genere boni est bona
ut quo intellectus [illegible] in qua poss[it]
argui [illegible] quod est in genere boni pro quo
[illegible] bonum est duplex quoddam bonum simpliciter et [illegible]
[illegible] bonum [illegible] sine additione
sed [illegible] est bonum simpliciter aliud est bonum secundum quid
quod non [illegible] bonum sine addito sicut [illegible]
bonum [illegible] sicut potio amara dicitur bona [illegible]
[illegible] quo sequitur aliquid est bonum simpliciter quod non est bonum
[illegible] est bonum simpliciter et tamen non est bonum [illegible]
[illegible] sicut [illegible] est bona simpliciter sed non est bona
[illegible] est simpliciter est bonum quod bono est bonum
sed [illegible] simpliciter est sanum quod sano est sanum [illegible]
[illegible] secundum quid quod infirmo est sanum Item notitia [illegible]
[illegible] non est mala [illegible] se tota [illegible] quia
[illegible] includit in se notitias [illegible] incomplexas
[illegible] notitias complexas [illegible] et [illegible] notitie non sunt
male [illegible] consentit notitie erronee [illegible]
non est bonum [illegible]
[illegible] est mala [illegible]
[illegible] erronea [illegible] ad [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible]
ad [illegible] male et [illegible] est
mala et non [illegible]
[illegible] erronea [illegible] bonum est duplex [illegible]
bonum [illegible] et est id quod est [illegible] deus vult [illegible]
[illegible] quo sequitur quod omne ens est bonum [illegible] omne ens [illegible]
[illegible] est deus [illegible] a deo [illegible] deus [illegible]
bonum quod deus vult se [illegible] a deo [illegible] est bonum
est bonum [illegible] in suo [illegible] aliud est bonum [illegible]
morale est id quod fit [illegible] recte [illegible]
[illegible] et opera virtuosa [illegible] quo sequitur quod [illegible]
est malum [illegible] est bonum [illegible] Item si
dicitur quod [illegible] notitia [illegible]
dicitur non omnis notitia est bona quod notitia [illegible]
non est bona [illegible] quod impedit [illegible]
[illegible] non [illegible] quod [illegible]
[illegible] Item [illegible] et medicina
[illegible] mala in se [illegible]
[illegible] impediret [illegible] speculatione [illegible]

[illegible] ad [illegible] quod [illegible] speculativis

Utrum omnis notitia sit utilis [illegible]
[illegible] omnis notitia est bona [illegible] notitia est utilis quia bonum
importat nobis aliquam utilitatem [illegible] non omnis notitia
est utilis quia notitia speculativa [illegible] [illegible] 3° d
[illegible] aliquae scientie sunt utiles et aliquae inutiles [illegible]
[illegible] speculativa [illegible] aliqua scientia dicitur inutilis [illegible]
[illegible] quo ad [illegible] et [illegible] scientia
speculativa inutilis [illegible] quod non ordinatur in alias scientias
sic [illegible] dicitur inutilis [illegible] quod ipse non est ordinata
in utilitatem [illegible] speculativa [illegible] notitia [illegible]
est inutilis et [illegible] Item si dicitur [illegible] non est utilis Item
[illegible] quod [illegible] non ordinatur in alias scientias [illegible] non est
utilis [illegible] quod est utile [illegible] ordinatur in aliud [illegible]
[illegible] non ordinatur in aliud [illegible] sic quod alie
scientie ordinantur in [illegible] non ordinatur in alias
scientias [illegible] quod sequitur quod [illegible]
[illegible] scientie ordinantur in
[illegible] ordinatur
[illegible] Item [illegible] non est utilis Item
[illegible] ad [illegible] est utilis quod quo est [illegible]
non est utilis quo ad [illegible] quo ad [illegible]
[illegible] non est utilis [illegible] 3° d
in alias scientias [illegible] ordinatur in [illegible]
[illegible]
[illegible] Item
[illegible] non est utilis [illegible]
[illegible] Item si [illegible]
[illegible] utiles ad [illegible] non [illegible]
[illegible] ad [illegible] ad [illegible]
[illegible] ad [illegible] Item
[illegible] ad [illegible]
[illegible] notitia [illegible] non [illegible] Item si omnis
notitia est utilis [illegible]
[illegible] non est utilis [illegible]
[illegible] notitia est utilis [illegible]
[illegible] est utilis [illegible]
[illegible]

intellectum quod est discordia inter sensibilis ex parte autem
non si ipse nesciat eam artem non possit illos ex
cordare. Item si diceretur non omnis notitia est utilis quia non omnis
notitia est appetitu habenda tunc tenet antecedens quia omnis appetitus
sit bonus, sed quaedam notitia non cadit ea. Respondetur quod appe
titus est duplex quidam est ex parte rei cognite, quo res cog
nita quaeritur, et talis non sit bonus mentis aliquis est ex
parte rei acquirende quo res acquiritur vel per aquae
talis appetitus sit bonus mentis, et ideo quamvis dicatur appe
titus sit bonus mentis, verum est de appetitu secundo dicto
non autem primo. Respondetur quod circa

Utrum omnis notitia sit delectabilis

omnis notitia est co
veniens appetitui intellectus tunc omnis notitia est delectabilis sed
maior quia omnis notitia saltem bona est perfectiva intellectus
et ideo est conveniens appetitui intellectus et dico vel pro
notitiam falsam que non est perfectiva intellectus sed imperfectiva
quia omne verum est bonum intellectus et omne falsum est malum
intellectus vi° Ethicorum. Contra non omnis notitia est delectabilis
quia nulla delectabilis contristat tunc tenet bene quia ista
notitia qua sciat quis se suspensurum contristat ad ap
prehendendum. Respondetur quod nulla notitia quantum est de per se contristat
sed bene de per accidens et ista scientia vel notitia qua quis
sciat se esse suspensurum contristat de per se non contristat sed bene
de per accidens propter aliquod aliquod scilicet propter penalitatem sic
etiam scientia quantum est ex se infatuat, sed bene de per accidens
scilicet propter inordinatum modum studendi et quia de confirmatione
quod arguitur per aliqua scientia infatuat homines tunc ete
contristat, quia multi sunt fatui propter scientiam et per consequens
omnis. Item si diceretur nullus infatuat delectabile, sed multi re
futant scientias tunc bene de discolis et de multis qui non
sunt senes sicut probatur per illud versum Cum nihil dicunt congrua
scientia dat et cetera, dicitur quod nullus homo sanus delectat scientia
vel bonus refutat scientiam eo quod omnis homo desiderat scire
natura primo metaphysice sed quod dicitur de discolis qui nolunt stu
dere Respondetur quod tales non refutant scientiam sed labores per
quos acquiruntur scientie. Item si omnis notitia esset delecta
bilis maxime homini, non si sit homo esset eo quod omnis
notitia perficit hominem, et si sit sequitur quod notitia esset
perfectior homine tunc quia homo est perfectus propter scientiam et
scientia est magis perfecta tunc propter bonum quod est tale et quod

magis. Respondetur
accidentibus quod perfecto est duplex quedam accidentalis et quedam
et non essentialis scientia perficit hominem perfectione acciden
talis tunc et ad ignem dicitur quod intellectus dicitur ambo sit talia
non sit non est in proposito quia homo est essentia perfectus non
per scientiam sed per formam sed est de omnis scientia est delecta
bilis quod perficit intellectum et si sit sequitur quod omnes
deberent appetere scientias quibus sunt de melia est
et tolerabilis. Respondetur quod perfecto in essentialibus non est magis
et minus non suscipit magis et minus sed in accidentibus tunc
suscipit magis et minus quod unus homo est sanctior alio
et quantum est ex parte intellectus tunc omnes homines equaliter
appetunt scientias sed quantum est ex dispositione et perfectione acci
tunc unus plus appetit quam alius sicut sanguineus qui
sunt melioris dispositionis corporalis plus appetit ceteris complexi
onalibus et hoc est imminet pro quibus in quinque et melio
res carne aptos mente dicimus

Utrum omnis scientia sit de numero bonorum ho-

norabilium. Respondetur quod textu proprio in prohemio de anima
quod honorabilius in buridanus. Scientia non dicitur honorabilis
quia sibi debetur honor quod habetur quia sit solus deus vel quod
est honorabilis sed ideo quia propter ea debetur honorari ille qui
habet scientiam quia scientia est quoddam signum et ea quam datur
debetur honor et reverentia quod habetur ex isto non sequitur
quod omnes scientes sunt honorandi sed ex parte sue inso
lentie pro quibus viri erudi ad uno vel maliora vo
luntatis. Nam in virtutem solus bonus et virtuosus est
honorabilis in quarto Ethicorum. Notandum est expresse et bonum
sit bonum honorabile, et est id quod est conveniens recte rationi,
et quod recta ratio dictat esse appetendum, ut scientia et
virtutes, que appetuntur propter se non propterea quod nullum
bonum eorum sequatur, sed adhuc sunt appetende, quia perficiunt
reddunt idoneum hominem de potentia ad actum propter quod ipse
est id quod est sapiens et virtuosus sed bonum delectabile
est id quod est conveniens appetitui sensitivo et quod aptum natum
sui appetitui delectionem vel complacentiam prout appetitum
titur non propter se sed propter aliquod aliud consequendum ut sunt
petenda. Item adhuc duplex est bonum delectabile sed semper

quod est conveniens appetitui intrinseco sicut sanitas et vir-
tutes. Aliud 2m quod quod est conveniens appetitui extrinseco
sicut formalis et hoc non est bonum delectabile simpliciter sicut
in scientia sanitas simpliciter est id quod sano est sanum ut vinum
est ptus sed sanum 2m quod est id quod sanum est egro ut
potio amara. Item est bonum utile est duplex quoddam sunt
quoddam per se est appetendum ut scientia et virtutes, et est tamen
bonum quod scientia quod non est delectabile nisi quod sit de-
lectabile et honestum et utile. Aliud 2m quod quod non
est appetendum per se sed propter aliud acquirendum ut pecunia
Ad 2 Ad 2 illud non est bonum per se quod intellectus vilescit sed propter
scientiam intellectus vilescit et tunc bonum propter per primum quod
...ce quod intellectus dum vilescit quod intellectus ... sponsa
inferiora ... comparatione quod hoc intellectus si intellectus ...
Item per ... sed intellectus ... per suam ... Item ad 2 ...
non est 2 ... bonum ... per quod finis eius est ...
... scilicet decipere ... quod finis eius non est decipere ...
... tamen a deceptionibus et hoc est ... ad
primum ... quod finis eius est decipere ... intellectus
docet ... sophistica ... quod ... decipit ...
docet deceptiones tamen ... sophistica ...
Item quod decipit. Item si ... mathematica non est ... bo-
norum ... per ... semper ... ducentem
In mathematica non est bonum ... finis ... quod hoc
sit intellectus 2m ... quod demonstrationes mathematice non
sunt per causam finalem ... demonstrant ... ... nobilius
vel ... aliud quod mathematica solum considerat ...
... scilicet causam finalem. Item ... quod scientia non ... bonum
... sed ... perfectio ... perficit
intellectum et ... ipsum ... ad actum. Item ...
quod ... scientia consistit in operationibus intellectualibus scilicet in spe-
culari et intelligere ad primum ... quod ...
quod anima in quiescendo fit prudens ... quod ... ...
... operationes ... virtutes speculative et intel-
... quiete ... semotis ab operationibus ...
Utrum scientia de anima excellat omnes alias
scientias nobilitate perfectione ... et certitudine
... quod ... quod ubi ... ...
utrumque in ... ponens ... quod una scientia

...nobilior ... duobus ... ...
... ... est nobilior aliis quia est de nobiliori subiecto
scilicet de deo ... ... quod est in ... ...
... mathematica ... est ... et ... scientia de anima
est nobilior aliis scientiis quia est de nobiliori subiecto quia ...
est de anima et ... que est ... nobilior
et ... inter ... quia in ea ... consistit ...
... in ... summo et excellenti ut ...
... et ... scientia de ... est ... tamen ...
est quod ad ... modum ... que ... ad ...
... quo ad ... ... quia quo ... hoc anima
est ... eo quod est tota in corpore et in qualibet
eius parte. Item ... quod intellectus attenditur ... ...
sicut ... ... et ... ...
et mathematica quia illa ... ad ... ...
considerat de ... magis speciales quia illa ...
considerat 2m ... generales ... est ... de celo ... ...
... ... que considerat de ... ...
... est ... ... que est de ... ... considerant 2m ...
... ... quia ... ... et ... ...
... ... et ... est ... ... quia per
alias que ... ad summam ... et est ... ...
... quod scientia ... scientia ... ... quod ...
scientia ... sicut ... est perfectior
est nobilior ... scientias ... ... et ...
... ... totam ... ... quia non est ... ...
... sit perfectior, et que est de ... et corruptibilibus
est nobilius ... que est de primo motore. Ad 2 ... Ad 2
est nobilius ... anima ... quia est ... nobilius
... per ... ... sit nobiliori
... quod hoc intellectus in ... ... Ad 2 ... est
nobilius anima quia ... in ista inferiora ... Ad 2
... ... scilicet motu ... et influentia
et ... per ... ... per orbe et ...
... est nobilius quia ... sibi ... ...
... scilicet ... ... et ... ...
per orbe ... ... et anima est nobilior
quia sibi ... ... scilicet ... ...

intellectus et ex agentibus voluntarie, nunc certum (?) [illegible]
est nobilissima anima sed non secundo (?) vel per dicta quod anima [illegible]
non est ipse [illegible] inferioribus celestibus secundum operat[illegible]
[illegible] que anima intrat corpus et imitatur corpus [illegible]
sequitur imitacio intellectus. Item sciendum quod scientia de anima quo
ad illam partem in qua declaratur de esse quere non [illegible]
in nobis est difficilima sed quod est tota in toto et [illegible]
ad illam partem secundum quam declaratur de esse [illegible]
in nobis est facilima sic sentire et intelligere.

Utrum scientia libri de anima sit prior inter

alias scientias. Respondetur quod [illegible] quod [illegible] [illegible] historia[illegible]
[illegible] [illegible] priores pro quo non [illegible] est
historiam vel historia [illegible] dicitur scientia narrativa [illegible]
de rebus gestis, non [illegible] quod sit historiam vult
[illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] scientia
non est historiale sed scientia speculativa vel dicitur [illegible] et [illegible]
quod [illegible] [illegible] historiam quod scientia [illegible] et [illegible] [illegible]
dicit quod [illegible] sic [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non ista scientia
non precedit quo [illegible] sed [illegible] effectus. Nota una scientia
dicitur prior alia [illegible] [illegible] [illegible] dignitatis vel nobilitatis
[illegible] una doctrine et [illegible] [illegible] quod dat [illegible]
procedendi ad alias scientias et isto modo logica est prior aliis
quod probat [illegible] [illegible] scientiam isto modo scientia subalt[illegible]
[illegible] est prior subalternata [illegible] quod docet [illegible]
[illegible] quam valentia sibi ad [illegible] speciales
[illegible] [illegible] est prior aliis [illegible] tamen [illegible]
est prior aliis [illegible] quo non [illegible] scientia [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sic fit [illegible] quod [illegible]
scientia [illegible] scientia [illegible] sed [illegible] non [illegible] quod de anima non
[illegible] scientia [illegible] quod si [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod de anima [illegible] in aliis libris [illegible]
scientia [illegible] quod in 2o [illegible] [illegible] de
[illegible] de anima [illegible] quod ibi declaratur de [illegible] anima
[illegible] [illegible] ibi determinatur de anima [illegible] quod [illegible]
[illegible] in [illegible] non est [illegible] quod et [illegible]
[illegible] vel [illegible] est prior [illegible] [illegible] scientia
de anima est prior [illegible] scientias [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
scientia de anima sit scientia [illegible] et dicitur quod [illegible]

ad [illegible] dicitur [illegible] scientia [illegible] libri [illegible]
consideratur de anima, tamen [illegible] non est [illegible] [illegible] sic in [illegible] [illegible]
[illegible] consideratur de [illegible] [illegible] speciales, ubi vero [illegible]
[illegible] generales. Item sic [illegible] scientia [illegible] consideratur de
anima sic [illegible] est [illegible] supplet et non [illegible]
[illegible] [illegible] dicitur quod [illegible] consideratur de anima [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], sed [illegible] [illegible] quod [illegible] scientia [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] quod [illegible] investigatur
quid sit anima [illegible] [illegible], Respondetur quod [illegible] est [illegible] scientiam
[illegible] [illegible] vel [illegible] dicitur quod [illegible] investigat [illegible] non
[illegible] [illegible] incidentali.

Utrum scientia de anima sit utilis ad omnem vitam

[illegible] et [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sic quod [illegible] [illegible]
[illegible] in anima vel in [illegible] [illegible] [illegible] anima [illegible] se [illegible]
[illegible] [illegible] scientiam non [illegible] [illegible] est utilis ad co[illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] quod anima est quodammodo [illegible] [illegible]
[illegible] Item sciendum dicitur [illegible] utile de [illegible] de anima non est
utile quod est bonum honestum [illegible] non utile [illegible] [illegible]
et [illegible] quod implicat [illegible] nam [illegible] [illegible] est bonum
utile [illegible] [illegible] non [illegible] se [illegible] [illegible] [illegible] parte
est bonum honestum [illegible] [illegible] se, [illegible] se et
non [illegible] se est implicacio. Respondetur quod bonum utile [illegible] honestum
et bonum delectabile [illegible] [illegible] [illegible] tamen [illegible]
[illegible] [illegible] est [illegible] et ad [illegible] in se [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] implicacionem quod sit non implicat. Item
[illegible] in [illegible] a parte [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible]
[illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Respondetur quod [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible], non sit non est in [illegible]. Item
sciendum quod scientia de anima est utilis tam ad scientias speculativas
quam practicas [illegible] practicas [illegible] quod sunt [illegible] ab [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] 2o [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] non [illegible] ad scientias practicas
[illegible] quod non [illegible] quod non [illegible] [illegible] sed [illegible] sic [illegible]
[illegible] [illegible] sola speculacio [illegible] moralium non efficiunt
[illegible] bonum, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod scientia de anima [illegible] est utilis ad [illegible] [illegible]
[illegible] est [illegible] [illegible] quod [illegible] scientia [illegible] de anima et
[illegible] [illegible] que est quodammodo nobilissima consideratio

in scia aiali, qz e de nobilissimorum aialium scz
corporum celorum, et dt aialium in spli, et hec dz pene
in senti ut tractat tm de aiali scz locuty e zm
conuenientem creatorum Cz d quartum ergo dr aialium
Cz d et non aiali ho qz d nobilitate sit a nobiliori, scz
al e nobilis qz aialibus absolute Rur qz pro

Utrum aia sit principium aialium quo non hec

non principium ipe dr d ea concreta s. d efficiente
vtz finito mete, et p consequens non sequitur, non
aia e ea concreta aialium formalis et ypsa, ergo aia
e principium aialium etc dr principium effectiuum aut aia
Cz d pute e principium multorum filiorum Cz d aia non e
principium aialium aut nulla aia e principium aialium
7cf pz qz ut aia ua ut tua ergo nulla Rur qz qd
ut po in vite non e semper concedit scz ad istud scz
aia e principium aial ut aialium ptl si dr aia non
e principium, pz qz e pura tm ergo non principium tza
co etc, dr qz aia e principium illius qd gnat et
etc e principium et ota pt vificari d eo scz ... de
diuersorum, etc ota ... vificari ... eiusdem diuersi de
considerando non principium et principium sub correlatiua

Utrum phus naturalis habeat considerare scientiam

et ... ... aie et ... actua ypsa et gnia
Rur qz io qz eiusdem scie e considerare d scientia et eius
actibus pro quo non dr qz contingit inquirere scientiam aie
vno abste p parta scientialia et quedam etc p...
ad aie ... alios quo ad actus ... et specia
les scia put ... e principium operacionum vitalium et ita
... ad pute scientiam et solum instrumenta ... dr scientiam
et ... in ... vna dia e ... et scientiam ...
so co pte ... et non ... qz aia ... considerare
... ad ... ... abste etc dr scientiam ... considera
... e principium operacionum vitalium etc ... ua
qz non et etc e principium motus et quietis ... sam
... pura dz considerare d scientia et ... d passi
... in titulo ... et in hec ... scz ...
... ... phus ... dt ... magna
ta e nobis ... actua ...
... Rur qz hec ... d ... doctri
... qa ... d actibus que ... sibi ... ...

illa fides spes caritas que insunt d ... ulterius
non ... sunt actua aie scz quia et ypsa ...
... e ... quem dz intelligi p actua ypsa et ...
quia ... d ... qz p actua ypsa ... intelligi actua
que insunt ... soli sunt ... p ... adsitas co
sensibilibus et fantasmatibus dr p esse ad ... co
dem quem intelligit p ... dr ... adquisitas ad
concludendum intellectas que intelligit p esse infusas
ut caritatis, scz p actua quia intelligi actua que
etc ... sunt sentire ... ...
qz p actua ypsa intelligi actua que ... aie
et non ... pte corporis sunt ... p actua quia
intelligi ... actua q ... aie ... pte corporis sunt ...
... qz actua ypsa sit que magis ...
aie ... qz operaciones aie ... non indiget or
gano corporis scz actua quia sunt q magis d ... indi
get organo corporis sic vide ... ...
... in ... qz intelligere e in fantasia ... non e sine
fantasia Rur qz loquitur ... q non ...
... et ... ut dr qz intellige sit ... organo
corporis quodam ... fantasia scz ...
... non indiget ... intelligere non ... quem
aie scz ... Rur qz ... e p aiam ... scz
ad ... in ... d ... que dt aiam intelligere
sine organo corporis dt eo tempore Rur qz intelligit
sic anima coniuncta corpori sine organo corporis non
sic intelligit ... qui etc ... corporis ... dt ...
... qz anima ... e coniunctu corpori nullam
... operacionem quia non ... corpori ... qz nulla
e operacio aie que aliquo ... non indiget organo
corporis

Utrum scia d aia sit d numero difficilimorum

Rur qz ... et io qz ... e d numero difficilimorum qz
e d ... que a nobis sunt difficile cognoscibilis scz
e d scia d aia ... qz hec ... difficultate
in aliqua scia ... qz ... scia ... e
d aia ... q e difficile ad cognoscendum qz a ...
e ... nulla aut cognitio ... non
cognoscat e p ... ... ad quam
cognitionem ... aie ... non ... ascende ... ...

imperfectionem Ad intellectum istam quam movent quia una scientia
dicitur facilis vel difficilis ex quo quia alia scientia est habitus
ex parte et item est facilis ex quo quia est delectabilis Sed impos-
sibile quoad adquisitionem ita quod adquisitio scientie est facilis vel
difficilis ex eo quod ibi contingit labor et difficultas
pro quo notandum dicitur in titulo questionis de modo difficultatis
et ibi unius non est capi per quemcunque [illegible]
in secundo [illegible] phisicorum sed capitur hic pro multis non de-
[illegible] et secundo difficultas modo difficultas describitur est
possibilitas sive agibilitas agendi vel paciendi cum
labore vel deperdendi alicuius cum labore sive conatu vel
passione dicitur passibilitas sive agibilitas per hoc innuitur
quod impossibilitas non est difficultas sed potentia ad agendum
id est difficile vel quod non est possibile dicitur agendi vel pacien-
di per hoc innuitur duplex difficultas scilicet in agendo quam provenit
propter parvam potentiam potentie active seu resistentiam passi-
ve alia est difficultas in paciendo et est que provenit propter
magnam potentiam potentie active seu resistentiam passi-
istorum duorum est difficile et invenire levare lapidem
dicitur alicuius cum labore ad excludendum deum quia una est diffi-
cultas dei eo quod deus [illegible] agit et facit Sed facili-
tas diffinitur est possibilitas vel abilitas ad ali-
quid vel faciendum acquirendum vel deperdendum aliquid
sine magno conatu et fatigacione et tunc ista consi-
dera adquisitionem scientie et non circa scientiam ipsam Istis non sic
habitis [illegible] secundo [illegible] difficultas in acquirendo scientiam
provenit ex duobus primo ex parte cognoscibilis alio
ex parte cognoscentis Ex parte cognoscibilis scilicet cognoscibile est preter
entitatis vel perfectionis Istorum [illegible] difficilis in
cognoscendo quia non [illegible] motu et actuacione intellectus ad
cognoscendum [illegible] facultas ex parte cognoscibilis
est quod cognoscibile est magne entitatis et perfectionis et
deus et substantie separate sunt faciles ad cognoscendum quia
sunt movere intellectum ad suam apprehensionem et ideo dicitur philosophus
quod talia sunt manifestissima in natura quanto est eo secundum
difficultas ex parte cognoscentis est quod cognoscens est multum
debilis ad apprehensionem Istorum substantie separate sunt diffi-
ciles ad cognoscendum quia sunt [illegible] a sensibus
[illegible] que sunt propinqua
sensui Et per oppositum facultas ex parte cognoscentis est

quod cognoscens non est multum debile ad apprehendendum sit
quod cognoscibile sensibile sensui Istorum omnia materialia sunt fa-
cilima ad cognoscendum quia sunt propinqua sensui Ad ter-
cium difficultas scientie potest provenire ex multis primo
ex parte cognoscentis ut dictum est sed non semper sed Istorum quia
si cognoscens [illegible] scientiam [illegible] sed ut
videtur in illis [illegible] ad habendum
scientiam de [illegible] ut [illegible] in proposito Secundo ex parte vero co-
gnite seu ex parte obiecti non quod obiectum consistat sed quia
non est sensibile et adiungitur scientie de insensibilibus ut de deo
et [illegible] de illis que sunt minime entitatis ut materia prima tertio
ex parte organorum quia organa sensuum exteriorum sunt ma-
le disposita Quarto ex parte [illegible] impedimentum superfluitatis
Quinto ex parte discentis quia forte est negligens et
tandem ex negligencia provenit difficultas Sexto ex parte
doctoris ut quia forte doctor non est idoneus scientie
vel est defectuosus in voce quia viva voce docet plus
quam [illegible] Septimo [illegible] difficultas non est ex parte
intellectus sed ex parte [illegible] sed ex parte
fantasie et sensus [illegible] quia illa [illegible]
et fantasia [illegible] quod scientia de anima est diffi-
cilima [illegible] partialis [illegible]
[illegible] totalem que est de [illegible]
et corruptibilibus [illegible] octavo physicorum [illegible] de primo mo-
tore et est difficilior ut aliquis vult Et sic addi-
tum est ex parte cognoscentis [illegible] scientia de anima [illegible]
difficilior sed [illegible] difficultas provenit ex parte [illegible] cognite

P[er] eam sit methodus investigandi

[illegible] et [illegible] separatam sed sunt
[illegible] et [illegible] sive [illegible]
[illegible] de [illegible] et [illegible]
[illegible] investigandi [illegible]
[illegible] sunt opus investigandi
[illegible] quod est seu diffinitionem [illegible]
[illegible] investigari per divisionem [illegible]
[illegible] per divisionem [illegible]
[illegible] per diffinitionem non [illegible]

quia impossibile est ipsum quod quidem est diversitas utrum secundo per quod
quod opus est quod quedam partem ad investigandum quid
est quia per divisionem quedam habentur principia quibus non
differunt sed genus et differentia et ratio est per se vel quod
ipsa vel investigandi quid est et vera comparatio
secundum genus et differentia et habet differentia quia [illegible] [illegible]
non quidditatis sed duplicari via comparatio vero comparando
habetur etiam quo ad solum generalem [illegible] est contra
quia sola logica docet habere modum diffiniendi generalem
[illegible] quo ad magis et presertim ad diversitatem secundum
quod diversa sunt principia earum Et per investigationem
a priori et a posteriori a priori diffiniendo eam per principia quod
et duas [illegible] a posteriori per operationes et per [illegible] ad
[illegible] et [illegible] operationes [illegible] sunt [illegible] ad [illegible]
sunt acta tamen [illegible] est [illegible] quo ad [illegible] secundum tamen non
sunt [illegible] quo ad [illegible] quia acta magna
pre [illegible] ad cognoscendum quid est per [illegible] Et secundum
tamen [illegible] [illegible] et [illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod et a posteriori contra [illegible] a priori [illegible]
est [illegible] et [illegible] investigari quidditatis [illegible]
operationes Contra aliud non potest investigari quid est diffinire
quod aliud non potest diffiniri antecedens quia nullum simplex est diffinibile
secundum aliud est simplex [illegible] [illegible] per Boecium [illegible] Rabbi
Moyses agit de intelligentiis Respondetur quod quidditates [illegible] investigari
vera comparatione et per quam vera diffinitio secundum
quod dicitur tamen nullum simplex est in genere [illegible] quod [illegible]
simplex et tamen est in genere et [illegible] allegatur Boecium
[illegible] simplex non potest esse in predicamento secundum reductio
[illegible] [illegible] probabiliter Et si allegatur [illegible] Rabbi
Moyses agit [illegible] intelligentiis Respondetur quod Boecius
vult quod [illegible] [illegible] de [illegible] secundum [illegible]
de [illegible] [illegible] et non simpliciter [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] magis nota quam simplices Respondetur quod [illegible]

V[trum] diversorum diversa sint principia

quia [illegible] ista quod [illegible] et [illegible] diversa sunt principia Nam
[illegible] dicitur [illegible] principia [illegible] secundum [illegible] et [illegible]
sunt principia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
est [illegible] diversorum diversorum diversa sunt

principia et [illegible] est secundum quod [illegible] [illegible] tamen
[illegible] ad [illegible] dependentes [illegible] quod diversorum dependentium
diversa sunt principia non [illegible] est independentes Contra diversorum
independentium diversa sunt principia quia deus et
intelligentie [illegible] et diversa principia antecedens quia deus [illegible] principium
primum [illegible] [illegible] et primum [illegible] quia [illegible] finalem
[illegible] [illegible] [illegible] quod deus [illegible] finale quo ad [illegible]
[illegible] secundum [illegible] [illegible] efficiente non principium per [illegible] [illegible]
efficiente sunt [illegible] per [illegible] [illegible] et per [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] si deus [illegible] finale sit [illegible]
a [illegible] a est melior [illegible] deus quod finis est melior [illegible]
ordinata in fine Respondetur quod [illegible] est finis [illegible] est [illegible]
[illegible] quo [illegible] est [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] est
fine [illegible] [illegible] non [illegible] quo Contra [illegible] dependentium
diversorum non sunt diversa principia antecedens quia [illegible]
celestium non sunt diversa principia [illegible] [illegible] [illegible] principium
secundum [illegible] celestes sunt [illegible] non [illegible] principium [illegible] [illegible]
per [illegible] Respondetur quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
sunt [illegible] et [illegible] dicitur [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
diversa principia secundum diversitatem [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Contra [illegible] [illegible] tamen nullum [illegible] principium
Respondetur quod nullum [illegible] principium productum et finem
[illegible] secundum [illegible] principium [illegible] et dependentie [illegible]
finem [illegible] [illegible] quia [illegible] finem in quem ultimate ordinatur
Contra [illegible] [illegible] principium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] participatum
[illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] Respondetur quod [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] tamen [illegible] [illegible] [illegible]

V[trum] actus et potentia materie differant

Respondetur quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] sed
actus et potentia [illegible] quo non actus est [illegible] et [illegible]
[illegible] actum [illegible] [illegible] potentia [illegible] est actus activa
[illegible] et est [illegible] quod agens vel actio et [illegible] [illegible] potentia
possibilitas et est [illegible] quod potest pati vel [illegible]
[illegible] [illegible] est actus et potentia quod sit [illegible] est actio et passio
agentis et patientis [illegible] [illegible] [illegible] est actus activa
[illegible] et formaliter et est [illegible] quod forma vel [illegible] formam
et [illegible] [illegible] potentia [illegible] [illegible] quod potest [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] est actus et potentia [illegible]
[illegible] actus [illegible] et [illegible] [illegible] potentia [illegible] [illegible]

[illegible]

Utrum anima sit indivisibilis

[illegible]

[illegible]

sed intellectus est per simul ... quia non ingeritur anima ab intellectu

Ratio quod tamen quod sic

Utrum omnes anime sint eiusdem speciei non quod sic sequitur quia homo et asinus sunt eiusdem speciei ergo et omnes anime humane sunt eiusdem speciei quia si non tunc ... homo et ... quia haberent plures res esse diversas quod est contra ... ergo omnes anime ... sed anima tamen ... non sequitur quod sint eiusdem speciei ... quod omnes anime sunt eiusdem speciei ... non specialissime ... [illegible]

Ergo [margin]

[illegible]

Contra [margin]

[illegible]

Ergo [margin]

[illegible]

Utrum anima vel esse intellectivum est ... [illegible]

Ergo [margin]

[illegible]

Contra [margin]

[illegible]

Contra [margin]

[illegible]

Contra [margin]

est aliud et non aliud sine re ergo universale habet quod non est quo
est quod aliud quod est sicut non quod est per se relatio ergo aliud universale
tertia per sufficientem inductionem. Respondetur negando bonum quia ma-
le sit inductio, verum non est quod sicut dicit inductio a parte
post et procedit a parte subiecti tamen supponit definitatem tamen
dicit instingui per relationem incompletam et ergo dicit sit inductio
non est quod est quod aliud sine re, et ideo quod non est quod aliud
sine re. Dubium est utrum que res sit ipsius natura
[illegible] sunt diverse opiniones. Prima quod ipsius natura est aggrega-
tum ex omnibus quidditatibus que sunt simul et per hoc dicunt
dicunt quod ipsius natura est conceptus quorum plurium imputatis
diversis et tamen est verum loquendo secundum rationem sic etiam sicut [illegible]
quod quamlibet ergo similis per dici una natura, et quod
dicitur tunc ipsius natura est corruptibilis quia sicut est corrup-
tio quod particularis est corruptibilis sed sicut se non est sed tamen
rupitur in uno individuo tamen manet in alio sed quod
dicitur tunc tamen quod est et similis sed vel eadem rem, verum est
sed alio et alio modo secundum conceptum universalem individui sicut dicit
Themistius quod universale est una quidditas in diversis supposi-
tis quod intellectus et universale est tamen quod imputatur
pluribus suppositis diversis, ut loquitur quidam, scilicet si universale
esset tunc esset una quidditas in diversis suppositis

Utrum universale sit posterius suis singularibus

Et videtur quod sic quia omnis effectus est posterior
sua causa sed universale est sicut effectus veritatis singularium quia
universale causatur a rebus singularibus ut vult Themistius
universale est quedam conceptio et tamen sicut ne singularibus val
[illegible] Respondetur quod universale incipiendo non est posterius suis sin-
gularibus et universale incipiendo est non quod non est sed
universalia in predicando sunt posteriora suis singularibus sed secundo
tamen sunt prius corruptibilia sed universalia sunt perpetua et
singularia corruptibilia et ideo patet per primum primo prius
quod universalia sunt perpetua et incorruptibilia. Respondetur quod
universalia incipiendo tamen sunt priora singularibus et ita sunt
perpetua non quod intellectus dicit rebus in predicando ad primum
primo posterius universale et universalia sunt perpetua. Respondetur
loquendo de rebus posterius est ad tertium ipsum universalia per
secundum sunt perpetua et perpetue veritatis et incorrup-
tibilia quod intellectus potest mutari in flexionem ut ita quod est
verum et tamen omne universale est sine re incipiendo quia

omne quod est est sine re incipiendo, non tamen in imputando
Et sic tamen universale imputat rem sine rem. Respondetur verum est sed
non singularitate sed ipsius conceptum universale sed si etiam dicitur contra
que sit relatio unius non est prius ut per unum alterum, sed
sine re et universale sunt relativa quia universale sine re universale. Respondetur
quod universale et sine re tamen sunt relativa quantum ad formam forma-
le sed quo ad conceptum non autem quantum ad formam materiale
scilicet ad rem sed tamen per ea sed de conceptu quoniam est prior quam
ipsum ergo universale est prius sine re tamen sed tamen patet quod ipsius
differentia per genus, non differentia dicit de nullo per prius, et tamen
est prius a quo non convertitur subsistendi consequentia, sed quod prius
sed ab universali non convertitur subsistendi consequentia ergo est. Respondetur quod tamen
universale est prius sine re posterius quod sed non incipiendo de quo
intellectus est et tamen universale et sine re sunt equaliter comparando
conceptum universalem ad conceptum sine re quia tunc sunt relativa et
supponunt pro eodem tamen comparando conceptum universalem ad rem sine re
tunc universale est prius sine re quo quod non est universalis causa
a re sine re et tamen contra dicitur quod intellectus causat universalitatem
in rebus. Respondetur quod universale causatur a re sine re obiective et ab
intellectu tamen a causa efficiente. Deinde quod quando universalis causa
quo silicet relatio nam res eiusdem speciei habent silicet re
realem inter se, et ab ea silicet intellectus abstrahit con-
ceptum universalem qui imputat pluribus rebus eiusdem speciei
diversis. Pro quo non est Themistius et intellectus
communis implicat est universale scilicet causa rem et est quod esse primo
est causa plurium sicut digestio et calor, dicitur esse primo quod calor
calidus sit causa sicut plurium quia ad caliditatem sequitur
raritas et levitas non autem caliditas dicitur causa universalis
quia non est causa esse primo sed ad caliditatem sequitur rari-
tas et deinde levitas et sic universale converditur sine re
in causando et est res que esse primo non est causa plurium
sicut sor per plato probando est universale in re et tamen imaginatur
diu sed quia tamen universale plato imaginabatur rem universalem
sive ideam universalem continentem a qualibet re sine re
distinctam unde sicut quod primus unus in mente dei quod tamen
idea sunt ebat ad duo scilicet ad sciencia et generacionem quia
in plenum tamen idee influebat ipsius in anima sine re
et faciebat sciencia ergo plato dicebat quod anima in principio
sine corporis esset plena speciebus, sed per mollitiem corporis

tunc circa oblivisceretur illarum specierum. Et quod dicebat
quod unum scire est antiquum reminisci. Sed ista verba
deserviebant ad generationem quod non plene ab illis ydeis
dirigebantur foris ad modum similitudinem. Et faciebat quod
ad generationem et sicut verba communia rebus singularibus. Et res
singulares cum a qualitate re sunt distincta. Alio modo
generabat ille verba quod dicitur magnum vel commune, et dicitur res
singularis ab intellectu sine conditionibus individuantibus intellecta,
non sicut verba communia sunt, et dicitur res singularis intellecta
ad conditionibus individuantibus. Aliud est verba per genus. Et
verba in fundo vel in prudo. Et est contra quam ipse [illegible]
sed pluralis rebus, vel quod est plenum verum [illegible] sibi
vel [illegible] valet [illegible] [illegible] Et sicut con
venientia sunt, et est adhuc quod unum vero [illegible] est imperitatum
Item statibus [illegible] ad [illegible] quod verba [illegible] quod imagina
bantur plus vel aliquid [illegible] non est [illegible] ad ypo
stasim sed verba per genus est per genus sunt, patet [illegible] quo
ad partem [illegible] per philosophum xiio metaphysice et [illegible] verba
dicitur [illegible] verba que si sunt [illegible] sunt. Et si
illa verba [illegible] ponenda, tunc [illegible] ydee
[illegible] in [illegible] sic in [illegible] quod ipsi intel
[illegible] contra [illegible] opinionem. Et patet per Themistium
[illegible] sunt verba est quedam [illegible] quod tenui
sibi [illegible] singularium collectum.

V accia magna: ptem cofeant ad

cognoscendum quod quid est. Arguitur quod non quia pro quo non est
[illegible] [illegible] unum [illegible] aliud [illegible]
et in titulo [illegible] dicitur accidentia et per accidentia [illegible]
intellectus accidentia [illegible] fore [illegible] [illegible] [illegible], et
per ipsum quod est intellectus [illegible]. Et [illegible] est
accidentia [illegible] ducit in cognitionem quod est [illegible],
et [illegible] per [illegible] quod per [illegible] motum et accidentia
[illegible] cognoscimus [illegible] [illegible] sic et motus
ducit in cognitionem [illegible], et ergo [illegible] per motum
[illegible] ex operationibus cognoscimus [illegible], et per motum
[illegible] cognoscimus [illegible] motorem [illegible] per accidentia [illegible]
intellectus [illegible] [illegible] [illegible], et per quod est [illegible]
intellectus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Et [illegible] est
quod accidentia [illegible] magis ducunt in cognitionem quod quid
est [illegible] [illegible] Nam si [illegible] [illegible]

differentie diffinitionem [illegible] multum utile est cognoscere
[illegible] accidentia. Nam si [illegible] diffinitionibus [illegible]
diffinitio est [illegible], sed vero non [illegible] est mala. Et accidentia
[illegible] sepe ponuntur loco [illegible], et [illegible]
est intentionem philosophi. Sed [illegible] unum disparatum non du
cit in cognitionem alterius, sed accidentia et substantia sunt dispa
rata, ergo etc. Nonne substantia et accidentia [illegible] [illegible]
quo ad [illegible] [illegible] [illegible] et unum est disparatum ad
[illegible] et unum non ducit in cognitionem alterius quod accidens
et substantia sunt [illegible] diversa [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] unum generat sibi [illegible] [illegible] [illegible]
ita quod unum est effectus alterius, quod effectus generat sibi
[illegible] sive [illegible] ut [illegible] [illegible] effectus generat sibi
[illegible] sive [illegible] [illegible] et non sunt disparata [illegible]
effectus ducit in cognitionem [illegible] Item dicitur [illegible] agit ultra Item d
suam speciem sed accidentia sunt ultra speciem substantie, ergo etc. [illegible]
est philosophus xiio metaphysice [illegible] quod [illegible] est se solo et [illegible]
[illegible], sed [illegible] [illegible] et nobilior agente [illegible] [illegible]
[illegible] Nam [illegible] quod in [illegible] [illegible] [illegible] et sunt non
[illegible] [illegible], et [illegible] est [illegible] nobiliori [illegible]
quod [illegible] [illegible] accidentia ducunt in cognitionem substantie non per se sed
virtute [illegible] agentis sibi [illegible] Item [illegible] quod accidentia
non per se ducunt in cognitionem substantie et ergo [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] partem [illegible] [illegible] [illegible] altaris ubi [illegible] accidentia
sed non [illegible] [illegible] [illegible] philosophi intelligi quo ad [illegible]
[illegible] [illegible] et non [illegible] [illegible] Item [illegible] accidentia non
sunt [illegible] [illegible] et [illegible] ergo non cognoscendi [illegible]
quod [illegible] loquitur in [illegible] [illegible] quod [illegible] est a [illegible]
sed [illegible] est quod accidentia ducunt in cognitionem in [illegible]
[illegible] Item [illegible] [illegible] quod impedit cognitionem substantie quod
non [illegible] ad cognitionem [illegible] [illegible] [illegible] est si [illegible] et semper
impedit non accidentia non semper impediunt [illegible] [illegible]
ad cognitionem substantie [illegible] [illegible] et [illegible] accidentium
et quo ad [illegible] [illegible] impediunt quod difficile est ab
[illegible] accidentia a [illegible], [illegible] [illegible] cognoscere non [illegible] [illegible]
sine cognitione accidentium sensibilium, et ergo cognitio accidentium
[illegible] Et [illegible] accidentia sunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et quo ad [illegible] [illegible] sunt [illegible] magis [illegible] quo ad
[illegible] cognitionem quod [illegible] [illegible] ad [illegible] sed [illegible] est [illegible]

Utrum omnia actiua tam propria quam communia conferunt ad cogitationem
speculatiuam. Arguitur quod sic, dicit enim commentator quod actiua propria
maiorem habent virtutem ad cogitationem quam communia. Sed actiua communia non
conferunt ita debite sicut conferre debent. Secundo quod actiua propria
immediate sequuntur formam eius [illegible] et debite
conferunt. Sed actiua communia quaedam sunt infinita quae confe-
runtur dispositionem eius et variantur diuersis dispositionibus, ergo non con-
ferunt valde conformiter et indebite. Secundo quaeritur utrum
quaelibet actiua conferunt ad cogitationem speculatiuam. Ridiculum videtur
quod minimum primum est et supponit primo quod omnis notitia intellectiua
dependet a notitia sensitiua quod patet per Aristotelem, unde virtus sensitiua
quod sensualis elicit non sensata sicut omnis quod fit et
motus superior elicit intellecta et intellectus quoniam est virtus
superior quod notitiam sensitiuam [illegible] elicit cogitationem speculatiuam
similiter modo quod sensus sentit contrarie et conformiter speculatiuam
et actiua sicut indicando de quolibet albo vel nigro, et
cum intellectus sit virtus superior ad sensum tunc quod ita notitia
conformis abstrahit notitias duas, quarum una est sensitiua
alia actiua [illegible] et distincte utrasque comprehendit. Secundum
modum et supponit primo quod omnis imputatio apud intellectum sit
per [illegible]. Secundo supponit quod omnis effectus est proportionata
similitudo suae causae, et quod actiua est effectus sensitiua et
generat quandam similitudinem intrinsecam suae causae, et omnis similitudo
est imputatiua illius cuius est similitudo. Sed quod actiua sunt
[illegible] quod sunt imputatiua causarum [illegible] modo est quod sunt
[illegible] forma non potest introduci in materiam nisi materia per
dispositionem sit disponibilis qualitatibus conuenientibus formae
introducendae [illegible] cum quod in intellectu generatur cogitatio
speculatiua [illegible] intellectum per dispositionem notitiarum actiuarum, et ita
conueniunt in cogitationem speculatiuam [illegible]
[illegible]

Utrum anima habeat aliquam operationem quam

non communicet corpori. Arguitur quod non [illegible]
prima sunt quod partes operationum animae et est [illegible] anima
haberet aliquam operationem propriam maxime intelligere, sed
intelligere non est sine corpore quod intellectus [illegible] est fantasia [illegible]
non est sine fantasia et communicat corpori. Secunda vero sunt
quod partes animae et est talis si esset aliqua propria operatio
esset ita esset separabilis separati conueniens animae sine
corpore, sed nulla est operatio animae sine corpore. Nulla est

separabile separatum conueniens animae. Tertia vero sunt quod
partes corporis, et est talis omnes operationes conueniunt corpori
[illegible] quod non sunt animae [illegible] quod in omnibus operationibus animae
aliquid operatur vel patitur vel imitatur et signum [illegible] est
[illegible] aliquem intellectum intelligere aliquem [illegible]
[illegible] ad operationes animae [illegible] sit [illegible]
[illegible] organum et
indiget [illegible] corpore tamquam organo [illegible]
[illegible] ad videndum. Et intellectus [illegible] quaedam com-
[illegible] a corpore non indiget [illegible]
a corpore non dicitur [illegible] anima [illegible] quo anima dicitur [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] quaedam [illegible] aliqua operatio
[illegible] non communicat corpori [illegible] quaedam corpori est
[illegible]
[illegible] operationem [illegible] sit intellectus [illegible]
[illegible] in actu [illegible] non [illegible] non est [illegible]
[illegible] corpori [illegible] intelligere est Ex 8
[illegible] operatio animae [illegible] anima ad intelligere [illegible]
[illegible] ad imputandum species intellectas,
non imputatas speciebus non indiget corpore [illegible]
[illegible] operatio eius [illegible] quod sibi [illegible] sit
[illegible] ad [illegible] ad [illegible] illius indiget corpore
[illegible] sit [illegible]
operatio animae quam non communicat corpori ut organo, [illegible]
[illegible] corporis est [illegible] operationem

Utrum omnes passiones animae sint ipsius animae

cum corpore. Arguitur [illegible] videtur [illegible] passiones
animae cum corpore [illegible] cum in [illegible]
[illegible] associatae, et [illegible] utrum passiones
animae sint ipsius animae cum corpore [illegible] associatae corpori
[illegible]
[illegible] utrum omnes pas-
siones animae sint ipsius animae et [illegible] sit [illegible] corporis
[illegible] copulatum et [illegible]
[illegible] utrum omnes passiones animae sint ipsius animae cum corpore
[illegible] aliqua est passio animae quae non est ipsius Ex 8
animae cum corpore [illegible] passio animae [illegible] non est

passio anime sed corporis probatur quia scientia non est passio corporis
eo quod solum est passio anime eo quod non solum est in anima et
potentia ergo est solum passio anime Respondetur quod ad sciendum in quo
est corpus non sit instrumentum sed sit obiectum vel potest dici
quod scientia est passio anime quia ad inferiorem sed passio corporis quia
Item d ad dominationem Item d virtus et vicium non sunt passiones
corporis quia non denominant corpus sed solum animam eo quod anima
dicitur viciosa vel virtuosa Respondetur quod passiones sunt duplices
quaedam qualitates dispositiones accidentales scilicet sensus et virtutes duplices
passiones anime Alio sunt per dispositiones que sunt a
passione bona vel mala et determinat de ista philosophus
in ethicis non tunc dicitur quod eodem primo tunc virtus et
vicium sunt passiones ipsius anime sed corporis sed eodem secundo
Item d tunc non sunt passiones anime sed sunt qualitates anime Item d
irascere est passio anime et non est passio anime cum corpore
probatur quia irascere non convenit corpori probatur quia nulla scientia que
non est sensitiva infert sed corpus est scientia que non infert
sensitiva ergo etc Respondetur quod irascere non dicitur esse passio ut eodem
primo ut eodem quia primo tunc irascere non dicitur esse ac
Item eodem irascere tunc dicitur sensitiva irascens et tunc eodem
irascere convenit sic quod irascere dicitur aliqualiter sensitiva Item
sed mansuetudo est gaudium etc non est passio anime in corpore
probatur quia nulla virtus est passio mansuetudo est virtus ergo non
est passio habet de modo ethicorum sed ad hoc ethicorum Respondetur
quod mansuetudo est duplex uno modo pro dispositione secundum quam
anima apta nata est ipsa que est alia ex parte ...
inclinatione ad non irascendum quae est non tunc dicitur quia ...
mansuetudinem primo dicitur passio et non virtus secundo modo dicitur
Item d virtus et non passio Item d ... quod est una in quo ...
... ex hoc philosophus non probat probatur propria parte quia
... est scientia anime quia ista est scientia scilicet quia in ista patitur ...
corpus patitur aliquando probatur quia aliquando patitur anima ubi non
est corpus quia in sompno anima patitur et non patitur corpus
Respondetur quod licet anima in sompno patitur quia tunc est in corpore
quia ad inclinationem corporis sicut quod corpus inclinat animam
ad talem passionem et ad corpus patitur sed quia passio
Utrum plura naturalia habeant differre materialiter
per materiam ... cum aliqua sunt ibi ... ad maiorem
etc pro quo non philosophus assignat differentiam inter

... et ... et non ... et ... quia
plura naturalia ea que differunt per materiam ut dicto Ira
est accensio sanguinis circa cor sicut est domus est cooper-
tum seu cooperimentum ex lignis et lapidibus ex ... dicto
per formam ut dicto Ira est appetitus vindicte sicut est
domus est cooperimentum prohibens nos a ventis imbri-
bus et caumatibus Respondetur primo est quod plura naturalia ... quod
que ... ordine ad ... vel potest
... ut ... vel potest ... in materia ut anima
est operatione eius scilicet ... pro quo non materia ... duplex
per materiam ... scilicet ... et duplex ... per materiam que est al
... non ... naturalia etc capit ... pro ...
Alio ... per ... motu vel ... etc ab ...
quia ... naturalia differunt per materiam et per ...
materiam explicite vel implicite ... sic
differunt ... est ... corporis etc et ibi ... importat
materiam Ex d ... naturalia ... de celo scilicet de primo Ex d
motore et ... differunt per materiam quia ut celum
ut primus motor ... quia ... quod ...
corruptibilia ... materia est causa corruptionis ... quia
... est ... et non ... primo ... non
primus motor est omnino immaterialis Respondetur quod celum non ...
materiam ... sed ... scilicet materiam que est ...
motus quia celum ... materiam ad ubi de primo
et corruptibilibus ... quod ... de ... generabilibus
motor est ... et ... dicitur quod differunt per materiam sic primus
in se ut ... in materia ... non ...
ad ... Ex d ... differunt per materiam quia ... differunt
differunt per formam probatur quia ... differunt ... differunt Ex d
partes diffinitionis sicut ... et ... partes diffi-
nitionis sunt forme ergo etc ... per ... quam ...
partes diffinitionis sunt forme etc Respondetur quod ... ...
quod partes diffinitionis etc quia potest ... vocato ...
est ... forme ... et separat et distinguit sicut
vel partes diffinitionis faciunt differre diffinitum ab aliis
... quod capit formam ... sicut
... partes diffinitionis etc ... sicut ... per ...
... sicut quod dicitur ... ab ... ...

[illegible]

V dyaletticus habeat diffinire per formam

[illegible] fora que e altra ... [illegible]

[illegible]

V animatum differat ab inanimato per speciem

[illegible]

V aque recte iudicatur species v aque

[illegible]

intellectus quando [illegible] et non diuisi, sic quod aliquae res in
dicantur indices erroneae per sensum intellectus vel opinionem. Contra
omnes res sunt indicatae sensu et intellectu quia de particulares sunt
sensu potentiae tamen virtute conclusionis animae quod res indicantur
per potentiam sensitivam et intellectivam quia omnes res indicantur per
sensum et intellectum animae quamvis cognoscatur per sensum vel intellectum
cognoscatur, dicendum quod intellectus capitur dupliciter primo pro potentia intellectiva
sic est pro capitulo sensus, et de isto capitulo est verum secundo intellectus
capitur pro operatione intellectus et secundo pro actu intellectus scilicet pro actu
[illegible] [illegible] et secundo dicitur capitulo, et tunc res non
sunt indicatae intellectu sed sensu vel sensitiva secundum [illegible]
capitur dupliciter [illegible] alio modo [illegible] et [illegible] capitulo [illegible]
[illegible] per [illegible] intellectu et possunt [illegible] aliud de arte [illegible]

Utrum anima sit principium omnium et gaudeat

[illegible] et secundat [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible]
antiquos [illegible] animam [illegible] principium omnium. Et [illegible]
[illegible] quod anima non est principium [illegible] [illegible] omnium [illegible] parte
[illegible] dicit quod anima non [illegible] vel gaudet ubi [illegible]
[illegible] animam [illegible] similiter [illegible] aliquis dicat [illegible]
vel edificando et in [illegible] [illegible] [illegible] res [illegible]
ad [illegible] sit ad operationes, non anima [illegible] in [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] non [illegible] operationes [illegible] [illegible] opera [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et anima non [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] vel [illegible] [illegible] principale et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et
aliquid sit in se, et isto plus possunt [illegible] et diuersa [illegible]
[illegible] [illegible] ad effectum et plus possunt [illegible]
vera [illegible] [illegible] et narrat [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in ordine quo ad nos, et [illegible] plus possunt [illegible]
[illegible] vera principia, et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quam [illegible] animam [illegible] [illegible] principium [illegible]
vera [illegible] anima est principium omnium [illegible] anima est principium [illegible]
[illegible] omnium [illegible] principium omnium [illegible] quod anima [illegible]
anima [illegible] [illegible] [illegible] quod est principium [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] parte [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
animae per vulgares, et si gaudet [illegible] [illegible] edificat [illegible]
[illegible] [illegible] edificationem gaudeo [illegible] quod vulgares
dicunt quod anima gaudet [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] animam gaudere vel [illegible]
[illegible] [illegible] vel edificare [illegible] quod [illegible] quod [illegible] et [illegible]

procedit ab aliquo intrinseco [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
sit [illegible] principia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sanguis [illegible] [illegible]
[illegible] edificare et tempore procedit [illegible] principio [illegible], non
[illegible] anima non sit principium [illegible] [illegible] vulgares dicunt animam
non [illegible] [illegible] [illegible] sit principium [illegible] [illegible] [illegible] gaudere vel [illegible]

Utrum illa diuisio sit bene posita omne

quod [illegible] [illegible] [illegible] se [illegible] [illegible] alterum [illegible] [illegible] [illegible]
non [illegible] [illegible] moveri [illegible] alterum quod aliquid [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in eo quod [illegible] isto [illegible] dicitur moveri secundum alterum.
nam [illegible] [illegible] [illegible] in eo quod [illegible] [illegible] moveri secundum se
[illegible] Secundo moveri [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] parte principali alio modo aliquid [illegible] [illegible] parte [illegible]
[illegible] vel [illegible] [illegible] parte, et [illegible] [illegible] [illegible] possunt
solum motum [illegible] digito [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
moveri [illegible] alterum [illegible] [illegible] animae quod si aliquid [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] si sit sequitur quod [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] movetur [illegible] alterum animae quod [illegible] in eo
quod [illegible] quod in celo [illegible] quod aliquid [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in eo quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] isto [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] alterum, alio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] alterum

Utrum anima moueatur per se

[illegible] [illegible] quod [illegible] per se quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] per se quod
[illegible] [illegible] ad motum alterius isto anima non [illegible] per se
[illegible] quod anima [illegible] ad motum [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in moto [illegible] [illegible]
non anima, et [illegible] anima non [illegible] per se [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
separatum et non per aliquod medium [illegible] non per se [illegible] [illegible]
[illegible] moveri per se quod non sine aliquo medio [illegible]
[illegible] anima separata a corpore non per se [illegible] [illegible] ab in
[illegible] ad [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] moveri
per se [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliquid movetur [illegible] aliquo
[illegible] et anima non per se alio modo [illegible] moveri [illegible]
ad motum alterius et anima non [illegible] per se, et isto
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dicunt quod anima separata
a corpore non sit anima [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
moveri per se [illegible] non anima [illegible] [illegible] [illegible] ab inferiori ad su
periora [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] separat [illegible] animam a [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] anima [illegible] corporis
per se [illegible] [illegible] separata a corpore

Utrum possibile sit corpora mortuorum

resurgere. Respondetur quod naturaliter loquendo tunc corpora mortuorum
corporalia non possunt resurgere, sed supernaturaliter bene quia per potentiam
divinam corpora mortuorum resurgent. Et naturaliter loquendo
idem in numero non potest redire. Et ideo videtur tota quod corruptibilia
corporalia possunt bene resurgere sicut generatio absconditur animi
magis et quod per artem medicine applicatur corpori totaliter
ista magis vivunt et plures sunt mortua, et ideo corruptibilia
corporalia mortuorum bene resurgent. Contra, dicit possibile est corpora
Ra mortuorum resurgere naturaliter ideo est ante quod possibile est
naturaliter id quod moritur ex talibus ut resurgat et in
naturale est possibile et est ante per eorum et potentiam. Contra in hoc
tunc quando dicit resurgere corpora mortuorum ...
Respondetur dicit quod corpora in sua trasfiguratione sunt per primum in beatitu-
dinibus corpora mortuorum resurgere non sunt loquenti
asserentur sed secundum narrationem vel declarare quod possunt per philosophos pro-
bat quod anima non non potest augeri. Contra anima movere
potest tunc corpora mortuorum resurgerent quod est in
7m nervis etc. non est tamen verum sed tamen ingeneris in
quod corpus mortuum possibile est esse vivum in possibile est corpora
mortuorum resurgere. Contra ab eo ad idem quod si corpora
mortuorum possunt vivere tunc possunt resurgere sed antiquitus
quod antiquitus possibile est esse corpus mortuum et antiquius possibile est esse
corpus vivum in corpus mortuum possibile est esse vivum. Respondetur quod corpora
infert duo corpora mortuorum posse vivere et corpora
mortuorum possibile est esse viva quod prima est falsa ex quo
est vera de sensu composito alia autem est vera quia est de sensu divi-
so, non ideo intelligitur de sensu composito

Utrum sensus tactus vel oculus ut inveniens

videat ut inveniens. Respondetur quod et tactus potest bene ut dicit de
modo sentiendi sit sensus tactus similiter ut inveniens tunc videt ut in-
veniens sicut intellectus. Pro quo non ista quod potest intelligi tam de oculo
corporali quam spirituali. Nam visus est duplex scilicet corporalis et ali-
us spiritualis, de secundo spirituali loquitur philosophus ... et
dicit melius est aliquid non videre quam videre. Nomine
per intellectus ... quod ut ... non est semper concedenda
sed dicitur concedi per ut bene ut dicit communiter sentiendo
tunc videt duo actu vel aptitudine ... quod intellectus

si sensus tactus communiter est videt actu vel aptitudine
sit inveniens, et per hoc possunt solum instrumenta de dex-
tris ... quod non est vitrum ut de oculo corpora-
li spirituali ut utrumque ... quod non de utroque patet quod sit
sequitur quod si aliquis duo tactus vel oculos inequales quod
est videns inequaliter sed hoc non quod quilibet homo videt equaliter
... quod intellectus sit equaliter et videt equaliter. Arguitur quod
homo intelligit per fantasmata et equaliter. Respondetur quod intelliget equaliter
... duobus modis in generali et quilibet homo intelligit equaliter
quod quilibet intelligit per fantasmata. Alio modo in speciali et
non quilibet homo intelligit equaliter quod unus est melius complexio-
natus in corporalibus quam alter non ... quia est melius comple-
xionatus est melioris intellectus quia mobiles carnem aptos mente dicimus

Utrum intellectus sit quoddam divinum et impassibile

Respondetur quod intellectus est nobilissimum ens, non
nobilissimum ens secundo attribuitur divino et impassibile. Non
aliquid dicitur esse divinum duobus modis. Primo causaliter et intellectus
non est quoddam divinum quia non est deus. Alio modo secundum participationem
et intellectus est quoddam divinum quia intellectus participat cum deo se-
cundum intelligendo. Contra quod non valet. Contra est verum maxime
Om quod intellectus est actus sed hoc non quia actus sunt suppositorum
primo inesse sed intellectus non est suppositum primo non est compo-
situm ut suppositum. Respondetur ad philosophum ubi dicit actus sunt sup-
positorum ... quod actus sunt suppositorum denominative non
autem effective ita quod actus et operationes denominant
supposita non autem ubi sunt effective quia aliquid procedit
Om ab anima. Contra quod ... parte ... intellectus est passibilis. Arguitur
intellectus est intelligibilis et passibilis tamen quod intelligere est
pati per philosophum ... Contra quod est passibilis salvatur
7m intellectus est corruptibilis. Arguitur omne quod pati corruptionem
patitur corruptionem, sed intellectus patitur corruptionem et cor-
ruptibile. Arguitur quod pati corruptionem sive patitur cor-
ruptionem. Respondetur quod intellectus est corruptibilis duobus modis. Primo
et intellectus est corruptibilis quia aliquid quod est in intellectu
corrumpitur sicut scientia quae est in intellectu. Alio modo secundum scien-
tiam et intellectus non est corruptibilis quia ... intellectus non corrumpitur

Utrum rectum sit iudex sui et obliqui

Petitur et obliqui ut est iudex sui ipsius ut recti. Respondetur quod

Non rectitudo est duplex quia est modalis recti de sic mixta
cum est quantitativa sicut linea recta, modo dicitur quod quo mathematicus
de recto modali et non quantitativo quia rectum quantitativum
non indicat ut patet indicando sicut linea recta est
quia non est consignata, et sic quod rectum vero recto et bonum
quod indicat seipsum, et obliquum malum quod non indicat
seipsum ut rectum quia omne malum est ignorans ...
... quia quantitativum consignat per situm et privatio per
situm et ideo rectum est index obliqui et obliquum non est
index sui ipsius ut recti pro quo notandum quod ...
dicitur duplex primo ... et rectum modale est index
sui obliqui ... et rectum quantitativum
sui obliqui ... obliquum ... non obliquum ...
est index sui ... ut ... non indicat seipsum ... altius ...
ut ... non indicat seipsum ... patet indicando seipsum quod ...
... indicat seipsum ... ens cognoscat seipsum
quod omne ens cognoscat seipsum etc. est ...
Notandum quod quidam de ... circa animam ... primo ...
... fuerunt ponentes animam ... sapientes ...
democritus animam fecit ... ista est ... pythagorici
... fecit ... idem leucippus pythagoras
... de ... se ... est ...
... anaxagoras intellectum ... movere ...
... animam fecit ... clementi ... ponit
... animam ... motum ... diogenes heraclitus
... vaporem dixit ... animam ...
... aquam ... de ...

...a secundum de anima queritur vtrum ens diuidatur in substantiam

et actum ... implicite ...
et ... in ... de ...
... veram ... in duo ...
... in orbe fuit ... quod ista divisio
est analogi in sua analogata ... dicitur
de ... de accidente ... de ens ...
... et ... quia ... verum ...
verum ... non ... quaerunt ... inclusionem ...

quia illa ... non ... actum quia actus ... est
in vera materia, sed ... ut ... actus
non est ens ... et non ... divisio ... divisionis ...
... dividentibus quia ... tenet ... dividens ... in
sua ... ens et ut substantia ... at
... quia ... per ... in ...
... ens quia est ... materia ... in ...
... ens ... in ... ens
intelligibile ... ens ... ab ...
ad ... ad ...
quod ... ens ... et non ... ens ...
est ens ... quod ... ens ...
... et ... est ...
... sit ens ... ens ... de ... quod sit
substantiam et accidens dicitur quod est actus quia forma sit actus et
materia substantiam non ... de ... et ideo ...
... quod ... ad
substantiam et ad accidens, sed ... quod ... formali et ...
... sit actus ... sit ... accidentis
... dicitur ... divisio in
... quod ... independens est substantia ...
dependens est actus ... dicitur omne actus ...
in aliquo ... non est in aliquo substantia ...
... non est in ... semper ... aggregatum vel ...
... est quod ... actus ... actus

Vtrum substantia convenienter diuidatur in materiam

formam et compositum ... et ... quia ...
substantia vel est simplex vel quanta ... quanta sit est ...
... simplex vel est ... sic est materia vel ...
actua sit est forma ... substantia et ... Ergo d
illam quod non forma quia non est in materia pro quo non forma
... ab ... et ...
non est forma ... dicitur a forma ... et ...
Item de celo quod est substantia et non videtur quod ... Item
sit ... celo ... per orbe ... sic
... substantia quanta quia ... tamquam ...
forma et orbe tamquam materia, sed ... per orbe ...
... est ... opinionem ... quinta
... quod materia non est substantia quia ... Ergo

quod est in pura potentia [illegible] & materia est in pura
potentia [illegible] in sibi quia antiqui [illegible] in pura potentia
et tamen non est [illegible] Respondetur quod id est in pura potentia quod
potentia absolute [illegible] sic antiqui & id quod est in
pura potentia [illegible] quod est aliquid sicut materia que est subiectum
compositi forme [illegible] Ad 3 Contra quod est medium inter ens
et non ens [illegible] & materia est quodammodo [illegible]
[illegible] materia pura est medium inter duo contradictoria
scilicet inter ens et non ens Respondetur quod [illegible] sic intelligitur quod est me
dium inter ens in actu formali Nam materia non est ens in
actu formali quo quis sibi [illegible] formam [illegible]
ut est ens simpliciter [illegible] est medium Ad 4 forma non est substantia
[illegible] quod est in subiecto non est substantia & forma est quodammodo
[illegible] substantia in subiecto non [illegible] Respondetur
secundum [illegible] sit [illegible] substantialis
non potest [illegible] ad propositum, vel 2 quod
materia substantia est in subiecto ut actus & tamen ut [illegible] in suo
[illegible] forma est [illegible] vel 2 quod substantia non est
in subiecto in actu formali & tamen in potentia [illegible]
vel 2m alios dicitur quod [illegible] substantia [illegible] est in subiecto & tamen
substantia simpliciter est in subiecto qualiter est anima Ad quod est dubium
ut ista divisio sit univoci in sua univoca vel a
nalogi in sua analogata, quidam dicunt quod
univoci in sua univoca quia dicunt quod substantia est genus
non genus dividitur [illegible] Ad probabilius [illegible]
Egidium quod est divisio analogi in sua ana
logata quia per prius dicitur de uno medio [illegible] de aliis
[illegible] de quo prius dicitur et de quo per
[illegible] per prius dicitur de materia
et forma [illegible] in maiori cog
[illegible] dicitur de [illegible] sunt magis substantie
quia sunt manifestiores [illegible] ad [illegible]
[illegible] nomen imponimus [illegible]
dicunt quod substantia ut est analogum [illegible] dicitur de materia
et forma et [illegible] & substantia que est genus
[illegible] dicitur de substantia [illegible] quod est per se in [illegible]
[illegible] dicitur de materia et forma que sunt in

[illegible] per inductionem Ad 3 tamen [illegible] dicitur quod substantia est
genus et sibi [illegible] Respondetur quod [illegible] dicitur quod substantia
est quoddam genus [illegible] quoddam genus [illegible]
non est genus [illegible] Videamus potest [illegible]

Utrum anima sit substantia

Arguitur quod non [illegible] intra
substantie ergo est substantia [illegible] quia actus non potest esse [illegible] intra
substantie [illegible] quod anima est [illegible]
[illegible] quod est perfectius et nobilius [illegible] quod est substantia
& anima est quodammodo [illegible] quod anima est [illegible]
[illegible] est nobilior et perfectior suo effectu [illegible]
[illegible] quod est substantia & anima [illegible]
[illegible] Ad 3
[illegible] est susceptibile contrariorum et [illegible]
[illegible] anime, eo quod anima est susceptiva [illegible] contrariorum Ad 3
aliqua anima non est substantia sicut anima [illegible] producta quia
nulli substat [illegible] anima
in principio sui [illegible] Respondetur quod substantia [illegible] uno modo
[illegible] dicitur a substando [illegible] substantia [illegible] quod substat acci
dentibus [illegible] non est substantia quia nulli [illegible] substat, sic [illegible]
anima [illegible] producta [illegible]
[illegible] sit substantia [illegible] actus est substantia, 2o
dicitur a per se stando et diffinitur quod est res nata per se subsistens
[illegible] actus in [illegible]
[illegible] ad includendum materiam et formam, et
tunc [illegible] distinctionem [illegible] anima [illegible] substantia [illegible]
[illegible] substantialis [illegible]
substantialis, non [illegible] anima [illegible] anima pro
quo non [illegible] anima sunt [illegible] uno modo [illegible] et simpliciter
[illegible] formam substantialem [illegible] et ita
[illegible] substantialis [illegible] forma [illegible]
[illegible] vitales, et tunc diffinitur [illegible] anima est
forma vitalis activa vel passiva, vitalis mobilis vel
mota, et est [illegible] et non sequitur anima [illegible] substantia
ergo est [illegible] substantialis quia in sibi non sequitur [illegible]
et [illegible] Ad [illegible] sic arguitur [illegible] sit substantia absoluta
et simpliciter ergo est [illegible] substantialis [illegible] forma substantialis
[illegible] dicunt [illegible] forma
substantialis [illegible] in pura potentia sit [illegible]

sed forma accidentalis inquirit subiectum in actu formali sicut videtur
quod caliditas est in aqua. Ad 2 dicitur ex parte effectus
quia forma substantialis dat esse simpliciter sed forma accidentalis dat
esse secundum quid scilicet tale vel tantum. Et tamen signum est quod
quando introducitur forma substantialis tunc dicitur quod incipit esse
sed in adventu forme accidentalis dicitur quod incipit esse tale
vel tantum. Et ideo dicitur quod plures forme substantiales non
possunt esse in eodem subiecto sed accidentales possunt ut sunt albedo
superficies etc. quia forma substantialis et suum subiectum consti-
tuunt unum esse simpliciter ens et per se sed forme accidentales non
Ad 3 calor naturalis est anima et tamen non est substantia. Dicitur ex parte
parte quod exercet operationes vitales ideo est anima. Contra quia
diffinitio anime secunda dicitur anima est qua vivimus movemur et
sentimus. Respondetur quod calor naturalis non est anima et tamen possit
esse principium operationum vitalium sed tale principium est in-
strumentale et secundarium sed anima est principium principale et
dirigens caloris naturalis

Utrum anima sit substantia que est materia vel forma

vel compositum. Ibi ponuntur tres conclusiones. Prima anima non
est substantia que est materia. Probatur quia materia est manens per totam
transmutationem ante et post sed sic non est de anima ergo etc. Secunda conclusio
anima non est compositum. Probatur quia non est suum totum sed anima est pars
scilicet eius ergo etc. Tertia conclusio anima est substantia que est forma.
Probatur anima dat esse corpori animato ideo est forma. Contra quia forma
est que dat esse rei. Contra anime conveniunt proprietates forme scilicet
agere et movere. Ad 2 anima est materia. Probatur quia convenit ei
diffinitio materie que est materia sed anime convenit diffinitio materie quia
ipsa est diffinitio materie scilicet anima est quo aliquid sit ens in
sit per se et non per accidens [illegible]. Respondetur quod ista
diffinitio debet intelligi quo aliquid sit substantia vel dicitur
quod [illegible] [illegible] anima [illegible] est subiectum [illegible] [illegible] non
forma non est subiectum [illegible] passionum. Item anime conveniunt
proprietates materie quia [illegible] proprietates materie sunt recipere et
pati et hec conveniunt anime quia anima recipit et patitur. Ad
2 tamen respondetur quod proprium est materie recipere formas substantiales
et pati ab eis non quod non conveniunt anime quia anima
recipit formas substantiales [illegible] [illegible] et [illegible] materia
recipit formas [illegible] [illegible] sed anima [illegible] [illegible]

intelligibiles et [illegible] de [illegible] eius. Item [illegible] quod est
[illegible] hoc est materia sed anima est quedam [illegible] ergo etc. [illegible]
[illegible] tamen quod anima est quedam [illegible] Respondetur quod hoc sit
intellectus [illegible] [illegible] in se recipit [illegible] Item
[illegible] [illegible] eo quod [illegible] sit [illegible] Item [illegible]
[illegible] anima est totum [illegible] quia anima est hoc [illegible] quod est
[illegible] [illegible] Respondetur quod hoc [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] per toto [illegible] [illegible] hoc est [illegible]
[illegible] hoc [illegible] ab [illegible] [illegible] a [illegible] [illegible] hoc
esse [illegible] vel [illegible] ab [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] hoc
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]
est [illegible]. Item [illegible] anima est hoc [illegible] est [illegible] quia si non [illegible]
hoc et anima dicuntur vel [illegible] [illegible] esse [illegible] esse [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] esse [illegible]
[illegible] [illegible] est [illegible] quia non videtur [illegible] sit [illegible]
[illegible] Respondetur quod hoc et anima dicuntur esse [illegible] [illegible]
dicitur [illegible] [illegible] [illegible] quod sunt [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] esse [illegible] [illegible] est si
non sunt [illegible] [illegible] esse [illegible] sunt [illegible]
[illegible] [illegible] est [illegible] et formale [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] non anima est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod hoc
est [illegible] anima eo quod [illegible] [illegible] anime et [illegible]
[illegible] [illegible] quia hoc [illegible] movere [illegible] sed anima [illegible] quia
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Ad 2 [illegible]
[illegible] anima non est forma quia [illegible] forma dat esse [illegible] sed
anima non dat esse [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible]
[illegible] forma [illegible] [illegible] esse quia [illegible] [illegible] esse quo se [illegible]
[illegible] [illegible] esse [illegible] est [illegible] [illegible] Respondetur quod [illegible] est esse
[illegible] est esse [illegible] et est esse [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
esse formale et est [illegible] [illegible] vel [illegible]
[illegible] [illegible] forma dat esse [illegible] formale non [illegible] [illegible]
sequitur. Item [illegible] anima est forma [illegible] et non [illegible] [illegible]
quod est [illegible] [illegible] et est [illegible] [illegible] quia [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Item omnis forma est in materia sed anima non
est in materia [illegible] quia anima est separata a materia [illegible]
[illegible] quia [illegible] est separatus et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] est forma et anima
[illegible] est [illegible] [illegible] sed non simpliciter [illegible] quod [illegible] esse [illegible]

a deo etc. non oz quod sit deus. Ad 2m dicitur quod philosophus
loquitur de intellectu divino qui est separatus a corpore vel
quod intellectus est separatus quo ad organum corporale quod non
dictat sibi certum organum in corpore. Ad 3m de anima separa-
ta a corpore dicitur quod est forma non quo actualem informa-
cionem quod non actu informat sed quo aptitudinem vel natura-
lem inclinacionem ad materiam etc. anima [illegible] patet ad 2 est anima

Utrum anima sit actus corporis. Respondetur quod primo
quod non iste terminus actus capitur quatuor modis etc. Est potencia
primo capitur quando per essentiam rem etc. aliquam rem esse
in actu est ipsam actuari esse, etc. omne ens potest dici
actus quod esse entis actuatur et potencia dicitur esse ad quod
potest esse sic antiquitus. Secundo actus capitur pro forma vel disposicione
inherente alicui subiecto etc. albedo potest dici actus parie-
tis quia paries denominatur actu vel aptitudine ab albedine
sibi inherente. et potentia vocatur subiectum illius forme, et si
ista forma est substantialis tunc per ipsam dicitur hoc aliquid simpliciter sub-
stantia vel aliquid, et si est forma accidentalis tunc per ipsam subiectum aliquid
dicitur esse tale vel tantum, etc. dicitur quod materia est potentia [illegible]
subiectiva eo quod ipsa se illarum formarum sibi determinat. Tercio
actus capitur pro operacione vel transmutacione procedente ab ipso
agente eo quod adveniente motu vel mutacione dicitur
movens actu movere et mobile actu moveri, et ca-
pit potentias 3o [illegible] quibus dicit relatus actionum sicut in
paciente vel passivo, et tunc actum conveniens dicitur
potentia s. activa que est potentia transmutandi alterum inquantum
alterum, et potentia passiva que est potentia transmutandi
ab alio inquantum ab alio. Quarto actus capitur pro [illegible]
actio vel passio illius mutationis vel operationis, etc. [illegible]
ta dicitur actus naturalis quod est principium movendi ipsam na-
turam, quo hoc patet quod anima est actus corporis quod ut [illegible]
capitur hic pro forma inherente alicui subiecto. Item non corporis quia
dupliciter primo [illegible] etc. est substantia trine dimensionis
sic hoc accidens abstractum etc. est trina dimensio. [illegible]
dicitur quod anima est actus corporis [illegible] ut est actus corporis.

Utrum anima sit actus primus corporis organici. corporis [illegible]
[illegible] Ex diffinitione anime patet quod sic. [illegible] actus primus potest
dici multipliciter primo simpliciter s. quo nihil est prius [illegible]
quolibet [illegible] est prior. Et sic deus est actus primus

Secundo secundum quid s. primus in materia tamen inheret, etc. dicit eos
quod forme elementorum sunt prime forme quod primo inherent
materie. Tercio [illegible] per comparationem quod est perfectior etc. anima potest
dici actus primus [illegible] quod est perfectior ipsa. Quarto dicitur
primus in ordine ad actum secundum, etc. anima dicitur actus primus
in ordine ad actus secundos ab ipsa procedentes s. in or-
dine ad operaciones vitales et iste est sensus [illegible]
non simpliciter sed [illegible] ad illum sensum quod
anima est actus primus secundum quid [illegible] potentia vi-
vendi et isto modo sunt de intencione philosophi [illegible]
Item hic primus dicitur capi positive ut [illegible] principale [illegible]
simpliciter sed [illegible] operacionum vitalium ab ipsa anima
procedencium. et hic philosophus dicit [illegible] quod anima ve-
getativa est prior aliis. Respondetur quod [illegible] prior [illegible] genera-
tione quod [illegible] sed [illegible] anima potentia [illegible]
[illegible] Aliter dicitur quod est prior [illegible] apparet quod
suas operaciones vitales [illegible] procedant [illegible] ac-
tus in materia s. organisaciones et consimiles disposiciones, tunc
[illegible] quod est [illegible] actus [illegible] operacionum vitalium [illegible]
hic forme elementorum procedant ipsam [illegible] materia tamen
[illegible] non est forma [illegible] Et ad corpus [illegible]
dicitur quod non [illegible] loquitur [illegible] Item non [illegible]
organicum dicitur id quod habet diversa membra per diversis officiis
deputata et hic anima sit forma simplex secundum essenti-
am, tamen [illegible] diversas operaciones ad quas requiruntur
diversa organa. Item de intelligentia que est anima orbis celestis
et non videtur esse actus corporis organici [illegible]
[illegible] de forma per inherentiam non autem per assistenciam.
Aliter dicitur quod orbis celestis dicitur corpus organicum non quia
sit [illegible] diversas partes diversarum complexionum [illegible]
qualificatarum eo quod habet diversas partes [illegible]
quod [illegible] disposiciones et influencias in una parte [illegible]
[illegible] quam in alia, etc. negandum est quod intelligentia
non est actus corporis organici. [illegible] dubium est [illegible]
intelligentia est anima orbis celestis [illegible] celum sit animatum
dicitur quod non [illegible] ipse [illegible] tamen inheret forma
[illegible] celo non inheret intelligentia sed assistit [illegible]
[illegible] in [illegible] in lacte [illegible] non [illegible] dulcedine
[illegible] quod non inheret dulcedini sed coassistit sed

lat d'usia qo quod sibi inesset sicut et de sancto altari

Quod diffinitio anime sit bona s. prima actus
primus substantialis corporis organici physici vitam habentis in
potentia a Ru. capitulo est dicto intellige quod anima proprie dicta est actus
formalis primus substantialis corporis, ut per inherenciam
vel appropriacionem vel informacionem; physici et naturalis organi
in distinctis diversa organa ad diversas operaciones vi-
tales exercendas deputata vitam habentis in potentia
i. potentis exercere operaciones vitales in potentia. Item
dicitur primo anima proprie dicta ad concludendum deum quem dicunt ani-
mam apud antiquos sed improprie. Dicitur actus ad differenciam ma-
terie que est pura potentia. Sed ad differenciam eius quod est com-
positum actu et potentia. Et ergo dicitur actus formalis primus
[illegible] qui est bene actus entitativus. Dicitur actus primus propter
sedes angeli sicut videre audire [illegible] quando non sunt anima
dicitur substantialis ad differenciam actuum accidentalium angeli sicut scire
et virtutes que dicuntur actus primi in operacionem ab ipsis
producendum ut sunt considerare velle nolle. Sed non sunt
actus substantiales. Dicitur corporis et ibi tangitur causa materialis anime
[illegible] ad concludendum deum qui nullius corporis est actus
[illegible] et separatus ab omni corpore. Dicitur physici i. naturalis ad
differenciam corporis artificialis cuius anima non est actus, eo quod corpora
artificialia habent accidentia pro actibus primis sicut sigillum
dicitur a [illegible] forma. Dicitur organici ad differenciam forme elemento-
rum, eo quod elementa non sunt corpora organica. Item dicitur
ad differenciam omnium [illegible] ut lapides ligna [illegible] dicitur
vitam habentis in potentia i. potentis exercere operaciones vita-
les ad differenciam forme [illegible] forma [illegible] non est in potentia
ad exercendum operaciones vitales [illegible] quos [illegible]
diffinitio est causalis quia datur per causas anime [illegible]
dicitur actus primus tangitur causa formalis quia formale anime est
esse actum. Sed ad dicitur corporis tangitur causa materialis [illegible]
vitam habentis in potentia tangitur causa finalis quia finis anime
est posse exercere operaciones vitales in corpore, et [illegible]
potentia [illegible] Sed dubium est quare non tangitur causa
efficiens, [illegible] videtur quod esse anime consistit in pura
[illegible] et in continua dependencia a sua causa [illegible]
te, et tunc non sed diffinitur per suam effectivam sicut sompnus
et vigilia. Sed operaciones vitales et [illegible] que indigent
[illegible] in continua fluxu et transmutacione

diffinitur per suam effectivam sicut sompnus et vigilia. Item non
[illegible] potest dupliciter diffiniri anima [illegible] et ista dicitur quia datur
[illegible] dicitur [illegible] una [illegible] diffinitio Ru. quod [illegible]
[illegible] diffinicionem [illegible] non [illegible] sunt diffiniciones [illegible]
[illegible] ut non sed ponit diffinicionem [illegible] eo quod [illegible]
non considerat [illegible] sed [illegible] ut in ordine
ad motum vel ad [illegible] in physicis. Item [illegible]
anima sit forma simplex tamen requirit diversa organa cuius
est actus ad exercendas operaciones vitales. Est sic [illegible]
est exigencia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sed actum [illegible] est exigencia [illegible] organorum
et [illegible] quo ad actus [illegible] quo ad actum primum et [illegible]
[illegible] quo ad velle [illegible] nolle [illegible] non deficiat sibi
organum. Item [illegible] quod non [illegible] organum est [illegible]
sicut patet in cadavere [illegible] mortuo sed dicitur anima et probabiliter
quod [illegible] mortuum non est organicum quia [illegible] potest [illegible]
magis proprie [illegible] sicut imago [illegible] quia organum est
instrumentum ordinatum ad debitam operacionem in qua [illegible]
[illegible] dicitur [illegible], et si non [illegible] non dicitur [illegible]
[illegible] vita [illegible] quod [illegible] vita prima et est prima
vitalis [illegible] vel motum sicut anima, et capit [illegible]
[illegible] et [illegible] est [illegible] alia est vita secunda et est
operacio vitalis procedens a [illegible] operacio vitalis
dicitur [illegible] quia [illegible] anima [illegible] et non [illegible] angeli
sunt [illegible] et [illegible] sed [illegible] est dubium [illegible] anima
possit [illegible] simpliciter sine operacione vitali Ru. loquendo
de anima [illegible] operacionem [illegible] sunt [illegible] quod [illegible]
de anima esse sine operacione [illegible] non est [illegible] quod
[illegible] non moveat [illegible] sed de [illegible]
[illegible] dicitur quod [illegible] esse sine actu secundo quia [illegible]
[illegible] quod [illegible] non [illegible] per [illegible]
sicut [illegible] in sompno [illegible] sunt ligati [illegible] tamen [illegible]
[illegible] quod [illegible] vivunt [illegible] Ru. quod [illegible]
[illegible] non potest diu vivere sine [illegible] tamen [illegible]
[illegible] esse sine augmentacione. Item non [illegible]
[illegible] dicitur organica [illegible] quia [illegible]
organicum et [illegible] anima in [illegible] est [illegible]
organica [illegible] quia sibi deputat [illegible] organum ad
suam operacionem et anima [illegible] non est [illegible] organica

[illegible]

quod ipsa utique eius est velle ad quam non requirit organum
Item non dico est potentia que est propinqua et est que est co-
niuncta actui alia remota que non est coniuncta actui
sed requirit dispositionem faciliter faciendi

Utrum ex anima et corpore fiat unum per se

Ratio quod non quia ex duobus entibus in actu non fit unum [illegible] quod sicut dicitur de [illegible]
est facere album sicut dicitur de [illegible] est facere [illegible]
sensum corpore vel sicut agentis et patientis est una actio sic
anime et corporis est unum [illegible] [illegible] et motoris
dicitur anima [illegible] [illegible] et sicut [illegible] quod non [illegible]
[illegible] unum per se licet anima et corpus non sint [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] unum quia unum est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] actu et [illegible] et sic ex duobus entibus
in actu non fit unum [illegible] si ambo sint in actu
[illegible] [illegible] non corpus non est in actu [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] non est in potentia ad [illegible] non corpus est in potentia
ad animam [illegible] ad suam perfectionem Et [illegible] quod ex anima et corpore [illegible]
[illegible] [illegible] sit unum per se quia anima et corpus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] partes sint [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] non fit ex [illegible] Item [illegible] quod ex anima et
corpore fit unum [illegible] et [illegible] est quod ex [illegible]
fit unum [illegible] sicut ex materia et forma fit unum [illegible]
Et sic sequitur quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] pro quo non aliquid dicitur corrumpi [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] corrumpi per [illegible] [illegible]
Alio modo corrumpi per separationem [illegible] ab invicem et [illegible]
corrumpi [illegible] [illegible] [illegible] separari ab anima et ergo [illegible] non
[illegible] sit [illegible] partes [illegible] desinunt [illegible] [illegible] [illegible] forma
separari a materia [illegible] dicunt quod partes [illegible] non
[illegible] sed [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Item [illegible] que est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod non
est quedam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] est [illegible] quod unum est in potentia ad
alterum sicut corpus ad animam [illegible] unum quod est imperfectum
est in potentia ad suam perfectionem [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] est motor [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] corporis Et [illegible] est quod dicitur [illegible] unum [illegible]

materia et forma sunt quod duo diversa [illegible] quod [illegible] [illegible] fit unum
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et ergo non est [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] medio sic [illegible] est [illegible] [illegible] anima [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] maiorem distantiam quam non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
materia et forma eo quod [illegible] se sic [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] unum est si [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] unum si [illegible] [illegible] [illegible] separatum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] anima est forma
[illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] seorsum a corpore et [illegible] [illegible]
[illegible] dispositionis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quam non Item si [illegible] anima
et corpore [illegible] [illegible] [illegible] quod penetratio dimensionum
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] penetratio dimensionum corporis [illegible] quod [illegible] [illegible]
et formam [illegible] non est dimensio eo quod unum [illegible] est [illegible]
[illegible] [illegible] valde [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod penetratio
dimensionum [illegible] est si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] se [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] dimensio
[illegible] est impossibile [illegible] penetrationem dimensionum et ergo [illegible]
sibi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et anima corpus sunt unum [illegible] [illegible] est [illegible]
[illegible] [illegible] et est [illegible] [illegible] [illegible] se [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et duo [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] anima non [illegible] corpori [illegible] est [illegible] [illegible] se [illegible]
partes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et corpus [illegible] [illegible] sic [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] est unum [illegible] et est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sicut [illegible] et [illegible] est [illegible] [illegible] sic [illegible] [illegible]
[illegible] est unum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pluribus entibus
[illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] unum [illegible] quod ista [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sic [illegible] fiat [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible]
Alio modo quod fiat unum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] unum est in potentia ad [illegible] ut [illegible] est
[illegible] quod anima non [illegible] corpori [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] debite disposito et ergo anima
[illegible] non [illegible] lapidi vel [illegible] alii corpori sed soli
/ [illegible]

Dubitatur utrum visu deficiente oculus non sit oculus. Respondetur [illegible]

Utrum tantum quadruplex sit modus vivendi. Respondetur [illegible]

[illegible]

[illegible]

Utrum potentia vegetativa possit separari a sensitiva et intellectiva [illegible]

[illegible]

pot separari ab aliis, aliter sic quod quaelibet potentia ipsius in
quolibet animali in quo alia potentia non ipsius, et potentia
vegetativa separatur ab aliis potentiis eo quod vegetativa
ipsius in plantis, sensitiva autem non. Item contra si potentia ve-
getativa possit separari, vel hoc in eodem supposito vel in di-
versis. Non primo, quia in diversis quae est in eodem supposito, quia potentia
vegetativa et per aliis potentiis animae quae ambo plu-
ribus [illegible] alia vegetativa et potentia sensitiva ut patet
per philosophum in de animalibus. Respondetur quod philosophus dicit quod ambo
pluribus [illegible] vita vegetativa quam sensitiva [illegible] ambo
pluribus apparet communicare operationes potentiae vegetativae quam sensitiva
quae ambo pluribus [illegible] quam sentit, et cum anima sensitiva
infunditur statim infunditur vegetativa. Item philosophus dicit
quod potentia intellectiva et sensitiva non separantur a vegetativa
intelligit quod in mortalibus sunt de intellectu vel [illegible]
intellectu est quod intellectum et tamen non sentit sensum. Contra [illegible]
in mortalibus potentia intellectiva et sensitiva separantur per philosophum
non [illegible] ubi dicit separari autem hoc ab hoc, potentia intellectiva
a potentia sensitiva tamquam perpetuum a corruptibili. Respondetur
quod philosophus dicit separari autem hoc etc. non loquitur de se-
paratione secundum essentiam sic quod potentia intellectiva separatur
a potentia sensitiva secundum essentiam, sed quod intelligit secundum opera-
tionem, sic quod operatio potentiae intellectivae separatur ab operatione
potentiae sensitivae tamquam perpetuum a corruptibili eo quod anima
per separationem secundum operationem potentiae intellectivae quae intelligit
sed non sentit. Item licet potentia intellectiva in multis ani-
malibus ipsius, ubi non ipsius potentia sensitiva quae multis sunt
quae intelligunt, et tamen deficiunt sensibus ut de caecis
et surdis quae ipsius deficiunt in sensu auditus [illegible]. Respondetur
quod licet aliqui deficiunt in multis sensibus tamen ad [illegible]
sensum tactus vel quod secundum philosophum [illegible] sensum tactus
et gustus, tamen non [illegible] deficiunt in sensu auditus
[illegible] deficiunt in sensu quod ibi [illegible] ab inferiori ad superius
[illegible] deficit [illegible]
[illegible] sensus [illegible] potentia sensitiva [illegible]
quae intelligit [illegible] potentiae [illegible] sensitivae [illegible]
per organum sensus sicut visus vel auditus et cum deficit sensus

Utrum sensus tactus sit primus sensuum

Respondetur quod [illegible] sensuum [illegible] primus [illegible] tactus
Contra [illegible] sensus [illegible] ergo non sensus tactus

animalis [illegible] per philosophum de somno et vigilia, dicit quod [illegible]
sensus [illegible] dicit quod [illegible] capitur [illegible] ut
dicit nobilitatem et dignitatem, et sensus auditus est primus
sensuum quia est dignior et nobilior [illegible] sensus visus
quia [illegible] per [illegible] et sensus tactus est primus sensuum
secundum [illegible] ab aliis sensibus [illegible]
[illegible] sensus tactus ad omnem sensum animalium
[illegible] sensus visus ergo est tactus. Item
[illegible] sensus [illegible] sensus tactus non est primus quia
auditus est primus sic est visus [illegible] sensus visus et au-
ditus sunt nobiliores ergo sunt [illegible] sensuum [illegible] per philosophum
in de sensu et sensato quia sensus auditus est sensus disciplinae
eo quod per sensum auditus [illegible]
sensus visus [illegible] Respondetur quod
sensus tactus est primus [illegible] et non nobilis. Contra sensus
tactus est primus [illegible] nobilis et dignus [illegible]
sensus tactus est utilior et magis necessarius ergo est nobilior
[illegible] utilior sunt nobiliora [illegible] quae dicit [illegible]
quae [illegible] a corruptione ergo est nobilior. Respondetur
[illegible] sensus tactus sit utilior et magis necessarius aliis
tamen [illegible] non [illegible] sensum tactus esse nobiliorem ergo non
[illegible] utiliora et necessaria sunt nobiliora quae secundum philosophum [illegible]
[illegible] sunt utiliora [illegible] tamen sunt
nobiliora sicut in [illegible] est nobilior [illegible]
[illegible] non tamen est nobilior [illegible] et sic utiliora sunt
nobiliora [illegible] et [illegible] et quae sunt
primum [illegible] Item sic sensus tactus est [illegible] sensuum [illegible]
per [illegible] nobilis [illegible] sunt nobiliora [illegible]
per [illegible], et [illegible] de sensu et sensato. Respondetur quod philosophus dicit
sensum tactus [illegible] non [illegible] sensum tactus ad alios
sensus in [illegible] comparat ad sensum aliorum animalium, sic quod
sensus tactus est [illegible] in [illegible] aliis animalibus. Respondetur
quod in [illegible] sensus tactus [illegible] dispositio
[illegible] in aliis animalibus quae in [illegible]
ipsius [illegible] sanguinea quae est nobilissima, in aliis
autem animalibus ipsius [illegible] phlegmatica et melancholica
Contra [illegible] tactus est primus sensuum [illegible] quia [illegible]
[illegible] sensum tactus ut dicit [illegible] secundum philosophum [illegible]
[illegible] ergo non [illegible] sensum tactus

[illegible] a qui sensus tactus non est anima sensitiva Respondetur si ibi [illegible]
[illegible] dicitur adequata dencia [illegible] sicut quod alia adequa
te dicitur a sensu tactus sic est [illegible] alia [illegible] alia
[illegible] sensus [illegible] sed aut [illegible] dicitur [illegible]
[illegible] unum est quod alia et alia [illegible] sensus tactus [illegible]
[illegible] alia ubi est sensus tactus et [illegible]

V[trum] in eod[em] homine sint plures anime

seu forme substantiales vel una sola Respondetur quod solum est una
et [illegible] ponit Bidas [illegible] quod solum una anima
est in homine et [illegible] in uno homine [illegible] in diversis non est
debemus quod sunt plures [illegible] est [illegible] intellectum [illegible]
[illegible] ubi dicitur quod posse [illegible] in eodem supposito non sunt
distincte [illegible] non [illegible] rem [illegible]
in de [illegible] dicitur [illegible] plures formas
substantiales est [illegible] et [illegible] homine [illegible] 7ᵐ
in eodem homine [illegible] plures forme [illegible] non est
[illegible] quod est [illegible] unica forma
substantialis dat esse [illegible] et si [illegible] plures formas
[illegible] plures [illegible] non est unum [illegible] sequitur
quod [illegible] duobus entibus in actu fieret unum [illegible]
[illegible] si [illegible] quelibet forma substantialis est [illegible] actu 7ᵐ
sequitur quod [illegible] homo [illegible] quod
[illegible] quod [illegible] homine [illegible] sunt
anima intellectiva et [illegible] anima sensitiva que si sunt
distincta [illegible] si [illegible] anima sensitiva [illegible] homine 7ᵐ
sequitur [illegible] sicut [illegible] ad [illegible] sic [illegible]
anima ad [illegible] et [illegible] non [illegible]
plures formas quod sit [illegible] quadrangulum
[illegible] sic [illegible] aliud [illegible] quod videtur ad
[illegible] quod [illegible] una [illegible] in suo actu
anima [illegible] ergo [illegible] ad [illegible] actum te
[illegible] 7ᵐ non est ponere pluralitatem [illegible]
[illegible] in homine [illegible]
[illegible] sunt [illegible] opiniones et
[illegible] fuit opinio [illegible] ponit tres animas
in eodem homine quas [illegible] et [illegible]
et [illegible] diversa opera [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] in corde [illegible] in cerebro non [illegible]
[illegible] alie opiniones [illegible]

[illegible] quod in homine sunt tres anime [illegible] non una [illegible] Q̄ 8
[illegible] in eodem homine est anima vegetativa sensitiva et intellectiva
[illegible] ad experientiam et [illegible] dicitur esse [illegible] lia [illegible]
[illegible] dividit [illegible] in tres partes [illegible] in [illegible]
distinctas Respondetur [illegible] Bidam quod isti [illegible] dicitur esse
[illegible] quod [illegible] distinctam ab aliis [illegible]
[illegible] in eodem supposito est una anima [illegible]
[illegible] diversas operationes quas [illegible] in eodem
[illegible] quod [illegible] in diversis sup[positis]
anima vegetativa in plantis anima sensitiva in brutis
[illegible] anima intellectiva in homine et [illegible] dicitur esse in diversis sup[positis]
[illegible] magis in [illegible]
[illegible] in eodem supposito non [illegible] tres anime
[illegible] si sunt in diversis suppositis [illegible]
[illegible] quod [illegible] ad [illegible]
distinguitur [illegible] anima vegetativa et sensitiva corrumpuntur
intellectiva non corrupta [illegible] separatur
[illegible] ad [illegible] Respondetur sicut dicit Bidas quod sicut anima intellectiva
est incorruptibilis sic anima sensitiva et vegetativa in homine
[illegible] quod anima sensitiva et ve
getativa [illegible] intellectiva non [illegible] ad [illegible]
non [illegible] actus suos [illegible] separatam vegetativa et sensitiva
[illegible] actus suos sicut intellectiva et [illegible] defectus [illegible]
[illegible] organorum ad istas opera
[illegible] corrumpi quo ad operationes
[illegible] artifex [illegible] instrumentis ad suas
[illegible] non [illegible] opera sue artis sic [illegible]
Respondetur [illegible] diverse operationes arguunt diversas formas Q̄ 9
diverse [illegible] in diversis suppositis et [illegible] non sic
[illegible] operationes in diversis suppositis arguunt diversas formas
[illegible] in diversis suppositis [illegible] 7ᵐ
[illegible] sunt plures forme substantiales [illegible] in eodem homine
[illegible] forma [illegible] et sanguinis Respondetur sicut dicit
Bidas quod ista [illegible] sanguis [illegible] non sunt [illegible]
substantiales [illegible] sunt [illegible] ad [illegible]
[illegible] efficiendum [illegible] solum [illegible]
[illegible] sunt in [illegible]
quod [illegible] de [illegible] et [illegible]
[illegible] et sanguis dicitur [illegible]

rem et diuisa uere sunt ipso glacies et pluuia
Item si in homine est una anima sequitur quod in eius m(em)-
bris sint indiuidua natura quod est contra sensum et cum rem
conuenit dicitur quod eadem anima indicat solem esse bipedalem
et quantitatis et eadem indicat esse maiorem tota terra
Respondetur sicut dicit Beda quod impossibile est in eadem indiuisi-
bili indiuisa natura sit et sit, et ideo dicitur quod anima sit
et sit non est natura indiuisa de sole vel dicitur quod sensus per
ipsum indicat solem esse bipedalem quantitatis tamen superior
intellectus indicio sensus corrigit indicium et errorem ipsius
Item quod in mulierem impregnata sunt plures anime quod ibi
est anima mulieris et anima embrionis et ille sunt in eadem
homine quod in muliere. Respondetur quod potest dici quod sic ibi est
una forma specialis que generat cum et corporis et
alia ex quadam contentiue vel dicitur quod sunt diuise forme
tamen non in eodem supposito quia aliud est suppositum embrio-
nis et aliud mulieris, vel dicitur quod per eandem formam mulieris
embrio viuit et nutritur quod est pars mulieris vel dicitur
non quod forma sit mixta in eodem supposito sunt tota non
sunt plures forme speciales totales nullo modo, dicitur ibi
in eodem supposito tota quod in supposito partiali sunt et
plures forme sicut in castore quod in cauda est forma piscis
et in corpore est forma animalis, sed ista sunt supposita par-
tialia, dicitur forme cum hoc quod in eodem supposito sunt
plures forme accidentales sicut in agnus, alia est forma in
pede alia in capite, sed hec sunt accidentales, dicitur mulier
impregnata continue sunt esse plures vel mulier impregnata
Ex quo tamen in homine sunt plures forme quod ibi est forma
educta de potentia materie et anima est intus, Respondetur quod
dicitur in homine esse unam formam eductam de potentia materie eandem
que est eadem in omnibus non tenetur quod est sunt eiusdem
unius generis communitatis (?) in hoc dicta

Utrum in partibus plantarum et animalium

anulosorum et anguillorum abscisis sit anima et
quo tamen quod utrum post abscisionem rami ab arbore in
ramo maneat anima vel non et utrum post diuisionem
anguille in parte anguille anima maneat an non
pro quo non est quod animalia anulosa multa (?) sunt
et anguille et dicitur anulosa quod componuntur partes
ad modum anuli capita coniungentes caude et

130

vocantur anulosa ab anulo et thomos diuisio
quasi animalia diuisa in partibus Item scientibus videtur quod in
partibus plantarum et animalium anulosorum decisis maneat
anima Ista quod patet per experientiam dicit enim textus quod
in plantis partes separate videntur viuentia sed quod anima
est in animalibus anulosis probat sic, videmus aliquas diuisas anime ac-
tiones in animalibus anulosis in decisione eorum vbi partes
videntur sentire quod in istis partibus abscisis maneat anima, Ex
quo patet utrumque respondetur operatio anime ibi est anima sed in
partibus plantarum et in partibus animalium decisis est opera-
tio anime igitur ... terra actio quod operatio arguit formam
sed maior quod in abscisione rami ab arbore si ramus
transplantatur vel terre inseritur crescit multiplicatur et augmen-
tatur et hec non est sine anima quod partes huiusmodi anime esse
sed de animalibus anulosis probatur quod si partes compungitur aliquo
acuto constringitur Et cum ponitur ab aqua dilatatur
non dilatatur et constringitur quod ... sine et ideo
in istis partibus est anima vel virtus non quod animalia in-
secta perfecta quod ... in si ... imperfecta non
quod ... sed quod ... proportio habent cordi sed in me-
dulla in plantis est proportio cordi quod sic per ea
vita viuit sic planta per medullam sed in animalibus
anulosis spina dorsi est proportio cordi Item non partes
plantarum nec animalium anulosorum possunt duplici diui-
sione diuisi transuersali sed non per medullam
nec per spinam dorsi aliud in longitudine sed per me-
dullam et spinam dorsi, non dicitur quod in partibus ab-
scisis secundum diuisionem transuersalem in istis partibus est anima
sed in partibus abscisis secundum longitudinem tamen ibi non est
anima et ideo in aliqua parte abscisa est anima et non in
qualibet Ex quo quod in partibus abscisis transuersaliter ma-
net anima Respondetur quod in partibus abscisis transuersaliter tamen
manet vita et anima eo quod anima pungitur est in corde
sed in partibus abscisis secundum longitudinem proportio cordi
non est anima sed secundum anima, et per consequens in illis partibus
ardescunt Item et ideo post talem diuisionem partes in plantis
non quod ... Item quod tamen in partibus abscisis transuersaliter non est
anima quod ... aliqua parte decisa transuersaliter in qua
non est anima quod patet per experientiam quod ... animam ... gesta

Item

Item

Ex d

Ex d

Item

cum potentia sit etiam eiusdem augmenti et nutrimenti. Ratio quare [illegible]
probat unum quod in quibusdam partibus anulosorum non manet anima
sed si reperiatur aliqua portio parva alicuius anulosorum [illegible]
sicut etiam plantarum, quia una parte eius a materia [illegible]
etiam eiusdem [illegible] quando loquitur de partibus abscisis quae habent
debitam quantitatem ad conservandum operationes [illegible] partes ad
Ratio quod partes plantarum vel alicuius anulosorum vivunt
requiruntur duo primo quod iste partes habeant proportionem
debitam [illegible] quod habeant debitam quantitatem [illegible] in partibus
abscisis [illegible] debitam non est anima quia si sic sequeretur
quod sola divisio quantitatis esset causa interfectionis sed ista
[illegible] quod est contra primum [illegible] generationis quam [illegible]
non est divisio, sed [illegible] divisionem [illegible] anima est
una sed per divisionem erunt plures, et divisio est causa
interfectionis [illegible] quod divisio quantitatis
non est causa per se interfectionis sed [illegible] per accidens [illegible]
quod [illegible] anulosorum [illegible] una [illegible] actu plures [illegible]
in potentia, et [illegible] potentia actualiter per divisionem. Tertia conclusio [illegible]
in partibus abscisis est anima sequitur quod iste partes erant
multiplicabiles et augmentabiles, et sequitur quod iste partes
[illegible] possent [illegible] quod est contra experientiam [illegible]
[illegible] vivunt [illegible] quod [illegible] non [illegible]
[illegible] multiplicabile [illegible] organum [illegible]
ad susceptionem nutrimenti [illegible] radices [illegible]
in istis partibus abscisis non est aliquod organum [illegible]
pro susceptione nutrimenti [illegible] et ideo [illegible]
partes non sunt [illegible] saltem per nutrimentum quod possent
recipere [illegible] per nutrimentum quod prius [illegible]
[illegible] in partibus decisis est anima [illegible] manet fantasia
[illegible] et sequitur quod ibi etiam manet fantasia [illegible]
[illegible] fantasia [illegible] in partibus decisis [illegible]
[illegible] in anteriori parte [illegible] non iste partes
non habent [illegible] quod [illegible] fanta-
sia [illegible] non [illegible] organum debitum, et [illegible]
debita et imperfecta et [illegible] fantasia [illegible]
[illegible] quae decisa videtur [illegible] fanta-
sia quae [illegible] organum debitum [illegible] partem
[illegible] et [illegible] et perfecta, et ista non [illegible]
[illegible] in animalibus imperfectis non [illegible]
partibus animalium [illegible] solum animalibus perfectis. Tertia conclusio

[illegible] in partibus decisis est anima [illegible] esset
[illegible] cum toto [illegible] non [illegible] alia quae sequitur
quod ibi etiam est eadem [illegible] et si sic [illegible] animal
[illegible] decisionem [illegible] regiditur tenet quod
in talibus partibus decisis est eadem anima [illegible] quod ibi est
alia [illegible] a toto ergo etiam est eadem [illegible] quod
[illegible] animalis [illegible] decisionem [illegible] quod [illegible]
[illegible] decisionem [illegible] animal [illegible]
[illegible] artificiale [illegible] quod [illegible]
partes non [illegible] animalia [illegible] diversa or-
gana [illegible] non ibi non sunt diversa organa [illegible]
[illegible] quod ibi sit [illegible] Tertia conclusio [illegible] quod est [illegible]
partes [illegible] in animalibus perfectis [illegible] imperfectis [illegible]
[illegible] vivunt [illegible] perfectis [illegible] non vivunt ergo [illegible]
imperfectis [illegible] non [illegible] imperfectis ergo [illegible]
[illegible] non [illegible] partes [illegible]
[illegible] non vivunt [illegible] anulose vivunt Ratio quod
[illegible] partes animalium vivunt non est
[illegible] imperfecti, et [illegible] imperfectiora
[illegible] pauca organa [illegible] operationibus [illegible]
[illegible], et ibi manet anima [illegible] anima perfectorum animalium
[illegible] perfectorum [illegible] multa organa pro suis opera-
tionibus [illegible], et ergo in [illegible] partibus non [illegible] anima
[illegible] quod in animalibus perfectis cor quod est principium vi-
te non [illegible] toti corpori sed manet in medio, et
per decisionem partis animalis perfecti [illegible] ibi non est anima
quia ibi non est cor, sed in animalibus imperfectis et plantis
[illegible] cordi [illegible] toti [illegible], et in
qualibet parte [illegible] cordi, et ergo per decisionem
manet anima [illegible] cordi manet [illegible]
[illegible] animalia vivunt sine corde per Galenum
qui dicit se vidisse [illegible] ambulare [illegible] corde
[illegible] ergo ambulant [illegible] et [illegible] animal
Galenus dicit principium vite esse in cerebro, et ergo [illegible]
[illegible] vidisse ambulantem sine corde [illegible]
[illegible] principium vite in corde, et ergo [illegible]
se vidisse [illegible] ambulare sine capite per [illegible]

passiva et vegetativa, non tenendo quod sed eo ... Sed ad tertium
dicendum quod quamvis in multis aliis non sint actu sed sint specie
vitales et talia validis que sunt res corporales non po-
tentes ita cito ... virtute operata ab anima movere
... arg. dicitur ... accidentalis. Sed contra tamen agens
instrumentale non potest agere sine agente principali sicut
serra non potest secare sine serrante. Quarto quod agens
instrumentale potest agere aliquid non gerente principali sicut
tonitruum movere non gerente movere sicut est mola
in molendino movet non gerente molendinatore, et
tamen allegatur agens instrumentale non potest agere nisi sub
virtute principali et non universali

3ᵃ d

Utrum potentie anime distinguantur loco

et subiecto. Videtur primo quod potentie anime distinctae loco
et subiecto quia possunt signari in cerebro, vegetati-
va in parte genitiva ... in corde, sensitiva in felle
et generativa in genitalibus. Sed tamen quod est per ... et ...
dicit ... partes anime manifestatio ... quod in
quod non separabiles sunt sicut quidam dicunt pro quo non
potentia anime est duplex quaedam principalis et est operativa ...
tes operationes vitales, alia sunt instrumentales
et sunt dispositiones qualificantes membra quibus anima exercet
operationes sicut organum visus auditus etc. Item supposito non
videtur ad ... quod potentie principales in eodem supposito non
sunt distincte loco et subiecto, sed potentie instrumentales sunt
distincte loco et subiecto. Patet primo ad primam partem quia
si potentie principales in eodem subiecto essent distincte loco
et subiecto maxime potentia vegetativa ... et generativa
et sic sequeretur quod per decisionem ramorum ramus non ra-
dificaretur, quod non agit radices in plantatione, ...
... ramificaret ... experientia. Secunda quod potentia
nutritiva est in radice potentia generativa est in ramis.
Sed de potentiis instrumentalibus patet quod potentia visiva
est in oculo, auditiva in aure etc. Videtur quod potentie
principales sicut vegetativa sensitiva sunt in loco motum et ...
... potentie quaedam anime, sicut quod ...
... et sensitiva ... conservantur ... quod ...
... in ... intendendo ... potest
... potentia ... in ... intendendo ...

aliud ... conservando potentias tunc ... potentie ...
anime, sicut potentia sensitiva in ... non est actu sed potentia
Sed ... conservando tunc ... anime sicut vegetativam
in planta non est potentia sed actu, sicut est sensitivum in
animali perfecto non est potentia sed actu. Item non potentia
... principalis est in oculo, et est potentia principalis audi-
tiva ..., et licet in oculo potentia auditiva in oculo non potest
exercere operationem quia est corrupta organorum quia ibi non est
organum. Sed ... est quod se tunc possit ... quod
... potentia auditiva in oculo non audiat, tamen ... in
aure audit. Item est quod instrumentum potentiis totalibus
et non principalibus sicut quod potentie totales in eodem supposito
non distinguuntur sed tamen principales. Item ... dicat
quod in perfecto sonus vegetativa non quiescat, sensitiva ...
quiescat. Respondetur quod quiescat ... ad operationes quae de-
beant ... anime sensitive non anime quiescat ...
operationum quae debent sibi ... potentie vegetative
Item ... non sunt ... distinguuntur loco
et subiecto sed potentie non sunt ... potentia vegetativa
et volitiva non sunt ... quia aliis implicaret
contradictionem ... potentia vegetativa et volitiva
... sequeretur quod potentia vegetativa in ceteris corpo-
ribus ... non potest in utrumque oppositorum ... parte
est potentia volitiva ... ceteris ... se ... per
potentia vegetativa ... prima parte, sequeretur quod
... potentia ... volitiva ...
... non potest in utrumque oppositorum ...
... potentia vegetativa in ce-
teris corporibus ... non potest in utrumque oppositorum
... potest in utrumque oppositorum ... potentie volitive
..., potentia vegetativa est ... et volitiva
... potentia ... potest in utrumque oppositorum ...
... quod iste differentie ... ad ...
sed ... potentia ... non potest in utrumque oppositorum
instrumentales potest in utrumque oppositorum. Item non potentie
... Sed ... tamen ... sunt ... alia sed sunt ... potentie ...
... tamen ... non est ... dicendum quod

7ᵃ d

quia est unum de ente simplici et non composito, ideo potentiae instrumentales non sunt simpliciter entia secundum quid vel [illegible] non quod intelligitur de potentiis instrumentalibus quae non sunt diffusae secundum partes notabiles per totum corpus. Et hoc addidit propter tactum, quia sensus tactus est comparsus per totum corpus. Et per hoc ad alias potentias quae sunt in certo loco secundum potentiae quae non sunt diffusae per totum corpus, sicut visiva et auditiva, iste non possunt esse in certo loco et dicitur secundum partes notabiles propter opposita quae non sentiunt. Ex isto patet quid sit dicendum ad quaestionem.

Utrum potentiae animae sint realiter distinctae

ab ipsa anima vel sint ipsamet anima. Pro quo notandum quod potentia animae est duplex: quaedam est principalis et est ipsamet anima potens exercere operationes vitales; alia est instrumentalis, quae dicitur sunt organa qualificata apta complexione organorum. Ex isto [illegible] per duas conclusiones. Prima: potentia principalis animae non est distincta ab ipsa anima. Patet: sicut se habet potentia [illegible] ad materiam, sic se habet potentia animae ad animam; sed materia prima est sua potentia, ut patet primo physicorum, ergo etc. Secunda conclusio: potentiae instrumentales animae sunt realiter distinctae ab ipsa anima. Patet quia organa et qualitates, dispositiones et complexiones organorum sunt realiter distincta ab ipsamet anima, ergo non sunt anima. Ad argumenta. Solutio [illegible] quando dicitur simplex est [illegible] ad [illegible] anima est [illegible] potentia, dicitur quod loquitur probabiliter, vel dicitur quod loquitur de potentiis instrumentalibus. [illegible] quod potentiae in eodem supposito non differunt realiter secundum rationem et [illegible] non intendit ponere [illegible] potentias [illegible] valent [illegible] nullam potentiam esse potentiam animae [illegible] potentia est in subiecto [illegible] quod potentia est abstractum et hoc non [illegible] de concreto, quia sicut album est [illegible] nullum albedo est albedo, sicut dicit [illegible] quia [illegible] sit comparatio ad abstractum. Respondetur quod [illegible] de abstracto absoluto quod [illegible] importat [illegible] valet distinctio a suo subiecto, sicut albedo [illegible] non [illegible] de abstracto respectivo [illegible] potentia.

quia [illegible] de suo concreto sicut [illegible] quod [illegible] est [illegible] mitas. Secundum dubium: potentia animae est medium inter substantiam animae et operationem eius, ergo non est potentia animae. Patet per Damascenum et [illegible] in uno simili sive [illegible] quod loquitur de potentiis instrumentalibus. Tertium dubium: potentiae animae differunt inter se, ergo differunt ab anima. Antecedens: quia intellectus differt a sensu, quia [illegible] est nobilior. Respondetur quod in eodem supposito una potentia non est nobilior alia [illegible] de potentia principali. Et [illegible] dicitur intellectus est nobilior sensu [illegible] intellectus sensu est nobilior quia sensus [illegible] ista est potentia animae [illegible] est potentia sicut [illegible] Quartum dubium [illegible] distinguuntur. Respondetur quod [illegible] intellectus ad [illegible] potentia [illegible] et potentia [illegible] indicat [illegible] delectationem [illegible] in futurum [illegible] indicat delectationes [illegible] non [illegible] et non [illegible] sensitivas potentias [illegible] potentia [illegible] et [illegible] apparentias et [illegible] obiectorum [illegible] in magno [illegible] in [illegible] et [illegible] perdat sua bona.

Utrum potentia intellectiva separetur ab aliis

potentiis sicut perpetuum a corruptibili. Respondetur quod [illegible] sicut perpetuum a corruptibili. [illegible] patet per [illegible] intellectus sunt separabiles [illegible] intellectus quidam [illegible] intelligit [illegible] intellectus [illegible] sicut quod intellectus [illegible] separabilis ab aliis potentiis sicut perpetuum a corruptibili. [illegible] intellectus [illegible] separatur ab aliis potentiis [illegible] sicut perpetuum a corruptibili [illegible] intelligit [illegible] de operationibus sicut quod intellectus [illegible] intellectus separatur ab aliis potentiis [illegible] ab operationibus aliarum potentiarum animae sicut perpetuum a corruptibili quia intellectus per separationem [illegible] operationes.

Q^a 8

Q^a 8

Item d

sed aliae potentiae scilicet sensitiva vegetativa non habent suas o- 46
perationes Item dicitur potentia intellectiva non separatur ab aliis poten-
tiis sicut perpetuum a corruptibili quia intellectus non separatur ab
aliis potentiis etc. Nam si sic separaretur quod intellectus esset plu-
res non tamen separatio importat pluralitatem verum ad
hoc dicitur quod duplex est separatio quaedam est realis divisionis
et illa importat pluralitatem verum Alia est realis actionis
scilicet quo ad operationes et illa non importat pluralitatem
non sic intellectus separatur ab alia sensitiva quo ad operationes
quia alia intellectiva habet suas operationes per separationem
a corpore, potentia autem sensitiva non quia non sentit vel
dicitur quod intellectus est pluribus illis sicut ratio non autem realiter

Item d

Item dicitur potentia sensitiva non est corruptibilis quod intellectus non
separatur a sensitiva sicut perpetuum a corruptibili probatur quia potentia
intellectiva non est corruptibilis ergo nec sensitiva tamen quia potentia
sensitiva et intellectiva sunt una anima ergo quod una est
perpetua ergo et alia Respondetur quod compositio est duplex quaedam
est realis essentia et quaedam realis actionis seu sive operationum
non dicitur quod potentia sensitiva non est corruptibilis realiter essen-
tiam quia est eadem anima cum intellectiva sed bene est corruptibilis
realiter operationum eo quod anima sensitiva non habet operationes
per separationem Item dicitur potentia sensitiva non est corruptibilis
quia [illegible] corrumpi a suo contrario corrumpitur sed potentia
sensitiva non habet contrarium ergo etc. [illegible]
[illegible] sed potentia sensitiva est [illegible]
[illegible] corrumpi [illegible] posse sed est
per actionem [illegible] Alio modo patiens seu consecutive
sicut quando corrumpitur ad corruptionem subiecti vel ad cor-
ruptionem [illegible] non dicitur [illegible] corrumpi [illegible] a suo
contrario corrumpi non autem consecutive et patiens et anima
sensitiva corrumpitur sed per patiens quia [illegible] operationum
Secundo dicitur intellectus non est perpetuus quia est [illegible] quia
passibilis est corruptibilis ergo [illegible] quod [illegible] a
[illegible] et tenet quod intellectus non sit perpetuus sed [illegible]
[illegible] corruptibilis intellectus et hoc vult [illegible]
[illegible] loquendo intellectus est perpetuus et non
corruptibilis Secundo quod dicitur [illegible] intellectus passibilis

est corruptibilis hoc intellectus quo ad receptionem specierum sed
per separationem vel est corruptibilis scilicet ad exercendum opera-
tiones quia ipse non potest exercere suas operationes eo quod non
est in potentia ad recipiendum species vel dicitur quod per intellectum pos-
sibilem intelligitur potentia sensitiva

Utrum actibus activorum sint in patiente

te bene disposito [illegible] dicitur quod [illegible]
est in [illegible] quia [illegible] actus est in materia propria non
propria materia est bene disposita et sibi proportionata
Notandum antiquam volentium pythagoricam quamlibet animam
posse ingredi quodcumque individuum non quod istud opinio pro-
babat quod anima est in materia predisposita et sensitiva quod sic est
ad hoc quod actus formae spiritualis agentis requiratur operationes
in ipsum patiens et ipsum patiens esse predispositum ad illum
actum suscipiendum: Utrum sit organizatum et vita [illegible]
in potentia Ex hoc patet opinionem pythagoricorum esse falsam
Secundo est dubium utrum actus formarum sint ipsius materiae
et videtur probare quod sint tamquam [illegible] et materiae et formae sed
[illegible] quod formae effective eo quod forma efficit operationes
vitales sed ipsius materiae subiective eo quod materia sit dispo-
sita et subiectum operationum vitalium ex hoc sequitur quod operatio-
nes vitales principaliter sunt ipsius formae Item licet actus
activorum sint operationes ipsius formae etc. sunt in formis
seu in agentibus quia actus est in eo cuius est actus ergo ipso-
rum et hoc sed effective et principaliter sed in patientibus predis-
positis subiective et etiam in agentibus aliquando subiective quia Oz d
stat quod idem sit agens et patiens Secundo actus non est in
patiente predisposito quia actus [illegible] ipsius intellectus eo quod
nullam habet dispositionem pro quo non dicitur est patiens dispo-
situs una est naturalis et est aptitudo ipsius patientis ad ali-
quem actum Alia est actualis et est aliqua qualitas vel dispo-
sitio actualis dispositive concurrens ad illum actum prima est
circa actum ipsius intellectus sed non secunda Item non quia
anima recipitur in subiectum in actu actualiter et non spiritualiter Oz d
et non sequitur quod sit actus Secundo dicitur corpus [illegible]
sequitur quod generabitur corpus incorruptibile probatur
anima [illegible] est incorruptibilis quod et corpus dicitur [illegible]
ruptibile tamen quod [illegible] quo sunt [illegible]

nata. Respondet Egidius quod non convenienter argu-
mentum concludit complexio corpori complexionato et declarat in simili
quod sicut a tali stella procedunt effectus contingentes ut
a sole pullulatio arborum qui sunt effectus contingentes sic
dicitur quod contingit, et tamen ipsa anima sit simplex et incor-
ruptibilis, tamen potest in multas et diversas operationes ad quas
requirit diversa organa diversimode complexionata, et sic multiplex
in virtute licet sit simplex in essentia. Item non sic dicit
sanctus Thomas quod potentiae intellectivae organicae ipse non
sunt in specie sed tantum alia sunt in specie, et non potest dici
ipse quod potentiae animales sunt diversarum specierum sed diver-
sarum diversarum operationum ut oculus in ... Item non
sic dicit sanctus Thomas quod anima intellectiva est forma
non indigens corpore ad suam operationem intellectualem sed in-
diget propter perfectionem ... quae requirit corpus organicum
bene dispositum et ideo oportet vivere tali corpori et non
simplici elemento cum dicitur contra argumentum ... Item
actus non sunt in patiente antequam ut sunt a movente
ut a forma ut a contrario, quod non a forma quod ... tunc
perficiens qui dicit quod actus sunt a contrario ... actus
sunt susceptorum ... dicitur quod actus sunt a forma
et aliquando a contrario sed diversimode, sunt enim a contrario determinative
a forma autem effective etc. Et tamen philosophus dicit actus sunt
a contrario loquendo determinative. Item non quamvis dicunt
diversitates in uno subiecto non est ... sed debent ponere in uno
sensu ut actus activorum est in patiente et per hoc
distinguuntur actus agentis et recipientis sed tamen tenendo quod
vel in uno subiecto ... dicitur quod debet addi vel in patientibus
predispositis ut actus activorum sunt in patiente vel
in patientibus predisposita vel predispositis et actus
generationis agentis et ... licet non sint in patiente ...

Utrum secunda diffinitio animae sit bene posi-
ta scilicet ista anima est quo vivimus sentimus movemur et
intelligimus primo. Respondetur quod est bona pro quanto non diffinitio
dicitur ... et ponitur ad ... sit quod ...
... persone ... vivimus sentimus ... intelligimus ...
in ... personis ut dicatur anima ... est ...
... principium formale quo ... vivimus sentimus movemur
et intelligimus ... sit ... animae sed ut per

in uno subiecto non ... omnium animarum quod anima agentis
non ... anima agentis non est quo vivimus sentimus ...
dicitur ibi anima ... ... animae quae ipse non
sunt anima dicitur ... principium ad ... ...
non sunt anima ... quo non sunt ... principium sed ...
ab essentia animae, et additur formale propter ... ...
... est actualis et ... instrumentalis. Et dicit philosophus ...
quod anima est principium corporis vivens in ... ...
efficiens formale et finale, dicitur formale eo quod dat esse ...
... dicitur efficiens ... operationum vitalium eo quod ipsa ...
efficit operationes vitales, dicitur finale ... ... est ...
... sed non est ... ... est ... ...
... se ... ... sunt actu et
... ...
... non ... ... quo appetimus
... est ... appetitus ... ...
... est ... ibi est delectatio etc. appetitus est ad fugam
vel prosecutionem ... ista diffinitio datur in ordine
ad nos ... ad ... quod in nobis ... ...
... vivendi in ... Item non sic dicit Egidius quod philosophus
ponit duas diffinitiones animae ... ... de
... non ... quod formaliter est ... sed ... ...
... est ... diffinitio ... ...
... ... per ... ... diffinitio
... ... diffinitio ponendo ... ... medio ...
... ... quo vivimus sentimus ... est actus primus
corporis ... sed ... anima est principium quo vivimus sentimus
... ... anima est actus primus ... Item non secunda diffinitio
animae dicit a ... in duobus ... ... diffinitio
est generalis et ... ... formalis et ...
... ... est ... et
... se ... ... ut actus est ... formalis
et ... se ut principium ... ...
... Item ... dicitur ista diffinitio est ... ...
et ... ... in ... ... quo et anima ...
... quo non ... ...
... principium formale vel ... ad ... est actus formalis
et licet ibi ... prima diffinitio includitur in alia tamen
non est ... et ... per ... ... ibi
magis ... ...

est magis quam [illegible] sentire [illegible] et [illegible] non [illegible]
ad [illegible] [illegible] tamen valens sicut [illegible] et per hoc [illegible]
[illegible] calor [illegible] quod non est actus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sicut [illegible] et [illegible]
[illegible] potentie quia [illegible] per potentias [illegible] tamen quod non est
[illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] anima est [illegible]
[illegible] [illegible] ad duo [illegible] ad [illegible] quod [illegible]
[illegible] sicut [illegible] vite [illegible] per [illegible] [illegible]
et [illegible] alios [illegible] ad potentias quia per [illegible]
[illegible] ut per [illegible] mediante et [illegible] potentias
[illegible] sicut per [illegible] et [illegible] [illegible] in [illegible]
ut est [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

Utrum tantum quinque sint potentie anime solum

vegetativa [illegible] appetitiva [illegible] motiva et [illegible]
[illegible] quia [illegible] secundum [illegible] ut [illegible] sunt et or
dinatur ad [illegible] [illegible] quam non potest consequi per
unam potentiam [illegible] per duas [illegible] ut per [illegible] alia ra
tio [illegible] quod potentie anime distinguuntur per actus et ob
iecta [illegible] sicut [illegible] sunt obiecta et [illegible]
actus sicut [illegible] sunt potentie [illegible] quia [illegible] in
eodem [illegible] ad [illegible] ita quod tantum [illegible] sunt potentie
anime [illegible] tantum [illegible] sunt [illegible] potentie [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] realem
potentiarum [illegible] anime [illegible] [illegible] anime distincta [illegible]

[illegible]

appetitum animalem qui non presupponit cognitionem sed non animalem
qui presupponit cognitionem de quo intelligitur quod dicit et licet
localis motio conveniat lapidi quia tamen lapis per naturam sensu
caret et passivus et non per se. Quarto utrum potentia intellectiva conveniat
aliquibus in quibus non est anima quia demonibus et angelis
Respondetur quod verum est quod potentia intellectiva abstracta non est potentia
anime ut probat ratio sed potentia intellectiva per se abstracta
tamen a fantasmatibus ut ab ipsis separatis et ita convenit
demonibus et angelis. Item utrum sint infinite potentie
anime quod non [illegible] per [illegible] ipso [illegible] potentie
quedam infinite sunt. Respondetur quod sunt infinite immo
quia tot sunt potentie quot sunt viventia. Et [illegible] argumentum
potentia informativa est potentia et [illegible]. Item potentia
mortificativa corruptiva sunt potentie et nulle [illegible]
Respondetur quod potentie sunt duplices quia sunt que competunt anime
secundum se [illegible] que attribuuntur anime per modum
forme [illegible] per modum [illegible] sic potentia informativa [illegible]
dicitur quod quod intelligitur de illis potentiis que attribuuntur anime per
modum anime et non per modum forme que est [illegible] intelligitur
de potentiis perfectis et usitatis. De alio dicitur quod quod intelligitur
de potentiis potentie et non privatis [illegible] sunt mortifi-
cativa corruptiva vel quod iste [illegible] ad [illegible]
ut privatio ad suum contrarium. Respondetur quod et [illegible]

Utrum inter potentias anime sit ordo

quia potentie anime [illegible]
se habent sicut figure et ordo quia [illegible]
sicut includit in se priorem sic etiam est in potentiis anime
perfectior potentia scilicet intellectiva includit in se potentias
[illegible]. Alia ratio sancti Thome quia anima est quedam
una et potentie plures, modo vero ordine procedit ab
uno ad plura. Pro quo notandum secundum sanctum Thomam [illegible]
est ordo in potentiis anime secundum triplicem ordinem nunc secundum quem
perfectiora sunt priora eo quod [illegible] principaliter intendit
perfecta et secundum quem ordinem intellectiva est prior quia est
dignior et perfectior, et propter hoc [illegible] ultimo [illegible]
quia ultima [illegible] sunt perfectiora. Alio modo attenditur
ordo [illegible] generationis et imperfectiora sunt priora quia [illegible]
generationis procedit ab imperfecto ad perfectum et [illegible]
est prior [illegible] sensitiva [illegible] intellectiva [illegible] ordo
attenditur secundum ordinem obiectorum et quia obiectum
potentie intellective est [illegible] obiectum potentie sensitive [illegible]
eo quod obiectum intellectus est [illegible] ymaginatio

[illegible] quia potentia sensitiva non [illegible] obiectum propter quod est
prior intellectiva, etiam propter suum ordinem quod prius est opera-
tionum et quia operatio potentie intellective presupponit operationem
potentie sensitive eo quod nihil est in intellectu nisi prius fuerit
in sensu quamvis [illegible] potentia sensitiva sit prior intellectiva
Item [illegible] intellectiva est tamen de potentiis [illegible] actibus
quia [illegible] et [illegible] est potentia [illegible] ibi est
ordo [illegible] secundum [illegible] cognitionem [illegible] non sit ordo [illegible]
Item [illegible] quod in potentiis est ordo [illegible] Et [illegible]
[illegible] non potest agere sine illa quia in [illegible]
ordinatis [illegible] non potest agere sine reliquo. Respondetur quod
non semper quia [illegible] supposito quod [illegible] [illegible]
reliquum quo ad suum [illegible] et [illegible]
[illegible] subordinata et tamen [illegible] agit sine illa sic
[illegible] sic etiam visus agit sine auditu. Ultimo utrum potentia
motiva secundum locum [illegible] locum in ordine et
[illegible] secundum [illegible] convenit omnibus perfectis [illegible] quia serpentes
et alia reptilia non [illegible] motum lo-
calem progressivum sed [illegible] motu saltacionis et rep-
tacionis qui reducitur ad motum dilatationis et constrictionis
eo quod in una parte se constringunt et in alia dilatant

Utrum ubicumque est sensus ibi est appetitus

Respondetur quod [illegible] quod ubi est aut [illegible] et appetitum
Pro quo notandum appetitus est [illegible] quidam rationalis alius
concupiscibilis [illegible] intellectivus, modo [illegible] quod ubicumque est sensus
ibi est appetitus quia non [illegible] de appetitu intellectivo
Nam in brutis est sensus et tamen non est appetitus intellectivus
[illegible] quo in eis non est intellectus, ut etiam [illegible] de appe-
titu rationali quia secundum [illegible] multa sunt animalia que
non habent appetitum rationalem et [illegible] intelligitur de
appetitu concupiscibili quia talis appetitus est omnibus perfectis
[illegible] appetitus intellectivus vel rationalis. Ulterius non appetitus
concupiscibilis vel desiderium est [illegible] quidam est qui [illegible]
[illegible] [illegible] et non [illegible] et [illegible]
Aliquis appetitus desiderium [illegible] et est qui [illegible]
[illegible] cum [illegible] [illegible] vel [illegible] et
tamen non sit [illegible], modo de isto intelligitur quod [illegible]
[illegible] in textu post divisionem appetitus dicitur quod [illegible]
est appetitus scilicet desiderium ira et voluntas [illegible]
[illegible] sunt [illegible] appetitus vel est intellectivus vel sensitivus

Si intellectiva sit voluntas. Si sensitiva hoc dupliciter vel
sit secundum rationem boni delectabilis vel secundum rationem boni utilis
Si primo sic est appetitus concupiscentie. Si secundo est appetitus [illegible]

Utrum differentia esuriei et sitis sit bene assignata

posita tandem bene et conveniens et non [illegible] prout quidam
[illegible] esuries est appetitus calidi et sicci
Sitis est appetitus frigidi et humidi. Contra quod non est
[illegible] est duplex [illegible] et est [illegible] sit per [illegible]
[illegible] alia est [illegible] et est [illegible]
[illegible] in [illegible] stomachi [illegible]
[illegible] appetitus [illegible]
[illegible] a corde et [illegible] calor [illegible] medio
[illegible] cor [illegible] a stomacho
[illegible] est appetitus [illegible] differentia esuriei
est bene posita et [illegible] sitis [illegible] esuries
et sitis [illegible] dependentia [illegible]
[illegible] est humidi calidi et sicci et [illegible]
frigidi et [illegible] alimentum per quod [illegible]
depositum [illegible] calidi et humidi sicci et frigidi
[illegible] Si differentie iste essent bene posite [illegible]
[illegible] appetitus [illegible] calida [illegible] et [illegible]
frigida [illegible] et esuries est appetitus calidi
et sicci sitis [illegible] est appetitus frigidi et humidi [illegible]
[illegible] esuries [illegible] et calidus et siccus
[illegible] iste differentie sit [illegible] bone [illegible]
[illegible] complexionis [illegible] esuries est appe
titus calidi et sicci [illegible] complexionis ad [illegible]
calorem [illegible] Sitis est appetitus frigidi et humidi
complexionis [illegible] ad [illegible] calorem [illegible]
[illegible] complexionis [illegible] calida et [illegible]
[illegible] frigida [illegible] complexionis
[illegible] calidi [illegible] et [illegible]
grosso [illegible] et [illegible] calidi et sicci
[illegible] esuries non [illegible] appetitus [illegible]
[illegible] esuries que sit rationem frigidi [illegible]
[illegible] esuries que est [illegible]
[illegible] sit frigida [illegible]
[illegible] appetit [illegible]
[illegible] calidi [illegible] appetitus [illegible]

vel poma seu alios fructus iste est appetitus calidi
Nam licet ista sint frigida [illegible] tamen sunt calida virtute
[illegible] vinum licet [illegible] sit calidum [illegible] frigi
dum [illegible] ergo secundum rationem frigidi appetitur

Utrum potentie anime distinguantur per actus

[illegible] sancti Thome [illegible] potentia [illegible] id quod
potentia ordinatur ad actum [illegible] rationem potentie accipi
[illegible] actu in quem ordinatur et per [illegible] potentie
diversificetur sic diversificatur [illegible] potentia [illegible]
[illegible] per [illegible] actio [illegible] receptio vel [illegible]
[illegible] operationes et [illegible] actus [illegible] non loque
[illegible] potentia [illegible] potentie [illegible] distingui
[illegible] a se [illegible] sunt eadem anima in eodem supposito
[illegible] distingui [illegible] quia [illegible]
[illegible] potentia [illegible] potentiam animam per
[illegible] anima et organum et [illegible]
[illegible] distinguuntur in eodem [illegible] anima est potentia [illegible]
[illegible] anima [illegible] potentie [illegible]
eodem supposito [illegible] distinguuntur [illegible] in eodem supposito
[illegible] sic in bruto et [illegible]
[illegible] potentie distinguuntur [illegible] et [illegible]
[illegible] actibus [illegible] distin
[illegible] alios [illegible] et [illegible]
[illegible] actus [illegible]
[illegible] potentias et [illegible] potentia [illegible]
[illegible] diversi actus [illegible] anima [illegible]
[illegible] per diversa organa [illegible]
[illegible] potentie distinguuntur
per actus [illegible] potentia [illegible] se [illegible]
[illegible] organum [illegible] diversi actus [illegible]
[illegible] potentia [illegible] potentiam
[illegible] actus [illegible] potentie [illegible] et passive [illegible]
[illegible] actus [illegible] et [illegible]
[illegible] diversi [illegible] motum [illegible]
[illegible] Item [illegible] potentie in [illegible]
[illegible] distinguuntur per actus a potentia [illegible] potentie
[illegible] actum [illegible] a [illegible]
[illegible] actus sunt [illegible]
[illegible] actus sunt [illegible] et [illegible]
[illegible] procedit a [illegible] et [illegible]

est et ro quare distinguunt potentie per actus et non e
contra. Ex isto clarius patet quod nulla potentia corporea sit
[illegible] per organum sit [illegible] diversas operationes [illegible]
dicit quod diverse potentie [illegible] sunt diverse forte distincte
non possunt in eodem actu [illegible] patet ex predictis

Utrum potentie anime distinguantur per obiecta

Respondetur quod secundum sancti Thome quod potentie distinguuntur per
actus et actus diversificantur per diversas rationes obiecti
et distinguuntur, id est mediate per obiecta et mediate per actus.
Item sciendum quod intelligitur de obiecto formali et non materiali
sed quod due vel tres potentie possunt concurrere in obiecto
materiali sicut alimentum, non tamen formali. Est autem intelligendum
quod distinguuntur augmentum sicut est in [illegible] potentiarum [illegible]
sunt. Item sic [illegible] quod [illegible] eadem potentia
propter diversorum obiectorum [illegible] a se [illegible] distincta
[illegible] sic potentia visiva percipit album et nigrum et [illegible]
[illegible] et [illegible] sub ratione
[illegible] et non [illegible] colores non p
[illegible] ad diversas potentias [illegible] et ista quod potentia [illegible]
non percipit [illegible] rationem [illegible] sed [illegible]
[illegible] ut color est ro quare [illegible] sub ratione [illegible]
ista quod [illegible] quodam [illegible] alibi [illegible]
se [illegible] sic perfectum et imperfectum [illegible] quod
[illegible] formale [illegible] eadem [illegible] formale et [illegible] non p
[illegible] obiectum diversarum potentiarum [illegible] distinctarum [illegible]
quod diverse potentie [illegible] non possunt in eodem obiecto formali
[illegible] ratione formali et [illegible] diversa obiecta
sunt [illegible] potentie quod [illegible] correlativa sunt obiecta [illegible]
[illegible] correspondent [illegible] obiecta [illegible]
correlativorum [illegible] sub ratione [illegible] et [illegible] per [illegible] obiecto [illegible]

Utrum tota anima sit in toto corpore et in

qualibet eius parte. [illegible] quod [illegible] et [illegible]
[illegible] in animalibus [illegible] partes [illegible]
[illegible] vivunt [illegible] sicut [illegible] deberet [illegible] planta
in alio [illegible] vivit [illegible] non est [illegible] anima est in
qualibet parte corporis. Est [illegible] sancti Thome quod anima est
forma [illegible] animati et non [illegible] perfecto [illegible]
[illegible] et [illegible] signum est quod anima recedente a corpore
[illegible] non est [illegible] ad [illegible]
[illegible] est et [illegible] et [illegible] partibus [illegible]

[illegible] in a parte [illegible] corporis [illegible] opus [illegible] actu
recedente anima [illegible] ad [illegible] in [illegible] motibus animalium
[illegible] [illegible] opus est in [illegible] corporis [illegible] in
quodam [illegible] corporis [illegible] sancti Thome quod [illegible]
potentia motiva anime que est in [illegible] parte corporis ut
in corde. Item [illegible] parte corporis est [illegible] anima [illegible]
[illegible] in capite [illegible] quod in capite non est
[illegible] non [illegible] anima [illegible] sic [illegible]
et partium [illegible] in [illegible] capit partium [illegible]
[illegible] anima [illegible] anima [illegible]
[illegible] in qualibet parte corporis animati et [illegible] anime
[illegible] sit in qualibet parte corporis et [illegible] et [illegible]
[illegible] anima [illegible] partibus que sunt de
integritate totius corporis ad [illegible] et [illegible]
[illegible] sufficientes [illegible] digestionem
[illegible] non
[illegible] prolongantur in [illegible] et sic [illegible]
[illegible] dolet [illegible] quod non [illegible] ad [illegible]
[illegible] sagitte [illegible] corporis [illegible] dolor et [illegible]
non est de integritate corporis [illegible] de sanguine [illegible]
[illegible] non [illegible] pinguedo in [illegible]
[illegible] quodam [illegible] in [illegible] animal est
[illegible] partibus animalibus [illegible] quod anima est in corde sicut
[illegible] in [illegible] quod [illegible] dispensare
[illegible] quod [illegible] in [illegible] parte [illegible]
[illegible] partes [illegible] influendo et spiritus vitales [illegible]
[illegible] et [illegible] ut vult
[illegible] et sic [illegible] in [illegible] diversa perfectibilia [illegible]
[illegible] diversas perfectiones
[illegible] perfectibile [illegible] una perfectione et diversa
[illegible] et si illa perfectibilia non [illegible]
[illegible] perfectibile [illegible] anima ista constituunt
[illegible] perfectibile [illegible] anima est in diversis p
[illegible] et in diversis corporibus [illegible] sic in
[illegible] et [illegible] est [illegible] anima [illegible]
[illegible] parte [illegible] ad [illegible] ad [illegible]
[illegible] parte [illegible]
[illegible] quod non [illegible] partes [illegible] corporis
constituunt [illegible] plures [illegible] non [illegible]
sunt plures distincti loco et [illegible] et [illegible] non est

pte añe ut dñe ß qp pte cor̃ì Jt̃ sic seq̄
q̄ al sit et sit moñe motiby ɔ̃riis qr pone
q̄ vna mag moueat̃ sursū et ala deorsū tūc
dictum ɔ̃positū Rn̄ q̄ nō ē inconueniēs eiq moñi
diu̾sis motiby p accñs et illi motꝫ nō sūt sbiectiue
in aĩa ß in ptiby integralibꝫ coꝛis Et sic tūc
distabit a seipa qr caput distat a pede go et
qd ē in coꝛe Rn̄ sic dt Bidā q̄ aĩa nō distat
a seipa qr ibi nō ē ɔ̃tinēie sed deficit d̾ coꝛe
[illegible] ɔ̃tinēti q̄ est in uno ē in diu̾sis altitudiby et
tñ nō distat a seipa qr ibi nō ē ɔ̃tinēie Ideo
cũ aĩa ē pfecto totꝫ coꝛis et ptiũ ß diũi qr ē
pfecto totꝫ pse et a pori ß ptiũ a pori et ideo pt
et in diu̾sis coꝛis diffiñe nō aut ɔ̃tinēie Oz d
ossa sūt ptes pn̄les coꝛis et tñ in ossiby nō ē
aĩa p̄ p pª pte qr al ɔ̃po ex ossiby coñie et
neruis Oz p 2ª pte p̄ qr ossa nō sentiūt ⁊ nō
ē in eis aĩa pro quo nō quedā dicit q̄ ossa
nō sūt ptes coꝛis ß qr nō vꝫ qr al ɔ̃po ex ossi
by coñie et iños go sūt ptes coꝛis et pꝫ q̄ de
ossiby ē aĩa eo q̄ cresc̃t et augentur̃ vtꝫ Rn̄
p̄ueo' q̄ in Oꝫ pña ossa Oꝫ quare nō sentiūt
q̄ nō ē ex isto q̄ ibi nō est aĩa sñña ß qr ibi
nō sūt ɔ̃ñtes dispositōe īāste ad sentiēd, et qr
ɔ̃p̄ minimū trāsitiuū Oꝫ d si nō sentiret p os
seq̄ret̃ q̄ aqua pcussa ad os huius ledit̃ ñ pcussa
ad coñie eiq oĩa oppꝫ pñtus actus inquit tñ ē
qr q̄ pcussi ad ossa magis offendit̃ ß pcussi ad car
nez Rn̄ q̄ ho ē ita qr peres ossa sūt coñies ma
gis sbtiles et ibi nō ē tātū obstaculū quo ad or
gaā tactꝫ et go al ato ledit̃ ß vbi ē multū co
coñie tūc ibi ē magis obstaculū quo ad organ
tactꝫ et nō ledit̃ ita cito vtꝫ ad ɔ̃pagiend Oz d
sic se hꝫ mouēna ad coꝛis sic se hꝫ aĩa ad
coꝛis ß mouēna nō ē in quali pte coꝛis go nec
aĩa in toto coꝛe tꝫa ɔ̃tute acc̃. s. roñ sit
Rn̄ q̄ pñnus in lib d̾ aĩaliby p. itaꝫ ñ tñ
i mᵗ a modo sillime ß a pꝫasem ß ad gnacōe
qr sic mouēna d̾git ɔ̃ꝫ cutie sic aĩa ɔ̃ꝫ coꝛis

Vtrum quelibet pars animalis sit animal Et ı

qo pꝫ qr poneti qr detꝫ aĩa in quali pte coꝛis
diuiti sit to aĩa Oꝫ d̾ mã ista sūt oppo[illegible]

qie et pbabiles ad vtraq ptẽ Vnꝫ Thomas dt
q̄ nō et to sua qr ad hc q̄ aliq sit al iq̄rit̃ q̄
id sit ɔ̃pom ex aĩa sñña et toto coꝛe et ad
id sonat Bidā Oꝫ d qlꝫ pß aĩal ē al p̄ q̄ma
qlꝫ pß aĩal ē sba aĩata sñña go et ꝫa qr diffi
coꝛ Rn̄ 2ª sēꝫ Thome et Bidā q̄ al dt dupl̄r
vno abte et diffiñr̃ ut ē diffitū in acto et
ita pꝫo in pncto sbe aliuᵒ mᵒ quodaō ɔ̃nie et
ɔ̃not tollitꝫ veꝛ p q̄ma suppt et tūc ad diffiroꝫ
aĩal dꝫ addi totꝫ ß q̄ñe nō addit̃ ɔ̃nit d̾ q̄
nō ß et ɔ̃nit solꝫ eo vti abte Oꝫ d q̄ hiꝫ
d̾ pncto sbe ē ɔ̃nitꝫ Oꝫ al ē hꝫ ɔ̃nitꝫ go nō
ē hꝫ d̾ pncto sbe qōt̃ q̄ ē hꝫ ɔ̃nitꝫ in[illegible]
hꝫ mᵒ ɔ̃nit abte et dt sēꝫ Thomas voco coꝛ
tole qo nō ē pß alicꝫ Oꝫ d quelꝫ pß aĩal Oꝫ
aĩaꝫ sñnꝫ et p ɔ̃ns ē al et quelꝫ pß hꝫ tac
tū go ē al ꝫa qr al d̾r ɔ̃p̄ sñm tactꝫ qᵒ ɔ̃neq
Rn̄ ad ambo ita q̄ hc nō suffit ß iq̄rit̃ q̄ hꝫat
aĩaꝫ sñña et sñm tactꝫ tamꝫ eiq pfectoꝫ et cū
qr sit coꝛ tole Jt̃ dupl̄r aiqꝫ d̾r aĩatū vno
pse et nulla pß ē aĩata Alio go ɔ̃nit pnt
Oꝫ ɔ̃nieꝫ ad toꝫ et hꝫ ē aĩata Jt̃ d al ē qd
ad toꝫ omegeneū go eiq ptes sūt eiusd, roñs
cū suo toto et qlꝫ pß eit al q̄ qlꝫ pß aĩal
ē omegea go toꝫ al ã mã ē omegea sba
et fora go et Rn̄ q̄ hꝫ ptes cū ꝫes sūt
omegea ß nō integlꝫ et ɔ̃nit̃ d̾ quiby q̄'
nec sic caput pedes et p̄ illud diuisibile an
gariū nō pt dici omegeū ß d̾ ptiby anguille
q̄ videmꝫ sentire et saltare Rn̄ q̄ nō sūt aĩata
ß saltat p̄p̄ spūs vitales rectos ibi derelictos
Jt̃ d aĩa aĩal ē al et q̄m toꝫ aĩa eadē et
qlꝫ pß aĩal aĩt̃ qꝫ al ē al p̄p̄ aĩaꝫ go magis
aĩa ē al ꝫa p raz Thopicā p̄p̄ vniqdꝫ tale
et ipm magis Oꝫ al et aĩa ɔ̃nit eandē diuꝫ
tenterꝫ sꝫ sñm Rn̄ nedo aꝫ ad pbacōꝫ
ꝫa ad pꝫꝫ d̾r q̄ ambo nō sūt tñia ad pbacōꝫ
pß dici q̄ hꝫ ɔ̃nit eandē diuꝫ ɔ̃nit
qr al d̾r ꝫ ɔ̃tᵈ ex coꝛe et sña
sñña Oꝫ aĩa d̾r sñña qr pt in actu sentiedi

[illegible]

Utrum quelibet pars hominis sit homo

[illegible]

[illegible]

Circa tractatum secundum queritur
Utrum in rebus sint potentie anime

vetere sunt ponenda mixtura angustatia et gravata
rursus quod licet quod et non sunt consimile quod ponenda re
specta communicari certo ut in secundo in quo conve
niant super operationes mutile una per quam re acquirit
et ad hoc ordinatur ponenda gravatia quod per gravitatem recipit
recipit re alia per quam convenit unus acquirit debitam
quantitatem et ad hoc ordinatur nos angustatia alia re
per quam convenit unus salvatur mixtura in debita quantitate
et ad hoc ordinatur ponenda mixtura Ex quo hoc patet super libe
lo tot super ponere vetere quod super opera eius Secundum ite
sunt tres et cetera Ista non dicta est ut istas dicas ponenda
tres in secunda differentiam nam ponenda mixtura et augus
tatia sunt suum effectum in eo in quod sit quod ipsum mixtura
venturam aut augetur et conservatur per operationes unum mixtura
et angustatia in eadem arbore conveniente Secundum ponenda gravatia
tria habent suum effectum non in eodem convenire in quo est gravatia
alia quod mixtura est semper gravatum et non ponenda gravatia
quo dato appropinquat ad dignitatem aut specie quam habet opera
tum in iste potentes licet non convenientem et perfectio
Ex hoc patet quod ut istas ponendam ponenda gravatia est
et nobilior quod quamvis sit sic sub alia non sub
nobiliter ordinatur in finem et mixtura quo tamen tres
super ponere vetere principales Et eius aliquibus vult istas
potest convenire videlicet attractiva digestiva retentiva et ex
pulsiva tamen ista super unius principalis videlicet quod reducitur
ad istas quia attractiva quod attrahit de alimento illud
quod est necessarium creato et convenientem ad mixturam ita
tum quod iterat alimentum digestiva quod quod alterat
alimentum et separat purum ab impuro retentiva
quod quamvis expellit superfluum et hoc per contra deputata
ta Ista non quod mixtura de mixturam ipse dicta sunt
de ipse dicta sic patet de augmento unus quod ipse
mixturam sufficienter sunt tamen perfecta a corruptione sequitur
quod mixtura de augmentatione ipse dicta est quod convenit
quod per quamvis mixturam in opus aliud et per istam opus
creata et non mixtura de augmentatione ipse dicta quod
sit per in proportionem parvam quod ex convenit mutatis et
quam quam augmentat per appositionem aliquam et
talis ista tres ponere super eadem ponenda principales quod
separantur arborem tamen instrumentales dicunt secundum obiectum
et tamen actum quod dicitur super aliquam causam Ista non

Secundum et videlicet quod mixtura de gravatione ipse dicta quod
est quod semper quod posse de ipso gravante quod ex suo gravat
creatis Et non ipse dicta quod sit quod ita alicui
ut ipse gravat sibi simile per appositionem quantitatis et
ex hoc quod convenit mutatis Ex quo iterum patet quod principio creatorum
et mutatorum dicuntur principia duo scilicet patet unum et principium
agens Et gravans sibi simile est ipsum primo quod convenit
soli et non omni quod ordinatis non convenit et corporis
ordinata et imperfecta Ista non quod plante habent gravatem
quod se ut patet proportionem tamen eo quod producit fructum Et
in istis fructibus sunt vasa seminalia a quibus gravantur
alie plante quod autem non gravant quod sic secundum quod de sic
oliva quod dicit philosophus quod oleaster est vero masculus oliva
vero femella et quod plantatores arborum locant
oleastrum quod oleo olive et flante vento ab olea
stro ad olivam oliva concipit et producit fructum et
oliva quod se non potest producere sine oleastro Et gravata
de capi quod potest non distingui quod pars ut etiam
convenit quamvis quod est gravant habet non ipse tamen gravat
quod parvum Ista dicta est sunt creata et mutata
quod mutata in mixtura gravatur sic super est sicut quamvis
gravat in mixtura convenient sunt deorsum secundum creata
gravat mixtura quod per deorsum sursum Ista non ponenda gravatia
tria augmentum et mixtura dicunt ponere aut non augm
tum ponenda quod si sit tunc procedit in infinitum quod dicitur
posse aut vetere convertitur dicta non vera dicta in Secundum dicta alia

De naturalissimis operibus in viventibus sit gravia

ne sibi simile pro quo non naturalissimum est quo modo
vero ut tamen videlicet sic magis natura istorum mixtum est
opus naturalissimum quod est magis naturale. Secundo est ut tamen videlicet
sic unum separatum et digni valentem est agendum et al
terum quod parvum secundo est ut tamen videlicet sic magis ipsum
et dicimus naturalissimum est quoniam videtur Quarto est per
magis quam et etiam multo est opus naturalissimum Quinto
tamen videlicet sic perfectissimum et nobilissimum Et istorum quodlibet
est in proposito Ista dicta operum nostro opus est dicitur quoddam
opus operatum et quoddam operans non mixtura quod de ope
operato et non operante quod in viventibus tamen vivencia
super corpora quod super perfecta et super alia continua

testiculos vel genitalia requisitorum vel insita ad
generationem sibi similis et dispositionem inquisitam ad talem gene-
rationem sicut hoc eunuchi. Alia sunt imperfecta seu orbata
et sunt duplicia quia sunt orbata semper quia gaudent de-
fectu sicut sunt casti eunuchi. Alia sunt orbata
non semper sed quandoque carent dispositionibus requisitis ad gene-
rationem et hoc tempore aut propter iuventutem sicut iuvenes aut propter
senectutem ut senes aut propter infirmitatem. Dicitur ultimum
generationem generare vel ab alio vel consimili in generans
et generans est duplex vel scilicet quidam parva (?) et
instrumentale principale est duplex effectivum sicut anima
generativa sicut hoc instrumentale sicut dispositio quantita-
tiva et aggregatio quod quibus dicitur et generatio cum tempore
et virtus generativa per aggregationem quod forma corrumpi et forma
quae producta et generatio cum pro (?) generationem ubi dicitur
generatio et distinctio huiusmodi in hoc tempore nullo supple-
mentum hoc sunt ipse per dispositionem alterantur huiusmodi de-
tinere potentia conveniunt forma et generatio cum per ablatio ubi
dicitur quod generatio est via ad formam et ideo cum perfectio et
cum per formam quae convenit et ita cum per perfectio cum qualitas
vel generatio sit forma vel una vel quantitas et ubi quod sit
forma et generatio cum fit et illa generans adhuc est duplex
quia univoca sicut ubi generans et generatum sunt eiusdem speciei
alia est aequivoca et est ubi generans et generatum non sunt
eiusdem speciei et ita est duplex quia est per decisionem seminis
sicut generatio animalium alia per putrefactionem vel per generationem
spontaneam sicut generatio vermium et illa non possunt gene-
rare sibi simile, intelligendum tamen de aliquo generatis possunt gene-
rare sibi simile sicut quae generantur per decisionem seminis in illis
statibus igitur quod virtutes operum perfectissima opera in
viventibus est generare sibi simile et hoc comparando generatio ad
potentiam ab anima vegetativa ista quidem per perfectionem ubi
dicitur naturalissimum eius opus est et viventibus sicut per illud
opus est perfectum quod potest producere in statu perfectionis sed
est generare. Nam vel senes vel iuvenes possunt generare
saltem perfecte in illa pro qua via generationis sunt perfectum
ut dicitur Physicorum sed generare est pro qua via generatio quod est
perfectum et per consequens naturalis in illis sunt operatio deleta-
bilia et utilior sed generatio est operatio delectabilior

et utilior quia est magis delectabilis, sed tamen est non in illa aga-
lia assimilantur entia divino et immobili quod sanctum quod gene-
re est opus naturalissimum animae per perfectionem in corpore et per
totum quod dicitur quod ubique divina est mixta mediantibus
quae non poterant permanere unum et idem in numero. Et ideo
concessa est eis generatio per quam possunt manere unum et idem
in specie. Et per totum melius est quod sic assimilantur esse se-
cundum quia quod illos dicit esse secundum Oz 8 quod quibus Oz 8
est finis operis generationis. Dicitur quod est duplex unum ipse constitu-
tum esse quod idem in numero perpetuo non potest permanere
et quod natura ordinat generationem ad productionem sibi similis
sic producit. Tertia finis assimilatur se primo enti immutabili
perfecto quod hoc quod aliquis generat sibi simile dat sibi esse
et in hoc participat cum deo a quo omnis delectatio est et
tunc post cum Oz sicut tamen multis confirmat speciem quod
quod hoc concedit confirmat speciem quod est opus naturalissimum
unum est mente et a lunoth (?) sed generatio in mente tangi-
tur ordinata in illud fieri in illa sancta generatio ipse data
quae sit quod natura ipsa sed quod semen reseruato ab quo
generante dicto differt est gustus alimenti quod est
semen in toto dictum nostrum simile illi a quo se-
men est decisum propter conservationem specierum ita differt
tangimus tale generatio unum ad hoc quod aliquis generat sibi
simile requiritur tria quae dicimus propria quod sit perfectum in qua-
litate quantitate et propria inventus non possunt generare si-
bi simile. Dicitur senes quod non sunt in perfecta qualitate
quod quo sunt frigidi. Tertia quod non sit orbatum in propria
membris genitalibus. Tertia quod non creant generationem
spontaneam et propter hoc vermes non generant sibi simile quia
generatio per putrefactionem Oz 8 propter nullum opus naturale ali- Oz 8
quibus vituperatur, sed propter generare sibi simile aliquibus vi-
tuperatur quod in multis aliorum quod in Ethicorum propria quae
insunt nobis a natura non laudamur nec vituperamur. Dicitur
quod propter generare sibi simile nullus vituperatur sed propter circumsta-
ntias concurrentes circa hoc opus quod forte est religiosus
vel religiosa vel absque matrimonio et generatio prava sit
a peccato inventio sed ab anima vegetativa in mente talia
Oz 8 quod illud non est opus naturale quod mala Oz 8

abstinent secundum multa animalia abstinent generacionem coitu
et magis iudicia in coitu Ratio quanto aliquid est perfecti-
us tanto facilius et convenientius quod fit operatur secundum spe-
ciem ad finem tanto et maliciam quod sunt sic ... un-
de dicit Albertus quod licet in coitu sit magis iudicia
secundum tamen sagacitatem minimam addidit delectacionem ... se
plus multitudo et ne sunt producit 7tl Quod generant sibi
similes non est opus inalissimum primo probando et malicia per
quod unius salvat et conservat secundum per quod corrumpit secundum per
generant sibi similes aliquando debilitatur et corrumpitur ergo et hec
primo quod animalia multum cohabitant sunt brevioris vite non
per coitum consumitur humidum radicale Ratio quia coitus co-
rrumpit saltem fortissime quia in coitu emittitur super-
fluum cum humido radicali in quo vita consistit et per
consequens per coitum corrumpitur vita 7tl Quod generant sibi
similes non est opus maliciam aut generans et animal vel
... quod aut non est opus primo quod generans et generatum
generans et quod sunt dicit philosophus hec generant est ... vnde
genere et generant et generatum Alios abstinere dicit tamen
sic generatio vel est generare per actum generandi non dicit tamen
generare actiue tamen non est opus secundum tamen abstinere tamen
et opus 7tl Quod mulier et quantum ergo et nobilius tanto
philosophus post Ethicorum Commodi sunt nobiliora ...
de ... quantum tanto dominus Ratio quia ita quia non ...
et quantum in ... ad philosophus dicit quod loquitur de bono
et non de bono ... non mulier et generare sunt bo-
na vel qui ... de ... quam sunt equales non generare
et mulier non sunt ... bonum

Non omnia viventia perfecta non orbata

vel generacionem spontaneam generant sibi similes dicit
quia ... generacionis requisite ad generacionem sunt duo ut
dare sunt in specie ... secundum ... possit esse ita
quod sit decisio seminis et per hoc quoniam animalia
imperfecta sicut generantur mixtarum et iam philosophus in la-
bet spontanea non quod non fit sine decisione seminis vel
quod generans et generatum non sunt eiusdem speciei ...
... et universaliter sunt viventia et tamen non generant
Ratio quia omnia inferunt entia tamen quod est specia
quod non omnia entia generant sibi similes quod ...

Et aut isti licet vivencia addit et specialiter quod non omnia
vivencia generant sibi similes ut ... et universaliter
Et aut isti animata vel animalia tamen quod et tamen ergo ad
... animata 7tl quod dicit celum est ens vivens
animatum et non generat sibi similes Ratio quia animatum est pri-
mo ... ... operacionem et ... intelle-
ctionem Alio per ... per apparacionem non dicit
quod celum ... et animatum ... quod ... omnibus ... ... sua
intelligencia apparata ... generare non ... dicit
actiue quod sic multa vivencia non generant ... dicit
actiue et ... non generat ... apta
et generare. Et quia dicit femelle sunt vivencia animata et
non generant quod generare importat accionem secundum femelle non
agunt ergo et ... quia tamen pacientur et non agunt et
per consequens ut generant Ratio quia generare est ... ...
... generaret ... Istos femellas non generant
Alia ... se ad paciendum et ad generare ac-
tive istos femelle generant 7tl Sed tercia sunt animalia
orbata quod deficiunt in aliquo et tamen generant Ratio ani-
malia non ... orbata quod deficiunt in aliquo
secundum ... quod deficiunt instrumentis sicut testiculis et disposi-
cionibus requisitis ad generacionem

Omne ens appetit se permanere

in esse philosophus ... ... omnia agunt
... ... quod ... ...
imperfectum appetit ... sua perfectionem gracia cuius agit
... ... perfectissimum ... appetit
se assimilare ... appetit ... dicit
appetitum naturalem quod est inclinacio ... ad aliquam
rem ... vel ... et non fit sine cognicione et
non dicit appetitum animalem quod fit cum cognicione
7tl non sic dicit ... ... quia appeti-
tus ad ... et ... quedam et ad aliquam perfectionem ...
et non fit sine racione sicut ... appetit vitam
eternam et ... non intelligit ... et ad perfectionem
... ... et non fit ... sicut
appetit esse ... et esse summum bonum 7tl non et
quod entia appetunt se permanere in perpetuum sicut
sunt eterna et incorrupta ... ut ... ...

d' entibus corruptibilibus et dubium est utrum aliquid corruptibile que
est entia corruptibilia appetat se perpetuare in perpetuum
quia dicit Phylosophus in Thopicis quod aliquid appetat incorruptibile
primo tamen probatur dici quod nullum ens appetit se salvari
et imperpetuum [illegible] quia est impossibile et ap
petit se perpetuare [illegible] tempore [illegible] potest [illegible] tale [illegible]
non est assignabile [illegible] quod prodest est non [illegible] que
est d' [illegible] secundum d' [illegible] quam [illegible] se potest
dicit [illegible] quod [illegible] sunt [illegible] bonum appa
rens secundum ut [illegible] in [illegible] sunt [illegible]
[illegible] periodus Melius est non esse quam male esse
de [illegible] quod [illegible] non intendit [illegible] se [illegible]
re secundum [illegible] quod [illegible] stati [illegible]
semper ne [illegible] perpetuat / [illegible] intendit [illegible] in [illegible]
et [illegible] sua [illegible] [illegible] nullum ens [illegible]
[illegible] quia esse divinum et [illegible] secundum nullum ens est
[illegible] potest esse [illegible] quia nullum ens [illegible] esse [illegible]
[illegible] non [illegible] formale assequentem [illegible]
esse tamen quandam assimilationem non semper [illegible]
non est [illegible] et [illegible] secundum [illegible] modo [illegible]
[illegible] / et ideo dicit Phylosophus [illegible] quod
[illegible] gratia cuius omnia agunt [illegible]
omnia [illegible] bonum quia finis est bonum [illegible] gratia [illegible]
[illegible] Thopicorum Cuius finis bonum [illegible] bonum [illegible]
quod [illegible] d' fine [illegible] et non [illegible] est [illegible]
cuius finis bonum [illegible] cuius finis operationes est bonum secundum modum
[illegible] est bonum / [illegible] partibus [illegible]
media ordinata in illud finem sunt bona quia si [illegible]
[illegible] ut dicit [illegible] ille est finis bonus
T.9 secundum quia media sunt mala ideo et finis malus [illegible]
[illegible] omne ens appetit esse divinum et immortale [illegible]
ideo [illegible] magis et [illegible] secundum [illegible] et [illegible]
[illegible] in [illegible] aliquod ens appetit
esse divinum et immortale [illegible] sempiternum magis
aliquod [illegible] / [illegible] potest [illegible] quadrupes
[illegible] quod [illegible] ens magis [illegible] esse divinum quod
[illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] Thopicorum [illegible] potest [illegible] quod [illegible] ens

magis [illegible] esse sempiternum [illegible] potest gradus sibi simile
in [illegible] esse [illegible] secundum [illegible] corruptionem [illegible]
esse [illegible] quod non potest gradus sibi simile ad [illegible] suum
[illegible] corruptionem [illegible] potest [illegible] d' [illegible] ut sit
quod illud [illegible] magis perpetuat esse sempiternum [illegible] supposita
[illegible] omnia corrumpuntur sicut [illegible] bos [illegible]
ille [illegible] supposita [illegible] omnia corrumpuntur sicut [illegible]
rosa tempore [illegible] Actus [illegible] est [illegible]
[illegible] quod [illegible] quia [illegible] magis perpetuat esse divinum
quia [illegible] individua sicut [illegible] secundum [illegible]
[illegible] individua sicut [illegible] de [illegible] Responsio [illegible]

Utrum divisio finis sit bene posita textus

quia [illegible] quo non [illegible] est finis / quidam est finis gratia
cuius et est aliquid [illegible] operatio bonum cuius aliquod agens
principaliter agit sicut [illegible] finis [illegible]
[illegible] / et [illegible] finis [illegible] et principaliter [illegible]
[illegible] est finis quo et est [illegible] operatio [illegible]
aliquid attingit finem principaliter [illegible] potest [illegible]
[illegible] finis quo quia [illegible] medium attingit finem
[illegible] principaliter [illegible] / et [illegible] finis
[illegible] est in re finis gratia cuius et finis quo
[illegible] sicut [illegible] est finis quo [illegible] quia est opus
[illegible] et est finis gratia cuius [illegible] operationes [illegible] agens
[illegible] finis sive operationes / et ideo non [illegible] est finis quo [illegible]
gratia cuius [illegible] Tamen non omne agens est finis sive opera
[illegible] aliquid agens agit [illegible] Responsio quod [illegible]
[illegible] gratia cuius quia agit [illegible] se [illegible] Θ 9
et [illegible] est finis quo quia [illegible] operatio agentis
[illegible] quod [illegible] finem quia [illegible] operationem [illegible]
finis [illegible] finem [illegible] finem ideo [illegible] quia [illegible]
et non [illegible] sit Responsio [illegible] quod [illegible] finem quo
[illegible] quod [illegible] finem quia finis quo dicitur quodammodo finis
quod [illegible] quo finis de [illegible] dicitur analogice / [illegible] dicitur [illegible]
est [illegible] finem / et [illegible] dicitur ideo [illegible] quia [illegible] finis est [illegible]
est d' finis [illegible] quam est finis gratia cuius / [illegible] quod [illegible]
[illegible] finale Et [illegible] potest est [illegible] cuius est [illegible]
[illegible] d' [illegible] quam [illegible] non [illegible]
ordo [illegible] potest [illegible] fines [illegible] via generationis
[illegible] finis quo est [illegible] / quia [illegible] in finem gratia cuius
[illegible] via perfectionis [illegible] finis gratia cuius est [illegible] d' quo

d[icitu]r q[uan]t[um] q[uod] e[st] p[ri]m[u]m in intellectu et ult[imu]m in executione Item
sanitas medici e[st] fi[ni]s q[uia] cum q[uod] q[uaeri]t sanitate opat[ur]
medicinam et q[uan]d[o] t[un]c n[on] e[st] R[espondetu]r ...
intr[insecu]m se[d] in volu[n]tate Item felicitas e[st] fi[ni]s quo
... et e[st] fi[ni]s q[uia] cu[m] ... actum ...
q[uo]d ... actu[m] ... in felicitate ...
fi[ni]s op[ti]m[u]m et p[er]fectu[m] ... deo ...

U[trum] q[ua]ntitates no[n] possint assimilari

... d[icitu]r q[uo]d ... completiu[m] ...
... R[espondetu]r ...
... no[n] p[otes]t ... duas p[ar]tes ...
e[st] q[uod] q[ua]ntitas no[n] p[otes]t assimilari ...
... completiu[m] ...
... in ...
continuitatis e[st] ... q[ua]ntitas no[n] e[st]
p[otes]t assimilari ...
... continuitas ...
Item ... q[ua]ntitas assimilari ...
... possit assimilari ...
... q[ua]ntitas ... g[ratia] ...
assimilari ... R[espondetu]r ...
... e[st] ... adequata ... adequata ...
q[ua]ntitas p[otes]t assimilari ...
adequata Item ... q[ua]ntitas ...
... et ... q[ua]ntitas ...
... q[ua]ntitas ...
et ... p[ar]tes ...
... ambobus
... et sol ...
... celestia ... d[icitu]r ...
... q[ua]ntitatibus ... p[ar]tibus ...
... q[ua]ntitas ... Item ... q[ua]ntitas p[ar]tium ...
... Item ...
... q[ua]ntitas ...
... R[espondetu]r ...
... q[ua]ntitas ...
Item ... p[ar]tes ...
... p[ar]te ... sp[eci]e ...
... se[m]p[er] ... sp[eci]e ...
... sp[eci]e ... toti[u]s

Item a
Item a
Item b
Item a

... sp[eci]e ... ad ...
... ita ... sp[eci]e ...
... sp[eci]e ... toti[u]s Item ...
... resolutionem ...
... sic ... tempore ...
... concordia ...
... et ... debitate ...
... sic ... debitate ...
... tempore ...
... tempore ... Item ...
... motu ... spectrum ...
R[espondetu]r ... motu ... sic ... motu ...
... motu ...
... motu ...
... et ... in ...
... motu ... R[espondetu]r ... ad ...
... ad ... p[ar]s ...
... ad ... Item ...
... p[ar]te ... completiua ...
completiua ... completiua
... R[espondetu]r ...
... completiua ...
Item ... completiua ...
... completiua ...
... q[ue] ... completiua ...
... completiua ...
... completiua ...
... R[espondetu]r ... completiua ...
... completiua ...
... completiua ... et ...
... R[espondetu]r ...
... ita ... et ...
... et ... t[un]c ...
... male ...

Item b
Item
Ro b

146

[illegible]

U[trum] a[nim]a sit in toto corpore vive[ntis] [illegible]

[illegible]

U[trum] viventia solu[m] alatur [et] nutrant[ur]

[illegible]

vbi calor q non pt consumere nutrimentum qd superfluit in estate qr tunc colera sibi melancolica corpus et sibi multum vacua, et ita videtur in estate q calor naturalis non pt digerere in yeme. Alio modo nutrimentum [illegible] p questionem alimenti in substantiam aliti [illegible] in colera non nutrimentum [illegible] qd loquitur de nutrimento [illegible] et [illegible] et non solum de [illegible] aliq dicit q [illegible] colera [illegible] aliq dicit [illegible] [illegible] et [illegible] virtutes et [illegible]

Utrum nutritio in animali fiat per partes

Ratio quod [illegible] nutritio sit per partes [illegible] nutrimento [illegible] sit per partes [illegible] et per partes [illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible] alimento [illegible] et [illegible] calor naturalis [illegible] et [illegible] [illegible] dificil [illegible] digestiones particulas in [illegible] masticationem in ore [illegible] melior est digestio [illegible] digestio fit in stomacho [illegible] in stomacho [illegible] [illegible] sepatur [illegible] alteratione [illegible] per secessum [illegible] per [illegible] venas ad epar ubi fit secunda digestio, et ibi [illegible] separatur [illegible] per vasa [illegible] per venas ad singula membra et ibi fit tercia digestio et ibi [illegible] separatur [illegible] per sudores [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] superflua [illegible] alteratione [illegible] nutrimento aliti et [illegible] in sanguine et [illegible] in [illegible] [illegible] et [illegible] digestiones [illegible] digestio [illegible] et [illegible] [illegible] non nutrimento [illegible] [illegible] per [illegible] in [illegible] substantiam sibi [illegible] flamma nutritur per oleum, et [illegible] continue [illegible] et [illegible] nutrimenti in substantiam aliti [illegible] calor naturalis ad [illegible] deperditum et non [illegible] [illegible] [illegible] per [illegible] nutrimentum tantum [illegible] ab [illegible] tantum [illegible] calor [illegible] tantum [illegible]

[illegible] ad [illegible] deperditum tantum [illegible] Et [illegible] nutrimentum tantum [illegible] in substantiam aliti [illegible] [illegible] nutrimentum [illegible] calor naturalis [illegible] agit in humidum radicale et [illegible] humidum [illegible] deperditum [illegible] [illegible] non [illegible] et [illegible] deperditum [illegible] in [illegible] per nutrimentum [illegible] [illegible] qd [illegible] humido radicali [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] humidum radicale [illegible] per nutrimentum [illegible] calor naturalis non [illegible] sufficiens [illegible] nutrimento in substantiam aliti [illegible] per successionem temporis [illegible] [illegible] per nutrimentum non [illegible] humidum radicale deperditum [illegible] humidum radicale possit [illegible] [illegible] et [illegible] humidum [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] animalis [illegible] possit [illegible] [illegible] nutrimento [illegible] in [illegible] membro [illegible] venas et poros per quos fit [illegible] ad singula membra in [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] et [illegible] nutrimento digesto [illegible] per singulas particulas [illegible] nutrimentum et [illegible] nutrimento, et [illegible] calor naturalis [illegible] nutrimenti et [illegible] [illegible] in substantiam [illegible] Et [illegible] nutrimentum [illegible] penetratio dimensionum [illegible] aliti [illegible] aqua [illegible] [illegible] aqua [illegible] superflua a [illegible] et [illegible] et [illegible] possit [illegible] possit [illegible] et augmentari [illegible] calor naturalis [illegible] agentis in partes [illegible] partes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] grosse et [illegible] ossa et [illegible] calor naturalis [illegible] nutrimentum [illegible] motus, et [illegible] fit ille motus [illegible] motus [illegible] motus [illegible] ad [illegible] motus non fit ad substantiam [illegible] [illegible] in actu [illegible] de [illegible] non nutrimento fit [illegible] integris [illegible] in [illegible] [illegible]

[illegible]

V augmentatio sit possibilis

[illegible]

V Omni a na gstatu sit tmi9 et ro

[illegible]

V aia sit magis ca mutal qr ignis

[illegible]

qo

[illegible]

V codiciones alimenti sint bn posite

[illegible]

pinus vinetis sic ergo et vltimus sic quod nullum parvum
elementum quando in sua dispositione naturali est quaeritur in
finitum quod non possit gigni in substantiam aliam et ergo sequitur
quod illa non sit sub stellis aliter vnda fovet ut sic
dicens est ad quaedam quod multa metrum poete Rodes
melissa ita quod possit facere metrum stellarum sic virum Quaeritur
quod alimentum bibitur aquam et contingitur a sole dicitur quod
illa aqua non est purum elementum sed est permixta vis
tosite terre que complet virtute sua et efficitur dulcis
Quaeritur de arboribus quod nutrimentum terra dat quod [illegible]
nutrimentum pura terra sed quaedam permixta et nutrit
secta quod via que prius stetit cum decoctione
sub forma aliter per decoctionem stat sub forma alia
et non nutritur semper quod sub se diversas et vna non
possit transmutari in aliam sed hoc vna forma corrumpit et
alia inducitur contra quod alimentum nutrit [illegible] ab
alimento et augmentat Ergo patet quod alimentum dicitur quod virtute
nemo retinet cum alio in fine et nutritur debita quantitate
receptum quod in maiori quantitate receptum non nutrit et augmentat
sed potius corrumpit Quaeritur de seminibus que magis [illegible]
in decursu quam augmento dicitur quod nutritur et ubi magis aquo
vel quod deperditur et dicitur quod [illegible] augetur ideo quod
[illegible] sit repletum vacuum vel porosum per humidum tibi
[illegible] que non sunt prius repleti [illegible] humidum certa quantitate
[illegible] quod nutrimentum quantitate in nutritum et non quod nutritum [illegible]

Utrum aqua sit nutritiva seu nutrimentum

ignis Respondetur quod [illegible] Quaeritur aqua quod alimentum
[illegible] ignis pro quo non aliquod dicitur [illegible]
[illegible] et sub [illegible] nutrimentum [illegible]
vel [illegible] ab [illegible]
sed a pinguioribus et est oleum vel sepum quod ignis
sepum vel oleum [illegible] in se [illegible] Quaeritur [illegible]
non est nutrimentum ignis patet quod aqua corrumpit ignem
et non nutrit terra quod nutrimentum non corrumpit sed potius
salvat Respondetur quod [illegible] per aqua non nutrit [illegible]
alimentum quod sic [illegible] in de [illegible]
ubi [illegible] a [illegible]
in [illegible] per aqua [illegible] sic quod [illegible]
et ignis et humidum est [illegible] aqueum et [illegible]
non nutrit ignem aliud est [illegible] aqueum ut humidum [illegible]
[illegible] pinguior et [illegible] nutrit ignem et [illegible] est de
oleum et [illegible] nutrit aqua est de [illegible] humidum
nutrimentum [illegible] ut per aqua [illegible]

Quaeritur de humido, non nutrit ignem quod si sic, vel ergo [illegible]
[illegible] et [illegible] non [illegible] quod si sit magis
quod humidum vnctuosum Quaeritur [illegible] nutrit ignem [illegible]
contingunt ignem [illegible] per [illegible] candela
ardens extinguitur in oleo tunc contingit dicitur quod ergo nutrit
[illegible] humido vnctuoso quod non superfluit super aliud
[illegible] de candela ardente si ponatur ad oleum [illegible] superfluit non nutriet ignem
tunc ignis suffocatur Quaeritur ante ponatur in aqua parte sic
quod non [illegible] tota candela [illegible] non contingitur Quaeritur de
ergo humidum non nutrit humidum, ergo non [illegible] quod ignis nutrit [illegible]
[illegible] per [illegible] calefacitur quod [illegible]
[illegible] elementis aliter vnda fovet [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] nutrit [illegible] pascit
Salamandram Respondetur quod ignis non nutrit [illegible] salamandra
non nutritur igne Quaeritur ad [illegible] dicitur quod sub [illegible]
de [illegible] multa mentiuntur poete vel [illegible] salva
[illegible] pectorum quod [illegible] non [illegible]
[illegible] elementis Quaeritur [illegible]
non [illegible] elementis Quaeritur [illegible] salamandra
non [illegible] Respondetur quod [illegible] pilos non porosos et [illegible]
[illegible] et [illegible] pilos et quod [illegible]
[illegible] Salamandra que non
[illegible] mundantur per ignem

Utrum omnibus generatio sibi similis fiat ex superfluo alimento

[illegible] Respondetur [illegible] et [illegible] quod omnes
[illegible] non [illegible] sibi similes [illegible]
[illegible] abundat in semine pro quo non [illegible]
[illegible] tertie digestionis que fit in corde et
[illegible] ad testiculos vel ad membra
genitalia et in [illegible] sperma, et in [illegible]
[illegible] Et est [illegible] quod sperma in [illegible] virtute
[illegible] in [illegible] efficit [illegible] generati, et
[illegible] virtute passiva [illegible]
[illegible] magis [illegible] ad generationem [illegible]
[illegible] semine [illegible]
[illegible] magis [illegible]
[illegible] pinguiores [illegible] et magis non
[illegible] generatum [illegible] non [illegible] semine
[illegible] generationem
[illegible] generatorum [illegible] ignem

dicitur perfectorum primo videtur quod sic quia est dubium utrum generatio
univoca sit univoca vel equivoca dicitur quod aliquando univoca
generatur generatione equivoca quod perfectorum alia generatio
univoca sed per propagationem quod [illegible] ultimo al generat
sibi simile primo quod al generat quod semen non semen non est
simile animali quia [illegible] quod generatio est equivoca quod
quo generans et genitum sunt diversarum specierum [illegible]
est generans [illegible] particule ut [illegible] vel [illegible] dicitur generans
et [illegible] in generatione univoca est [illegible] speciem non generat
[illegible] et in [illegible] et semen et dicitur illo [illegible]
et in generatione univoca generatum [illegible] simile generanti [illegible]
particula [illegible] et non [illegible] sic semen [illegible]
est dubium quod quo [illegible] de quo [illegible] generat quod semen
[illegible] ab ipso generante [illegible] dicitur [illegible]
sibi simile non semen non sit simile animali dicitur quod [illegible]
aliquod dicitur generat sibi simile [illegible] in mente [illegible]
[illegible] simile [illegible] ad generat sibi simile [illegible]
in mente dicitur se [illegible] semen [illegible] dicitur aliquod generat
sibi simile [illegible] agentia [illegible] ab ipso aliquod [illegible]
[illegible] virtute [illegible] et effective generat ad generationem
sibi similis [illegible] al generat sibi simile [illegible]
[illegible] ab ipso generante [illegible] seminal [illegible]
[illegible] que [illegible] generat effective ad generationem animal
Oz d [illegible] generat sibi similis sit quod semen [illegible] si sit
[illegible] semen est animatum vel [illegible] quod est
animatum [illegible] pars animal est animata sed semen est pars
animati [illegible] pars animata [illegible] ubi anima est
in qualibet parte [illegible] et [illegible] in semine sunt spiritus
vitales [illegible] est animatum [illegible] ubi [illegible] spiritus
7th vitales [illegible] animatum sequitur quod semen ubi
[illegible] ab animali [illegible] in mente [illegible]
dicitur quod anima [illegible] non generat quod diversa [illegible]
quod [illegible] aliquod dicitur animatum [illegible] actu [illegible] aliquo
[illegible] et semen non [illegible] est animatum [illegible] animatum
in potentia sit quod actu non [illegible] sed [illegible] est [illegible]
[illegible] et [illegible] animatum in potentia [illegible] est [illegible]
[illegible] est animatum in potentia effective est et [illegible] in
[illegible] anima in [illegible] effective et [illegible] in
se virtute formativa organorum et [illegible] est semen
[illegible] est animatum in potentia [illegible] quod [illegible]
[illegible] anima in se [illegible] infestivum [illegible] effective
patet quod semen [illegible] est animatum in potentia effective

non in actu. Et quia dicitur quod [illegible] pars totius animati est
animata [illegible] est [illegible] pars quanta ipsi animato [illegible] est pars
non semen [illegible] est divisum ab ipso generante et
[illegible] quod [illegible] in semine sunt spiritus vitales [illegible] est [illegible] et
[illegible] non sequitur quod sit animatum [illegible] anima [illegible]
[illegible] de [illegible] spiritus vitales sed spiritus vitales [illegible] [illegible] Oz d
quia dicitur anima [illegible] non generat quod diversa [illegible] et
[illegible] agente particula sed [illegible] non [illegible] quod
[illegible] semen non est [illegible] animal [illegible] quod [illegible]
[illegible] in [illegible] non est [illegible] si semen non
[illegible] sequitur quod [illegible] sit [illegible] generatis
non [illegible] vel [illegible] [illegible] ad [illegible]
quod [illegible] cum [illegible] [illegible] quod stat
[illegible] quod [illegible] generantis ad genitum non sit
[illegible] formaliter [illegible] que generat sibi simile
semen sit [illegible] sit simile suo [illegible] quod in
non [illegible] ut ita [illegible] attendatur [illegible] sed [illegible]
ab anima [illegible] et virtutem seminalem [illegible] in semine
organorum que [illegible] seminalis [illegible] virtute formativa
seminis [illegible] semine quod si [illegible] quod illo
sunt quod [illegible] formaliter [illegible] vel [illegible] quod non
[illegible] generat [illegible] est illud semen [illegible] ex
sed [illegible] vel leprosi leprosum [illegible] non est de ipso
[illegible] dicitur quod [illegible] quod [illegible]
[illegible] vel [illegible] quod non [illegible]
[illegible] in [illegible] generat et quod [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] legitur simile quod
[illegible] gallina [illegible] ova que
[illegible] generat accipitres quia dicitur leproso dicitur
sit semen quod [illegible] seminis leprosi [illegible]
dicitur quod leprosus non generat leprosum et ad leprosum vel
quod [illegible] leprosus [illegible] filium leprosum [illegible]
quod generationem [illegible] vel quod [illegible]

[illegible]

Utrum diffinitiones potentie vegetative sint [bone]

[illegible]

Circa tractatum sensuum queritur utrum sensus sit virtus passiva

[illegible]

[illegible] Cz d

[illegible] Cz d

Utrum quodlibet obiectum agat in potentiam suam

cognitiva. Respondetur quod propter quod non obiectum sensibile [illegible]
est [illegible] activus [illegible] dicitur [illegible] quod [illegible] passivus et ac-
tivus ipse et [illegible] probat. Et si dicitur [illegible]
[illegible] ut dicitur [illegible] [illegible] est [illegible]
Respondetur verum est ipse [illegible] passivus et cum dicitur [illegible]
diversa sunt obiecta verum est non [illegible]
[illegible] non obiectum agit in [illegible]
[illegible] in sensum [illegible]
[illegible] obiectum [illegible] male [illegible]
quod corrumpet sensum. Et cum dicitur [illegible] activus [illegible]
[illegible] in [illegible] Respondetur quod non est [illegible] activus [illegible]
[illegible] in medio multiplicata per totum medium et accepta
in organum [illegible] ad organum et
[illegible] notificat obiecta [illegible]
[illegible] obiecta quod [illegible] colores [illegible]
[illegible] de speciebus [illegible]
[illegible] notificato. Respondetur [illegible]
de illo quod notificat [illegible] notificat [illegible]
[illegible] de illo quod notificat [illegible]
[illegible] ab obiecto [illegible]
[illegible] cum obiecto a quo [illegible]
[illegible] spiritualis et obiectum non est [illegible]
[illegible] activus [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] agit in [illegible]
[illegible]
[illegible] colorem [illegible]
[illegible] colores [illegible]
Respondetur quod [illegible]
non [illegible]
[illegible] coloris [illegible] de se [illegible]
[illegible] organum [illegible]
[illegible] organum [illegible]
[illegible]

Utrum necesse sit ad sentiendum ponere sensum

agentem. Respondetur quod [illegible]
ad [illegible] ad sensationem [illegible]
necesse est ponere [illegible] agentem [illegible]
[illegible]

actum [illegible] et [illegible] non esset [illegible] esset ponendum
sensus agens qui ageret in illam actionem [illegible] non [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] sentiendum [illegible] esse sensum agentem
[illegible] faciat sensum [illegible]
[illegible] ad sentiendum [illegible]
[illegible] agens [illegible]
[illegible] ponendum sensum agentem [illegible] quod non possit
[illegible] et [illegible] non fiet in
[illegible] sensibiles et [illegible]
[illegible] quod non possit [illegible] sensus agens [illegible]
[illegible]
[illegible] quod non possit ponere [illegible] in [illegible] quod
[illegible] agens [illegible] sensationem

Utrum passio convenienter dividatur in passionem salvativam et corruptivam

Respondetur quod [illegible] passio
salvativa est [illegible] ad suam perfectionem [illegible]
[illegible] sensationem
[illegible] Sed passio corruptiva est [illegible]
[illegible] sicut calefactio aque quod per
passionem [illegible] et [illegible]
[illegible] et non corrumpet [illegible] ad [illegible] quo
[illegible] delectabile [illegible] quo ad [illegible] quo
[illegible] corrumpet [illegible]
[illegible] passibile est
[illegible] Respondetur quod [illegible] passibile
[illegible]
[illegible] passio [illegible]
[illegible] passionem corruptivam [illegible]
[illegible] passionem salvativam [illegible] passio
[illegible] passionem corruptivam [illegible] passio sal-
[illegible] sequitur quod [illegible] celestia
[illegible] passionem corruptivam [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] corrupta [illegible]
[illegible] corrumpitur [illegible]
[illegible] ad corruptionem [illegible] corrumpit [illegible]

propter quod dicit quod corpora celestia sunt passibilia [illegible]
impressione dicta scilicet salvativa que illuminari non magis
et magis et etiam moveatur Contra ad primum [illegible] celi que
dicitur quod sunt impassibilia verum est prima [illegible] dicta sunt
corruptiva que fit cum abiectione contrarii [illegible] implica-
tionem dicitur quod aliqua sunt motus et illuminatio [illegible]
in celo sed celum [illegible] secundum non corrumpitur et quia
dicitur ad corruptionem [illegible] de actibus que
presupponuntur ad esse rerum sicut ad corruptionem [illegible]
[illegible] et calor [illegible] corruptio [illegible]
Contra de actibus que adveniunt per complementum [illegible]
Contra non quod angeli sunt motus et illuminatio Contra [illegible]
scientie non est passio salvativa [illegible] quod [illegible] fit cum ab-
iectione contrarii scilicet ignorantie que sunt contraria [illegible]
[illegible] quod passio salvativa [illegible] acquisitione
abiectione contrarii Et dicitur quod ignorantia [illegible] non est contraria
scientie quia est [illegible] privatio que [illegible] est et in acquisitione
Contra scientie [illegible] amor et
quia est [illegible] dicitur quod [illegible] non sunt contraria quia error
[illegible] privationem que [illegible] est

Utrum differentia inter sensum et intellectum sint [illegible]

assignate [illegible] et sunt tres [illegible] quod actio sensus est
[illegible] actio intellectus [illegible] obiectum sensus est
[illegible] et obiectum intellectus est
[illegible] quod est [illegible] differentia quod sensus
actu est [illegible] quod propter rem [illegible]
[illegible] et [illegible] intellectus
est [illegible] quod intellectus propter rem [illegible]
[illegible] intelligit
[illegible] differentia quod intellectus [illegible]
[illegible] quod obiectum eius est [illegible] sensus [illegible] et
[illegible] quod obiectum eius est absens et
impedit [illegible] et [illegible]
[illegible] a sensu
[illegible] non sunt [illegible] possunt [illegible] de sensibus
[illegible] quod [illegible] de sensibus
non [illegible] actu [illegible]
Et quarta differentia quod intellectus intelligit se sensus non
sentit se quia [illegible] videt se [illegible] audit et intellectus
[illegible] differentia [illegible] intelligit [illegible] sensus [illegible]
in [illegible] non [illegible] sed [illegible]

[illegible] intellectus [illegible] sed [illegible] sensus [illegible] quod obiectum
sensus [illegible] obiectum intellectus [illegible] obiectum
[illegible] obiectum intellectus est [illegible]
dicitur [illegible] rem quod sensus est corruptibilis et intellectus
incorruptibilis [illegible] quod sensus est corruptibilis
quo ad operationes quia post mortem [illegible] non videt etc
[illegible] quo ad [illegible] Item [illegible] differentia intellectus de
[illegible] que sunt actio operationis obiective non [illegible] sensus
agens sunt [illegible] quod sensus agit tamen [illegible]
[illegible] intelligere [illegible] materiale [illegible] differentia
intelligere de obiecto intellectus immediato [illegible]
[illegible] et non mediato sicut [illegible] quod non est
in [illegible] differentia [illegible] intelligere [illegible] et [illegible]
[illegible] quod [illegible] appetitus [illegible] appetit
intellectus [illegible] et [illegible] inferior Et intellectus
[illegible] sed non singulare sed [illegible] et intelligit
[illegible] quod [illegible] est in [illegible] per modum
[illegible] quod ipse intellectus cognoscens est [illegible]
[illegible] cognoscit intelligit [illegible] differentia sicut [illegible]
quod sensus in absentia [illegible] non sentit ergo et non
[illegible] ipse quod [illegible] sensus sentit in absentia [illegible] ut
[illegible] stat in [illegible] et [illegible] sentit [illegible]
[illegible] sentit in absentia [illegible]
[illegible] ergo ipse et [illegible] Item [illegible] differentia
[illegible] intelligere de intellectu in actu et non in [illegible]
[illegible] quod ille non [illegible] intelligit ut intellectus [illegible]
[illegible] non intelligit actu Contra [illegible] differentia sensus [illegible] Contra
[illegible] est [illegible] quod sensus propter [illegible] et [illegible]
[illegible] sentit [illegible] et [illegible] est [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible] quod [illegible] sicut [illegible]
[illegible] quod [illegible] intellectus de [illegible]
quod sensus non est [illegible] sensus [illegible]
[illegible] sentit [illegible]
[illegible] sentit [illegible] quod est [illegible]
[illegible] quod non [illegible]
[illegible] intelligit [illegible]
[illegible] quod sentit [illegible]
[illegible] est [illegible] Item [illegible] Item

no intelligit quod vult, quia velle non est sine intellectu
quia velle est ipsius voluntatis, quod non intelligit, sed a quolibet
alio velle, cum dicitur virtus, ipse et cetera, propter voluntate
deliberata, et ita est ipsius voluntatis. Alio modo contingit
propter mali inclinationem. Isto modo dicimus quod lapsus secundum velle
descensum, id est secundum naturalem inclinationem deorsum, non quod intelligit
quod vult intelligit, quia velle tamen secundo modo secundum quod sensus
qui vult sentit, quod secundum istos potest dici mala. Primo modo
vult vult quod quando apud sensus [illegible] quod [illegible] sensus
quod vult sentit, intellectus dicitur virtus, sed sensus sentit quod
vult, id est accipit quod vult, et isto modo verum est quod sensus sentit
quod vult. Alio modo intelligitur quod sensus sentit quod vult, id est
quod vult et cetera, et sic quod sensus non sentit quoniam vult,
quia sensus visus non potest sic videre quod vult, quia aliquando va
porationes a multo [illegible] ad cerebrum et cetera impediunt
visum, quod fit quod [illegible] claudantur, et quod medium non
est dispositum, tunc [illegible] videt quod vult.

Utrum sensus sit potentia activa vel passiva

[illegible] sit potentia activa, quia omnis sensus [illegible] quo sensus
aliquid ipse patitur, sicut color [illegible] est sensus ipse in
patiendo; secundum sensus passivus dicitur a quo sensus non
potest [illegible] [illegible] est sensus passivus, ideo propter sensus [illegible]
non pati a specie, quod quoniam sensus non [illegible] species
[illegible] secundum [illegible] sensus ipse est sensus
[illegible] in aliqua [illegible] si variatur
[illegible] est sensus variatur in medium [illegible] si aliquando fit aliqua
[illegible] secundum sensus passivus est sensus conservativus [illegible] aliqua [illegible]
[illegible] si variatur non est [illegible] sensus tunc variatur
in medium [illegible] species [illegible] sensus ipse est quod non
sentit [illegible] sibi [illegible] color
secundum sensus passivus [illegible] sentit [illegible]
sibi [illegible] species, et non quod [illegible]
est [illegible] sensus ipse et passivus
sic quod [illegible] est sensus ipse, sed [illegible]
est species est sensus passivus et sensus est quod [illegible]
[illegible] et [illegible] potest sentire
et perceptibile secundum [illegible] actum et aptitudinem [illegible]
perceptibile est quod aptum natum est percipi, et quod potest per
[illegible] tunc [illegible] perceptibile est quod potest per
[illegible] non est perceptibile [illegible]
potest percipi [illegible] coloratum [illegible]
aptitudine et [illegible] non supponit [illegible]

Qo

[illegible] secundum aptitudinem supponit [illegible] quaedam [illegible] potest vi
dere secundum [illegible] secundum [illegible] est aptum natum videri quod quo
non est [illegible] sensus ipse [illegible] ipse quod solitarie sentit
[illegible] nullum [illegible] solitarie sentire, quod dicit [illegible] quod
sensus non sentit [illegible] si [illegible] distinctum a sensu
[illegible] propter [illegible] secundum [illegible] sensus p
[illegible] quod [illegible] sua aptitudine naturae est movere sensum ad
[illegible] variationem, [illegible] est sensum variare sine medio et
[illegible] in [illegible] et si est [illegible] variato, dicitur in [illegible]
quod [illegible] in [illegible] sensus non variat
sine medio in [illegible], quod sic [illegible] indicat [illegible] color
sit [illegible] et [illegible] si est [illegible] variato, quod si [illegible]
fit [illegible] tunc sensus non variat sine medio [illegible] non
[illegible] ipse [illegible] tamen [illegible] sic [illegible]
et [illegible] dicitur [illegible] ipse [illegible] passivus [illegible] tunc
[illegible] sic [illegible] et cetera [illegible] in [illegible] tamen [illegible]
sic solitarie, et dicimus [illegible] ipse [illegible] [illegible]
tamen [illegible] sic [illegible], et cetera [illegible] dicitur [illegible] ipse [illegible]
deorsum [illegible] tamen [illegible] sic [illegible] [illegible] cum [illegible] de
[illegible] [illegible] et isto modo [illegible] capitur [illegible]

Utrum divisio sensibilis per se in proprium et commune sit bona

[illegible] sit potentia [illegible] quod [illegible] quo non [illegible]
sensibile dicitur [illegible] quod est sensibile [illegible] sensus, et
sensibile [illegible] secundum [illegible] ita [illegible] secundum sensibile per se est
sensibile [illegible] aliqua [illegible] conservatum [illegible] quod si variat
[illegible] est [illegible] sine medio variat [illegible]
[illegible] est sensibile [illegible] quod ad [illegible] variatione [illegible]
est sensus variat sine medio [illegible] secundum sensibile commune
[illegible] conservatum [illegible] aliqua [illegible] quod si varia
[illegible] sensibile [illegible] sensus variat sine medio [illegible] magnitudo
[illegible] sensibile commune quod ad variationem magnitudo sic [illegible]
magnitudo fiat [illegible] plures sensus variant sine medio
[illegible] quod sensus visus et [illegible] tactus secundum [illegible] nullum est sensibile
commune quod nullum commune est sensibile, quod nullum sensibile
[illegible] [illegible] simpliciter [illegible] nullum commune est quod
sensibile [illegible] sensibile [illegible] [illegible] quod est
commune [illegible] nullum est commune [illegible] dicitur
[illegible] quod est [illegible] commune in [illegible]
[illegible] [illegible] isto modo nullum commune est in pluribus
[illegible] est sensibile [illegible] supposito [illegible]

Qo

visio quod aliquod tale est quale tunc adest sensus non possit
percipere tale quale est tale quale est vel debet aut est
sensum. Aliud quod est in intuendo sicut decet et certum aliud
est quod in fiendo certo quolibet actus pertinet ad ea quae eo pro
quolibet actus fit sicut vel sensum solet. Aliud est quod in pro
sicut requiritur. Aliud est quod in fiendo sicut fieri debet.
Aliud est quod in [illegible] sicut quod est perceptibile a plu
ribus sensibus ad cuius varietatem plures sensus variant sua iu
dicia non dico ad actum quod intuendo quod primo tunc
ultimo quod est sensibile. Sed intuendo quod ultimo tunc aliquod
quod est sensibile item in ultimo tale est sensibile ergo ultimo non plenum
quod est sensibile [illegible] quod sensus solum est sensum [illegible]
[illegible] et tale et quod sensus vel [illegible] intuendo quod per [illegible]
tunc ultimo quod est sensibile si intuendo ultimo ut [illegible]
[illegible] tunc aliquod quod est sensibile et quod ultimo non
[illegible] circa [illegible]

Quod possibile sit sensum decipi circa proprium

obiectum. Sed [illegible] quod non per [illegible] [illegible] cum [illegible]
sensum ad hoc quod sensus verum et sine errore indicet de suo
sensibili primo requiritur debita
sensibilis [illegible] [illegible] primo requiritur debita
dispositio organi. Quod si organum est indispositum tunc sensus de
quo decipitur sicut colericus et febricitans infirmitate lingue
indicat circa linguam [illegible] [illegible] ibi non sit [illegible]
Sic etiam infirmis apparent cibaria esse amara. Et hoc pro
[illegible] viscosos adherentes lingue qui [illegible] alia
infecerunt cum cibariis. Sic etiam aliquis comedens alea
non potest sentire fetorem et hoc quia organum olfactus infectum
est. Sed ille qui non comedit tunc potest sentire. Sic etiam
quando duo sunt [illegible] quorum unus est [illegible] et alius
[illegible] et supponitur visui per ita duo [illegible] et sic
videtur apparet vide unus esse quod a [illegible] et [illegible]
non multiplicatur species ad eandem partem oculi et visus
per debitam distantiam inter istos duos colores et sic
colorem medium inter istos duos si [illegible] indicat
quod sit debita dispositio medii. Et sensus decipitur indicando solem
de sole de mane vel de sero esse rubeum quia sol
videtur per vapores nigros et grossos [illegible] visus
per nigrum apparet esse rubeum et hoc non quia vapor multi
plicatur species sicut et a lucido usque ad eandem partem colores
[illegible] et non per debitam distantiam inter istos duos colores

Et ergo tunc indicat colorem medium quod est rubeus
Sic etiam sensus indicat in nube diversos colores cum tamen
in rei veritate ibi non est aliquis color. Sed quod ibi
apparet hoc fit propter reflexionem solarium radiorum a nube
roscida vel aquosa. Et certo requiritur debita distantia ob
iecti sensibilis ad sensum ita quod non sit nimis longa distantia vel
nimis propinqua. Et ergo visus errat indicando solem
esse bipedalis quantitatis. Item hoc habet [illegible] aliarum superaddit
[illegible] quod sit debita applicatio sensibilis ad sensum in
[illegible] si oculus [illegible] non est suum debitum situm tunc indi
cat unam rem esse duas sicut si oculus [illegible] cum digito
obliquetur. Sic etiam faba posita sub digitis cancellatis
apparet esse duae. Et tunc hoc provenit [illegible] quia
perfectum medium sensus non sit in sensu [illegible]
[illegible] et ergo [illegible] sensus [illegible] ad
sensum [illegible] tunc [illegible] ac si a duobus [illegible] venirent
Et tunc sensus quibus indicat illa sensibilia esse duo. Et
hoc est [illegible] unus digitus [illegible] suum debitum situm
Sed requiritur quod sensibile et sensus habeant se conformiter
ad motum. Et hoc contingit dupliciter. Primo quando sensus non et
sensibile manet in eodem loco tunc errat sicut aliquis
sedens in navi vel in curru indicat arbores vel sal
ices moveri. Secundo hoc provenit ex difformitate motus
medii et sensibilis quando movetur ad contraria loca sicut
quando aliquis indicat lunam moveri usque orientem et non
usque occidentem. Et hoc propter motum nubium ad contrariam
partem. Item [illegible] quod non contingit sensum in
errare circa proprium obiectum. Et hoc non dico [illegible] quod super
naturaliter decipitur ut in sacramento altaris. Item non sensibile [illegible]
[illegible] per [illegible] est sensibile [illegible] cum aliqua
[illegible] cum [illegible] non est sensibile pluribus sensibus [illegible]
[illegible] distincte et forma [illegible] distincte [illegible] quod [illegible] et [illegible]
proprium vel obiectum. Sed isti distinguuntur solum [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] color [illegible] sensus [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] distincte quod sensus [illegible] et [illegible]
[illegible] percipere vel obiectum. Sed ille sensus distinguitur
[illegible] et non [illegible] quod cum eandem [illegible] [illegible]
[illegible] videlicet colorem sicut [illegible] sicut [illegible]
[illegible] per [illegible] sicut et [illegible] item de [illegible]
[illegible] et tale [illegible] et [illegible] non [illegible]
[illegible] primo [illegible] quod [illegible]

tibile 2 oppositum intellectus non erraret nec fit quod natura potentiae
intellectus generaliter vel quod intellectus circa potentiam non
conficere esse 2 in malatis non sensatur 2 et eo
quod sensus intellectus non sensibus magis errat circa sua obiecta
in vel quod indicat et esse albums vel esse corpus hoc vel
in [illegible] quod esse ibi tale vel tale ita quod aliquis sensus
non cognoscit veritate quod esse et vel ibi intellectus non fit
vel appositas quod non requiritur punctualis debita dispositio
medii vel organi sed sufficit quod non sit notabilis in
dispositio quod punctualis raro contingit. Et non sensus
errat circa sensibile proprium licet sit per accidens ut si aliquis
videret pelle visus fel, eo aliquis credit esse amarum
quod 2 suprema tamen 2 non 2 sensibile proprium sed per accidens

Utrum quinque sint sensibilia propria

Ratio quod non quod adorabile quod et sunt ita in aliquos color, sonus, odor, ita sunt sapor, et tangibile sed in alios et melius ita sunt sensibilia propria visibile, audibile, gustabile, odorabile et tangibile et ista tamen quinque non possunt capi ampliative quod si sic sequitur quod ab eo ergo fuisse audibilis quod ab eodem potuit audiri sed possunt capi pro [illegible] dispositionem et quandam potentiam. Et sensibilia sensibilia sunt omne sensibile proprium vel consideratur in ordine ad impressionem effectum [illegible] ad vaporem et 2 odorabile, vel consideratur in ordine ad elementum, et dicitur vel ad elementum leve vel grave sed leve quod dicitur vel simpliciter leve et 2 visibile quod visibile sequitur medium lucidum et sensibile quod assimilatur igni quod 2 elementum sensibilissimum vel consideratur in ordine ad elementum leve respective et 2 audibile quod aer 2 medium auditus sed aut consideratur ad elementum grave sic dicitur, vel grave simpliciter et 2 delectabile 2 tangibile quod organum tactus 2 caro non caro terra vel ad elementum grave respective et 2 gustabile quod medium eius 2 aqueum sed 2 gustabile et tangibile quaeritur [illegible] non sint quinque sensibilia aliquando per primum 2 quinque [illegible] et gustabile 2 quoddam tangibile. Ratio quod primum vult quod sunt in re non aut [illegible] quo primum [illegible] prout sed 2 aliquid 2 sensibile quod non apprehenditur sensibile aliquo iterum [illegible] aliquid 2 visibile quod non 2 sensibile aliquando non [illegible] quod non [illegible] 2 visibile et non 2 sensibile aliquando non [illegible] 2 visa [illegible] 2 visibile dicitur per primum [illegible] primum non vult visibile [illegible] 2 non visa Ratio primum non vult

Quod

quod esset visa non cogitata vel esset quoddam cogitatum non [illegible] sed vult quod non [illegible] 2 [illegible] in [illegible]

Utrum quinque sint sensibilia communia

quod quinque sunt sensibilia communia quod sunt [illegible] et sunt ista magnitudo figura numerus quies et motus. Et quod sed intelligi ad quae sensibilia tamen quinque sunt sensibilia communia quod [illegible] [illegible] et magis usitata quod nulla apta nata sunt [illegible] in [illegible] vel [illegible] sic quod non plura non ad [illegible]. Et quod [illegible] sufficientia quod omne sensibile quod aut 2 permanens sic 2 quies aut [illegible], et quod dicitur [illegible] successionem et 2 motus [illegible] permanens quod dicitur 2 [illegible] sic 2 figura [illegible] quod dicitur [illegible] quantitate sic 2 magnitudo, [illegible] ita sic 2 numerus intellectus in [illegible] 2 [illegible] sensibilia quaeritur et propria [illegible] quod sensibilia propria [illegible] sensibus [illegible] ad [illegible] sed sensibilia communia [illegible] ad [illegible] actualis sensibilia communia [illegible] sensibus non [illegible] sensum proprium, sed [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] in [illegible] vel [illegible] in motu vel in quiete sed propria sensibilia [illegible] sensum sicut color [illegible] sensum in visu sed dicitur quod sensibilia propria agunt [illegible] et [illegible] sic color in visu communia [illegible] quod [illegible] et [illegible] sensibus propriis sed [illegible] agunt in sensum [illegible] color vel sonus, et sensibilia communia agunt in sensum per se sed non [illegible] sensibile [illegible] non [illegible] [illegible] potest distinguere [illegible] sicut sed potest distinguere [illegible]. Et [illegible] quod [illegible] [illegible] vel pluribus sensibus [illegible] sensus [illegible] sed magnitudo [illegible] visu tactu et auditu, et non [illegible] sensibilia communia [illegible] sensibus [illegible] sed aliqua [illegible] aliqua duobus [illegible] et motus [illegible] per visum tactum et auditum, et non [illegible] sensibilia communia [illegible] sensus [illegible] quod sit sensibilia propria [illegible] communia [illegible] sensus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] intellectus quod [illegible] [illegible] quod sensibilia communia sunt sensibilia per se [illegible] sit [illegible] [illegible] [illegible] magnitudo 2 sensibile et capitur per se [illegible] 2 [illegible] et 2 in [illegible] non [illegible]. Et [illegible] [illegible] non 2 [illegible] [illegible] sufficit tamen quod sit [illegible] [illegible]. Et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] magnitudine solis quae [illegible] sensibus sit visa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] distinctionem seu [illegible] actualem [illegible] et [illegible]

ad intellectum et est eius racio est causa in qua perficitur ad quod
et actu intelligit non est ullus actus est et non est
sensibile quia quod est eius terminus alius causa quod perfi-
ciendo et causa quia sic Gallina parit ovum
[illegible] pullorum et quod dicitur capi per intellectum et
est sensibile quia [illegible] non sit et dicitur Beda quod quamvis non
sentitur per modum [illegible] sed potest [illegible] motum quod
pertinet ad intellectum ut sic est sensibile quia sensitur per non
[illegible] se [illegible] secundum situm et [illegible] aliqua duo que [illegible]
[illegible] ut duos [illegible] in unum [illegible]
[illegible] quod [illegible] se secundum situm [illegible]
[illegible] et est sensibile quia vero plura sunt sensibilia quam quinque
ut Alacen potest in sua perspectiva quod ponit [illegible]
sensibilia [illegible] et [illegible] duo scilicet lucidum et coloratum
[illegible] sensibilia propria et addit viginti quorum
[illegible] umbra dicitur [illegible] sensibile [illegible]
[illegible] sensibilia que et sunt ista distancia situs
corporeitas figura magnitudo continuitas discretio seu sepa-
ratio numerus motus quies lenitas asperitas raritas
seu dyaphanitas densitas seu spissitudo soli-
ditas pulcritudo turpitudo similitudo et dissimilitudo seu
[illegible] vel ista omnia determinacione [illegible] a vi-
su et [illegible] et dicit ulterius Alacen [illegible]
[illegible] ista sensibilia sunt [illegible] ad
[illegible] ad [illegible] ad situm
ad distanciam continuitas [illegible]
[illegible] ad situm [illegible] ad [illegible]
[illegible] ad motum [illegible]
[illegible] sensibilia [illegible]
[illegible] plura [illegible]
[illegible] et quod [illegible] visitata et si
sunt plura [illegible] continuitas vel lenitas
[illegible] ad motum [illegible] quod continuitas
[illegible] et lenitas [illegible] aut et
[illegible] ad [illegible] asperitas et lenitas [illegible]
[illegible] latitudo et longitudo ad magni-
tudinem [illegible] distancia ad [illegible]
[illegible] ad magnitudinem [illegible]
non [illegible] patet sic quod [illegible] sensibile
[illegible] ad magnitudinem [illegible] distancia et [illegible] sensibilis
que distinctio a magnitudine et [illegible] distancia
est [illegible] sensibile quia distinctio a magnitudine [illegible]
alio quod distancia non sentitur [illegible] distancia

non percipitur per [illegible] multiplicatas ab ipsa quod non multiplicat
de se [illegible] percipitur per [illegible] multiplicatas a rebus distan-
tibus [illegible] distancia [illegible] percipitur comparando res ad invicem
per aliqua distanciam [illegible] notam et dicitur quod distancia ad
[illegible] visum [illegible] quod non sentitur per se et [illegible] a sensibus
non [illegible] quod [illegible] sensibilia [illegible] percipitur

Utrum omnia que sunt visibilia [illegible] per se

[illegible] quod et sunt ista dyaphanum lucidum ignis co-
lor vel coloratum et visibile [illegible] quorum suffi-
ciencia [illegible] sunt omne visibile vel quod se [illegible] lux vel
non quod se [illegible] sic est dyaphanum ut est aer aqua
vel [illegible] opacum [illegible] vel [illegible] vel [illegible]
et est lucidum sic corpora celestia vel [illegible] et
est ignis [illegible] opacum [illegible] lux
coloratum [illegible] sic est color vel co-
[illegible] sic est visibile [illegible] omnia
visibilia [illegible] per dyaphana in
[illegible] corporibus [illegible] et [illegible]
[illegible] corporibus [illegible] visibile [illegible]
[illegible] noctiluca in nocte lucentia ut sunt [illegible]
[illegible] lignum putrida [illegible] visibilia
[illegible] quod non [illegible] visi-
[illegible] et color
[illegible] lucidum aliquid autem lucidum et non colora-
tum dubitatur [illegible] quod ista visibilia [illegible]
[illegible] apparet de die colorata et non
lucida de nocte autem apparet lucida et non colora-
ta [illegible] quod terra corpora colorata sunt
et aliqua [illegible] quod color non videtur nisi
in medio sufficienter illuminato est quod lux [illegible]
de nocte videtur [illegible] luce et apparet lucida et
non colorata [illegible] medium est sufficienter illumina-
tum ad videndum colores et ideo de die tunc videntur co-
lorata et non lucida quod in die est maius lumen non
[illegible] lumen [illegible] et ideo [illegible] lux [illegible] cor-
pora [illegible] et non apparet lucida sed colora-
ta [illegible] visibile [illegible] in sua specie
[illegible] visibile [illegible] in sua specie quod
[illegible] superior et
[illegible] et [illegible] quod ignis superior

in sua specie non est visibilis sed ignis in suo orbe est visibilis
patet in sole si aliquis extenderet digittum ultra flammam
candele sentiret lesionem sed si imponeret digittum in
flammam candele, non igitur ultra flammam non est visi-
bilis sed tantum flamma est visibilis. sic est et ibi

Utrum color sit primum et proprium obiectum visus

Racio quod est non obiectum visus vocatur illud quod visui per se
visum est, et omne id quod obicitur visui vocatur ob-
iectum visus. Non (?) ipsum est dicta inter colorem lucem et lu-
men quod lux et color inherent corpori lucido vel co-
lorato, lumen autem non inheret corpori lucido sed in
quolibet medio dyaphano. Contra dicta lux et color
potest videri, lumen autem non potest videri, et hoc ea racione lu-
men per speciem lucis. Contra lumen est ipsius specialis diffu-
sa in medio, sed lux non est qualitas sic diffusa in
medio, sed est in corpore lucido ita quod est qualitas inhibi-
ta corpori luminoso. Sed sic dicta est inter lucem et colo-
rem primo quod lux potest videri sine lumine, color autem
non potest videri sine lumine. Contra color est qualitas secunda quod
accionem primarum qualitatum ad invicem resultans, lux autem
non sit sicut patet in stellis. Contra color ipsis in ipsis
corruptibilibus, lux autem ipsis in ipsis corruptibilibus et in co-
rruptibilibus quod ipsis in superioribus presertim et in stellis. Co-
lo sunt correlacionem quod est quod sicut ens est per se visibile sic co-
lor est per se visibile. Et hoc concedo ad istam questionem primo
et adequatum obiectum visus est color ita quod color
stabit conversive tamquam cum adequatum, et non obstante
(?) suppositum vel quod ad istam sed eadem racione color
in suppositum [illegible], et hoc est in dictu suppositio ut tamen visus
ipse (?) color sit primum obiectum visus, et (?) [illegible]
tenet. Et hoc secundum quidam (?) non color non dicitur ita
per se visibile quod solitarie videtur sine lumine quod dicitur
primarum color non est ea qualitas dicta ad videndum sed magis
lux et lumen sed dicitur per se visibile id est quod est per se ...
color est per se visibile, et est in 2° modo presentalis ut dicitur
(?) quod (?) proprium (?) secundum dicto (?) obiectum
visus est prima passio coloris, et hoc sumitur prima (?)
dicitur color est per se visibile sicut homo est per se visibilis, non
sic ita quod est visibile est in secundo modo presentalis. Sed
et illa color est visibilis. Item non color est non ca-
pable potest est qualitas secunda generata per accionem primarum
qualitatum sed causa per omnia illa quod potest videri etc.

(?) ut in se colorum propter dictum luce lumine et lucis.
Item ista dicitur color est proprium obiectum visus sed est capi-
tu id quod est ut potest esse et ante (?) potest dici visibile et
dicitur (?) primum (?) sed primum est [illegible] modo uno ut dicitur
distincte et color non est obiectum primum visus, eo quod non
est diffinitum obiectum quod dicitur obiectum dignum quod est est
visibile ut celum (?) est ut dicitur [illegible]. Et item non
est primum obiectum visus quod dicitur est communis sed visibile tan-
tum est ut dicitur [illegible]. Et item non est primum obiectum visus, eo
quod colores (?) quod lucet est opacitate. Et dicitur (?) lucis
et talis coloris (?) est ut dicitur immediacionem ut tamen
sic immediata, et est primo (?) ubi dicitur primum et immedia-
tum (?), et item color non est primum obiectum visus quod ista
color est visibile non est immediata, eo quod potest per (?) est
ut dicitur (?). Et est primum in diffinicione. Et ita
item color non est primum obiectum visus eo quod lux est pro-
(?), ut possit dici quod est (?) dyaphanum (?)
est ut dicitur adequacionem ut (?). Et isto modo color
est primum obiectum visus i. adequatum, et sic capi in questione et
sic (?) color est proprium obiectum visus quod
videri (?) per se et potencie est color, dicitur proprie
(?) dicitur potencie propter tenebras. Racio quod (?)

Utrum lumen sit corpus. Quod non (?)
est corpus (?) corporis (?) [illegible]
in (?) quod si lumen esset corpus sequitur quod duo corpora essent
in eodem loco quod est et quod (?) dicitur quod
lumen est sic in dyaphano, non dyaphanum est
corpus igitur et lumen ergo sit lumen esset corpus tunc
(?) esset localis et successivus in tempore (?)
(?) quod lumen (?) in instanti (?)
(?) sunt (?) quod si lumen esset corpus
tunc lumen (?) aer (?) et (?)
(?) est (?) si lumen esset corpus tunc lumen
(?) in aere depelleretur per ventos (?) est (?) [illegible]
(?) omne (?) dimensionem est corpus (?) lumen [illegible]
(?) quod (?) lumen est (?) et
(?) Racio quod non (?) quod (?) dimensionem est
corpus, sed (?) quod (?) dimensionem dicitur per se (?) lumen
(?) dimensionem (?) non est dicitur per se, (?) aeris
medium. Item dicitur omne quod non est corpus (?) lumen [illegible]
est corpus, non lumen non (?) quod ad motum corporis

Item dicit quod lumen non est corpus maioris quam non est corpus spiritale sed quantitatem non habet quod non quod lumen non est in medio
eo quod non est longitudo et latitudo corpus cum duo corpora simul
esse est quod quia non et fortis quod lumen non est corpus alias
cum quantum esset duo simul absistere etc. item lumen
non est corpus aliquo corpore quod lumen est corpus

Utrum ad videndum colores requiratur lumen

Et arguitur quod sic quod universaliter color videtur in lumine
per quod non lumen sit diffinitio est perfectio actus diaphani
in corporis transparentis ex quo est diaphanum quod diaphanum
ut aer vel aliud corpus perfectum est quando est illuminatum
quia quando est in lumine [illegible] patet quod lumen est qualitas
in medio sentire Item non ex parte dicit [illegible] quod
lux lumen radius et splendor. Nam lux dicitur ex quo
est in corpore actu lucido ut lux solis lumen dicitur
ex quo est receptum in corpore diaphano Radius dicitur
ex directa directione a corpore lucido eo quod radius est
lux directa Splendor vel dicitur a reflexione radiorum
ad corpus tersum et bene politum ut aurum tersum et bene politum.
Item non lumen aliquando requiritur actu ad videndum colores
colores intentionem agit in organum sensus ad videndum colores
propter [illegible] ... medium
vel in organum sensus ... visus
quod movent ad videndum ... dispositio
coloris eo quod disponit colores ad similitudinem visus
et dicitur aliqua videntur sine lumine quod lumen non requiritur ad
videndum colores animalia lupus et cattus videntur de nocte
et ibi non est lumen pro quo non lupus et cattus alios
non videt quia nox eo quod lupus et cattus vident non
lumine ... coniuncta quae lupus coniuncta multi-
plicat de se ... ad visibile etc. ... lux
et tunc videntur ... non est ... quod non ...
... coniuncta etc. ... lupo coniuncta ...
... ad ... non ... ad
non sit lumen ... sufficit tamen quod ... ad
videndum colores non requiritur quod totum medium sit illuminatum
... sufficit ... medium sit illuminatum in quo
est color Item non ad videndum colores requiritur lumen
propter colores et non propter medium et licet medium illumina-
tur tamen etc. est principaliter propter colores quod lumen ... ca-
... colores ... actu visibiles ...
sunt ... visibiles ... etc. tamen non sit quod lumen
sit actus coloris quod lumen non est inhaerens in colore

ut in corpore colorato sed in diaphano propter quod dicitur
actus diaphani quod universaliter actus ... id in quo est
inhaerens Item non lumen requiritur tam propter colores quam propter
medium sed dicitur de quo requiritur propter medium tamquam disponens
... et principaliter requiritur propter medium sed requiritur
propter ... colores de ... et ... requiritur propter
colores Item quia ... in ... obscuris quod
... duplex ... distantia ...
... spatii ... visus quod ... organum ...
... spatium ... impotens ad ...
... spatium ... ad ... sed aliquis ... pedes
... sit quod non offenderet sed ... non ... ambulat
etc. ... distantia ... spatii ... non
tunc ... non est aliquis ... obscuris
quando sit aliquid de lumine patet quod aliquis ... aliquid ...
... tenebrosum in primo ... non apparet aliquid
sed ... manet per aliquod tempus tunc apparet sibi aliquis
color et hoc non potest esse nisi quod ibi sit aliquid luminis et
tunc quod aliquis ... est propter colorem quod iste color
multiplicatur ad lumen eo quod est ibi aliquod lumen quod actuat
colores etc. iste ... colores ... quod medium ...
tunc ... grossior non putatur visu etc. ...
quando est quod aliquis ... in ... de ...
... quod ... deinde quod ... ...

Utrum lumen multiplicetur per medium

in instanti vel successive Videtur dicit quod lumen multi-
plicatur per medium successive et non in instanti Ratio quia
est quod lumen sit in medio ... modus unius per ...
... sicut ... ad ... et ista
... sit ... per ... apertionem sicut quando
lumen portatur ad ... per obstaculum ... sicut
quando appellatur fenestra etc. ... lumen sit ... et ...
... intensum sicut patet de sole etc. ...
... probat Empedoclem in hoc quod posuit lumen
multiplicari successive quia dicit ... instantanee
nec ut illuminatio ... philosophus ... allegatur
dicit allegatur in hoc ... transmutationes
successivas Et ... sit visio sit in instanti ...
et illuminatio ... in visione ... et ...
et ... visio et ... per philosophum ... Ratio
... quod ... non ... quod lumen fiat in instanti
... loquitur ... corpus ... aplicatur

ipsi medio instantanee, tunc lumen fieret in instanti sed
autem est impossibile Aristoteles dicit. In primo tempore non indivisibili
perceptibili, et hoc videtur instantaneum propter hoc quod non comprehenditur
lumen quantum est de se non quod multiplicatur instantanee
sed comprehenditur quod propter agentis et passi et agens non potest
applicari instantanee passo. Ad rationem per idem potest videri
et negari autem sed ad primam rationem Alhazen dicit quod non
comprehendit quantum est quod propter visionem fieri in instanti sed approximationem
tunc applicationis agentis ad passum sed quando dicit quod successio
sit propter distantiam sed lumen non habet distantiam quod [illegible] aer
verius percipitur sed [illegible] quod lumen non habet contrarium. Ratio quod
aer habet successionem propter densitatem quae sit in omni re non
successio luminis non fit in non lumine sed quo ad appli
cationem agentis ad passum. Alia dicit quod potest negari aer quod
instantia est de motu celi quod non successive et non habet
resistentiam. Ad primam dicit quod intelligitur quod successio quae
sit a principio et lente, tamen sit propter resistentiam, et sed
intelligitur quod non est quod inclusive potest fieri in instanti ut lumen
celi. Et sic lumen fit successive quo ad actum in generatione de
subiecto in subiectum. Ratio quod est in generationibus ad actum in non
ingenerare de subiecto in subiectum sed non est in generationibus in specie
quod lumen generatur vere sicut dicitur in aqua quod piscatores la
pides [illegible] ubi non generatur aliud nisi in mente sed in specie. Et quod
videtur ad quartum quod considerando lumen in se et non luminis
non comprehendit sed in instanti. Et si sit successive hoc sit
propter applicationem agentis ad passum quae non potest fieri instanta
nee sed successive. Item non licet propter quartum quod dimittatur potest
quod lucidum in instanti removetur a medio tunc etiam lumen
non corrumpitur in instanti patet hoc ad experientiam si aliquis
fortiter inspexerit solem vel aliquod speculum et post eam
tenet se tunc idem quod post eam videtur apparet sibi lucidum
sed hoc non est nisi lumen contrarium aqua permanentia in
loco. Similiter patet aliquis in yeme transiens in nive post
quam venit ad aliquem locum tenebrosum quamvis videtur postea
apparet et sibi etc., non hoc non est quod aliud nisi quod lumen
vel lucidum confirmatur ad aliquod tempus in oculo. Et apparet
ad experientiam si aliquis moveat vitreum baculum in
[illegible] circulo vel fune apparet nobis quod faciat unam
lineam rectam et hoc non est quod alio nisi quod ibi lucidi
erit aliqua permanentia in medio, et quod dicit si per
positum dimittatur aliquod lucidum removetur a medio illud
lumen non corrumpitur in instanti sed remoto lucido statim

incipit lumen evanescere et post eam totaliter desinit esse

Utrum visio fiat extra mittendo vel intus suscipiendo

Ratio quod sit intus suscipiendo sed
per intus suscipere speciem in organum pro quo non de
[illegible] sunt variae opiniones inter quas fuit una
Democriti qui dixit quod oculus sit de natura ignis et hunc
signum est quod oculis violentato apparet ignis, et dixit quod ille
ignis involutus quibusdam pelliculis vere sicut candela
abscondita in laterna. Et tunc dixit quod visio fit isto modo ab
igne sic involuto quod procedunt quidam radii luminosi per
medium usque ad visibile per quos radios fiat visio
et visio fieret extra mittendo. Et hoc plures aliqui di
cebant. Alia est quae dicit quod visio fit intus suscipiendo
et hoc videtur esse de intentione Philosophi in de sensu et sensato
et etiam de perspectiva quam, et sic quando tenetur sed quando
extra mittendo patet ergo contrarium verum. Dicit quod fiat extra
mittendo dicit quod loquitur in opinione aliquorum et non in
propria et quod finaliter dicendum quod visio fit intus suscipiendo
et huius signum est quod experimur in nobis continue in mane
si quis intrat stabulum non potest bene videre, et hoc quod iste
sol bene impressit in oculo et impedivit oculum. Ad tertium vi [Sed 2]
dendum visio fit extra mittendo patet de intelligibilibus quae inficiunt spe
cie per visum. Et patet hoc de basilisco qui inficit homines
per visum. Ratio quod ut intellexit inficit speculum per visum et etiam
basiliscum sed bene per quosdam homines contentus in oculis
sicut et basiliscus tunc speculum inficit et homines in
[illegible] non potest sed nisi possit, non ita homines venenosi
aliquod venenum, et ita [illegible] etiam inficit aliud usque ad
speculum. Et quod speculum est bene tersum et politum non ideo quod
est non transit comparatur quod tamen sed homines inficiuntur
per hominem inspiratum a basilisco et patet quod sit sed ad quartum

Utrum sonus sit subiective in medio sicut

in aere vel in aqua [illegible] ultimo dicit quod ratio in [illegible]
to quod sonus non ad motum medii sicut videmus, et
sonus est [illegible] est in corde animalis et in subiecto sic
[illegible] sunt extra in medio pro quo non per primum in
quod sit [illegible] quod sit qui actu habet sonum
potentia habet potentia sonum, et quod sit qui actu nec
quod actualiter habet sonum [illegible] illa quae actu sonum
sonabile sit campana quae pulsatur sed ita

potentia quae actualiter non sonat sed habet aptitudinem, et talia
corda quae apta nata sunt facere sonum dum ita sit,
campana dum non pulsatur. Et ergo sequitur quod haec potentia non
[illegible] potest includere actum sed potest distinguere contra actum [illegible]
[illegible] corda ut actu ut potentia [illegible] sonum quae vel actualiter
vel aptitudinaliter sonat sicut spongia [illegible] et [illegible]
sonus sic diffinitur: est qualitas per se proprie obiectum et
potentiae auditivae perceptibilis, dicitur qualitas [illegible]
omnia obiecta [illegible] sunt de [illegible] per se qualitates, dicitur
per se propter colores et campanam quae licet percipiuntur auditu
tamen non per se sed per accidens quia per qualitates sonorum, dicitur proprie propter
[illegible] ut magnitudo [illegible] licet percipiatur tamen
non proprie, dicitur obiectum propter ipsum sonum qui non percipitur obiective
sed quodammodo [illegible] vel [illegible] quae [illegible]
[illegible] dicitur potentiae propter silentium quod licet silentium percipiatur
tamen quia est privatio, dicitur auditu. et per hoc concluduntur visibilia
et alia omnia sensibilia [illegible] quae licet sint qualitates perceptibiles
[illegible] tamen non auditu, dicitur perceptibilis quod importat aptitudinem
ad designandum quod ad hoc quod sit sonus non requiritur quod actu
percipiatur sed aptitudine sicut in profundis maris [illegible] sonus
[illegible] ad [illegible] vel male et
[illegible] ad [illegible] speciale [illegible]
[illegible] in [illegible] et est in organo auditus [illegible]
[illegible] organum sonum [illegible] et est [illegible]
[illegible] pellicula [illegible]
[illegible] quae [illegible] quam [illegible]
[illegible] ergo [illegible] quod sonus sit subiective in aere [illegible]
[illegible] et [illegible] sit in corde [illegible] et [illegible]
[illegible] est in aere [illegible] sed in [illegible]
et effective. Dubitatur quid requiritur ad sonum [illegible]
ad sonum in actu requiruntur [illegible] et [illegible] sonus sit
[illegible] sonus est [illegible]
[illegible] passum et in [illegible] medium [illegible] quia [illegible]
[illegible] quod [illegible] requiruntur ad sonum [illegible] corpus [illegible]
et medium, et ita [illegible] non [illegible] distincta [illegible]
[illegible] corda [illegible] sit [illegible]
quae flagello faciunt sonum in aere [illegible] flagellum
est corpus [illegible] et aer est corpus [illegible] et [illegible]
[illegible] medium [illegible] in alia et alia parte [illegible]
Et hoc [illegible] quod [illegible] requiruntur ad sonum quo
ad [illegible] quae plura requiruntur quo ad [illegible] sonum

[illegible] sit [illegible] ut [illegible] percussio et tactus requiruntur
et [illegible] dispositio [illegible] quod ad hoc quod corpus
[illegible] bonum sonum requiritur quod corpus sit [illegible]
[illegible] requiritur [illegible] sic quod corpus sit [illegible]
[illegible] et ergo campana [illegible] bonum sonum, [illegible] requiritur planities
[illegible] sic quod ita corpus quae [illegible] se tangere debet esse
plana et [illegible] et [illegible] requiritur latitudo et
ergo si [illegible] non [illegible] bonum sonum [illegible] et
alia quae requiruntur [illegible] dispositio [illegible] sic fortitudo
[illegible] violentia et velocitas, et ergo si corpora celeriter
[illegible] tangunt se [illegible] violentia ergo
[illegible] sonus

Vando campana pulsatur vel quando

[illegible] sit [illegible] sonus quae [illegible] audit
[illegible] quod [illegible] quod sic [illegible] potest prope [illegible]
[illegible] non per [illegible] sit [illegible] potest
prope [illegible] sonum licet non per [illegible]
[illegible] sonus [illegible] auditus
dicitur quod sonus [illegible]
[illegible] in [illegible] medio [illegible] alias [illegible]
[illegible] in [illegible] et [illegible] ad organum auditus [illegible]
[illegible] speciem et [illegible] quod sonus et [illegible] obiectum [illegible]
[illegible] in suo organo [illegible] esse [illegible]
[illegible] speciale quod [illegible] et [illegible] quod [illegible]
[illegible] percipit ab [illegible] male
[illegible] et ergo
[illegible] quod [illegible] in [illegible] Nota
[illegible] sonus percipitur [illegible] speciale tunc sequitur
quod [illegible] sonum [illegible] impedientur per ventum [illegible]
[illegible] quod [illegible] visibiles non impediuntur per ventum
ergo ut [illegible] sonum [illegible] quod si sit [illegible] non videmus
quod non est [illegible] Nota [illegible]
visibiles [illegible] quod [illegible] est quod [illegible]
saepe [illegible] sonus [illegible] sonum [illegible]
[illegible] quod [illegible] ad
[illegible] Nota [illegible] audit et non [illegible]
[illegible] quod [illegible] sonum [illegible] et [illegible]
[illegible] sufficit [illegible] et [illegible]
[illegible] sonum Nota [illegible] vale [illegible] Nota

cap. et rapi. utz d' tonitru ubi sonus corrupit
al, et hic e 2m ce iale Rur q in tonitrua sonus
no rapi 2m ce iale in organo ut d' ipse desinit
ille sonus s; violencia aeris vel motus violentus
Item d aeris corrupit ille al Item d h est vel sonus que
quelz unus audit sequitur q sonus auditur qui est
corruptus q sonus multiplicatur p longo spacium et p vim
multas uti sonus auditur et tunc sonus iale e corruptus
sicud pz d' tolerabus qui tangunt sunt tactus tunc p q au
dit utz ad concepcionem h; si concedit q sonus auditur
qui est corruptus quia ille, q sequitur tunc sonus auditur
go sonus e Rur q no e ingluens q vel sonus audit
qui tunc sonus e corruptus sic pz d' sono qui multiplicatur
p longa distancia ubi sonus audit, et tunc ibi sonus e
corruptus et hic al pz d' tolerabus Et qui d' sequitur sonus
sonus auditur go sonus e Rur 2m Kidan et quod eo
quales q vera appare fuerra actu sonum corelorum
amplicat bus sequitur sup quos cadunt actus tunc p
io qd e vel sunt sic video audio ita q vera actio
aplicat actum s; pana tantum p io qd e vel sunt, et
go qui d' auditur sonus ubi sonus stat p io qd e vel
sunt Et go qua no vz h; decet sic arguere sonus au
ditur go sonus e vel sunt Item d quare fulmen
rapitur a visu q tonitru ab auditu cum tunc tonitru
sp prius sit q fulmen utz nio occurredo ille d' go
iste fulminis valde subtilis et velocis multiplicatur ad
visum s; tonitrus tarde et go prius rapitur fulmen

Utrum echo sit idem sonus cum sono primario

arguitur d' q' q sit eo ipso causa et in eadem substancia cum
sono primario huius prius duo ista q primus sonus ra
p iste dictas s; ha p iste ipsequat unde echo sunt
ptrm sic describitur Est sonus secundo factus eo ipsequium
precedet ab aliquo obstaculo ad ipsum auditum prius quo
no 2m Eggidius Echo gnatur quemadmodum cum lapis proiicitur
in aquam sunt tali qui si inveniunt obstaculum ipsectitur
sic cum aliquod corpus solidum proicitur ad aliud corpus solidum
tunc in ad sunt tali qui gnate multi causatur et diffunduntur
Et si illi tali inveniunt obstaculum ipsectuntur, et sonus
auditus p illos iste d' echo, et echo 2m albertum no e
aliud nisi sonus receptus ipsequens ad obstaculum Item no
dicitur e echo. s; ctus et metus ctus fit in silva et in caverna
et rapitur ubi obstaculum e grande sic vas aliquod
e metus qui no sp rapitur q quodam contradicit cum

sono primario no dt p ptus q in quolibet sono fit echo no
tunc sp manifestus Ro q obstaculum e proximum unde ymaginando
e de echone sic d' lumine q sic tunc sp ipsectitur, s; no
sp e ipsequens fortis sic sp ipsectitur aer et sp fit echo s;
no ita fortis fit ipsequens, et io echo no sp fit fortis et
ale sp cum rapitur Item echo gnatur dupliciter uno 2m ce ic
in uno cum sonus receptus p iste ipsequat, et vel e sonus
e iste sonus ipsequens, et ita no e idem sonus, et p hic posse
solum instancia et sunt vera q sunt vel inquantum sunt si
cca vel scienti et in eodem medio, s; no sunt vel fertur ad
generatur q primus sonus gnatur eo p cussione corporis percutientis
ad percussum, s; echo gnatur circa obstaculum et sunt diu
sa generatio, et echo et sonus primus generatur eo causa
s; s; no eque proximus q echo gnatur circa obstaculum
s; sonus primarius, no ut detur e h; d sonus pz e si
echo no e, et eciam echo e qui primus sonus no e i no
sunt idem dicitur ad conceptionem d' tolerabus, s; sa tz concor
s; sunt vel posita uno post et ilegium Rur licz qui primus
sonus e tunc echo no e et qui sonus primus no e tunc
echo e tunc q ito no arguitur q no sunt idem q in sele
sor et post sit se habent qui unus e ilegium no e et tunc q
ito no arguitur q go sor et post no sunt vel ita q sor
et post sunt idem in re s; habent diversas d'nominationes Et pz
ca pquire pot impetus audiendi et post tunc p in e qui
aqua ingreditur audiens sicut qui in iunga sen organum
auditus infirmatur vel leditur, cum e qui auris sen aer gnatur
sonat sic corum et contingit ille qui paciuntur tinnitum

Utrum diffinitio vocis sit bene posita

vox e repercussio aeris inspirati facta ab anima que e in
quibus partibus ad vocem articulandam Et 2or addit cum ymaginatione
aliquid significandi quia diffinitio tangitur quatuor cause vocis ita
tangitur percussio tangit causam formalem cum d' aeris inspirati
e causa materialis facta ab anima causa efficiens principalis et additur que
e in quibus partibus scilicet in corde et pulmone tangitur causa efficiens
instrumentalis, cum d' ad vocem articulandam, p q' concluditur
causa finalis in quibus no fit vox sic qd turpe sonat
Notandum in gutture sunt duo meatus unus precedens post
cuius p quem fit introitus nobis et potus alter meatus
procedit usque pulmones p quem fit respiracio, et iste
dicitur vocalis ipse vox articulata quia in ipso formatur vox
qui meatus in parte superiori habet quodam coopertum cum
quo tegitur tunc cibum e ne aliquid intus loquatur

ipleto ac abo vel potu q[uia] si ubi[que] mitt[it] ad [illegible] meatus
defacilis quib[us] suffocat[ur]. Et in diffusion[e] p[er] corp[us] additu[m]
ad ymagi[nati]o[n]e[m] et appetitu[m] i[d est] ad ymagi[nati]o[n]e[m] [illegible] p[er] [illegible]
tam ea facil[is] [illegible] sive [illegible] g[ra]d[us] vn[de] d[icit] [illegible]
in [illegible] q[uo]d [illegible] datus e[st] nob[is] s[er]mo i[d est] vox ut [illegible]
[illegible] volu[n]t[a]t[is] fiat signa p[er] ista[m] philos[ophus] [illegible]
[illegible] q[uia] [illegible] n[on] fit ex ymagi[nati]o[n]e [illegible] et [illegible] diffusio e[st]
[illegible] fit s[ecundu]m deliberacione[m] et q[uod] isto p[atet] q[uia] ita diffusio [illegible]
causal[is] q[ue] [illegible] tal[e]s voc[e]s et n[on] e[st] [illegible]
ex diffusio[n]e talem [illegible] e[st] ita [illegible] q[uod] n[on]
et [illegible] q[uia] ia[m] solu[m] e[st] [illegible] vox [illegible] n[on]
cu[m] d[icitu]r vox e[st] i[m]p[re]ssio [illegible] e[st] [illegible] et n[on] formal[iter] q[uia]
vox n[on] e[st] i[m]p[re]ssio activa ut [illegible] s[ed] e[st] q[uo]d[d]a[m] sonu[s]
[illegible] ex i[m]p[re]ssione p[er]venie[n]s ad p[er]cussu[m] [illegible] p[atet] q[uia]
in aqua n[on] p[otest] fi[eri] vox [illegible] et [illegible] [illegible] Et si [illegible]
fit q[uia] fit ex violenta emissione aeris [illegible] in [illegible]
[illegible] in diffusione p[otes]t q[uia] et [illegible] [illegible] vel [illegible]
[illegible] et [illegible] n[on] [illegible] capit d[e]t[er]minat[e] q[uia]
sic d[icitu]r diffusio p[er] [illegible]. [illegible] capit [illegible] et [illegible]
[illegible] p[ar]ticul[a]s [illegible] s[ci]l[icet] cor et pulmonem et s[ic] [illegible]
[illegible] qui d[icu]nt q[uod] [illegible] sit d[e]t[er]minatu[m] et ila
[illegible] n[on] [illegible] d[icitu]r q[uod] ille loq[ui]t[ur] d[e]t[er]minatio et ila
[illegible] [illegible] s[ecundu]m [illegible] in [illegible] plura [illegible]
[illegible] e[st] in [illegible] p[ar]tib[us] [illegible] e[st] [illegible]
[illegible] in [illegible] p[ar]tib[us] [illegible] speciale [illegible] s[ecundu]m [illegible]
[illegible] [illegible] sit [illegible] in tota [illegible] [illegible]
s[ci]l[icet] p[er] [illegible] et [illegible] s[ed] n[on] speciali e[st] in corde
et in pulmone [illegible] n[on] [illegible] [illegible] q[uod] [illegible]
[illegible] ordinat inspiratione[m] et [illegible] [illegible] e[st] [illegible]
[illegible] ad formanda[m] voce[m] [illegible] e[st] de [illegible]
ut vox [illegible] notificat [illegible] e[st] d[icitu]r
[illegible] ad [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] q[uia] si
[illegible] statim [illegible] suffocat[ur] [illegible] d[icitu]r [illegible]
formant voces d[icitu]r q[uod] n[on] formant voces [illegible] s[ed] formant
quosda[m] sonos [illegible] et [illegible] sonu[m] [illegible] q[uia]
n[on] [illegible] [illegible] [illegible] q[uia] ad voce[m] [illegible] d[e]t[er]mina[ta]m
[illegible] [illegible] [illegible] ymaginata et [illegible]
q[uia] si quis vult formare voce[m] [illegible] d[e]t[er]mina[ta]m [illegible]
ymaginat[ur] et p[ost]ea appetit [illegible] [illegible]
[illegible] et ita inspirat aere[m] ad formanda[m]
vocem et vox d[icitu]r [illegible] ymaginacione[m] et appe-
titu[m] ut dicit comentator

**[Utrum] odor multiplicet[ur] p[er] mediu[m] rea[lite]r vel
spual[ite]r** [illegible] [illegible] q[uod] spual[ite]r et ad p[ro]ba[tionem] [illegible] pot[est]
[illegible] [illegible] [illegible] distantia ad qua[m] odor se multi-
plicat [illegible] [illegible] q[uod] ad bellu[m] [illegible] cadavera
p[er] quinquaginta miliaria veniebat [illegible] [illegible] si
odor e[ss]et in medio rea[lite]r et n[on] spual[ite]r et si resolvit por-
[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] n[on] potuiss[e]t ad ta[n]-
ta[m] distantia[m] diffundi. [illegible] e[st] q[uia] [illegible] e[st] [illegible]
ce sic in [illegible] q[uod] [illegible] si odor e[ss]et rea[lite]r in medio
et n[on] spual[ite]r [illegible] odor et aer [illegible] sunt [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] e[st] susceptivu[m] [illegible] [illegible]
e[ss]et [illegible] odor et sapor [illegible] [illegible] si odor
e[ss]et in medio rea[lite]r et n[on] spual[ite]r [illegible] sic d[icitu]r [illegible] in
de [illegible] et [illegible] odor e[st] [illegible] a re [illegible]
p[er] [illegible] v[irtu]te caloris resoluta et multiplicat[ur] odor in medio
successive et n[on] instantanee, q[uia] [illegible] q[uod] mediu[m] alteret[ur]
p[er] q[ua]nda[m] desiccatione[m] et ita desiccacio fit successive
q[uia] p[ri]us fit in p[ar]te [illegible] et [illegible] d[icitu]r [illegible] successio
fit [illegible], n[on] odor n[on] [illegible] [illegible] q[uia] [illegible] n[on]
[illegible] q[uia] e[st] instantia d[e] motu [illegible] qui fit successive et [illegible]
[illegible] [illegible] q[ua]mvis successio [illegible] [illegible] [illegible] mediu[m]
v[e]l successive [illegible] et [illegible] et [illegible] in odore [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] d[icitu]r [illegible] multa [illegible] rea[lite]r
et addu[n]t [illegible] [illegible] comentatoris [illegible] [illegible] op[er]a
[illegible] d[icitu]r ad [illegible] q[uod] loq[ui]t[ur] p[ro]babilit[er] [illegible] q[uod] odor
[illegible] [illegible] organu[m] [illegible] in medio s[ed] n[on] p[er] [illegible]
[illegible] [illegible] n[on] multa [illegible] rea[lite]r ad organu[m] s[ed] spual[ite]r q[uia] [illegible]
n[on] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] rea[lite]r n[on] fa[cit] [illegible]
[illegible] [illegible] tenet mediu[m] int[er] [illegible] opi[ni]o[n]es et d[icit] q[uod]
odor multiplica[tur] p[ar]tim rea[lite]r et p[ar]tim spual[ite]r q[uia] ad [illegible]
[illegible] [illegible] multiplicat[ur] rea[lite]r et ad aliqua[m] [illegible]
[illegible] spual[ite]r [illegible] ad organu[m] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in organu[m] et [illegible] [illegible] spuale in organo
q[uia] [illegible] [illegible] [illegible] d[icitu]r [illegible] spuale [illegible]
[illegible] [illegible] spuale [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
spualia et [illegible] [illegible] spuale sic [illegible] fore [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] spuales, et
[illegible] spuale [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] odor
[illegible] e[st] spual[e] quo ad [illegible] s[ed] n[on] quo ad [illegible]

quod non impetrat vim corporalem et non est quod sunt circa illud, hoc modo dicitur odor ferri non quod fertur ... in se odor est ... quod in se est similiter evaporatione implicatus cum ... simul in quo est odor subiective et fertur non fortes odores ... in se non corrumpuntur ... in aere per ... ebullientes evaporationes ... in ipso aere ... corrumpunt aerem quod in ... sunt ...

Quod homo habeat peiorem odoratum ceteris animalibus

Ratio quare quod homo ... est quod ... percipit fortes et excellentes odores sic fetores ... non ... odorat ... letitia vel tristitia, non letitia ... que convenienti excellenti et tristitia quod disconvenienti excellenti et ... pertinet ad ... odores et dicit ... in ... quod sic ... male videtur quod ... dicitur ... male odorat quod ... propinque cerebro ... ipsum ... odor ... quod ... frigidum et humidum et ... tate et insufficiens organum odoris et ... odorare, sic quod non ... diras odorabilium per ... alia aliqua ... in ... manifestat ... in ... non est verus odoratus et ... ita ... in aliis animalibus quod ... ita ... odorabilibus sic ... in ... peiorem ... capere ... et ... peiorem odoratum ... animalia quod ... est ... melius et non ... commoda ... comparatum ... peiorem odoratum aliis animalibus a se, vel quod ... comparatum ... quod ... peiorem odoratum aliis animalibus ... a superiori ... ad inferius ... melior ... peiorem odoratum aliis animalibus ... organum et ... eius ... melior et ... quod facilius et difficilius ... et ... peiorem odoratum quod difficilius ... organum eius ... a frigiditate cerebri ... quo ad ... et ... peiorem odorabilium vel ... odoris. Et ... peiorem

odoratum et ... odorabilium ... que pertinet ... ad ... et in ... alia alia ... sic ... et quo ad ... magis percipit odorem et non ... parte ... intellectus ... odoratus in homine est ... in aliis animalibus quod sic odoratus in aliis animalibus ... odorabiles sic et in homine ... et non ... in homine est frigidum ... ad ... calidi ... sic ad cor et ad pulmonem quod utique est calidum ... et ... in calido et humido ... in homine tactus sit ... quam in aliis animalibus non ... odoratus sit

Quod homo habeat certissimum tactum et melior

... quod est ... certissimum animalium ... quod homo ... magis ... ad medium et ... in illo ... ad medium ... et quod ... bonitas tactus ... ad bonitatem intellectus ... certissimum tactum ... magis ... ingenium ... animal ... quo non ... actionum ... in ... magis et melius agens est ... tanto ... magis ... opera ... melius ... opera ... et ... tactus ... apt... melior ... et quod ita ... certissimum tactum ... ita ... certissimum tactum ... quo ad facilitatem ... aranea ... tactu ... Nota aper auditu

excellit simia gustu vultur odoratu linx visu aranea tactu ... quo ad ... tangibilium ... et quod ... tangibilium ... ad medium. Nota ... certissimum tactum ... quod bonitas tactus ... ad bonitatem intellectus quod sic opera ... per organa ... et ... opera ... per corpus melius complexionatum

Nota

Et homines signum est quod unusquisque studet in una scientia quod alii
non capit in duabus vero tactus est signum intellectus mediante
tactu ad ingeniositatem et non omnis quod qui habent bonum tactum
quod habent bonum intellectum sed bene habent naturam inclinatam ad perfectionem
tactu secundum Egidium et quod molliores sunt corpore
et quae consequuntur complexionem variam et bene dispositam et
qualitates tales sunt boni tactus et apti mente sicut patet
de sanguineis colerica et flegmatica quia propter excessum
abundancie flegmatice et tales non sunt boni tactus
nec apti mente quia non habent qualitates [illegible] bene idoneas
tas ad mentem sicut est in mulieribus et tales non sunt apti
mente igitur non omnis [illegible] alius [illegible] deficiunt quod ad scientiam
et prudenciam et in sensu visus si bonitas solum
tactus augent bonitatem ingenii. Notandum quod quod de quibusdam
est bonum sensus visus vel auditus non [illegible] habent conveniens
proporcionatum quia corpus bene proporcionatum est quo qualitates
tangibiles bene proporcionate et quod sensus tactus sit
est media proporcio tangibilium [illegible] igitur [illegible]
perfectissimum animalium quia sicut sequitur quod [illegible] animalia [illegible]
prudencia per scalam per oppositum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] agibilium et [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] homini [illegible] [illegible]
[illegible] per [illegible] [illegible] vel [illegible] sagacitas
[illegible], et istud habent animalia bruta quia dicitur [illegible]
apes et canes sunt prudentes aliis animalibus et [illegible] com-
parando ad alia [illegible] quia dicitur in [illegible] [illegible]
[illegible] vade ad formicam et disce prudenciam quae col-
ligit in estate ut vivat in yeme, et [illegible]
in [illegible] quia dicitur [illegible] est prudentissimum animalium [illegible] sagacissimum

Dubitatur utrum tactus in genere hominum sit signum
ingeniositatis et non ingeniositatis [illegible] quod [illegible]
[illegible] signum autem est in genere hominum et [illegible]
duros carne ineptos mente molles autem bene aptos
[illegible] [illegible] videtur arguere quod [illegible] tactum [illegible]
ingeniositas vel bonitas ingenii. Et [illegible] est ista
quia bonitas tactus consequitur ad bonitatem complexionis sive ad
bonitatem tactus sequitur bonitas complexionis et [illegible]
eo quod organum tactus consistit in quadam media et
proporcionata [illegible] tangibilium et ergo quanto melior
complexio tanto melior est tactus et econverso sed ad bonum
tactum sequitur nobilitas anime quia omnis forma est proporcio-
nata sive [illegible] vero quod hic [illegible] quod cum sunt bona

[illegible]

tactus sunt meliores anime et per consequens perspicatiores [illegible]
[illegible] pro quo non duplicia sunt signa ad cognoscen-
dum bonitatem tactus sive complexionis quae sunt [illegible] et quod
non illi habent bonum tactum qui habent ungues
subtiles et [illegible] eo quod in talibus superfluitates sunt
subtiles et per consequens spiritus subtiles qui sunt [illegible]
operacionum. Alia sunt signa magis [illegible], et habetur
in phisonomia Aristotelis quod [illegible] unus et color [illegible] in
facie [illegible] non [illegible] rubeus sed medius non sic habens [illegible]
est signum si aliquis faciliter apprehendit obiectum tactus
[illegible] tangibiles sic homines passim isti habent bonum
tactum, et [illegible] quando [illegible] capi [illegible] vel [illegible]
[illegible] capi per [illegible] ut sit sensus unus tactus in
genere [illegible] in [illegible] hominum

Utrum gustus sit quidam tactus et gustabile
sit quoddam tangibile. Arguitur quod non [illegible] quod sic et hic Egidius
declarat [illegible] quoniam [illegible] sunt quod ex parte me-
dii quod gustus fit per medium [illegible] sic tactus non
medium [illegible] hic sit tangendo quod tangit nos
visus non est tactus quod corpus quod videtur non tangit nos
sed distat a nobis corpus autem quod tactu tangitur [illegible]
corpus hic tangit nos, et quod hic sit in gustu quod id
quod percipitur per gustum hic tangit nos ergo gustus quoddam
gustabile tangibile [illegible] quod habet sive in corpore [illegible]
quod est humidum non [illegible] in quocumque humido aereo vel aqueo
quod in humido sumptum corpus [illegible] sunt aer et a-
qua sapor [illegible] non potest quod nullum simplex elementum
est susceptivum saporis [illegible], et ergo dicitur quidam tactus
quod in [illegible] humido fundatur scilicet in humido [illegible] terra
[illegible] sunt ex parte organi [illegible] in [illegible] organo [illegible]
in omni parte in qua fundatur tactus sed fundatur gustus
sed in quadam parte quia in lingua. Igitur dicit Egidius
quod tactus et gustus non sunt [illegible] [illegible] quia habent diversa
obiecta [illegible] quia obiectum tactus formale sunt qualitates
prime sed gustus sit qualitates secunde sicut sapores [illegible] sunt
[illegible] quia habet sive in corpore organo et non [illegible]
quod [illegible] quatuor sunt sensus [illegible] quia illi duo non
sunt [illegible] igitur quod gustus habet medium scilicet
[illegible] et [illegible] est caro porosa in
superficie lingue et [illegible] tangit nos et per id me-
dium tangit gustabile [illegible] est [illegible] et est humi-
ditas salivalis in superficie lingue. Igitur non sic [illegible]
quod gustabile est quoddam tangibile sed quod gustabile

et tangibile [illegible] quo ad esse materiale et [illegible]
esse [illegible] gustabile et tangibile. Alio modo quo ad esse formale
[illegible] quod [illegible] sensum et organum sensus [illegible] et [illegible]
et [illegible] dicit sunt obiecta diversorum sensuum [illegible] quo ad
esse formale. Sed quo ad esse materiale [illegible] proprie [illegible]
sensus [illegible] non sequitur quod sit sensibile quia et [illegible] dicitur
sentiri pluribus sensibus [illegible] est sensibile quia
[illegible] gustabile percipitur a pluribus sensibus [illegible] esse
materiale a quo esse non sumitur [illegible] quia [illegible] esse
formale [illegible] non sequitur quod [illegible] potentia [illegible] diversos
[illegible] et organum et in eodem organo possunt [illegible] formale
actus sic gustare et tangere [illegible] formale [illegible]

Utrum gustabile sit in humido tantum vel sicco

[illegible] quod [illegible] quod gustabile est in [illegible]
[illegible] in [illegible] per quod non gustabile [illegible] differentia
[illegible] sicca [illegible] actionem [illegible]
Sed [illegible] passum [illegible] gustus de potentia ad actum [illegible]
[illegible] sunt gustabilia et tamen non sunt in humido [illegible]
zinziber et piper sunt gustabilia et non sunt in humido
[illegible] quod [illegible] gustabile in actu [illegible]
[illegible] sunt gustabilia et non sunt gustabilia in potentia
potentia [illegible] in actu [illegible] gustabilia [illegible]
ista potentia [illegible] ad actum [illegible]
[illegible] vel per [illegible] per humido
salivale [illegible] super linguam [illegible]
[illegible] quod sit sensibile posita supra sensum [illegible] sensum [illegible]
[illegible] piper et zinziber sunt [illegible]
[illegible] super linguam quae est organum gustus [illegible]
[illegible] gustabile est in humido vel in sicco [illegible]
quod [illegible] gustare [illegible]
[illegible] humido quod non est gustabile [illegible] compositum [illegible]
[illegible] et tamen non est gustabile [illegible] pura aqua
[illegible] et tamen non est gustabile [illegible]
[illegible] gustabile non [illegible] simplex [illegible]
[illegible] humido simplex [illegible] gustabile [illegible]
pura aqua [illegible] gustabile simplex et tamen [illegible] pura aqua
[illegible] per [illegible] gustabilia
sunt [illegible] sunt gustabilia in actu et sunt quae
posita super linguam faciunt sensum [illegible]
[illegible] sunt [illegible] gustabilia in potentia

et sunt quae posita super sensum per se non faciunt sensum [illegible]
[illegible] per aliquid [illegible] sicut piper et zinziber et omnia
[illegible] quae sensum [illegible] in gustu faciunt [illegible] humido [illegible]
[illegible] humido saliva vel per masticationem [illegible] quod
[illegible] gustabilia in actu non [illegible] in potentia
[illegible] piper et zinziber sunt gustabilia in potentia [illegible]
[illegible] gustabilia in potentia sunt gustabilia in actu
[illegible] humido salivale. Sed quod dicitur quod lingua est organum
gustus [illegible] quod lingua non est organum gustus [illegible]
[illegible] in lingua sunt [illegible]
[illegible] linguam dicitur esse organum gustus [illegible]
[illegible] non gustabilia [illegible] humida [illegible]
[illegible] non gustabilia non [illegible] quod [illegible]
est gustabile [illegible] non gustabile intelligit [illegible]
est gustabile vel quod [illegible] non est gustabile vel [illegible]
[illegible] gustabile quod est [illegible]
[illegible] humidum [illegible] quod non est [illegible]
[illegible] humidum [illegible] quod est [illegible]
[illegible] non [illegible] humidum est [illegible]
[illegible] humidum [illegible] pura aqua et [illegible]
non est gustabilis [illegible] aquae [illegible]
sunt gustabiles [illegible]
[illegible] de [illegible] aqua est dulcis [illegible]
[illegible] quod aqua non est [illegible] non sequitur quod
[illegible] pura aqua sit gustabilis [illegible] quod [illegible]
[illegible] aqua [illegible] non [illegible]
quod [illegible] est gustabile [illegible] sit humidum et si [illegible]
[illegible] sunt gustabilia [illegible]

Utrum sensus tactus sit unus sensus vel plures

[illegible] quod sensus tactus est plures
[illegible] quod unus sensus [illegible] unius contrarietatis. Sed sensus
tactus non est unius contrarietatis [illegible] percipit plures [illegible]
[illegible] calidum humidum [illegible] quod [illegible]
[illegible] in [illegible] sensibile dicit quod tactus [illegible]
[illegible] ab eo quod sentit et est unus sensus. Alio modo dicitur
[illegible] ab [illegible] et ab obiectis et est plures
sensus quia sentit plures [illegible] Aliter dicitur quod tactus
[illegible] et est unus sensus quia fundatur in
[illegible] et in eodem organo. Alio modo [illegible] est
plures sensus quia [illegible] ad [illegible] calidum

[illegible]

propter talia et frigidum et alia [illegible] et secundum [illegible] ideo patet quod [illegible] obiectionum non arguunt posse diversitatem [illegible] inequalitatem ad [illegible] sensus tactus [illegible] organum [illegible] organum tactus [illegible] in de vegetabilibus et plantis quod organum tactus est in carne [illegible] organum tactus [illegible] in de vegetabilibus et plantis [illegible] organum tactus [illegible] et compositionis quod sit quedam [illegible] in de vegetabilibus et plantis [illegible] conveniunt [illegible] vult quod organum tactus est in carne [illegible] carne et [illegible]

Utrum duo corpora dura tangant se [illegible]

ubi non tangunt ipsa se ad invicem non [illegible] se tangere [illegible] mediat et [illegible] aqua corpora dura tangunt se [illegible] mediat [illegible] aer vel aqua et [illegible] corpora [illegible] tangunt se et sunt dura [illegible] mediat [illegible] tangunt se [illegible] sunt mollia [illegible] dura [illegible] Item [illegible] duo [illegible] corpora dura tangunt se [illegible] Item [illegible] Item [illegible] corpora dura possunt se tangere [illegible] non possunt se tangere [illegible] sunt dura corpora [illegible] possunt se tangere [illegible] sunt mollia [illegible] possunt se tangere [illegible] Item [illegible] tangunt [illegible] sunt corpora dura [illegible] tangunt [illegible] aer [illegible] mediat quod aer [illegible] dispositum [illegible]

Item [illegible] (margin notes)

[illegible] in aqua [illegible] aqua [illegible] duo [illegible] in aqua [illegible] aqua [illegible] positus [illegible] facit aqua [illegible]

Utrum idem sensus sit oppositorum [illegible]

[illegible] visibile et invisibile [illegible] lucis et tenebris [illegible] sono et [illegible] lucem et tenebras [illegible]

Utrum sensibile positum super sensum faciat sensationem [illegible]

[illegible] organum [illegible] sensibile [illegible]

[illegible] organum [illegible] sensibile [illegible] organum [illegible]

Circa textum quintum queritur utrum [illegible] sit susceptivus [illegible] susceptivus [illegible]

[illegible]

V plate sentiat aut no

[illegible]

[illegible]

V s[ensu]s percipiat suu obiectu vel s[ensib]ile

[illegible]

[illegible]

V excelles s[ensib]ile corrupat s[ensu]m

[illegible]

et aliquis [illegible] in [illegible] Respondetur quod non est sensus [illegible]
collecti sensus et [illegible] intellectus quia [illegible] sensus
[illegible] sensum corporalem et [illegible], et sensus est virtus organica
[illegible] sic non est [illegible] intellectus quia intellectus separatus ab
organo et ideo [illegible] intellectus [illegible] intelligit
[illegible] intellectus [illegible] melius intelligit
[illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] intelligi sensus
[illegible] et debita dispositione organi quia sensus [illegible]
[illegible] corrumpitur [illegible]
[illegible] intellectus [illegible] corrumpi [illegible]
[illegible] ad actum sic [illegible] inspiciat [illegible]
[illegible] actum ad [illegible]
[illegible] non [illegible] indicare [illegible]
forte [illegible] ab obiecto [illegible]
[illegible] ad actum et [illegible] sic [illegible]
non potest [illegible] et dispositionem organi [illegible] non [illegible]
[illegible] organa [illegible] in quadam [illegible]
[illegible] intelligi [illegible] organis in sua naturali dispositione [illegible]
[illegible] organa in [illegible] que non sunt in debita [illegible]

Utrum quinque sint sensus exteriores

[illegible] sunt quinque auditus gustus olfactus et tactus
Respondetur quod [illegible] sensus
[illegible] quinque sensibus [illegible] sufficientia sic [illegible]
[illegible] sensus [illegible]
[illegible] sensus [illegible]
[illegible] sensus gustus [illegible]
[illegible] non [illegible] motum sic [illegible]
[illegible] sit in [illegible] motum [illegible]
[illegible] sic est auditus [illegible] motum organi sic [illegible]
olfactus [illegible] sensus exteriores non [illegible]
[illegible] sit [illegible] fallit [illegible]
[illegible] in [illegible]
gustu et tactu [illegible] exteriores
[illegible] indicare [illegible] obiecti [illegible] et non [illegible]
[illegible] ab aliquo [illegible] indicat [illegible]
[illegible] sensus [illegible] sensus [illegible]
[illegible] sensibus [illegible] sensus [illegible]
non [illegible] ab aliquo [illegible] sensus [illegible]
ab [illegible] et intelligi ad [illegible]
[illegible] sensus [illegible] ad [illegible]
non [illegible] [illegible]
[illegible] sensus [illegible] obiecta [illegible]

distincta [illegible] plura sunt obiecta [illegible]
ad [illegible] sensus [illegible] tactus sit plures sensus
ut [illegible] est [illegible] contrarietatem et [illegible]
[illegible] in [illegible] et eodem organo, [illegible]
et [illegible] sensibus [illegible] sit [illegible] tactus in [illegible]
[illegible] in capite [illegible] [illegible] non [illegible]
[illegible] quinque sunt sensus exteriores [illegible] ad [illegible]
[illegible] quod [illegible] in [illegible] tactus
sit [illegible] sensus vel plures, vel [illegible] ad sensum [illegible]
[illegible] quinque sunt [illegible] distincti in [illegible]
[illegible] non [illegible] in non [illegible] in [illegible]
[illegible] sensus exteriores [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] non ad [illegible] et [illegible]
[illegible] et ideo sequitur quod [illegible] plures quam quinque [illegible]
[illegible] ponere [illegible] sensum [illegible] non ad [illegible]
Respondetur quod [illegible] non [illegible] ad [illegible] sensum
tactus et non a sensibus [illegible] et a quadam influentia
celesti [illegible] non [illegible] et ideo [illegible]
[illegible] Respondetur quo ad [illegible] est [illegible]
[illegible] et [illegible] sensus [illegible] quod [illegible] sentit [illegible]
[illegible] et [illegible] celesti et [illegible]
ad [illegible] et [illegible]
[illegible] sibi [illegible] quod [illegible] plumam [illegible]
[illegible] et [illegible] quod [illegible] potest [illegible]

Utrum omnia alia perfecta non orbata

[illegible] sensus et [illegible] omnia [illegible] Respondetur quod [illegible]
[illegible] et [illegible] animalia [illegible]
non perfecta animalia [illegible] que sunt [illegible] ad debitam [illegible]
[illegible] et ideo [illegible] non est [illegible] perfectum [illegible]
quod non est in debita etate [illegible] non orbata non [illegible]
[illegible] omnia membra [illegible] orbatum
[illegible] quod [illegible] non orbatum [illegible]
[illegible] omnia membra et omnes dispositiones [illegible]
[illegible] ad sensum [illegible] orbatum quia [illegible]
omnia membra quia [illegible] non [illegible] dispositionem
[illegible] omnia membra [illegible] quod
non [illegible] non est [illegible] et [illegible] plures
[illegible] et [illegible]
[illegible] non potest in suam operationem non [illegible]
[illegible] non potest in suam operationem ad quam est
ordinatus ideo non [illegible]
est [illegible] non orbatum et non [illegible] quinque sensus [illegible] est

et non orbatur et non habet sensum visus cum patet per philosophum in 2° de anima quando dicit quod talpa non videt. Responsio quod talpa habet visum et habet oculos sub pelle ut dicit Aristoteles primo de historiis animalium et talpa sub pelle habet oculos sed quia non videant sub pelle oculos. Responsio quod loco quod talpa per se habitat sub terra, ne oculi ledentur in aqua natura providit pellem super oculos sed ad philosophum in 2° de anima dicit quod non videt quo ad actum sed quo ad genus vel [illegible]

Utrum praeter quinque sensus exteriores oportet ponere

ponere unum sensum interiorem scilicet sensum communem. Arguitur quod non. Et primo quod quilibet videns percipit se videre et audiens audire, et hoc non fit per aliquem sensum interiorem [illegible] sensus communis in uno organo, non est ponere sensum [illegible] super [illegible] et per quem hoc fit per sensum interiorem. Item in somno perfecto quando omnes sensus exteriores sunt ligati patet quia animal non videt, non est hoc nisi per sensus exteriores cum sunt ligati, sed per sensum communem et in cerebro magis diffinitur. Est pars contraria approbatur cum sensus communis exterioribus per omnes dicatur communis, tamen quia sufficiunt tantum duo actus principales sensus qui primo est percipere omnia obiecta sensuum exteriorum quod percipit colores sonos etc. Et secundum quod in ipso sensus exteriores terminantur et sicut in [illegible] sensus sic centrum in circulo quod sicut omnes lineae ducte ad centrum conveniunt in centro, sic obiecta sensuum exteriorum conveniunt in sensu communi. Secundus actus eius est componere et dividere inter obiecta sensuum exteriorum, et quod iudicat quod non est dulce aliquid album etc. Et [illegible] iudicare de obiectis sensuum exteriorum. Et quod dicit [illegible] videre et quod non [illegible] sensus exteriores et interiores quod interiores iudicant de obiectis in absentia sed exteriores non nisi in presentia sensibilis ipsum actualiter immutantis. Et dicitur quod non [illegible] ita quod quilibet in [illegible] quarum distinctio [illegible] sed dicitur quod [illegible] quod plura sensibilia pariter in [illegible] sensus et aliquis sensus est plus [illegible] tamen alii sensus [illegible] quod alii sensus percipiunt obiecta propria non tamen in [illegible] indicatio perfecta et indicatio completa fit in sensu communi et ista est potissima ratio et causa ponendi sensum communem scilicet ut completa indicatio de sensibilibus generatur et dicta inter sensibilia omnium sensuum ponatur, et licet interius vel ponitur communicatio inter obiecta sensuum propriorum in [illegible] tamen [illegible] ut pono sensus communis quod in [illegible]

et dicta quod canis indicat vocem domini sui et [illegible] et [illegible] cognoscit in somno, et [illegible] signum est quod canis quando incipit latrare in somno et hoc non est per sensus exteriores cum sunt ligati ut patet cum illud non habet ergo per virtutem sensitivam interiorem quae est sensus communis [illegible] dicta interius sensum communem et fantasiam quod sensus communis cognoscit et indicat, fantasia autem non est cognoscitiva sed conservativa ut infra patebit

Utrum organum sensus communis sit ponendum in cerebro

vel in corde. Arguitur primo in de somno et vigilia quod habet esse in corde signum est quod in quibusdam propter offensionem tunc in corde sentitur dolor. Et tamen sic patet illa parte habet esse sensus communis quod primo sentit sed cor est in corde quod omnes partes sentiens sentit se sentire et non per sensum exteriorem sed interiorem qui [illegible] sensus communis qui est receptivus omnium obiectorum sensuum exteriorum sed cor est primum vivens et ultimum moriens ut dicit contra [illegible] sed si quis in [illegible] patet per Avicennam et per omnes medicos et [illegible] quod si quis leditur in cerebro tunc perdit indicium sensus, et hoc est signum quod habet esse in cerebro, et sic [illegible] magis est ponendus sensus communis ubi magis deserviunt ad sensum sed sic est de cerebro [illegible] quod cerebrum est magis capax sensuum quod [illegible] est molle, et sic sequitur quod per [illegible] non [illegible] sensum communem quod non [illegible] pro concordia non [illegible] dupliciter est organum sensus communis quoddam est instrumentale seu ministrativum scilicet quod est aggregatum sensuum exteriorum et hoc est cerebrum ut volunt medici aliud est principale scilicet quod est completivum sensus communis et hoc est cor [illegible] quod a corde procedunt motus et spiritus vitales qui sunt principium sensus communis in partibus animalis et hoc [illegible] alii dicunt quod sensus communis habet esse in cerebro non tamquam in organo sed tamquam in quodam deferente sensus sensibilia ad organum principale, per hoc videtur ad primum et ad alia [illegible] distinctionem sed dicitur per ista quod sensus communis in animalibus habentibus cor habet esse in corde sed in animalibus non habentibus cor habet esse in quo organo proportionabiliter cordi, et ergo finaliter dicitur quod organum principale sensus communis et radicale est in corde ubi generatur motus et calor et spiritus vitales et deinde ad singulas partes animalis sed organum speciale est in cerebro ubi generantur sensus [illegible] sensibilia seu [illegible]

et digeritur per quosdam meatus ad cor et ibi completur [illegible]

Utrum preter sensum communem oportet ponere aliquam completam

aliam virtutem sensitivam interiorem. Et [illegible] dicit quod [illegible]
plures ponit duas virtutes interiores sensitivas quarum una
est cogitativa et vocatur sensus communis de quo dictum est alia est
sensus [illegible] existimativa et vocatur fantasia. Et quod probat
quia in absentia omnium sensibilium actu sentiendo cessante apparent
quod [illegible] in nobis ut in sompnis et ideo sunt
due virtutes distincte inter se tam quo ad actus quam quo
ad organa quia prima est sensus cogitativa et ponitur in an-
teriori parte capitis secunda est sensus existimativa et ponitur
in posteriori parte capitis. Secundum Avicennam libro sexto de anima
ponit quinque potentias interiores quas sequuntur Albertus magnus
et quidam medici scilicet sensum communem fantasiam ymagina-
[illegible]

[illegible] capitis [illegible] medietatem [illegible] quia [illegible] que [illegible]
[illegible] sensuum [illegible] et [illegible] [illegible] dicit [illegible]
[illegible] ab obiectis
sensibilibus et [illegible] obiectum sensibile [illegible]
[illegible] fantasia [illegible] et [illegible]
[illegible]

Dubitatur [illegible] fantasia [illegible]
[illegible]

[illegible]

Circa tercium librum de anima in quo philosophus determinat de potentia intellectiva appetitiva et motiva

[illegible]

Et 8

[illegible]

[illegible]

Item 8

Item 8

[illegible]

Utrum intellectus sit virtus passiva

[illegible]

[illegible] et patiens. Ex quo clarum quod potentia est in anima [illegible]
est quod potentia est in anima quod quaelibet potentia animae est in
anima, potentias [illegible] operationes [illegible] non est in semetipsa
[illegible] quod potentia animae est in anima ut exemplum [illegible]
sed deitas in deo et paternitas in patre. Et sic [illegible]
est in semetipsa [illegible] est [illegible] et [illegible]
[illegible] intellectus est potentia [illegible] et [illegible] et
[illegible] plures [illegible] in [illegible] de parte animae
[illegible] quod [illegible] potentias [illegible] et potestativas et non
[illegible] et [illegible] et [illegible] quod [illegible] potentia
animae [illegible] potentiae [illegible] anima [illegible] posse [illegible]
[illegible] potentia [illegible] diversitates [illegible] actus [illegible]
[illegible] intellectus [illegible] et [illegible] eius posse in [illegible]
[illegible] potentias [illegible] intellectus est [illegible] passio [illegible]
de passione [illegible] est [illegible] anima [illegible]
[illegible] Et sic intellectus est [illegible] corruptiva quia [illegible]
est [illegible] quod [illegible] ad [illegible]
[illegible] quod [illegible] quod [illegible]
[illegible] si non [illegible] quod [illegible]
[illegible] intellectus [illegible] et non [illegible]
potentia [illegible] si [illegible] et [illegible]
[illegible] potentia [illegible] ad [illegible]
[illegible] quod [illegible] ad [illegible]
[illegible] non [illegible] intellectus [illegible]
[illegible] quod [illegible] et quod [illegible]
quod potentia [illegible] sit [illegible] intellectus [illegible] et quod [illegible]
[illegible] passio [illegible]
[illegible] et [illegible] ad [illegible]
[illegible] intellectus est passio [illegible]
[illegible] potentia [illegible] quod [illegible]
[illegible] et [illegible] potentia [illegible] intellectus
[illegible] intellectus [illegible] et quod intellectus passio
passio [illegible] et [illegible] intellectus [illegible]
[illegible] intellectus [illegible] et [illegible] in
[illegible] anima et [illegible] intellectus [illegible]
[illegible] et intellectus [illegible] intellectus
passio [illegible] quod [illegible] in
intellectus [illegible] Et [illegible] quod [illegible] passio
[illegible] intellectus [illegible] potentia [illegible]
intellectus [illegible] intellectus [illegible] separatur
passio quod [illegible] intellectus separatur

a [illegible] quod [illegible] corruptionem quia separatio fore a [illegible]
[illegible] corporis [illegible] [illegible] quod [illegible] ubi loquitur de
[illegible] sit [illegible] de potentia [illegible] non [illegible] non est
[illegible] de potentia [illegible]

Utrum sic se habet sensus ad sensibile sicut se habet

intellectus ad intelligibile [illegible] quod [illegible] Et [illegible]
se [illegible] sensus ad sensibilia sic intellectus ad intelligibilia
pro quo non [illegible] sic [illegible] [illegible] ita
[illegible] quod sensus et intellectus [illegible] sensus
[illegible] intellectus [illegible] quod sensus se
[illegible] intellectus [illegible] non se intelligit [illegible] non
[illegible] vel [illegible] dicit quod intellectus per plura
intelligere sensus autem non per plura sentire [illegible] dicit
quod intellectus intelligit [illegible] intelligibile et intellectus
[illegible] intelligibile per intelligere [illegible] intelligibile quod intellectus
[illegible] per intelligere [illegible] sensus non per sentire [illegible]
sensibile et [illegible] sentit [illegible] sensibile non per [illegible]
[illegible] sic [illegible] et [illegible]
[illegible] sic [illegible] convenientia [illegible] Et [illegible]
[illegible] convenientia sic sensus [illegible]
[illegible] sensus sic intellectus [illegible] sensus intellectus [illegible]
[illegible] sic actus sensus est actus [illegible] sic actus intellectus
est [illegible] convenientia sic sensus [illegible] est in actu
[illegible] in potentia sic intellectus [illegible] est in actu [illegible] in potentia
[illegible] sic sensibile movet sensum sic intelligibile movet intellectum
[illegible] sensus est denudatus ab [illegible] sensibile
sic intellectus est denudatus ab intelligibile [illegible]
[illegible]

Utrum necesse sit intellectum in antequam intelligat

esse denudatum ab omni eo quod intelligit [illegible] intellectus
antequam intelligit [illegible] [illegible] quod [illegible]
loquitur de intellectu [illegible] et [illegible] quod intellectus [illegible]
est denudatus ab omni eo quod intelligit [illegible] ad
[illegible] quod necesse est intellectum antequam intelligat esse denudatum
ab eo quod intelligit quod [illegible] in [illegible] necesse est intellectum
esse [illegible] denudatum ab eo quod intelligit [illegible]
[illegible] quod intellectus est [illegible] et [illegible] per [illegible]
[illegible] quod [illegible] per [illegible]
[illegible] quod [illegible] per [illegible]
[illegible] sic [illegible] quod si intellectus est [illegible]
[illegible] quod intellectus est [illegible] ad [illegible]
[illegible] per [illegible] impediret [illegible]
[illegible] formas [illegible] Nam [illegible] in [illegible]

ceterisque coloribus quod sit defecata ad quod oculus cognoscat [illegible]
quia visus ad colorem talis. Sed videmus si aqua foret colorata
et immissa in aliquo organo tunc impediret quod organum
non perciperet colores, ut si amaritudo esset immixta sensibili
lingue tunc impediret linguam ne posset percipere alium
saporem quam gustat. Videtur sic amarum; sic etiam
de intellectu: si esset aliquo modo materialis tunc non posset percipere omnes
formas materiales quod intellectus quandoque [illegible] [illegible] ergo [illegible]
quod sit denudatus [illegible] via sic patet non [illegible] intellectus [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] et [illegible] quod [illegible] posset percipere
quod non esset si esset aliquo modo materialis quod sic non posset percipere
[illegible] [illegible] cognosceret quod [illegible] sed non [illegible]
et de [illegible], ut ergo intellectus possit cognoscere [illegible] [illegible]
[illegible] quod sit denudatus ab omni forma materiali [illegible] patet quod intellectus
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quodammodo incompleta
[illegible], et ergo [illegible] quod obiectum eius sit quodammodo incompletum
et [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] esset incomplete
[illegible] et [illegible] quod si esset materialis tunc esset incompletus
et [illegible] quod materia est causa generationis et corruptionis [illegible]
non intellectus [illegible] intellectum humanum et [illegible]
[illegible] quod intellectus [illegible] intelligit semper [illegible] separata
[illegible] [illegible] et non [illegible] [illegible] [illegible]
humanus [illegible] [illegible] quod intellectus [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] intelligit [illegible] et [illegible] intelligentia [illegible]
[illegible] aliquando [illegible] a se et intellectus humanus [illegible] semper
[illegible] intelligit [illegible] intelligentia a se et [illegible] intelligit
[illegible] [illegible] [illegible] quod intellectus [illegible] [illegible] intelligit
[illegible] sine [illegible] intellectus humanus [illegible] componendo [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et componendo [illegible] separe
[illegible] quod intellectus [illegible] est infallibilis [illegible] intellectus humanus [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] quod intellectus
[illegible] est in actu intelligendi ad [illegible] quod [illegible] actu
[illegible] [illegible] humanus quandoque est in actu [illegible] non [illegible]
[illegible] de intellectu [illegible] intellectum [illegible] [illegible]
[illegible] quod intellectus [illegible] non est denudatus ab eo quod intellectus
[illegible] intellectus [illegible] [illegible] intellectus [illegible]
et tamen non est denudatus ab eis, [illegible] intellectus humanus
illo quod intelligit [illegible] et [illegible], non intellectus humanus
non intelligit semper [illegible] [illegible]

Utrum intellectus humanus sit immixtus materie

[illegible] separatus a materia [illegible] quod [illegible] quo non [illegible] est [illegible]
intellectum humanum et intelligentias orbis celestis et est [illegible]

[illegible] [illegible] quod intellectus humanus [illegible] [illegible] et non
ad [illegible] [illegible] intelligentia ad [illegible] non [illegible] ad motum
[illegible] est ei [illegible] per [illegible] [illegible] [illegible]
intellectus humanus non [illegible] intelligit intelligentia [illegible] intelligit
[illegible] [illegible] intellectus humanus non est liber quo ad [illegible]
[illegible] est liber quo ad [illegible] et [illegible] [illegible] et
[illegible] sibi obiecta [illegible] non est liber quo ad [illegible]
[illegible] patet quod intellectus [illegible] [illegible], et [illegible]
non [illegible] quod intelligentia est libera quo ad [illegible] operationem
[illegible] quo ad intellectum non [illegible] est libera quo ad [illegible]
[illegible] [illegible] eo quod intelligentia [illegible] movet orbem [illegible]
intelligentia [illegible] intellectus humanus [illegible] [illegible] sit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et suus orbis non sit [illegible] [illegible] [illegible]
intellectus [illegible] intelligentiam esse separatam a materia patet [illegible]
[illegible] quod [illegible] sit [illegible] [illegible] mathematica [illegible]
[illegible] [illegible] intellectus [illegible] non [illegible] [illegible] ad
non [illegible] ad [illegible] quod mathematica [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] mathematica [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] angulos equales duobus rectis non
[illegible] [illegible] [illegible] sit de materia lignea vel lapi-
dea vel [illegible] [illegible] istos intellectus est separatus a
[illegible] quod eo quod intellectus [illegible] sine materia [illegible]
[illegible] intelligentiam separatam a materia [illegible] [illegible]
intellectus separatus a materia [illegible] vel intellectus [illegible] istos
[illegible] a materia quod intellectus non est [illegible] [illegible]
[illegible] ambo sunt separata [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] non indigens aliquo in eius operatione et [illegible]
[illegible] [illegible] aliquo quo ad eius operationem et istos [illegible]
[illegible] vel [illegible] separata [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] separatus a [illegible] eo quod [illegible] [illegible] [illegible]
operationem [illegible] et [illegible] non [illegible] [illegible] quo ad eius
intellectus non est separatus a [illegible] quod intellectus dependet a [illegible]
[illegible] quo ad eius operationem [illegible] intellectum quod non in
[illegible] [illegible] dependet [illegible] a materia quo ad eius opera-
[illegible] istos intelligentia est separata quod [illegible] non
ad operationem [illegible] dependet intelligentia a suo orbe quo
[illegible] et non [illegible] [illegible] est movere [illegible] quod [illegible]
[illegible] separatum a materia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

intellectus sit simplex [illegible] sit immaterialis et separatus
a materia [illegible] receptivus specierum [illegible] per quod [illegible]
[illegible] specierum [illegible] agens in sensu [illegible]
[illegible] sic quod in [illegible] potentia [illegible]
et [illegible] loquendo [illegible] commixta [illegible] simpliciter
[illegible] quod si [illegible] effectus [illegible] a [illegible] agente
[illegible] receptivum specierum [illegible]
[illegible] in [illegible] dispositivis in [illegible]
[illegible] sic quod [illegible] dispositiones [illegible]
aliquo [illegible] vel [illegible] specierum [illegible]
quod [illegible] agentem vel patientem sine aliquo [illegible]
[illegible] in aliquo in quo [illegible] sunt sic
quod [illegible] ista [illegible]
aqua sit aer [illegible] non est in aqua [illegible]
[illegible] sicut sol et [illegible]
aqua [illegible] sine [illegible]
aer in [illegible] aque et [illegible]
[illegible] specierum [illegible] non [illegible]
[illegible] quod ad [illegible] actus [illegible]
[illegible] quod intellectus [illegible]
et separatus a materia [illegible] in [illegible]
[illegible] ante [illegible]
[illegible] quod intellectus non [illegible] in [illegible]
ante [illegible]
[illegible] actus et intellectus [illegible] intelligit omnia
et [illegible] non [illegible] immaterialis et intellectus [illegible]
et ideo est immaterialis quia si [illegible] impedire
[illegible] quod [illegible] intellectus [illegible]
[illegible] et intellectus non infatigabilis [illegible]
[illegible] infatigabilis [illegible] quod intellectus [illegible]
intelligibile non [illegible] intelligere [illegible]
[illegible] et ideo est infatigabilis et [illegible]
[illegible] fatigat sic [illegible]
[illegible] quod [illegible] intellectus [illegible]

Utrum intellectus [illegible] pro quo [illegible]
[illegible] potentia [illegible]
in [illegible] dispositivis [illegible]
[illegible] specierum [illegible]
[illegible] non [illegible] ad [illegible] per [illegible]
[illegible] dispositiones [illegible]
[illegible] intellectus [illegible] non [illegible] intellectus non
[illegible] non [illegible]

[illegible] in [illegible] dispositiones [illegible]
a [illegible] et [illegible]
[illegible] dispositiones si [illegible] in [illegible]
[illegible] et ideo [illegible] non [illegible]
[illegible] ipse intellectus [illegible] informare [illegible]
[illegible] intellectus [illegible]
[illegible] per separationem a materia [illegible] intellectus corrumpitur
[illegible] per [illegible] de
[illegible] non corrumpi et [illegible] Respondetur quod

Utrum intellectus possibilis sit pura potentia pro quo
[illegible] intellectus possibilis dicitur intellectus qui non [illegible] informatus
speciebus intelligibilibus aptus tamen informari [illegible] intellectus in puris
[illegible] dicitur in pura potentia [illegible] non actus et potentia
[illegible] et ideo [illegible] dicitur [illegible] et [illegible]
[illegible] pro quo non actus [illegible] per [illegible]
[illegible] actus dicitur [illegible] et potentia dicitur possibilis [illegible]
[illegible] actus [illegible]
[illegible] potentia [illegible] non [illegible] actu [illegible]
dicitur potentia [illegible] potentia [illegible] et [illegible]
intellectus dicitur potentia et [illegible] dicitur actus [illegible]
actus [illegible] per formam vel dispositionem [illegible]
[illegible] potentia per [illegible] ista intellectus
[illegible] potentia [illegible] in [illegible]
[illegible] et [illegible] loquendo [illegible] informato speciebus
quod non [illegible] quod intellectus [illegible] sit in potentia [illegible]
intellectus in [illegible] non est in potentia [illegible]
intellectus [illegible] dicitur actus [illegible] actus [illegible] per operationem [illegible]
[illegible] ab aliquo agente et potentia per [illegible]
[illegible] intellectus [illegible] est potentia [illegible] intellectus est
[illegible] potentia [illegible] per [illegible]
[illegible] ab agente et actus per [illegible]
[illegible] intellectus possibilis et agens [illegible] non [illegible]
[illegible] quod intellectus possibilis est pura potentia [illegible] ante [illegible]
quod [illegible] intellectus possibilis [illegible]
[illegible] et [illegible] possibilis et [illegible] intellectus
[illegible] sicut [illegible] intelligere et [illegible]
[illegible] et intellectus [illegible] pura [illegible] pura potentia
[illegible] per [illegible]
[illegible] intellectus possibilis [illegible]
[illegible] materie

Utrum [illegible] et [illegible] et

intellectum sunt hec posita per quo non 2m argumentum quod licet [illegible]
[illegible] dicta [illegible] quemadmodum [illegible] et intellectum [illegible]
dicta prima quemadmodum quod sic [illegible] non est [illegible] pati
sed [illegible] passionem [illegible]
[illegible] in potentia ad [illegible] intellectus [illegible]
[illegible] quod intelligere non est [illegible] pati [illegible]
[illegible] sed est in potentia ad [illegible]
[illegible]

[illegible]

Utrum intellectus quamvis sit forma separata corporis

[illegible]

[illegible]

Utrum unus et idem intellectus sit in omnibus

[illegible]

[illegible]

Utrum intellectus quidam possit se ipsum intelligere

[illegible]

cu[m] intell[ectu]s sc[ri]p[tu]m intelligit et intell[ectu]s intelligit se p[er] esse
no[n] p[ro]p[ter] [illegible] ... alt[er]i[us] re[r]u[m] m[a]t[er]ial[ium] [illegible] ... cognosc[itur]
sit a sibi sili [illegible] ... alicu[i] no[n] quo[d] ad
[illegible] ... intell[ectu]s intelligit se
[illegible] ... agit in sc[ri]p[tu]m [illegible] ... agens
[illegible] ... nobilius paruite [illegible] ... nobili[us] sc[ri]p[tu]m
[illegible] ... agit in sc[ri]p[tu]m tanq[uam] agens [illegible] ... intell[ectu]s
[illegible] ... intelligit sc[ri]p[tu]m tanq[uam] agens [illegible]
[illegible] ... agens [illegible]
[illegible] ... intell[ectu]s [illegible] ... nobilior [illegible]
se [illegible] ... agente parciali

V[tru]m in i[st]is malis q[ua]nd[o] est zebet a[li]q[ui]d

[illegible]

Dubitat[ur] hic

[illegible]

V[tru]m [illegible] sit [illegible]

[illegible]

lapidis est in anima [illegible] ab intrinseco ad superius et quo la-
pis est in anima quia actu non est sine suo subiecto [illegible]
modo probatur quod aliquid dicitur per suum actum lapis [illegible]
[illegible] lapidis non est actus lapidis [illegible]
[illegible]

nota [illegible]

nota [illegible]

[illegible]

Utrum intellectus humanus in principio sue creacionis [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

V[trum] ppt actualit' intellige' nc̃c̃e sit poñe

[illegible]

Oz 8

[illegible]

[illegible]

pbat'

[illegible]

V[trum] omne agns sit nobliq passo

[illegible]

Oz 8

[illegible]

Tel

[illegible]

pati quam coniuncto agentis est nobilior quam coniuncto patientis
et ideo lapis aliquo modo est nobilior quam intellectus sit [illegible]
[illegible] et hoc sequitur quod est aliquo modo melius [illegible]
[illegible] quam agens [illegible] quibus ad semper [illegible]
7th d quod iniuste facere est melius quam iniuste pati quia iniuste
facere est agere et iniuste pati est pati ergo melius
7th sequitur quod fornicari est melius quam furtum pati quia
fornicari est agere et furtum pati est pati ergo etc. Respondetur
ad primum [illegible] iniuste facere simpliciter loquendo non est melius
quam iniuste pati propter quod iniuste facere non est bonum [illegible]
melius secundum aliquid [illegible] secundum [illegible] actualitatem
[illegible] iniuste facere est melius quam iniuste pati [illegible] ad [illegible]
[illegible] quod [illegible] quod iniuste facere [illegible] se et
[illegible] est [illegible] quam iniuste pati [illegible] per actum
[illegible] iniuste pati [illegible] est [illegible] quis iniuste pa-
[illegible] semper loquendo
fornicari non est melius quam furtum pati [illegible] fornicari [illegible] a
[illegible] est melius quam furtum pati [illegible]
[illegible] actualitatem [illegible] quod furtum facere non sit melius quam
furtum pati propter quod fornicari [illegible] non est bonum ergo non est
melius et [illegible] fornicari [illegible] non est bonum ergo non est
melius et [illegible] a superiori [illegible] ad [illegible] quod
[illegible] bonum est [illegible] ad melius. Respondetur quod [illegible] non [illegible]
[illegible] sequitur quod [illegible]
est melius quam [illegible] quia [illegible] est agere [illegible]
melius [illegible] et melius quam [illegible]
[illegible] est melius quod attribuit meliori et maiori [illegible]
[illegible] est [illegible] quod [illegible] attribuit [illegible]
[illegible] meliori et perfectiori. Respondetur quod [illegible] est melius quam
[illegible] quod [illegible] est melius quod attribuit perfectiori
[illegible] quod [illegible] non semper quod [illegible]
[illegible] potest [illegible]
a [illegible] sic a [illegible] ab aliis [illegible]
maiori et tamen non est melius quam [illegible] a [illegible]
[illegible] quod [illegible] quod attribuit maiori [illegible]
est melius [illegible] attribuit [illegible] ab [illegible] et [illegible]
non [illegible] quod attribuit maiori et meliori propter [illegible] sit melius

Utrum [illegible] sit melius [illegible] Respondetur [illegible]
ad [illegible] [illegible] antecedente. Et [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] et istud [illegible]
[illegible] quia si sic [illegible] est melius semper quod [illegible]
[illegible] quod [illegible] est [illegible] non si [illegible] est melius [illegible]
[illegible] est melior [illegible] et [illegible] est melius semper

183

Alios [illegible] et [illegible] et istud [illegible]
[illegible] sit melius [illegible] et [illegible]
[illegible] non est quod [illegible] actualitas [illegible]
[illegible] quod [illegible] agens est [illegible]
[illegible] est melius [illegible] g d
[illegible] non est melius [illegible] est melior
[illegible] quod [illegible] est [illegible] vel [illegible] si [illegible]
[illegible] non est [illegible] sit [illegible]
[illegible]
[illegible] Respondetur quod [illegible] possit dici quod [illegible] non est [illegible]
[illegible] quod [illegible] a deo [illegible] ab
[illegible] dependet [illegible] et [illegible] est
[illegible] solus deus sic [illegible] quod [illegible]
[illegible] ad [illegible] Et [illegible] sit [illegible]
[illegible] Respondetur quod [illegible] que sit [illegible]
[illegible] non sic non est [illegible] et [illegible] 7th
vel dicitur quod [illegible] intellectus [illegible] et non [illegible]
[illegible] est [illegible] est melior
[illegible] est [illegible] est [illegible]
[illegible] Respondetur quod ita [illegible] non est semper
[illegible] intellectus [illegible] non [illegible]
[illegible] dicitur [illegible] non [illegible] quod [illegible]
[illegible] et ergo non [illegible] quod [illegible] sit melior dicitur
[illegible] tactu
[illegible] sit [illegible] Respondetur [illegible] et [illegible]

Utrum intellectus humanus sit perpetuus [illegible]
perpetuus est et [illegible] / et [illegible] sic [illegible] quod
omne quod corrumpitur vel corrumpi [illegible] vel [illegible] si
intellectus humanus [illegible] corrumpitur ergo est perpetuus
quod non [illegible] quod [illegible] se et non corrumpi-
tur ad corruptionem alterius [illegible] non [illegible] quod [illegible] se
[illegible] quod [illegible] sibi [illegible] et
inseparabile ab eo et [illegible] sibi. Alia [illegible] corrup-
[illegible] quod [illegible] quod [illegible] et [illegible]
[illegible] sunt quod [illegible] corpora
celestia sunt incorruptibilia [illegible] quod non [illegible]
[illegible] sed in intellectu non [illegible] aliqua [illegible]
[illegible] in intellectu sunt absque [illegible]
[illegible] non sunt in intellectu [illegible] est [illegible]
dicitur quod est perpetuus. Et [illegible] passiones
[illegible] dicitur quod intellectus [illegible] est corruptibilis quia
ad [illegible] sit quod [illegible]
[illegible] non est corruptibilis
semper quia ab [illegible] sic quod [illegible]

[illegible]

ʇ͡ꝑ ꝺ

[illegible]

Dubitatur utrum virtutes disponentes ma[teriam] cor[poris]

[illegible]

Utrum intellectus sit virtus organica

[illegible]

ad suas operaciones exercendas quemadmodum ei Isto modo anima
agunt vel aliquibus [illegible] dicitur organica. Secundo modo uno dicitur organica
quia licet per se non habet organa tamen requirit organa ad suas
operaciones exercendas, et isto modo anima [illegible] dicitur or-
ganica quia tamen non potest exercere suas operaciones sed virtutes suas orga-
nicas. Tercio modo dicitur organica quia per se non habet organa ut indi-
get organo absolute sed tamen presupponit organa ad exercendas opera-
ciones. Isto modo anima intellectiva est organica quia ad hoc quod intellectus
intelligat eo modo quo nunc intelligit sed [illegible] quod
habeat organa per que fuerunt [illegible] Iste [illegible] vide ad
quorum quod intellectus non est uno organica primo vel secundo modo quod
intellectus sine phantasmate est immaterialis, et ergo non est uno organica
et tamen intellectus potest exercere suas operaciones sine aliquo organo
quia potest discurrere et syllogizare sine organo. Tercio sic patet racio
principii sed intellectus esset uno organica sequitur quod intellectus esset [illegible]
libus vel sensibus quibus videtur esse falsum. Sed quarta patet quod visiones
Secunda conclusio intellectus est uno organica tercio modo patet conclusio
quia ad intelligendum eo modo quo nunc intellectus intelligit
presupponit organa ut dictum est. Ibi videtur sine phantasmate

Utrum reminiscencia post mortem quod non quia [illegible] quia
intellectus in suo organo dependet a virtute fantastica
non viget fantastica non remanet post mortem etc. Dicit
ita reminiscencia et quia est virtus [illegible] per species apprehende-
re [illegible] quia tunc non [illegible] aliqua [illegible] valere [illegible]
quod quando reminiscencia post mortem [illegible] sic reminiscencia
sit [illegible] oblivionis sed intellectus post mortem non habet oblivionem
quia intellectus semper est in actu et non reminiscitur sed habet memoriam
Secundo racio probatur sic intellectus est quedam impassibile post mortem
sed reminiscencia est quedam passibile ergo sequitur quod non reminiscitur
post mortem et hoc loquendo secundum philosophiam sed loquendo in veri-
tate catholice secundum fidem dicitur quod reminiscitur post mor-
tem, patet quia sic quod divites [illegible] vel [illegible]
sunt post mortem quia si non tunc non [illegible] gravamen [illegible]
quod non est [illegible], et ergo sequitur quod [illegible] sustinea
[illegible] per defectum quem [illegible] sunt [illegible] Secundo quando ad philoso-
phum quod [illegible] vult quod [illegible] non reminiscitur post mor-
tem patet quia impossibile est contra mortuorum resurgere
per [illegible] [illegible] dicitur [illegible] et si sic tunc
reminiscitur post mortem quia tunc post mortem non est [illegible]
vel [illegible] philosophus vult quod post mortem non reminiscitur per

Quia fantasmata patet quia post mortem [illegible] fantasmata
non sunt [illegible] quia [illegible] fantasmata sunt [illegible] quod non potest
[illegible] in anima que est immaterialis sed reminiscitur [illegible] per [illegible]
[illegible] et hoc [illegible] quia sic anima procedit [illegible]
[illegible] sic [illegible] procedit in reminiscendo [illegible] Secundo
quod non reminiscitur post mortem [illegible] post mortem
non est organum corporis ergo sequitur quod non reminiscitur [illegible]
corrupto organo corporis non reminiscitur [illegible]
[illegible] quod corrupto organo corporis anima non reminiscitur
post mortem isto modo [illegible] quod [illegible] reminiscitur per fantasma-
ta post mortem [illegible] non [illegible] reminiscencia fit per fantasma- Secundo
ta, sed post mortem non [illegible] fantasmata [illegible] est [illegible]
memoria et reminiscencia [illegible] quod reminiscencia fit
per fantasmata [illegible] anima quando [illegible] non [illegible]
anima separata [illegible] post mortem reminiscitur vel ergo per Tercio
[illegible] vel per [illegible] vel ergo per [illegible] [illegible] vel a
[illegible] [illegible] [illegible] sequitur quod [illegible] post
[illegible] corrumpentur [illegible] post mortem [illegible]
Secundo quia [illegible] reminiscitur post mortem et [illegible]
[illegible] sunt [illegible] post mortem non manent [illegible]
vel anima [illegible] [illegible] sequitur quod post mortem manent [illegible]
quia non [illegible] [illegible] post mortem esset frustra
[illegible] in suo actu et [illegible] esset frustra
vel [illegible] anima post mortem reminiscitur per [illegible] Secundo [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]
anima vel [illegible] anime et virtutes post mortem manent in
non [illegible] quia non manent [illegible]
[illegible] quia sit sequitur quod anima [illegible] doctoris non
quia dicitur [illegible] quod anima [illegible] quod non videtur
[illegible] docti et [illegible] et ergo dicitur quod [illegible]
[illegible] anima post mortem et hoc patet per [illegible]
[illegible] separata non [illegible] in se [illegible]
[illegible] in [illegible] anime est impossibile, et potest sic
[illegible] quia [illegible] sunt [illegible] ad [illegible]
[illegible] sic patet per Avicennam in sua [illegible] Secundo quia
mortem [illegible] est sine suo [illegible] et ergo [illegible] manent post
[illegible] virtutes manent post mortem patet quia [illegible]
[illegible] post mortem [illegible] virtutes [illegible] quia virtutes [illegible]
manent [illegible] [illegible] [illegible] si virtutes non
[illegible] post mortem sequitur quod virtutes [illegible]
[illegible] bona [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] manent post mortem quia si non sequitur quod non
[illegible] [illegible] [illegible] et maliciosum [illegible]

[illegible]

Utrum intellectus humanus post separationem

[illegible]

[illegible]

Utrum intellectus humanus possit sic intelligere

[illegible]

[illegible]

V[trum] omnis intellectio simplex sit vera vel [illegible]

[illegible]

[illegible]

V[trum] tm tres sint operationes intellectus

[illegible]

V[trum] unitas et entitas sit in intellectu

[illegible]

[illegible] ... ad [illegible] videtur quod vult quod [illegible]
posse et adequate non potest esse in duobus [illegible] loco et non
distinctis [illegible] quod [illegible] non potest esse in duobus [illegible]
quorum unum non est pars alterius et unum non est informativum al-
terius [illegible] quod linea est actus [illegible]
in duobus [illegible] quod in [illegible] dicitur quorum unum non est pars
quod [illegible] est in [illegible] que est [illegible] et in forma
[illegible] est [illegible] unum est informativum alterius

Vtrum omne punctum et indivisibile in continuo

sit intrinsecum ut puncto [illegible] utrum omne punctum et
indivisibile [illegible] seu intrinsece vel [illegible] puncto
Ibi videtur quod [illegible] dicitur punctum [illegible] et omne
divisibile [illegible] pro quo non punctum [illegible]
[illegible] quod non est pars [illegible] vel quod
non est [illegible] et punctum et indivisibile [illegible]
[illegible] non [illegible] et indivisibile [illegible] punctum
dicitur [illegible] pars linee et non tota linea et [illegible]
[illegible] pars stat [illegible] punctum [illegible]
ad quem partes linee copulantur vel punctum dicitur esse [illegible]
pars vel ultima et [illegible] et ultima [illegible]
[illegible] quod [illegible] est quo [illegible] est [illegible] quod non est pars illius et
et ultima est quo [illegible] est [illegible] quod non est pars illius et
punctum [illegible] dicitur [illegible] et [illegible] non quo ad totam
lineam [illegible] videtur quod omne punctum et
indivisibile intrinsece [illegible] puncto [illegible] punctum
[illegible] quod punctum [illegible] est [illegible] quod est non [illegible] partes
in [illegible] non [illegible] partes [illegible] negationem et [illegible]
[illegible] punctum est pars linee et non tota
linea [illegible] non esse tota linea [illegible] negationem [illegible]
[illegible] est [illegible] pars vel ultima non [illegible] est quo [illegible]
est [illegible] et ultima est quo [illegible] est [illegible] et [illegible] duo
[illegible] et [illegible] quod [illegible]
est [illegible] ut [illegible] non intrinsece [illegible]
[illegible] punctum est [illegible] quod non intrinsece et [illegible]
si punctum posset esse maius quam est [illegible] linee vel quod
est [illegible] divisibile vel indivisibile [illegible]
non indivisibile quod est [illegible]
non sunt ponenda puncta indivisibilia [illegible]
[illegible] divisibile in [illegible] et [illegible] in [illegible]
in infinitum quod est [illegible] non [illegible] et [illegible]
[illegible] duos [illegible] quod est [illegible]
quod [illegible] an sint ponenda puncta divisibilia vel

indivisibilia [illegible] quod non sint ponenda puncta indivisibilia
[illegible] quod [illegible] sed ponenda sunt divisibilia et [illegible]
[illegible] ponendo puncta indivisibilia [illegible] non est [illegible]
[illegible] ymaginatione et sic [illegible] diffinitio Euclidis
[illegible] puncti [illegible] quo ad ymaginationem [illegible]
[illegible] dicitur quod potest [illegible] in infinitum [illegible]
[illegible] in infinitum est [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] divisio [illegible]
sunt [illegible] quod vult quod [illegible] duo sunt [illegible]
[illegible] non [illegible] quod [illegible] sunt
[illegible] dicitur [illegible] punctum [illegible] ut [illegible]
quod in [illegible] diffinitione includitur negatio [illegible]
quod linea [illegible] ut [illegible] quod in diffinitione linee
[illegible] includitur non [illegible] quod sic diffinitur linea est [illegible]
[illegible] latitudine non [illegible] sine [illegible]
[illegible] linea in sua diffinitione includit negationem
[illegible] non est [illegible] sua [illegible]
punctum [illegible] sua includit negationem et [illegible] punctum [illegible] [illegible]
[illegible] linea [illegible] non [illegible] indivisibile non intrinsece
[illegible] non intrinsece [illegible] si indivisibile [illegible] vel
[illegible] divisibile vel [illegible] indivisibile
[illegible] intrinsece [illegible] indivisibile [illegible]
[illegible] divisibile [illegible] et [illegible]
[illegible] indivisibile est [illegible] divisibile [illegible]
[illegible] quod [illegible] a [illegible] divisibile
[illegible] intrinsece [illegible] indivisibile [illegible] est quod [illegible]
[illegible] a [illegible] indivisibile
[illegible] divisibile [illegible] quod indivisibile est [illegible]
indivisibile [illegible] est [illegible] [illegible]
[illegible] intrinsece [illegible] est
indivisibile [illegible] indivisibile est [illegible]
est quod non est [illegible] actu [illegible] indivisibile
divisibile [illegible] in partes et [illegible]
[illegible] indivisibile [illegible] et [illegible]
[illegible] indivisibile [illegible]
[illegible] indivisibile [illegible] actu
[illegible] indivisibile dicitur quod [illegible] est divisibile
[illegible] in [illegible] et non intrinsece [illegible]

Vtrum [illegible] sit [illegible] [illegible]

ſpeciem ceſſante actuali intellectione Reſpondetur cum dicebatur quod relatio est quia si non ipsa remaneret in intellectu post quam desinit intelligere post seriem assistat eorum in potentia ad intelligendum intelligibile prius et oportet de novo acquirere ipsam quod est inconveniens [illegible] videtur quod generatur in sensibus magis absolutis sed et propter ad videndum [illegible] non generatur et [illegible] quod est et quod in intellectu remanent ipsa absoluta et quantificata [illegible] intellectum Et [illegible] species Thomas [illegible] ipsa remanet in intellectu generata et si dicatur in actu [illegible] intellectus generatur se ad falsificata [illegible] [illegible] Reſpondetur ipsa sunt [illegible] et non est [illegible] intellectu [illegible] ſpeciem intelligibilem quia ipsa [illegible] [illegible] ipsa intelligibiles [illegible] medietatem potentia obiecti [illegible] potentia obiecti et [illegible] quod sunt due potentie mediante [illegible] et [illegible] ad potentiam [illegible] mediantibus [illegible] potentia [illegible] et non vult negare [illegible] Hic dubitatur [illegible] sufficientes [illegible] intellectus [illegible] et [illegible] sufficientes [illegible] intellectus et non obiectum [illegible] [illegible] obiecto [illegible] intellectus [illegible] sufficientes [illegible] intellectum [illegible] corrumpi [illegible] corrumpi et [illegible]

dubitatur

Utrum habitus intellectuales sunt intensibiles et remissibiles pro quo non [illegible] intendi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] intendi et [illegible] [illegible] magis radicatur [illegible] in subiecto in quo est et [illegible] [illegible] intellectus [illegible] intensio [illegible] in subiecto [illegible] sequitur quod actus [illegible] intellectus [illegible] magis radicatur [illegible] intellectus [illegible] potentie [illegible] [illegible] ego [illegible] potentie [illegible] intellectus [illegible] [illegible] habitus intellectuales non sunt intensibiles nec remissibiles [illegible]

[illegible] si quis non est intensibilis nec remissibilis ergo nec habitus et [illegible] habitus intellectuales dicuntur non tamen per magis et minus quia [illegible] per magis et minus tunc intendentur Conclusio omnes habitus intellectuales sunt intensibiles et remissibiles [illegible] probatur quia [illegible] acquiruntur actus plures [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] confortatur seu fortificatur et [illegible] radicatur in subiecto ergo sunt intensibiles

Utrum actus intelligendi et habitus intellectuales

realiter distinguantur ab intellectu [illegible] quod [illegible] actus intelligendi [illegible] sufficit ad [illegible] et [illegible] actus [illegible] et [illegible] et actus intelligendi et intellectus [illegible] actus [illegible] et [illegible] ab intellectu [illegible] actus intelligendi et habitus intellectuales sunt in intellectu et sunt realiter distincti ab intellectu [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] intellectu [illegible] intellectu [illegible] [illegible] [illegible] intellectus [illegible] [illegible] [illegible] intellectus [illegible] [illegible] intellectus [illegible] [illegible] [illegible] actus [illegible] intellectu [illegible] [illegible]

Utrum ſpecies intelligibilis realiter distinguatur ab

intellectu et ab actu intelligendi pro quo [illegible] ipsa intelligibilis [illegible] [illegible] intellectum [illegible] [illegible] obiecti [illegible] ipsa [illegible] [illegible] obiectum [illegible] [illegible] actus intelligendi [illegible] [illegible] [illegible] ab intellectu [illegible] [illegible] intellectu [illegible] ad intellectum [illegible] ipsa intelligibiles [illegible] ipsa [illegible] non distinguuntur [illegible] [illegible] intelligibilis realiter distinguuntur ab intellectu [illegible] ipsa [illegible] [illegible] intellectu ceſſante actuali intellectione [illegible] [illegible] actus [illegible] realiter distinguitur ab actu

secundo [illegible] ipse intellectus [illegible] actus [illegible] vel actus [illegible]

Utrum intellectus intelligat componendo et dividendo

[illegible] quod non [illegible] in tertio de anima [illegible] sunt due operationes una est [illegible] et quod compositio et divisio conveniunt [illegible] et arguit quod [illegible] quia [illegible] affirmationes [illegible] negationes [illegible] et si sic [illegible] intellectus convenit affirmare et negare et per consequens componere et dividere [illegible] quod [illegible] et [illegible] quod componit et dividit et non per [illegible] per intellectum [illegible] alia operatio [illegible] compositio et divisio sit [illegible] operationes intellectus [illegible] in quo [illegible] in quibus [illegible] compositio vel divisio [illegible] et [illegible] et ergo compositio solum est in propositionibus [illegible] divisio vel in [illegible] et ergo [illegible] compositio et divisio non conveniunt intellectui [illegible] intellectum [illegible] intellectui convenit [illegible] ut dicitur [illegible] quod intellectus non convenit componere vel dividere [illegible] compositio [illegible] ut [illegible] componendo [illegible] et divisio [illegible] intellectus [illegible] alia [illegible] componendo et dividendo intellectus [illegible] et ita convenit intellectui

Utrum quando intelligimus necesse sit phantasmata

speculari [illegible] quod [illegible] una [illegible] una [illegible] quod [illegible] alia quod [illegible] intellectus [illegible] sicut [illegible] intelligimus sunt magis [illegible] separata [illegible] intellectum [illegible] separatum et abstractum a [illegible] materialibus [illegible] in [illegible] sicut [illegible] in [illegible] separari [illegible] ab intellectu nisi in phantasmate [illegible] et ergo quod [illegible] est phantasmata speculari [illegible] actualem intellectionem [illegible] in intellectu [illegible] est in quadam [illegible] in actu imperfecto et incompleto [illegible] manentes [illegible] actuale et completo [illegible] actualiter intelligens [illegible] phantasmate et [illegible] de novo intelligere [illegible] manentes in actu incompleto [illegible] intellectus [illegible] se ad phantasmata [illegible] se [illegible] ad actum completum et perfectum

[illegible] quod [illegible] intellectus necesse est phantasmata speculari [illegible] ad quod nos valeat [illegible] phantasmata [illegible] ad duo [illegible] ad acquirendum scientiam [illegible] ad intelligendum [illegible] ad utendum scientia acquisita [illegible] phantasmatibus non possumus scientiam acquirere [illegible] scientia acquisita [illegible] non [illegible] procedere ad [illegible] necesse est quod [illegible] intellectus [illegible] intellectus [illegible] et [illegible] phantasmata [illegible] quod [illegible] quod non est necesse semper [illegible] non [illegible] speculari [illegible] phantasmata [illegible] per [illegible] phantasmatibus [illegible] phantasmatibus [illegible] [illegible] sequitur quod non intelligeret deum et res [illegible] quod phantasmata non [illegible] phantasma est [illegible] et [illegible] quod [illegible] quod [illegible] sunt phantasmata [illegible] a nobis per [illegible] ad [illegible] sunt phantasmata [illegible] intelligimus [illegible] [illegible] speculari et [illegible] quod deum [illegible] per phantasmata [illegible] intellectus [illegible] quod [illegible] phantasmatibus [illegible] quod [illegible] dependet [illegible] [illegible] est competenda [illegible] quod [illegible] intellectus [illegible] phantasmata [illegible] intellectus [illegible] phantasmata [illegible] in phantasia [illegible] in memoria [illegible] in phantasia [illegible] phantasma non est in intellectu [illegible] intelligibiles [illegible] phantasma [illegible] intelligibiles [illegible]

Utrum [illegible] sit intellectus noster

[illegible] separatas a materia intelligere [illegible] separatas [illegible] qui [illegible] motorem [illegible] intellectus [illegible] separatas ut deus et intelligentie [illegible] quod [illegible] a nobis intelligibiles [illegible] possumus intelligere [illegible] separatas [illegible] quod quod

effectibus substantiarum separatarum devenimus in cognitionem ea-
rum, ut quod motu et perpetuitate motus [illegible] si non esset
sequeretur quod ipsa non posset felicitari quia felicitas consistit
in cognitione summi boni et delectatione consequente, ut patet 10° et
Nota — 10° Ethicorum. Sed [illegible] substantie separate non potest a nobis intelligi
quia dicit philosophus 2° Metaphysice sicut se habet oculus nycticoracis
ad lumen solis ita se habet intellectus noster ad [illegible] manifestissima
[illegible] naturae, ergo [illegible] consolationem [illegible]
non capit summe felicitas sicut simplicissima [illegible]
[illegible] ad primum dicendum quod impossibile non est dicere [illegible]
sed est dicere difficultatem, sicut quod difficile est nobis in hac vi-
ta cognoscere substantias separatas, et hoc est quod philosophus 10° Ethicorum
[illegible] cum [illegible] operatione difficile [illegible]
non capit [illegible] dicit [illegible] quod [illegible] ad [illegible] cognoscere
[illegible] non potest et [illegible] ad ea quod [illegible] cognoscere
[illegible] et [illegible] sicut [illegible] quod est [illegible]
[illegible] quod effectibus [illegible] causa eius est infinita que non
est cognoscibilis [illegible] possumus tamen cognoscere [illegible]
Nota — et potest esse [illegible] verum et [illegible] deus cognosci
a [illegible] primo [illegible] cognosci a posteriori [illegible]
[illegible] operationis et operatio
est [illegible] operationis quod movet [illegible]
Nota — [illegible] est agere [illegible] cognoscit
a posteriori [illegible] deus [illegible]
[illegible] a quo non [illegible] substantiam [illegible]
[illegible] quod sequitur deus est [illegible] et non [illegible]
deus quod [illegible] est [illegible] et tamen non est deus [illegible]
Nota — [illegible] cognoscit a posteriori sicut deus [illegible]
[illegible] deus est [illegible] ad [illegible] dicendum
[illegible] dicitur et quod dicitur [illegible] eius est [illegible]
sine operis dicitur quod operatio est [illegible] et [illegible] quod
operationis est [illegible] non [illegible] est deus [illegible]
quo [illegible] non est [illegible] ad [illegible] dicendum quod
[illegible] eius est [illegible] quod [illegible] dei [illegible]
deus non [illegible] ad [illegible] dicendum quod deus [illegible]
[illegible] quod est non [illegible] in simplicibus per [illegible] difficul-
tatem [illegible] et si [illegible] difficultatem [illegible] non est difficile
[illegible] sicut est [illegible] notificatio quia sic deum possumus
Nota — [illegible] dei est [illegible] [illegible]
deus non potest cognosci per effectum [illegible] effectus non [illegible]
cognoscere deum primo in omni cognitione quia [illegible]

[illegible] ad [illegible] sicut effectus non [illegible] proportionatus ad deum quia finita
et infinita [illegible] ad [illegible] nulla est proportio
Nota — [illegible] intellectus possit cognoscere deum [illegible]
[illegible] bonum cognoscimus deum primo quod cognoscere deum
[illegible] sicut [illegible] bonum [illegible] ad primum dicendum quod
[illegible] non est proportio [illegible] ad deum [illegible]
[illegible] quia [illegible] capit [illegible] a [illegible] et
[illegible] et hoc sufficit ad [illegible] quod [illegible] intellectus
[illegible] et [illegible] ad [illegible]
[illegible] intellectus est aptus natus cognoscere deum, et [illegible] dicendum
ad [illegible] dicendum quod non [illegible] cognitio sicut cognitio
[illegible] amore et delectatione quam non [illegible] nota
[illegible] possit cognoscere deum [illegible] quod [illegible] possit felicitari
in hac vita sicut [illegible] quia felicitas est status
[illegible] aggregatione perfectus [illegible] duplex est
felicitas scilicet [illegible] et [illegible]
[illegible] mala pene et culpe, et ista non est in futura
mala [illegible] culpe sicut non
[illegible] pene quia [illegible] perfecte in hac vita nulla pena
in [illegible] et [illegible] in hac vita que consistit
in cognitione et amore per quam [illegible] ad [illegible]
Utrum intellectus intelligat res corporales et
[illegible] per abstractionem a phantasmatibus [illegible] dicit
cognoscere [illegible] secundum [illegible] quod [illegible] intellectus [illegible]
in [illegible] non [illegible]
[illegible] non cognoscere [illegible]
[illegible] abstrahere a [illegible]
[illegible] phantasmata [illegible] quod [illegible]
et [illegible] non potest [illegible]
[illegible] per [illegible] intelligibilis que per [illegible]
Nota — [illegible] non potest cognoscere [illegible]
[illegible] intellectus corporalia [illegible] ad intellectum
[illegible] secundum [illegible] quod non
spiritualia [illegible] cognoscit sola corporalia sicut intellectus cognoscit
[illegible] sicut [illegible] quod [illegible] cognoscit [illegible] et [illegible]
[illegible] inferior [illegible] non [illegible] ad ea que
[illegible] superior ea que inferior
[illegible] superior [illegible] non operatur, non intellectus
[illegible] ad [illegible] ad [illegible] se [illegible]
[illegible] et [illegible] potest [illegible]

te vel alia vis distincta quia sensus est virtus organica et de-
bilitatur ad intensa sed intellectus est virtus immaterialis non organica et
ideo non debilitatur, sed ad excellentia et spiritualia sed intendit se
Et istud verum quando intelligit unum et tamen verum magis aliud
intellectus duplex unus potest habere magis debilitat actum intellectus
ex parte rerum intellectarum et non contingit unum vero [illegible]
quod intelligere quam aliud [illegible] potest habere magis debilitat actum
intelligendi ex parte intellectus et contingit unum vel unum intellectum
quod intelligere quam aliud et quia duplex unus ex parte intellectus quantum
est fortior et vigorosior in uno quam in alio propter causam
melius dispositam quia dicit philosophus 2o de anima molles carne
aptos mente esse dicimus [illegible] videmus quod unus melius
unum vel videt quam alter quia habet fortiorem visum et debiliorem
melius dispositum sic contingit ex parte virtutum inferiorum
quibus intellectus indiget ad suam operationem nam illi in quibus
virtus imaginativa cogitativa et memorativa melius est
disposita ad intelligendum verum et patet quod sit dubium ad rationale
dicitur si intellectus intelligit res per abstractionem sequitur quod falsum
sit intelligere quia intelligit verum aliter quam est, et quia res quam
intelligit [illegible] non res sic est ita est consequens falsum [illegible]
[illegible] quod abstrahere duplex contingit uno modo per modum compo-
sitionis et divisionis sic cum intellectus intelligit aliud non esse
in alio vel separatum ab alio [illegible] et quomodo intelligit falsum
vel per abstractionem [illegible] intelligit aliquod per modum simplicis
et absque consideratione sic cum intellectus unum non considerando
de alio sic intellectus contingit vel [illegible] verum per abstra-
ctionem a fantasmatibus quod possumus intelligere naturam rerum non
[illegible] particularia individuantia Nam quod naturale [illegible]
[illegible] quod sensus [illegible] individuat colorem in pomo non
individuando de [illegible] fuit modo speciebus, et [illegible]

Utrum ad actualiter intelligere necesse sit ponere [illegible]

speciem mediam inter fantasma et intellectum [illegible]
quia ad intellectum quod intellectus actu intelligat requiritur [illegible]
fantasma tamquam obiectum et quia est tamquam materiale et ab
fantasmate abstrahitur species intelligibilis et patet in
intellectu possibili quibus quamvis sit intellectio actualis
et species intelligibilis sic sic media inter fantasma
et intellectum istud non [illegible] species intelligibilis
est forma [illegible] qua intellectus intelligit, et species intelligibilis
est quo res [illegible] [illegible] quod species est se sic est

quo intellectus intelligit et non sicut id quod intellectus quia mente
esse intellectus intelligit quod patet in sensu sed sic esse sensus non
est id quod sentit sed id quo sensus sentit, sic est de intellectu
et esse intelligibili. Istud non quod ita est necessitas ponendi
rerum speciem mediam inter fantasma et intellectum quia
ad actualem intellectionem non sufficit intellectus et fantasma
[illegible] quia fantasma est quoddam materiale et representat rem
materialem et non potest esse in intellectu sed requiritur species quae sit
immaterialis representans sed sic est de sensu quia sensus in se caret
primo [illegible] immaterialis a specie sensibili et patet quod intellectus in
suis notitiis procedit ab imperfecto ad perfectum quia [illegible]
[illegible] fantasmate tamquam imperfecto quia est materiale statim
[illegible] speciem spiritualem mente quam [illegible] intellectus [illegible]
[illegible] quo intellectus agens abstrahit rerum species a fan-
tasmatibus dicit [illegible] quod per [illegible] modum [illegible]
[illegible] forma [illegible] in fantasmatibus sunt
[illegible] modo in intellectu possibili sunt quemadmodum unum corpus
de uno loco recipit et transfert ad aliud sed sic quod virtu-
te intellectus agentis resultat [illegible] in intellectu possibili
quod [illegible] intellectus agentis super fantasmata quae quamvis
representativa [illegible] fuit fantasmata sed ad [illegible]
speciem quia est vera simile [illegible] et propriis [illegible]

Utrum intellectus speculativus et practicus sint potentiae distinctae

[illegible] videtur [illegible] quod non sint distincte quia
potentiae quae [illegible] loco et subiecto sed differunt semper a
quodam [illegible] philosophus vult tamen quod intellectus speculativus et prac-
ticus non differunt [illegible] sed [illegible] quia dicitur intellectus speculativus
[illegible] sed intellectus practicus dicitur est de [illegible]
speculativus quia considerat res [illegible] a nobis [illegible]
[illegible] operabiles a nobis [illegible] voluntatem sicut est [illegible]
et [illegible], sed dicitur intellectus practicus quia considerat de hiis quae
sunt operabiles a nobis [illegible] voluntatem [illegible]
[illegible] obiectum intellectus speculativi est [illegible]
[illegible] ordinatur ad [illegible] virtute
[illegible] [illegible] obiectum intellectus practici est bonum

Utrum [illegible] sit intelligere [illegible]

[illegible] quod non [illegible] contingit [illegible]
[illegible] intelligere [illegible] alia [illegible] quod ob-
iectum intellectus est quiditas rerum materialium [illegible] obiecta

non cadit in non ens sic essentia quia non ens non est aliquid
quiditas et non ens non potest esse obiectum operis intellectus et
[illegible]

[illegible]

est d' i° q̄ intell'9 intelligit p sp̄s separatas et intentiōes
non ideo ... intell' diversime ... intell'9 dum̄ n°
pt intelligere impossibilia q̄ si deus posset intelligere impossibi-
lia posset velle id et posset facere id q̄d implicat
cōtradictionem Ratio q̄ impossibilia s° intellig'm diversime abstra-
hune, ideo q̄ deus non cognoscit q̄ omnia que ipse vult
intentione intelligit. Ex hoc sequitur q̄ impossibilia intelligere
i nobis non dat aliquam pfectionem simpl' sed imperfectionem et q̄ deus non est

V lapis non est i aia sed spēs lapis

albumes
dus ... q̄ ... q° pro quo non aliquis d' ee in
aia dupl' ... fuit istud lapis non est in aia aliquo
obiective et lapis est in aia ro quidam p sp̄s lapidis
intelligere scilicet ... lapidis quidam intell' gñr ... la
pidis quidam aut cognitionem sed ... nec ... sp̄
videbit in illa. Cz d lapis est in aia p' lapis est in aia
obiective ... entitatis ... ab inferiori ad superius
et sp̄s lapidis est in aia ... et lapis ... sp̄s la
pidis est ... non ... ee sed ... spēs de
... non ... lapis est in aia obiective ...
entitatis q̄ arguitur ab inferiori ad superius ...
... in ... et superius in ... non ...
ab amplo ad ... ... q̄ aliquis d' ee ...
dupl' ... effectum ... ... aliquo informante
seu ... ideo q̄ d' ... ee sicut ...
... est d' ... ... aut effectivo
... sp̄s lapidis sit ... effective

V sic manus est organum organorum sic

intell'9 sp̄s specierum intelligibilium et ... sp̄s ...
... q̄ ... pro quo non aliquis d' ee organū
organorum ... ... administratorum et manus d' ee
organum organorum sic et intell'9 sp̄s specierum intelligibilium
... quo ad ... et ... cognitionum ...
... ita ... manus intell'9 et ... q̄ sic manus ...
quidem omnia organa omnium animalium eo q̄ aliqua
animalia habent cornua p defensione aliqui habent ...
... non ... defensionis ... p manum et
intell'9 d' ee sp̄s intelligibilium ... aliquis d' ee
organum organorum p ... q̄ ... ...
loco ... ...
importa̅ ... et ... manus pt dici organum
organorum p ... ... q̄ p manus
... organis ... ... q̄ manus
manet omnia organa eo q̄ p manum ... omnia alia
organa ... q̄ ... dedit manum loco omnium or
ganorum que sunt data aliis animalibus q̄ sic ... de
dit aliquibus animalibus cornua p defensione vel ...
... sic ... dedit manus loco omnium organorum
p defensione ... intell'9 pt ... sp̄s ... vel for
marum p ... et ... de ... q̄ p
... ... formis ... q̄ ... ... omnes
formas eo q̄ p ... intell' omnes forme distinguuntur
sic ... ... q̄ aia est data loco omnium
formarum et ... p defensione ... eo q̄ aia
p intellectum pt cognoscere ... formas ... d manus non est
organum organorum ... p' q̄ ... est organum ...
... ... q̄ ... ... q̄ in manu non est aia
p' aia est in corde ... ... in manu ... non pt ee
in ... locis ... ... sic et organum organorum
non ... p ... q̄ cor est organum organorum
p administrationem q̄ cor ... membris sp̄s
vitales et ab ipso omnia membra habent ... q̄
administrat calorem naturalem ... d' manus d' ee
organum ... q̄ i manu est aia ... q̄ d' ... non
pt ee ... d' q̄ ... d' ... q̄ ... non
non pt ee in ... ... d'
q̄ ... non pt ee in ... ... vel locis ... non
est pt ... ... q̄ ... pt ee in ...
locis que sic se habent q̄ sunt ... et
est d' aia que est in corde et i manu q̄ sunt ... to
... ... manus est organum organorum p ...
... non administro est ... q̄ ... et ... infra
non d' q̄ manus est organum organorum p administrationem
... q̄ p manum ... cor ... est
organum ... q̄ cor ... administrat ceteris
membris ... sp̄s vitales et ... et ...
d' ... est forma formarum ... intelligi ... ...
et ... glosa d' formis ... ...
... que non intelligit ... ... d' forma
intellectus p' q̄ ... intelligit ... p' q̄ ... est
d' q̄ ... non ... intelligi q̄ ... ...
... sic ... intell' q̄ habet formam per ...
... et ... animam ... seu ...

Cz d

Cz d

Circa tertium sequitur utrum potentia motiva sit potentia anime distincta ab aliis potentiis. Respondetur quod tertio [illegible] quod [illegible] potentie anime [illegible] potentiarum motivarum pro quo nota potentia motiva [illegible] duplex uno modo [illegible] pro omni illo quod est principium motus [illegible] et isto [illegible] et [illegible] potentie motive. Alio modo [illegible] quod apta nata est [illegible] et ipse [illegible] potentia [illegible] et istud potentia motiva [illegible] non potentia motiva [illegible] duplex uno modo [illegible] de uno loco ad aliud et isto modo [illegible] anime [illegible] potentiarum motivarum sicut plante et anime animalium [illegible] animalia non [illegible] et [illegible] et bruta [illegible] animalia [illegible] plante [illegible] ab [illegible] et [illegible] bruta non [illegible] ad [illegible] debet potentiam motivam ut [illegible] animalia [illegible] potentiam motivam [illegible] animalia [illegible] potentiam motivam [illegible] potentia motiva [illegible] et ita [illegible] animalibus [illegible]

Dubitatur utrum potentie anime sint quodam modo infinite [illegible] potentie anime [illegible] distinguntur per actus [illegible] ab aliis potentiis et [illegible] per obiecta [illegible] et [illegible] potentie anime [illegible] infinite [illegible] potentie anime [illegible] pro quo nota potentie anime distinguntur duplex [illegible] potentie anime [illegible] distinguntur [illegible] et [illegible] actus [illegible] ab aliis potentiis et isto modo [illegible] infinite [illegible] actus [illegible] ab aliis potentiis [illegible] actus [illegible] et [illegible] in [illegible]

Utrum appetitus seu potentia appetitiva anime sit distincta ab aliis potentiis. Respondetur quod tertio [illegible] potentias anime [illegible] potentiam appetitivam et [illegible] potentia

distincta ab aliis potentiis pro quo nota appetitus [illegible] potentia anime [illegible] appetitus [illegible] appetitiva non est distincta ab aliis potentiis [illegible] distinctum [illegible] facit distinctum [illegible] ab aliis [illegible] distinctum [illegible] ab aliis [illegible] pro quo nota sic [illegible] potentia anime ab [illegible] appetitiva [illegible] distinctum [illegible] potentias anime [illegible] potentia [illegible] ut plante [illegible] potentia [illegible] ut bruta [illegible] potentia motiva [illegible] ut bruta [illegible] potentia appetitiva non [illegible] distinctum ab aliis [illegible] anime potentie [illegible] et [illegible] quod [illegible] appetitus [illegible] distinctum [illegible] a potentia

Utrum natura non deficit in necessariis nec abundat in superfluis [illegible] Respondetur quod tertio [illegible] pro quo nota natura est duplex [illegible] natura [illegible] et independens et [illegible] natura [illegible] natura et dependens et [illegible] natura [illegible] et [illegible] natura [illegible] defectus [illegible] effectus de [illegible] dispositionibus [illegible] natura [illegible] capitibus [illegible] in natura et [illegible] pro [illegible] non est [illegible] natura [illegible] natura [illegible] uno modo quod parte [illegible] quod parte dispositionis actionum et passionum quod parte materie [illegible] duplex uno modo quod parte materie [illegible] et duplex [illegible] defectus materie et [illegible] superabundantiam et [illegible] Alio modo quod parte materie [illegible] defectus et [illegible] superabundantiam et [illegible] quod parte [illegible] quod parte [illegible]

canum ut visum est in quadam regione ubi una canis pe-
perit novem catulos sic etiam generatio vermium quandoque capita
catulorum vel oculos leporum et hec proveniunt propter constella-
tiones sic quod est constellatio per varietatem generationis vermium ad
modum canum et ideo etiam generatio vermium generalis sic narra-
vit Albertus in suo tempore se vidisse gemellos [illegible]
tos quorum unus fuit sartor et alter sutor et unus mor-
tuus alter portavit mortuum per tres annos in dorso. Sed quod
propter dispositionem activorum et passivorum contingit aliqua peccare
in natura, etiam generatio vermium morbida quandoque oculos
bufonis vel etiam vocat morbidas et quod Avicenna dicit quod
aliqui vermes sunt ita male complexionis quod generant inspicien-
tia infirma et etiam marcescunt sicut etiam aliqua vetule
atque sunt ita morbide et venenose ut dicit Albertus
quod inspicientes pueros in cunabulis inficiunt eos et etiam
propter mollitiem puerorum. Contra istud arguitur sic videtur ad quod quia na-
tura quando est de se non deficit in necessariis nec abundat in superflu-
is nec facit aliquid frustra propter quod quod natura ordinatissime agit
licet non cognoscat et dicit philosophus [illegible] Et quod natura
ita ordinatissime agit [illegible] non potest errare et sic quod se-
quitur natura potest errare quod propter aliquod impedimentum [illegible]
quod propter [illegible] magis vel etiam quod propter [illegible]
materiam eo quod natura facit quod possibile est [illegible] melius est [illegible]
melius est quod [illegible] aliquid producit [illegible]
[illegible] dicitur frustra quod caret debito fine [illegible] ordinata
[illegible] ad aliquem finem quem non attingit [illegible]
facit frustra [illegible] semper [illegible] utile [illegible]
tota [illegible] natura non facit frustra quia [illegible]
[illegible] quod ad aliquid valeat [illegible]
quod [illegible] aliquid [illegible]
[illegible] et ideo etiam indumenta [illegible] quod natura
indumentum [illegible] et contingit aliquid [illegible] frustra quod natura
aliqua facit calceamenta [illegible] non est calceata ut pa-
ret [illegible] voluntaria quod voluntaria
facit frustra [illegible] Sed [illegible] natura producit [illegible]
[illegible] et illi fuit frustra et [illegible]
[illegible] et [illegible] venenose non sunt semper frustra
quod sunt [illegible] etiam [illegible]
Ez 8 peccatum. Sed [illegible] deficit in necessariis quod sepe producit homines
sine pede vel sine [illegible] et [illegible] deficit [illegible]
quod producit hominem sine vestitu et alimento quod [illegible]
homini. Sed [illegible] producit talpe oculos et hoc est superfluum
quod natura producit oculos talpe propter videre non talpa
[illegible] non videt quia [illegible] sub terra et ibi non potest videre

de [illegible] quia natura quando deficit in necessariis quo ad [illegible]
et etiam abundat in superfluis quod producit homines [illegible] magis
[illegible] et hoc est superfluum. Sed quandoque natura producit [illegible]
[illegible] quod propter [illegible] vermis [illegible] in [illegible]
[illegible] et [illegible] color non est tanta [illegible] sic [illegible]
diversi colores de [illegible] natura non producit homini vestitum
vel alimentum [illegible] sibi dedit quandam [illegible]
sic [illegible] et [illegible] de talpa dicitur quod ibi natura deficit quo
ad [illegible] aliquos vel ad speciem [illegible] quo ad [illegible]
[illegible] natura facit [illegible] et hec omnia est [illegible] pars 7te
quod non attingit aliquem finem quod [illegible] quo
ad [illegible] frustra dicitur quod [illegible] fit
a natura voluntaria [illegible] natura non voluntaria
[illegible] natura facit aliquid semper frustra quod sepe producit aliquem
hominem ad aliquem finem quem [illegible] attingit [illegible] natura producit
homines ad [illegible] et [illegible] attingit [illegible] natura producit
[illegible] quem [illegible] frustra [illegible]
sepe producit [illegible] quos [illegible]
[illegible] natura aliquid producit frustra [illegible]
[illegible] non [illegible] attingit [illegible] semper [illegible]
[illegible] attingit [illegible]
[illegible] diversos homines [illegible] diverse [illegible] et [illegible]
[illegible] est [illegible] per [illegible]
[illegible] non attingit finem [illegible] non fuit frustra
[illegible] indumentum quod sepe [illegible]

De appetitu quomodo dividatur in appetitum

[illegible] et [illegible] quod [illegible] appetitus
superior movet inferiorem appetitus [illegible] movet
[illegible] appetitus [illegible] et [illegible]
[illegible] ad aliquod appetendum vel fugiendum
[illegible] appetitus [illegible] voluntas quod consequitur
cognitionem [illegible] non dicitur appetitus [illegible]
[illegible] appetitus [illegible] cognitionem [illegible]
appetitus [illegible] ad aliquid sibi [illegible]
cognitionem [illegible] appetitus [illegible]
[illegible] appetitus [illegible] appetitus [illegible]
[illegible] et in [illegible]
et in aliis [illegible] appetitus
[illegible] movet [illegible] et consequitur cognitionem [illegible]
appetitus [illegible] sequitur cognitionem [illegible] et [illegible]
non movet [illegible] appetitum [illegible] appetitus
[illegible] et [illegible] appetitus [illegible]
[illegible] est [illegible]

De appetibili moveat appetitum [illegible]

Respondetur quod tripliciter. Primo quod appetibile dicitur esse
bonum vel apparens bonum, unde appetitus naturalis fertur semper
in verum bonum saltem de per se. Appetitus autem animalis fertur
aliquando in bonum apparens, aliquando in bonum verum. Et hoc est
verum, quia bonum non potest converti cum ente, quia ...
non ente tunc appetitus animalis semper fertur in ens bonum.
Secundo ... contra istos fertur appetitus. Respondetur quod ...
ista quod appetitus animalis consequitur cognitionem ...
animalis, unde haec cognitio saepe est erronea, et ideo talis appetitus
tamen quem consequitur cognitio aliquando fertur in malum quod est bonum
apparens. Secundo appetitus naturalis non sequitur aliquam cognitionem
nisi cognitionem divinam quae dicitur esse infallibilis, et ideo infallibiliter
appetitus semper fertur in bonum, et ideo dicitur communiter quod natura agit infallibiliter.

Utrum appetitus et intellectus sint causae sufficientes

et principia motus animalis. Respondetur quod tripliciter. Primo dicitur ...
tunc autem duo moventia, scilicet appetitus et intellectus. Et propter
hoc ista sunt ... causae sufficientes et principia quibus ab
... motus et ... principia motus animalis.
Secundo sic est de intellectu et appetitu ... quod ad mo-
... animalis ... duo principia ... potentia consiliativa
quae cogitat ... et bonum, et haec est potentia intellectiva.
Secundo ... appetitus inclinans ad id bonum ... fertur in bonum,
et haec dicitur appetitus, eo quod omnis appetitus ... fertur in bonum.
Dicitur ista duo sunt principia motus animalis ... causae efficientes
eo quod efficiunt motum, et hoc in proposito quod solum loquimur de
motu locali seu de motu progressivo quod aliquando est ...
tamen ubi appetitus et intellectus non sunt principia ... in motu
nutritionis, augmentationis etc. Tertio dicitur: si sic, sequitur quod plura
... principia motus animalis, quod est contra philosophum in textu ubi
dicit quod unum est movens quod est appetibile ...
in textu quod unum est movens ... et intellectus ... non
movens principale sicut est appetitus ...
... ad unum principale ... ad appe-
titum, quod appetitus est principale movens ... ista duo.

Utrum omnibus animalibus insit potentia motiva lo-

calis. ... quod et hoc ... de animalibus perfectis
quae moventur de loco ad locum ... de animalibus
imperfectis sicut de conchis quae moventur motu systoles
et diastoles, id est motu constrictionis et dilatationis. Et ideo
intelligitur de motu animalis quem consequitur cognitio ... de motu
appetitivo ... appetitus et ... de motu
... Et dicit isti motus ... quod potentia motiva

motiva animalis movet animal ad certas distantias ... sed potentia
motiva naturalis solum movet ad unam ...
... appetibile movet ... animal ... quod est movens ...
Secundo sensus et appetitus sunt moventia ... et ideo ...
... intellectus de potentia motiva ...
et appetitus movent animal in brutis et in hominibus ... intellectus
et appetitus. Et patet quod ut sensus per se ut intellectus per se non
movet animal sed ... appetitus. Secundo dicitur non omnibus animalibus
inest potentia motiva localis, per hoc quod aliqua animalia sunt immo-
bilia ... de animalibus imperfectis. Secundo quod moventur
motu constrictionis vel dilatationis ... quod potentia
motiva est in pluribus quam ... moventur motu constrictionis
et dilatationis. Item si aliqua esset potentia motiva vel ...
... cogitativa ... sensitiva vel
intellectiva ... sequitur quod in brutis
esset potentia motiva quae ibi non est potentia motiva intellectiva
... potentia sensitiva non movet animal propter
quod stat quod animal ... cognitionem sensitivam et non moveatur
... stat quod ... cognitionem intellectivam et non mo-
veatur ...
... appetitum ...
... cognitionem intellectivam ... potentia
motiva ... intellectiva ...
... in pluribus quam ...
... potentia motiva intellectiva ... et
non moveatur ... appetitum quod stat quod ...
appetitum et non moveatur ...
aliqua animalia ... immobilia. Et hoc intelligit quod non sunt
mobilia motu progressivo de loco ad locum quod solum ... co-
veniunt animalibus perfectis ... potentia motiva
... in animalibus perfectis et ... imperfectis ...
... quod animalia perfecta ...
... animalia imperfecta ...
... et ...
... calorem naturalem ... et non mo-
ventur de loco ad locum sicut animalia perfecta ...
... quod ... moventur motu dilatationis et con-
strictionis quod videmus quod ... dilatant se ...
... constringunt se ...
in animalibus ... motus ... cognitionem dilectabilem vel tristabilem
... non ... in pluribus ... quod potentia
motiva motu animalis est cogitativa ... cognitionem sensitivam sed

in brutis quoniam cogitativa intellectiva ut in hominibus unde licet
phantasia sensus et appetitus moveant ipsum animal in brutis, in
hominibus vero intellectus et appetitus movent, et ad actum practicum
dicendum quod cognitio speculativa non movet animal, ut est cognitio intellectus
sed est inquantum appetitus. De alio dicendum quod est potentia motiva
localis in animali ut est [illegible] quod [illegible] est in
plantis hic speculativa ut intellectiva [illegible] ut probat [illegible]
est quia potentia cogitativa cognitionem practicam et phantasia ut dicitur
cognitiva [illegible] quibus non inest potentia motiva quia
dicitur cognitionem practicam [illegible] cognitionem speculativam seu intellectivam [illegible]
non sequitur motus, dicit phantasia quod cognitionem practicam [illegible]
non sequitur motus quod [illegible] quod cognitio [illegible] quod [illegible]
est [illegible] ibi [illegible] non sequitur motus et [illegible] quod sit
cognitio [illegible] ut sit [illegible]

Utrum omni animali sensus tactus sit necessarius. Quod non quia [illegible] quia
[illegible] est animal sine tactu quia [illegible] tangibilium
corrumpunt animal [illegible] necessarius est sensus tactus [illegible] fugere corrupti-
va ipsius animalis et quia tactus est de esse animalis sed alii sensus
sunt de bene esse [illegible] non [illegible] non [illegible] [illegible]
simpliciter sed [illegible] [illegible] animal [illegible] delectabile
et fugere [illegible] sensus tactus est necessarius omni animali
et fugere non [illegible] motu locali [illegible] quia [illegible]
alia [illegible] fugiunt [illegible] non [illegible] non tac-
tus [illegible] sunt [illegible] tangendo, et animal est [illegible] sine tactu
[illegible] in sono [illegible] sensus [illegible] sunt [illegible]
sunt [illegible] potentia tactiva que consistit in organo et debita
dispositione organi et ita est necessaria animali quia animal non potest esse
sine [illegible] potentia [illegible] non organum [illegible] tactus est [illegible] sensus tactus est
[illegible] [illegible] [illegible] non omni animali sensus [illegible] animali
necessarius quia sensus tactus non est necessarius [illegible] non est necessarius animali
[illegible] sunt [illegible] [illegible] semper [illegible]
dicendum quod [illegible] potest non esse [illegible] solus [illegible] est necessarius [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quia ad esse [illegible] [illegible]
[illegible] sine quo [illegible] non potest esse [illegible] dicitur [illegible]
esse [illegible] quod [illegible] non potest esse sine [illegible] [illegible] potest [illegible]
quo [illegible] non potest [illegible] [illegible] sine quo [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et non [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible] ut probat [illegible] sed [illegible] sensus [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] quia sic est alii sensus [illegible] tactus [illegible]
animali [illegible] visus non est necessarius animali [illegible] tactus [illegible] sensus
quia visus est [illegible] tactu [illegible] [illegible] sensus
tactus non [illegible] necessarius animali [illegible] [illegible] [illegible] sed quia

[illegible] ad esse animalis quia animal non potest manere sine tactu
licet potest manere sine visu [illegible] si sit major quod animal
non possit manere sine tactu [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible]
quod animal potest esse sine tactu [illegible] in sono [illegible] dicendum quod sensus
tactus sunt [illegible] ut [illegible] [illegible] si sit major quod
excellentia tangibilium corrumpunt ipsum animal [illegible] [illegible] animal
non percipit excellentias tangibilium [illegible] excellentia tangibilium
sunt qualitates prime et [illegible] non percipit sensus tactus [illegible]
[illegible] [illegible] parte quia [illegible] in se qualitates primas [illegible] non percipit
[illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est in [illegible]
[illegible] percipit qualitates quia [illegible] tangit [illegible] in [illegible]
[illegible] est [illegible] [illegible] sequitur quod sensus tactus est necessarius
[illegible] quia excellentia qualitatis est corruptiva [illegible] et
per excellentiam calidi et frigidi [illegible] sonus [illegible] cor-
rumpit, [illegible] [illegible] sequitur quod visus et alii sensus [illegible]
necessarii animali [illegible] quia visus corrumpit animal [illegible] basilisco de
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod excellentia tangibilium [illegible]
[illegible] corrumpunt [illegible] animal sic excellentia [illegible] ut calor et
[illegible] sensus tactus consistit in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
qualitatum et [illegible] corrumpit excellentia [illegible] [illegible] dicendum quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] et [illegible] quia [illegible] [illegible] in [illegible] quod in [illegible] et [illegible]
[illegible] non sunt sensus, et [illegible] quia in [illegible] non [illegible] quia sunt
[illegible] et [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dicendum quod
quia [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] de sibi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
sensus visus corrumpit animal [illegible] in basilisco dicendum quod visus de
[illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] de basilisco [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] est quod non est de [illegible] sed quia [illegible] [illegible] [illegible]
ad [illegible] basilisci [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
per oculos dicendum quod [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] per oculos quia [illegible] sunt magis [illegible] [illegible] [illegible]
animal sit [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] est sonus [illegible]
[illegible] de [illegible] non corrumpit animal sed [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sonus [illegible] et [illegible]
corrumpit animal [illegible] est odor [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sed [illegible] est [illegible] [illegible] ad [illegible], sed excellentia
tangibilium [illegible] corrumpunt animal et non est [illegible] [illegible]
sensus tactus ut est necessarius animali quo ad esse ut ad bene esse

q non quo ad esse Eciam est sensus tactus est medius alii quo
ad bene esse Item sensus tactus ut est medius alii inferior est
impotens ut inferior vincitur ut aliquo modo medius, q non in
quantum vincitur qui sic esse vincitur et tactus qui inferior
presumpt d' esse Item si sic ut ergo sensus tactus est medius
alii so, ut etiam alii sensus eciam est sensus gustus est medius
alii ergo non so sensus tactus amplius per prius in de sensus et sensus
ubi dicitur q duo sunt sensus medii animali s gustus et tactus
Item alii sensus sunt d' esse animalis ergo sunt medii alii amplius
alii sensus sunt medii ad bene esse aliis quo ad esse aliis ratio
ab inferiori ad superius de primo dicitur q sensus tactus utique
est medius animali tamen quo ad esse quam quo ad bene esse quam alii
sensus non sunt medii animali quo ad esse sed solum quo ad bene
esse, et per hoc dicitur duo modi sensum tactus et alios sensus de
20 dicitur quando dicitur vel est medius inferior impotens etc sed quia
non est medius inferior impotens quia sic esse impotens quia
sensus tactus ut inferior vincitur ut patet in quo vincitur
inferior aut sensus tunc est medius d' alio prius i d' sensu
et sensu non sumit duos sensus esse medios alii s gustum
et sensum tactus quam q' so dicitur sensum tactus esse medii
alii propter quandam non gustus sunt duo unus ipse
ex sensu distinctio diversa sapores unum quod indicat cum
non ut dulce et distinguit in tactu et ita non est
medius et q' sumit sensus in sine et gustus sicut
et non est medius alii ergo sunt medii et non distinguit
in tactu et est sensus distinctus inter alia quod sunt et
distinguens et est medius alibi et est d' esse alias sicut distinguendo
tactus qui sic gustus est tactus et ad actum distinguendo
Est bene sancti quoniam sensus tactus est alii medius quo ad esse
alii tamen sunt medii quo ad bene esse et ergo hoc non sequitur
q sunt medii quo ad bene esse ergo ad esse q arguitur ab inferiori
ad superius cum dicto in includente nec est sic tamen bene medium
est dubium est quo alii sensus sunt medii quo ad bene esse
alii dicitur q ipso q' multas conferunt utilitates animali
in deserviunt ad acquirendum alimentum quod non solum loge
alia in loco sunt generantes sed dant quando de longe ad
quaerere et ad hoc deserviunt vel q sed est conferunt ad
acquirendas multas doctrinas rerum quibus intellectus
formatur sciat et acquirit virtutes per quas in vita
perficiatur et tandem perveniunt ad beatitudinem in vita seculi semper
quam in patria vel igitur celestis per misericordiam suam ipse
tales qua nobis concedat pater et filius et spiritus sanctus Amen

Attractiva me(n)te q(uod) ab(s)q(ue) attract(io)ne alit(ur)

Retentiva me(n)te q(uod) retine(t) alimentum

Nutritiva que e(st) pot(enti)a g(e)n(e)rat(i)v(a) alimentum in s(ubstanti)am cor(poris) aliti ad restaura(ci)o(n)e(m) deperditi et deservit ad individua conservand(um) et h(abet) duas vires

Vegetativa

Augmentativa que e(st) pot(enti)a q(ue) superflua alimenti g(e)n(er)ati sangui(n)e in s(ubstanti)am cor(poris) sc(ilicet) tam eius dimensio(n)e s(ecundu)m longitudinem latitu(din)e et p(ro)funditate(m) et deservit ad p(er)fectio(n)em sibi et h(abet) duas vires s(cilicet) digestiva me(n)te q(uod) separat purum ab impuro et expulsivam me(n)te qua impurum expellitur

Dispositiva q(ue) i(n) masculis et in femi(n)is ordinat et ab(s)q(ue) viris specialis

Generativa que e(st) pot(enti)a q(ue) ea q(ue) superfluunt nutritive et augmentative g(e)n(er)atio(n)e mat(er)iam admi(ni)strans que deservit ad conservatio(n)em sp(eci)ei et h(abet) 2 vires

Immutativa q(ue) s(e)m(in)a cu(m) separat p(ro) g(e)n(er)atio(n)em [illegible]

Formativa q(ue) ex semi(n)e format et disponit membra

Visus e(st) vis sita in uno grano ordinata ad app(re)hensio(n)em for(m)arum s(e)n(s)ibilium que imp(ri)mu(n)tur in humore cristallino cuius obiectum e(st) lux media(n)te colore trasparentis organum e(st) oculus et actus e(st) videre

Auditus e(st) vis sita in nervo expanso in superficie cum obtici ordinata ad app(re)hensio(n)em forme audibilis cuius obiectum e(st) sonus medium e(st) elementum organum e(st) auricula cuius actus est audire

Exterior

Olfactus est vis sita in duabus carunculis anterioris p(ar)tis cerebri similibus capitibus mamillarum ordinata ad app(re)hensio(n)em forme odorabilis cuius obiectum odor organum due caruncule a cerebro descendentes actus odorare medium e(st) elementum

Gustus est vis in nervo expanso ordinata ad app(re)hensio(n)em saporis cuius obiectum sapor organum lingua me(dium) duplex extrinsecum et intrinsecum extrinsecum e(st) quedam salivale intrinsecum e(st) spongiositas lingwe

Tactus est vis in o(mn)ib(us) p(ar)tibus cor(poris) s(e)n(s)ibilibus ordinata ad app(re)hensio(n)em omnium qualitatum tangibilium [illegible] que sunt calidum frigidum humidum cuius obiectum e(st) tangibile organum nervus [illegible] a cerebro et [illegible] a corde p(er) o(mn)es p(ar)tes cor(poris)

Sensitiva

Circa formas s(e)n(s)ibilium et e(st) for(m)a s(e)n(s)ibilis exterioris et interioris s(e)n(s)(u)s [illegible] sp(eci)es corporis et figuram s(e)n(s)us interior et exterior app(re)hendit et circa formas cuius dicitur pot(enti)a (et) deserviunt p(ri)m(u)s et opa(ci)o s(e)n(s)ibilis

App(re)hendendo et sic e(st) s(e)n(s)us communis que e(st) vis sita in p(ri)ma [illegible] anterioris p(ar)tis cerebri ordinata ad rece(p)tio(n)em for(m)arum s(e)n(s)ibilium que sibi a s(e)n(s)ibus exterioribus

Determinando et sic e(st) imaginativa sive imaginatio que [illegible] [illegible] celula que e(st) vis sita in p(ri)ma sive in anteriori p(ar)te cerebri ordinata ad rece(p)tio(n)em for(m)arum [illegible] que sibi a s(e)n(s)u [illegible]

Interior

Componendo et dividendo et sic e(st) fantasia que e(st) vis sita in prima p(ar)te medie celule anterioris p(ar)tis cerebri ordinata ad compositio(n)em et divisio(n)em for(m)arum s(e)n(s)ibilium in imaginatione [illegible] cum [illegible] e(st) [illegible] imagines cum imaginibus [illegible] intentionibus cum intentionibus et componit et dividit [illegible] [illegible] et [illegible] potentia facit

Circa intentiones formarum s(e)n(s)ibilium et e(st) intentio formarum s(e)n(s)ibilium que non s(e)n(s)us interioris a for(m)is s(e)n(s)ibilibus e(st) abstracta sic ovis videns lupum app(re)hendit [illegible] videns [illegible] app(re)hendit [illegible] esse [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] sunt in s(e)n(s)u exte(rior)i [illegible] [illegible] pot(enti)a interioris que op(er)a(tur) circa intentiones for(m)arum s(e)n(s)ibilium due sunt p(ar)tes [illegible] op(er)at(ur) recipiendo sive app(re)hendendo et [illegible] et sic e(st) estimativa que e(st) vis sita in p(ri)ma [illegible] medie celule cerebri ordinata ad [illegible] intentionum que a for(m)is s(e)n(s)ibilibus abstrahuntur est autem [illegible] [illegible] ad formas s(e)n(s)ibiles [illegible] [illegible] et [illegible] alia [illegible] [illegible] a s(e)n(s)ibus exterioribus [illegible] ad intentiones [illegible] alia alia [illegible] [illegible] intentiones [illegible] [illegible] [illegible] collectionem et ideo [illegible] pot(enti)a que in aliis [illegible] dicitur estimativa in [illegible] dicitur cogitativa que etiam [illegible] [illegible]

Potentiarum a me(n)te alia

particulare est autem collectiva formarum perceptarum sic vis intellectus voluntas. Alia pars cerebri posterior operatur rationando et est memoria que est vis sita in posteriori cellula interiori partis cerebri ordinata ad retentionem intentionum a sensibus sensibilibus abstractarum cuius officium est intentiones a singularibus elicitas per estimationem conservare et conservatas in se invicem alias intentiones perceptas quasi syllogistice inquirendo et ratiocinativa etc. secundum Avicennam et Algazelem potentia autem interiores sensitive sunt sensus communis imaginativa fantasia estimativa et memoria

Motiva — Imperans	et hec consistit dividitur secundum se etc. et est sensualitas et est quedam vis anime inferior ex qua est motus atque appetitus rerum ad corpus pertinentium. Aut concupiscibilis est persuasio rationis etc. est concupiscibilis et irascibilis que nominant sensualitatem et ex divinum ad rationem et diffinitur. Concupiscibilis est vis ordinata ad prosequendum vel fugiendum ea que secundum sensum sunt delectabilia vel nociva que delectabilia impediunt vel nociva inferunt. Irascibilis est vis ordinata ad repellendum
Motiva — Exequens	et est vis infusa musculis et nervis continens cordas et ligamenta membris coniuncta que indicat et discernit quid fugiendum et quid eligendum et hec potentie non
Discernens	dicuntur per contrarium a potentiis sensibilibus et apprehensivis et hec tres duas partes quarum altera discernit apprehensionem forarum etc. est imaginativa vel fantasia. Aut discernit intentiones forarum sensibilium etc. est estimativa in brutis vel cogitativa in hominibus
Activa	que dicitur intellectus agens et est potentia faciens sensibiles intellectuales in potentia intellectuales in actu unde 3° de anima dicitur ille in quo omnia facere sic habitus et lumen vel est ad hoc facere ipsum intellectum in potentia esse in omnia intellectualia et per ipsum reducunt de potentia ad actum
Affectiva	respectu omnium intellectualium abstrahendo quiditates a fantasmatibus
Passiva	que dicitur intellectus possibilis et est potentia passiva intellectualium receptiva unde dicitur quod tertio de anima sicut in ea sit ex de est in potentia ad recipiendum omnia fieri omnia intellecta

Intellectiva	Iste intellectus quoque dicitur perfectum
	Item prioribus et hoc dicitur speculabilem et est intellectus qui est speculativus et potest esse
	— potentia modo dicitur intellectus [illegible]
	— in actu primo qui est et sic dicitur intellectus [illegible]
	— in actu secundo qui est sic [illegible]
	aut operabilem et est intellectus qui est practicus cuius habitus est sinderesis
	Item generali et hoc vel speculabilem et est vis speculativa
	operabilem et est vis practica et hoc vel — habitus superiorem et est vis superior; habitus inferiorem et est vis inferior
Discernens motivum et hec dividitur vel per habitum	principiorum et est intellectus practicus
	conclusionum et est vis practica et sic prima discernens motum per conscientiam dicitur ab apprehensiva
	ultra et intellectus vero discernens motum dicitur per conscientiam sua ab apprehensiva
Motiva	Appetitum autem quem est propter altum consequendum etc. et est liberum arbitrium unde electio que est actus eius est de eis que sunt ad finem que propter aliud appetuntur. Ex quo patet quod liberum arbitrium et voluntas non sunt diverse potentie quia eiusdem potentie est moveri in finem et in ea que sunt ad finem et in eo quiescere. Sed dicunt sic intellectus et voluntas cum est semper veritatem apprehendere rationalem autem est apprehendere veritatem de uno in aliud discurrendo. Et nomina quod in parte intellectiva et cogitativa non sunt nisi due potentie differentes sic intellectus agens et possibilis unde intellectus speculativus et practicus ratio superior et practica ratio superior et inferior et sinderesis et operativa et sinderesis non dicunt nisi per diversos habitus vel respectus
Simplicitas motivum et hec dicitur vel simplicitatem	Simplicem appetitum et sic est voluntas

202

Sequūtur tituli cōmunī sup librū de sēsu et sēsato

v de operacōibus et passionibus quibus tot vni aīatorū sit pcedā aliqua scīa distincta a scīa de aīa et a scīa de plantis

v sensus media gaudium tristicia ad eorū appetitus et desiderium sunt sine et quedā operacōes alud

v phisicus tractat consideracōe de sanitate et egritudine

v sentire sit prīm omni animali

v gustus et tactus sint necessarij omni animali

v alij tres sensus scilicet visus auditus odoratus insint aīalibus pducta secūdis pro sit esse vel gra vtilitatis

v visus sit melior et perfectior auditu et aliis sensibus

v sensus auditus plus conferat ad doctrinam quam visus et aliorū aliorū sensuum

v ceci a natiuitate sapientiores sint surdis a natiuitate carentibus visu

v omnis surdus sit mutus et nō econūso

v fulgor qui accidit apparet fulgere seu scintillare sit in ipso oculo in quo apparet

v visio fiat extra mittendo vel intus suscipiendo

v organum visus sit de natura aque a duo

v visio fiat in extremitate oculi vel in profundo intimus ipsius oculi

v organum auditus sit de natura aeris a duo

v organum olfactus sit de natura ignea a duo

v organum gustus et tactus sit de natura terre a duo

Tractatus secundus huius libri

v nigredo sit priuacio albedinis

v proprium sit obiectum coloris

v diffinicio coloris sit bona

v colores medij generentur ex commixtione colorum extremorum

v humidum sit proprium obiectum saporis

v diffinicio saporis sit bona

v dulcedo et amaritudo sint sapores extremi

v siccum sit proprium obiectum odoris

v boni odores conferant ad sanitatem cerebri

v homo inter cetera aīalia habeat peiorem olfactum

v sensus odoratus sit idem specie in aīalibus respirantibus et nō respirantibus

v qualitates sensibiles sint in infinitum diuisibiles

v post hec sit aliquod totum simul alterari

v contingat plura sensibilia simul sentire

Sequūtur tituli libri de memoria et reminiscencia

v memoria sit solum preteritorum vel etiam presentium et futurorum

v memoria sit habitus vel passio primi sensitiui

v pueri et senes sint male memorativi

v frequens meditatio saluet memoriam

v reminiscencia distinguatur a memoria

v ad reminiscenciam requiritur motus

v reminiscencia sit passio potentie intellectiue

Sequūtur tituli primi libri de somno et vigilia

v de somno possit esse et vigilia scīa

v somnus sit priuacio vigilie

v omnibus et solis aīalibus conueniat somnus et vigilia

v somnus primo et per se sit passio primi sensitiui

v somnus causetur ex evaporatione nutrimenti

v in pueris maior pars nutrimenti eleuetur sursum

v aliqua debeant expergefieri facta digestione nutrimenti et nō ante

v post hec sit dormientes exerceant opera vigilantium

v primum organum primi sensitiui sit cor vel cerebrum

Tituli secundi libri de somno et vigilia

v somnium sit passio potentie intellectiue vel sensitiue

v in somno contingat deceptio v somnus sit cā salutis

v somnium sit apparitio fantastica facta in somno

v in somno debeant fieri somnia vel aliqui et aliqui non

v pueri et bruta quandoque debeant somniare

v post hec sit per somnium prouidere futura

Sequūtur tituli libri de longitudine et breuitate vite

v de longitudine et breuitate vite possit esse scīa

v calidum et humidum sint causa longe vite

v humidum quod est causa longe vite debeat esse humidum aereum vel aqueum

v homines habitantes in regionibus calidis sint longioris vite habitantibus in regionibus frigidis

v sperma vitalis sint cause longioris vite

v plante sint longioris vite aliis aīalibus

Sequūtur tituli libri de morte et vita

v primum principium aīe nutritiue sit in medio superiorum et inferiorum anteriorum et posteriorum

v quodlibet aīal et omnis planta habeat quendam caliditatem naturalem

v post hec sit aliquid ad expectandum

v calidum naturale corrumpatur a seipso

v aliqua mors sit naturalis

v mors et vita sint communia omnibus et solis aīalibus

Sequūtur tituli libri de inspiratione et respiratione

v de numero ad salutem vite indigeat refrigerio aliquali

v quodlibet aīal pulmonem habens et solum tale respiret

v respiratio in aīalibus respirantibus magis habeat fieri per aquam quam per aerem

v plante et alia que sanguinem non habent possit fieri respiratio refrigerium a gonelle et intus

v natura calida nata debeant intus et habitare in locis calidis et frigida in frigidis

Sequūtur tituli libri de iuuentute et senectute

utrum quid sit iuuentus et senectus

v iuuentus fiat in calido et humido et senectus in frigido et sicco

utrum causa complexio tardius senescat

v pulsus in iuuenibus fortior sit quam in senibus

Sequuntur tituli de motu cordis

v motus cordis sit naturalis

v cor in aquatico tangat alia membra

Sequuntur tituli phisonomie Aristotelis libri

v Ars phisonomie sit possibilis
v Ille qui est non liber sola nobilitate parentum sit nobilior eo qui est nobilior nobilitate bonarum operacionum
v Speculativus sit nobilior activo
v Celum agat in inferiora et voluntatem
v Ad diversitatem corporum sequatur diversitas animarum
v Anima sit per se passibilis passionibus corporis
v Corpus patiatur ab anima
v Possibile sit in aliquo alio quod habeat corpus unius alterius et animam alterius alius diversa specie
v Alia eiusdem speciei dicantur si vitis habuerint diversorum morum et diversarum qualitatum
v Duo contrarii possint inveniri omnino similes
v Modus phisonomizandi qui est per coloris aliquam aliqua species in quibus sit possibile
v Contingat per signa physiognomie cognoscere passiones arcani et secreti
v Pili molles significent timidum et duri pili fortem
v Velocitas in motu sint provocaciones hic qui tarde movetur
v Color niger significet timorem
v Parum sint fideles magis
v Femina sit frigidior timidior iniustior et minoris capitis masculo

Sequuntur tituli primi libri de anima

v De anima sit sciencia
v Anima sit proprium et adequatum subiectum presentis sciencie
v Omnis noticia sit bona
v Omnis noticia sit utilis
v Omnis noticia sit delectabilis
v Omnis sciencia sit de numero bonorum honorabilium
v Sciencia de anima excellat omnes alias sciencias nobilitate subiecti in mirabilitate et certitudine
v Sciencia libri de anima sit prior inter alias scientias
v Sciencia de anima sit utilis ad omnem veritatem et maxime ad scientiam naturalem
v Anima sit principium animalium
v Principium naturale habeat considerare scientiam et naturam corporis anime et omnia actiua prima et quia
v Sciencia de anima sit de numero difficilium
v Tres sit methodus investigandi quiditatem anime et aliarum substanciarum separatarum sicut sit ... // multiplex
v Diversarum diversa sint principia
v Actus et potencia manifeste dicantur
v Omnis anima sit indivisibilis
v Omnes anime sint eiusdem speciei
v Et universale nichil est
v Universale sit posterius suis singularibus
v Accidencia conferant magnam partem conferant ad cognoscendum quod quid est
v Anima habeat aliquam operacionem qua non communicet corpori
v Omnes passiones anime sint simul anime cum corpore
v Phisicus naturalis habeat diffinire per materiam
v Dyaleticus habeat diffinire per formam
v Anima dicatur ab antiquis per sensum et motum
v Anima vere indicatur esse vere utrum versus sciencia et de opinione
v Anima sit principium eius et gaudeat tristatur et sciat
v Tota divisio sit bene posita ad quod numero de numero ... secundum aliquid
v Anima moveatur per se

v Possibile sit corpora mortuorum resurgere
v Si senex haberet oculos ut iuvenis videret ut iuvenis
v Intellectus sit quiddam divinum et impassibile
v Recta sit iudex sui obliqui et obliquus non est iudex simpliciter nec recti

Tituli questionum secundi libri de anima

v Substancia dividatur in materiam et actum
v Substancia convenienter dividatur in materiam formam et compositum
v Anima sit substancia que est materia vel forma vel compositum
v Anima sit actus corporis
v Anima sit actus primus corporis physici organici
v Diffinicio anime sit bona scilicet ista actus primus substancialis corporis physici organici potencia vitam habentis in potencia
v Ex anima et corpore fiat unum per se
v Visu deficiente oculus non sit oculus
v Triplex quadruplex sit modus vivendi
v Potencia vegetativa possit separari a sensitiva et intellectiva et sensitiva a vegetativa ...
v Sensus tactus sit primus sensuum
v In eodem ... sint plures anime seu forme substanciales vel una sola
v In partibus plantarum et aliorum animalium decisorum et anatomorum ab initio sit anima
v Potencie anime distinguantur loco et subiecto
v Potencie anime sint realiter distincte ab ipsa anima vel sint ipsamet anima
v Potencia intellectiva separetur ab aliis potenciis sicut perpetuum a corruptibili
v Actus activorum sint in paciente bene predisposito
v Secunda diffinicio anime sit bene posita scilicet anima est quo vivimus sentimus movemur et intelligimus
v Tres quinque sint potencie anime scilicet vegetativa sensitiva appetitiva et loco motiva et intellectiva
v Inter potencias anime sit ordo
v Ubicumque est sensus ibi est appetitus
v Diffinicio esuriey et sitis sit bene posita calidi ... et ... et non ... platum
v Potencie anime distinguantur per actus
v Potencie anime distinguantur per obiecta
v Tota anima sit in toto corpore et in qualibet eius parte
v Cuiuslibet generis animalis sit anima
v Cuiuslibet generis ... sit ...

Tractatus secundi libri secundi

v Tres tres sint potencie anime vegetative scilicet potencia nutritiva augmentativa et generativa
v Naturalissimum opus in viventibus sit generare sibi simile
v Omnia viventia perfecta non orbata nec ... generacionem spontaneam generant sibi simile
v Omnia appetunt se perpetuari in esse per speciem ... divinum gratia cuius omnia agunt
v Divisio finis sit bene posita
v Substancia non possint assimilari ... convertere ... completur ... perveniet
v Anima sit causa corporis viventis sicut tres ... cause
v Viventia sola alantur nutriantur et augeantur
v Nutrio in alii sit possibilis
v Augmentacio sit possibilis
v Anima a nativa constanciam sit terminus et racio magnitudinis augmenti et nutrimenti
v Anima sit magis causa nutricionis quam ignis
v Contraria alimenti sint bene posita
v Aqua sit nutritiva seu nutrimentum ignis
v Assimilacio sibi similis fiat ex superfluo alimento
v Differencie potencie vegetative sint bene posite

Tractatus tercius secundi libri

v Utrum sensus sit virtus passiva
v Utrum obiectum agat in potenciam sensitivam
v Utrum necesse sit ad sentiendum ponere sensum agentem
v Utrum passio [illegible] denudatur in partem salvativam et corruptivam
v Utrum differencie inter sensum et intellectum sint bene assignate
v Utrum differencia inter sensibile per se et sensibile per accidens sit bene posita
v Utrum divisio sensibilis per se in proprium et commune sit bene posita
v Utrum possibile sit sensum decipi circa proprium obiectum
v Utrum quinque sint sensibilia communia
v Utrum quinque sint sensibilia communia
v Utrum quinque sint visibilia
v Utrum color sit primum et per se obiectum visus
v Utrum lumen sit corpus
v Utrum ad videndum colores requiratur lumen
v Utrum lumen multiplicetur per medium in instanti vel successive
v Utrum visio fiat extra mittendo vel intus suscipiendo
v Utrum sonus sit subiective in medio sicut in aere vel in aqua
v Utrum quando campana pulsatur vel quando fortes loquuntur sit idem sonus quem quilibet audit
v Utrum echo sit idem sonus cum sono primario
v Utrum diffinicio vocis sit bene posita
v Utrum odor multiplicetur per medium realiter vel spiritualiter
v Utrum homo habeat peiorem odoratum ceteris animalibus
v Utrum homo habeat certissimum tactum et per hoc [illegible] prudentissimum animalium
v Utrum tactus in genere humano sit signum ingeniositatis et non ingeniositatis
v Utrum gustus sit quidam tactus et gustabile sit quoddam tangibile
v Utrum gustabile sit in humido tamquam in subiecto
v Utrum sensus tactus sit unus sensus vel plures
v Utrum duo corpora tangant se in aqua
v Utrum [illegible] sensus sit [illegible]
v Utrum sensibile positum supra sensum faciat sensacionem

Tractatus quartus secundi

v Utrum sensus sit susceptivus specierum sine materia
v Utrum plante senciant aut non
v Utrum sensus percipiat suum obiectum vel sensibile contineat vel absistat
v Utrum excellencia sensibilis corrumpat sensum
v Utrum quinque sint sensus exteriores
v Utrum anima aliqua perfecta non orbata habeat quinque sensus et senciat omnia sensibilia
v Utrum preter quinque sensus exteriores oporteat ponere potenciam sensitivam interiorem scilicet sensum communem
v Utrum organum sensus communis sit primo in cerebro vel in corde
v Utrum preter sensum communem oporteat ponere aliquam aliam virtutem sensitivam interiorem
quid sit fantasia

Tituli questionum super librum tercium de anima

v Utrum ad sciendum naturalem partem [illegible] de parte anime intellectiva qua intelligit et sapit

v Utrum intellectus sit virtus passiva
v Utrum sicut se habet sensus ad sensibile sic se habeat intellectus ad intelligibile
v Utrum necesse sit intellectum [illegible] intelligat esse denudatum ab omni eo quod intelligit
v Utrum intellectus humanus sit immixtus materie vel separatus a materia
v Utrum intellectus humanus [illegible]
v Utrum intellectus possibilis sit pura potencia
v Utrum convenientie et differentie inter sensum et intellectum sint bene posite
v Utrum intellectus humanus sit forma substancialis corporis humani
v Utrum unus et idem intellectus sit in omnibus hominibus
v Utrum intellectus humanus possit se ipsum intelligere
v Utrum in rebus materialibus aliud sit esse et aliud esse rei
v Utrum in rebus immaterialibus idem sit intellectus et quod intelligitur
v Utrum intellectus sit quodammodo omnia
v Utrum intellectus humanus in principio sue creacionis sive productionis sit pura potencia
v Utrum preter actualem intelligere necesse sit ponere intellectum agentem
v Utrum omne agens sit nobilius passo
v Utrum potencia sit nobilior materia
v Utrum intellectus humanus sit perpetuus
v Utrum virtutes dependentes a materia habeant corrumpi formam vel non
v Utrum intellectus sit virtus organica
v Utrum remaneat post mortem
v Utrum intellectus humanus post separacionem intelligat per species acquisitas vel infusas
v Utrum intellectus humanus possit simul intelligere plura
v Utrum in intellectu simplici sit veritas vel falsitas aliquis compositus simplex sit verum
v Utrum tres sint operaciones intellectus
v Utrum veritas et falsitas sint in intellectu
v Utrum quando punctus et indivisibile intelligatur sicut intellectus [illegible]
v Utrum intellectus humanus sit reformativus specierum cessante actuali intellectione
v Utrum actus intellectus et [illegible] intellectualis [illegible] differat ab intellectu
v Utrum species intellectus realiter distinguatur ab intellectione et ab actu intelligendi
v Utrum sensus [illegible] componit et dividit
v Utrum intellectus [illegible] necesse sit fantasmata speculari
v Utrum possibile sit intellectum non separatum a magnitudine intelligere res sibi separatas et immateriales
v Utrum intellectus intelligat res corporales et materiales per abstraccionem a fantasmatibus
v Utrum preter actualem intelligere necesse sit ponere speciem mediam inter fantasmata et intellectionem
v Utrum intellectus speculativus et practicus sit potencie distincte
v Utrum non [illegible] sit intellectum [illegible]
v Utrum [illegible] in anima sit species lapidis
v Utrum sit [illegible] organum organorum sit intellectus [illegible] intellectualis
v Utrum potencia motiva sit pars anime distincta ab aliis potenciis

Tractatus secundus tercii de anima

V[trum] pot[enti]e an[im]e sint quodam [modo] infinite
V[trum] appetit[us] seu pot[enti]a appetitiua an[im]e sit distincta ab a[liis] p[otentiis]
V[trum] natura n[on] defi[ci]t in n[ecessari]is n[ec] abundat i[n] superfluis n[ec] fa[ci]t a[liquid] frustra
V[trum] appetit[us] [con]uenienter diuidat[ur] i[n] appetitu[m] s[ensi]tiuu[m] et intellectiu[m]
V[trum] appetibile moueat appetitu[m]
V[trum] appetit[us] et intell[ectus] sint cause sufficientes et p[rin]cip[i]a mot[us] a[nim]alis
V[trum] o[mn]ib[us] a[n]i[m]alib[us] insit pot[enti]a motiua localis
V[trum] o[mn]i a[nima]li s[ensi]t[iu]o tact[us] sit n[ecessariu]s

[illegible]

Phi[losophi]a ... [illegible] ... naturali ... rebus
... et ... [illegible]
... appellat
... phi[losoph]ia ... studet ...
... [illegible] ... rerum
... et ...
[illegible]

[illegible]

Q[u]ia p[rin]cipiu[m] phisicoru[m] que[ri]tur primo Utrum diuisio philozophie p[os]ita s[ecun]d[u]m Ex[ter]tha[m] (?) sit bene assignata

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Utrum philosophia naturalis que vocatur physica sit scientia speculativa

[illegible]

Utrum scientia naturalis sit considerativa de omnibus rebus

[illegible]

[illegible]

[Q]uid totali scie nali debeat assignari

[illegible]

[V]trum ens mobile sit subiectum proprium et

[illegible]

[illegible]

Q. Scientia libri physicorum sit prima in ordine

[illegible]

Q. In omni scientia ex cognitione principiorum causarum et elementorum

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[ ]trum prius naturalis deriatur de rebus na[turalibus]

[illegible]

[illegible]

[ ]trum ad perfecte cognoscendum aliquem effectum oporteat

[illegible]

[illegible]

Utrum innata sit nobis via procedendi a notioribus

[illegible]

Utrum non eadem sint notiora nobis et nature

[illegible]

[illegible]

Utrum totum sit notius suis partibus in sensu

[illegible]

[illegible]

Utrum diffinitio sit notior sit notior suis partibus

[illegible]

Utrum universalia sint notiora nobis suis singularibus

Non primo [illegible]

[illegible]

[illegible]

Utrum opinio parmenidis et melissi [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Utrum philosophus naturalis liceat disputare contra negantem

[illegible]

[illegible]

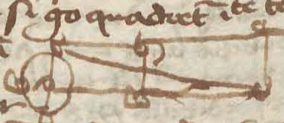
Utrum omne ens naturale sit mobile. Nota ens

[illegible]

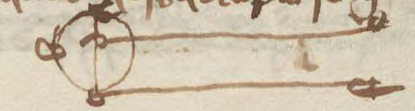
Utrum geometer liceat solvere rationes Brisonis et Antifontis

[illegible]

[illegible] … ſupponendo [illegible] … ſecundum [illegible] quadraturam … [illegible] … circuli … ortogonio … [illegible] … diametri … ſuppono [illegible] … Archimenidis … [illegible] … circulo a b c ſit a c dyameter … ſemidyameter ſit a d … [illegible] … circumferencie circuli … [illegible] … triangulus … Archimenidis … [illegible] … paralellogramum … [illegible] … triangulos … [illegible] … tetragonum … [illegible] … circulus … tetragonum … ut patet in figura [illegible]

[illegible] … dyameter … [illegible] … circulus a b c … dyameter a c … [illegible] … circumferencia circuli … [illegible] … dyametri … [illegible] … in capacitate

[illegible] … ſuppoſita … [illegible] … circuli … [illegible] … circumferencia … [illegible] … et dyameter … circuli … punctorum … [illegible] … dyameter … circuli … [illegible] … ſemicircumferencia … circuli … dyametrum … [illegible] … circumferencia … circuli … dyametro … [illegible] … conclusio … punctorum … dyameter … circuli … [illegible] … puncta … [illegible] … dyametri … [illegible] … circumferencia … circuli … [illegible] … puncta … [illegible] … circulus … circumferencialis … [illegible] … puncta … [illegible] … linee … [illegible]

[illegible]

[illegible]

Brussonis

Antipsonis

Vos res extensiue et situaliter habens pte extra

[illegible]

[illegible]

V Racio finiti et infiniti conveniat

[illegible]

V ſta malus ctiuſepta quātitate ſit

[illegible]

[illegible]

Utrum totum sit sue partes

[illegible]

[illegible]

[illegible]

P Sor qui hodie est sit idem homo qui

[illegible]

[illegible]

[illegible]

U omis ponentes plura pria contingunt

[illegible]

U insitum secundum quod insitum sit ignotum

[illegible]

[illegible]

U sua causa vera partes [illegible]

[illegible]

ta ad maiorem quantitatem que potest esse in magna sed ipsa entia naturalia [illegible] ... [illegible]

[illegible]

ita si ipsa diceret ... vniuersi addita vniuerso fiat ipsum magnus ... [illegible]

[illegible]

Est dare minimam quantitatem ... [illegible]

Est dare maiorem quantitatem ... [illegible]

Est dare minimam quantitatem ... [illegible]

Est dare maiorem quantitatem cum sub non potest esse ... [illegible] ... potest habere

D. Entia naturalia sunt deteriata ad

v entia naturalia sunt deteriata ad minimum ... Primo quod entia naturalia ... [illegible]

[illegible]

... entia naturalia ... [illegible]

[illegible]

Utrum quodlibet sit in quolibet vel utrum quodlibet

[illegible]

[illegible]

De causis transmutacionis naturalis

[illegible]

[illegible]

[illegible]

U[trum] Conditiones p[ri]ncipiorum sint ...

[illegible]

[illegible]

Utrum necesse sit quod possibile sit fieri ...

[illegible]

[illegible]

sibi [illegible]

[illegible]

[illegible]

Utrum naturalia sint causa principalia

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Vtrum aliqua sit forma perpetue

[illegible]

[illegible]

Vtrum priuacio differat in prius et posterius

[illegible]

Vtrum vno eodem puncto sit vna prima

[illegible]

[illegible]

Utrum due divisiones in illo textu sint bene posite

[illegible]

Utrum privatio et materia sint idem numero

[illegible]

Utrum natura specifica et materia sit sibi

[illegible]

Utrum [illegible] habeat

[illegible]

Utrum materia prima sit eadem in omnibus

[illegible]

[illegible]

Utrum forma substantialis sit magis sua

[illegible]

[illegible]

Utrum generacio substancialis sit forma

[illegible]

[illegible]

[illegible] Utrum generare sit generans

Utrum generare sit generans

[illegible]

[illegible]

Utrum illud quod generatur in generacione

[illegible]

[illegible]

[illegible]

D differtio midie sit conposita

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Utrum materia prima sit ens vel non ens

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Utrum forma substantialis ante suum totale generatum

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Utrum materia sit in potentia ad formam

Utrum materia sit in potentia ad formam quandam vel ad formam quandam… [illegible]

[illegible] formam substantialem [illegible]

[illegible] ad recipiendas formas substantiales [illegible]

[illegible] in recipiendo formam substantialem [illegible]

[illegible] actualitatem [illegible]

[illegible] privatio [illegible]

[illegible] manifestum [illegible] alterum posse sanari et alterum non [illegible]

[illegible] potentia ad sanandum et altera ad infirmandum [illegible]

[illegible]

De privatione et materia privata

[illegible] privatio [illegible] privatio privat et privabile [illegible]

[illegible]

forma quia [illegible] materia vel forma corrupta [illegible]

formam posse [illegible] materia [illegible] formam

posse [illegible] privatio [illegible] forma

[illegible] vel [illegible]

privatio [illegible] formam [illegible] privatio

[illegible] materia [illegible] privata [illegible] materia privata

[illegible] privationem [illegible] privatio [illegible] materia privata [illegible] privationem [illegible]

[illegible] privatio [illegible] materia privata [illegible]

[illegible] privatio et materia [illegible]

[illegible] privationis [illegible] privatio et materia [illegible]

[illegible]

[illegible]

Utrum diffinitio forme data a philosopho sit bene

[illegible]

[illegible]

Utrum materia appetat formam

[illegible]

[illegible]

appetitu actuale quo suscipit magis et minus et quod est distinctum [illegible]
[illegible]
[illegible] et corruptibilem appetitu [illegible] appetitum [illegible] actuali
[illegible] omnem formam que est actus appetit [illegible] et de
siderium [illegible] appetibile non moveat ipsum appetitum. Dicitur ibi [illegible]
[illegible] et corruptibilem [illegible] formam appetit
[illegible] appetitu [illegible] appetitu [illegible] appetit [illegible]
[illegible]

[illegible]

Utrum materia prima sit generabilis et in[corruptibilis]

[illegible]

Sequitur secundus liber physicorum

[illegible]

Utrum divisio prima sit bene posita in qua dicitur

[illegible]

agit agenti [illegible]

Utrum res artificiales sint res distincte

Utrum res artificiales sint res effecte a [illegible] naturalibus [illegible] artificiales [illegible]

[illegible]

motus et quies [illegible]

[illegible]

Utrum sit quod dicit Aristoteles assignando

Utrum sit quod dicit Aristoteles assignando [illegible] res artificiales et naturales [illegible]

[illegible]

[illegible]

Utrum figura est res sua distincta a re fi[gurata]

[illegible]

[illegible]

Utrum differentia nature data a priori sit

Utrum differentia nature data a priori sit …

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Vtrum int(er) ma(teri)a(m) et g(e)n(u)s ma(teri)a(m) et vn[illegible]

[illegible]

[illegible]

Vtrum ma(teri)a(m) esse possit demo(n)strari a p(rio)ri

[illegible]

Vtrum materia et forma sint natiue

[illegible]

[illegible]

Utrum in substanciis materialibus forme speciales sint

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

P. Naturalis differat a mathematico in [illegible]

[illegible]

[illegible]

Utrum mathematicalia sint abstracta

[illegible]

[illegible]

Utrum abstrahentium non sit mendacium

[illegible]

D· Sacnae medie et prius valez

[illegible]

Utrum physica naturalis ... [illegible]

[illegible]

Utrum ars imitetur naturam

[illegible]

Utrum sit quodammodo finis omnium

[illegible]

Utrum consideratio naturalis sit circa

[illegible]

[illegible]

Utrum homo generat hominem et sol

[illegible]

[illegible]

Utrum quatuor sunt genera causarum

[illegible]

[illegible]

Ud finis sit causa et q sanitas

[illegible]

[illegible]

Utrum pater sit causa filii. Nota

[illegible]

Proprietates earum sunt hic posite

[illegible]

Capitulum secundum tractatus sexti in quo

[illegible]

De quid fiat a casu et a fortuna

[illegible]

Utrum in celestibus a quibus fiant ca

[illegible]

[illegible]

ix capitulus

[illegible]

Unde diffinitio fortune sit hec prima

[illegible]

quarta

[illegible]

[illegible]

[illegible]

P divisio fortune sit bene posita

[illegible]

[illegible]

Cas[us] diff[ert] [illegible]

[illegible]

… Casus et fortuna sunt cause agen[tes]

[illegible]

[illegible]

De Casu et fortuna quomodo reperiantur in contingentibus

[illegible] in contingentibus ut [illegible] ut in pluribus [illegible] ut in paucioribus [illegible]

[illegible]

[illegible] voluntas dei est duplex [illegible] et [illegible]

[illegible]

Tractatus quintus de [illegible] primus incipit

[illegible]

[illegible]

Replica pt. de

[illegible]

Vo[illegible] natia que fuit fiat a ca[illegible]

[illegible]

De omnibus formule et avance a ce[illegible]

[illegible]

V[trum] diffinitio monst[r]i sit b[e]n[e] posita

V[trum] diffinitio monst[r]i sit b[e]n[e] posita … [illegible]

[illegible]

[D]e natura producens monstrum

[illegible]

[illegible]

V[trum] in operationibus naturalibus necessitas pve-

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Tercius liber phisicorum

[illegible]

Phisicum necesse sit philozophum

[illegible]

[illegible]

Ex ignorato motu necesse est ignorari

[illegible]

[illegible]

[illegible]

V phus nalis csidcand de motu ha

[illegible]

V prima divisio entis sit bn posita

[illegible]

V Divisio entis in decem pnta sit [illegible]

[illegible]

V Divisio ad aliquid sit [illegible]

[illegible]

Pro ea [illegible]

[illegible]

V Omnis motus a sit [illegible]

[illegible]

Pro ea [illegible]

[illegible]

Pro ea [illegible]

V In motu alteracionis sit alteratio et [illegible]

[illegible]

[illegible]

De qualitatibus contrariis sicut albedo

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Equalitas vel quam alteratio

[illegible]

[illegible]

[illegible]

De alteratione proprie dicta

[illegible]

[illegible]

[illegible]

U motus localis sit supposito

[illegible]

[illegible]

Utrum possimus uti tempore divisibili pro

[illegible]

Utrum motus localis sit res distincta

[illegible]

[illegible]

De necessitate motus localis

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Utrum motus sit de essentia termini

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Differencias motus et mutacionis

[illegible]

Utrum motus sit actus entis

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Utrum diffinicio motus sit bona

[illegible]

Utrum motus sit alteritas id est

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Utrum motus sit velocius in mobili [illegible]

[illegible]

[illegible]

Utrum passio sit actio et e converso

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Tractatus sextus ad primum [illegible]

[illegible]

Antiqui ponentes infinitum etc.

[illegible]

[illegible]

Utrum intellectus esse et posse distant

[illegible]

[illegible]

Utrum aptitudines et modi intelligendi

[illegible]

Utrum divisio intellectus sit bene posita

[illegible]

[illegible]

U sit aliquod corpus sensibile

[illegible]

[illegible]

U semper in maiori corpore sit maior

[illegible]

[illegible]

Utrum aliqua sit magnitudo actu in[finita] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Quod infinitum aliquo modo sit et aliquo modo

[illegible]

[illegible]

Proprietates infiniti sunt tres potentie

[illegible]

[illegible]

Quod diffinitio mixta sit sibi posita

[illegible]

Quod aliqua linea gyrativa sit mixta

[illegible]

[illegible]

[illegible] ... in latitudine gratie [illegible] latitudine gratie [illegible] ... de latitudine gratie [illegible] ... Utrum omni modo dato sit dare minimum [illegible]

Utrum omni modo dato sit dare minimum

[illegible] supposito quod [illegible] sit [illegible] ... [illegible]

[illegible]

In quali genere sint infinite partes

[illegible]

Utrum proportio sit infinitas ex magnitudine

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Quartus liber physicorum

[illegible]

Utrum ad physicum naturalem pertineat considerare de loco

[illegible]

[illegible]

Utrum ens sit in loco non

[illegible]

Utrum locus sit aliquid nota[illegible]

[illegible]

Utrum locus habeat virtutem [illegible]

[illegible]

Capitulum viii de [illegible] inter locum

[illegible]

hic nulla est defectus sed est psalterium

[illegible]

Utrum locus sit [illegible] vel for[ma] vel dimensio separata

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Capitulum de proprietatibus loci sunt bene

[illegible]

[illegible]

Utrum omnis locus sit exterius suo locato

[illegible]

[Utrum] sollemnitates requisite ad publicacionem sentenciarum

[Utrum] locus sit terminus corporis continentis

[illegible]

[illegible]

Utrum locus sit immobilis. Non

[illegible]

[illegible]

Utrum diffinitio loci sit bene posita

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Utrum locus proprius terre sit concava superficies aque

[illegible]

[illegible]

Utrum ultima spera sit in loco

[illegible]

[illegible]

Tractatus 2us [illegible] vacuum [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Utrum proiectile sit per potentiam supernaturalem

[illegible]

Circa articulum dubitatur [illegible]

Circa tertium dubitatur [illegible]

Utrum divisio motus sit bene posita

[illegible]

[illegible]

Dubitatur [illegible]

Utrum sit continuum divisibile in co(ntinua)

Utrum sit continuum divisibile in continua [illegible]

Utrum in motibus gravium et levium ad sua

Utrum in motibus gravium et levium ad sua loca naturalia sit successio [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Utrum si vacuum esset quod moveretur in ipso

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Utrum rarefactio et condensatio sint possibiles

[illegible]

[illegible]

Tractatus tercius utrum tempus sit

[illegible]

[illegible]

Utrum tempus sit motus

[illegible]

[illegible]

Capitulum ... utrum diffinitio temporis sit bona

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Utrum totum tempus sit idem nunc

[illegible]

[illegible]

Utrum quatuor conditiones temporis inveniuntur

[illegible]

Utrum ea pertineat

[illegible]

Utrum tempus sit magis causa corruptionis quam

[illegible]

[illegible]

Vtrum cuiuslibet motus tempus sit

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Utrum quies mensuretur tempore

[illegible]

[illegible]

Circa capitulum autem [illegible] tractatur [illegible]

[illegible]

[illegible] Circa aliud [illegible]

[illegible]

Si [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Quintus liber phisicorum

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Post mutacionem quet act

[illegible]

Ut si aget in media ...

[illegible]

Circa tamen secundum quia ...

[illegible]

Dicta ...

[illegible]

[illegible]

[illegible] sunt motus [illegible]

[illegible]

[illegible]

V[trum] generatio sit

[illegible]

V[trum] motus sit [illegible]

[illegible]

[illegible]

V[trum] in omnem speciem sit per se motus

[illegible]

[illegible]

Utrum ad ad aliquid sit per se motus

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Utrum motus sit motus et gratia [illegible] generet

[illegible]

Utrum gratia generet

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Circa tractatum secundum sui quanti

[illegible]

Differentia inter contiguum continuum et consequens

[illegible]

Utrum ad vnitatem motus requiratur vnitas

[illegible]

Vtrum eadem sanitas in mundo maneat

[illegible]

mouet

[illegible]

Vtrum motus regularis magis sit

[illegible]

[illegible]

Utrum motus sit de contrario in contrarium

[illegible]

[illegible]

Utrum motus ex eo dicantur contrarii quia sunt

[illegible]

[illegible]

V[trum] quies opp[onatur] q[uie]ti

[illegible]

[illegible]

Co[n]seq[uen]ter q[ueritur] v[trum] sit da[re] ... et

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Sextus liber phisicorum

[illegible]

Utrum aliquod continuum componitur ex indivisibilibus

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Utrum puncta sint sibi invicem proxima

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Utrum linea componatur ex punctis

[illegible]

Utrum in eodem corpore longitudo sit res

Utrum in eodem corpore longitudo sit res distincta a latitudine et a profunditate [illegible]

[illegible] et [illegible] et profunditas et in [illegible]

[illegible] dimensionum [illegible]

[illegible] longitudine et [illegible] modo [illegible] altimetria

[illegible] geometriam ut mensurando altitudinem [illegible] profunditatem

[illegible] modi patet in geometria [illegible]

[illegible] modo [illegible] planimetria ut mensurando [illegible] in planis [illegible]

[illegible] et [illegible] modo [illegible] stereometria [illegible]

[illegible]

V[trum] puncta in linea sit res indivisibiles

[illegible]

[illegible]

Capitulum sextum v[trum] mag[ni]tudo mot[us]

[illegible]

Capitulum tertium de diffinitione velocitatis

[illegible]

[illegible]

Volunt quod tho augmentat velocitatem

[illegible]

Tractatus secundus de nunc seu instanti quia

[illegible]

Utrum aliquid moveatur in instanti vel in nunc

[illegible]

Utrum sit unico instantia

[illegible]

[illegible]

Utrum instans transmutacionis debeat attribui

[illegible]

[illegible]

Utrum omne quod mutatur sit

[illegible]

[illegible]

Capitulum 2m v duobus modis motus

[illegible]

[illegible]

Cam tciu v nccc sit oe q mutat

[illegible]

Cam qrtu v oe q mo moueat

[illegible]

[illegible]

Q ante omne mutari sit mutatum

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Consequenter queritur utrum in tempore finito possit p[er]

[illegible]

[illegible]

Utrum tempus motus et magnitudo ca[…]

[illegible]

Utrum necesse sit dare quod statim ad statim moveri

[illegible]

[illegible]

Tractatus tercius utrum pars celi sit aliquid mo[bile]

[illegible]

[illegible]

V Denominacio debeat fieri a medio ipsius

[illegible]

V aliquid mobile dicitur moveri sit

[illegible]

[illegible]

Capitulum sextum [illegible] Dubitatio

[illegible]

V aliqua sit multitudo infinita

[illegible]

Septimus liber physicorum

[illegible]

[illegible]

Utrum omne quod movetur moveatur ab alio

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Utrum possibile sit aliquid agere in seipsum

[illegible]

Dubitatur

[illegible]

Utrum angelus … per motum localem possit

[illegible]

[illegible]

V[trum] ... phi[sicorum] in ito septimo

[illegible]

[illegible]

V possit pcessus in instatum

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Utrum omnia corpora [illegible] in motu

[illegible]

[illegible]

Capitulum [illegible] motu

[illegible]

[illegible]

Utrum quatuor sint species motus violenti

Sto pt in textu pot quatuor species motus violenti et sunt tractio pulsio vectio et vertigo [illegible]

[illegible]

[illegible]

Vtrum qualitates de prima specie

[illegible]

videtur

[illegible]

[illegible]

Utrum virtus sit dispositio perfectionis

[illegible]

Utrum in parte animae intellectiva fiat alteratio

[illegible]

Utrum omnia in sedendo et quiescendo fiat prudens

[illegible]

Tractatus [illegible] ad [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Utrum omnis motus sit compassibilis alii

[illegible]

[illegible]

Utrum in senectibus lateant

[illegible]

Utrum hee due regule date a philosopho

[illegible]

[illegible]

Utrum quinque regule posite a philosopho sint vere

Utrum quinque regule posite a philosopho sint vere

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Octavus liber physicorum

[illegible]

Q[uia] phus nat[uralis] h[ab]et [con]siderare de primo

[illegible]

[illegible]

Utrum motus sit vita omnibus [illegible]

[illegible]

Capitulum secundum utrum de eternitate motus

[illegible]

[illegible]

Utrum motus sit eternus

[illegible]

[illegible]

Utrum necesse sit mobile et motores ... [illegible]

[illegible]

[illegible]

Utrum a voluntate antiqua procedat nova

[illegible]

[illegible]

Utrum deus potuit facere motum de novo quod an[te]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Cap[itulu]m tertiu[m] v[trum] mot[us] c[e]li dependeat

[illegible]

Utru[m] c[e]lu[m] agat in humanas voluntates

[illegible]

Ultra predicta nota quod celum agit in intellectum et voluntatem humanam [illegible] mutat et format [illegible] organa [illegible] et voluntatem humanam [illegible] celum agit in intellectum et voluntatem humanam [illegible] superior agit in inferiorem [illegible] superior et agit [illegible] organa et [illegible] mutat [illegible] organa et [illegible]

[illegible]

Tractatus secundus [illegible]

[illegible] corpus movetur et [illegible] corpus [illegible] movet [illegible] movetur [illegible] movet [illegible]

[illegible]

ipsi solo et quod est pars in toto ipsi tractu [illegible] et [illegible]
[illegible] a motu [illegible] dubita [illegible] et sequitur
[illegible] sit debilitas [illegible] ad quem [illegible] ubi [illegible] non [illegible]
[illegible] et ubi [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sanitas et bona [illegible]
[illegible] sanitas [illegible]
[illegible] augmentatio sit [illegible] motus

Utrum augmentatio sit continua sicut motus

[illegible]

[illegible] non movetur quod [illegible] ut movetur ut [illegible]
[illegible] de celo [illegible] [illegible]
[illegible] movetur [illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

V aliquod grave exiſs ſurſum

[illegible]

peccorum naturale sive innate quiete ... actu non d'orsum ... sua forma ... simul ... infinita ... tamen ... motum ... quiete ... actum ... sursum ... mouet ... inchoatiue et passiue sicut celum non a suo loco naturali ... appetitu naturali ut non a suo loco propulsione et per se ... per accidens ut celum non a celo propulsione ... per se ... per accidens ... coniunctio ... in locum ... forma ... a quo tamen non ... a sua quiete ... propulsione ...

[illegible]

de appetitu non a suo appetibili. Loquendo de appetitu naturali et non ... indiuidualia ... ab ultima ... infallibiliter ... ab ipso non ... per modum attractionis ... sed ... de ... capitis de orsum ... ut non a suo loco propulsione ... locatum ... in loco et locatum ... a celo propulsione ... a celo ...

[illegible]

Ca^m vltimum de primo motore sit spi^r

[illegible] ... primus motor ... primo motore ... natura ... primus motor ... natura ...

[illegible]

[illegible]

Utrum celum sit animatum

[illegible]

Tractatus tercius de motu locali

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Utrum motus celi sit [illegible]

[illegible]

[illegible] in spacio vacuo [illegible]

[illegible]

[illegible]

Ca[pitulu]m t[er]tiu[m] u[trum] nec[ess]e sit in om[n]i motu

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Capitulum quartum. Utrum mistas debeat attribu[...]

[illegible]

Tractatus quartus utrum movens [...] possit

[illegible]

[illegible]

Utrum infinita possit esse in magnitudine

[illegible]

[illegible]

Utrum primum motorem qui est aeternus

[illegible]

requirit vel quarum velocitate data vel dabili potest velocius moveri vel quarum magnitudine data vel dabili potest maius movere. Tertio non infinitum actualiter [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ut [illegible] non [illegible] non aut[em] est ad actum in[animatum] [illegible]
[illegible] et non [illegible] et [illegible] libere [illegible] libertate [illegible]
[illegible] ad actum in[animatum] [illegible]
[illegible] voluntatis [illegible]
[illegible]
[illegible] ad [illegible] infinita vigore [illegible]
[illegible] distantia [illegible] infinita distantia
[illegible] infinito vigore [illegible]
[illegible]
[illegible] motum [illegible] infinitum et [illegible] motor [illegible] infinitum
[illegible] infinitum [illegible] et [illegible] motum infinitum [illegible]
[illegible] et motum [illegible] infinitum [illegible]
[illegible] vigore et [illegible] infinitis [illegible]
[illegible] Circa [illegible] proiectum [illegible]

Circa 2m utrum proiectum post exitum

[illegible] ab [illegible] ad [illegible]
[illegible] in textu [illegible] proiectum [illegible]
[illegible] ab ac [illegible]
[illegible]
[illegible] proiecte [illegible]
[illegible] ad [illegible] proiectum
[illegible] impetum [illegible] a proiecte
[illegible] proiectum [illegible]
[illegible] ab impetu impresso et [illegible] ab ad [illegible]
[illegible] proiectum [illegible]
[illegible] ad [illegible] proiectum [illegible]
[illegible] impetus et actum [illegible]
[illegible] impresso [illegible]
[illegible]
[illegible] impetus [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] ad [illegible] impetum impressum [illegible]
[illegible] impresso violento [illegible]
[illegible] proiecta [illegible] proiecti [illegible] impetum [illegible]
[illegible] ad [illegible] impetum [illegible]

impresso et [illegible] impetum [illegible] proiecte [illegible]
[illegible] ut [illegible] motum [illegible]
[illegible] impetum [illegible] ad [illegible]
[illegible] impetum [illegible]
[illegible] impressi [illegible] a [illegible] effectu [illegible] impetum [illegible]
[illegible] et [illegible] impetum [illegible] et [illegible]
[illegible] absolute
[illegible]
[illegible]
[illegible] proiectum [illegible]
[illegible] ab [illegible]
[illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] ab [illegible] effectu [illegible] ad [illegible]
proiectum [illegible] motum [illegible] proiectum
[illegible] et [illegible] proiectum
et [illegible] ab impetu [illegible] et [illegible]
et [illegible] impetus [illegible]
[illegible] et [illegible] impetus [illegible]
[illegible] et [illegible] proiecto [illegible]
[illegible] et [illegible] impetus [illegible] proiecto [illegible]
et ad [illegible] proiectum [illegible]
[illegible] proiecto [illegible] proiectum et
[illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] impresso [illegible] impetus
[illegible] impetus [illegible] impresso [illegible] motum [illegible]
[illegible] impetus [illegible] et [illegible]
[illegible] impetus [illegible]
[illegible] impetus [illegible]
[illegible] et [illegible] motum [illegible]
[illegible] ab [illegible] impresso [illegible] impetus [illegible]
[illegible] et [illegible] ab impetu impresso
[illegible] impulsio [illegible] et impulsio [illegible] et
[illegible] impulsio [illegible] motum [illegible] ut [illegible]
[illegible] et [illegible] impetus

Ca[m] 3[m] Utrum primus motus sit unus

Utrum primus motus sit unus [illegible]

[illegible]

Utrum primus motor sit infatigabilis

Utrum primus motor sit infatigabilis [illegible]

[illegible]

[illegible]

Utrum primus motor sit uniformis semper

Utrum primus motor sit uniformis semper [illegible]

[illegible]

[illegible]

Utrum primus motor sit in [illegible] et

[illegible]

Utrum primus motor sit impartibilis

[illegible]

[illegible]

V[trum] p[ri]m[u]s motor careat magnitudine

[illegible]

[illegible]

Expliciunt puncta physico
rum punctata p[er] Bacc[alarium] Reuerē
dū de Choschy Reportata p[er] Jo
hānē de Thomasowyge filiū
Alberti ī Collegio pauperū feria quī
ta p[ost] Judica Anno ch° cccc quīquage° 1°

Sequuntur tituli questionum super primum phisicorum

v diffinitio phisice posita secundum modernos sit bene assignata
v phisica naturalis que vocatur phisica sit scientia speculativa vel practica
v Scientia naturalis sit considerativa de omnibus rebus
v Subiectum totalis scientie naturalis convenienter assignatur videlicet ens mobile
v Ens mobile sit subiectum primum et adequatum scientie naturalis
v Scientia libri phisicorum sit prima in ordine librorum naturalium
v In omni scientia ex cognitione principiorum causarum et elementorum contingit scire et intelligere principiata causata et elementata
v phisicus naturalis debeat incipere de rebus naturalibus in scientia naturali primo de causis quam de causatis
v ad perfecte cognoscendum aliquem effectum oporteat quemlibet notitiam omnium causarum
v innata sit nobis via procedendi a notioribus et certioribus nobis ad notiora et certiora nature
v non eadem sint notiora nobis et nature
v Totum sit notius suis partibus secundum sensum
v diffinitio sit notior suis partibus et diffinito
v universalia sint notiora nobis suis singularibus
v Opinio parmenidis et melissi sit vera in quantum dicunt omnia esse unum
v phisicus naturalis debeat disputare contra negantes principia naturalia
v omne ens naturale sit mobile
v Convenienter debeat solvere rationes parmenidis et melissi et non antiphontis
v Si res extensive et situaliter habens partem extra partem sit sua magnitudo
v Rationes similis et infiniti conveniant soli quantitati
v Sed utrum continua quantitate sit pure dimensio
v Totum sit sue partes
v Aliquid ens quod habet esse in anima sit
v omnis partes plura principia entium naturalium sint materia tantum
v Infinitum secundum quod infinitum sit ignotum
v Entia naturalia habentia partem extra partem sint determinata ad maximam quantitatem
v Entia naturalia sint determinata ad minimum
v Utrum sit in quolibet vel utrum quodlibet sit separabile a quolibet
v Singulis transmutationibus naturalibus principia intrinseca sint contraria
v Contraria principia sint bene posita
v Neutrum sit ens quod sit fit ex subiecto presupposito
v Rerum naturalium tria sint principia
v Aliqua sit forma preexistens in materia
v principia dicantur sibi prima et per se et non sunt generata
v In via quis positio sit vera prima generationis vel ydealis ad prima
v Omnes dimensiones in ea sunt tres sunt bene posite
v privatio et materia sint unum in numero sed differant esse
v materia sensibilis et materia sit scitu per analogiam ad formam
v phisicus naturalis inquirendo habeat determinare materiam etc.

v materia prima sit eadem in omnibus generabilibus et corruptibilibus
v forma substantialis sit magis substantia quam materia
v Compositum substantiale sit forma
v Compositum sit generatum
v Illud quod generatur in generatione substantiali sit materia vel forma vel compositum
v differentia materie sit bene posita
v materia prima sit ens
v forma substantialis sit unius tantum generis que habeat esse aliquod substantiale in materia subiectum
v materia sit in potentia ad formam generandam — et materia
v privatio sit contrario privata
v diffinitio forme data a philosopho sit bene posita
v materia appetat formam
v materia prima sit ingenita et incorruptibilis

Tituli secundi libri phisicorum

v diffinitio phisici sit bene posita id est quod entium quedam sunt a natura quedam sunt a non natura
v Res artificiales sint res distincte a rebus naturalibus — Ipse artifex causa
v Unum sit quod dicit artificiales assignando differentiam inter res artificiales et naturales scilicet quod natura inclinatio talis habet in se principium motus et quietis sed artificialia non
v figura sit res distincta a re figurata
v diffinitio nature data a philosopho sit bene posita
v differentia inter naturam et habens naturam et secundum naturam sit bene posita
v Natura esse possit demonstrari a philosopho
v materia et forma sint natura
v In substantiis materialibus forme substantiales sint principia productiva specierum operationum vel qualitatum
v Natura dicatur a materia et sic quod natura est quedam diffinitio formam ordinare ad motum naturalem — motum
v mathematica sit abstracta a sensibilibus
v Abstrahentium non sit mendacium
v Scientie medie inter phisicam naturalem et mathematicam debeant dici magis naturales quam mathematice
v Ad phisicum naturalem spectat considerare de materia et forma
v Ars imitetur naturam
v homo sit quodammodo finis omnium ~~naturalium et artificialium~~
v Consideratio naturalis sit circa formas vel species separatas
v homo generat hominem et sol
v Tres quatuor sint genera causarum
v finis sit causa et utrum sanitas propter quam medicus operatur ponendo in fine potentie sit finis operationis medici
v propter sit causa finis
v Impedimentalia sunt bene posita

Causam quare in secundo tractatu tertii in quarta parte phisica ponuntur notiores causarum

v Aliquid fiat a casu et a fortuna
v In celestibus aliquid fiat a fortuna et a casu
Particula prima post(?) in qua [illegible] quod casus et fortuna sint [illegible] et ista
v Diffinitio fortune sit bene posita
v Divisio fortune sit bene posita
Particula secunda diffinitio casus
v Casus et fortuna sint cause agentes
v Casus et fortuna reperiantur in generabilibus ad utrumque contingentibus ut raro et in generabilibus et in pluribus
Tractatus quintus
v Naturalis philosophus naturalis efficiat considerare omnes causas
v Sepe tres cause coincidunt
v Utrum natura que fiunt fiat a casu vel propter finem
v Irundines et formice et aranee et cetera bruta similiter [illegible] ordinem in suis operationibus agant per artem et per deliberationem
v Diffinitio monstri sit bene posita
v Natura producens monstrum intendat producere monstrum
v In operationibus naturalibus necessitas procedat ex parte materie contra ex parte finis
Tituli tercii libri phisicorum
v Necesse sit philosophum naturalem considerare de motu
v Ignorato motu necesse est ignorare naturam
v Philosophus naturalis considerando de motu efficiat considerare de infinito vacuo tempore et loco
v Prima divisio entis sit bene posita
v Divisio entis in decem predicamenta sit bene posita
v Divisio ad aliquid sit bona
v Quod motus non sit in substantia nec in quantitate nec in qualitate nec in ubi
v In motu alterationis per alterabile et qualitatem que per alterationem acquiritur [illegible] ponere simpliciter esse distinctum ab alterabili et a qualitate que per alterationem acquiritur
v Qualitates que sunt secundum magis et minus ut albedo et nigredo possunt se simul compati in eodem secundum magis et minus(?) [illegible]
v Qualitas per quam alteratio procedit et prope(?) [illegible] tempore et quantitate acquiratur vel [illegible] partem post partem
v In alteratione proprie dicta prius forma acquisita maneat cum parte postea acquisita
v Motus localis sit simpliciter quod motus localis non sit locus nec mobile locatum motum
v Possumus uti tempore diversimode per tempore quantitative longo vel brevi sic volumus
v Motus localis sit res distincta a mobili et a loco
v De ratione motus localis sit quod requirat duos terminos scilicet simpliciter terminum a quo et terminum ad quem
v Motus sit de certa(?) termini ad quem

v Diffinitio motus et similiter(?) [illegible] sit bene posita
v Quod motus sit actus entis in potentia
v Diffinitio motus sit bene posita
v Motus sit alteritas inequalitas et id quod non est
v Motus sit semper in mobili
v Quod passio sit actio et econverso
Tractatus secundus
v Ad philosophum naturalem pertineat tractare de infinito
v Antiqui ponentes infinitum esse principium sit non [illegible]
v In perpetuis esse et posse differant
v Anaxagoras et Democritus infiniti sint bene positi
v Divisio infiniti sit bene posita
v Sit aliquod corpus sensibile actu infinitum
v Utrum in aliquo corpore sit aliquid virtus quod in [illegible]
v Aliqua sit magnitudo actu infinita
v Infinitum aliquod sit et aliquo modo non sit
v Proprietates infiniti sint bene posite
v Diffinitio infiniti sit bene posita
v Aliqua linea girativa sit infinita accidendo infinitum [illegible]
v In omnibus [illegible] sit dare minimum [illegible] supposito quod [illegible] sit [illegible]
[illegible] sit [illegible] partes [illegible]
v In quolibet continuo sint infinite partes
v Possibile sit infinitatem esse magnitudinem et in infinitas partes lineas divisas(?)
Tituli super quartum phisicorum
v Ad philosophum naturalem pertineat considerare de loco
v Omne ens sit in loco
v Locus sit aliquid
v Quod locus efficiat virtute conservativam et salvativam sive locati
v Differentia inter locum proprium et communem sit bene posita
v Locus sit materia vel forma vel divisio separata intercepta inter latera corporis continentis
v Proprietates loci sint bene posite
v Quod locus sit equalis suo locato
v Conditiones requisite ad perfectam diffinitionem sint bene posite
v Locus sit terminus corporis continentis
v Locus sit immobilis
v Diffinitio loci sit bene posita
v Locus proprius terre sit concava superficies aque
v Ultima spera sit in loco
Tractatus secundus
v Possibile sit vacuum naturaliter

Utrum proiectile sit per pulsum aeris supernaturalem et vacuum
Utrum descriptiones vacui antiquorum sint bene posite
Utrum si vacuum est in eo est sursum et deorsum
Utrum dimissio motus sit bene posita
Dubitatur etiam de causa velocitatis et tarditatis motuum
Utrum necesse sit condensationem dari in condensatione et idem quod condensatur
Utrum in motibus gravium et levium ad sua loca naturalia locus sursum ponatur quod primus motus
Utrum si vacuum esset grave moveretur in tempore
Utrum rarefactio et condensatio sint possibiles

Tractatus tertius

Utrum tempus sit
Utrum tempus sit ens reale
Utrum tempus sit motus
Utrum diffinitio temporis sit bene posita
Utrum per totum tempus sit idem nunc
Utrum quatuor conditiones temporis nunc sint bene posite
Pecia prima post primo res temporis et sint semper
Utrum tempus sit magis in corporibus celestibus quam generabilibus
Utrum cuiuslibet motus tempus sit mensura
Utrum omnia mensurentur tempore
Pecia prima post differentia inter nunc et olim et repente
Utrum idem tempus sit omnium temporalium
Utrum si non esset anima intellectiva non esset tempus

Tituli super quintum physicorum

Utrum omne quod transmutatur aut transmutatur per accidens aut per se primo aut per partem
Utrum ad motum requirantur quinque scilicet movens mobile terminus a quo terminus ad quem et tempus
Utrum omnem mutationem contingat aliquid per prius et aliquid per posterius
Utrum in qualitate media inveniatur contrarietas ratione actuum
Utrum tantum sint tres species mutationis scilicet generatio corruptio et motus
Utrum divisio mutationis in generationem corruptionem et motum sit bene posita
Utrum generationes sint motus
Utrum id quod generatur sit
Utrum motus sit in tribus predicamentis
Utrum secundum substantiam sit per se motus
Utrum ad aliquid sit per se motus
Utrum motus sit motus et generatio generationis
Utrum generatio generetur

Tractatus secundus

Utrum diffinitio simul in loco et separata sit bene posita

Utrum diffinitio contigui continui et consequentis se tangentia sit bene posita
Utrum ad unitatem motus requiratur unitas mobilis identitas forme vel speciei in qua est motus et identitas temporis in quo est motus
Utrum eadem sanitas in numero maneat in diversis temporibus scilicet mane et vespere
Utrum motus regularis magis sit unus quam irregularis

Tractatus tertius

Utrum omnis motus sit de contrario in contrarium
Utrum motus ex eo dicatur contrarius quod sit de contrariis terminis ad terminos contrarios
Utrum motus contrariatur quieti
Utrum quies contrariatur quieti
Utrum sit dare generationes et corruptiones augmentationes et diminutiones et alterationes naturales et violentas sicut est dare motus locales naturales et violentos

Tituli super sextum physicorum

Utrum aliquod continuum componatur ex indivisibilibus
Utrum puncta sint sibi invicem proxima in linea
Utrum linea componatur ex punctis
Utrum in toto corpore longitudo sit res distincta a latitudine et profunditate
Utrum puncta in linea sint res indivisibiles
Utrum magnitudo motus et temporis sint continua
Utrum diffinitio velocioris sit bene posita
Utrum omne quod movetur contingat velocius vel tardius moveri

Tractatus secundus

Utrum nunc seu instans continuativum preteriti et futuri sit indivisibile
Utrum aliquid moveatur in instanti vel in nunc
Utrum aliqua sit mutatio instantanea
Utrum instans transmutationis dicat aliquam passionem in termino ad quem
Utrum omne quod mutatur sit divisibile vel utrum aliquid indivisibile moveatur
Utrum duobus modis motus sit divisibilis
Utrum necesse sit omne quod mutatur esse in primo in quo mutatum est
Utrum omne quod movetur movebitur et movebatur
Utrum omne quod mutatur sit mutatum esse
Utrum in tempore finito possit pertransiri spatium infinitum et in infinito possit pertransiri spatium finitum
Utrum tempus motus et magnitudo eodem modo se habeant quantum ad finitatem et infinitatem
Utrum necesse sit omne quod stat cum stat moveri
Utrum mobile dum movetur localiter sit in equali loco per aliquod tempus

Tractatus tertius

Utrum indivisibile sit aliquid moveri
Utrum denominatio dicatur sit a maiori parte
Utrum aliquid mobile dum movetur sit continue in loco sibi equali
Utrum aliquid indivisibile moveatur
Utrum aliqua sit mutatio infinita

Super Septimum librum phisicorum

v. Omne quod movetur movetur ab aliquo
v. Utrum sit dare aliquid agere in se ipsum vel pati a se ipso
v. Utrum sit dare aliquam totalem actionem et totalem passionem ad invicem
v. Utrum quodlibet quod movetur aliqua parte possit quiescere
v. Demonstratio philosophi in textu 10 per quam intendit demonstrare conclusionem istam omne quod movetur ab alio sit [illegible]
v. Possit esse processus in infinitum in moventibus et motis
v. Utrum causa remota proxima et immediata possit continuari
v. Necesse sit in omni motu movens esse simul cum moto
v. Utrum quatuor sint species motus violenti
v. Utrum qualitates de tertia specie sensibiles et quarta sit per se motus
v. Utrum sit [illegible] perfectiones [illegible] ad optimum
v. In parte anime intellectiva non fiat alteratio
v. Utrum in sedendo et quiescendo fiant prudentes

Tractatus secundus

v. Utrum [illegible] sint comparabilia [illegible] qui sint species specialissime univoce
v. Utrum motus sit comparabilis cum alio motu
v. In quibus lateant multe equivocationes
v. Utrum prime due regule date a philosopho sint vere
v. Alie quatuor regule posite a philosopho sint vere

Tituli super octavum phisicorum

v. Utrum naturalis debeat considerare de primo motore
v. Motus sit vita omnibus natura subsistentibus
v. De eternitate motus considerare pertineat ad physicum naturalem
v. Motus sit eternus
v. Necesse sit mobile et motorem preexistere ante motum
v. A voluntate antiqua procedat nova actio
v. Deus potuit facere motum de novo cum antea non fuit motus
v. Motus eternus dependeat a motore tanquam ab agente et efficiente
v. Celum agat in [illegible] voluntarie et intelligenter

Tractatus secundus

v. Semper aliquod corpus movetur et semper aliquod corpus quiescat
v. Augmentatio sit continua vel motus continuus
v. Animal moveatur a se et non solum inanimatum
v. Aliquod grave [illegible] moveatur a se in motu [illegible] ab alio
quo [illegible] a generante [illegible] vel a removente prohibens
v. Primus motor sit semper immobilis
v. Celum sit animatum

Tractatus tertius

v. Motus localis sit primus motuum

v. Motus circularis sit perpetuus
v. Utrum priora via generationis sint posteriora via perfectionis
v. Necesse sit in omni motu reflexo mobile quiescere in termino reflexionis
v. Instans debeat attribui priori passioni vel posteriori

Tractatus quartus

v. Movens finitum possit movere per tempus infinitum aliquod mobile
v. Virtus infinita possit esse in magnitudine finita
v. Primus motor qui est deus gloriosus sit infinite vigoris
v. Proiectum post exitum a proiciente moveatur ab aere vel ab aliquo alio
v. Primus motus sit unus tantum
v. Primus motor sit infatigabilis
v. Primus motor sit [illegible]
v. Primus motor sit in celo et in circumferentia celi
v. Primus motor sit impartibilis
v. Primus motor careat magnitudine

Vel.

thoma [illegible]

[illegible] actus [illegible] preparat actu [illegible]
[illegible] sit [illegible] fantasmata [illegible]
[illegible] et [illegible] a [illegible] sunt [illegible]
[illegible] honoratum

Cognicio [illegible] sit [illegible] ad [illegible]
[illegible] dicitur
Esse et essencia in [illegible] deant
Causa [illegible]
Ca[illegible] sit [illegible] perfectius [illegible]

366 111

[illegible] Item et [illegible] [illegible] gravius [illegible] aliquid [illegible] gravius esse [illegible] ~~[illegible]~~
[illegible] mees me [illegible] [illegible] v. R. [illegible] ab [illegible] v. qui [illegible] forsitan
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] me [illegible] laude aut [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] v. [illegible] [illegible] me esse et fore [illegible]
[illegible] ago habeo immortales gratias v. v. [illegible] me [illegible] [illegible] v. v. [illegible] et [illegible] mea
[illegible] est [illegible] Nam [illegible] v. R. [illegible] [illegible] anima [illegible] et vita [illegible] potestate
[illegible] sita et locata [illegible] plus me debet [illegible] et possem [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] me [illegible] [illegible] magis ac magis
[illegible] [illegible] [illegible] et maiore gratitudine [illegible] possem v. R. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] rebus quo me [illegible] [illegible] [illegible] possit [illegible] [illegible] v. R. [illegible]
[illegible] ne ignorare v. R. [illegible] habeo [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]
quod [illegible] post [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] absint [illegible] [illegible] aliqua tempestate [illegible]
[illegible] [illegible] v. R. Nam [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] possit [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] magistrorum [illegible] possem et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] possem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] v. R. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] est [illegible] [illegible] v. R. liberis ac [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] artibus [illegible] [illegible] aut arti oratorie [illegible] [illegible] [illegible] plus
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] v. R. ~~R.~~ [illegible] v. R. [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

Honorabili [illegible]

[illegible]

Vel sicut vita semper

[illegible]

IV